

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Предраг Ђ. Бајић

**НАЦИОНАЛНИ СПОРТСКИ ТИМОВИ У
ЈАВНОМ ДИСКУРСУ ОНЛАЈН ЗАЈЕДНИЦЕ:
НОВИНАРСКИ ТЕКСТОВИ И КОМЕНТАРИ
КОРИСНИКА НА ИНФОРМАТИВНИМ
ВЕБ ПОРТАЛИМА**

докторска дисертација

Београд, 2023

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCES

Predrag Đ. Bajić

**NATIONAL SPORTS TEAMS IN THE PUBLIC
DISCOURSE OF THE ONLINE COMMUNITY:
JOURNALISTIC TEXTS AND USER
COMMENTS ON NEWS WEB PORTALS**

Doctoral Dissertation

Belgrade, 2023

Ментор:

- Проф. др Добривоје Станојевић, редовни професор, Универзитет у Београду, Факултет политичких наука

Чланови комисије за одбрану докторске дисертације:

Датум одбране: _____

Захвалност мојој породици,
родитељима и сестри,
као и професорима и пријатељима,
свима који су ме подржавали свих ових година.

Национални спортски тимови у јавном дискурсу онлајн заједнице: новинарски текстови и коментари корисника на информативним веб порталима

Сажетак

У овом раду се говори о дискурзивним стратегијама и комуникационом наративу о националним спортским тимовима у новинарским текстовима и коментарима корисника на информативним веб порталима.

Након уводних разматрања, кроз теоријски оквир, прво се говори о социјалном конструкционизму, дискурсу, репрезентацији, идентитету (посебно о националном идентитету и „свету нација”), националним спортским тимовима и међународним такмичењима, масовним медијима и новинарству у онлајн окружењу, спорту као медијском производу, транзицији од традиционалног читаоца, слушаоца и/или гледаоца ка активном кориснику, као и о медијској слици Србије на почетку треће деценије 21. века.

У емпиријском истраживању су коришћене методе критичке анализе дискурса и анализе садржаја. Узорак истраживања чине централни извештаји (или централне вести, уколико нема извештаја) и са тим новинарским садржајем повезани коментари корисника са осам веб портала (Blic.rs, Kurir.rs, Telegraf.rs, Mondo.rs, Nova.rs, B92.net, MozzartSport.com и SportKlub.rs) о такмичарским утакмицама женских и мушких сениорских националних спортских тимова Србије у фудбалу, кошарци, рукомету, одбојци и ватерполу у најзначајнијим међународним такмичењима – то су Олимпијске игре, светска и европска првенства (квалификације и завршни турнири). Одабрани су најпопуларнији колективни спортови у Републици Србији, где постоји двојака идентификација корисника – са тимом и са одређеним појединцима из тих тимова. Анализа је обухватила период од 14 месеци, од почетка јануара 2021. до краја фебруара 2022. године.

Циљ је био да се истраже конструисања значења о националним спортским тимовима у медијима, анализом текстова који су новинарски производи и коментара посетилаца изабраних информативних веб портала, односно корисника.

Експликација има два нивоа. У првом сегменту је комплетан узорак анализиран квантитативно и приказана је медијска покривеност националних спортских тимова и активност корисника новинарских садржаја кроз коментаре, уз генерални и појединачни осврт на учинак националних спортских тимова у анализираном периоду. У другом сегменту је фокус на садржајима са највише коментара (како генерално, тако и појединачно по анализираним веб порталима), а где се даље уочавају, систематизују и анализирају дискурзивне стратегије које се користе у партиципативним новинарским текстовима у којима су тема национални спортски тимови, по критеријумима овог рада. Поред ауторства/анонимности, у раду је издвојено још 18 приступа који су релевантни и у новинарским текстовима и у коментарима корисника, као и још 16 приступа који су аутентични за активне кориснике и који доприносе развијању дискусије у различитим правцима, односно знатно ширем контексту од новинарског садржаја, оивиченог узусима новинарског приступа и сконцентрисаног на једну тему.

Управо су кроз анализу показани ти начини како се развија дискусија, усмеравања, интенције аутора независног и зависног сегмента партиципативног новинарског текста. Тако је потврђена прва помоћна хипотеза, а то је да у односу на новинарски текст о националним спортским тимовима који им претходи, коментари корисника на информативним веб порталима у Републици Србији имају тенденцију ширег друштвеног посматрања и репрезентације одређеног догађаја или појаве о којој се говори.

Затим, имајући у виду доминацију таблоидног дискурса како у медијима, тако и у јавности, што се види и кроз мноштво приступа садржају и издвојене примере из партиципативних новинарских текстова, потврђена је и друга помоћна хипотеза, која говори о томе да дискурзивне стратегије о националним спортским тимовима у новинарским текстовима и коментарима корисника на информативним веб порталима у Републици Србији доприносе сензационализму и подстицању емоционалности.

Доминантан део тих приступа и у новинарским и у корисничким садржајима, без обзира да ли се ограничава на тему или иде шире од тога, нарочито кроз подстицање емоционалности, карактеристичним и бројним метафорама, метонимијама и другим стилским обликовањем, доприноси заједништву једне нације или становништва у оквиру једне државе у постојећем „свету нација”, као и поделама унутар исте или диференцијацији у односу на друге нације или државе. Тако, на основу свега изреченог, потврђена је и основна хипотеза, да дискурс онлајн заједнице о националним спортским тимовима на информативним веб порталима у Републици Србији, као резултанта новинарских текстова и коментара активних конзумента тог садржаја (активних корисника), има двојаку функцију – индукује учвршћивање заједништва и подстиче поделе.

Претходно речено говори о томе како партиципативни новинарски текстови могу да понуде знатно ширу перспективу у односу на садржаје у традиционалним медијима (који се такође мењају, попут друштва, доживљавају одређене модификације, односно прилагођавања како би одговорили тенденцијама у дигиталном добу).

Нарочита предност партиципативних новинарских текстова, уколико се конверзација постави на здравим темељима, јесте управо у коментарима корисника, њиховом међусобном обраћању и обраћању према другима, у којима се, како је то још раније уочено, а потврђено у овом раду, идентификује фамилијаризација са комуникационим партнерима, непосредност, дијалогичност, спонтаност, емоционалност, док тематска кохерентност са новинарским садржајима није апсолутна, а може да буде и упитна. Такође, изнова се отварају и постављају питања у вези анонимности корисника, њихове писмености кроз садржаје, евентуалних манипулација, вређања и другог.

У сваком случају, медијски садржаји који говоре о националним спортским тимовима, односно чија је то основна тема, као што је приказано у овом раду, могу кроз све поменуто да буду снажни индикатори стања у друштву, да укажу како на позитивне, тако и на негативне стране, нарочито у заједницама у којима је спорт „више од игре”.

Кључне речи: јавни дискурс, идентитет, спорт, национални спортски тимови, масовни медији, новинарство, информативни веб портали, партиципативни новинарски текст, коментари корисника, дискурзивне стратегије.

Научна област: Политичке науке

Ужа научна област: Медијске студије и новинарство

УДК број:

National sports teams in the public discourse of the online community: journalistic texts and user comments on news web portals

Summary

This paper discusses the discursive strategies and communication narrative about national sports teams in journalistic texts and user comments on news web portals.

After the introduction, and through a theoretical framework, we first talk about social constructionism, discourse, representation, identity (especially about national identity and the “world of nations”), national sports teams and international competitions, mass media and journalism in an online environment, sports as a media product, the transition from a traditional reader, listener and/or viewer to an active user, as well as about the media image of Serbia at the beginning of the third decade of the 21st century.

Critical discourse methods and content analysis were used in the empirical research. The research sample consisted of central reports (or central news, if there are no reports) and user comments related to that journalistic content from eight web portals (Blic.rs, Kurir.rs, Telegraf.rs, Mondo.rs, Nova.rs, B92.net, MozartSport.com and SportKlub.rs) about competitive matches of women’s and men’s senior national sports teams of Serbia in football, basketball, handball, volleyball and water polo in the most important international competitions – these are the Olympic Games, world and European championships (qualifications and final tournaments). The most popular team sports in the Republic of Serbia were selected, where there is a dual identification of users – with the team and with certain individuals from those teams. The analysis covered a period of 14 months, from the beginning of January 2021 to the end of February 2022.

The goal was to investigate the construction of meaning about national sports teams in the media, by analyzing journalistic texts and user comments from the selected news web portals.

Explication has two levels. In the first segment, the complete sample was analyzed quantitatively and the media coverage of national sports teams and the activity of users through comments was shown, with a general and individual overview of the performance of national sports teams within the analyzed period. In the second segment, the focus is on the content with the most comments (both in general and individually per web portal), where the discursive strategies used in participatory journalistic texts where the topic is national sports teams are further observed, systematized, and analyzed. In addition to authorship/anonymity, the paper singles out another 18 approaches that are relevant both in journalistic texts and in user comments, as well as another 16 approaches that are authentic for active users and that benefit the development of discussion in different directions, that is, in a much broader context than journalistic content, limited by the boundaries of a journalistic approach and focused on one topic.

It was precisely through this analysis that the ways in which the discussion, directions, and intentions of the authors of the independent and dependent segment of the participatory journalistic text are developed were shown. Thus, the first auxiliary hypothesis was confirmed, which is that in relation to the journalistic text about national sports teams that precedes them, user comments on news web portals in the Republic of Serbia tend to have a broader social analysis and presentation of a certain event or phenomenon that is being discussed.

Furthermore, bearing in mind the predominance of tabloid discourse both in the media and in the public, which can be seen through the multitude of approaches to content and selected examples from participatory journalistic texts, the second auxiliary hypothesis was also confirmed, which states that discursive strategies about national sports teams in journalistic texts and user comments on news web portals in the Republic of Serbia contribute to sensationalism and incitement to emotions.

A significant segment of those approaches in both journalistic and user content, regardless of whether it sticks to the topic or goes beyond it, especially through inciting emotions, with characteristic and numerous metaphors, metonymies, and other stylistic devices, contributes to the unity of a nation or a population within a state within the existing “world of nations”, as well as divisions within it or differentiation from other nations or states. Thus, based on all that has been said, the main hypothesis has been confirmed as well, which stated that the discourse of the online community about national sports teams on news web portals in the Republic of Serbia, as a result of journalistic texts and comments by active users of that content, has a dual function – it induces unity consolidation and encourages division.

The aforementioned talks about how participatory journalistic texts can offer a much broader perspective compared to the contents in traditional media (which are also changing, like society, and experiencing certain modifications, i.e., adaptations in order to respond to tendencies in the digital age).

The particular advantage of participatory journalism, if the conversation is set on a sound foundation, is precisely in the user comments, their mutual communication and communication with others, in which, as it was observed earlier, and confirmed in this paper, familiarization with communication partners is identified, immediacy, dialogue, spontaneity, emotionality, while the thematic coherence with journalistic content is not absolute and may even be questionable. Moreover, questions regarding the anonymity of users, their literacy, possible manipulations, insults, and other are being raised again and again.

In any case, as shown in this paper, media content that talks about national sports teams, i.e., where this is the main topic, can be strong indicators of the state of society through all the above, pointing to both positive and negative aspects, especially in communities where sport is “more than just a game”.

Keywords: public discourse, identity, sports, national sports teams, mass media, journalism, news web portals, participatory journalism, user comments, discursive strategies.

Scientific field: Political science

Scientific subfield: Media studies and journalism

UDC:

САДРЖАЈ

I УВОД.....	1
1. Почетна разматрања	1
II ТЕОРИЈСКИ ОКВИР.....	5
2. Конструкција значења у јавном дискурсу	5
2.1. Социјални конструкционизам, језик и условљена стварност	5
2.2. Одређење и развој дискурса	10
2.3. Репрезентација и реалност	14
3. „Ми” и „они” кроз идентитетска питања и спорт	16
3.1. Појам идентитета.....	16
3.2. „Свет нација” и национални идентитет	21
3.3. Национални спортски тимови и међународна такмичења.....	25
3.3.1. Препознавање кроз Закон о спорту.....	27
3.3.2. Југославија, Србија и Црна Гора и Србија – пресек учинка на интернационалној сцени	28
4. Масовни медији, спорт и дигитална садашњост	35
4.1. Медији у дигиталном добу.....	36
4.2. Новинарство у онлајн окружењу	40
4.3. Спорт као медијски производ	43
4.4. Од традиционалног читаоца, слушаоца и/или гледаоца ка активном кориснику	45
4.4.1. Постмодерни свет – границе простора и навике људи у „златном добу брзине”	46
4.4.2. Употреба нових технологија и информисање у дигиталном окружењу	48
4.4.3. Активност публике кроз теоријску призму	57
4.4.4. Партиципативност корисника у онлајн простору	58
4.4.5. Коментари на информативним веб порталима.....	61
4.5. Медијска слика Србије на почетку треће деценије 21. века	64
4.5.1. Медији и новинарство у вртлогу таблоидизације	64
4.5.2. Преглед медијске сцене по броју стварних корисника веб портала.....	67
4.5.3. Саморегулација у онлајн окружењу	69
III ИСТРАЖИВАЊЕ	72
5. Предмет, циљ и методе истраживања.....	72
5.1. Предмет и циљ истраживања	72
5.2. Истраживачка питања и хипотезе.....	72
5.3. Методе истраживања	73
5.4. Узорак.....	78
6. Резултати истраживања и дискусија	80
6.1. Активност националних спортских тимова.....	80
6.2. Медијска покривеност националних спортских тимова и активност корисника новинарских садржаја кроз коментаре – квантитативна анализа	86
6.2.1. Национални спортски тим Србије у рукомету – мушкарци.....	90
6.2.2. Национални спортски тим Србије у рукомету – жене.....	94
6.2.3. Национални спортски тим Србије у кошарци – жене.....	100
6.2.4. Национални спортски тим Србије у кошарци – мушкарци.....	106
6.2.5. Национални спортски тим Србије у фудбалу – мушкарци	111
6.2.6. Национални спортски тим Србије у фудбалу – жене	113
6.2.7. Национални спортски тим Србије у одбојци – жене	114
6.2.8. Национални спортски тим Србије у одбојци – мушкарци	118
6.2.9. Национални спортски тим Србије у ватерполу – мушкарци	120

6.2.10. Национални спортски тим Србије у ватерполу – жене.....	123
6.3. Карактеристике новинарских садржаја и коментара корисника у извештавању о националним спортским тимовима.....	123
6.3.1. Стратегије у новинарским садржајима.....	135
6.3.1.1. Диференцијација	135
6.3.1.2. „Домаћи” странци – „за” и „против”	138
6.3.1.3. (Привидна) неутралност	139
6.3.1.4. Непрепознавање	142
6.3.1.5. Колективизација	143
6.3.1.6. Индивидуализација	143
6.3.1.7. Метонимијска и метафоричка номинација	145
6.3.1.8. Директно обраћање	147
6.3.1.9. Бодрење и подршка	148
6.3.1.10. Метафорични рат.....	149
6.3.1.11. Величање	152
6.3.1.12. Унижавање	153
6.3.1.13. (Не)реални оптимизам	154
6.3.1.14. Критички песимизам.....	156
6.3.1.15. Таргетирање	156
6.3.1.16. Разумевање и оправдавање.....	157
6.3.1.17. Интертекстуалност	158
6.3.1.18. Визуелно наглашавање садржаја	160
6.3.1.19. Ауторство	161
6.3.2. Стратегије у коментарима корисника.....	162
6.3.2.1. Диференцијација	162
6.3.2.2. (Привидна) неутралност	164
6.3.2.3. Непрепознавање	165
6.3.2.4. Колективизација	166
6.3.2.5. Индивидуализација	166
6.3.2.6. Метонимијска и метафоричка номинација	168
6.3.2.7. Анонимност	169
6.3.2.8. Директно обраћање	170
6.3.2.9. Надгорњавање.....	177
6.3.2.10. Компарација.....	182
6.3.2.11. Однос према националним симболима и националном спортском тиму...	186
6.3.2.12. Интерне поделе.....	191
6.3.2.13. Колективна угроженост	199
6.3.2.14. „Домаћи” странци – „за” и „против”	201
6.3.2.15. Порекло и боја коже.....	209
6.3.2.16. Екс-ју комуникација.....	218
6.3.2.17. Бодрење и подршка	235
6.3.2.18. Однос према другим нацијама и државама	238
6.3.2.19. Метафорични рат.....	241
6.3.2.20. Величање	246
6.3.2.21. Унижавање	251
6.3.2.22. (Не)реални оптимизам	259
6.3.2.23. Критички песимизам.....	260
6.3.2.24. Таргетирање	263
6.3.2.25. Разумевање и оправдавање.....	271
6.3.2.26. Критика незајажљивости	273
6.3.2.27. Иронија	277
6.3.2.28. Интертекстуалност	280

6.3.2.29. Визуелно наглашавање садржаја	285
6.3.2.30. Фокус на тело.....	286
6.3.2.31. Однос према женском спорту	293
6.3.2.32. Улога жене у друштву.....	294
6.3.2.33. Религијски елементи	297
6.3.2.34. Скретање пажње	299
6.3.2.35. Сагласје и несагласје.....	319
IV ЗАКЉУЧАК.....	325
7. Закључна разматрања	325
V ЛИТЕРАТУРА, Е–ИЗВОРИ И ДРУГИ ПОДАЦИ	331
Литература и е-извори.....	331
Списак графикана.....	350
Списак слика	355
Списак табела.....	356
Списак линкова званичних страница домаћих, европских и светских организација селектованих екипних спортова, међународног и домаћег олимпијског комитета и сродних база података, као и новинарских удружења.....	356
Списак линкова ка издвојеним новинарским садржајима са припадајућим коментарима или линковима ка коментарима.....	357
VI ПРИЛОЗИ	394
Биографија аутора.....	394
Изјава о ауторству.....	397
Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада.....	398
Изјава о коришћењу.....	399

I УВОД

1. Почетна разматрања

Спорт представља значајан део свакодневице у XXI веку, „као активност и спектакл осмишљава живот већег броја људи, њихов стил живљења, идентитет, одређене обрасце и вредности” (Koković, 2008: 8). Међу разлозима за велику привлачност и популарност истиче се то што „свим спортовима управљају правила која омогућавају лако преношење у све културе” (Đulijanoti, 2008: 6). Такође, према социолошкој дефиницији спорта, међу атрибутима се говори и о томе да је „лудички – јер пружа весела искуства и подстиче узбуђење” и да то чини смештен у културну средину, на начин да се на том пољу осликавају вредносни системи и моћи унутар релевантног друштва (Đulijanoti, 2008: 7).

„Спорт се, између осталог, дефинише и као ’борба човека са самим собом, другим човеком и природним препрекама (силама природе)’, затим као ’васпитна друштвена институција прожета игром, а чији је циљ физичко и духовно усавршавање личности’ и као ’рационална делатност, свеукупност достигнућа у одређеном подручју друштвеног живота’ (Куљић и Коковић, 2012: 193). У сваком случају, спорт је подручје у којем ’влада мотив постигнућа’ и где су ’остварени резултати егзактни, успеси видљиви, уложени капитал мерљив’ (Koković, 1996: 51).” (Бајић, 2021: 15; Вајић, 2022: 116)

Може се посматрати као забава, али и снажна индустрија, много интригантнија сфера друштва од попуњавања доколице, у којој су испреплетани различити интереси из других сегмената живота одређене заједнице. Тако су одређени спортски догађаји одавно постали и медијски спектакли које прати велики део светске популације. Ту говоримо о „врхунском спорту” (наспрам рекреативног), као нечему што је сегмент популарне културе и индустрије забаве, што „данас обухвата медијски профилисан, комерцијално интересантан, високо квалитетан спорт, усклађен са законитостима касног капитализма”, односно нечему што је „повезано са савременошћу те је у димензијама глобализације, медијатизације, комерцијализације и селебритизације протумачен његов друштвени, културни, политички и економски контекст” (Biti, 2012: 32, 34, 44, 218).¹ То се посебно односи на Летње олимпијске игре и Светско првенство у фудбалу за мушкарце, који су најочљивији део глобалне културе из сегмента спорта, када се посматрају такмичења националних спортских тимова и појединаца као представника држава, а чије је свако издање у протекле две деценије посредством телевизијских преноса гледало најмање три милијарде људи.

Спорт је, такође, један од подсистема друштва (као и економија, политика, култура, наука и друго), који је „само слика и одраз одређеног друштва; он репродукује (обнавља) друштво у сажетом облику”, па је тако „здрав кад је и друштво здраво и квари се заједно са кризом друштва” (Koković, 2007: 321). Често се у овом сегменту спомиње еуфорија, преплићу се

¹ Бочковски (*Pablo J. Boczkowski*) и Мичелстајн (*Eugenia Mitchelstein*) говоре о професионалном спорту тако да истичу како заузима посебно место у колективном памћењу савремених друштава, да има готово бескрајну пажњу, као и да је „колективна фасцинација спортом делимично заснована на идеји да је то скоро чист израз људских способности и врхунац индивидуалних – или тимских – заслуга” (Boczkowski & Mitchelstein, 2021: 87). Међутим, они су истакли да је то илузија, односно да је спорт такав да се „никада није превише бавио једнакошћу и праведношћу”, већ да је „победа ултимативни циљ”, без обзира на то што, како су нагласили, љубитељи спорта не желе да признају ову реалност и, генерално, верују да сваки спортиста или тим има једнаке шансе за победу (Boczkowski & Mitchelstein, 2021: 88). Објашњавајући како је то далеко од истине, навели су примере у којима је и технологија (коју је неко снажније развио, искористио или једноставно имао могућност приступа истој за разлику од противника) утицала на преимућство једних у односу на друге, што самим тим доводи до неједнакости у шансама између појединачних спортиста или спортских тимова (Boczkowski & Mitchelstein, 2021: 87–93).

радост и туга – и постаје више од игре. Тако је „за нека друштва карактеристично прекомерно веровање у спорт и његове функције, док је за друга спорт нешто секундарно и маргинално”, а „претерано веровање у спорт доводи до његове митологизације, јер се на спорт гледа као на неку нову врсту религије која треба да омогући остварење водећих идеала” (Koković, 2007: 321).

Спортска надметања изазивају посебну пажњу и у специфичном друштвеном и културном контексту Републике Србије, која има значајне успехе у спорту и високу гледаност утакмица националних спортских тимова. Може се рећи да је Србија међу државама у којима долази до поменутог претераног веровања у спорт и митологизације. То може да се посматра и као „бег из реалности”, па је позитиван набој појачан у случају успеха и приближно је таква или снажнија негативност када се деси неуспех. Имајући у виду то да је спорт „циљно оријентисан – има одређене циљеве, на пример, постизање голова, побеђивање на такмичењима, повећавање просека”, па „због овога постоје победници и губитници” (Ђулијаноти, 2008: 7), у јавном дискурсу Србије, о којем је реч у овом раду кроз сегмент онлајн заједнице, ти победници се уздижу на ниво који превазилази значај саме игре, док се теже подноси неуспех. То се може идентификовати и на другим просторима, па је тако „Умберто Еко, с прикладном иронијом, рекао да 'спортске распре (спортске приредбе, разговори о томе, разговори о новинарима који говоре о томе) представљају најлакшу замену за политичку распру' (Еко, 1987: 170)” (Bilig, 2009: 222). Такође, актери који чине тимове „превазилазе једнострано јавно значење”, јер се појединци различито интерпретирају (Ђулијаноти, 2008: 121).

За утицај спорта у ширем друштвеном контексту важна је веза са медијима², а убрзани технолошки развој медијских платформи значајно је допринео, од почетка овог века, развоју идеје да спортски резултати могу знатно да допринесу повећању „меке моћи”³ одређене државе, када се надмеће на глобалној сцени и када су ти успеси адекватно медијски репрезентовани (Boyle & Haynes, 2009: viii; Simić, Živojinović i Kosović, 2013). Према Френку Лечнеру (*Frank J. Lechner*) и Џону Болију (*John Boli*), Олимпијске игре су, тако, простор на којем се „националистички жар надмеће са међународним идеалима” (Lechner i Boli, 2006: 37). Такође, могу се посматрати и као „платформа за јачање меке моћи и ширења порука у међународним односима”, пошто служе државама и разним другим интересним групама за промоцију (кроз резултате и организацију), слање политичких порука (попут бојкота одређених такмичења) и друго (Бајић, 2015). На сличан начин могу да се посматрају и друга велика међународна спортска такмичења. Уосталом, то је познато још из времена „Хладног рата”⁴, када је као метафора за ривалитет између Истока и Запада послужио елитни спорт и рангирање по броју освојених медаља на спортским такмичењима селекција које су репрезентовале државе (Riordan, 1977; Rodríguez-Díaz, Rookwood & Rojo-Labaien, 2020: 1).

² О значају и моћи спорта и медија је говорио и Луј Алтисер (*Louis Althusser*; Altiser, 2009), када их је уврстио међу државне идеолошке апарате, који постоје поред државног (репресивног) апарата и функционишу првенствено путем идеологије, а секундарно путем репресије. Тако је један од државних идеолошких апарата информациони, у који спадају штампа, радио, телевизија и други масовни медији, док је други културни, у који спадају књижевност, лепе уметности, спорт и друго.

³ Овај термин је везан за почетак деведесетих година прошлог века и име професора са Харварда Џозефа Наја (*Joseph S. Nye*). У односу на „тврду моћ”, „мека моћ почива на способностима да се обликују преференције других на основу 'нематеријалних средстава, као што су атрактивне личности, култура, политичке вредности и институције и политика које се сматрају легитимним или имају морални ауторитет' (Nye, 2004: 6)” (Simić, Živojinović i Kosović, 2013: 19). Кључно код „меке моћи” је да се „заснива на привлачности, а не на принуди” (Simić, Živojinović i Kosović, 2013: 19).

⁴ Овај термин је „представљао традиционалну политичко-војну конфронтацију између империја, а у исто време идеолошко и културно такмичење на глобалном нивоу и без историјског преседана (Scott-Smith and Krabbendam, 2003)” (Рогач Мијатовић, 2014: 42).

Имајући то у виду, о спорту се говори и на начин да „може да има функцију на међународном плану као простор у којем напредне земље могу и морају да одглуме њихове одабране митове о себи и другима – стереотипе, као и да славе оне особине које их, у њиховим очима, чине модернијим, напреднијим, укратко – супериорним”, а у целом том процесу други добијају инфериорни статус (O’Donnell, 1994: 353).⁵ И не само то, већ спортски догађаји, кроз интерпретације у медијима, могу добити и шири контекст, у новинарским садржајима и, нарочито, корисничким коментарима. На тај начин могу да буду покренуте нове теме и, самим тим, могу бити показани и други елементи заједништва или подела, не једино на међународном нивоу, већ и унутар истог друштва.⁶

Значајно за везу спорта и медија је и то што спортски садржај представља „последњу брану против фрагментације публице” (Martín-Guart, Lopez-Gonzalez & Fernández-Cavia, 2017: 1027), карактеристичну за свет данашњице. Такав садржај може да окупи различите сегменте друштва, нарочито када је реч о националним спортским тимовима, када добија много шири аудиторијум од уобичајеног појма „спортске публице” и шири контекст од уобичајеног спортског догађаја. Дакле, имамо професионални спорт и његову медијатизовану верзију, која је „засићена идејама, вредностима, сликама и дискурсима који понекад рефлектују, конструишу, натурализују, легитимишу, оспоравају, па чак и реконструишу ставове који прожимају шире друштво” и могу да „играју улогу у ширем процесу формирања расног, етничког, родног и националног идентитета” (Boyle & Haynes, 2009: 107).

У тој, медијатизованој верзији значајну улогу имају различити актери. Гај Мастерман (*Guy Masterman*; Masterman, 2008: 6) је писао о повезивању спортске славе и части тимова као важном социјалном и културолошком аспекту спортског завета, уз напомену да „част на овом нивоу доприноси националном поносу и идентитету” и да се све то манифестује пред посматрачима на трибинама (што могу бити и новинари и гледаоци, навијачи) и мултипликованим бројем посматрача посредством медија. Управо су ставови тих посматрача у центру пажње овог рада, било да је реч о новинарима који својим радом утичу на јавно мњење или гледалаца који посматрају догађаје и конзумирају медијске текстове о тим догађајима, али и доприносе одређеном дискурсу својим ставовима кроз одговарајуће канале комуникације, у овом случају онлајн медије. Њихов значај је у томе што они не само да дају суд о ономе што се догодило или догађа, већ се кроз узајамно деловање њихових интерпретација формира слика о одређеном догађају, што је условљено разним факторима.

Управо та несталност, могућност преговарања, различитог тумачења, разлике које се идентификују, јесу у основи истраживачког проблема. И ту, када се има на уму да „стварност не постоји дефинитивно уобличена пре и независно од људске активности означавања”, значајну улогу играју масовни медији – „они учествују у креирању стварности обављајући свој свакодневни рад” (Milivojević, 2015: 67).

Очекивани резултати и научни допринос

Србија је држава која је и даље у транзиционом периоду, кроз који су пролазила и пролазе постсоцијалистичка друштва, а који већ предуго траје и са јасним проблемима и у међународним односима. У времену транзиције спорт се често користи као културни симбол

⁵ Повезујући стереотипе и медије, стереотипизација може да се посматра и као „процес искривљеног приказа неке друштвене групе у медијској слици” (Grossberg et al., 2006: 238). Сами стереотипи упрошћавају одређену појаву, истичу одређене карактеристике, док друге остају маргинално представљене или су изостављене.

⁶ Када је реч о томе које вести изазивају већу активност корисника у производњи значења, дошло се до закључка (нпр. Weber, 2014) да ће „вести са великим друштвеним утицајем и одређивом временском структуром, ако су контроверзне, негативне и укључују властиту нацију, привући више коментара”, као и да у међународним вестима статус и близина земље о којој се говори утиче на број коментара (Kleut, 2015: 300).

за производњу тог посебног, веома специфичног идентитета одређене заједнице, па су тако и међународни успеси у спорту препознати од владајућих елита као значајни у оснаживању процеса изградње националне државе (Rodríguez-Díaz, Rookwood & Rojo-Labaien, 2020: 2,7). Због тога се и национални спортски тимови посматрају као нешто више од селекција одређених спортских игара, као жељена супституција за друге недостатке или неуспехе. Управо такви фактори утичу на то да се кроз медијске наративе о националним спортским тимовима на информативним веб порталима и у коментарима њихових корисника провлаче и недоумице у вези других сегмената друштва, добија се шири контекст, произведена значења. Шири друштвени значај оваквог приступа теми је у намери да се на систематски начин идентификују обрасци помоћу којих су национални спортски тимови, као важан део колективног, националног и културног идентитета, приказани у медијима у Србији.

Научни допринос је у томе да укаже на начине на које се обликују медијски производи на информативним веб порталима, новинарски текстови и интерпретације које су продукт корисника одређених медијских садржаја, као и каква је интеракција између садржаја. Такође, резултати емпиријског истраживања, анализирани кроз шири друштвени контекст, донеше могућност бољег разумевања процеса који утичу на формирање одређених медијских садржаја.

Друштвени допринос се огледа у намери да се стручној и широј јавности представи однос према националним спортским тимовима у медијима. Шире гледано, кроз начине на које се преплићу сегменти друштва (тема из спорта која покреће разговор о националном и другим идентитетима), истраживање може да допринесе тумачењу значаја медија као изузетно битне области у обликовању друштвене стварности и усмеравању јавног мњења.

У наставку, пре истраживања, кроз теоријски оквир ће се говорити о релевантним појмовима и темама за овај рад, као што су социјални конструкционизам, дискурс, репрезентација, идентитет (посебно о националном идентитету и „свету нација”), национални спортски тимови и међународна такмичења, масовни медији и новинарство у онлајн окружењу, спорт као медијски производ, транзиција од традиционалног читаоца, слушаоца и/или гледаоца ка активном кориснику и медијска слика Србије на почетку треће деценије 21. века.

II ТЕОРИЈСКИ ОКВИР

2. Конструкција значења у јавном дискурсу

„И кад ходамо и кад спавамо, наш одговор на свет је суштински имагинативан – то је 'стварање слика'. Ми живимо у својим сликама, својим идејама. Мислим буквално. Прво конструишемо слике о свету и онда укорачимо у оквире. Почињемо да изједначавамо слику са самим светом. (Rushdie, 1992: 378)” (Рогач Мијатовић, 2014: 54)

На том таласу налазе се и социјални конструкционисти, имајући у виду да се њихова перспектива „често описује као 'релативистичка' зато што они који је усвајају одбацују идеју да објекти, догађаји, па чак и искуства, претходе начину на који их описујемо и одређују наше дескрипције”, па тако „није стварност та која одређује како ћемо је описивати или говорити о њој, већ је језик ('дискурс') тај који конструише стварност” (Vilig, 2016: 53). Самим тим, „пошто језик игра тако важну улогу у друштвеном конструисању онога што посматрамо као 'знање', квалитативни истраживачи који заузимају социјално-конструкционистички став према генерисању знања углавном проучавају дискурсе” (Vilig, 2016: 52).

Поред даљег објашњења термина и развоја социјалног конструкционизма и дискурса, битан је и појам репрезентације, о којем ће, такође, бити речи у наставку поглавља, имајући у виду да, посматрајући кроз теорије репрезентације, управо је конструкционистички приступ (постоје и рефлексивни и интенционални приступ за објашњење како функционише репрезентација значења посредством језика) тај који препознаје јавни, друштвени карактер језика (Hall, 2003: 24–25; Hall, 2013: 11). Ако је језик елемент комуникације, онда се може рећи и да је то „један од основних процеса којима се стварност конструише/гради”, тачније „комуникација је примарни процес којим се гради стварност, а не изведени, накнадни процес, који 'представља' реалност што постоји пре, изван и независно од ње”, док саме „поруке, симболичке творевине, граде стварност као и сви други људски производи” (Milivojević, 2015: 26).

Тако и медији, по полазишту Стјуарта Хола (*Stuart Hall*), „нису транспарентни преносиоци неке постојеће стварности по себи, 'сирових догађаја', већ су превасходно одговорни за давање значења појавама стварности” (Hol, 2008; Đorđević, 2009: 269). О томе је говорила и Јелена Ђорђевић, која је истакла да „медији конструишу стварност, не преносе је онакву каква јесте: 'она је увек посредована језиком' и 'произведена у дискурсу’” (Đorđević, 2009: 269). Такође, нагласила је да је „због тога, сваки акт комуникације заснован на кодирању или праксама означавања, а сваки процес означавања носи наслаге значења које стиче у свом друштвеном или идеолошком окружењу” (Đorđević, 2009: 269).

О том комплексном свету, како уопштено, тако и кроз фокус на медије, детаљније ће бити речи у наставку рада.

2.1. Социјални конструкционизам, језик и условљена стварност

Социјални конструкционизам „полази од претпоставке да су сви човекови 'производи' социјално условљени, па тако и наука, ставови, мњења и знања” (Fajgelj, 2020: 126). То је „друштвено-научна парадигма, повезана са конструктивизмом као филозофским правцем”, који се „супротставља 'старој' парадигми, позитивизму, опонирајући позитивистичкој претпоставци да стварност постоји и да, према томе, постоји једна истина”, док се

„конструктивизам од феноменологије разликује по томе што он инсистира на томе да се значења конструишу, а не откривају” (Fajgelj, 2020: 126–127). Управо „социјални конструкционизам скреће пажњу на чињеницу да је људско искуство, укључујући опажање, историјски, културно и лингвистички посредовано”, указује на то да не постоји „знање”, већ „знања”, као и да је „језик битан аспект социјално конструисаног знања”, односно да „људи, кроз употребу језика, конструишу различите верзије реалности” (Vilig, 2016: 32, 52). То се објашњава на начин да један догађај може различито да се опише, па да тако чаша може да буде „полупуна” или „полупразна”, а да ниједан од тих начина описивања није погрешан (Vilig, 2016: 32). Тако су „истраживања у којима се полази из социјално-конструкционистичке перспективе усмерена на идентификовање различитих начина конструисања друштвене реалности који су доступни у некој култури, испитивање услова коришћења тих конструкција и утврђивање импликација које они имају на људско искуство и друштвену праксу” (Vilig, 2016: 32–33).

Посматрајући развој овог покрета, може се рећи да је „израстао из разноврсних дисциплина и интелектуалних традиција и под њиховим утицајем” (Ber, 2001: 46), попут социологије и психологије, као и под значајним утицајем постмодернизма, а уобличен је у раду Вивијен Бер (*Vivien Burr*), односно кроз књигу „Увод у социјални конструкционизам” (*An Introduction to Social Constructionism, Routledge, 1995*, преведена и објављена на српском језику 2001. године). Ауторка (Ber, 2001: 33–36) управо ту истиче и „претпоставке у које се мора апсолутно веровати” да би неко уопште могао да се сматра социјалним конструкционистом:

– знање није поуздано – захтева се заузимање критичког става према тврдњи да је наше разумевање света поуздано, односно тражи се критички однос према идеји да наша опажања света поуздано откривају његову природу, супротстављање становишту по којем се конвенционално знање заснива на објективном, непристрасном опажању света, па самим тим стоји и упозорење да се увек мора бити сумњичав према својим представама о свету и да категорије помоћу којих људска бића схватају свет не морају нужно подразумевати стварне поделе;

– схватање света је историјски и културно специфично – сви начини разумевања света су историјски и културно релативни, они су специфични за посебне културе и историјска раздобља и представљају производе одређене културе и одређеног историјског периода, па су самим тим и зависни од друштвених и економских уређења која преовлађују у датој култури у дато време;

– друштвени процеси су основ знања – сматра се да наше познавање света, односно наши уобичајени начини његовог разумевања не проистичу из неке праве природе тог света већ да њих конструишу људи између себе, односно да наше верзије знања настају у свакодневној интеракцији људи у друштвеном животу, па због тога друштвене интеракције свих врста, тако и језичке, представљају главни предмет интересовања социјалног конструкционизма – оно што се сматра „истином”, односно тренутно прихваћеним начином схватања света, није производ објективног посматрања света него социјалних процеса и интеракција у којима су људи непрестано ангажовани;

– знање и друштвено делање су нераздвојно повезани – „споразумна” схватања света могу бити разнолика, али све те конструкције захтевају или изазивају различиту врсту делања људских бића – може се рећи да објашњења или конструкције света подржавају неке обрасце друштвеног делања док друге искључују.

Враћајући се у прошлост, односно тражећи корене овог правца, у предговору поменуте књиге Душан Стојнов истиче како „социјални конструкционисти нису хтели да се задовоље ограничавањем делатности психолога на откривање и проучавање већ постојећих унутрашњих ентитета”, већ су „захтевали да се научницима призна ауторство над овим ентитетима, јер, по њиховом мишљењу, психолози нису открили, већ створили човеков

унутрашњи живот и све структуре и процесе који га чине” (Stojnov, 2001: 9). Као пример за то наведено је да „Едипов комплекс, тежња ка савршенству, мотив за постигнућем и слични добро познати психолошки ентитети представљају креације људског ума и конструкте настале у друштвеној размени између људи”, додајући да то нису ентитети „чије је постојање независно од људских настојања да сазнају и осмисле себе, свет и своје постојање у свету” (Stojnov, 2001: 9).

Темеље за такву претпоставку пронашли су у делу социолога Питера Бергера (*Peter Berger*) и Томаса Лукмана (*Thomas Luckmann*) – „Социјална конструкција стварности” (*The social construction of reality* – наслов оригинала; „Socijalna konstrukcija zbilje”, Berger i Luckmann, 1992), који говоре о томе како људи стварају и одржавају разноврсне друштвене појаве кроз друштвену праксу, за шта су одговорна три основна процеса: екстернализација (када људи делују на свој свет, стварајући при том неки вештачки производ или вршећи неку активност, односно праксу), објективизација (када улази у друштвени домен, када постаје објекат свести за људе у том друштву) и интернализација (када постаје део свести, део разумевања живота) (Stojnov, 2001: 9–10). Исход тога јесте да одређене идеје постају део колективног знања, „усађене” у свакодневицу и колективно памћење – и то додатно „обогаћене” новим искуствима. Оне постају саставни, „природни” део друштва, нешто о чему се више ни не размишља као о уметнутом појму, него о нечему што је одувек присутно.

Социјални конструкционизам није униформни појам, већ постоје разлике, па је сам „конструкционизам” везиван и са другим придевима. Међутим, „иако постоји много назива и форми конструкционизма у друштвеним наукама, мало је сумњи да је управо Бергерова и Лукманова књига, ’Социјална конструкција стварности’, објављена 1966, имала одлучујући утицај на оно што је почело да се зове социјални конструкционизам” (Knoblauch, 2019: 325). У радовима конструкциониста могу се наћи одређене разлике, па тако и на једно од фундаменталних питања о томе шта је оно што чини конструкцију. Најчешћи одговор је да је то управо језик (ослањајући се кроз детаљније анализе на рад Фердинанда де Сосира), али је потребно имати у виду да постоје и конструкционисти који као одговор истичу дискурс (што је ослањање на рад Мишела Фукоа) – „језик нам пружа алате да изразимо значење и стога обликује како ми можемо то да учинимо, док је дискурс, бар онако како Фуко користи тај термин, повезан са регулацијом садржаја онога што говоримо” (Elder-Vass, 2012: 10–11).

Посматрајући даље, говори се о томе како идеје опстају и преносе се на нове генерације кроз систем лингвистичких знакова (кроз који се објективизују и постају део колективног искуства), односно кроз језик. Тако је језик „средство којим се објективизује искуство које људи настоје да поделе између себе, и тиме постаје доступно свим члановима језичке заједнице”, док „језик истовремено постаје и основа и инструмент којим се стиче главница колективног знања” (Stojnov, 2001: 11).

На том трагу, говорећи о језику, за овај правац је значајна Сапир–Ворфова (*Edward Sapir – Benjamin Lee Whorf*) хипотеза о језичкој релативности, која наглашава да „језик није само средство за изражавање мисли, већ управо онај чинилац који путем својих образаца одређује опажање, начин мишљења, поглед на свет и форму понашања, док свест о таквом карактеру језика обично не постоји” (Stojnov, 2001: 11). Самим тим, говори се о језику као нечему што даје смисао ономе што постоји и о чему се говори.

Ранко Бугарски (Bugarski, 1974: 11) пише о томе да се „врата сваке културе отварају кључем њеног језика, без кога се она не може ваљано разумети”. Такође, истакао је да „тај језик није само готово средство изражавања постојећих културно условљених садржаја, није само ризница духовног живота заједнице”, додајући да је „истовремено и чинилац који наводи на одређена тумачења ствари и појава, својеврстан катализатор утисака о спољном свету” (Bugarski, 1974: 11).

О језику као „производу и делу заједничког живота људи, групног духа који се у том животу огледа” говори Драган Коковић (1997: 180–181), додајући да се „у језику одређена заједница среће са својим идентитетом; он најверније изражава мисли и осећања”. За њега језик није потпуно независан од говорника и друштвених група које га употребљавају, па има „релативну аутономију”. То је „симболичка кристализација историјског и духовног наслеђа”, док су „промене језика, усвајање нових, афирмација заборављених, старих речи, преузимање туђих израза (’туђица’), показатељи промена унутар једне заједнице или културе”.

Језик као друштвено извођење (енг. *social performance*) постао је предмет интересовања теоретичара комуникације, филозофа, социолога и историчара од педесетих година 20. века. О томе говори Карла Вилиг (*Carla Willig*; Vilig, 2016: 249), која истиче да је „почела да се доводи у питање претпоставка да језик нуди скуп недвосмислених знакова за означавање унутрашњих стања и описивање спољашње реалности”, односно да се језик посматра „као нешто што конструише верзије друштвене стварности и што је у функцији постизања одређених друштвених циљева”, а где значајне ране примере представљају Витгенштајнова филозофија, Остинова теорија говорних аката и Фукоове историјске студије дискурзивне праксе (Vilig, 2016: 249). Мишел Фуко (*Michel Foucault*) је истакао да „један језик увек представља систем могућих исказа – то је коначни скуп правила која дозвољавају бесконачни број перформанси” (Фуко, 1998: 32).

Према Јелени Ђорђевић, преокрет ка језику у теоријском сегменту обележиле су две школе, где је родоначелник прве Лудвиг Витгенштајн (*Ludwig Wittgenstein*), а оснивач друге школе Фердинанд де Сосир (*Ferdinand de Saussure*), додајући да је његово дело „Курс опште лингвистике” имало значајан подстицај на две струје – структурализам и постструктурализам (Ђорђевић, 2009: 76). Такође, објашњава да „основни Де Сосиров лингвистички принцип, који касније варира на различите начине, претпоставља да се сваки знак у језику састоји од два елемента: означеног, што се односи на ствари и менталне појмове, и означитеља, физичке, чулне слике изражене у језику” (Ђорђевић, 2009: 78). Притом, „значање се ствара у међудејству ова два елемента, што претпоставља да не постоји ништа у природи, у стварности, на шта се знак односи, већ само ментална слика, тј. појам сједињен с чулном сликом која га представља (означитељ)”, док је друга карактеристика знака то да „не постоји никаква нужна веза између означеног и означитеља, те да је она арбитрарна, произвољна” (Ђорђевић, 2009: 78).

Даље, према истој ауторки, „језик постаје апсолутно привилегован медијум кроз који се стварају и комуницирају културна значења, али и средство на основу кога људи формирају знања о себи и друштву” (Ђорђевић, 2009: 75). Такође, она наглашава да „не само да није неутралан начин изражавања мисли већ је конститутиван, суштински фактор у производњи вредности, значења и знања, што значи да језик даје значење материјалним објектима и друштвеним праксама које немају независну егзистенцију као ствар по себи” (Ђорђевић, 2009: 76).

Имајући у виду да је код социјалних конструкциониста у центру пажње језик, који је структурисан у одређени број дискурса, онда и само значење одређене речи зависи управо од контекста у којем се налази, у којем се употребљава. У том правцу је битан и рад поменутог Витгенштајна и појам „језичких игара”, који објашњава да се „значање неког исказа не може разумети без контекста, односно уколико се не узимају у обзир правила игре у којој се исказ налази” (Stojnov, 2001: 11). Другачије речено, нема заувек утврђених правила, а функције речи варирају у зависности од игара, док се о појмовима говори у зависности од разних фактора, међу којима су специфичности самог језика, као и културе, историје и другог. Уз претходно поменуто, Стојнов је истакао и значај Михаила Бахтина (*Mikhail Bakhtin*) за развој социјалног конструкционизма, односно његову тврдњу да „смисленог изучавања говора нема без ’истинске дијалектике’”, односно да „говор без саговорника нема много смисла” (Stojnov, 2001: 16).

Иначе, под утицајем Бахтиновог рада, Јулија Кристева (*Julia Kristeva*) је увела термин „интертекстуалност”, па тако говори о томе да „не може постојати текст који би сам по себи чинио аутономну категорију, већ мора бити тумачен у зависности од културног кода и времена коме припада, а шире посматрано – и његовог дијалога са целокупним ’универзумом’ уметничке традиције” (Живковић, 2010: 268). Тај појам је значајан и за Ролана Барта (*Roland Barthes*), а односи се „на динамичну комуникацију између текста и читаоца (критичара), с једне, и на непрекидно надовезивање лингвистичких и металингвистичких слојева кроз процес допуњавања значења, с друге стране” (Ђорђевић, 2009: 90).

Даље, о „врло утицајним студијама језика које су артикулисане у ’теорији говорних чинова” говорио је Душан Ристић, истичући да се „јављају након Другог светског рата, захваљујући радовима Џона Ленгшоа Остина (*John Langshaw Austin*) и Џона Серла (*John R. Searle*), као и под утицајем радова ’касног’ Витгенштајна” (Ristić, 2018: 20). Наглашено је да се „полази од претпоставке да језик не одсликава свет, већ да свет посматрамо кроз језик”, односно да „наше представе о свету формирамо захваљујући језику и говору” (Ristić, 2018: 20–21). Тако се језик посматра као „жива творевина”, која није неутрално средство или оруђе, док „говор у том смислу представља ’карику у ланцу’ делања, којем претходи језик” и, такође, „говор изазива друштвене последице тиме што доприноси формирању наших представа и преношењу значења, навика и делатности у нашем друштвеном животу” (Ristić, 2018: 21).

Надовезујући се на то, „према Серловом схватању, јединица језичке комуникације није оно што је најчешће општеприхваћено – симбол, реч или реченица, већ њихово стварање или ’говорни чин”” (Ristić, 2018: 21). Објашњавајући даље, „претпоставка да је говорни чин основна јединица комуникације, заједно са принципом изразивости, указује на то да постоје низови аналитичких веза између појма говорних Чинова, оног што говорник мисли, оног што изражена реченица (или други језички елемент) значи, оног што говорник намерава да саопшти, оног што слушацац разуме и оног што правила која управљају елементима језика представљају” (Serl, 1991: 67).

Дакле, узимајући у обзир све претходно речено, како год посматрали, „у сазнавању истине и њеној презентацији не може се искључити човек”, као „мерило истине” који се „према њој одређује у зависности од многих фактора и интереса”, о чему је говорио Радомир Животић (Životić, 1993: 259–260). Када је већ тако, онда ни медији нису изузетак, а исти аутор је додао како „плурализам ставова и мишљења омогућава да се брже и сигурније приближимо истинитом извештавању као идеалу унапред свесни да је он као апсолутум практично неостварљив” (Životić, 1993: 260).

На крају, уколико и дође до консензуса шта је то што је истина, вредност и друго, управо то представља консензус одређених субјеката у оквиру одређене „језичке игре”, док већ у следећем случају исход не мора да буде исти. И зато је „важно имати на уму перформативно својство језика”, односно то да управо „језик може да пренесе своју моћ из симболичког у физички простор изазивајући различита понашања и деловања чланова друштвене заједнице” (Стаменковић, 2021: 38).

То се може применити и на онлајн простор, како у јавном сегменту, у којем се налазе информативни веб портали, који су у фокусу пажње у овом раду, тако и у сегменту са лимитираном видљивошћу, односно приватној сфери. Тако се кроз друштвену интеракцију, на коју утиче низ фактора, долази до надмоћи одређених ставова, вредности и сличног над другима, односно њихове „убичајености” на начин да се и не примећује да су конструисани и постали доминантни, односно да нису нешто што постоји „само по себи”.

2.2. Одређење и развој дискурса

Други битан сегмент овог рада представља дискурс, који је у структуралистичком тумачењу „поистовећен са друштвеним праксама којима управљају центри моћи”, док се „у постструктурализму дискурс протеже на све друштвене појаве, на укупност друштвеног живота” (Стаменковић, 2021: 22). Тако, „наспротив релативној стабилности дискурса и одређених верзија друштвеног живота и стварности, постструктуралисти читају дискурс посредством система разлика, фрагментације, анализе присутних, али и одсутних елемената у дискурсу” (Стаменковић, 2021: 22–23).

Социјални конструкционисти, под утицајем рада Лудвига Витгенштајна, схватају да „свет – или бар онај његов вид који је људима доступан – представља производ дискурса, односно систематског и кохерентног скупа представа, метафора и појмова којима се он конституише у говору” (Stojnov, 2001: 15–16). Они и о самом језику говоре као о нечему што је „структурисано у извештајан број дискурса и да значење сваког 'означитеља' (на пример, речи) зависи од контекста дискурса у којем се он употребљава” (Ver, 2001: 81).

У „Лексикону страних речи и израза” Милана Вујаклије (2004: 227) реч „дискурс” (лат. *discursus*, фр. *discours*) се тумачи као „разговарање, разговор; говор, беседа, предавање, излагање”, док „дискурзиван” (лат. *discursivus*) подразумева оног „који почива на разуму, појмован, логички, мисаон; супр. интуитиван”. Дискурси „увек имају вербалну форму – без обзира да ли се говори о текстовима или исказима”, док „анализа других форми дискурса (нпр. оних који су артикулисани захваљујући визуелним садржајима) увек захтевају 'превођење', па у том смислу вербални дискурс представља 'привилеговано средство' за стварање и преношење значења” (Ristić, 2018: 51).

Говорећи о дискурсу, Емилија Радибратовић је истакла како је српска лингвистика усвојила тај појам са књигом Емила Бенвениста (*Émile Benveniste*) под називом „Проблеми опште лингвистике” (*Problemes de linguistique generale*), из 1966, која је први пут објављена на овдашњим просторима девет година касније. Она је објаснила како је реч *discourse* преведена као „беседа”, али да то није заживело, па се тако у научним круговима усталио термин „дискурс” (Radibratović, 2020: 12). Потом је додатно образложила како „функционисање дискурса у односу на говор, односно разговор, Бенвенист објашњава у контексту психоанализе” (Radibratović, 2020: 12):

„Он тумачи дискурс као место где се 'персоналност субјекта ослобађа и ствара, досеже до другог и успева да је други призна', при чему је инструмент дискурса језик као 'социјализована структура коју жива реч потчињава индивидуалним и интересубјективним циљевима, додајући јој тако једну нову, строго личну црту' (Benvenist, 1975, str. 82). Док је језик 'заједнички систем', дискурс је истовремено 'носилац поруке и оруђе акције' те 'код субјекта постоји антиномија између беседе и језика' (Benvenist, 1975, str. 82–83), дакле, између дискурса и говора.” (Radibratović, 2020: 12)

Уопштено гледајући, дискурс може да се посматра као „специфичан начин говорења о свету и разумевања света (или аспекта света)” (Jørgensen & Phillips, 2002: 1). Тај појам се „односи на један начин представљања, чиме се производе одређене значењске праксе, често политички и идеолошки условљене, које се јављају у форми текста (Barker, 2000: 78)”, па тако може да се говори и на начин да је то „манифестација језика, неодвојива од смисла који имплицира и контекста у коме настаје” (Рогач Мијатовић, 2014: 56). При томе, „дискурси нису напосто апстрактне идеје, начини говора о стварима и њиховог представљања који, да тако кажемо, лебде као балони, високо изнад стварног света”, већ су „присно повезани с начином на који је дато друштво организовано и начином на који се њиме управља” (Ver, 2001: 81).

Вивијен Бер наводи да је Ијан Паркер (*Ian Parker; Parker, 1992*) „опрезно предложио радну верзију дискурса као 'система исказа који конструише објект'" и потом истиче како се „дискурс односи на скуп значења, метафора, представа, слика, прича, исказа и тако даље који, на неки начин, заједно производе одређену верзију догађаја”, односно да се „односи на једну посебну слику догађаја (или особе или врсте особа), на посебан начин његовог представљања” (Ber, 2001: 83). Гледајући даље, може се рећи да је „сваки објект окружен безбројним дискурсима и сви они настоје да га представе или 'конструишу' на друкчији начин” и „у складу са тим, дискурси, било да су изречени, написани или на неки други начин представљени, служе конструисању феномена нашег света, а различити дискурси конструишу те феномене на различите начине, при чему сваки дискурс описује природу објекта различито од дискурса који следи” (Ber, 2001: 84). Уз то, „сваки дискурс полаже право на то да његов опис објекта одговара стварном стању, то јест полаже право на истинитост”, а „полагање права на истинитост и знање важна су питања и представљају срж расправа о идентитету, моћи и промени” (Ber, 2001: 84–85).

Норман Ферклаф (*Norman Fairclough; Fairclough, 2003: 124*) види дискурсе као „начине представљања аспеката света – процеса, односа и структуре материјалног света, 'менталног света' мисли, осећања, веровања и тако даље, као и друштвеног света” и додаје да „односи између различитих дискурса представљају један елемент односа између различитих људи – они се могу међусобно допуњавати, такмичити једни са другима, један може доминирати осталима, итд”. Такође, исти аутор (Fairclough, 2003: 26) говори о томе да дискурс фигурира у три главна правца друштвене праксе – жанровима (што су начини делања), дискурсима (начинима репрезентовања) и стилловима (начинима постојања).

Стјуарт Хол дискурс види као одређени начин репрезентације, односно као скуп исказа који језик нуди за говор о одређеној теми, који уједно када се формира и када представи тему на одређени начин ограничава друге начине на које може да се конструише одређена тема – производи се кроз „дискурзивне праксе”, што су „практике произвођења значења” (Hol, 2018: 32–33). Такође, Џон Фиск (*John Fiske*) говори о дискурсу и истиче да је то „језик или систем репрезентација који је развијен друштвено у циљу прављења и циркулисања кохерентног скупа значења о некој важној тематској области”, као и да „та значења служе интересима тог дела друштва унутар којег је дискурс потекао и који идеолошки делује да натурализује та значења у здраворазумска” (Fiske, 2001: 13).

Посматрајући даље, управо „колективне представе као структурирани облици значења циркулишу у друштву захваљујући дискурсима”, па „оне у том смислу представљају артикулисане дискурзивне праксе” (Ristić, 2018: 30). А, „мање или више намеран план пракси (укључујући дискурзивне праксе) усвојен како би се постигао одређени друштвени, политички, психолошки или лингвистички циљ” дефинише стратегије, па тако говори и о дискурзивним стратегијама (Reisigl & Wodak, 2008: 94).

Разматрајући дискурс, моћ и идентитет, Вивијен Бер је истакла како дискурс „нуди оквир у којем људи могу разумети сопствено и туђе искуство и понашање и повезани су с друштвеним структурама и праксом тако што прикривају односе моћи који делују у друштву” (Ber, 2001: 109). Уз то, говори се и како се дискурси „могу схватити као нешто што има потенцијал да буде коришћено идеолошки, то јест у служби моћи и у интересу релативно моћних група у друштву, али истовремено могу оставити простор људима да испоље изванредан степен слободе избора дискурса које преузимају и којима се служе” (Ber, 2001: 124).

Такође, Вивијен Бер је говорила о томе како се „дискурс о објекту манифестује у текстовима – у говору, рецимо приликом разговора или интервјуа, у писаном материјалу, као што су романи, новински чланци или писма, у визуелним сликама, као што су рекламе у часописима или филмови, па чак и у 'значењима' отеловљеним у одећи коју људи носе или у њиховим

фризурама” (Ver, 2001: 86). Закључила је да се може схватити као манифестација једног или више дискурса и означити као „текст” све што је могуће „читати” у смислу значења (Ver, 2001: 86).

Посматрано појединачно, „речи или реченице не припадају саме по себи неком одређеном дискурсу; у ствари, значење онога што кажемо зависи од дискурзивног контекста, општег појмовног оквира у који су речи смештене”, па се тако „дискурс може схватити као референтни оквир, појмовна позадина у односу на коју се наши искази могу тумачити” (Ver, 2001: 86). Имајући то у виду, постоји „двосмеран однос између дискурса и онога што људи заправо кажу или напишу: дискурси се ’показују’ у ономе што људи кажу или напишу, а значење казаног и написаног, за узврат, зависи од дискурзивног контекста у којем се јављају” (Ver, 2001: 86).

Сходно раније наведеном, може се рећи како нас „дискурси снабдевају појмовним репертоарима помоћу којих можемо да представљамо себе и друге” (Ver, 2001: 185). Према Душану Ристићу, „једна од кључних претпоставки на којима почива социолошко истраживање дискурса заснована је на тврдњи да дискурс кроз текстове, исказе и говорне (дискурзивне) праксе представља друштвену стварност – дискурси ’дају егзистенцију ономе што исказују’ (Bourdieu, 1992: 19)” (Ristić, 2018: 51). Он посматра дискурсе као „границе нашег мишљења”, нешто што „артикулише наше мишљење и структурира начин на који схватамо друштвене односе”, па тако „дискурси нису контекст или ’сценографија’ у којој се одвијају друштвени односи, већ се друштвени односи артикулишу захваљујући дискурсима” (Ristić, 2018: 14).

Када је реч о дискурзивним праксама, исти аутор истиче да оне „представљају могућност за стварање света друштвеног искуства, јер дискурси ’цртају’ – како пише Пол Вен, ’карту онога што људи чине и мисле а да то и не знају’ (Ven, 2014: 45)”, „они нам помажу да друштвене праксе, као људска, друштвена искуства – деконструирамо, реконструирамо и реконтекстуализујемо” (Ristić, 2018: 47). Тако се наглашава и да је „социолошко истраживање дискурса усмерено ка проучавању дискурзивних пракси, с обзиром да друштвени актери управо кроз праксе друштвеној стварности приписују одређени смисао (Ruiz Ruiz, 2009)” (Ristić, 2018: 47).

Према Карли Вилиг (Vilig, 2016: 253–254), постоје две главне верзије анализе дискурса, уз додатак да поједини аутори (Potter & Wetherell, 1995: 81) истичу да „граница не би требало да буде сувише оштро повучена”. Прва је дискурзивна психологија, која се „пита како учесници користе језик за преговарање и управљање друштвеним интеракцијама да би остварили интерперсоналне циљеве”, док је друга фукоовска анализа дискурса, која „настоји да опише и критикује дискурзивне светове које људи настањују и да испита њихове импликације по субјективност и искуство” (Vilig, 2016: 253–254). Код другоименоване, „прва фаза анализе подразумева идентификовање различитих начина на које је дискурзивни објекат конструисан у тексту”, како имплицитно, тако и експлицитно, „циљ друге фазе анализе јесте да се одреди место ових различитих дискурзивних конструкција објекта унутар ширих дискурса”, док „трећа фаза анализе подразумева подробније испитивање дискурзивних контекста унутар којих се јављају различите конструкције објекта”, после чега следе фазе позиционирања, праксе и субјективности (Vilig, 2016: 284–287).

Дискурс медија и интернет дискурс

Два специфична појма усмеравају поглед ка дискурсу на начин на који се посматра у овом раду – дискурс медија и интернет дискурс.

О дискурсу медија се говори као о нечему што је у фокусу критичке анализе дискурса „као јавни дискурс који има огромне потенцијале за репродукцију друштвених односа” (Radibratović, 2020: 14). О томе говори Емилија Радибратовић и даље објашњава на следећи начин: „Његово мултимодално својство подразумева интеракцију између визуелног и вербалног, есенцијалну у технолошкој ери и онлајн-окружењу, која укључује ’интеграцију различитих семиотичких модуса у производњу дискурса уз обезбеђивање мултимодалне кохезије’ (van Leeuwen, 2005, str. 180), као и ’мултимодално деловање публике’ (Thurlow, 2015, str. 2)” (Radibratović, 2020: 14).

Колин Котер (*Colleen Cotter*; Cotter, 2015: 801) говори о три кључне компоненте које обухвата дискурс медија: новинску причу или говорни, писани или визуелни текст (уз додатак да је то у примарном фокусу већине истраживача медија, нарочито због тога што текст кодира вредности и идеологије које утичу и одражавају шири свет); процес укључен у продукцију текстова (у шта спадају и норме и рутине људи из света медија; у овом контексту се истражује како фактори у процесу продукције значајно утичу и дефинишу одређени дискурс) и усклађивање са публици (укључује разматрање публике и различитих друштвених и лингвистичких значења које постоје као резултат).

Пошто је у овом раду фокус на онлајн заједници, битан је и појам интернет дискурса, као сегмента који је везан за нове технологије. О њему је говорила Јелена Томић (Томић, 2014) ослањајући се на раније теоријске радове. Тако, разматрајући теоријске поставке језика интернета, истиче допринос Сузан Херинг (*Susan Herring*), уз образложење да је та ауторка у свом раду (Herring, 2007) ставила акценат истраживања на карактеристике језика које предвиђају варијацију у дискурсу и притом истакла два њена приступа класификацији типова онлајн дискурса. Први приступ прати следеће карактеристике изабраног онлајн жанра: модалитет (говорни или писани), број учесника у комуникацији, тип текста/дискурса и жанр/регистар коме овај припада. У другом се наводе следећи елементи: сцена/место, учесници у комуникацији, сврха комуникације, циљеви, резултати, низ и ред догађаја, тон, начин, расположење, канали, облици, стилови, друштвене норме и жанрови (*SPEAKING – Setting/Scene, Participants, Ends, Act sequence, Key, Instrumentalities, Norms, and Genres*). У самој класификацији тако се истичу два типа утицаја: медиј (технологија, односно технолошке карактеристике онлајн система комуникације) и друштвени (контекстуални, односно друштвени фактори који су повезани са ситуацијом или контекстом комуникације, међу којима су информације о учесницима, теме, језик којим говоре и друго) (Томић, 2014: 200–201).

Даље (Томић, 2014), истакнути су поджанрови интернет дискурса (попут веба, е-поште, чет група, инстант порука и других, што се допуњује развојем технологија), као и компарација са другим дискурсима, тако наглашавајући да је реч о хибридном медију који поседује карактеристике и говорног и писаног дискурса, али да има и своје карактеристике: временску разлику између почетног садржаја (у овом случају новинарског текста) и одговора на њега (што су у овом раду коментари посетилаца), тематску разлику и структуралну разлику. Када је реч о карактеристикама интернет дискурса, у једном сегменту је значајно изражено надомештање недостатка гласа, путем великих слова у низу као супституције за гласније изговорену, односно на тај начин наглашену поруку. Такође, користе се и одређени знакови интерпункције, скраћенице и акроними, емотикони (писани и графички), који имају улогу и да надоместе сегмент невербалне комуникације итд.

2.3. Репрезентација и реалност

Као што је и раније споменуто, поред социјалног конструкционизма и дискурса значајан за овај рад је и појам репрезентације, о којем ће више речи бити у овом делу рада. Прво, када се говори о репрезентацији, реч је о симболичкој активности, „ре-презентовање значи да се људи, појаве или догађаји приказују када су одсутни, иако класична доктрина о медијској објективности асоцира на представљање у присуству, па чак и на одражавање” (Milivojević, 2015: 65). Према Стјуарту Холу (Hall, 1990: 60; Milivojević, 2015: 65), „репрезентација је веома различита од одражавања”, напомињући даље да „укључује активно селектовање и презентовање, структурирање и обликовање: није реч о пуком преносу постојећих значења, већ о много активнијем ’прављењу ствари које значе’”, додајући и да је то „пракса, производња значења: оно што је накнадно било описано као ’означавајућа пракса”.

Саме „репрезентације обухватају употребу језика, јер је он претпоставка да би се изговорило нешто смислено и да би се то могло представити другим људима” (Ristić, 2018: 30). Шире посматрано, оне су „неизоставни део процеса у којем се значење ствара и размењује међу припадницима неке културе (Hall, 2003)” и имају карактеристику да се мењају, односно да су историјски варијабилне (Ristić, 2018: 30–32). У Холовом раду значења кроз репрезентације имају кључну улогу за оно што назива „кругом културе”, односно како захваљујући заједничким значењима долази до настајања и преношења културе (Ristić, 2018: 30).

Данка Нинковић Славнић репрезентацију види на начин да је то процес кроз који се чувају стара значења, знања и идентитети или формирају нова: „’Репрезентације производе значења кроз која ми дајемо смисао нашем искуству и томе ко смо. Могли бисмо ићи и даље и сугерисати да ови симболички системи стварају могућности за то ко смо и ко бисмо могли постати’ (Woodward, 2002: 14)” (Ninković Slavnić, 2011: 17).

Говорећи о томе како је „циљ теорије која проблематизује друштвене представе да покаже и објасни на који начин појединци и групе представљају и конструишу свет, објекте и друге људе у њиховом друштвеном окружењу (Moloney & Walker, 2007)”, Душан Ристић наглашава како је ипак потребно „имати на уму да су репрезентације друштвено редуковане чињенице, односно, појаве–моделни”, објашњавајући даље на следећи начин: „Репрезентације су ’филтери’ између нас и света, као уосталом и симболи и знакови. Оне су између друштвене стварности и нашег поимања те стварности и представљају феномене у оном облику у којем их ми видимо, а не ствари по себи (Nojman, 2009: 42)” (Ristić, 2018: 30–31). Ипак, додаје како репрезентације добијају значај стварних појава, упркос наведеном.

Када је реч о члановима једне културне заједнице, неопходно је да деле скупове концепата, слика и идеја који им омогућавају да размишљају и осећају о свету, а самим тим и да тумаче свет на сличне начине, односно морају да деле исти „културни код” (Hall, 2003: 4). Хол, тако, говори како „репрезентација повезује значење и језик са културом”, односно да је управо репрезентација тај суштински део процеса којим се значење производи и размењује између чланова одређене културне заједнице (Hall, 2003: 15). Она се може посматрати и као „веза између концепата и језика која омогућава да се позивамо на ’стварни’ свет објеката, људи или догађаја, или на заиста имагинарне светове измишљених објеката, људи и догађаја” (Hall, 2003: 17).

Постоје два процеса која су укључена, односно два система репрезентације: први је систем по којем су све врсте објеката, људи и догађаја у корелацији са скупом концепата или менталних репрезентација које се налазе у нашим главама; други систем је језик, што је начин да повежемо наше концепте и идеје са одређеним писаним речима, изговореним звуцима или визуелним сликама и тако их поделимо (Hall, 2003: 17–18). О њиховом значају Стјуарт Хол говори на следећи начин:

„Први нам омогућава да дамо смисао свету конструисањем скупа кореспонденција или ланца еквиваленција између ствари – људи, објеката, догађаја, апстрактних идеја и другог – и нашег система концепата, наших концептуалних мапа. Други зависи од конструисања скупа кореспонденција између наше концептуалне мапе и скупа знакова, распоређених или организованих у различите језике који подржавају или репрезентују те концепте. Однос између 'ствари', концепата и знакова лежи у срцу продукције значења у језику. Процес који повезује ова три елемента заједно је оно што називамо 'репрезентацијом'." (Hall, 2003: 19)

Дакле, ако се посматра реалност, може се рећи да се она „конституише у процесу репрезентовања”, а кроз укључивање медијске компоненте да „обликовање догађаја и креирање порука о њима јесу два симултана процеса од којих се састоји консултативна улога медија” (Milivojević, 2015: 66). Тако се „на реторичко-комуникацијском нивоу догађај, у ствари, прилагођава новинарском углу гледања”, због чега, посматрајући и кроз тему овог рада, тумачење постаје примарно, а догађај релативан, па „тумачење догађаја у таквој реторичкој перспективи представља посебну пројекцију контекста” (Stanojević, 2004: 11).

Самим тим, може се рећи да је спортско новинарство „укључено у изградњу различитих спортских дискурса који се често повезују са ширим питањима рода, расе, етничке припадности и формирања националних идентитета” (Boyle, 2006: 2), а томе се могу додати и други појмови различитости – религијски, економски, генерацијски и други. Специфичност професионалних изазова спортских новинара јесте у томе да се од њих очекује да, практично истовремено, буду и објективни извештачи и критички настројени истраживачи, као и они који ће стати у одбрану спорта, екипе и појединца, али и да буду представници посматрача, публике, навијача (Rowe, 2004: 38).

У једној од анализа је закључено како се „спортско новинарство развило у три правца: преувеличавање способности 'наших', потцењивање противника и распаљивање навијачких страсти” (Mrđen, 2004). О томе ко су „наши”, а ко „њихови”, на које начине је могућа диференцијација и другим сродним темама више речи ће бити у наредном поглављу.

3. „Ми” и „они” кроз идентитетска питања и спорт

„Ваш Христ је Јеврејин. Ваш аутомобил је јапански. Ваша пица је италијанска. Ваша демократија – грчка. Ваша кафа – бразилска. Ваш одмор – турски. Ваши бројеви – арапски. Ваша слова – латинична. Само је ваш сусед странац.” – Зигмунт Бауман (*Zygmunt Bauman*, и *Marinković i Ristić*, 2017: 10)

И заиста, без обзира на сва мешања, на све утицаје који превазилазе стварне и имагинарне границе, опет се формира линија која раздваја, тај лимес који утврђује поделу, где смо „ми” и „они” огледани пре у различитости, него у сличности. Та подела може ићи по разним основама, па тако и према најважнијим од групних идентитета, на шта указује акроним *CAGE*, који „наводи на закључак да је човек ухваћен у кавез одређен класом (*class*), старошћу (*age*), родом (*gender*) и етницитетом (*ethnicity*)” (*Ninković Slavnić*, 2011: 16).

У свим друштвима постоји пројекција странаца, она их стварају, „али свака врста друштва ствара своју сопствену врсту странаца, а ствара их на свој сопствени јединствен начин” (*Bauman*, 2017: 62). Дакле, када постоје „ми” и „они”, онда постоји и појам странца, који је „увек друго лице: свеједно да ли је реч о наративима или пак о анализама са научним претензијама”, уз додатак да је „стављен у позицију објекта” (*Pušić*, 2017: 203–204). Тај „други” представља „оно што измиче нашој свести и знању и оно што борави ван сфере ’наше’ културе и заједнице, јер је у исто време не-ја и не-ми” (*Robins*, 2005, у *Рогач Мијатовић*, 2014: 58).

Те „врсте” странца могу имати најразличитије облике. Када је реч о овом раду, у позицији „нас”, односно субјекта, налази се, углавном, све везано за овдашње националне спортске тимове, што се види и у вестима и извештајима са међународних спортских такмичења, где је фокус на близини, на домаћем тиму, без обзира да ли је побеђен или поражен. И кроз такав фокус, где је јасна подела кроз национални идентитет, могу се уочити и поделе кроз друге идентитетске критеријуме.

3.1. Појам идентитета

Говорећи о пореклу речи „идентитет”, Бранимир Стојковић је истакао низ речи са којима се може повезати, па тако и како се „може назрети у латинским речима *idem* (исто) и *identidem* (поновљено), док именице *identitas* нема у античком латинском” (*Stojković*, 2009: 44). Затим је наставио: „У старогрчком постоји именица *tautotes* коју је сковао Аристотел и која долази од речи *autos* (себе и сâм). *Tautotes* је касније преведена у облику калка на латински, као *identitas*, и коришћена је у схоластичким расправама о природи Светог тројства. У ’Никомаховој етици’, Аристотел ту реч користи тако што прибегава параболи о пријатељству заснованом на истом пореклу. На много поетичнији начин, и Платон у ’Гозби’ евоцира мит о подељеним бићима која се уједињују у љубави и деле исти идентитет.” (*Stojković*, 2009: 44)

Као појам, „идентитет је битно својство или скуп битних својстава (својственост) појединаца или група” (*Ћурић i Joković*, 2015: 11). Он подразумева одговор на питања „Ко сам ја” и „Ко је ’други’?”, односно „увек се одређује наспрам неког другог, па је ’другост’, тј. принцип разлике релација у којој се дефинише идентитет” (*Golubović*, 2007: 180). У дефиницији овог појма стоји и да су елементи од којих се састоји осећање идентитета, осећање јединства, кохеренције, припадности, аутономије (*Golubović*, 2007: 180). Тако се „идентитети конституишу у ’игри разлика’, на основу њихове различитости од других идентитета, извлачећи своје позитивно значење из онога што искључују” (*Ђорђевић*, 2009: 354).

Имајући у виду раније спомињани дискурс, идентитет се може посматрати као производ дискурса, па тако „никада није неутрална категорија, већ се конституише из одређеног оквира (друштвеног, културног и сл.)” (Рогач Мијатовић, 2014: 56). Љиљана Рогач Мијатовић то, даље, објашњава на следећи начин:

„Традиционалистичко схватање о есенцијалистичком карактеру идентитета уступило је место конструктивистичком схватању, у коме се појам идентитета проблематизује са аспекта континуитета, односно дисконтинуитета који постаје његова фундаментална карактеристика. Студије културе подвлаче управо оне приступе који држе до тога да је идентитет одговор на нешто 'споља' и да је то нешто различито од другог, односно да су субјективност и идентитет 'створени у оквиру дискурса'.” (Рогач Мијатовић, 2014: 56)

Социјални конструкционисти говоре о томе да се „идентитет конструише на основу дискурса којима располажемо у оквиру своје културе и на које се ослањамо у комуникацији са другим људима”, па су тако „дискурси који формирају наш идентитет блиско повезани са структурама и праксом свакодневног живота у друштву, и у интересу је релативно моћних група да само неки међу њима буду означени као 'истинити'”, уз напомену да преовлађујући дискурси нису по аутоматизму заувек доминантни (Ber, 2001: 87, 91).

Вивијен Бер (Ber, 2001: 87) је нагласила како људски идентитет настаје преплитањем многобројних различитих „нити”. Тако је истакла да постоји „нит” узраста (деца, зрели људи или старци), затим „нит” класне припадности (занимање, приходи и ниво образовања), етничитета, рода, сексуалне оријентације и другог, наглашавајући како се „све то (и још много више) преплиће и производи материјал који називамо идентитетом особе” (Ber, 2001: 87). Уз то је додала и да се „свака од тих компоненти 'конструише' кроз дискурсе који постоје у нашој култури – дискурсе узраста, рода, образовања, сексуалности и тако даље”, а да смо ми „коначни производ, комбинација одређених 'верзија' свих тих ствари којима располажемо” (Ber, 2001: 87).

Посматрајући даље, идентитет се види као друштвени конструкт, који се тако налази у директној вези са облицима репрезентације. О томе говори Јелена Ђорђевић (Ђорђевић, 2009: 355) и додаје да се „нови теоријски поступци у студијама културе, прилазећи идентитетима као дискурзивним конструкцијама баве посебно начином њиховог представљања у књижевности, званичним списима, картографији, медијима, телевизији нарочито”. Такође, истиче да су то „дискурзивни простори у којима се најочигледније, најчешће репрезентују различите друштвене групе, и то према моделима мишљења, идеологији и интересима оних који их стварају” (Ђорђевић, 2009: 355).

Као важни извори идентитета наводе се род, сексуална оријентација, национална или етничка припадност и друштвена класа, а у социологији се најчешће спомињу два облика – лични идентитет (самоидентитет) и друштвени идентитет, о чему говори Ентони Гиденс (*Anthony Giddens*), где нас први издваја као засебне појединце, док други оцртава начине на које су појединци исти као и други (Gidens, 2005: 32–33). Гиденс наглашава вишедимензионалност овог појма и истиче да су поменута два облика идентитета аналитички потпуно различити, али и да су уско повезани један са другим.

Прво, говори о самоидентитету, као нечему што се „односи на процес саморазвитка кроз који формулишемо јединствено осећање нас самих и наш однос према свету који нас окружује”, додајући да се „појам самоидентитета умногоме ослања на рад симболичких интеракциониста” (Gidens, 2005: 33). Затим, наставља објашњењем да је то, „непрестано 'преговарање' индивидуе са спољашњим светом које помаже у стварању и уобличавању његовог односно њеног осећаја сопства” и додаје: „Процес међусобних односа између сопства (јаства) и друштва помаже у повезивању личног и јавног света сваког појединца. Док је културно и друштвено окружење један фактор у обликовању самоидентитета, кључан значај у том обликовању имају индивидуално делање и избор.” (Gidens, 2005: 33)

Са друге стране, Гиденс говори о друштеном идентитету, као нечему што се односи „на особине које други људи приписују неком појединцу”, а да те особине „могу бити схваћене као означитељи који указују на то ко је та особа, у оном најосновнијем смислу”, као и да, „истовремено, друштвени идентитет ставља ту особу у однос с другим појединцима који деле те исте особине” (Gidens, 2005: 32). Такође, додаје да је потребно имати у виду да „многи појединци имају друштвене идентитете који укључују више од једног атрибута” (Gidens, 2005: 32). Уз то, наглашавајући да „мноштво друштвених идентитета може бити потенцијални извор конфликта у човеку”, Гиденс истиче како „већина људи организује значење и искуство у свом животу око једног примарног идентитета који је готово непрекидан у времену и простору”, па тако закључује како друштвени идентитети укључују колективну димензију (Gidens, 2005: 32). Овај аутор то додатно објашњава следећим речима: „Они означавају начине на које су појединци 'исти' као и други људи. Заједнички идентитети – који су утврђени око једног скупа заједничких циљева, вредности или искустава – могу створити значајну основу за оснивање друштвених покрета.” (Gidens, 2005: 32)

Јасна је комплементарност између ова два облика идентитета. Тако се „појединци морају најпре укоренити у своју друштвену/културну средину (процес идентификације) да би могли да одреде своје место у свету у којем живе и с те тачке да крену даље у правцу развијања своје посебности (што важи и за однос групе и шире заједнице)” (Golubović, 2007: 181). У процесу примарне социјализације, идентификација почиње у породици, а сама породица као стуб друштва почива на одређеним вредностима, међу којима је и припадање одређеној нацији. Посматрајући тако, поред националног, колективни идентитет може да буде групни, шири друштвени, класни, културни и професионални (Golubović, 2007: 181).

Говорећи о идентитетима, Бранимир Стојковић је истакао да могућност целовитог одређења појма идентитета, свеједно да ли је реч о појединцу или колективу, отвара приступ Амилкара Кабрала (*Amilcar Cabral*). Тако се, на почетку, наглашава како је „идентитет неког појединца или друштвене групе биосоциолошки квалитет, независан од воље тог појединца или групе, који добија значење само ако се изражава у односу на друге појединце или друге људске групе” (Kabral, 1972: 87, према Stojković, 2009: 46). Објашњава се и да се „дијалектичка природа идентитета огледа у чињеници да он идентификује и разликује, јер једна индивидуа (или људска група) јесте идентична у односу на друге појединце (или групе) само уколико је различита од других појединаца (група)” (Kabral, 1972: 87, према Stojković, 2009: 46). Потом се додаје и следеће: „Одређивање неког индивидуалног или групног идентитета је истовремено афирмација и негација извесног броја одлика који одређује индивидуе или колективе у функцији историјских координата у датом моменту њиховог развоја.” (Kabral, 1972: 87, према Stojković, 2009: 46)

Такође, даље се говори о томе како „идентитет као квалитет није непроменљив, јер су и биолошке и социолошке чињенице које га одређују променљиве”, наглашавајући да, „било биолошки било социолошки гледано, не постоје два бића која би била истовремено потпуно идентична или потпуно различита, јер је увек код сваког од њих могуће наћи одлике које их разликују, односно које их чине идентичним” (Kabral, 1972: 87, према Stojković, 2009: 46). На тај начин је јасно да је „идентитет ма ког бића, у ствари, релативан, чак пригодан, будући да његово одређење зависи од више или мање строгог избора одговарајућих одлика бића које је у питању” (Kabral, 1972: 87, према Stojković, 2009: 46).

Проматрајући даље, деведесетих година прошлог века, Мануел Кастелс (*Manuel Castells*) је говорио да „под идентитетом, ако се односи на друштвене актере, подразумева процес стварања смисла на темељу културног атрибута или сродног низа културних атрибута којима је дата предност у односу према другим изворима смисла” (Castells, 2002: 16). Такође, нагласио је како је „идентитет извор смисла и искуства народа”, цитирајући речи Крејга Калуне (*Craig Calhoun*): „Не познајемо народе без имена нити језике или културе код којих не

постоји неки начин разликовања између себе и осталих, између 'ми' и 'они'... Самоспознавање је увек чин изграђивања ма колико се чини да се ради о откривању – никад није у потпуности одвојиво од тврдњи да га на посебне начине познају и други.” (Calhoun, 1994: 9–10 у Castells, 2002: 16)

Управо је национални идентитет, о коме ће касније бити речи, један од оних који имају пресудну улогу у обликовању стварности, имајући у виду да је „од свих колективних идентитета данас заједничких људским бићима, национални идентитет можда најбитнији и најобухватнији” (Smit, 1998: 222). О томе говори Антони Смит (*Anthony D. Smith*) наглашавајући како „не само што је национализам, као идеолошки покрет, продро у сваки кут планете; свет је, пре и изнад свега, подељен на 'националне државе' – државе које тврде да су нације – а национални идентитет свугде је окосница понављања кампање за народну сувереност и демократију, као и подлога ексклузивне тираније коју она понекад рађа” (Smit, 1998: 222). Такође, додаје да класа, пол, раса и вера, на пример, односно друге врсте колективног идентитета, могу да се комбинују или преклапају са националним идентитетом, чак и да утичу на његов смер, али да су ретке ситуације у којима успевају да му поткопају моћ (Smit, 1998: 222).

Дакле, поред националног, идентификовања и поделе могу да буду и по верском, расном, родном и другим основама. Такође, могуће су и промене. На пример, посматрајући из спортског угла, сведоци смо пораста натурализованих чланова националних спортских тимова, односно чињенице да дојучерашњи странац постаје део „нас”. Такође, имајући у виду засебна такмичења мушкараца и жена (уз ретке интегрисане примере, односно мешовита такмичења), велику пажњу су изазвали случајеви Кастер Семење (*Caster Semenya*) у атлетици⁷ и Лије Томас (*Lia Thomas*) у пливању⁸.

Када је реч о расној компоненти, идентификацији и подршци борби против расизма, међу свежим примерима у спорту је клечање спортиста пред почетак утакмица⁹, повезано и са покретом „Животи црнаца су важни” (*Black Lives Matter*)¹⁰, претходно и играча америчког фудбала Колина Каперника (*Colin Kaepernick*) током интонирања националне химне САД¹¹. Уз то, међу карактеристичним примерима из прошлости је и онај са Олимпијских игара у Мексико Ситију 1968. године, када су два тамнопута америчка спринтера, Томи Смит (*Tommy Smith*) и Џон Карлос (*John Carlos*), освајачи златне и бронзане медаље у трци на 200 метара, такође током интонирања химне САД, стајали на подијуму спуштене главе, у црним рукавицама и са високо уздигним песницама, у црним чарапама и без ципела, у знак протеста против расне дискриминације. Тада је Смит потез објаснио следећим речима: „Ако победим, ја сам Американац, не црни Американац. Али, ако учиним нешто лоше, онда ће рећи – 'црнчуга' (*Negro*). Ми смо црни и ми смо поносни што смо црни. Црна Америка ће разумети оно што смо урадили вечерас.”¹²

⁷ Више на <https://beta.rs/sport/sport-atletika/88590-iaaf-uvodi-pravila-za-ogranicavanje-testosterona-kod-atleticki-utrckackim-disciplinama> (БЕТА, 2018).

⁸ Више на <https://www.si.com/college/2022/03/03/lia-thomas-penn-swimmer-transgender-woman-daily-cover> (Sanchez, 2022).

⁹ Више на <https://www.bbc.com/news/explainers-53098516> (BBC news, 2021).

¹⁰ Више на <https://www.bbc.com/serbian/lat/svet-53401097> (Makbul, 2020).

¹¹ Више на <https://www.usatoday.com/story/news/2019/11/16/colin-kaepernick-nfl-workout-prince-andrew-interview-leonid-meteor-shower/4189555002> (USA today, 2019) и <https://portal.blic.rs/nfl-2020/kolin-kopernik-objava-tviter-ne-moze-da-prondje-klub-protesti-rasna-neravnopravnost/2022042019380396112> (N. Z. L., 2020).

¹² Више на http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/october/17/newsid_3535000/3535348.stm (BBC – On this day).

Сва та идентитетска питања су добила нову димензију и постају још сложенија како одмиче 21. век, са виртуелном компонентом, односно развојем дигиталних технологија и све већом доступношћу интернета и онлајн света уопште на глобалном нивоу. То је време постмодерног доба, у којем се конституишу субјекти који су нестабилни, вишеструки и дифузни (Poster, 2006: 540).

За Кастелса, међутим, није виртуелна стварност нешто што је новијег датума. Напротив, он је говорио о „виртуелној стварности” као „стварности какву познајемо” од раније, имајући у виду да „нема одвајања између ’стварности’ и симболичког представљања”, напомињући да је тако било и јесте у свим друштвима (Castells, 2000: 399–400). Са друге стране, говори о „стварној виртуелности” и тако објашњава „систем у којем је сама стварност (то јест људско материјално/симболичко постојање) у потпуности обухваћена, посве урођена у виртуелни скуп слика, у измишљени свет, у којем појаве не постоје само на екрану помоћу којег се искуство комуницира, већ саме постају искуство” (Castells, 2000: 400). Уз то, додаје да су „у медиј укључене све врсте порука, јер медиј је постао тако обухватан, разноврстан и прилагодљив да у исти мултимедијски текст апсорбује читаво прошло, садашње и будуће људско искуство” (Castells, 2000: 400).

Како год посматрали, чињеница је да је управо тај, виртуелни простор отворио могућност да исти човек може да створи и потпуно другачији идентитет у том свету од оног у физичком, као и да дође до другачијих груписања, када је реч о колективном сегменту. На том трагу Александар Луј Тодоровић је цитирао дефиницију идентитета др Салвадора Минукина (*Salvador Minuchin*), о томе да се „наш доживљај идентитета састоји из два дела: осећања припадања и осећања да смо посебни”, наглашавајући да се „дигиталне технологије појављују као снажан фактор истицања, преобликовања, али и угрожавања човековог идентитета” (Todorović, 2017: 121). Користећи термин „дигитални идентитет”, овај аутор истиче да се „састоји од података који једнозначно одређују субјекат на који се односе, али и података о односу тог субјекта према другим субјектима” (Todorović, 2017: 123). Даље појашњава да је то „мање-више класични скуп података који се већ веома дуго користи за одређивање идентитета и који се овде појављује у дигиталном облику те се може користити на разне начине и на разним местима”, уз додатак да „дигитални идентитет” не поседују једино живи субјекти, већ и други (Todorović, 2017: 123), што додатно проширује контекст, усложњава свет.

Идентитет у виртуелном простору често подстиче питања о приватности, власништву над тим идентитетом и другим аспектима. Тако, на пример, без обзира на могући субјективни осећај приватности током комуникације, најчешће постоје трагови преко којих могу да се накнадно слажу компоненте одређене комуникације, па и одређеног идентитета. Све су то изазови овог све важнијег сегмента свакодневног живота, па тако и када је реч о комуникацији повезаној са новинарским садржајима, односно слободи у ставовима које доноси одређена регистрација на информативним веб порталима или „потпуна” анонимност.

Уз све то, повезујући спорт и виртуелни простор отварају се питања и њихове интеграције и стварања потпуно нових облика спортских догађаја, условно речено, а који се прожимају кроз термин е-спорт¹³, као и феномена познатости у том простору, пре свега под одређеним псеудонимима, надимцима и сличном. Уосталом, о значају ове индустрије говоре и подаци „Форбса” (*Forbes*), утицајног америчког економског магазина, који је публикувао током

¹³ Према Кембрицовом речнику (*Cambridge dictionary*), е-спорт (*e-sports*) представља активност играња компјутерских (познатих и као видео, рачунарских, електронских и слично) игара против других људи на интернету, обично за новац и обично посматрано од стране других људи путем интернета, повремено и кроз посебно организоване догађаје. Више на <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/e-sports>.

пролећа 2022. године како десет највреднијих е-спорт компанија има просечну вредност 353 милиона долара, односно 46 процената више у односу на 2020. годину (Knight, 2022). И тржиште игара све више расте, па се на крају 2021. године писало о укупном приходу од преко 180 милијарди долара (Wijman, 2021). Наравно, томе су допринеле и промене навика које је проузроковала пандемија корона вирусне болести 2019 (COVID-19; ковид 19). Том таласу се прикључио и Међународни олимпијски комитет, кроз „Олимпијску агенду 2020+5“¹⁴, у којој се истиче и значај подршке развоју виртуелног спорта и даљем повезивању са гејминг заједницама, што се већ ради и кроз Олимпијску виртуелну серију (*Olympic Virtual Series*)¹⁵, заједно са надлежним федерацијама и произвођачима видео игара.

3.2. „Свет нација” и национални идентитет

У наставку ће пажња бити усмерена ка раније поменутом националном идентитету и са њим повезаним „светом нација”, као посебно битном идентитетском сегменту за овај рад.

У раду „Геоепистемологија другог”, Душан Ристић и Душан Маринковић (Ristić i Marinković, 2017: 357–358) говоре да је „питање и проблем ’другог’ увек било питање повезано са разумевањем ’границе’ – у смислу да су други увек они који се налазе са ’друге стране’ границе – без обзира да ли говоримо о спољашњим, физичким границама или менталним, невидљивим, имагинарним границама којима су премрежене различите друштвене интеракције”. Они су подсетили како је „веровање да живимо у времену у којем су границе ствар прошлости, према мишљењу Слободана Прошића, заблуда, с обзиром ’да смо суочени са ’трајањем границе’ и са њеним продубљивањем, па и сабирањем и мултипликовањем’ (Prošić, 2016: 59)”. Такође, подсећају на речи истог аутора да је „постало јасно да границе нису само линија раздвајања двеју или више држава већ много више од тога – границе између цивилизација, култура, традиција, поднебља, религија, које нису само екстензивне и просторне већ и ’интензивне’, а то значи да оне делују као ’набоји’ који имају и своје позитивне и негативне вредности”.

Тако и „разликовање ’нас’ од ’њих’ доводи до учвршћивања националног идентитета, који не настаје у изолацији нити је непроменљив у току живота, већ је напротив у сталном процесу мењања, кроз интеракцију и повлачење границе према другим групама”, што доводи и до тога да је „за национални идентитет битна како субјективна идентификација појединаца са одређеном групом, тако и идентификовање дате групе од стране не чланова” (Milošević Đorđević, 2003: 134). Дакле, „национални идентитет ће се формирати само у присуству и контрасту према другим нацијама, и у сталном редефинисању у зависности од односа према другим групама” (Milošević Đorđević, 2003: 134).

Иако је један од кључних појмова у 21. веку „глобализација”, кроз чију перспективу „постајемо свеснији своје повезаности са људима из других друштава” (Gidens, 2005: 55), јасно је било да то не води ка нестајању граница, о чему је говорио и Мишел Фуше (*Michel Foucault*; Foucault, 2007), француски научник и дипломата: „Живимо опседнути једном погрешном и опасном идејом да су границе осуђене на нестанак зато што је свет флуиднији, а економија глобализована” (Ristić i Marinković, 2017: 357–358). Напротив, „у геополитичком пејзажу дошло је до сумњи у вредности глобализације, чија је једна од главних одлика непостојање граница” (Бајић, 2017: 78). Уосталом, дешавања из последњих година, попут

¹⁴ Више на <https://stillmed.olympics.com/media/Document%20Library/OlympicOrg/IOC/What-We-Do/Olympic-Agenda/Olympic-Agenda-2020-5-15-recommendations.pdf> (International olympic committee, 2021a).

¹⁵ Више на <https://olympics.com/ioc/news/inaugural-olympic-virtual-series-concludes-successfully> (International olympic committee, 2021b).

Европске мигрантске кризе и пандемије ковида 19, показала су како се, по потреби, поново лако успостављају границе.

Када је реч о глобализацији, Загорка Голубовић говори о томе како Монсерат Гибернау (*Montserrat Guibernau*; Guibernau, 1996) сматра да глобализација „доводи у питање осећање континуитета, јер се брише заједничка прошлост и нестаје заједничко сећање, што представља важне одреднице идентитета”, а затим наставља: „Будући да нација нуди решења за те проблеме, она изнова постаје привлачан образац идентитета, утолико пре што се јавља као персонификовани колективитет, који се супротставља беспомоћности и деперсонализацији индивидуа” (Golubović, 1999: 83). Уосталом, чак и у онлајн свету, на интернету, где би могле да се представе и као нешто што је сувишно, националне идентификације су јасно видљиве, на пример кроз посебне домene држава или правну регулативу путем које је уређен тај виртуелни простор у одређеном друштву оивиченом физичким границама.

Сам појам „нације (лат. *nasci* родити се, *natio*)”, у „Лексикону страних речи и израза” Милана Вујаклије (2004: 581) детерминисан је као „народ, друштвена заједница људи који говоре истим језиком, који су заједнички проживели политички и културни развој и који су прожети свешћу о узајамној припадности и целовитости у односу према другим нацијама”. Уз то, „националан (нлат. *nationalis*)” је означен као „народни, народски, који припада неком народу, који се тиче једног народа, који је својствен једном народу, отачевствен, завичајан” (Вујаклија, 2004: 581). Такође, Љиљана Рогач Мијатовић (2014: 36) је навела речи француског теоретичара националног памћења Ернеста Ренана (*Ernest Renan*), који је „промишљао појам нације као заједницу засновану на заједничком искуству”, односно да су за њега „херојска прошлост састављена од напора, жртава и славе великих људи социјални капитал на којем се темељи идеја нације” (Рогач Мијатовић, 2014: 36).

О нацији може да се говори истовремено као о политичком и културном ентитету (Todorov, 1994: 169). Рачуна се како „припадамо заједницама – чији смо грађани – које нам обезбеђују права и намећу дужности, али које се могу обрести у оружаним сукобима”, односно да са једне стране постоје државе и поменути политички сегмент (Todorov, 1994: 169). Са друге стране, „сви припадамо заједницама које упражњавају исти језик, насељавају иста подручја, имају извесно заједничко памћење, исте обичаје”, што говори о културном сегменту (Todorov, 1994: 169).

Разликовање значења појма „нација” се може разумети кроз унутрашњи и спољашњи контекст, где другоименовани подразумева да се једна нација супротставља другој – „првенствено подразумева избор једне земље на штрб свих других” (Todorov, 1994: 172–173). Тако су „појава националне државе и коришћење културе за изградњу посебног националног идентитета показали настојање да се акцентују културне разлике у различитим доменима, али и да се афирмишу национални престиж и утицај преко културних” (Рогач Мијатовић, 2014: 37). Такви примери су јасно видљиви и кроз спорт, када се једна нација супротставља другој у међународним такмичењима националних спортских тимова, а где је избор навијача управо једна одређена нација, док су друге оне којима се супротставља његов изабрани тим.

Дакле, границе итекако постоје, па тако и оне државне, често посматране и као националне, имајући у виду да управо те границе означавају и простор на којем ингеренције имају одређени грански спортски савези (национални), а да се тимови означавају колоквијално и као „државни” и као „национални”, повезујући то и са тим да „нације поседују територије”, односно да је то „територијална заједница” где је спона се територијом „физичка и стварна” (Smit, 1998: 68).

Данијела Белити (*Daniela Belliti*) је истакла да је идентитет преузео двоструку функцију легитимације између државе (као посебног политичког облика модерности) и нације

(објашњавајући да се у односу на државу она јавља као утемељитељски субјект и као објект владавине) – „ону симболичке слике о заједничким вредностима које могу оправдати постојање заједничког Ми и функцију суверенитета државе у односу на друге чланове међународне заједнице” (Belliti, 2006: 105).

Бенедикт Андерсон (*Benedict Anderson*) говори о нацији као „замишљеној политичкој заједници, и то замишљеној као истовремено инхерентно ограниченој и сувереној”, објашњавајући то на следећи начин: „замишљена је зато што припадници чак и најмање нације никад неће упознати већину других припадника своје нације, па чак ни чути о њима, но ипак у мислима сваког од њих живи слика њиховог заједништва”; „нација се замишља као ограничена јер чак и највеће нације које броје и милијарду људи, имају одређене, иако растегљиве границе, с оне стране којих се налазе друге нације”; „нација се замишља и као суверена јер се појам појавио онда кад су просветитељство и револуција разбили легитимитет хијерархијског династичког краљевства које влада по милости божијој”; „нација се замишља као заједница зато што се без обзира на стварну неједнакост и изабљивање које могу у њој владати, она увек поима као снажно хоризонтално другарство” (Anderson, 1998: 17–18).

Други аутори (Wodak, De Cillia, Reisigl & Liebhart, 2009: 22) говоре о томе да, „ако је нација замишљена заједница и истовремено ментални конструкт, имагинарни комплекс идеја који садржи најмање одређујуће елементе колективног јединства и једнакости, граница и аутономије, онда је ова слика стварна у оној мери у којој је неко убеђен у то, верује у то и идентификује се емоционално са тим”. Такође, „на питање како ова имагинарна заједница допире до ума оних који су у њу уверени” истичу да је лако да се одговори – „она се конструише и преноси у дискурсу, пре свега у наративима националне културе”, па је зато „национални идентитет производ дискурса” (Wodak, De Cillia, Reisigl & Liebhart, 2009: 22).

У прегледу истраживања, Водак и Мејер (Wodak & Meyer, 2009) су навели закључке једног које се односило на анализу односа између дискурзивне конструкције националне истости и дискурзивне конструкције различитости што води ка политичкој и друштвеној искључености одређених спољашњих група. Према томе, дискурси о нацијама и националним идентитетима се ослањају на најмање четири типа дискурзивних макро-стратегиија, што су: конструктивне стратегије (које имају за циљ изградњу националних идентитета), оправдавајуће стратегије (које имају за циљ очување и репродукцију националних идентитета или наратива идентитета), трансформативне стратегије (које имају за циљ промену националних идентитета) и деструктивне стратегије (које имају за циљ демонтажу националних идентитета).

Стјуарт Хол описује нације не само као политичке формације већ и као „системе културних репрезентација” кроз које се тумачи једна замишљена заједница, док фокус ставља на националну културу, коју посматра као дискурс, односно начин конструисања значења који утиче и организује како наше поступке, тако и схватање нас самих (Hall, 1996; Wodak, De Cillia, Reisigl & Liebhart, 2009: 22–23). Такође, истиче да националне културе конструишу идентитете тако што производе значења о „нацији” са којима можемо да се идентификујемо, а које су садржане у причама које се причају о томе, сећањима која повезују садашњост са прошлошћу и представама које су конструисане од тога (Hall, 1996; Wodak, De Cillia, Reisigl & Liebhart, 2009: 22–23). Хол дефинише нарацију националне културе кроз пет кључних аспеката: наратив нације (повезујући концепт кроз књижевност, медије, свакодневицу); нагласак на пореклу, континуитету, традицији и безвремености; аспекте измишљања традиције, које је преузео од Ерика Хобсбома (*Eric Hobsbawm*) и Теренса Рејндџера (*Terence Ranger*), који су о томе говорили у књизи „Измишљање традиције” (Hobsbawm i Rejndžer, 2011); темељни мит или мит о пореклу, којем се приписује велики значај за саму срж националне културе; фиктивна идеја о „оригиналном народу”, односно нечему јединственом

што може да подржи национални идентитет (Hall, 1996; Wodak, De Cillia, Reisigl & Liebhart, 2009: 23–24).

Посматрајући даље, на начин да се говори о психолошким карактеристикама националног идентитета, Јасна Милошевић Ђорђевић пише да је „у лаичким теоријама распрострањена стереотипна перцепција особина припадника сопствене и других нација (Leyens et al., 1994)”, додајући да „већина припадника једне нације има веома снажне идеје о типичним карактеристикама и облицима понашања појединих етничких група”, као и да се „идеје црпе из медијске представе о појединим етничким групама и из личног искуства” (Milošević Đorđević, 2003: 135). Управо таква стереотипизација није страна ни за новинарске садржаје у разним медијима, коментаре корисника, као и друге актере, учеснике и посматраче спортских догађаја. Уосталом, сам спорт карактеришу „комплексни културни процеси који се односе на друштвену солидарност, рационализацију, заједницу и идентитет, политичку власт, околину, тело и естетске прописе” (Ђулијаноти, 2008: 325), па значајно може да допринесе и обликовању националног идентитета, имајући у виду да је један од елемената националног идентитета „заједничка масовна и јавна култура” (Smit, 1998: 29–30).¹⁶

Само схватање постојања тимова који представљају одређену нацију може да се идентификује у теорији „баналног национализма” Мајкла Билига (*Michael Billig*), који говори о „свету нација”, односно да је по тој идеји цео светски простор „природно подељен на националне домовине, са границама које су саме по себи разумљиве (са становишта одређене нације)”, као и да се управо та подела види и на међународним спортским такмичењима (Billig, 1995; Baker, 2016). Он говори о национализму „као идеологији која је довела до тога да се на свет нација почело гледати као на природан свет – као да уопште не би могао постојати свет без нација” (Bilig, 2009: 74). Самим тим, „ако је национализам идеологија првог лица множине, која ’нам’ говори ко смо ’ми’, онда је и идеологија трећег лица”, пошто „не може бити ’нас’ без ’њих’” – „Странац је онај који не припада држави у којој смо ми, онај који није исте националности (Kristeva, 1991: 96)” (Bilig, 2009: 145). Међутим, као што примећује Роланд Робертсон (*Roland Robertson*), „национализам подразумева ’универзализацију партикуларизма’ и ’партикуларизацију универзализма’ (Robertson, 1991: 73; videti i Robertson, 1990, 1992)”, у којем је „историјски посматрано, успон национализма имао за последицу стварање интернационализма”, препознавање и свих „других” као сличних, на начин да су „део замишљеног општег кода начела националне припадности” (Bilig, 2009: 153).

Сабина Михељ говори о томе како „националне државе и национални идентитети настављају да функционишу као главни градивни елементи светских система и заправо су одговорни за омогућавање глобалних интеракција упркос разноликости културних претпоставки и ставова”, а на глобалном нивоу интеракција се одвија и преко националних спортских тимова, који су један од елемената захваљујући којем познајемо, на одређени начин, чак и најудаљеније земље (Mihelj, 2011: 3–4). Имајући то у виду, може да се каже како „спорт различитим културама омогућава да истражују старе и нове идентитете и конфликте” (Ђулијаноти, 2008: 6), долази до откривања „дубљих конфликта око територијалних и културних граница које су сам процес конструисања националног идентитета” (Baker, 2016: 857). Наравно, ти идентитети и конфликти не морају да буду једино између различитих нација или држава, већ и у оквиру исте нације или државе.

¹⁶ Поред заједничке масовне и јавне културе, Антони Смит као битна обележја националног идентитета наводи и следеће: историјска територија, односно домовина; заједнички митови и историјска сећања; заједничка законска права и дужности свих припадника нације; заједничка економија, с територијалном мобилношћу припадника нације (Smit, 1998: 29–30). Тако је „у контексту анализе националног идентификовања и идентитета Србије”, Љиљана Рогач Мијатовић (2014: 99) истакла да „митови, религија и језик имају важно конститутивно место”, односно да „улазе у ред тзв. основних идентификатора, на основу којих појединци конституишу своје ставове, вредносне системе и животне сензибилитете”.

У анализи која је обухватила сегмент британског друштва (Blejn i Vojl, 2005: 641) дошло се до закључка да „спортско извештавање у таблоидима (и понекад у медијима уопште) служи културним и, посебно, идеолошким функцијама које често ни на који битан начин нису у вези са самим феноменом спорта”, објашњавајући даље да „често одређени скуп идеологија, делимично произведен или репродукован на спортским страницама, може да буде повезан с политичким ставовима власника и уредника”. О томе како се кроз спортске догађаје рефлектују односи између различитих колективних идентитета, како утичу политичке, историјске и економске везе између држава, говорио је Ричард Холт (*Richard Holt; Holt, 1989*), такође кроз примере народа на подручју Велике Британије, па је тако истакао и како спорт делује као изузетно важан канал кроз који се артикулише осећај колективне озлојеђености, осећање које садржи и разочарање и огорчење због неправедног третмана.

Тако о спорту може да се говори, као што је раније већ речено, као о слици, односно одразу одређеног друштва. У многим случајевима управо спорт може да буде онај који допуњује сећање заједнице – „нуди извор колективне идентификације и изражавања ставова заједнице за оне који прате тимове и појединце” (Sugden & Tomlinson, 1994: 3). Ипак, национална култура не може да се посматра као монолитни појам – „нису једноставни заједнички симболи према којима цела популација има идентичан однос”, већ постоје разлике и надметање око тумачења, па се тако и унутар националног нивоа могу „репродуковати разлике између ’нас’ и ’њих’”, креирати нове границе и „странци”, а што је све „у складу са унутрашњом структуром друштвених подела и односа моћи и доминације” (Schlesinger, 1991: 174).

Платформа преко које то може да се чини свакако је спорт који, „нарочито када се ’конзумира’ из медија, постаје дубоко уграђен у осећаје гледалаца о томе ко су они и какви су ’они други’” (Blejn i Vojl, 2005: 633). У том смислу посебан сегмент заузимају национални спортски тимови, који представљају одређене државе и који се као такви међусобно надмећу, а о чему ће више речи бити у наставку рада.

3.3. Национални спортски тимови и међународна такмичења

Национални спортски тимови представљају битан сегмент раније споменутог „врхунског спорта” и свега што носи са собом, имајући у виду да је реч о селекцијама са изабраним врхунским спортистима на нивоу држава, које се надмећу на међународној сцени, нарочито када је реч о спортовима који су глобално популарни и који, самим тим, имају и веома велику медијску пажњу.

Под националним спортским тимовима се подразумевају селекције које су формиране по правилима одређених надлежних националних гранских спортских савеза, који покривају простор државе, а које наступају под државном заставом и химном у међународним такмичењима надлежних интернационалних спортских организација. Ово је модификовани термин оног који се користи званично (националне спортске репрезентације), у актуелном Закону о спорту, који је донела Народна скупштина Републике Србије 2016. године.

Иако поменути тимови представљају одређену државу (у којој одговарајући спортски савези операционализују процесе у којима се формирају и функционишу такви тимови), они су препознати као „национални”, за шта је пример и овдашња претходно поменута регулатива. Због тога, уз јасну напомену да у теоријском смислу није реч о идентичном, већ да постоји значајна блискост између појма државе и нације (детаљније у нпр. Wodak, De Cillia, Reisigl & Liebhart, 2009: 18–21), у раду се користи термин „национални”.

Спортови су структурирани тако да се њихова такмичарска компонента, посматрајући националне спортске тимове, организује на различитим међународним нивоима, али су

најчешће заједнички садржалац главно планетарно и континентално такмичење, у виду светских и европских првенстава (и других континенталних), као и Олимпијске игре, уколико је одређени спорт добио статус олимпијског. У том систему спортских такмичења најчешће се славе победници и освајачи медаља, док остали резултати остају у другом плану. Та граница је постављена између трећег и четвртог места, па тако „без обзира на високе пласмане, многима који нису власници ни златне, ни сребрне, ни бронзане медаље, већ оне 'дрвене', како се у жаргону говори о непостојећем признању за четврто место, често се додељује минорна пажња, ако је уопште и има” (Бајић, 2021: 15; Вајић, 2022: 116).

Посматрајући уопште та такмичења (у овом случају међународна), она се могу посматрати као светковине, које су, иначе, „позив на комуникацију међу члановима одређене заједнице, чин тоталне размене искуства и сједињења мноштва у 'заједнички организам'”, где се „од масе ствара компактна целина, од збира различитих интереса заједница исте воље” (Ђорђевић, 1997). У овим светковинама обавезно постоји онај „други”, који се супротставља другој заједници, са којим се надмеће, па се „спорт често концептуализује као рат” (Silaški, Ђurović i Radić-Војанић, 2009: 178) и „често се користе метафоре повезане с оружјем – пуцање, гађање, нападање (Sherrard, 1993)” (Bilig, 2009: 221). Самим тим, овакво надметање, када је реч о националним спортским тимовима, доноси више од самог резултата, чему доприносе и ритуали који се користе као церемонијални део таквих догађаја – државне заставе, интонирање химни, дресови са карактеристичним обележјима и друго.

И док се такмичења спортиста углавном одржавају засебно по спортовима (или групи спортова у исто време, попут Светског првенства у воденим спортовима које организује Међународна пливачка федерација – *FINA*), изузетак су Олимпијске игре (као и потоње Параолимпијске игре): „Од скромних почетака у Атини 1896, о којима је утицајна штампа 'мало извештавала' (Lechner i Boli, 2006: 7,8), преко оних у Паризу 1900. и Сент Луису 1904, који су били 'слабо организоване допуне Светским изложбама одржаним у тим градовима', саме Игре су израсле у 'велики спектакл, највећи редовно одржавани догађај у свету (Rothenbuhler, 1989)', (Lechner i Boli, 2006: 8).” (Бајић, 2015: 289–290)

Спона са медијима била је та која је и олимпијски покрет временом подигла до неслућених висина, па је данас у врху интересовања глобалне публике, као и Светско првенство у фудбалу за мушкарце. Олимпијски покрет је препознат као глобални спектакл, „на шта је пресудно утицао развој аудио-визуелних медија, пре свега телевизије, па све до данашње доминације Интернета”, а значај промоције путем медија је постао јасан „још у Берлину 1936, када је телевизија преносила тај догађај и 'сматра се да је по јавним гледалиштима (постојећи ТВ пријемници у то време су били погодни једино за групно гледање) пратило и до 150.000 људи' (Mek Kvin, 2000: 29)” (Бајић, 2015: 290). После Другог светског рата је дошло до процвата телевизије, па су и „Игре доживеле 'најдраматичнију трансформацију' шездесетих година прошлог века, 'када су постале телевизијски догађај, масовни спектакл за све глобалнији аудиторијум' (Lechner i Boli, 2006: 13)”, самим тим још „привлачније и за саме учеснице, посебно за домаћина, који је добио глобалну позорницу, простор на коме може да се представи у најбољем светлу” (Бајић, 2015: 290). Све то је мултипликовано у 21. веку, пошто је „богатство медијских платформи на којима то може да учини последњих година већи него икада до сада” (Бајић, 2015: 290).

Имајући у виду комерцијализацију Игара (па и спорта уопште), постоје јасне критике о удаљавању од постављених основних принципа у Олимпијској повељи¹⁷, хуманости спорта и значају за складан развој човечанства. Тако, „постоје критичари, 'који с презиром гледају на Игре као на играчку десничарски опредељених аристократа, арену за остварење бесмислене тежње ка националној слави и хипокритички приказ крајњег комерцијализма' (Lechner i Boli,

¹⁷ Више на <https://stillmed.olympics.com/media/Document%20Library/OlympicOrg/General/EN-Olympic-Charter.pdf> (International Olympic Committee, 2021c).

2006: 8–9)”, док „Љубодраг Симоновић, трофејни репрезентативац Југославије, који је и сам некада био учесник Игара, говори о томе како ’савремени спорт и олимпијски покрет симболизују изрази као што су политика, манипулација, новац насиље, смрт, деструкција’ (Simonović, 2007: 9)” (Бајић, 2015: 289). Даље, Симоновић образлаже како је „доминатно ’настојање владара света да путем спектакуларних спортских представа спрече да се све веће незадовољство потлачених радних слојева усмери на рушење капиталистичког поретка’, као и да је јасан ’све беспопштеднији економски рат који се на светском простору води између најмоћнијих капиталистичких концерна, који су претворили спорт у свој рекламни пано’ (Simonović, 2007: 9).” (Бајић, 2015: 289)

Какав год да је поглед на највећа спортска такмичења, чињеница је да она изазивају глобалну пажњу, да су значајна компонента за јачање „меке моћи” и да су, самим тим, привлачна како онима који желе да се сусретну, такмиче, стигну до врха на исправан начин, тако и онима који желе по сваку цену да се нађу испред осталих, да доминирају, без обзира на последице – или да управо кроз овакве манифестације пошаљу и неке друге поруке, невезане за спорт, што је довољно јасно видљиво већ кроз историју Олимпијских игара.

3.3.1. Препознавање кроз Закон о спорту

У Члану 165 Закона у спорту (2016: 63) пише да „спортске организације, спортске екипе и спортисти могу учествовати на међународним спортским приредбама¹⁸ само уз претходну сагласност надлежног националног гранског спортског савеза¹⁹”, који „може да одбије давање сагласности из става 1. овог члана ако би учешће спортске организације, односно спортске екипе или спортиста на међународним спортским приредбама, штетило интересу и угледу Републике Србије”. Такође, наглашава се да „застава и грб Републике Србије могу да се користе само на спортској опреми националних спортских репрезентација, спортских организација и спортиста надлежних националних спортских савеза, Олимпијског комитета Србије, Параолимпијског комитета Србије и Спортског савеза Србије”. Такође, регулишући употребу националних обележја, наглашава се да „национална спортска репрезентација надлежног националног спортског савеза приликом учешћа на међународном спортском такмичењу употребљава грб, заставу и химну Републике Србије у складу са законом којим је уређена употреба заставе, грба и химне Републике Србије”, као и да „министар прописује јединствени визуелни идентитет националних спортских репрезентација на међународним спортским такмичењима”.

Под великим међународним спортским такмичењима у овом закону, у члану 163 (Закон о спорту, 2016: 62–63), дефинишу се: Олимпијске игре и Параолимпијске игре, светска и

¹⁸ У Члану 156 (Закон о спорту, 2016: 60) дефинисано је да се спортске приредбе организују у облику спортских манифестација (фестивали, сусрети, смотре, игре и сл.) и спортских такмичења, као и да се организовањем спортских приредаба могу бавити спортске организације, савези и друга лица под условима утврђеним законом и спортским правилима. Спортска приредба је објашњена као „одређени, плански припремљен и спроведен, временски ограничен спортски догађај, за који постоји јавни интерес и на којем учествује више спортиста”, док је спортско такмичење „спортска приредба која се одвија према унапред утврђеним и познатим спортским правилима, која могу бити опште важећа за конкретну грану спорта или само за конкретну спортску приредбу и чији је циљ, којем сваки учесник тежи, или победа противника или постизање извесног унапред одређеног спортског резултата” (Закон о спорту, 2016: 2).

¹⁹ „Национални грански спортски савез уређује путем спортских правила обављање спортских активности и спортских делатности у одређеној грани спорта”, док „надлежни међународни спортски савез јесте међународни спортски савез који је члан или који је признат од стране Међународног олимпијског комитета и Међународног параолимпијског комитета када су у питању спортови особа са инвалидитетом, односно међународни спортски савез који је на светском нивоу надлежан за одређену грану или област спорта и у који је учлањен надлежни национални спортски савез” (Закон о спорту, 2016: 2).

европска првенства, Медитеранске игре, универзијаде, светски купови и финални турнири светских лига, зимски и летњи Олимпијски фестивал младих Европе, балканска и друга регионална првенства, финала и финални турнири европских клупских спортских такмичења, осим финала европских клупских такмичења која су резултат спортских успеха домаћих спортских организација и критеријумски и квалификациони међународни спортски турнири националних спортских репрезентација.

Тај широк спектар се сужава кроз одељак у којем се говори о националним признањима, наградама и стипендијама, самим тим и о националним спортским такмичењима која се највише вреднују. У Члану 123 (Закон о спорту, 2016: 48) је то дефинисано на следећи начин:

„Спортистима, држављанима Републике Србије, који као репрезентативци Републике Србије освоје медаљу на Олимпијским играма, Параолимпијским играма, Шаховској олимпијади, светским и европским првенствима у олимпијским и параолимпијским спортским дисциплинама, или су били, односно буду носиоци светског рекорда у олимпијским и параолимпијским спортским дисциплинама, или постану финалисти Дејвис купа или Фед купа Међународне тениске федерације, додељује се национално спортско признање у виду доживотног месечног новчаног примања након навршених 40 година живота.

Спортистима и тренерима држављанима Републике Србије, који као чланови репрезентације Републике Србије на Олимпијским играма, Параолимпијским играма, Шаховској олимпијади и светским и европским првенствима у олимпијској или параолимпијској спортској дисциплини освоје једну од медаља или постану финалисти Дејвис купа или Фед купа Међународне тениске федерације, додељује се новчана награда.

Спортској организацији на територији Републике Србије која освоји европско клупско првенство највишег нивоа према критеријумима надлежног међународног спортског савеза, у спортовима прве категорије према Националној категоризацији спортова, додељује се новчана награда.”

У систему националних спортских тимова налазе се бројна такмичења, али оно што је заједничко за сваки спорт у овом раду су континентална, односно европска првенства, светска првенства и Олимпијске игре. Уједно, као што се види и кроз одређене делове Закона о спорту, то су најпрестижнија међународна национална спортска такмичења.

3.3.2. Југославија, Србија и Црна Гора и Србија – пресек учинка на интернационалној сцени²⁰

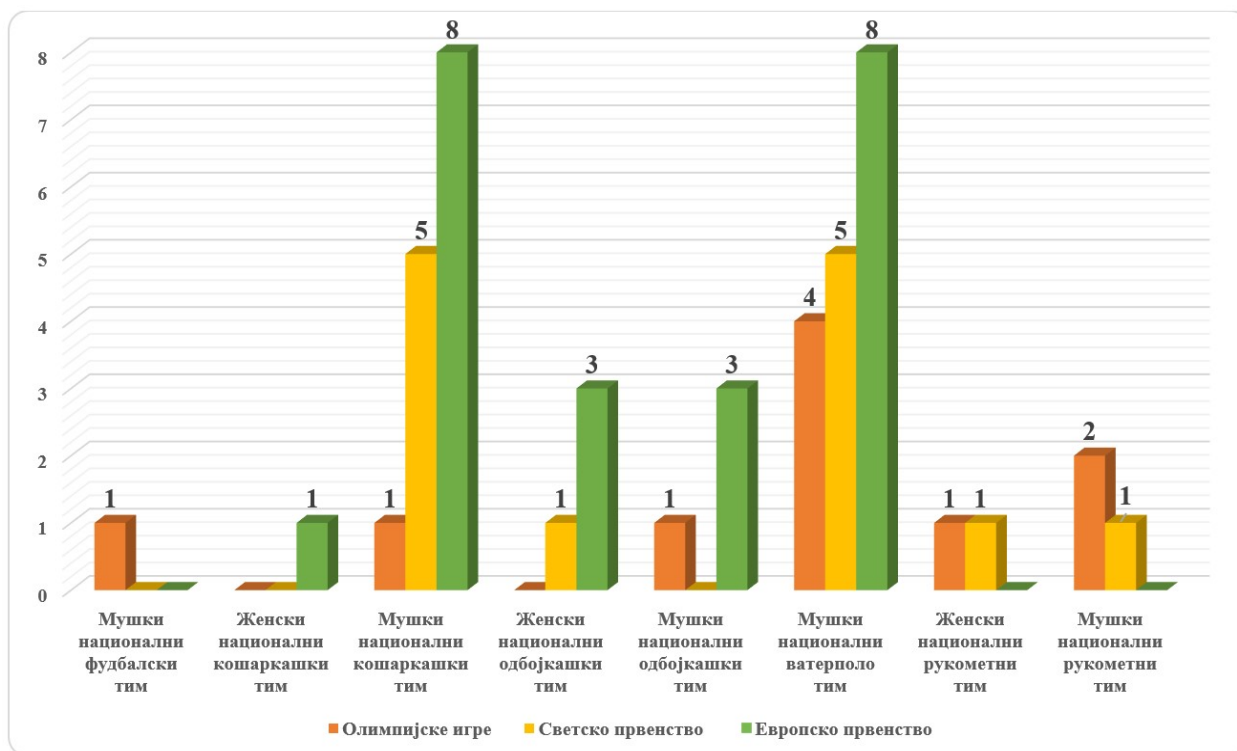
У овом раду у фокусу се налазе национални спортски тимови у фудбалу, кошарци, одбојци, ватерполу и рукомету, што су најпопуларнији колективни спортови на овим просторима, а који представљају одређене колективе који репрезентују државу на међународним такмичењима и који имају своју утврђену структуру уоквирену кроз акте на државном нивоу и специфичних гранских савеза.

За схватање ширег контекста у наставку је изложен историјски пресек активности ових селекција до периода истраживања у овом раду (до 2021. године), како учинка кроз медаље, од чега су на Графикону 1 издвојена сва златна одличја, тако и кроз континуитет учествовања на међународној сцени, што доприноси и ширем препознавању и

²⁰ Када је реч о Олимпијским играма (летњим и зимским), међу доступним се налазе следеће базе података: <https://web.archive.org/web/20190201101446/https://www.sports-reference.com/olympics>, <https://www.olympedia.org>, <https://library.olympics.com>, <https://digital.la84.org/digital/collection/p17103coll8>, <https://web.archive.org/web/20190104104140/http://www.oks.org.rs/takmicenja/olimpijske-igre> и <https://olimpijskimuzej.rs>. Такође, посећене су и Веб странице фудбалских, кошаркашких, одбојкашких, ватерполо и рукометних међународних организација.

идентификацији у јавности и са јавношћу, па и већој медијској присутности. Самим тим, доприноси разумевању већег или мањег значаја одређене селекције у овом периоду, односно њеној учвршћености и препознатљивости у оквиру идентитета заједнице на овим просторима. У центру пажње су најзначајнија такмичења – сениорска светска и европска првенства, као и Олимпијске игре, уз јасну назнаку да постоји и низ других међународних такмичења на којима су учествовали и освајали медаље национални спортски тимови са ових простора, данас Србије, а раније Југославије и Србије и Црне Горе.

ГРАФИКОН 1: Златне медаље изабраних националних спортских тимова Југославије, Србије и Црне Горе и Србије на најзначајнијим међународним такмичењима до 2021. године²¹

У наставку ће се говорити појединачно о сваком од националних спортских тимова који ће се касније наћи и у сегменту истраживања, односно говориће се о осам са претходног графикана, као и о женском националном фудбалском и ватерполо тиму.

Национални фудбалски тим

Специфичност фудбала у односу на друге посматране спортове је у томе што је најпрестижније такмичење националних спортских тимова Светско првенство, које се одржава од 1930. године (за мушкарце, а за жене од 1991. године), а не Олимпијске игре, на којима се фудбал нашао скоро на свим издањима, осим у Атини 1896. и у Лос Анђелесу 1932. (што се односи на турнир у конкуренцији мушкараца, док је такмичење у конкуренцији жена на олимпијском програму од Атланте 1996. године). Разлог за то је, свакако, одсуство најјачих фудбалских селекција држава, имајући у виду да су одавно интегрисане рестрикције на мушком турниру, односно то што учествују играчи до 23 године, уз могућност

²¹ Женски национални фудбалски тим и женски национални ватерполо тим нису освојили златну медаљу на досадашњим такмичењима.

ангажовања три старија фудбалера. Такође, ово је такмичење за које ФИФА (Међународна федерација фудбалских асоцијација – *FIFA*) не захтева од клубова да пуне играче и одржава се у исто време када и бројна клупска такмичења. Када је реч о континенталним надметањима (које организује Унија европских фудбалских асоцијација – *UEFA*), први завршни турнир Европског првенства је одржан 1960, док је такмичење у конкуренцији жена први пут организовано у првој половини осамдесетих година прошлог века. Поред тога, од 2018. године егзистира Лига нација, која је углавном заменила раније коришћене термине за пријатељске утакмице и која је повезана са квалификационим циклусима за ЕП и СП.

Највеће успехе мушки национални тим Југославије је остварио на Олимпијским играма, где је освојио злато у Риму 1960, после три узастопна сребра, а има и бронзу из Лос Анђелеса 1984, као и четврто место четири године раније у Москви. У периоду после распада СФРЈ, још два пута је овдашњи олимпијски фудбалски тим био учесник Игара (у Атини 2004. и четири године касније у Пекингу), без значајнијег резултата. На СП су највећи успеси уписани у Уругвају 1930, када је Југославија елиминисана у полуфиналу и у Чилеу 1962, када је заузела четврто место, док су на ЕП освојена два сребра, у Француској 1960. и у Италији 1968, уз четврто место на домаћем терену 1976. године.

Фудбал као најпопуларнији глобални спорт, називан и „најважнијом споредном ствари на свету”, има такав статус и на нивоу Србије, па је у центру пажње медија који се баве спортским темама без обзира на резултате. А, они од распада СФРЈ до 2021. године говоре да је највећи успех остварен пласманом у осмину финала на СП у Француској 1998, после чега се фудбалски национални тим Србије (рачунајући и СРЈ и Државну заједницу Србија и Црна Гора) још три пута пласирао на завршне турнире, који су одржани у Немачкој 2006, у Јужноафричкој Републици 2010. и у Русији 2018. године. Са друге стране, на ЕП није учествовао од 2000. године, када је застао у четвртфиналу на такмичењу у Холандији и Белгији. У последњем квалификационом циклусу за ЕП до 2021. године, Србија је стигла до баража за завршни турнир преко Лиге нација, али је поражена на пенале од Шкотске у Београду.

И док мушки национални фудбалски тим има сталну пажњу медија, па се тако редовно прате и учинци чланова националног тима у клупским такмичењима других држава и међународним, женска селекција је неупоредиво далеко од било каквог макар сличног статуса, чак и повремено. За то постоје и објективни разлози, имајући у виду да је овај сегмент фудбала знатно касније добио пажњу на међународној сцени, што се види кроз формате и године када су први пут одржани женски турнири који су пандан највећим у мушком фудбалу, као и због тога што овдашњи женски национални фудбалски тим, закључно са 2020. годином, ниједном није био учесник ОИ, СП и ЕП.

Национални кошаркашки тим

Прве олимпијске медаље у кошарци додељене су у Берлину 1936. за мушкарце, односно четири деценије касније у Монреалу за жене. Светско првенство у обе конкуренције датира из прве половине педесетих година, док су европска првенства први пут одржана тридесетих година прошлог века. Тело које руководи такмичењима је Међународна кошаркашка федерација (*FIBA*), у оквиру које се налази и европски сегмент (*FIBA Europe*).

Мушки национални кошаркашки тим Југославије дебитовао је на великим такмичењима у периоду после Другог светског рата, док је ниску медаља започео у шездесетим годинама прошлог века и наставио и после нестанка СФРЈ, све до данашњих дана. Укупно, закључно са ЕП 1991. године уписано је по пет злата и сребра на том такмичењу, као и три бронзе, док је на СП учинак три–три–два. На Олимпијским играма је освојено злато у Москви 1980, још

три пута је Југославија поражена у финалу (у Мексико Ситију 1968, у Монреалу 1976. и у Сеулу 1988. године), док је једном била трећа (у Лос Анђелесу 1984. године). После принудног нестанка са сцене због санкција Уједињених нација према Савезној Републици Југославији, део генерације бивше државе је наставио са успесима под новом заставом. Од тада до данас, прво Југославија, потом Србија освојили су сребра на Играма у Атланти 1996. и у Рио де Жанеиру 2016. Уз то, освојена су два злата и сребро на СП, као и три злата, два сребра и бронза на ЕП.

Када је реч о женском националном кошаркашком тиму Југославије, па Србије, на Олимпијским играма су освојене три медаље – сребро у Сеулу 1988. и две бронзе, у Москви 1980. и у Рио де Жанеиру 2016. године, док је на СП изборено једно сребро. Иначе, наступ у Бразилу је био први на ОИ за овдашњи национални тим од нестанка СФРЈ. На ЕП, до 2021. године, односно до периода који ће бити анализиран у овом раду, освојено је једно злато, четири сребра и три бронзе. Такође, кроз историју, до 2021. године, овај национални тим је пет пута био четврти на ЕП, као и једном на СП.

Имајући у виду значајне резултате кроз историју, овај спорт је, практично, у континуитету стварао и генерације и појединце који су освајали многа признања, како колективна тако и појединачна, због чега постоји снажна идентификација јавности са кошаркашким националним тимом. Ипак, без обзира на слоган „земља кошарке”, који је нарочито раније често потенциран због успеха мушког националног кошаркашког тима, чињеница је да је последње злато освојио на СП у Индијанаполису 2002. У петогодишњем периоду пре посматраног у истраживању у овом раду, односно до 2021. године, освојене су медаље на два од последња три такмичења, по сребро на ОИ 2016. (претходно Србија два пута није учествовала на олимпијском турниру) и на ЕП, уз пето место на СП. Са друге стране, у истом размаку, женски национални тим Србије, чији значајан успон је почео четвртим местом на ЕП 2013, као највеће успехе уписао је две бронзе, по једну на ОИ и ЕП. С обзиром на поменуте пласмане, такмичарске утакмице оба кошаркашка национална тима Србије дочекују се са великим надама, док је нарочито „под лупом” мушка селекција, чији чланови се много интензивније медијски прате и током клупских сезона.

Национални одбојкашки тим

Одбојка је постала део олимпијског програма 1964. године у Токију, док се Светско првенство одржава од 1949. у мушкој, односно од 1952. године у женској конкуренцији. На глобалном нивоу постоји и Лига нација, мање значајна од претходна два такмичења, која се одржава од 2018. и која је заменила ранију Светску лигу (за мушкарце, трајала од 1990. године) и Светски гран-при (за жене, од 1993. године), а која се налази сваке године у одбојкашким календарима. На нивоу континента, ЕП се организује од краја четрдесетих година прошлог века. Од пет издвојених колективних спортова, управо је у одбојци најмања разлика између година када су почела да егзистирају најзначајнија такмичења националних спортских тимова у обе конкуренције. На континенталном нивоу овим спортом управља Европска одбојкашка конфедерација (*CEV*), док је на планетарном нивоу то Међународна одбојкашка федерација (*FIVB*).

Највећи успеси оба сениорска одбојкашка национална тима везани су за период после распада СФРЈ. До тада, освојене су две бронзе на ЕП у конкуренцији мушкараца у седамдесетим годинама 20. века, као и једна у конкуренцији жена, још 1951. Од 1995. до краја 2020. године освојене су укупно још 22 медаље са по три највећа такмичења у обе сениорске конкуренције (осам златних, четири сребрне и десет бронзаних), уз низ одличја и на другим такмичењима. Тај низ је покренут управо поменуте 1995, док су жене прво одличје

у истакнутом периоду освојиле 2006. Мушки национални одбојкашки тим је постао олимпијски шампион у Сиднеју 2000, док је четири године раније стигао до бронзе у Атланти. Уз то, има сребро и бронзу са СП, као и три злата, једно сребро и шест бронзи са ЕП. Женски национални одбојкашки тим је од распада СФРЈ до краја 2020. године био вицешампион на Играма у Рио де Жанеиру 2016, са СП је донео злато и бронзу, док је на ЕП три пута био шампион и по једном други и трећи.

Последњих година више успеха има женски национални одбојкашки тим, који је на крају 2020. године био актуелни светски и европски првак и олимпијски вицешампион, уз обезбеђено место на ОИ у Токију 2021, док су мушкарци на истом пресеку били актуелни континентални шампиони и четврти на свету (што је чак трећи пут да су стали на корак до медаље на СП у овом веку), али се нису пласирали на олимпијски турнир у Токију, као ни претходно у Рио де Жанеиру. Управо су поменути резултати из последњих деценија разлог зашто одбојка има запажено место међу колективним спортовима у медијима у Србији, али је та истакнута пажња често ограничена управо на периоде када су активни национални спортски тимови, односно на државне селекције и појединце, међу којима су и они који су кроз признања истакнути на међународном нивоу.

Национални ватерполо тим

Ватерполо је присутан на Олимпијским играма још од Париза 1900, док је женски турнир представљен век касније, на Играма у Сиднеју 2000. године. Светско првенство је настало знатно касније, па је први мушки турнир одигран у Београду 1973, а први женски турнир у Мадриду 13 година касније. Када је реч о ЕП, премијерно мушко такмичење датира из 1926, док је код жена почетна година била 1985. Уз то, од 2002, односно 2004. на годишњем нивоу се одржава Светска лига у обе конкуренције (а постоји и Светски куп). Светска такмичења су у надлежности Међународне пливачке федерације (*FINA*), док је на континенталном нивоу за то задужена Европска пливачка федерација (*LEN*).

У овдашњем ватерполу је, практично, сав фокус на мушком националном тиму, имајући у виду и то да је женска селекција, од три највећа такмичења, једино била учесник ЕП, где се до краја 2020. године надметала на укупно пет завршних турнира, сваки пут заузимајући пласман у последњој трећини од свих учесника. Ипак, чињеница је и то да је до краја поменутог периода везала три пласмана на ЕП, што је значајан помак у односу на раније године.

Са друге стране, мушка селекција је најуспешнији национални тим у колективним спортовима у Србији, а само током друге деценије 21. века је постала олимпијски шампион у Рио де Жанеиру 2016. и била бронзана у Лондону четири године раније, док са СП има по једну од све три медаље, а са ЕП четири златне медаље, уз бројна одличја и на другим такмичењима, као и признања за најбоље појединце. Уосталом, у периоду од 2014. до 2017. у исто време су ватерполисти били актуелни шампиони ОИ, СП, ЕП, Светске лиге и Светског купа, а у низу су имали укупно девет злата са ових такмичења. Укупно, рачунајући и успехе СФРЈ, СРЈ и СЦГ, овдашњи ватерполо је до краја 2020. године уписао 12 медаља са Олимпијских игара, међу којима су, уз турнир у Бразилу, још три злата (у Мексико Ситију 1968, у Лос Анђелесу 1984. и у Сеулу четири године касније), као и пет сребрних одличја и три бронзе. Исти број медаља има и са СП (по пет златних и бронзаних и две сребрне), док је на ЕП освојено 22 (осам златних медаља, од чега чак седам у овом веку, девет сребрних и пет бронзаних), а почетак низа датира још из 1950. године, када је освојено треће место у Аустрији.

Због свега наведеног, мушки национални тим је значајније испраћен у медијима у данима окупљања и утакмица, док се клупски ватерполо покрива стихијски што се квантитета тиче, односно у зависности од тога колико су атрактивна домаћа и регионална такмичења (односно, колико се репрезентативаца врати у овдашње клубове у одређеном периоду), као и од успеха на европској сцени.

Национални рукометни тим

На глобалном нивоу, рукомет у формату какав данас познајемо је део олимпијског покрета од Игара у Минхену 1972. године (претходно је његова претеча, велики рукомет, дебитовао 1936. у Берлину), док су женски национални тимови први пут учествовали у Монреалу 1976. Такође, Светско првенство вуче корене из тридесетих година прошлог века (односно за жене две деценије касније, када је први турнир одржан у Југославији), док се Европско првенство одржава од 1994. године. Такмичења на нашем континенту су у надлежности Европске рукометне федерације (*EHF*), а на планетарном нивоу Међународне рукометне федерације (*IHF*).

Рукомет на просторима Србије, рачунајући и некадашњу Социјалистичку Федеративну Републику Југославију, има дугу традицију, а највеће успехе је постигао осамдесетих година прошлог века. Тада су обе националне селекције постале олимпијски прваци, у Лос Анђелесу 1984. године, док су после 2001. године места на постољу освојена искључиво на такмичењима на којима је Србија била организатор.

Поред злата из Лос Анђелеса, мушка селекција је исти успех остварила и у Минхену 1972, када се модерни рукомет први пут нашао у програму Олимпијских игара, а освојила је и бронзу у Сеулу 1988. године. У периоду после распада СФРЈ овдашњи национални тим је још два пута био учесник Олимпијских игара, а запажен резултат је остварен у Сиднеју 2000. године, када је стигао до четвртог места. Више успеха у том периоду је имао на Светском првенству, пошто су освојене две бронзе – у Египту 1999. и у Француској 2001. године, док је претходно освојено злато у Швајцарској 1986, сребро у Западној Немачкој 1982. и бронзе у Француској 1970. и у Источној Немачкој 1974. године. Када је реч о Европском првенству, које се одржава од 1994, освојене су бронза у Шпанији 1996. и сребро у Србији 2012. године.

Женски сениорски национални тим у рукомету, рачунајући све селекције од краја Другог светског рата до данас, поред поменутог првог места у Лос Анђелесу, са Олимпијских игара има сребро из Москве 1980, а после четвртог места у Сеулу 1988. године ниједна генерација рукометашица није заиграла на олимпијском турниру. На Светском првенству је освојено осам медаља – злато у Југославији 1973, сребра у Западној Немачкој 1965, Холандији 1971, Јужној Кореји 1990. и у Србији 2012, као и бронзе у Југославији 1957, на првом СП, затим у Мађарској 1982. и у Италији 2001. године. На Европском првенству, од формирања овог такмичења деведесетих година прошлог века до данас, највећи успех је остварен у Србији 2012. године – четврто место.

Такође, од 1988. године, од када се бирају најбољи рукометаши света од стране Међународне рукометне федерације, петоро репрезентативаца Југославије, Србије и Црне Горе и/или Србије је освојило то признање. У 1988. години су то били Веселин Вујовић и Светлана Китић (која је у 2010. добила и признање за најбољу рукометашицу свих времена), Драган Шкрбић 2000, Арпад Штербик 2005. и Андреа Лекић 2013. године. Поред тога, овај спорт у Србији има још низ препознатљивих имена на европском и глобалном нивоу, како кроз историју, тако и у садашњости, познатих и широј јавности, не једино спортској.

Имајући у виду трофејну историју овог спорта, некада давно су очекивања јавности била у сагласности са успесима, али је рукомет временом отишао потпуно на маргине спорта у

Србији и, практично, остао иза других колективних спортова који су део анализе у овом раду. Имајући у виду раније поменути чињеницу да су највећи успеси током последње две деценије остварени једино на домаћем терену, снижени су и критеријуми посматрача, публике, навијача према томе шта се вреднује као успех, као и шта се на такав начин представља и у новинарским садржајима и у коментарима. У пет година пре посматраног периода у овом раду, од почетка 2016. до краја 2020. године, највећи успех мушке сениорске репрезентације је 12. место (од 16 тимова) на Европском првенству у Хрватској 2018, док је на СП учествовала на једном од три одржана у том периоду – на турниру у Данској и Немачкој 2019. године, када се пласирала на 18. позицију (од 24 тима).

Попут мушког, женски национални рукометни тим Србије је такође одавно ван победничког постоља. У поменутих пет година, редовно је учествовао на највећим такмичењима и као највећи успех је уписао шесто место на СП у Јапану 2019, односно девето место на ЕП у Шведској 2016. године.

4. Масовни медији, спорт и дигитална садашњост

Као што је раније речено, медији имају посебан значај за спорт, па тако и за претходно поменуте националне спортске тимове. Данас су „масовни медији најснажнији и најизразитији посредници између спорта и човека модерних друштава”, а „утицај медијске презентације стварности је веома јак у стварању везе између спорта и публике” (Milošević, 2007: 7).²² Управо су они који прате догађаје преко медијских платформи далеко бројнији од оних који се налазе на стадионима, у дворанама, на борилиштима – и то чине из било ког кутка света, који је одавно постао попут Маклуановог (*Marshall McLuhan*) „глобалног села” (McLuhan, 1973), па информације у дигиталном добу²³ стижу никада већом брзином.

Све то се све чешће прати „у ходу”, помоћу мобилних технологија, пре свега „паметних телефона”, који су толико присутни и део свакодневице да су, практично, постали продужени људског тела, на трагу Маклуанових „општила” (McLuhan, 1971). Поменути телефони су умногоме променили начин комуникације, па и употребе људских чула, шире и друштво. То се посебно односи на период од непуне две деценије, током овог века, када је „експлозија медијских садржаја на вебу креираних од стране корисника (од 2005. године) ослободила нови медијски универзум”, за шта је била кључна приступачност широј популацији неопходног хардвера и софтвера (Manovich, 2008: 1). Такође, посматрајући технолошки развој, Андреј Савин (Savin, 2022: 38) је образложио како је „од линеарног модела с ексклузивним садржајем који постављају корпорације, мрежа наставила пут ка платформи удруженог рада, интероперабилности и усредсређености на корисника, а затим и ка платформи која омогућава велики степен персонализације”.

„Дошло је до промена у доминацији чула која се користе како би се добиле информације у покрету, у ери хроничног недостатка времена које утиче на промене у многим сферама живота (што је јасно уочљиво у језику: скраћивању речи, на пример). Када се упореде нове технологије са штампом, чуло вида је и даље неопходно, као и чуло додира, али је осећај потпуно другачији приликом сусрета са новинама у односу на онај који се има када се у руке узму 'паметни телефони' (*smartphone*), уређаји који данас замењују бројне друге из блиске прошлости. Са друге стране, чуло мириса, које има посебан ефекат код љубитеља штампе, нарочито када је реч о свежим јутарњим издањима, тек изашлим из штампарије, губи смисао у ери дигиталних технологија. А буди се некада запостављено чуло слуха, оно које је било сувишно када је реч о штампи, ако се изузме звук шуштања папира.” (Вајић, 2017: 59–60)

У таквом свету и спорт се мења. Његова комплексност као друштвеног феномена доводи до сучељавања различитих наратива и у медијима дигиталног доба, у којем се медијске репрезентације, такође, надмећу за наклоност и статус у колективној меморији одређене заједнице. Посебна упечатљивост дигиталних медија, па тако и информативних веб портала, јесте у томе што у њихове „корисне последице спада свакако и подстицање грађана да буду

²² О значају медија уопште говоре речи Џејмса Карена (*James Curran*; Curran, 1990: 223) о томе како су „преузели улогу Цркве, у секуларном добу, да интерпретирају и осмишљавају свет за масовну публику”. Такође, говорио је и о њиховом подстицању колективних вредности, односно како су некадашњу „хришћанску заједницу слављену хришћанским ритуалима замениле заједнице конзумеризма и национализма које се прослављају у медијским 'ритуалима’”. Према Живојину Ђурићу и Драгану Суботићу (2009: 54), значај медија је и у томе што „представљају подстрекаче развоја и образовања, развијања свести о националној, верској или некој другој припадности”, односно о идентитетима, о којима је више речи било у претходном поглављу.

²³ Дигитално подразумева „електронску технологију која омогућава генерисање, меморисање, обраду и пренос сигнала који имају облик континуиране поворке правоугаоних импулса”, при чему су „сви импулси једнаки и један импулс представља јединицу, а одсуство импулса нулу” и „свака од тих јединица и нула назива се један бит, док се осам таквих битова које рачунар може да обради назива бајт” (Тјугоу, 2013: 416). „Бит (од енглеског *binary digit*), минимална количина информације коју може да обради рачунар и мерна јединица овог кода, постаје стандардни формат за преношење текстова, графикона, звукова, непокретних и покретних слика” (Gocini, 2001: 408). Тако и сам процес дигитализације представља пребацивање у дигитални облик.

интерактивнији, да више партиципирају у јавном животу и јавном комуницирању” (Radojković, 2017: 20-21). У информационом добу, „улога медија да информишу, забаве и образују претвара се у улогу медија да информишу, забаве и повежу”, а „медијска публика се претвара у великог, интерактивног, мобилног и индивидуализованог актера медијске сцене” (Milivojević, 2011: 78).

Дакле, имамо много активнију улогу раније више пасивних конзумента медијских садржаја, могућност партиципације²⁴, која је препозната и у садржајима везаним за спорт, пре свега у коментарима. Управо кроз тај сегмент у овом раду, после детаљнијег упознавања са медијима, спортом и навикама корисника у дигиталном добу, биће истражено на које начине партиципација доприноси креирању значења везаног за репрезентације националних спортских тимова на информативним веб порталима у Републици Србији, као простору значајно оптерећеном таблоидизацијом и сензационалистичким наративима.

4.1. Медији у дигиталном добу

Говорећи о пореклу израза „медији”, Џозеф Тјуроу (*Joseph Turow*) је истакао како су првобитни масовни медији, новине и часописи, имали једно заједничко име – штампа, али да то више није било прикладно када су се придружили и радио и телевизија: „Пошто им је био потребан израз који покрива сва средства масовних комуникација, писци су посегнули за изразом ’медији’, који су већ користили посленици индустрије оглашавања, и од тада нису престали да под њим подразумевају не само та, већ и најновија средства масовних комуникација као што је интернет.” (Тјуроу, 2012: 50)²⁵

Дакле, развој масмедија донео је нове могућности, али је чињеница да због тога нису елиминисани до тада познати медији, који јесу морали да се прилагоде новим околностима, што је препознато и у теорији – сваки медиј пролази кроз одређене фазе развоја. Тако је Драган Коковић (1997: 361) издвојио следеће: а) стадијум новитета (време када је мали број људи упознат са техничким иновацијама); б) стадијум служења (све већи број људи размишља како да искористи нове медије; још увек нису непримећени у ширем друштвеном окружењу); ц) стадијум опасности (јављају се први културни критичари који указују на супротност новог медија у односу на традиционално окружење; уочавају се његови циљеви усмерени на пропаганду и профит; разматра се улога медија у поткопавању и уништавању неких вредности); д) стадијум специфичности (смањује се значајно напетост између медија и окружења; признаје се његов специфичан језик и полако отупљује отпор културних критичара); е) стадијум интеграције (медиј се стапа са околином и чини њен нераздвојни део, свакодневна појава и тешко замисливо време када није постојао).

Такође, посматрајући кроз фазе животног циклуса Џејмса Потера (*James Potter; Poter*, 2011: 169–180), који садржи пет сегмената (фаза иновације, фаза продора, фаза врхунца, фаза

²⁴ Партиципативна култура, о којој ће више речи бити у наставку, „настаје у ери експлозивног развоја нових комуникацијских технологија, доносећи могућности публици, односно просечном кориснику, да оствари комуникацију са медијским садржајем кроз архивирање, коментарисање, преузимање и поновно слање информација” (Стаменковић, 2021: 102).

²⁵ Александар Луј Тодоровић је објаснио како се „у енглеском језику латинске речи мењају у броју према правилима латинског, те је множина од *medium – media*”, док „код нас такво правило не постоји, па је множина од медијум изведена у складу са правилима нашег језика – медији” (прим. прев. Александра Луја Тодоровића у Тјуроу, 2012: 50). Затим, „када се почело говорити о масовним медијима (*mass media*), из те множине изведена је непостојећа једнина медиј, која не означава све оно што се иначе подразумева под медијумом (средство, техника израде, итд.), већ само један појавни облик масовних комуникација”, док „када се говори о ’видовњацима’, онда је множина медијум – медијуми” (прим. прев. Александра Луја Тодоровића у Тјуроу, 2012: 50).

оподања и фаза прилагођавања) јасно је да су дигиталне технологије постале толико доминантне да би се медији засновани на њима, генерално гледано, могли лако сврстати у фазу врхунца. Ипак, детаљнијим прегледом разноврсности продуката дигиталних технологија могу да се уоче разлике између оних који су већ етаблирани од оних који још увек нису достигли врхунац, односно медијских концепата који су тек закорачили на велику сцену у смислу глобалне препознатљивости.²⁶

Оно што јесте чињеница, како је то навео Брајан Макнер (*Brian McNair*), „интернет и даље, до данашњег дана, представља најрадикалније поништавање граница времена и простора које су онемогућавале комуникацију међу људима још од времена кад смо напустили саване и научили да користимо језик” (Макнер, 2005: 290). Управо су нове околности у дигиталном добу довеле и до редефинисања појма медија, које залази далеко од оног традиционалног виђења масмедија, а које је јасно разликовало појмове попут штампе, радија и телевизије. Тако је Карол Јакубович (*Karol Jakubowicz*; Jakubowicz, 2009) истакао како се могу разликовати три нова појма медија: сви медији су потенцијални нови медији (кроз трансформацију традиционалних медија у дигиталне, конвергентне медије²⁷); облици медија који су креирани од стране нових учесника (попут разних сегмената друштва, међу њима и спортских, који директно комуницирају са публиком, прескачући традиционалне медије, затим блогера и других); медијске или активности сличне медијским од стране немедијских актера (кроз појаву нових посредника, као што су интернет сервис провајдери, агрегатори садржаја и други, који могу да проширују и олакшају приступ медијским или садржајима сличним медијским).

Дакле, са једне стране имамо традиционалне медије на новој платформи (и са неупоредиво већом могућношћу комуникационе повратне спреге у односу са својим читаоцима, слушаоцима и/или гледаоцима него раније), а са друге стране нове актере који су постали део медијског комплекса и који могу да заобилазе правила традиционалне медијске структуре како би дошли до корисника, као и саму комуникацију између појединачних или групе корисника.²⁸ Сви су они у предности због тога што, у односу на традиционалне медије, имају ниске трошкове дистрибуције и неупоредиво већу доступност на глобалном нивоу.²⁹

„Ова глобална мрежа је ујединила могућности традиционалних медија, па су тако раније најчешће подељени читаоци, слушаоци и (или) гледаоци добили револуционарну платформу у којој нема подела, а комуникација је обogaћена бројним могућностима брзих повратних информација, попут коментара, блогова и друштвених мрежа, од стране ’сваког, било где и било када’ (принцип 3А – *any subject, anywhere* и *anytime*; Radojković i Miletić, 2008: 165).” (Вајић, 2017: 58)

²⁶ Попут метаверзума (*metaverse*), који је као кованица познат од раније, али је ова деценија донела значајан продор концепта у широки круг корисника, као нешто што би могло да представља еволуцију када је реч о новим технологијама, следећу „велику ствар”, а представља централизован виртуелни свет, у којем се креира, истражује и комуницира у низу виртуелних простора са људима који се не налазе физички једни са другима. Више на <https://time.com/6116826/what-is-the-metaverse> (Clark, 2021), <https://www.theverge.com/22701104/metaverse-explained-fortnite-roblox-facebook-horizon> (Robertson & Peters, 2021) и <https://pcpress.rs/sta-je-metaverzum> (Ljevnaić, 2021).

²⁷ Дигитална конвергенција је „приближавање рачунарских, телекомуникационих и аудио–визуелних технологија као основе за продукцију, дистрибуцију, па и излагање у многим медијским индустријама” (Тјугоу, 2012: 536). То је једна од шест међусобно повезаних тенденција које описују свет масовних медија на почетку 21. века, поред уситњавања медија, дељења публике, дистрибуције производа преко граница међу медијима, глобализације и стварања конгломерата (Тјугоу, 2012: 268).

²⁸ На пример, то се догађа у друштвеним медијима (*social media*), што су „места на интернету која омогућавају људима да стварају мреже познаника и пријатеља и да са њима размењују своје писане или аудио–визуелне материјале” (Тјугоу, 2012: 536).

²⁹ Међу одликама нових медија Сњежана Миливојевић (Milivojević, 2017) је навела конвергентност, инстантност или истовременост, мобилност и интерактивност.

Говорећи о дигиталној култури данашњице, Чарли Гир (*Charlie Gere*) је истакао да је она настала на заоставштини и састављена од одбрамбених технологија „Хладног рата”, авангардних уметничких пракси, контракултурног техноутопизма, постмодерне критичке теорије и новоталасног супкултурног стила, али и додао да је „све теже запазити њихово присуство”, с обзиром на свеопшту присутност технологије и прихватање као нечег што је „природно”, што се подразумева (Gir, 2011: 192–196). Чак се може рећи да је дигитална култура, па тако и медији у онлајн окружењу, постала толико свеprisутна, свакодневна појава, да је тешко разлучити од стварности, односно замислити свакодневицу из времена када није постојала.

„Мрежа је постала готово све, како та дигитална, комуникациона, информациона, медијска, она звана 'интернет', која је временом смањила некада велико слово из свог назива и постала синоним за све сличне концепте, тако и бројне друге, у којима је физичка даљина постала занемарљива и када је редефинисан појам прошлости и садашњости” (Бајић, 2020: 20).

Попут разних других открића, тако и нове технологије, па и Мрежа, имају своје добре и лоше стране. На том трагу је и Сива Вајдијанатан (*Siva Vaidhyathan*) када говори да су „ти нови технолошки системи, појачани тржишним силама које дају предност непосредном и угодном, пројектовани тако да спрече сваки покушај подробније расправе о битним темама” (Vaidijatan, 2018: 205). Такође, Шошана Зубоф (*Shoshana Zuboff*) подсећа како све што радимо у дигиталном окружењу остаје забележено, на начин да постаје сировина за друге намене, што објашњава кроз „надзорни капитализам”, као нешто што „једнострано полаже право на људско искуство као на бесплатну сировину која се преводи у податке о понашању” (Zubof, 2020: 18).

Постоје разне борбе око моћи у дигиталном свету, међу којима су и оне око питања слободног приступа или додатне регулације, али је човек, у сваком случају, тај који и даље контролише пут којим се иде и то је борба за моћ између људи у умреженом друштву (без обзира на убрзани развој и све чешћу употребу појма „вештачка интелигенција” у широкој јавности, нарочито у овој деценији). „А, ако (или када, што би био фаталистички приступ) се споје 'нуле' и 'јединице', о чему је на предавањима на Факултету политичких наука Универзитета у Београду говорио и професор Мирољуб Радојковић, на начин да почну међусобно самостално да комуницирају, пратећи бинарну логику на којој функционише и глобално умрежено друштво, онда ће људи постати сувишни.” (Бајић, 2020: 24)

Поглед кроз медијску агенду и уоквиравање

У дигиталном добу, кроз интернет, дошло је до снажног процеса медијатизације³⁰, односно до тога да се говори чак о томе да сваки елемент од којег се гради друштвена стварност има основу у медијима, па да самим тим долази и до промена у перцепцији људи (Couldry & Hepp, 2017; Boczkowski & Mitchelstein, 2021). Такође, имајући у виду значај друштвене интеракције за човека, јасно је да процеси медијатизације утичу и на промене у поимању тога ко смо као индивидуалци и како се односимо према другима. О томе говоре Пабло Бочковски (*Pablo J. Boczkowski*) и Еухенија Мичелстајн (*Eugenia Mitchelstein*) и наглашавају

³⁰ „Медији нису више само средство друштвене интеракције, него место друштвене интеракције”, па је „другим речима, дошло до медијатизације друштва и људског комуницирања” – „посреднованост (медијатизација) се дешава када се, просто речено, друштвени живот сели у нови простор, у медије” (Bogdanić, 2013: 11, 32; Hjarvard, 2008).

да су „кључни за ове трансформације у друштвености и идентитету алгоритми који помажу у аутоматизму протока посредованих информација” (Boczkowski & Mitchelstein, 2021: 25).³¹

Управо су алгоритми постали доминантни у креирању искустава, пратећи навике човека и селектујући садржаје на основу тих и других података. А, такве тенденције остављају питања о сужавању ширине информација које могу бити доступне човеку једино на одређене сегменте. Уосталом, тако нешто се може посматрати и кроз друштвене мреже, односно чињеницу да са једне стране човек има привидан осећај потпуне слободе да изабере шта жели да прати од садржаја, док са друге стране управо кроз те селекције уоквирује свој свет, ограничава поглед ван онога што је селектовано, уз напомену да су, у коначности, „правила игре” ипак изван његовог домета, односно код власника софтвера, који одређује регулативу његовог коришћења, па тако усмерава и одређено понашање. Све то је контраст у односу на традиционалне медије, у којима одређени медијски професионалци селектују садржаје и пласирају их читаоцима, слушаоцима и/или гледаоцима, односно где се поверење поклања одређеним професионалним медијским организацијама, а не алгоритмима.

Моћ медија да селектују одређени сегмент стварности и дају му већи или мањи значај кроз медијски производ који има утицај на публику препозната је кроз теорију дневног реда (*agenda-setting theory*). Њени утемељивачи Максвел Мекомбс (*Maxwell E. McCombs*) и Доналд Шоу (*Donald L. Shaw*; McCombs & Shaw, 1972) истакли су да „у одабиру и приказивању вести уредници, чланови редакција и емитери играју важну улогу у обликовању политичке реалности”, наглашавајући став Бернарда Коена (*Bernard Cohen*; Cohen, 1963) да је успешност штампе у томе да наметне својим читаоцима о чему да размишљају, а не шта да мисле, односно да теме које су приоритети на медијској агенди управо тако схвата и јавност. Наравно, тако је настављено и у дигиталном добу, односно кроз онлајн садржаје.

Првобитно, медијска агенда је описивана као кључна за усмеравање пажње публике на одређене теме. У даљем развоју ове теорије (McCombs & Shaw, 1993; McCombs & Guo, 2014), истакнуто је да није битно једино које теме су се нашле на дневном реду, већ и како су уобличене, имајући у виду да су одређене особине истакнуте, док су друге скрајнуте (*second level of agenda-setting effects: attribute agenda setting*). Самим тим, говори се о томе да је поглед публике усмерен ка најважнијим темама и ка перцепцији одређених аспеката тих тема (McCombs & Guo, 2014: 255).

Сваки предмет који се нађе на агенди има одређене особине (*attributes*), „карактеристике и својства која испуњавају слику сваког предмета” и као што се говори о различитој видљивости, тако може да се говори и о различитости у видљивости особина сваког предмета (McCombs et al., 1997: 704). То је подручје на којем се сусрећу теорија дневног реда и теорија уоквиравања (*framing theory*), имајући у виду да управо ти оквири скрећу пажњу ка одређеним особинама и скрећу пажњу са осталих особина. Дејвид Џајлс (*David Giles*; Džajls, 2011: 159) види уоквиравање као „процес у којем се тема презентује из одређеног угла (или неколико углова), позивајући публику да изведе одређене закључке и да направи одређене алузије на друге теме”. За Роберта Ентмана (*Robert Entman*; Entman, 2004: 5; Perloff, 2014: 158), уоквиравање је „одабирање и истицање одређених аспеката неких догађаја или тема и њихово повезивање на начин да се промовише одређено тумачење, вредновање и/или решење”. То је објашњено, повезујући две теорије, на начин да је „уоквиравање селекција малог броја особина које је потребно укључити на медијску агенду када се говори о одређеном предмету”, уз додатак да тако медији не само што говоре о чему да размишљамо, већ говоре и како да размишљамо о томе (McCombs et al., 1997: 704).

³¹ Говорећи о „суперповезаности” и „техно–друштвеном животу” Мери Чејко (*Mary Chayko*) је истакла да је дигитални живот стварни живот, да је „свет данас заиста суперповезан у технолошком и друштвеном смислу, у обиму који се раније није могао ни замислити и с готово неограниченим потенцијалом за даље повезивање”, као и да су већ данас софтверски алгоритми такви да могу да пишу новинске чланке (Ћејко, 2019: 12, 67, 232).

4.2. Новинарство у онлајн окружењу

Утицај медија на формирање и ширење вредности и вредносног система је веома битан, а медије чине, пре свега, новинари, па тако, између осталог, „медији и новинари шире културни образац и тиме утичу на подизање општег нивоа културе грађана” (Ћипић, 2010: 13). Сами новинари су „преносиоци, посредници и критичари у друштву и држави”, они су „јавно око и уво, које сагледава и послушкује јавност и јавни дух” (Ћипић, 2010: 11), без обзира да ли је реч о аналогним или дигиталним верзијама.

Када је реч о њима, Ђовани Гоцини (*Giovanni Gozzini*) говори о четири генерације новинарства и као последњу истиче генерацију глобалног новинарства и светске комуникације, а 1983. као њену симболичну годину рођења, када је амерички часопис „Тајм” (*Time*), на насловној страни, за „личност” претходне године прогласио једну машину – лични рачунар (*personal computer*) (Gocini, 2001: 407–408). Даље, корени електронских издања дневника на интернету везани су за деведесете године прошлог века, а пошто је претходно, у 1989. години представљен Веб (*World Wide Web, WWW*). У пролеће 1992. „Чикаго трибјун” (*Chicago tribune*) је први објавио електронско издање дневника (*on-line*), док су већини корисника интернета онлајн вести постале доступне у 1994. години, када је веб прегледач (*browser*) „Нетскејп навигатор” (*Netscape Navigator*) представио графички интерфејс (Gocini, 2001: 413; Krejg, 2010: 24).

Од почетног превасходног преношења садржаја из штампе, онлајн издања су постала и креатори садржаја, уз развијену интерактивност као „могућност да се корисник креће својим оригиналним путем кроз виртуелне странице електронског издања”. Ту се има у виду да је формат онлајн новина хипертекст – „вишеструка повезаност (али не у обавезном низу, као што је случај са страницама штампаних новина) линкова, веза с текстовима, сликама, другим сајтовима, до којих се долази по избору сурфера” (Gocini, 2001: 414). Такође, једна од главних карактеристика онлајн садржаја је могућност непрестаног ажурирања, што новинару пружа мноштво могућности, па због тога онлајн садржај никада није коначан производ, већ полупроизвод који се може мењати (Gocini, 2001: 419). О томе је говорио и Ричард Крејг (*Richard Craig*), на начин да је суштина онлајн вести и даље текст, попут садржаја у штампи, али да су онлајн медији понудили „мултимедијалне погодности и могућност да се приче тренутно допуне најновијим подацима” (Krejg, 2010: 25).

Када је реч о пласирању новинарског садржаја на интернету од стране професионалних медијских организација, које су у формирању следиле правила из традиционалних медија, у основи оне то чине на информативним веб порталима. Према Дубравки Валић Недељковић и Дејану Пралици (*Valić Nedeljković i Pralica*, 2020: 140), портали су „интерактивне веб странице које публици пружају велики број уреднички/новинарски обликованих информација (наслов, фотографија, текст вести) и опције коментара публике које одобравају администратори”, а уз то садрже и „мноштво линкова ка другим информацијама”.

У „Лексикону медијске писмености” (*Savet za štampu*, 2020: 22), портал је објашњен на начин да је то веб страна „која нуди линкове ка низу релевантних садржаја из различитих извора, које настоји да класификује и групише, као и да њихов садржај прилагоди различитим медијима, односно уређајима (компјутерима, мобилним телефонима, али и сет-топ боховима с приступом интернету или некој другој *IP* мрежи)”. Такође, даље је објашњено да „по садржају који нуде могу бити општи или специјализовани, глобални или регионални, могу нудити информације или различите интернетске услуге”, као и да „приступ може бити отворен, допуштен уз ауторизацију или затворен у интранету или ограниченој интранетској мрежи” (*Savet za štampu*, 2020: 22).

Под информативним веб порталима у овом раду се подразумевају она места на интернету на којима постоји дневна дистрибуција медијског садржаја, пре свега вести и других новинарских садржаја из разних области живота (или различитих сектора специјализованог типа), који креирају и уређују медијски професионалци, а где може постојати и низ других могућности. Управо су такви веб портали по структури најприближнији традиционалним масовним медијима, познатим и из периода пре широке експанзије интернета, уз нове одлике које је донело дигитално доба. Оно што, између осталог, разликује дигиталне медије од традиционалних, јесу „формат, учесталост и брзина”, а онлајн медији имају и посебне одлике попут могућности „звука, визуелизације, слика, хипертекста, хиперлинкова и интерактивног система који су део медијског текста” (Ahmad & Buyong, 2017: 165).

Имајући то у виду, новинарски садржаји на веб порталима могу да буду разноврсни и по жанровској структури, с тим што основу чине информативне форме, односно вест и извештај, уз напомену да су границе флексибилне, па се лако могу идентификовати и хибридни примери.³² Гледајући тако, у поменутом жанровском сегменту, иако су платформе различите, веза између штампе, пре свега, са једне стране и информативних веб портала са друге стране и даље је снажна. Тако је дошло и до „миграције форме, конкретно хронолошког извештавања, у електронски облик из штампе, где се још користи у, на пример, извештајима спортских новинара”. Тај жанр се користи када је неопходно брзо извештавање, на пример „из минута у минут” током спортских такмичења (или уживо кроз поене, у зависности од специфичности спорта), а догађаји се ређају по времену када су се одиграли, а не по значају.

„Та форма је добила значај у виртуелном свету јер је омогућила да се кратке нове информације појаве што је могуће брже, неоптерећене 'опремом' (наднасловом, насловом или поднасловом, на пример) и поређане једна изнад друге на истој страни. На тај начин се добија временски след догађаја и може да се освежава без брисања раније постављеног садржаја. То је разлика у односу на традиционалне вести, извештаје итд, где нове информације (имајући у виду структуру одређеног жанра) аутоматски подразумевају дуже прекрајање у односу на хронолошко извештавање како би комплетан текст имао жељени смисао. Недостатак овакве форме извештавања је у томе што је понекад потребно прећи кроз већи број реченица како би се дошло до кључних, а које могу да буду сакривене било где у низу, ако нема лида. Ипак, хронолошка извештавања на вебу могу почети и лидом, после чега долази до ређања информација по времену, а пажња на кључне догађаје се скреће и кроз наслов, који се може освежавати по потреби. Значајна предност овакве форме је могућност уметања мултимедијалних садржаја (видео и аудио записа, садржаја са друштвених мрежа, на пример).” (Вајић, 2017: 73)³³

Када се говори о језику на информативним веб порталима, специфичан је и прилагођен дискурсу нових технологија, у којем се налазе и хиперлинкови, скраћенице, акроними,

³² Постоје различите поделе новинарских жанрова, а Зоран Јевтовић, Радивоје Петровић и Зоран Арацки (2014: 117–118) су истакли да је „српској новинарској школи и њој одговарајућој теорији најближа трипартитна подела новинарских жанрова, у зависности од тога да ли је у њима носећи елемент факат (чињеница), анализа (мишљење, став) или описивање доживљаја и изражавање утисака и осећања”. Тако је подела жанрова извршена на следећи начин: информативни, односно фактографски (поред поменутих вести и извештаја, ту спада и интервју), затим аналитички (коментар, чланак и критика) и белетристички (репортажа, фелтон, пртица, белешка и текстови хумористичке природе попут анегдоте, козерије и слично).

³³ Мирослав Васиљ (Vasilj, 2014: 204) користи термин „писање текста током догађаја – *liveblogging*” наглашавајући како је то „специфичан облик изражавања за онлајн новинарство”, који се „користи стиловима и техникама извештавања у традиционалном новинарском стилу те преноса спортских догађаја на радију”, односно да је „реч о својеврсном преносу у писаном облику”. Даље објашњава да се „догађаји хронолошки ређају у тренутку док се спортски догађај одвија”, да се „пишу у краћим деловима са стакато реченицама”, да „сваки догађај добија по једну реченицу”, као и да се „слаже прегледно, један испод другог, с евентуалном назнаком времена” (Vasilj, 2014: 204).

емотикони и друго, уз разноврсност стилских фигура којима се оснажује порука и подстичу емоције и реакције. То је једна од јасно видљивих карактеристика новинарских садржаја везаних за спорт, а „посезање за пренесеним значењем у медијима више није само у служби стилизације медијског исказа, него су говорне фигуре попут метафоре³⁴, метонимије³⁵ и синегдохе³⁶ постале уобичајен, устаљен начин изражавања који је примаоцима у потпуности разумљив и препознатљив” (Vlagus Bartolec, 2015: 8–9). Тако је, кроз лингвистичке термине, суштина метафоричног принципа у томе да „означено (садржај) једног знака преузима ознаку (израз) другог знака”, а „то укрштање двају знакова има за последицу нови, трећи знак (у коме су уједињени ознака једног и означено другог знака) који се именује као метафора или метонимија” (Ковачевић, 2019: 45). Посматрајући кроз садржај медија, „метафори, дакле преносу значења према сличности, прибегава се највише због постизања учинка на гледаоце, а метонимији, дакле преносу значења на темељу блискости, односно суседства с означеним појмом, због сажетости, тј. краћења текста” (Vlagus Bartolec, 2015: 6).

Говорећи посебно о интертекстуалним метафорама, Надежда Силашки је писала о томе да „тврђња да ’метафорички изрази могу бити део интертекстуалних односа између различитих текстова на разноврсне начине’ (Semino, 2008: 29) добија пуну потврду у насловима у спортској штампи” (Silaški, 2009: 13). Даље, ова ауторка истиче значајну улогу културе у којој настају метафоре „у одређивању појмовних домена у процесу метафоризације”, па тако додаје и да се „такве културолошки засноване метафоре реализују захваљујући имагинацији чврсто утемељеној не у телесном искуству већ у културним обрасцима, путем семиотичког искуства (Zinken, 2003), и то кроз културолошке стереотипе, значајне текстове, филмове, уметничка дела, школско знање, итд” (Silaški, 2009: 13). Настављајући даље, Силашки наглашава да су „управо такве, културолошки утемељене метафоре, као врста интертекстуалних референци, веома честе у насловима у спортској штампи, где се на инвентиван начин користе парафразирање или асоцијације на позната књижевна дела, наслове филмова, популарне песме, историјске догађаје, познате ликове из јавног живота, итд. за концептуализацију разних појава у спорту, а најчешће победе и пораза на спортским поприштима” (Silaški, 2009: 13).

Када је реч о карактеристичном језику у спортским извештајима, може да буде уопштено разумљив, али и више намењен публици којој су познати одређени устаљени термини из света спорта. Тај карактеристични језик често је видљив већ кроз наслове, односно насловне блокове, који имају посебан значај на информативним веб порталима јер представљају директну конекцију преко које се приступа даљем садржају текста. А, „захваљујући потреби за максималном економичношћу, информативношћу, али и побуђивањем пажње код читалаца, новински наслови уопште, не само у спортској штампи, тип су текста у коме се често користе метафора и метонимија, као когнитивне пречице за приказивање сложенијих појава, али и у циљу повећања експресивности” (Silaški, 2009: 14–15).

³⁴ „Метафора (грч. *metaphorá* преношење, пренос) – говорна фигура и заједнички назив за тропе преношења, где се преношењем имена или описног израза с нечег што је познато објашњава, одређује или описује нешто непознато или само делимично познато.” (Вујаклија, 2004: 539)

³⁵ „Метонимија (грч. *metonymía* замена имена) – поет. фигура у којој се један појам замењује другим појмом који с оним првим, по свом смислу, стоји у ближој вези.” (Вујаклија, 2004: 541)

³⁶ „Синегдоха (грч. *synekdochē*) – ’заједничко узимање’; *пет.* замењивање значења једне речи значењем друге по обиму и количини, где се место целине узима део (лат. *pars pro toto*) или целина место дела (лат. *totum pro parte*), или јединина место множине и обратно.” (Вујаклија, 2004: 819)

4.3. Спорт као медијски производ

Претходно истакнуто говори о начинима како се обликује спортски садржај, односно шта се, између осталог, чини како би постао заокружени медијски производ. Још пре рапидног ширења дигиталних технологија Нил Блејн (*Neil Blain*) и Рејмонд Бојл (*Raymond Boyle*) су истакли како се спорт „све чешће сматра за медијски производ”, као и да „медијско извештавање о спорту често представља начин на који се у електронским и штампаним медијима производе одређене идеје о култури и друштву – идеје које саме по себи можда немају никакве везе са спортом” (Blejn i Bojl, 2005: 622). Све то је појачано у 21. веку, када „са све већим техничким могућностима масовних медија, новинари утичу на обликовање друштвених и културних услова (’атмосфере’) у којима је сама спортска активност могућа и у којима она има неки значај за све већи број људи у модерним друштвима” (Milošević, 2007: 17). Повезујући са поглављем у којем се говорило о идентитетима, тако су, „у контексту међународних спортских сусрета, медији међу најистакнутијим културним аренама кроз које заједнице замишљају и активно конструишу себе и друге као нације (нпр, Bairner, 2001; Billig, 1995; Horne, Tomlinson & Whannel, 1999)” (Desmarais & Bruce, 2008: 185). А, према Норберту Елијасу (*Norbert Elias*), управо се кроз садржаје о спорту „може сусрести ’ниво националног сентимента’ који је тешко замислити на другом месту” (Blejn i Bojl, 2005: 631).

Пратећи контуре схватања света од стране социјалних конструкциониста, управо сваки такав садржај, па и сами директни преноси, представљају визуелизацију од стране медијских професионалаца, без обзира да ли је реч о некада веома популарним радијским преносима и сликовитим описима догађаја од стране радијских коментатора, данашњим све чешћим текстуалним преносима на интернету или оним на које се најчешће помисли – телевизијским спектаклима³⁷. О чему год да се ради, та публика која није на стадиону потпуно је препуштена креацији медијских посленика, који преносе дешавања, уоквирујући их кроз речи, одређене одабране слике, кадрове, видео записе. Ипак, потребно је имати у виду и да публика на стадиону данас може да креира јединствено искуство, док истовремено посматра догађај уживо и прати садржаје путем мобилних платформи.

Уосталом, поред самог начина на који публика прати спорт, који је медијским посредовањем постао доступнији и разноврснији него икада до сада, мења се и сам спорт и све је већи уплив технологија у такмичења, резултате, анализе и друго. Озрен Бити је мишљења да постоји довољно разлога који указују на разлику између спортова и медијских спортова, наглашавајући да „констатација да спортски догађаји пролазе кроз трансформације кад се приказују у медијима готово па је опште место у дискурсу медијских и културалних студија” (Biti, 2012: 183). Настављајући на том трагу, објашњава да се „оно што се појављује на екранима, у штампи или на радију разликује од непосредног искуства гледалаца или извођача на самом догађају” и додаје: „Медијски спорт нипошто не приказује свет какав он јесте, тј. сам по себи већ конструиран, него он изнова приказује свет тако што креира медијске догађаје који имају своја властита обележја (usp. John Hargreaves, 1986: 141).” (Biti, 2012: 183)

Промишљајући даље, постоји тумачење да „спорт није само оно нешто смештено у одређеном простору и времену, већ живи у људској машти и разговорима, кроз њихове

³⁷ Када се говори о спектаклу, Ги Дебор (*Guy Debord*) је истакао да то није скуп слика него „друштвени однос међу људима који је посредован сликама”, као и да „не може да буде схваћен као пука визуелна обмана која је произведена од стране масмедијских технологија”, већ као „поглед на свет који је заправо материјализован” (Debord, 2002: 7). Посматрајући везу између масовних медија и спектакла, наглашава да „ако спектакл, посматран у ограниченом смислу ’масовних медија’ који су његова најизраженија површна манифестација, продира у друштво у форми чисто техничке апаратуре, потребно је да се разуме да та апаратура никако није неутрална и да је развијена у складу са унутрашњом динамиком спектакла” (Debord, 2002: 10).

друштвене мреже, пријатељства, масовне медије, потрошачке употребе добара и стварне идентитете (Crawford, 2004: 106)” (Biti, 2012: 54). Посматрајући тако и уводећи појмове Жана Бодријара (*Jean Baudrillard*; *Bodrijar*, 1991), долази се до закључка да „овакво схватање спорта и могућности његове рецепције надилази поједностављене поделе и типологије које као исходиште узимају дискрепанцију између потрошње спорта уживо и оне путем телевизије, издвајајући као релевантне за ту проблематику Бодријарове појмове ’хиперреалног’ и ’симулације’” (Biti, 2012: 54). Примера ради, „данас је ’аутентичан’ медијацијски фудбал и спорт уопште”, а „телевизијска игра је постала једнодимензионална” (Skembler, 2007: 215).³⁸

Имајући у виду да је потенцијал телевизијског угођаја једнак за све који на тај начин прате догађај, за разлику од аутентичности искуства седења на одређеном месту на стадиону (Virilio, 1991; Bale, 1998), надовезују се речи Корнела Сандвоса (*Cornel Sandvoss*; *Sandvoss*, 2003) да је „фудбал на телевизији заменио појединачну перспективу у заједничком окружењу (на фудбалском стадиону) заједничком перспективом у појединачном окружењу (приватном дому)” и да је „за многе навијаче телевизија постала ’(хипер)реална ствар””, као и закључак да је „хиперреални телевизијски фудбал упечатљив пример наше постмодернистичке културе” (Skembler, 2007: 215–216). Такође, примећује се да је „телевизијски фудбал у овом миленијуму постао тако детаљан и свеобухватан – ’утакмице се снимају из све више углова и позиција, све је више поновљених и успорених снимака’ – да је пренос утакмице прерастао у симулацију која је важнија и од саме утакмице”, односно да „игру дефинише њена симулација, игра постаје сенка симулације уместо да буде суштина свега” (Sandvoss, 2003: 146, u Skembler, 2007: 215).

И други истраживачи су посветили пажњу фудбалу, имајући у виду његову популарност и комерцијални значај, али је тај „пелцер” могуће применити и на друге спортове. Такође, даље посматрајући, са једне стране постоји колективитет, а са друге стране појединачни учинци, односно они који су издвојени из групе и промовисани, медијски и пропагандистички, као звезде³⁹. Едгар Морен (*Edgar Morin*) је говорио о масовној култури као о нечему што се „једино труди да попуни доколицу (спектаклима, мечевима, телевизијом, радиом, читањем новина и часописа)”, која „постаје начин живота”, а да „идеал културе доколице, њен нејасни циљ, јесте живот модерних олимпијаца, јунака спектакла, игре и спорта” (Moren, 1979: 80, 86–87), где значајан простор тако заузимају и спортисти.

Говорећи о тим јунацима спектакла, Морен је указао како нас „штампа, радио, телевизија стално кљукају њиховим приватним животом, истинским или лажним”, а да „они живе од љубави, фестивала, путовања”, да „њихов живот не познаје оскудицу” и да се „остварује у задовољству и игри” (Moren, 1979: 87). Даље, говори о томе како се „њихова личност развија на двострукој клавијатури сна и имагинарног” и да је „и сам њихов посао нека врста забаве, подређен глорификацији њихове сопствене слике, култу њиховог сопственог двојника” (Moren, 1979: 87). Тако закључује да „ови олимпијци нуде идеалан узор за живот у доколици, представљају његов врхунски циљ”, да „живе по етици среће и задовољства, игре и спектакла”, а да „то једновремено слављење личног живота, спектакла, игре потпуно одговара тежњама живота и масовне културе” (Moren, 1979: 87).

³⁸ О концепту медијације је говорио Валтер Бењамин (*Walter Benjamin*), истичући како у доба масовних медија савремене технике масовне комуникације омогућују да посредоване слике објекта или догађаја могу истовремено да буду преносене широко распрострањеној масовној публици, која је раније имала могућност једино да похрли на место оригиналног објекта, спектакла или перформанса (Benjamin, 1968; Morley, 2005: 212).

³⁹ Дебор говори о звездама на следећи начин: „Звезде – спектакуларне репрезентације живих људских бића – пројектују ову општу баналност у слике могућих улога. Као специјалисти ’привидног живота’, звезде служе као површни објекти са којима људи могу да се идентификују, као надокнаду за фрагментирани продуктивне специјализације које заправо живе. Функција славних личности је да глуме различите животне стилове или друштвено-политичке погледе на ’потпуно, тотално слободан начин.’” (Debord, 2002: 17)

Речи Морена постале су још снажније у дигиталном добу, када су спортисти добили могућност и директне комуникације са пратиоцима путем нових медија, друштвених мрежа и, уопште, много већу медијску присутност и кроз новинарске садржаје у физичком и онлајн простору него раније. Кроз креирање тих нових простанстава отворила се и много већа могућност складиштења и публикавања информација, као и повратне реакције, самим тим и могућности корисника да коментаришу и те „звезде”, „модерне олимпијце”.⁴⁰ А, та могућност долази из „зоне комфора”, из раније помињане удобности коју привидно нуди виртуелни простор, због чега могу да се добију и знатно радикалније реакције него у физичком простору. Тако, иако „грешке неминовно прате живот” и „зато је право на грешку једно од најелементарнијих” (Ћирић, 2010: 6), спорт је подручје живота у којем су грешке јасно видљиве, медијски експонирани и често са танком границом стрпљења међу посматрачима, што опет зависи како од самог појединца о којем се говори, тако и од његове медијске слике. У сваком случају, могућност да одиграју значајну улогу у креирање те слике, поред медијских професионалаца, кроз активности на дигиталним платформама, добили су и некадашњи читаоци, слушаоци, и/или гледаоци, односно данашњи корисници, којима ће детаљнија пажња бити посвећена у наставку рада.

4.4. Од традиционалног читаоца, слушаоца и/или гледаоца ка активном кориснику

Одувек је постојала „јавност”, као „трећи колективитет унутар примајуће структуре”, који се „од масе и публике разликује по томе што је чине појединци који ангажовано расправљају о питањима од општег друштвеног интереса” (Radojković i Stojković, 2004: 212). Иако је спорт тек један сегмент друштва, свакако не одлучујући по општи друштвени интерес, али утицајан, на медијску слику у дигиталном добу тако утиче и спортска јавност, уколико се на тај начин, за потребе овог рада, посматра тај појам као подскуп јавности уопште.

Посматрајући из социолошког угла, Бојан Милошевић (Milošević, 2006: 7) дефинише спортску јавност на начин да је то „онај део друштвене јавности који се, с једне стране, обликује у ужим оквирима актера директних спортских активности, а с друге, у ширим друштвеним оквирима у којима те активности попримају специфична значења”, наглашавајући да су те две стране спортске јавности најчешће испреpletене у стварности и да је то разлог зашто се могу одвојити једино у аналитичке сврхе. Такође, истиче да „колико ће ужа спортска јавност бити укључена у шире друштвене оквире, у великој мери зависи од популарности неког спорта, а колика ће та популарност бити условљено је медијском покривеношћу како саме спортске активности тако и начином њене презентације у одговарајућем програмском садржају” (Milošević, 2006: 7).

Развој дигиталних технологија променио је навике човека, без обзира на то да ли их он намеће или му се намећу, па је тако променио и његов однос према медијима, новинарским садржајима, како генерално, тако и у корпусу спортске јавности. То се огледа пре свега у томе што некада пасивни читалац, слушаалац и/или гледалац интензивира повратну спрегу, користи могућности лакше комуникације са креаторима новинарског садржаја, професионалним комуникаторима, као и са другим корисницима, али и сам постаје креатор медијског или садржаја сличних медијским.

⁴⁰ „У Србији је током прве две деценије 21. века било више веома популарних формата ријалити телевизије, у којима су учествовали 'такозвани целетоиди, обични људи који у кратком периоду достижу статус медијских личности', али се брзо и забораве (Vukadinović, 2013: 170–171)” (Петровић и Бајић, 2019: 606). Међу учесницима таквих формата су се нашли и неки успешни спортисти, који су за старије генерације имали препознатљивост из сфере спорта, док су за новије генерације чешће постали препознатљиви управо кроз поменуте телевизијске формате.

4.4.1. Постмодерни свет – границе простора и навике људи у „златном добу брзине”

Лакшу комуникацију је омогућио интернет, а „бити на Мрежи је постала опсесија, прво делимично, у зависности од броја доступних сати, а потом и перманентно, како је технологија напредовала” (Бајић, 2020: 20). Такође, када је реч о навикама, може се рећи да је, „историјски, занемарљив број година од тренутака када су генерације ’скидале’ песме са радија на нестабилне аудио касете и депоновале их у фиоке и по полицама, до тренутка када је комплетна приватност почела да се депонује у виртуелном свету и шири са другим заинтересованима у секунди, сабијањем даљине и времена” (Бајић, 2020: 20). Џејмс Глајк (*James Gleick*) је још на прелазу између два века говорио о томе како се налазимо у „златном добу брзине” и „ери наносекунде”, подсећајући и на речи писца Милана Кундере да је „брзина само манифестација екстазе коју је човеку донела технолошка револуција” (Глајк, 2003: 11). Та „потреба за брзином не јењава до данас, када се у извештавању електронских медија више не спомињу дани, па ни сати, већ минути и секунде, као крајњи рок за добијање жељене информације” (Вајић, 2012: 155), а информацијама се приступа управо путем раније поменутих „паметних телефона”.

Може се рећи да човек није свесно, уздигнуте главе ушао у дигитално доба, односно да још није био потпуно свестан да се у њему налази у тренутку када је већ био изложен различитим утицајима технологија, остављајући увек питање да ли је све то била његова потреба или је постала навика под агресивним налетом нових стилова живота. Катарина Кацер (*Catarina Kater*) је приметила да „тима што непрестано крстаримо између свог реалног окружења и виртуелног простора настају бројна и променљива унакрсна дејства на наше процесе опажања, рецепцију и памћење”, па нам се тако мења и опажање времена и простора (Кацер, 2019: 19). Такође, наводи да у „последнице опсесије да се непрестано буде на мрежи спадају, између осталог, и губитак контроле, преоптерећеност, лутање пажње и неусредсређеност, одвраћање пажње од оног што је суштинско и важно, осећај да смо залутали у виртуелном лавиринту, или пак страх да нешто пропуштамо” (Кацер, 2019: 19).

Брзина којом се све догађа можда јесте изненађење, али није потпуно неочекивана, имајући у виду да је Роџер Фидлер (*Roger Fidler*) још средином последње деценије прошлог века, у књизи „Медијаморфозис: разумевање нових медија” (*Mediamorphosis: understanding new media*, објављена је на енглеском језику 1997. године), говорио о сценарију у којем ће „мреже за комуникацију посредством компјутера (СМС) на крају постати интимни продужеци људских бића”, као и да ће се „границе између ’стварног’ и ’виртуелног’ света изгубити и да ће развијени видови међуличних сајбер медија пре него што следећи век много поодмакне постати саставни део свакодневног живота многих људи” (Fidler, 2004: 238).

Неколико година касније, у књизи „Језик нових медија” (*The language of new media*, објављена је на енглеском језику 2001. године), Лев Манович (*Lev Manovich*) је истакао како живимо у „екранском друштву”, односно да су екрани свуда око нас, наглашавајући да и „динамички, у реалном времену и интерактиван, екран је и даље екран” – и потом настављајући: „Интерактивност, симулација и телеприсуство: као и пре много векова, ми и даље гледамо на равну правоугаону површину, која постоји у истом простору као и наше тело и која има улогу прозора у други простор. Ми још нисмо напустили доба екрана.” (Manović, 2015: 156–157)

Такође, ушло се у време мултитаскинга, у којем посвећивање једном сегменту представља луксуз и у којем је централна тачка потрошачке технологије постао мобилни телефон, односно екран тзв. „паметног телефона”, чија доминантна улога није у телефонирању, што је раније било уобичајено. Тај феномен „подељене пажње”, „истовремена употреба медија”, односно медијски мултитаскинг, „директна је последица дигитализације медијских садржаја,

јачања партиципаторне културе, могућности да интерактивно комуницирамо, да будемо активни и да будемо део процеса медијске продукције и дистрибуције” (Martinoli, 2013: 42).⁴¹

Посматрајући промене које су се догодиле, Мартин Погачар (Pogačar, 2018: 6–7) говори о „лиминалном простору аналогних и дигиталних светова”, који човеку пружа низ могућности, али га уједно чини несигурним, недовољно одлучним, несвесним, па и недовољно спремним за брзину промена које су га увукле у тај свет дигиталних медија. Он додаје да тако „живот пре заокрета у повезивању, или ’конективног обрта’, изгледа све несхватљивији, чак и нама ’дигиталним имигрантима’ који смо живели без мобилних и *Wi-Fi* уређаја”⁴², односно оним генерацијама које „често с носталгијом и дивљењем гледају на властите пре-дигиталне, аналогне, механичке медијске завичаје начињене од папира, мастила, трака и вина, који су постојали пре ере инстант-повезивања”. О том „замаху убрзања” и времену као мерилу говорио је Алвин Тофлер (*Alvin Toffler*; Toffler, 1975: 6–7) седамдесетих година прошлог века, на шта је подсетио и Погачар, који пише и о „ери пост-оскудице” Ендрјуа Хоскинса (*Andrew Hoskins*, 2011), у којој „постоји појавна напетост између све ширег обима материјала који може бити учињен доступним онлајн и опадајућег капацитета било кога да конзумира тај материјал, или да му да смисао” (Pogačar, 2018: 7).

Живимо у потрошачком друштву, где су вредности тренутне и где се све производи у количини коју један људски век не може да испрати, па тако и технолошки и медијски производи. У том смислу се може говорити и о „флуидном животу” Зигмунта Баумана, који га је дефинисао као „непостојан живот који се одвија у условима сталне неизвесности” (Bauman, 2009: 10). У тој неизвесности је међу највећим страховима недостатак времена, то је свет у којем се догађаји брзо смењују, где све брзо застарева и одбацује се, а тражи ново, где нема узвишености и трајања већ је пролазност суштина и где значај целине уступа примарно место индивидуалном и тренутном задовољству (Bauman, 2009: 9–10).

Говорећи о данашњем свету, Часлав Копривица (2013) је објаснио да до те ништавности, мноштва беспотребних производа, брзог застаревања, долази због тога што „имамо само хоризонталу без вертикале”, односно да живимо у добу у којем не постоји било каква „референтна тачка са које се може сагледати целина, односно мноштво”. Када је реч о спорту, као и у другим сегментима живота, постоји преобиље информација, све више спортова, емисија, производа, што резултује тиме да се „човек пасивизује услед засутости мноштвом са којим не може да изађе на крај”, односно да је „преобиље стварности надвладао човека који је и даље коначан као што је био и пре 2000 година” (Копривица, 2013).

И баш зато, имајући у виду све теже сналажење у непрегледном броју информација у сваком тренутку, доступних на један клик, без обзира да ли људи користе медије за уживање, дружење, праћење или тумачење (Тјуроц, 2012: 51–56), све више значаја за човека данашњице има и појам „медијске писмености”, тај „скуп гледишта које у коришћењу медија активно примењујемо да бисмо протумачили значење порука које примамо”, а за шта су упоришта лични положај, расположиво знање и вештине (Poter, 2011: 35–61).

Свакако да је медијска писменост један од основних предуслова за успешно сналажење човека у актуелном добу, у преобиљу информација, па тако и када је реч о садржајима из света спорта. Она је врло битна у сваком друштву, посебно тамо где је „јавни интерес у

⁴¹ Појам активне публике (*active audience*), односно у овом раду активних корисника, подразумева „став да људи нису само пасивни примаоци медијских порука”, већ да се они „одазивају на садржај који је заснован на њиховом пореклу, интересовањима и међуљудским односима” (Тјуроц, 2012: 532).

⁴² Марк Пренски (*Marc Prensky*; Prensky, 2001: 1–2) је дефинисао „дигиталне урођенике” као оне који су одрасли (и срасли) са дигиталним технологијама, односно којима је дигитални језик компјутера, видео игара и Интернета као матерњи, док се други могу назвати „дигиталним имигрантима”, односно дигиталним досељеницима, онима који памте време које је претходило тим дигиталним технологијама, који су рођени пре дигиталног света и који му се прилагођавају.

информисању у великој мери заменило спиновање и ширење дезинформација и лажи, те сензационалистичких и таблоидних садржаја”, па би због тога „излаз из тог зачараног лавиринта могао да буде у систематском описмењавању грађана и увођењу образовања за медије на све нивое образовања”. То истичу Марко Ђорђевић и Добривоје Станојевић (Ђорђевић и Станојевић, 2016: 25), додајући да је „излаз свакако и у личном неприхватању наметнутих медијских истина и културних образаца, што би требало да буде императив свих појединаца који теже критичком мишљењу и интелектуалном напредовању”, односно да „могућност избора увек постоји” и да је „излаз у немирењу са наметнутим матрицама, али и у преиспитивању медијских навика” (Ђорђевић и Станојевић, 2016: 25).

4.4.2. Употреба нових технологија и информисање у дигиталном окружењу

Када се говори о навикама људи на овом простору, у Републици Србији, о њиховој употреби нових технологија и информисању у дигиталном окружењу, резултати истраживања Републичког завода за статистику из 2021. године (Ковачевић, Шутић и Рајчевић, 2021)^{43 44}, доносе, између осталих, следеће закључке:

- У Републици Србији 81,5% домаћинстава поседује интернет прикључак, што чини повећање од 0,5% у односу на 2020. годину;
- Заступљеност рачунара у домаћинствима је 76,7%, што представља повећање од 2,4% у односу на претходну годину. Што се тиче интернет конекције – 91,7% корисника интернета користи фиксну широкопојасну интернет конекцију и то је најзаступљенији тип конекције, мобилну широкопојасну интернет конекцију има 73,3% домаћинстава. Широкопојасну интернет конекцију поседује 81,4% домаћинстава у Републици Србији;
- У последња три месеца рачунар је користило 74,8% лица, што чини повећање од 2,4% у односу на 2020. годину. Истраживање је показало да је интернет користило 81,2% лица, док га 10,4% лица никада није користило. Преко 3.900.000 лица користи интернет сваког или скоро сваког дана.

И кроз ово истраживање се види доминација мобилних платформи када је реч о коришћењу нових технологија, између осталог и за комуникацију и информисање. Наиме, истраживање је показало да 95,5% становништва користи мобилни телефон, док је тај податак за 2020. износио 94,1%, уз шта иде додатак да је употреба код оба пола стопроцентна у старосним категоријама од 16 до 54 године, док се смањује тек међу испитаницима између 55 и 74 године, где мобилни телефон користи 89,7 посто мушкараца и 84,9 процената жена (Ковачевић, Шутић и Рајчевић, 2021: 19–20).

Када је реч о типовима коришћења интернета (у приватне сврхе) у последња три месеца, у резултатима претходно поменутог истраживања (Ковачевић, Шутић и Рајчевић, 2021: 24) проценат оних који су користили интернет за читање онлајн новина, часописа, чији садржаји су у фокусу овог рада, износи 76,8, што је трећа по учесталости коришћења од понуђених активности у овом истраживању, после телефонирања преко интернета/видео разговора

⁴³ Више на <https://www.stat.gov.rs/sr-Cyrl/vesti/20211022-godisnje-istrazivanje-o-ikt/?a=27&s>.

⁴⁴ Према информацијама са сајта Републичког завода за статистику, у делу у којем су објашњене методолошке основе, наведено је да су спроведена два истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија у 2021. години, где се прво односи на домаћинства и појединце, док су другим обухваћена предузећа. Такође, истиче се да су истраживања спроведена по методологији Евростата (*Eurostat*), на територији Републике Србије, уз напомену да у оквиру података за Републику Србију нису приказани подаци за АП Косово и Метохија. У првом истраживању, које се односи на домаћинства и појединце, како пише у образложењу, обухваћена су домаћинства са најмање једним чланом који има између 16 и 74 године живота, као и појединци исте старосне доби.

(93,7%) и слања онлајн порука (84,7%) преко Скајпа (*Skype*), Месинџера (*Messenger*), Воцапа (*WhatsApp*) и Вибера (*Viber*). Процент оних који су објављивали мишљење о грађанским или политичким питањима путем веб сајтова или друштвених медија износи пет посто.

Детаљнији преглед ових података, а где је одговорено на питање о томе које су активности обављали путем интернета у приватне сврхе у последња три месеца, постављено испитаницима који су претходно одговорили да су користили интернет у том периоду, упућује на различит степен активности испитаника у онлајн окружењу по категоријама година, пола, образовања и радног статуса (Ковачевић, Шутић и Рајчевић, 2021: 36–37), што се може видети на Графикону 2, Графикону 3, Графикону 4 и Графикону 5. Тако је највећи проценат оних који читају онлајн новине и часописе у категоријама између 45 и 54 године, односно између 35 и 44 године, али је убедљиво највећа активност везана за објављивање мишљења о грађанским или политичким питањима путем веб сајта или друштвених медија међу млађом популацијом, од 25 до 34, односно од 16 до 24 године. Јасно се види значајно опадање интересовања за такву активност међу испитаницима од 55 година и навише, без обзира на даљу снажну активност читања самих онлајн новина, часописа.

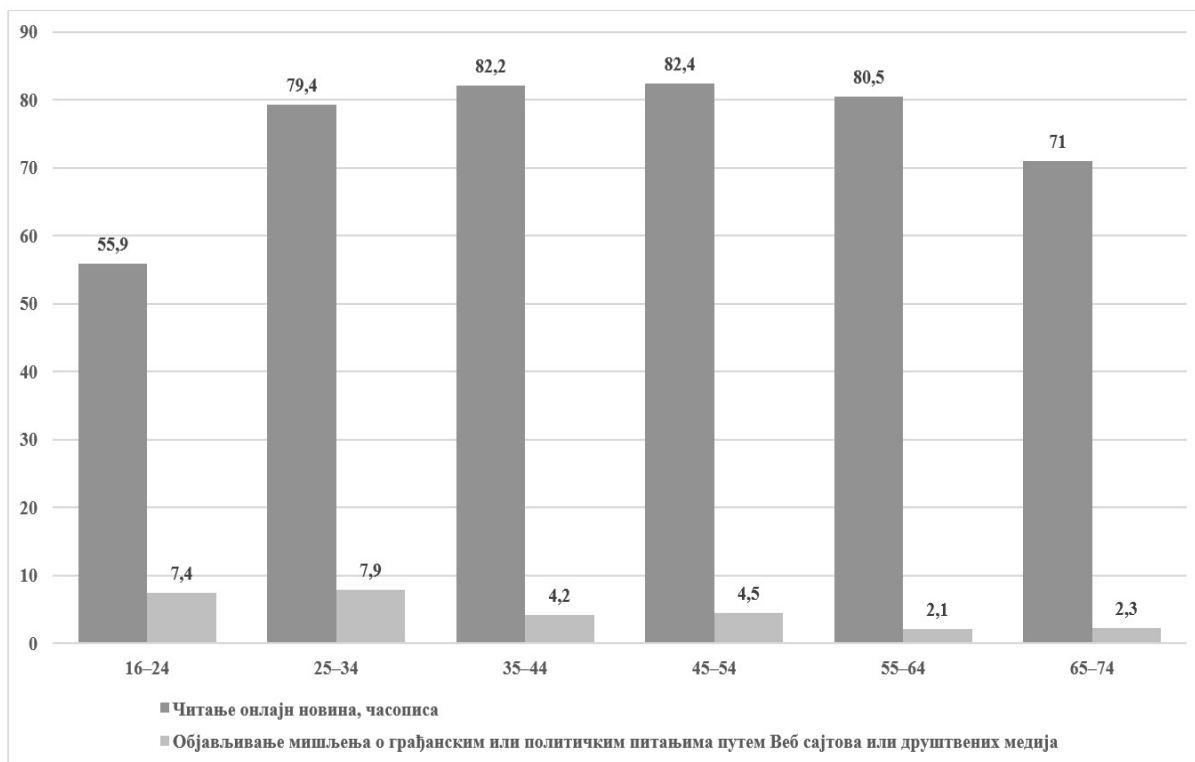
Даље, када је реч о полу, види се да су жене више заинтересоване за читање (78 наспрам 75,6 процената) и за објављивање мишљења (5,5 наспрам 4,5 посто) од мушкараца, док је жеља за овим активностима већа како расте степен образовања испитаника (сегментирано на Графикону 4 на следећи начин: ниже од средњег – средње – више и високо образовање). Такође, када се погледа по радном статусу, што се види на Графикону 5, запослени највише читају онлајн новине и часописе (84%), а студенти најмање (63,5%), од понуђених категорија, али управо они имају скоро двоструко већу активност (9,6%) када је реч о објављивању мишљења о грађанским или политичким питањима путем веб сајтова или друштвених медија (као што су *Facebook*, *Twitter*, *Instagram*, *YouTube*). Иначе, о значају друштвених мрежа за човека данашњице у Србији говори податак из истраживања да налог на друштвеним мрежама (*Facebook*, *Twitter*) има преко 74 процената интернет популације (Ковачевић, Шутић и Рајчевић, 2021: 24).

Да је мобилност одлика дигиталног доба у којем живимо потврђује још једна анализа (*Gemius Audience*), која мери посећеност домаћим веб сајтовима и где је јасна тенденција све већег ослањања на „паметне телефоне” у односу на друге техничке уређаје када је реч о потрази за информацијама у онлајн сфери. То показују Графици 6, 7 и 8, на којима су узети параметри у периоду од три године, на месечном нивоу, од почетка јануара 2019. до краја децембра 2021. године.

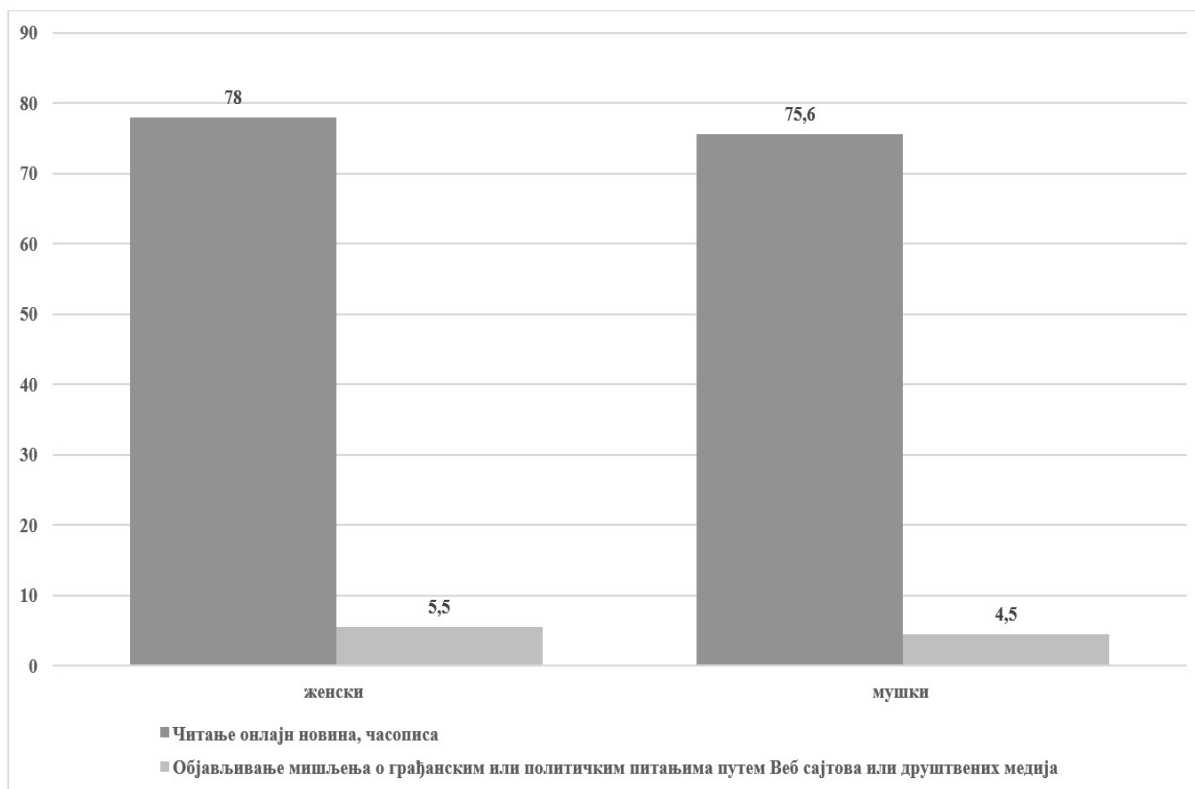
Када је реч о посетама веб сајтовима у Србији који се налазе у њиховом систему праћења, удео корисника који им приступају са мобилних уређаја је на историјском максимуму управо био у завршници посматраног периода, током јесени 2021, када је прешао 87 посто. На то може да се дода и приступ са таблета, који имају све мањи утицај, данас нижи од два процента. Са друге стране, преполовљен је удео оних који су садржајима приступали путем персоналних рачунара (Пи-си; *PC*), са 22,2 посто у јануару 2019, на 11,11 процената у децембру 2021. године.

Тенденције су сличне и када је реч о прегледаним страницама на посматраним веб сајтовима у тој анализи, где је удео оних који приступају са мобилних у односу на оне са Пи-сија на почетку анализираних периода био у размери готово 2 према 1, док је на крају више од 4 према 1. Најмања разлика од поменутих три критеријума јесте у времену проведену на посматраним веб сајтовима, али је и даље више него двоструко више оних који им приступају путем мобилних.

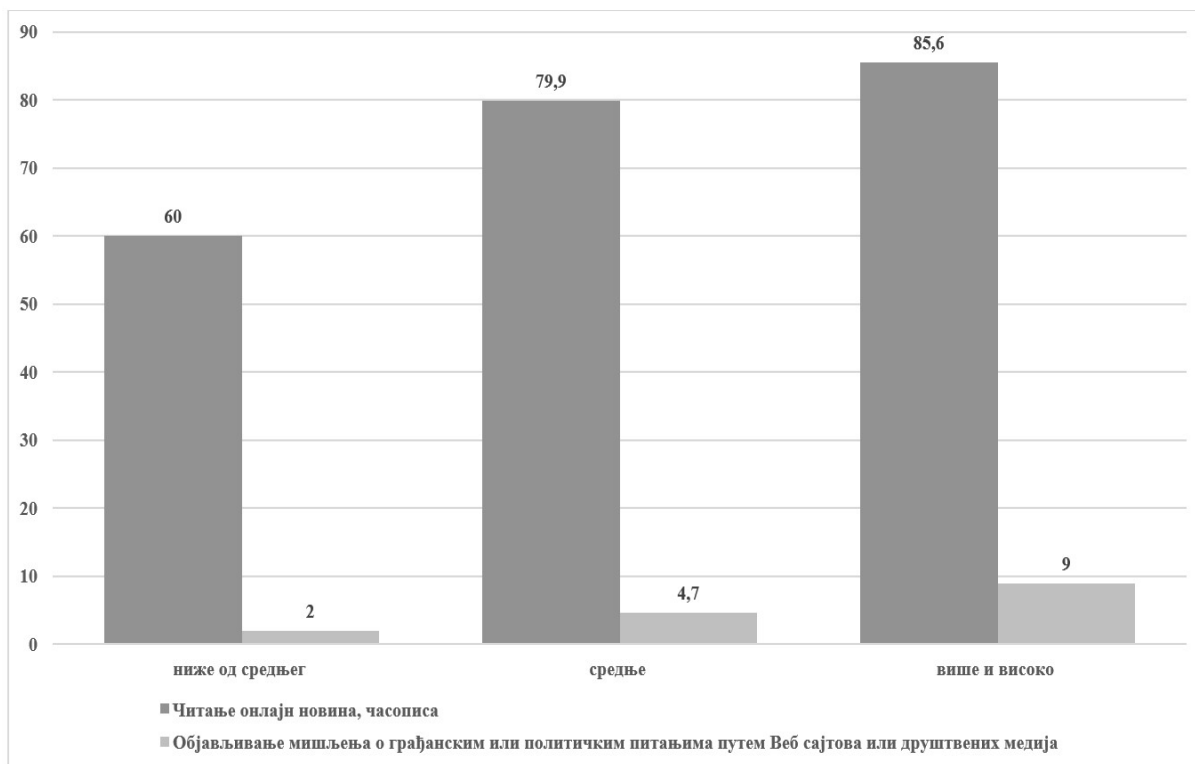
ГРАФИКОН 2: Издвојени сегменти активности путем интернета у приватне сврхе, по годинама старости испитаника, у истраживању „Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији” Републичког завода за статистику за 2021. годину (у процентима)

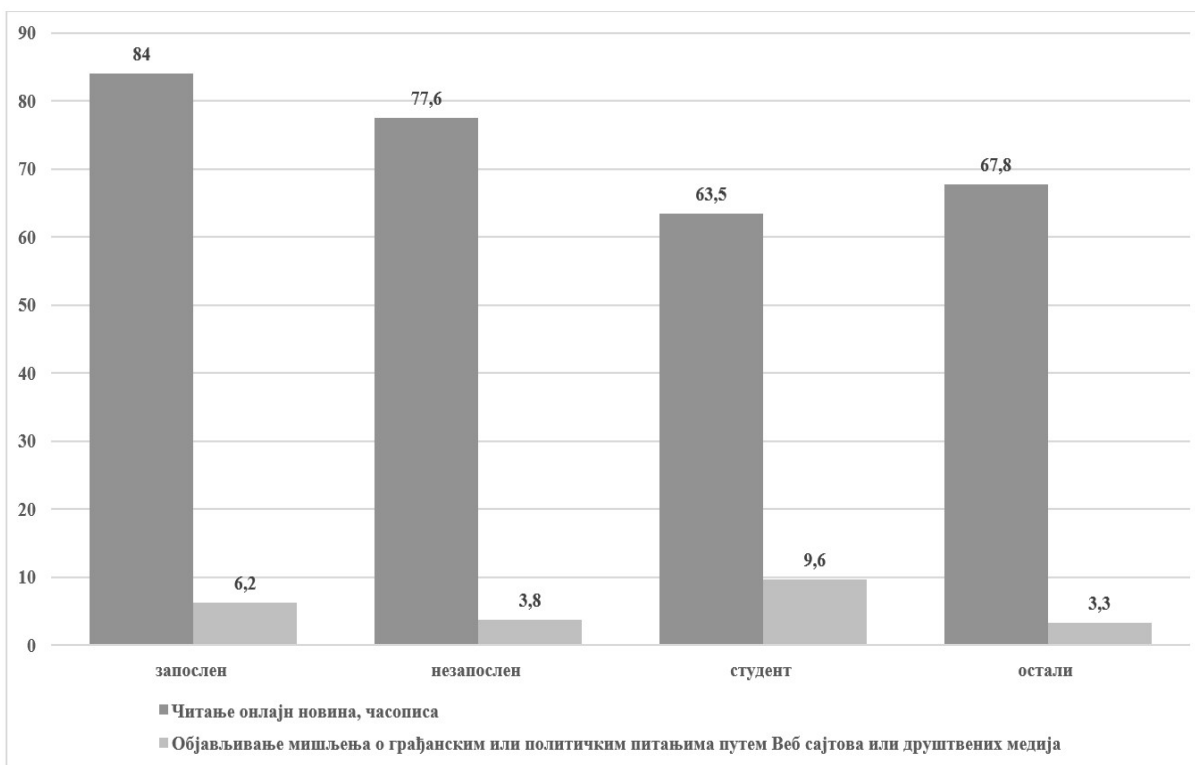
ГРАФИКОН 3: Издвојени сегменти активности путем интернета у приватне сврхе, по полу испитаника, у истраживању „Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији” Републичког завода за статистику за 2021. годину (у процентима)

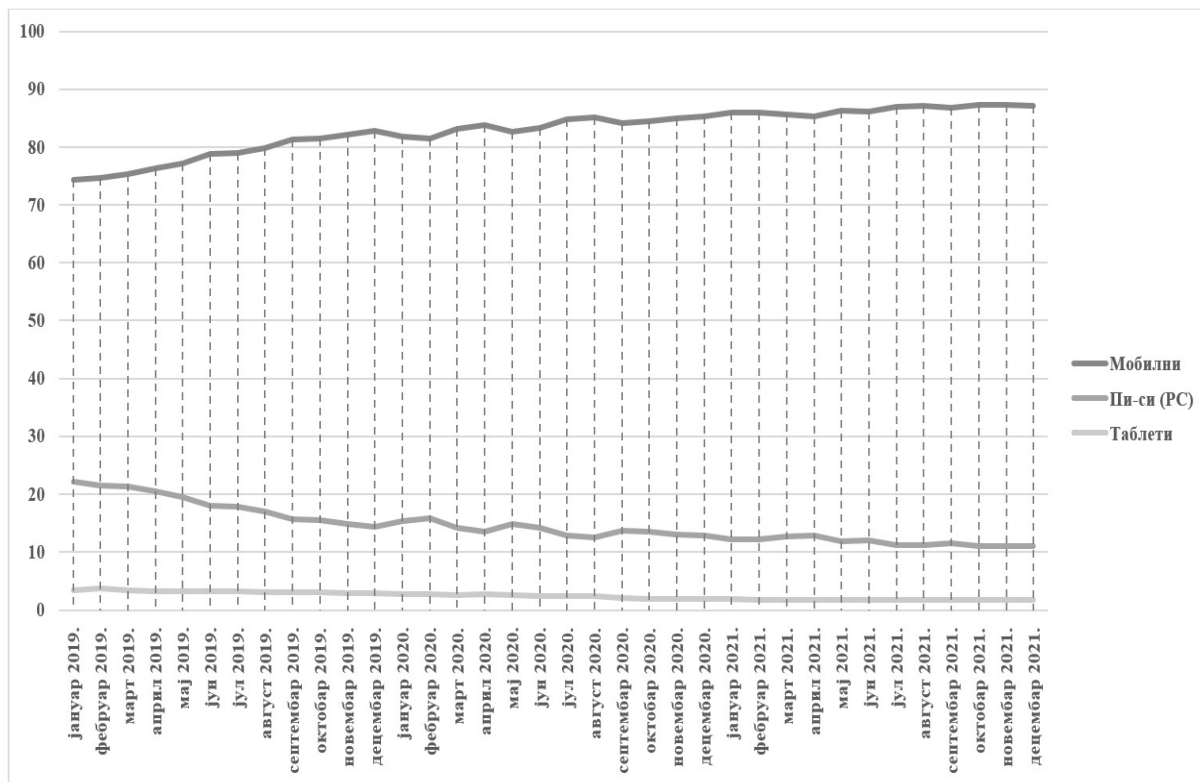
ГРАФИКОН 4: Издвојени сегменти активности путем интернета у приватне сврхе, по образовању испитаника, у истраживању „Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији” Републичког завода за статистику за 2021. годину (у процентима)

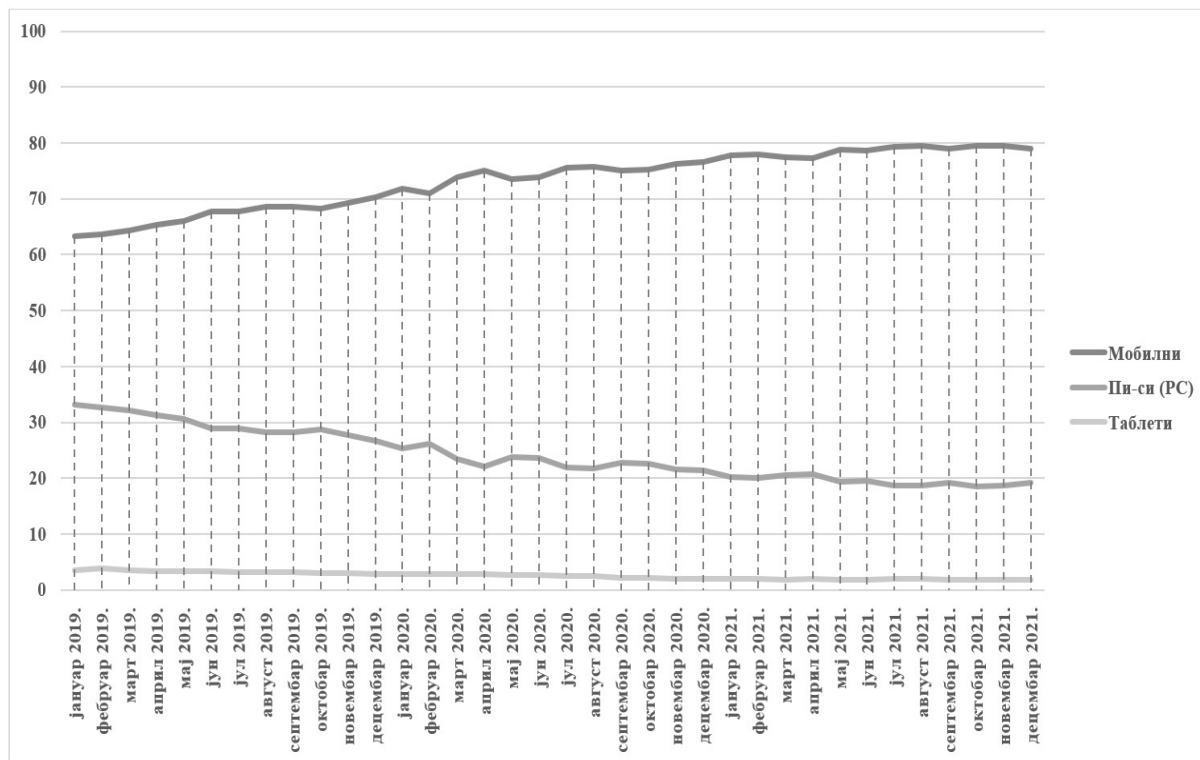
ГРАФИКОН 5: Издвојени сегменти активности путем интернета у приватне сврхе, по радном статусу испитаника, у истраживању „Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији” Републичког завода за статистику за 2021. годину (у процентима)

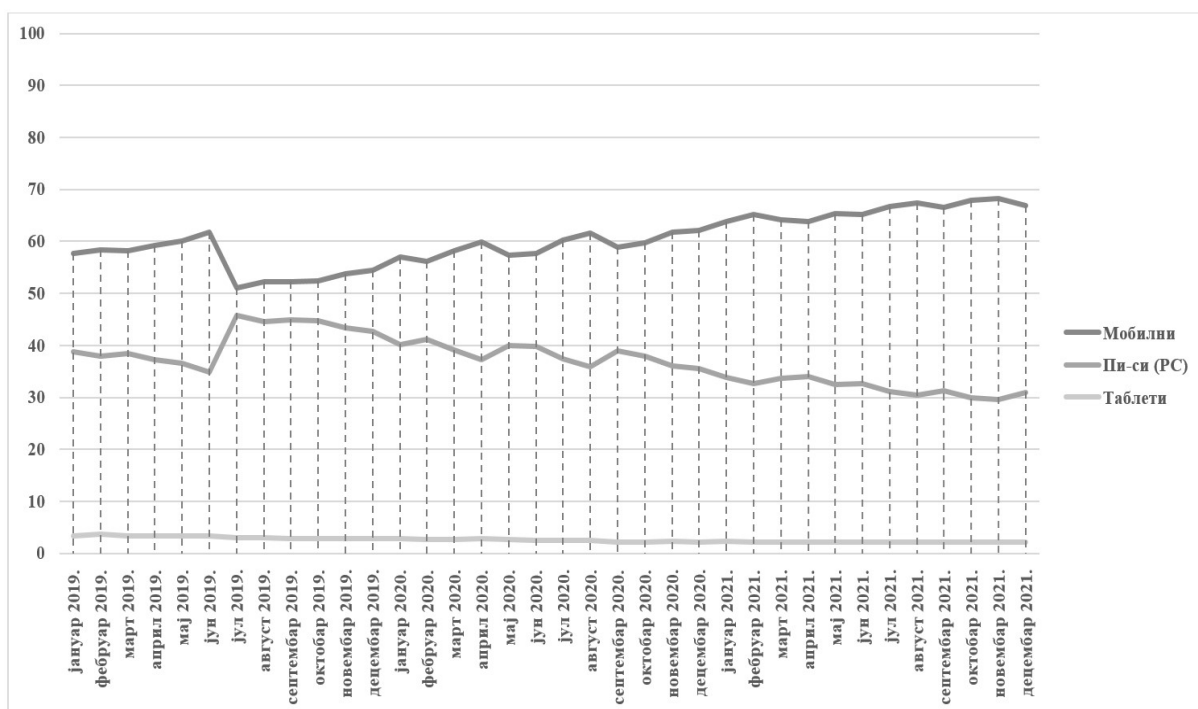
ГРАФИКОН 6: Удео посета веб порталима у Србији по уређајима са којих се приступа у периоду од почетка јануара 2019. до краја децембра 2021. године (у оквиру мерења и по подацима Gemius Audience, у процентима)

ГРАФИКОН 7: Удео прегледаних страница веб портала у Србији по уређајима са којих се приступа у периоду од почетка јануара 2019. до краја децембра 2021. године (у оквиру мерења и по подацима Gemius Audience, у процентима)

ГРАФИКОН 8: Удео времена проведеног на веб порталима у Србији по уређајима са којих се приступа у периоду од почетка јануара 2019. до краја децембра 2021. године (у оквиру мерења и по подацима *Gemius Audience*, у процентиима)

Када је реч о информисању, онлајн информисање се налази на другом месту (46%) у општој популацији по распрострањености, док је прва телевизија са 82%, а када се поглед усмери ка млађима од 44 године „информисање на интернету је најзаступљенији вид праћења вести (*IPSOS, Media & ITC usage, 2020*), тако да је реч о незаустављивом тренду и извесно је да ће у будућности онлајн информисање бити доминантан начин сазнавања о догађајима око нас” (*Milivojević, Ninković Slavnić i Vajčeta, 2020: 12*). Ово се наводи у истраживачком извештају „Информисање у дигиталном окружењу у Србији” Центра за медијска истраживања Факултета политичких наука Универзитета у Београду, који је објављен 2020. године.⁴⁵ Међу кључним налазима у том извештају (*Milivojević, Ninković Slavnić i Vajčeta, 2020: 7–8*) пишу и следећи, који показују навике човека данашњице када је реч о новинарском садржају на информативним веб порталима, који се истражују у овом раду:

- Мобилни телефон је главни уређај којим долазе до вести сви који се информишу на интернету (76%). Рачунари (десктоп и лаптоп) се користе много ређе, за само 17% је то најважнији уређај у онлајн информисању, док је употреба осталих уређаја маргинална;
- Међу онима који се информишу онлајн постоје три главна извора вести: сајтови традиционалних медија (35%), друштвене мреже (32%), и телевизија (30%). Већина њих прати вести путем различитих медија, тако да на недељном нивоу сајтове користи 81%, друштвене мреже 74%, а телевизију 76% испитаника;
- Велике су генерацијске разлике у дигиталним навикама публице која се информише на интернету. Што више година имају, људи су склонији томе да користе телевизију као главни медиј, а да се на интернету више ослањају на изабране медијске брендове чијим сајтовима приступају директно или за то користе апликације;

⁴⁵ Како је напоменуто у истраживачком извештају, пројекат је реализован уз финансијску подршку *BBC news Serbian*, анкетно истраживање (*CAWI*) је обавио *IPSOS strategic marketing*, док је у истраживању коришћена методологија пројекта „Дигиталне вести” Ројтерсовог института за студије новинарства са Универзитета Оксфорд. Више на: <https://centarzamedije.fpn.bg.ac.rs/informisanje-u-digitalnom-okruzenju-u-srbiji>.

- Људи највише воле да читају вести, мада је очигледно да таква преференција не искључује гледање видеа јер је врло висок проценат (88%) испитаника гледало неку видео вест протекле недеље;
- Испитаници више воле алгоритамску селекцију вести на основу информација о томе шта су они лично у претходном периоду гледали него да тај избор праве медији (41% наспрам 31%);
- Разговор уживо о вестима и такозване „one-click” активности су два најзаступљенија вида реакција на вест и сваку од њих практикује половина испитаника. Налази у Србији су у складу са општепознатим правилом које каже да што су онлајн активности захтевније, број људи који у њима учествује пада;
- Не постоји навика плаћања информативног онлајн садржаја, свега 4% је платило приступ вестима протекле године, док њих 47% ништа не би могло подстаћи да плаћа приступ онлајн вестима. Ако би проценили да је то садржај који за њих има већу вредност, 28% би било спремно да плати за њега;
- Апсолутна већина (86%) од свих испитаника који се информишу на интернету сматра да је независно новинарство важно за правилно функционисање друштва. Они, у највећој мери (58%), воле да прате вести из извора који не заговарају одређена становишта, односно које перципирају као неутралне;
- Опште поверење у вести је изразито ниско и само петина испитаника се слаже са изјавом да се у већини случајева може веровати вестима. Ипак, људи успевају да нађу вести којима верују, јер, без обзира на висок општи ниво неповерења, скоро половина (48%) верује вестима које прати.

Када је реч о ужем одређењу овог рада, везаним за спорт, ово истраживање је показало да су спортске вести на шестом месту, са 36 процената, када је постављено питање испитаницима о томе које су им најважније врсте вести (испитаницима је било дозвољено да изаберу до пет одговора). Као што се види на Графикону 9, налазе се иза локалних, политичких, вести о здрављу, из света и економских, а истраживачи овакав редослед избора образлажу тиме да „вероватно одражава и период прикупљања података јер је разумљиво да у току пандемије људе занимају вести о здрављу, исто као и подаци и догађаји из њиховог непосредног окружења” (Milivojević, Ninković Slavnić i Bajčeta, 2020: 18).

Када се говори о сегменту коментара, значајно је питање о томе на који начин испитаници учествују у дељењу или коментарисању вести, а од њих је затражено да обележе све активности у којима учествују. Међу 14 одговора, као што се види на Графикону 10, био је и „коментаришем вест на сајту“, што је активност 14 процената испитаника, док ни у једном виду партиципације не учествује, односно пасивно конзумира вести, 12 посто испитаника (Milivojević, Ninković Slavnić i Bajčeta, 2020: 22).

Без обзира на све нове могућности, читаоци, слушаоци и/или гледаоци традиционалних медија приликом миграције пажње ка онлајн окружењу нису изгубили навiku да потражују информације од релевантних извора, прво познатих из физичког света, потом и оних који су настали у онлајн окружењу, односно од извора који имају јасну структуру медијског предузећа и устаљена правила која су одавно позната када је реч о новинарском послу. Ипак, једно од последњих истраживања, десето издање „Извештаја о дигиталним вестима” (*Digital news report*), за 2021. годину, Ројтерсовог института за проучавање новинарства (*Reuters institute for the study of journalism*)⁴⁶ као један од главних налаза наговештава промене на том плану у будућности. Наиме, говори се да млађи од 25 година (припадници „генерације Z”; *generation Z*), имају изузетно различите навике од других, чак и од „миленијалаца”, који им

⁴⁶ Више на <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2021>.

претходе, па ће тако пре користити друштвене мреже као главни извор вести него што ће посетити информативни веб портал медијских професионалаца (Newman et al., 2021: 30). Имајући то у виду, јасно је да су пред информативним веб порталима велики изазови у будућности како би се прилагодили тим тенденцијама.

У анализи „Грађани и медији: извештај из истраживања јавног мњења (III циклус)”⁴⁷, из 2021. године, на питање колико често се информишу путем интернет портала и сајтова, 64 посто испитаника је одговорило да се информише редовно и често, више пута недељно, док повремено, отприлике једном недељно то чини 19 процената, затим следи ретко, не више од једном месечно са седам посто, док 10 процената уопште не користи овај медиј (Komatina i Antović, 2021: 11). Према генерацијама, редовно и често, збирно гледано, на тај начин се највише информишу „миленијалци” (*millennials*; од 26 до 40 година) – 71 посто, односно старији припадници „генерације 3” (од 19 до 25 година) – 70 посто. Следи „генерација икс” (*generation X*; од 41 до 54 године) са 66 процената, па млађи припадници „генерације 3” (од 12 до 18 година) са 60 посто и, на крају, „бејби бумерс” (*baby boomers*) генерација (од 55 до 60 година) са 47 процената (Komatina i Antović, 2021: 13).

Такође, када је грађанима у овом истраживању понуђена опција да издвоје један медиј који највише користе за потребе информисања, на првом месту су се нашли интернет портали и сајтови са 26 посто, следе друштвене мреже са 20 процената и телевизија и лични контакти са по 17 посто. По категоријама, интернет портали и сајтови су први избор када је реч о информисању за запослене и испитанике који су високо образовани (Komatina i Antović, 2021: 15). Са друге стране, на питање о томе колико имају поверење у медије/канале информисања, када је реч о интернет порталима и сајтовима сваки десети испитаник има потпуно поверење, углавном верује 22 посто, а чак 40 посто нити верује, нити не верује. Даље посматрано, углавном не верује 11 процената, уопште не верује осам, а не зна, не може да процени девет процената (Komatina i Antović, 2021: 31).

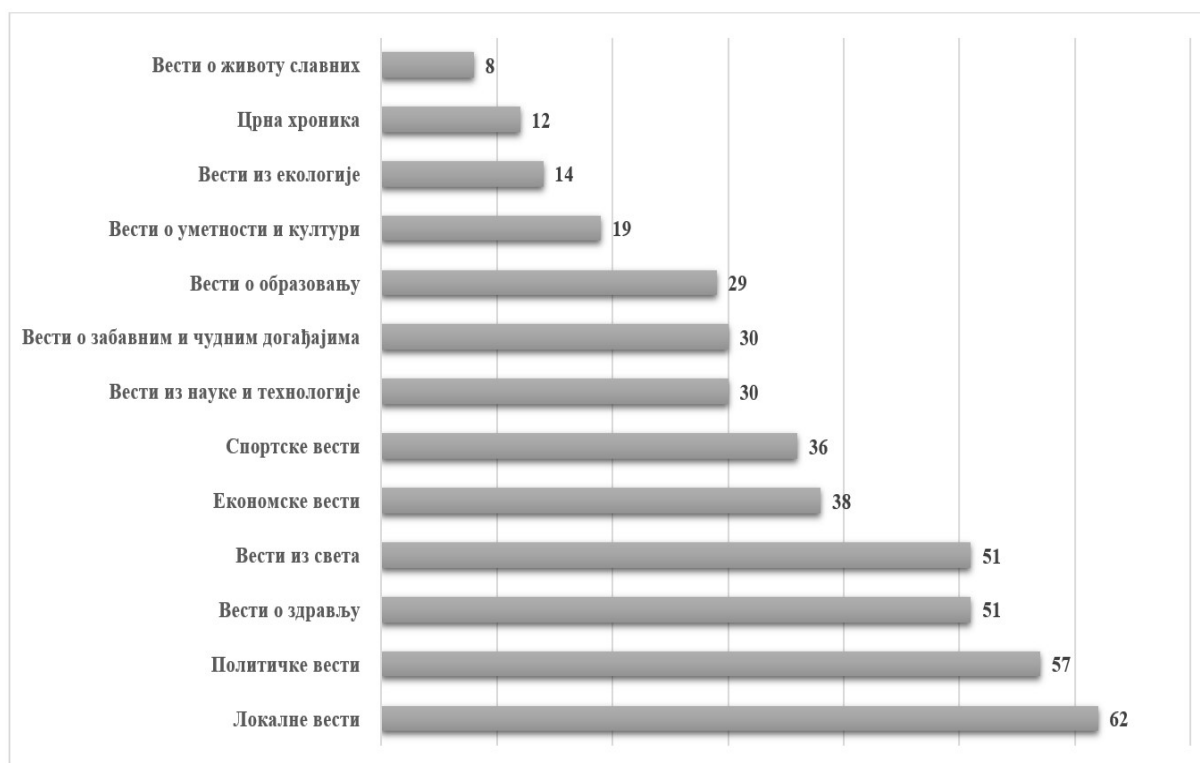
Говорећи о темама које највише интересују грађане Србије, као што се види на Графикону 11, у овом истраживању из 2021. године су дошли до резултата који на прво место постављају спорт (16%), који је у фокусу овог рада, после чега следе политика (9%), музички програм (7%), мода и лепота (7%) и ковид 19 (6%). Истраживачи истичу да је спорт био на првом месту и у претходна два истраживачка циклуса, током 2019. (16%) и 2020. (15%) године (Komatina i Antović, 2021: 18–19). Такође, по генерацијама, спорт је на првом месту за све категорије од 12 до 54 године, док је међу онима од 55 до 60 година то политика, после чега следи спорт (Komatina i Antović, 2021: 20).

Када је реч о самој конверзацији, једно од питања је било о томе како испитаници реагују на интернет садржаје који укључују говор мржње⁴⁸. Више од две трећине (68%) је рекло да избегава такве садржаје, док их 17 посто прати због информисаности, седам посто учествује у расправи критикујући говор мржње, два посто брани такав говор ако сматра да је безазлен и забаван, а шест процената не користи интернет/не зна (Komatina i Antović, 2021: 36).

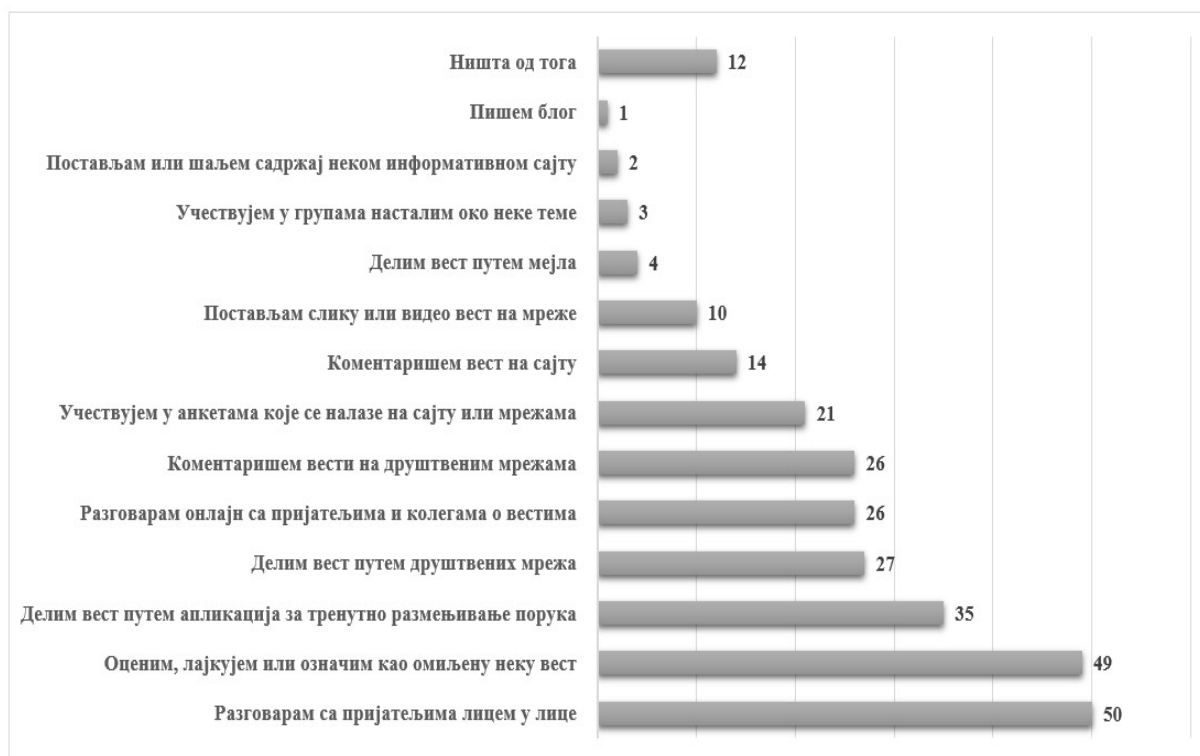
⁴⁷ Како се наводи у документу (Komatina i Antović, 2021: 2–3), Истраживање су реализовали Центар за слободне изборе и демократију (ЦеСИД) и *Propulsion* уз подршку *USAID* Србија у периоду између 23. септембра и 10. октобра 2021. године на случајном, репрезентативном узорку од 1188 грађана Србије узраста од 12 до 60 година, а просечна старост испитаника је била 32 године. Више на <http://www.cesid.rs/da-li-znate/istrazivanje-gradani-mediji-izvestaj-iz-istrazivanja-javnog-mnjenja-2021>.

⁴⁸ У тумачењу овог појма, наведеним у раду „Говор мржње у популарним медијима у Србији” (Jevtović i Vajić, 2020: 131–132), позивајући се на више аутора (између осталих, Nockleby, 2000: 1277; Анђелковић и Рашковић Таловић, 2018: 75; Council of Europe – European Commission Against Racism and Intolerance, ECRI), говор мржње укључује комуникацију анимозитета или омаловажавања, најчешће се везује за неко лично својство одређене друштвене групе и њених припадника и, уопштено, обухвата многе облике изражавања који шире, подстичу, промовишу или оправдају мржњу, насиље и дискриминацију.

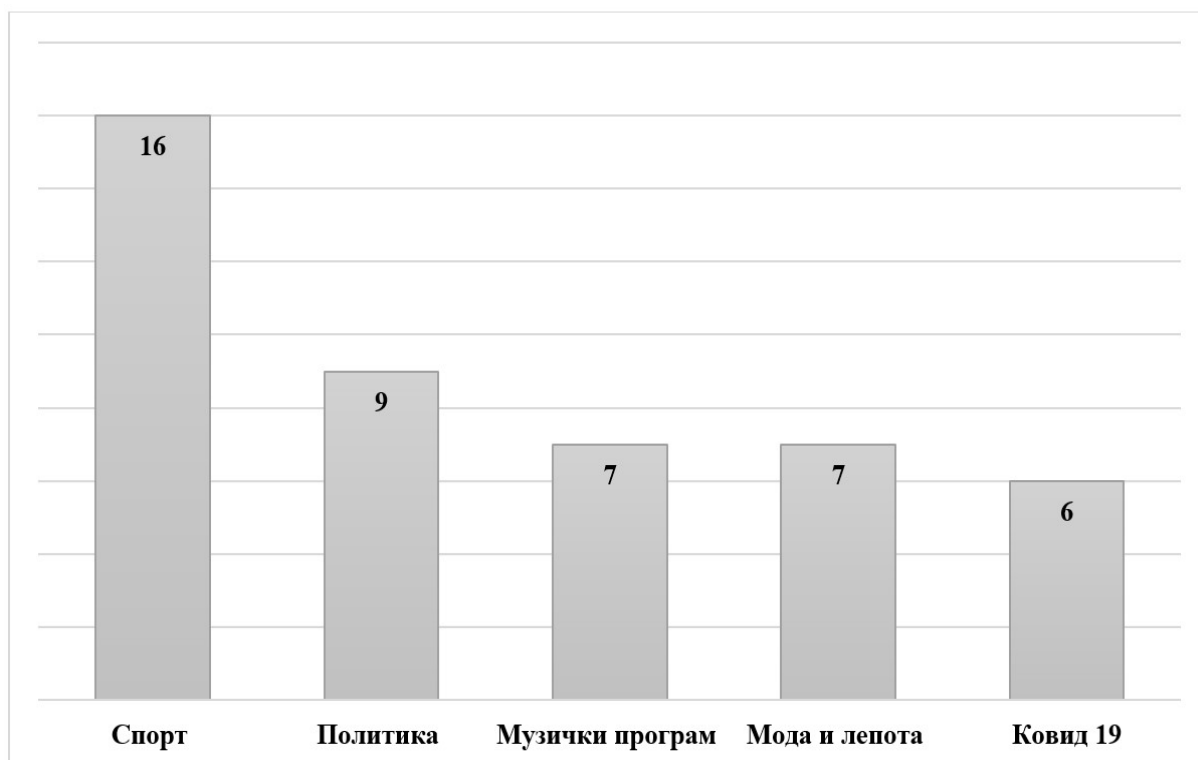
ГРАФИКОН 9: Најважније врсте вести међу испитаницима у истраживању „Информисање у дигиталном окружењу у Србији” Центра за медијска истраживања Факултета политичких наука Универзитета у Београду 2020. године (у процентима, дозвољено до пет одговора)

ГРАФИКОН 10: Врсте партиципације (везано за дељење и коментарисање вести) међу испитаницима у истраживању „Информисање у дигиталном окружењу у Србији” Центра за медијска истраживања Факултета политичких наука Универзитета у Београду 2020. године (у процентима, дозвољено је било означити више активности)

ГРАФИКОН 11: *Топ пет медијских тема у Србији у 2021. години у истраживању „Грађани и медији: извештај из истраживања јавног мњења” (у процентима)*

Поменута истраживања показују шта се налази у фокусу људи када делају у онлајн свету, а о томе шта их покреће на активност, самој партиципативности и посебно сегменту коментара говориће се у наставку рада.

4.4.3. Активност публике кроз теоријску призму

Различите научне дисциплине се баве мотивима које покрећу људе на одређену активност. Тако је, говорећи о људској мотивацији, Абрахам Маслов (*Abraham Maslow*) истакао да је „човек животиња која непрестано нешто жели и која ретко кад достиже стање потпуног задовољења, изузев за кратко време”, па је тако „одлика људског бића да током свог живота стално нешто жели” (Maslov, 1982: 83). У свакодневном животу, човек као друштвено биће има потребу да изрази свој став, а то ће радије да учини уколико му је платформа за тако нешто лакше доступна и не захтева трошење превише времена као ограниченог ресурса. Наравно, потреба да се изрази став зависи и од саме теме која га је надражила, подстакла да се укључи, да постане активан, али свакако да могућности које нуде онлајн медији, више него иједан масовни медиј кроз историју, лакше подстичу кориснике на активност, односно партиципацију, између осталог и кроз коментаре на информативним веб порталима.

Надовезујући се на то, кроз призму „теорије користи и задовољства” (*uses and gratifications theory*), јасно је да је она, уз сва могућа ограничења, допринела додатном разумевању публике, њихове потребе и задовољства да буду активни у комуникацији са медијима и кроз медије. Као снагу ове теорије Каролин Лин (*Carolyn Lin*) истиче „способност да омогући истраживачима да проучавају посредоване комуникацијске ситуације преко појединачног или вишеструког скупа психолошких потреба, психолошких мотива, канала комуникације,

садржаја комуникације и психолошких задовољстава унутар специфичног или међукултурног контекста” (Lin, 1996: 574).

У теорији користи и задовољства главни концепт је активност публике, што се односи на корисност, намеру, селективност и укљученост публике у односу са медијима (Rubin, 2009: 172). Алан Рубин (*Alan Rubin*) говори о две врсте оријентације према медијима – ритуализованој и инструменталној, где се у првоименованој подразумева да је то више уобичајена употреба медија да се утроши време и за разоноду, док је другоименована везана за потрагу за одређеним садржајима којима ће бити задовољена жеља за информисаношћу (Rubin, 2009: 172–173). Такође, у овој теорији се наглашава и значај који на саму комуникацију имају индивидуалне разлике и избори, односно разлике у активности, укључености, очекивањима и ставовима које доводе до различитог понашања и до различитих исхода – „личност, друштвени контекст, мотивација и доступност, засновани на култури и економској, политичкој и друштвеној структури, сви имају потенцијал да утичу на медије и њихове поруке” (Rubin, 2009: 176).

Данка Нинковић Славнић (2016: 78) истиче да је „ова теорија неоспорно допринела разумевању публике тиме што је увела концепт активне публике, појаснила начин на који се инструментално употребљавају медији и повезала интерперсоналну и медијску комуникацију”, додајући да је њен највећи допринос „промена истраживачке перспективе и померање фокуса на људе који слободно бирају између више врста медија и типова садржаја и који према медијима имају активни однос”. Поред теорије користи и задовољства, иста ауторка (Нинковић Славнић, 2016: 41) поглед на публику даје кроз још две традиције – истраживања ефеката (*effects tradition*) и културних студија (*cultural studies*). И док се кроз централни скуп питања за традицију користи и задовољства говори о томе како публика користи медије и које су потребе и мотиви који одређују ту употребу, за традицију ефеката је централно питање о томе на који начин, када и колико медији утичу на публику, док је код културних студија фокус на томе како публика формира значење текста и коју улогу медији имају у свакодневном животу публике (Нинковић Славнић, 2016: 41–42).

У том погледу, сваки акт комуникације може да се посматра на начин да је „заснован на кодирању или праксама означавања, а сваки процес означавања носи наслаге значења које стиче у свом друштвеном или идеолошком окружењу” (Ђорђевић, 2009: 269). Тако, у оквиру културних студија, посебно место заузима раније помињани Стјуарт Хол и његов модел кодирања–декодирања (Hall, 2005: 117–127), где је публика „активни субјект чији чланови учествују у креирању значења медијских текстова” (Milivojević, 2008: 45). Код приступа декодирања, како је истакла Сњежана Миливојевић, „будући да публику чине људи из различитих слојева, чије интерпретације догађаја могу бити у нескладу са начином на који су они приказани у медијима, значење конкретног медијског текста је плод ’преговарања’ између погледа публике и погледа датих у тексту” (Milivojević, 2015: 155). Борба око значења, према Јелени Ђорђевић (Ђорђевић, 2009: 274), „одвија се на нивоу репрезентације и на нивоу рецепције захваљујући полисемичности порука”, где је кључ у активној публици.

4.4.4. Партиципативност корисника у онлајн простору

У дигиталном добу, са новим платформама и медијима, раније често пасивни читаоци, слушаоци и гледаоци постали су знатно активнији као интегрисани корисници, који могу и да читају и да слушају и да гледају на истом месту, могу и да се много лакше активирају и поделе своје мишљење, ставове, са широм заједницом. Тако су „Бочковски и Мичелстајн (Boczkowski & Mitchelstein, 2012) учили три врсте интеракција путем којих публика може да се изрази на вебу, односно на информативним сајтовима”, а то су „отварање (кликтање)

одређене вести, слање новинарске приче путем имејла и коментарисање у простору испод новинарског текста” (Стаменковић, 2021: 105), уз шта је потребно додати дељење на друге начине, „лајковање” итд. То може да се чини кроз медијску платформу која је у онлајн окружењу најсличнија традиционалним медијима, попут информативних веб портала, као и кроз нове медије, друштвене мреже и друге видове комуникације који су далеко од устаљеног традиционалног медијског комплекса, али и даље са јасном могућношћу ограничавања онога што се на почетку масовне употребе интернета чинило као „неограничена слобода”, а што је далеко од реалности, о чему је већ било осврта раније у овом раду.

Управо због тога, може се говорити да су корисницима остављене „тактике”, помоћу којих могу да креирају своје сопствене путеве у оквиру „стратегија” које су унапред одређене, а о чему је говорио Лев Манович (Manovich, 2008), подсећајући и на рад Мишела де Сертоа (*Michel de Certeau*; Certeau, 1984). Тако се може рећи и за кориснике информативних веб портала да се крећу по већ „утаганим стазама” и бирају да ли ће остати пасивни или активно учествовати у онлајн заједници кроз изражавање сопственог мишљења у уређеном окружењу, модерираним од стране редакције одређеног информативног веб портала, кроз различите опције, између осталог и кроз остављање коментара испод новинарских садржаја. Јасно је да је то повећање интерактивности, не само када је реч о претходном сегменту, већ и на друштвеним мрежама, уследило са олакшавањем приступа дигиталним сервисима, развојем технологија доступних широкој јавности на глобалном нивоу и одговарајућих веб платформи које су то пратиле. Управо је у студији „Софтвер преузима команду” (*Software takes command*) Манович (Manovich, 2013) говорио о „софтверском друштву” и „софтверској култури”, на тај начин наглашавајући његов значај за данашње друштво.⁴⁹

Кроз тај оквир, који постављају медијски професионалци, одвија се партиципативно новинарство, у којем је једна од форми путем којих се појединци ангажују као грађани могућност да се одговори на вести (Nip, 2006; Kleut, 2020: 78). Како запажа Ана Милојевић (Milojević, 2016: 43), „у центру концепта партиципативног новинарства налазе се медијске институције” и тај концепт „обухвата само комуникационе праксе грађана које се преплићу са радом медијских институција”. Тако корисници дају свој допринос кроз „институционалне медијске производе” (Hermida, 2011), а један од начина на који то чине је кроз коментаре на информативним медијским веб порталима, који „носе рухо грађанске партиципације у јавном животу” (Kleut, 2020: 69). Коментари су „просторно, а отуда и дискурзивно, повезани са новинарством” (Kleut, 2020: 71), а сами корисници у том контексту зависни чланови тог медијског комплекса, имајући у виду да постају активни у односу на одређени новинарски текст, који тако усмерава њихове коментаре, као и због тога што су њихови коментари подложни модерацији.

У сваком случају, постоји активност раније више пасивних корисника, као и промене у терминологији реципијената, имајући у виду то да они могу имати и ширу улогу. Управо појам „корисника” (*user*) постаје значајно распрострањен, као супституција и екстензија некадашње „публике”, иако постоји резервисаност код дела научне заједнице (нпр. Livingstone, 2012) према том термину, у смислу адекватности да се тако идентификује, мерењу му недостатак било каквог односа према процесима комуникације и проблематичност посматрања као колективитета, што су карактеристике публике. У овом раду се користи тај термин – корисник, док су они који остављају коментаре посматрани као активни корисници.

⁴⁹ Све те технолошке промене донеле су и радикалне промене у свакодневици људи, па је тако, може се рећи и парадоксално, с обзиром на могућности повезивања, „развој друштвених мрежа, нових медија, дигиталних апликација и комуникацијских платформи, током протекле деценије, реактуелизовао проблем усамљености савременог човека, али допринео и настанку нових феномена који, иако не директно, имају везе са усамљеношћу” (Đorđević, Stanojević i Đorđević, 2021: 68).

Попут тог термина, постоји још термилошких дилема, па тако Данка Нинковић Славнић наводи да не постоји консензус када је реч о употреби појма партиципације приликом истраживања публице. Она цитира Ника Карпентија (*Nico Carpentier*; Carpentier, 2011) који говори да се овај термин „симултано користи за широк распон активности – од интеракције, до стварања садржаја и потписивања петиција” (Нинковић Славнић, 2016: 152). У истраживању, ова ауторка користи тај појам да „означи активности које су више од кликтања на дугме којим се дели садржај или се означава садржај који се неке свеића”, додајући да су то „активности које захтевају већи ангажман, као што су коментарисање вести, стварање свог садржаја, учествовање у онлајн дебати о актуелним друштвеним питањима или покретање неких, од стране медија запостављених, друштвених питања” (Нинковић Славнић, 2016: 152). У сваком случају, партиципација у друштву је постала толико испреплетана са медијима да данас значи управо партиципацију у медијима и кроз медије, који нуде све више могућности за тако нешто (Livingstone, 2012: 1).

Услед блискости појмова интеракције и партиципације код теоретичара постоје разлике у приступу према њима и њиховом међусобном односу (нпр. Jenkins, 2006; Carpentier, 2011). Јелена Клеут и Бранкица Драшковић говоре о „интерактивности” и „партиципацији” као теоријским концептима који су део академског дискурса о новинарима и публици у дигиталним просторима, а који „упућују на трансформацију улога професионалних комуникатора и масовне публице у класичном масовном комуницирању” (Kleut i Drašković, 2014: 336). Подсећајући на објашњење Сали Мекмилан (*Sally McMillan*; McMillan, 2002) да интерактивност може да се посматра кроз интерактивност између корисника, између корисника и документа и између корисника и рачунара, оне су као битне за новинаре и публику означиле прва два типа, која су назвала „социјалном интерактивношћу” и „текстуалном интерактивношћу” (Kleut i Drašković, 2014: 336–337). Тако су образложиле да се „социјална интерактивност између новинара и публице може историјски пратити од писма читалаца до данас, када нови медиј интеракцију чини бржом, непосреднијом и најважније отворенијом за далеко већи број заинтересованих грађана”, а да је „текстуална интерактивност постојала одувек у чину декодирања вести (Hall 1980), док данас активна публика своје интерпретације садржаја материјализује у лајковима, коментарима или блоговима” (Kleut i Drašković, 2014: 337).

Даље разматрајући, Клеут и Драшковић говоре о томе како се партиципација „јавља као могући скалар за различите интерактивне праксе”, наводећи речи Марка Деузеа (*Mark Deuze*), који разликује отворене и затворене онлајн просторе управо по степену партиципације. Тако се истиче да се „сајт може сматрати отвореним ако омогућава корисницима да постављају коментаре, постове и друге садржаје без модерирања или филтрирања”, док се „на другој страни спектра, затворена партиципаторна комуникација може дефинисати као сајт на коме корисници могу да партиципирају али су њихови комуникациони чиновни подложни строгом уредничком модерирању и контроли (Deuze 2003: 207)” (Kleut i Drašković, 2014: 337).

Као примере могућих облика партиципације корисника на веб порталима професионалних медијских организација, који пролазе одређену контролу професионалних комуникатора, Алфред Хермида (*Alfred Hermida*) наводи, између осталог, блогове, приче, фотографије, видео материјале, форуме, анкете – и коментаре, те „погледе на причу или други онлајн садржај, који корисници обично шаљу попуњавањем обрасца на дну садржаја” (Hermida, 2011: 17). Он је додао и да „уредници обично гледају на коментаре као на један од најуспешнијих облика интеракције са публиком, често изједначавајући успех са бројем коментара који су остављени уз причу”, додајући да је овај облик партиципације, ипак, препознат као знатно више од самих бројева (Hermida, 2011: 25).

У истраживању „Публика дигиталних медија: информисање на интернету”, Данка Нинковић Славнић је нагласила да су „налази истраживања потврдили да је и у онлајн простору у

Србији на снази 'пирамида партиципације' (Green & Jenkins, 2011)", појашњавајући „да је распрострањеност обрнуто сразмерна захтевности: што је лакше учествовати у пракси, то је она распрострањенија”, па да је „тако пракса конзумирања туђег садржаја најзаступљенија, значајно мање људи учествује у дистрибуцији, још мањи број у коментарисању, а најмањи у продукцији садржаја” (Нинковић Славнић, 2016: 230). Такође, она је претходно у том раду (Нинковић Славнић, 2016: 123) пренела објашњење Џошуе Грина (*Joshua Green*) и Хенрија Џенкинса (*Henry Jenkins*) како је „пирамида партиципације” нешто што „показује да се популација корисника смањује како се приближава активностима које захтевају више времена, новца, ресурса, вештине и страсти” (Green & Jenkins, 2011: 123)".

Управо кроз коментаре на информативним веб порталима постоји вишеструка могућност остваривања комуникације, где се активни корисници односе према новинарском садржају и комуницирају са тим, према другима, као и међусобно, надовезујући се на већ постојеће коментаре и подстичући различите даље активности, од слагања, преко преговарања до оповргавања.

4.4.5. Коментари на информативним веб порталима

Медијска сцена у дигиталном добу не трпи изостанак могућности партиципације, као арену у којој се активирају корисници и сусрећу различита мишљења, мада и ту постоје дилеме и полемике око употребе/злоупотребе истих, нарочито фокусирајући се на коментаре, односно начине на који се користе, а имајући у виду „ботове”^{50 51}, неприкладан говор, дезинформације и друге изазове, што може довести и до нестајања саме могућности такве партиципације. Ипак, управо кроз раније промишљање историчара Роберта Дарнтона (*Robert Darnton*; Darnton, 1975: 185) може сликовито да се објасни данашњи значај партиципације, кроз речи да објављивање вести без икаквих повратних информација може да се упореди са каменом баченим у рупу без дна, када се очекује неки звук, ударац, прасак, али се никада не чује (Reich, 2011: 96).

Када је реч о врстама онлајн простора за разговор о вестима, Данка Нинковић Славнић је извршила категоризацију на основу „степен доступности и анонимности, степен контроле над процесом комуникације (ко је иницира, усмерава и контролише садржај) и приоритета у комуникацији, односно да ли дизајн простора предвиђа да комуникација бива иницирана и грађена око одређеног текста, или привилегује људе” (Ninković Slavnić, 2016: 229). Тако посматрајући, разликује три целине, од којих су за овај рад битни коментари вести на информативним веб порталима, док постоје и онлајн заједнице и интернетске друштвене мреже (Ninković Slavnić, 2016: 229).

Као пет кључних разлога за истраживање коментара корисника, као форме партиципативног новинарства, Цви Рајх (*Zvi Reich*) истиче следеће: еволуција простора партиципације, везана тако и за кориснике на информативним веб порталима; могућност реакције на вести; хибридна природа онлајн вести; велика популарност коментара; полемике које изазивају (Reich, 2011: 97–98). Исти аутор говори о пет могућих приступа истраживањима коментара: фокус на реторичке аспекте садржаја, начине на који је уоквирен, у намери да се

⁵⁰ „Бот је скраћени назив за софтверског робота, односно интелигентног софтверског агента”, али се све чешће под тим термином подразумева следеће: „У пренесеном значењу, на српској политичкој сцени, ботови су страначки 'војници' који, за мале паре, куцају коментаре по интернету. То раде и да би напредовали у страници, јер тако доказују своју лојалност и пожртвованост.” (Savet za štampu, 2020: 5)

⁵¹ Елијас Канети (*Elias Canetti*) је говорио о „маси хајке” која се ствара када се укаже брзо остварив циљ, познат и тачно одређен и који је близу. Безопасност таквог подухвата је важна за брз раст масе хајке, што произилази из огромне премоћи масе (Kaneti, 2010: 51, 52). Упоређујући са дешавањима у медијима дигиталног доба, кроз поменуте карактеристике може да се препозна феномен „ботовања”.

идентификује шта може да проузрокује мању или већу активност; фокус на људе иза коментара, читаоце и писце, на њихове карактеристике; етичка питања која отварају коментари; фокус на еволуцији коментара; истраживање перцепције коментара међу новинарима, укључујући њихове процедуре управљања (Reich, 2011: 100). Са друге стране, Јелена Клеут указује на четири могуће целине, када је реч о истраживањима коментара на информативним веб порталима: текстуалну, новинарску, рецепцијску и политиколошку (Kleut, 2015: 302).

У овом раду је један од фокуса на текстовима коментара, како нечему што је партиципативни жанр који је везан за садржаје медијских професионалаца. „Кључна одлика коментара као текста јесте да се не јављају изоловано већ увек уз новинарски текст који је предмет коментарисања”, па се може рећи да „новински текст и коментар функционишу као ’близаначки парови’ (Valić Nedeljković i Kleut, 2012)” (Kleut, 2015: 297). На тај начин можемо да говоримо и о „интертекстуалности” кроз повезаност са новинарским текстом, пошто коментари представљају одговор на новинарски текст и деле заједнички простор, имају сврху и асинхрони су (You et al., 2011: 5, према Erjavec, 2014: 453), могу настати и креирати даље значење и у каснијем времену у односу на оно када је настао и публикован новинарски текст.

Коментари испод новинарских текстова су значајан аспект интерактивности на информативним веб порталима и представљају посебно уређени део једног медијског комплекса кроз претходну или накнадну модерацију и правила јасно назначена приликом остављања коментара. Управо су ти модератори својеврсни „чуvari капија”⁵² који имају супрематију над корисницима, односно свима онима који желе да буду активни део те онлајн заједнице, с обзиром на то да имају ексклузивно право да објаве или не објаве одређене садржаје, да тако утичу на нечију присутност (и одсутност).⁵³ У том односу моћи се огледа неравноправност учесника, нешто што може да ограничава кориснике, усмерава комуникацију и утиче на обликовање одређеног дискурса (што је покушао да реши Веб 2.0, односно еволуција виртуелних друштвених мрежа) – немају сви „исте могућности за контролисање контекста, учешће других учесника, тема, дужине излагања и слично” (Vuković, 2014: 97). Због тога су и даље „кључне полуге моћи у дефинисању тога шта је вест и како она треба да буде обликована у поседу масовних медија, оне и даље штите ауторитет професионалног новинарства” (Kleut i Drašković, 2014: 343).

У зависности од дизајна информативног веб портала и „откључаних” могућности, коментари могу да буду разврстани хронолошки, по препорукама, а ка корисницима се може и делегирати контрола процеса модерације, у смислу да им се отвори могућност да пријаве неприкладне коментаре. Сама модерација може да подразумева контролу пре објаве коментара, као и после, а у тај процес могу да буду укључени људи и специјализовани софтвер, алгоритми итд. Нису ретке и ситуације у којима се код осетљивих тема искључује могућност коментарисања. Ипак, у односу на традиционалне медије, корисници добијају много више могућности за интеракцију, у случају информативних веб портала је то

⁵² У медијском приступу постоји теорија о „чуварима капија” (*gatekeeping theory*). То представља „целокупан процес кроз који је конструисана друштвена реалност коју преносе медији (Shoemaker et al., 2001: 233)”, а „у оквиру редакције то представља ’одабир, писање, уређивање, позиционирање, одабир времена, понављање и друга размењивања информација како би постале вести’ (Shoemaker, Vos and Reese, 2008: 73)” (Hermida, 2011: 15). Једноставност основне идеје састоји се из следећег: „На једној страни комуникационог процеса налази се улаз, односно обиље информација. Следећи елемент је канал, који сликовито може представљати левак у који се информације сливају. Током проласка кроз левак, велики број информација задржавају одређени филтери (капије) а само мали проценат пролази негативну селекцију и бива пропуштен на страни излаза.” (Milojević i Radojković, 2016: 186)

⁵³ За разлику од страница информативних веб портала, модератор странице одређене професионалне медијске редакције на друштвеним мрежама такође има контролу над садржајем, али је по важности та моћ испод регулативе одређене друштвене мреже, којом управља одређена компанија или корпорација.

партиципација у производњи значења. Наравно, савремене тенденције су и коришћење већ поменутих тзв. „ботова”, односно организованих група које имају тенденцију да обликују дискурс у жељеном смеру, у зависности од одређених интереса, што представља „шумове” у препознавању спонтаног преовлађујућег мишљења у комуникацији путем коментара на новинарске текстове на информативним веб порталима.

Јелена Клеут (Kleut, 2020: 71–72) је као карактеристике коментара „о догађајима, људима и процесима који су се, после новинарске обраде, нашли у вестима” навела и следеће: у коментарима можемо да идентификујемо „фамилијаризацију са комуникационим партнерима, емоционалност, контекстуалност, непосредност, дијалогичност, спонтаност и слободан развој теме”; тематска кохерентност са новинарским садржајима никада није апсолутна⁵⁴, коментари представљају ехо вести или нуде алтернативне евалуације; „анонимност доноси бенигну и токсичну дисинхибицију” из које проистичу неписменост, манипулација, вређање и говор мржње⁵⁵ (уз јасну ограду да анонимност никада није апсолутна, односно да је апсолутна анонимност у дигиталном свету привид⁵⁶); кроз коментаре корисници „тек посредно комуницирају са новинарима и публиком (другим читаоцима), а непосредно само са другим читаоцима-коментаторима”.

У пракси су корисници који партиципирају кроз коментаре углавном анонимни⁵⁷, што доноси и одређене негативне одлике, које су приказане кроз низ студија. То су „оштрашћеност и говор мржње, лични напади, недостатак квалитетне аргументације (Nielsen, 2014; Santana, 2014; Miller, Xu & Barnett, 2016)” (Kleut, 2020: 58). Тај сегмент анонимности често не решава ни услов регистрације на одређеном информативном веб порталу, имајући у виду увек присутну могућност креирања лажног идентитета приликом пријаве, док без те пријаве постоји и могућност злоупотребе имена/надимка који користи други корисник, пошто нема начина да га заштити. Јелена Клеут зато говори о томе да су теме анонимности коментара и неприхватљивог језика оне које обликују академски дискурс о коментарима (Kleut, 2015: 302). Такође, када је реч о томе колико коментари допуњују и коригују медијску слику стварности, истиче да се „закључак може извести обртањем тезе теорије дневног реда – коментари не говоре о чему да мислимо већ шта да мислимо”, односно да, као повезани са новинарским текстовима, они нису носиоци нових тема и питања – „једном када се неки проблем нађе на масмедијском дневном реду, коментатори нуде алтернативна гледишта” (Kleut, 2015: 302).

⁵⁴ Иако се у односу између новинарског текста и корисничког текста говори о пожељној тематској кохерентности, односно о томе да коментар буде о ономе што је тема и новинарског текста, о чему је говорила и поменута ауторка кроз анализу садржинских и дискурзивних аспеката онлајн коментара читалаца, напоменула је да у пракси то није увек случај.

⁵⁵ У раду „Језичка агресивност и масовни медији” Добривоје Станојевић је нагласио да „насиље у језику подразумева, свакако, и насиље над језиком”, објашњавајући даље да „удаљавање од језичких, собом носи и удаљавање од етичких норми”, као и да „непримерено ословљавање и бежање од свих, па и језичких, конвенција води на ону страну пожељног језичког понашања” (Stanojević, 2007: 91).

⁵⁶ У књизи о „дигиталној хигијени” се истиче да је неопходна опрезност у понашању на интернету и наглашава да не постоји дугме којим може да се избрише активност на интернету, али и да памти само оно што му је саопштено, па да је кључ управо у томе, у понашању на Мрежи: „Све што ви пишете на Мрежи, чува се заувек, претраживачи ће наћи речено и после много година”; „Претраживачи памте све. Постоји закон о заборава, али њега користе само у врло озбиљним случајевима и често то само привлачи додатну пажњу” (Ашманов и Касперска, 2023: 429–430).

⁵⁷ Као анонимни, корисници добијају и слободу у креирању потписа, нису увек идентификовани на исти начин, па је и овај сегмент постао занимљив за медијска истраживања. Тако је Дубравка Валић Недељковић уочила две основне стратегије – фактографски потпис, попут навођења имена, надимка, презимена, иницијала и комбинација тога, као и метафорички потпис, где је препознала синтагму, став, асоцијативност, игру речима, припадност групи, топоним, занимање, националну припадност, држављанство и робну марку (Валић Недељковић, 2013: 177; Kleut, 2020: 59).

Такође, појављују се и сумње око тога колико је уопште могућа слобода када постоји контрола и колико су могућа та алтернативна гледишта у таквом окружењу, о чему говори и Ивана Стаменковић. Она истиче одређене ауторе образлажући како „насупротив ставу теоретичара да је коментарисање на сајтовима званичних медијских кућа добро режирана представа професионалних комуникатора, који различитим механизмима контролишу садржаје, тако да се може говорити о привиду слободне комуникације и псеудопартиципацији грађана у стварању друштвене реалности (Weber, 2014; Hermida, 2011; Carpentier, 2011), Топфл и Пивони (Тоерфл & Ривони, 2015) нуде другачији поглед и указују на критичке потенцијале коментара” (Стаменковић, 2021: 113). Даље, говори о томе да „проналазећи утемељење у теорији контрајавности (*counterpublic theory*), аутори сагледавају коментаре као потенцијалну сферу формирања субверзивних порука, које се супротстављају конвенционалном, водећем мишљењу унутар јавне сфере” (Стаменковић, 2021: 113).

Управо тај потенцијал коментаторског сегмента даје посебну вредност информативним веб порталима и, колико год да постоје ограничења, никада није била већа могућност некадашњих читалаца/слушалаца/гледалаца да се активирају, па је тако и када је реч о медијској сцени на нашим просторима.

4.5. Медијска слика Србије на почетку треће деценије 21. века

Медијска слика Србије је продукт више симултаних процеса на домаћој и међународној сцени. Тако су под „ветровима” политичких и друштвених промена отпочели процеси власничких и структуралних промена, који ни после две деценије нису завршени, док се медијски пејзаж на глобалном нивоу толико променио у међувремену, уз додатни снажни ударац који је доживљен због светске економске кризе из прве деценије овог века, тражећи нова прилагођавања. Талас убрзаног развоја дигиталних технологија заплуснуо је и Србију, па је натерао традиционалне масовне медије да убрзано граде своје виртуелне бастионе како би опстали на тржишту – или да се препусте нестајању, имајући у виду претходно поменуте промене у навикама човека данашњице.

4.5.1. Медији и новинарство у вртлогу таблоидизације

Када је реч о домаћој сцени, имајући у виду доминантни таблоидни дискурс у овдашњим медијима, истраживања су показала да се такав начин функционисања рефлектује и на спорт, који „све више поприма облике естрадизације и наглашеног сензационализма, појачавајући ривалитет између ’наших’ и ’њихових’ изнад граница доброг укуса, без покушаја указивања на срж проблема, што би било од интереса за спорт, као и за јавност” (Бајић и Петровић, 2019: 35).⁵⁸ Управо та подела, у којој се истичу разлике („ми” и „ви”, „наши” и „њихови” и слично), док се подривају или игноришу заједнички елементи, доводи до дубљег расцепа и све више „агресивне реторичке динамике” (Stanojević, 2009: 29).

Када се то прелије у медије и мултипликује преко њих, „долази до својеврсне таблоидизације и ’таблоидиотизације’ свих медија и публике која их прати”, па се „стварају посебни агресивни реторички амалгами који постају значајнији, судећи по медијском праћењу, и од саме стварности” (Stanojević, 2009: 29–30). Додатни проблем медија у Србији је то што је

⁵⁸ У пракси су се развили и хибридни медији, у смислу да се код њих не може поставити тако јасна граница (Belackova, Stastna & Miovsky, 2011), за разлику од раније сепарације на озбиљну и таблоидну штампу, која се огледала пре свега у односу на то да ли су у центру пажње тих медија јавни живот, политика и економија или приватни живот, скандали и забава (Sparks, 2000).

„приказ стварности сужен и везан (са мање садржаја о култури и сродним областима) за политизацију свега постојећег” (Stanojević & Mirkov, 2021: 470), односно простор је толико подељен да се практично сви други сегменти друштва посматрају и кроз таква сочива. Такође, „све чешћа манипулација речима, употреба и злоупотреба јавнога говора, као и многи еристички медијски изазови упућују на то да се живот у свету политичких и медијских симулација неопходно доживљава и као својеврсно вербално насиље на различитим пољима од родног до националног” (Stanojević, 2013: 101).

Уопштено, медије можемо да посматрамо двојачо – као корективни механизам друштва, који указује на аномалије и утиче на политичке одлуке, али и као инструмент који идентификује и промовише ставове елита, обликујући јавност (Јевтовић и Бајић, 2022: 543). Медијску сцену Србије већ годинама карактерише „таблоидизација, сензационализам, политички клијентелизам, сиромашење културне продукције, аутоцензура, депрофесионализација и губитак кредибилитета професије”, далеко од јавног интереса, а све то као „неке од видљивих последица транзиционе брзоплетости”, односно неуспеле транзиције медијског система Србије у 21. веку (Јевтовић и Бајић, 2019: 1020). Тако је „промена структуре водила и напуштању професионалне етике, али се о томе није водило рачуна због погрешног уверења како ће креирањем новог националног законодавства бити обезбеђен простор за инсталирање демократске праксе” (Јевтовић и Бајић, 2019: 1020).

У анализи „Стил српских медија (2010–2020) – језик кризе”, Добривоје Станојевић и Лидија Мирков (Stanojević & Mirkov, 2021: 461) су истакли да преовладава утицај друштвене кризе на кризу језика у савременом српском новинарству, да су „лежерни популистички политички говори и сензационалистичке теме у Србији у центру збивања”, као и да у великој већини медија недостаје истинска слобода изражавања, а присутна је прекомерна аутоцензура и друго непримерено новинарској етици. Такође, говорећи о јавном дискурсу и савременом новинарству, Добривоје Станојевић је истакао како „велики број медија данас више упућује на тзв. тржишну утакмицу него што води правим духовним вредностима”, као и да „у својој жудњи за спектаклом, новинарство данас постаје постепено неконтролисани хаос празнине” (Stanojević, 2011: 165).

Овдашња медијска сцена је у значајној мери таква да има порив ка девијацији од раније познатих одређених појмова. Тако, иако појам „таблоида” сам по себи није ултимативно пежоративан, на овдашњем медијском тлу је добио такав статус кроз дешавања у пракси, унижавањем свих моралних и етичких стандарда, па је све снажнији и раније поменути концепт „таблоидиотизације” (Јевтовић, 2008). Уосталом, иста судбина је задесила и појам „ријалитија”, имајући у виду то да „ријалити садржаји, какве имамо прилике да видимо на домаћој сцени, све тривијалнији и баналнији из сезоне у сезону, постају све опаснији по моћ рационалног расуђивања њихових корисника и посматрача” (Петровић и Бајић, 2019: 612). А, одавно су се ти садржаји са телевизијских екрана и њихови актери „прелили” у друге медије, па тако и у онлајн сферу.⁵⁹

У таквом окружењу таблоидног дискурса јасно је присутан, често и доминантан, већ помињани сензационализам – „неочекивана вест која снажно утиче на човекова чула, касније

⁵⁹ У анализи „Улога вулгаризама у ријалити програмима у Србији”, Лидија Мирков (2020: 105) је подсетила да „ријалити програми у Србији постоје већ скоро две деценије”, као и да „од скромних почетака Великог брата и сличних програма који су настојали да укажу на правила људске психе, данашњи ријалити програми званично не пропагирају психолошке игре, иако се оне подразумевају”. Такође, истакла је да „када је реч о изражавању у ријалити програмима, оно је сасвим релаксирано у смислу језичких норми и стандарда, али често служи за остваривање интереса – било да је реч о интересу појединца да се свиди публици и добије награду или медијске куће која настоји да привуче што више гледалаца на своје канале” (Мирков, 2020: 105). Такође, закључила је да „сагледавање ријалити програма омогућава боље разумевање целог медијског система јер ту сазнајемо како нас као публику виде медијски магнати на чијим телевизијама се емитују ти ријалити серијали, тј. увиђамо у коју дискурзивну нишу покушавају да нас сместе” (Мирков, 2020: 117).

и на његову перцепцију”, па су део свакодневице сензације – „узбудљиви доживљаји, често шокантни догађаји који постају прворазредне вести” (Ћирић, 2010: 59). Управо су сензације, за чије ширење су медији погодан инструмент, те које „уништавају вредности и вредносни систем, а јавност и јавно мњење дезоријентишу и погрешно усмеравају”, њима се „уништава јавност и трује јавно мњење”, оне „изједначе истину и лаж, правду и неправду, добро и зло, мржњу и љубав, лепо и ружно, па људи изгубе вредносне оријентире и компасе” (Ћирић, 2010: 59).

„Вести су почеле да се деле на корисне (макар и неистините) и некорисне (иако су тачне), линија између истине и лажи почела је да бледи, док је на пиједестал уздигнут спин ’као најсофистициранији метод који подразумева прикривену деконструкцију садржаја, хируршке интервенције на његовом новом лепљењу, а затим успешну контролу токова тако скројених информација’ (Рељић, 2014: 344). Забављачка функција избила је у први план, ријалити стварност укомпонована је у политичку реалност, при чему је чак и језик јавног говора таблоидизован и банализован. Разлике између чињеница и мишљења су се истопиле, границе између медијских слика и стварности нестале, политички наметнути ’експерти’ заменили су академске стручњаке, док су институционални притисци медије довели у стање пуне економске зависности од бројних модалитета диригованих субвенција и пројектних модела финансирања.” (Јевтовић и Бајић, 2019: 1021–1022)

Тако се „карактеристика српске транзиције огледа и у појави укрупњавања власништва над медијима (тајкунизације) и настајању малих империја, које ’преко ноћи’ постају средишта пропагандне моћи” (Јевтовић и Бајић, 2019: 1022). Још у извештају из 2011. године⁶⁰ Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије (2011: 3) је истакао као један од основних проблема медија нетранспарентност медијског власништва, уз економски утицај државних институција на рад медија кроз различите типове буџетских давања, као и проблем РТС-а, за који је наглашено да „уместо јавног сервиса, има улогу сервиса политичких странака и владајућих елита, што све за последицу има затвореност медија за бројне проблеме са којима је Србија суочена, па и за проблем корупције”.

Такође, у извештају из 2015. године је објављено како је „Савет идентификовао и издвојио пет системских проблема који годинама парализују систем јавног информисања у Републици Србији, а то су: 1. нетранспарентност медијског власништва, 2. нетранспарентност финансирања, економски утицај кроз буџет, пореске олакшице и друге индиректне облике финансирања јавним новцем, 3. проблеми приватизације медија и неизвестан статус јавних сервиса, 4. цензура и аутоцензура, 5. таблоидизација” (Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије, 2015: 7). Уз то је додато да „конкретни примери из извештаја поткрепљују перцепцију јавности да је контролна улога замењена на начин да власт контролише медије, уместо да медији контролишу власт”, али и да „Савет истиче да због ограниченог времена, ресурса и података није успео да сагледа све проблеме који су присутни на медијској сцени Србије” (Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије, 2015: 7–8).

Прошле су године од ових извештаја, али су и даље присутни ти проблеми, а до побољшања нису довеле ни промене законских оквира, стратегије и други акти, што доводи до закључка да је проблем у примени истих, односно жељи владајућих елита да имају контролни утицај на медијски комплекс, што се јасно види и у пракси. На то се надовезује угроженост новинарске професије разним притисцима, међу којима су и „слап (*SLAPP*) тужбе”⁶¹ које

⁶⁰ Више на <http://www.antikorupcija-savet.gov.rs/Storage/Global/Documents/mediji/IZVESTAJ%20O%20MEDIJIMA,%20PRECISCENA%20VERZIJA.pdf>.

⁶¹ У праву, то је „тужба за клевету која је у стварности покренута ради заплашивања, оптерећивања, кажњавања или узнемиравања оптуженог због говора против тужиоца о питањима до јавног интереса” (Merriam-Webster dictionary). Више на <https://www.merriam-webster.com/dictionary/SLAPP%20suit>.

исцрпљују медије, изостанак одговорности оних који непоштују етичке кодексе, контроверзна расподела новца за суфинансирање медијских пројеката из буџета и друго. У анонимној анкети Удружења новинара Србије, на питање о томе шта највише утиче на рад новинара, људи из ове бранше су истакли у доминатном броју да је то економска несигурност, са 91 посто, потом следе претње и притисци са 39 процената и нерегулисани радни односи са 35 посто (Udruženje novinara Srbije, 2021: 29).^{62 63}

„Комплексност неуспеха досадашњег процеса транзиције медијског система Србије, започетог још у последњој деценији прошлог века, а интензивирањем после политичких промена октобра 2000. године, огледа се у немоћи државе да применом јасних законских стандарда и њиховим ефикасним спровођењем усмери правац ка демократизацији јавног простора.” (Јевтовић и Бајић, 2019: 1029)

У таквом окружењу, у којем се преплићу различити интереси, функционише и сегмент спортског новинарства. Један од трагичних примера из овдашње праксе, из прошле деценије, свакако је нестанак Дневног спортског листа „Спорт”, који је имао седам деценија традиције, а после неуспешне приватизације чији исход је био одлазак новинара, рапидан пад квалитета и суноврат стандарда новинарске професије – до коначног гашења. Данас је, тако, остао један дневни спортски лист на тржишту – „Спортски журнал”.

Када је реч о телевизији, јасна је подела на два пола (кабловски канали „Спорт клуб” и „Арена спорт” као елитни део понуде два главна ривала на подручју кабловских оператора) и све снажније приче о аспектима куповине права за велике међународне спортске догађаје, који превазилазе надметање на тржишту и реалну вредност, односно добијају шире конотације. Уз то, у онлајн сфери, снажан је утицај специјализованих веб портала чији су оснивачи спортске кладионице.

Када је реч о броју спортских новинара, чињеница јесте да је много шири простор него раније за медијске професионалце специјализоване за овај сегмент новинарства, уз увек отворено питање између квантитета и квалитета, као и услова у којима раде.

4.5.2. Преглед медијске сцене по броју стварних корисника веб портала

Према Регистру медија (Агенција за привредне регистре), у јесен 2020. године у Србији је било уписано преко 2500 медија, од чега су око трећине интернет портали (Udruženje novinara Srbije, 2020a).⁶⁴ Када је реч о приходима медија од маркетинга, укупна вредност тржишта у 2019. години је била 210 милиона евра, од чега су више од половине новца приходовале телевизије, док су интернет медији били на другом месту и од реклама им је

⁶² Према информацијама Удружења новинара Србије, анкета је спроведена у периоду од септембра до новембра 2021. године, а на питања су одговорила 102 новинара (58,4% мушкараца и 41,6% жена).

⁶³ Говорећи о новинарству и медијима, Марко Ђорђевић и Добривоје Станојевић (Ђорђевић и Станојевић, 2016: 19) су истакли да „када би медијски професионалци (новинари, уредници, презентери/водители, истраживачи) свој посао обављали у складу са правилима струке, етичким начелима и медијским законима и када би могли да остану ’изоловани’ од опасности ’државе, политике и новца’ (Miletić i Radojković, 2005, 178–185), онда би се могло говорити о ’независним медијима’”, додајући да би „ова синтагма онда имала стварносну заснованост и не би била оно што данас углавном јесте, само идеално-типски модел, суштински непримењив у пракси”. Такође, јасно наглашавају да „различити облици манипулације посредством масмедија неће престати да постоје, временом ће се вероватно усложњавати и бројчано увећавати, али је од суштинске важности да се значајно смањи број оних на које би те поруке могле да персуазивно и делотворно утичу”, закључујући да „када политичко-сценски перформанс остане без гледалаца, сензационалистичко новинарство и таблоидне новине без читаоца, а ’телевизуелизована’ политика без гласача, можда ће доћи поново време ’културе, информације и комуникације’” (Ђорђевић и Станојевић, 2016: 25).

⁶⁴ Више на <https://www.uns.org.rs/sr/desk/UNS-news/107199/u-srbiji-registrovano-2508-medija.html>.

припало више него штампи и радију заједно, односно 38,5 милиона евра (*Nielsen Audience Measurement & IPSOS*, према Удружење новинара Србије, 2020b).⁶⁵

Редовно мерење, на месечном нивоу, веб портала и сајтова у Републици Србији, по различитим критеријумима, може се пратити на адреси *audience.rs* (*Gemius Audience* за Србију). Посматрајући њихове податке, на сајтовима које мере укупна посета је достигала и до близу 3,8 милиона стварних (реалних) корисника (*real user*; представља једну особу која посећује одређени сајт путем једног или више уређаја) током појединих месеци 2020. и 2021. године, док је у првом кварталу 2019. године прелазила и 4,1 милиона. Управо су ове три године посматране, имајући у виду драстичне промене које су се догодиле на глобалном нивоу и у самим навикама људи, па тако и када је реч о потражњи за информацијама. Са једне стране, имамо „убичајену” 2019, затим пандемију ковида 19 током 2020. и њено продужено дејство током 2021. године. Уз напомену да се на поменутој листи налазе и други, за ову прилику издвојени су информативни веб портали општег типа, са ширином новинарског садржаја из разних области живота, који су редакцијски уређени, по принципу медијског предузећа (у месецима у којима су се појављивали у поменутом мерењу).

Као што се види на Графикону 12, једина константа међу првих десет информативних веб портала је *Blic.rs* на челној позицији, док се укупно током ове три године 15 медија нашло на неком од првих десет места бар током једног месеца по броју стварних корисника. Поред поменутог *Blic.rs*, све време се међу десет налазило још шест медија – *Kurir.rs*, *Telegraf.rs*, *SrbijaDanas.com*, *Alo.rs*, *Mondo.rs* и *Novosti.rs*. Следећи по броју месеци у првих десет у посматраном периоду је *Espreso.rs*, који је трећину 2021. провео испод црте, па *B92.net*, који је у тој години само један месец био изнад црте (септембар), као и *Informer.rs* (јануар). Константност на листи од новембра 2020. године има *Nova.rs*, док је *Objektiv.rs* у три наврата у посматраном периоду по више месеци био међу десет најпосећенијих по броју стварних корисника, а *N1Info.com* два пута током 2021, уз још два наврата у посматраном периоду када се по један месец задржао изнад црте (јун 2020. и август 2021. године). У периоду од јануара 2019. до децембра 2021. године по један месец на овој листи су били *RTS.rs* (мај 2019), портал Јавног медијског сервиса, као и *24Sedam.rs* (децембар 2021. године).

Када је реч о структури, две трећине ових брендова је директно повезано са традиционалним медијима, на начин да су настали из медијских предузећа везаних за штампу или телевизију или да су се из онлајн сегмента проширили на традиционалне медије, док остали функционишу једино у онлајн сфери (*Telegraf.rs*, *Espreso.rs*, *SrbijaDanas.com*, *Mondo.rs* и *24Sedam.rs*). Што се власништва тиче, од поменутих медија три су у власништву „Адрија медија групе” (*Adria media group* – *Mondo.rs*, *Kurir.rs* и *Espreso.rs*), а два припадају „Јунајтед медији” (*United media* – *Nova.rs* и *N1Info.com*). Имајући у виду и позиције на нижим местима њихових других домена, ова два издавача су међу три најутицајнија у Србији, заједно са „Рингије Аксел Шпрингером” (*Ringier Axel Springer*), под чијим окриљем је *Blic.rs*.

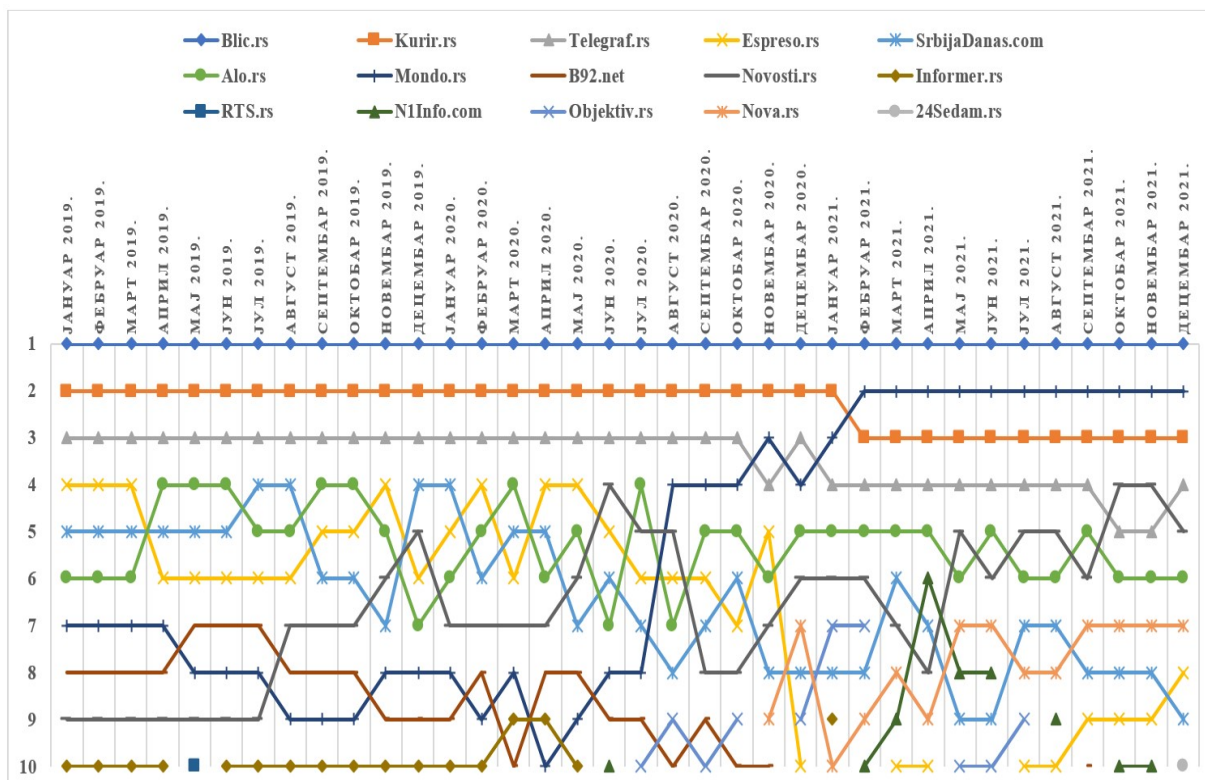
У оквиру „Јунајтед групе” функционише и *SportKlub.rs*, који је један од четири информативна веб портала специјализована за спорт која се налазе на претходно анализираној листи, међу 100 најпосећенијих домена према броју стварних корисника у посматраном периоду. Ту су били и *MozzartSport.com*, *Sportske.net* и *Zurnal.rs*.

Иначе, готово сви споменути портали који су се налазили у десет најпосећенијих по броју стварних корисника у поменутом периоду имају издвојену рубрику „Спорт”, са одговарајућим подкатегијама, у зависности од дизајна сајта и уређивачке политике. Међу њима се издваја пракса *N1Info.com*, где се у спортском сегменту преносе вести са специјализованог веб портала из исте медијске компаније, а рубрика носи назив „Спорт

⁶⁵ Више на <https://uns.org.rs/sr/desk/UNS-news/101906/ukupni-prihodi-medija-od-marketinga-u-2019-bili-210-miliona-evra.html>.

клуб”. Поменути специјализовани веб портали имају сегменте по спортовима на њиховим странама.

ГРАФИКОН 12: Преглед (по месту на листи) десет најпосећенијих информативних веб портала по броју стварних корисника (real users) по месецима у периоду од јануара 2019. до децембра 2021. године (у оквиру мерења и по подацима Gemius Audience)

4.5.3. Саморегулација у онлајн окружењу

Када се говори о регулацији корисничког садржаја, „у последњих неколико година доста медија широм света одлучило је да укине директне коментаре читалаца на текстове јер нису могли да се изборе са великим бројем проблематичних коментара, који су потенцијално могли да доведу до правне одговорности тих медија” (Savet za štampu, 2018: 6). Када је реч о политици коментарисања на медијској сцени Србије, информативни веб портали чешће дозвољавају такву партиципативну улогу корисника, мада има и оних који су искључили те могућности или су их мање или више ограничили у зависности од садржаја.

Правила коментарисања регулисана су интерним документима информативних веб портала, као и кроз документе које је публиковао Савет за штампу⁶⁶ – „Кодекс новинара Србије: упутства и смернице”⁶⁷, где су Кодекс заједнички усвојили Удружење новинара Србије

⁶⁶ То је независно, саморегулаторно тело у којем се налазе издавачи, власници медија и професионални новинари, а које је основано у намери да се прати поштовање Кодекса новинара Србије у штампаним и онлајн медијима, као и у новинским агенцијама и да би се решавале жалбе појединаца и институција на садржаје тих медија. У оквиру Савета за штампу функционише Комисија за жалбе, која одлучује о жалбама на текстове, фотографије и друге садржаје штампаних медија, интернет портала и новинских агенција. Више на <https://savetzastampu.rs/wp-content/uploads/2020/11/szs.pdf> (Савет за штампу).

⁶⁷ Више на https://savetzastampu.rs/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks_novinar_a_Srbije.pdf (Savet za štampu, 2015).

(УНС) и Независно удружење новинара Србије (НУНС)⁶⁸, као и „Смернице за примену Кодекса новинара Србије у онлајн окружењу 2.0“^{69 70}.

У поменутих смерницама, у поглављу „IV – Одговорност новинара“ ближе се уређује део везан за садржај коментара, на следећи начин (Savet za štampu, 2021: 6–7):

„Кориснички створен садржај (*user generated content*). Садржај који стварају сами корисници (коментари), а који се објављује на каналима комуникације онлајн медија и онлајн издања, такође је предмет брижљиве процене медија, а у зависности од система модерације који конкретни онлајн медиј или онлајн издање примењује. Препоручује се онлајн медијима и онлајн издањима, без обзира на врсту модерације коју користе, да израде правила објављивања кориснички створеног садржаја, у којима ће јасно навести које врсте садржаја (понашања) на својим каналима комуникације не дозвољавају и објаснити како им функционише систем модерације. Препоручује се онлајн медијима и онлајн издањима да, у складу са својим техничким могућностима, развију систем обавештавања корисника о томе зашто одређени кориснички садржај није објављен (претходна модерација), односно зашто је одређени кориснички садржај уклоњен (накнадна модерација).

Претходна модерација. Онлајн медиј и онлајн издање који користе претходну модерацију дужни су да пре објављивања брижљиво сагледају да ли је одређени кориснички садржај дозвољен. Кориснички садржај који онлајн медиј одлучи да објави потпада под уредничку одговорност медија.⁷¹

Накнадна (*ex post*) модерација. Онлајн медиј и онлајн издање који користе накнадну (*ex post*) модерацију дужни су да уклоне кориснички садржај који су објавили ако је недозвољен. Уклањање садржаја се обавља након сазнања да је садржај недозвољен, односно после обавештења треће особе. Ако након обавештења онлајн медиј и онлајн издање нису уклонили кориснички створен садржај, у року примереном да се садржај прегледа и оцени његова недозвољеност, за такав садржај, у смислу Кодекса и ових смерница, сматраће се да потпада под уредничку одговорност медија. Овим се ни на који начин не утиче на одговорност за штету насталу објављивањем кориснички генерисаног садржаја. Правила накнадне (*ex post*) модерације, односно уклањања кориснички генерисаног садржаја, односе се и на налоге на друштвеним мрежама којима онлајн медиј или онлајн издање управљају, ако правила конкретне друштвене мреже дозвољавају могућност уклањања кориснички генерисаног садржаја од стране власника налога. Препоручује се онлајн медијима и онлајн издањима да објављени кориснички генерисани садржај периодично проверавају ради уклањања садржаја који, на основу уредничке одлуке, могу довести до кршења Кодекса и пре обавештења заинтересоване стране, због заштите људских права (говор мржње, кршење права на претпоставку невиности, кршење права на приватност објављивањем података из личног живота које не служи остваривању јавног интереса, кршење права малолетника, као и кршење осталих одредаба које штите људска права).”

⁶⁸ Када је реч о делу еснафа који је повезан са спортом, на националном нивоу постоји Удружење спортских новинара Србије (УНС), док је на међународном нивоу то Међународна асоцијација спортских новинара (*International sports press association, L'association internationale de la presse sportive, AIPS*).

⁶⁹ Више на <https://savetzastampu.rs/wp-content/uploads/2020/11/SMERNICE-PDF-PR.pdf> (Savet za štampu, 2021).

⁷⁰ Такође, урађена је и анализа раније примене смерница за примену кодекса новинара Србије у онлајн окружењу и објављен приручник за прилагођавање правила потребама онлајн медија. Више на <https://savetzastampu.rs/wp-content/uploads/2020/11/szs-analiza-primene-smernica-prirucnik-1.pdf> (Savet za štampu, 2018).

⁷¹ И кроз практичне примере рада и одлука Савет за штампу потврђује одговорност редакција за објављивање непримерених коментара читалаца, односно да је на њима да обезбеде квалитетну заштиту којом би се избегло објављивање непримерених коментара, на тај начин подстичући премодерацију као ефикасан облик регулисања овог проблема (Jevtović i Vajić, 2020: 140).

Поменути документима регулисана су и етичка правила везана за новинарске садржаје. Тако је у „Смерницама за примену Кодекса новинара Србије у онлајн окружењу 2.0”, између осталог, у оквиру поглавља „I – Истинитост извештавања” регулисано питање фабриковања дигиталних трагова, па тако није дозвољено објављивање измишљене комуникације, измена комуникације која је таква да промени њено изворно значење, контекст, смисао и приказ, као и друга измена комуникације без дозволе учесника у тој комуникацији (Savet za štampu, 2021: 2). Такође, истакнуто је да није дозвољено антидатирање и накнадна измена времена објаве садржаја (*backdate*), као и да је накнадна измена садржаја већ објављеног материјала прихватљива искључиво уз обавезну назнаку карактера, узрока и времена измена (Savet za štampu, 2021: 2–3). Овај сегмент је посебно битан и за везу између новинарског садржаја и коментара корисника јер може бити нарушена њихова кохезија уколико дође до промене новинарског садржаја (нарочито уколико није наглашена), односно до могуће недоследности коментара у комуникацији са текстом.

У поменути смерницама је истакнуто, између осталог, да наслови не смеју да доводе у заблуду у погледу садржаја текста, видеа или аудио садржаја, што се односи и на „мамац” (*clickbait*) наслове, као и да мора јасно да се назначи уколико се измене материјалне чињенице у објављеном тексту и да се напише објашњење разлога због којег су извршене измене. Такође, „препоручује се онлајн медијима и онлајн издањима да сваку измену објављеног садржаја и задирање у његов интегритет сачувају и учине доступним корисницима, у зависности од техничких могућности платформе на којој је садржај објављен” (Savet za štampu, 2021: 3–5).

Ипак, једно је оно што је написано, а друго оно што се дешава у пракси, кроз бројна кршења Кодекса, непоштовања етичких правила професије и, самим тим, унижавања кредибилитета овдашњег новинарства. До тога често доводе пропагандисти, који, нажалост, нису занемарљив део онога што се перципира у тоталу као „новинарски свет” и слично, па кроз свесно или несвесно мешање таквих и оних који поштују новинарска правила у значајном делу јавности сама професија губи, односно све је тежи багаж њеног неумољивог даљег срзавања, без обзира на позитивне примере.

III ИСТРАЖИВАЊЕ

5. Предмет, циљ и методе истраживања

Према Рајку Куљићу и Драгану Коковићу (2012: 237), информације са спортских догађаја могу да буду непосредне и посредне, а фокус у овом раду ће бити управо на другоименованим – посредним, имајући у виду да представљају, између осталог, извештаје са утакмица и коментаре корисника. Самим тим, битни су и садржаји професионалних посматрача који пишу новинарске текстове, као и оних који комуницирају са тим садржајем у смислу активних корисника (који остављају коментаре на одређене новинарске текстове), без обзира да ли је уједно реч о непосредним посматрачима догађаја (на пример, кроз присуство на трибинама), посматрачима путем медијских платформи и на друге начине, а који то чине из задовољства, доколице и другог.

На тај начин може да се посматра дуализам ставова кроз новинарске садржаје и садржаје конзумента тих медијских садржаја, који је добио смисао у партиципативној култури дигиталног доба (Jenkins et al., 2013), где постоји знатно већа могућност конзумента медијских садржаја да изразе своје ставове (па тако и могућност корисника информативних веб портала да коментаришу) у односу на ранију повезаност медија и њихових читалаца, слушалаца и/или гледалаца, кроз традиционалне платформе. Тај дуализам превазилази ранији дискурс о националним спортским тимовима у традиционалним медијима, који се заснивао, углавном, једино на новинарским садржајима, па може да донесе обиље нових значења, која се међусобно сучељавају и надмећу кроз онлајн медије.

5.1. Предмет и циљ истраживања

Предмет овог рада је дискурс о националним спортским тимовима на информативним веб порталима, начин на који се говори о националним спортским тимовима и појединцима који их чине. Истражује се функција различитих систематских језичких избора у новинарским текстовима и у коментарима корисника тог медијског садржаја, уз још један – компаративни ниво. Анализира се какав све контекст добијају такви садржаји, како се идентификују утицаји политичких и других друштвених односа у оквиру Републике Србије или са другим државама у текстовима и коментарима који утичу на производњу значења.

Циљ је да се истраже конструисања значења о националним спортским тимовима у медијима, анализом текстова који су новинарски производи и коментара посетилаца изабраних информативних веб портала.

Значај се огледа и у компарацији та два дискурзивна правца, која пружају могућност сагледавања ширег друштвеног контекста у који се смештају национални спортски тимови у садржајима информативних веб портала, као заједничком производу новинара и корисника њиховог садржаја.

5.2. Истраживачка питања и хипотезе

У овом раду је фокус на једном општем истраживачком питању и два специфична истраживачка питања.

Опште истраживачко питање гласи:

1. Како су представљени национални спортски тимови на информативним веб порталима у Републици Србији?

Специфична истраживачка питања су следећа:

1.1. У каквом односу се налазе новинарски текстови о националним спортским тимовима на информативним веб порталима у Републици Србији и коментари корисника тих садржаја?

1.2. Какве дискурзивне стратегије се користе у новинарским текстовима о националним спортским тимовима на информативним веб порталима у Републици Србији и у коментарима корисника тих садржаја?

Истраживање у овом раду се односи на једну основну и две помоћне хипотезе.

Основна хипотеза гласи:

1. Дискурс онлајн заједнице о националним спортским тимовима на информативним веб порталима у Републици Србији, као резултанта новинарских текстова и коментара активних конзументата тог садржаја (активних корисника), има двојаку функцију – индукује учвршћивање заједништва и подстиче поделе.

Помоћне хипотезе су следеће:

1.1. У односу на новинарски текст о националним спортским тимовима који им претходи, коментари корисника на информативним веб порталима у Републици Србији имају тенденцију ширег друштвеног посматрања и репрезентације одређеног догађаја или појаве о којој се говори.

1.2. Дискурзивне стратегије о националним спортским тимовима у новинарским текстовима и коментарима корисника на информативним веб порталима у Републици Србији доприносе сензационализму и подстицању емоционалности.

5.3. Методе истраживања

Методолошки приступ у овом раду је компаративног карактера, где се пореде новинарски текстови и коментари корисника на информативним веб порталима, који чине партиципативни новинарски текст. На тај начин могу да се идентификују сличности и разлике у медијским репрезентацијама националних спортских тимова – и када је реч о новинарским текстовима који производе одређена значења, као и када је реч о коментарима корисника, где постоји могућност интеракције са новинарским текстом, али и са другим корисницима, чиме се стварају нова значења. Дефинишући све то као медијски садржај, може се рећи да га „треба посматрати као текст у чијој анализи ишчитавамо наслаге друштвених значења, а онда им дајемо друштвену димензију кроз учитавање у спољне, социјалне односе у којима су настали” (Višnjić, 2016: 82).

У емпиријском истраживању се користе методе критичке анализе дискурса и анализе садржаја, као „компатибилне методе за анализу текста које добро надопуњују једна другу и које се често користе за анализу медијских производа”, где прва „омогућава дубљу анализу и посебно имплицитних значења”, док друга доприноси „вишем степену валидности и лакшем поређењу резултата” (Valić Nedeljković i Kleut, 2013: 63).

Када је реч о анализи садржаја, Станислав Фајгелј (Fajgelj, 2020: 384–385, 388) истиче да је то „научна метода прикупљања и анализе података, а заснива се на ’кодирању текста, односно порука’”, док је само кодирање текста „разврставање јединица анализе у

'категорије', а резултати кодирања се подвргавају различитим, првенствено квантитативним, анализама".⁷² Он је посматра на начин да се „бави анализом порука, без обзира на то шта је медијум или носач поруке” и додаје следеће њене особине: да су „јединице посматрања људски производи”, и то такви производи који су носачи информација, односно носачи симбола”; да је „прикупљање података у анализи садржаја потпуно без интерференције са посматраном појавом’ (eng. *unobtrusive*)”, односно да се анализа садржаја „може обављати на секундарним подацима, онима које није прикупио истраживач – архивама, зборницима, каталозима”; „као треће, сама ’анализа добијених резултата’, нпр. тумачење фреквенција појављивања речи, квалитативна анализа контекста у којем се речи јављају, тумачење резултата евентуалне мултиваријантне анализе и друго, специфична је за природу података и за циљеве анализе садржаја”.

Уз све ово, поменути аутор (Fajgelj, 2020: 385) додаје и да се „у социологији анализа садржаја користи за откривање информација и значења која циркулишу кроз текстове и симболичке репрезентације свих врста, а са циљем да се разумеју друштвени односи генерално”, што се темељи на уверењу да „садржај медија и свих других порука одсликава друштвено ткиво и како га јавност доживљава”. Сама анализа садржаја тако „може да буде коришћена као оквир за анализу националних идентитета” (Jørgensen & Phillips, 2002: 2).

Као уобичајени циљ анализе садржаја истиче се „прикупљање података о емитеру (произвођачу) поруке, пријемнику (потрошачу) или обојници и тумачење тих података”, док се, кроз детаљније објашњење, говори како сврха може да буде нешто од следећег наведеног: „испитавање садржаја комуникације у односу на циљеве”; „идентификација намера и осталих својстава комуникатора”; „откривање фокуса појединчеве, групне, инситуционалне или друштвене пажње”; „опис трендова у садржају комуникација”; „састављање и примена стандарда за комуникацију”; „испитивање ставова, интересовања и вредности делова популације”; „кодирање одговора на отворена питања у анкетама” (Fajgelj, 2020: 387).

Говорећи даље о анализи садржаја, када се посматра као анализа текста, постоји подела на синтаксичку и семантичку. Код првоименоване је „предмет изучавања сам текст, на првом месту, а не значење које текст има и садржај поруке коју текст преноси”, означава се као „анализа синтаксе, лексике и морфологије” и „у том циљу се раде фреквенцијске анализе речи, делова речи, или реченица, мери се дужина реченица или дужина речи, учешће и односи појединих врста речи (нпр. глагола и именица) и сл.” (Fajgelj, 2020: 388, 390). И док је код синтаксичке анализе садржаја „доминантна квантитативна анализа текста”, другоименована се „користи како у квалитативном, тако и у квантитативном приступу анализи текста” (Fajgelj, 2020: 390). Код семантичке анализе садржаја „циљ је анализа садржаја текста, тачније његовог значења”, што се „постиже кодирањем текста, односно разврставањем јединица анализе у категорије и, затим, анализирањем унутрашњих односа категорија као што су догађаји, ликови, теме и појмови” (Fajgelj, 2020: 390). За Клауса Крипендорфа (*Klaus Krippendorff*; Krippendorff, 2004) „садржај није везан за сам текст, тј. онај садржај који постоји у самом тексту није основни интерес анализе садржаја”, сматрајући да је потребно посматрати „садржај у контексту, односно у друштвеним условима и окружењу који су довели до те и такве поруке” (Fajgelj, 2020: 390–391).

Дакле, посматрајући начине на које може да се анализира текст, увиђају се два нивоа – први је анализа самог садржаја, а други је подизање ка критичкој анализи дискурса, која

⁷² Говорећи о историји анализе садржаја, Жељка Манић (Manić, 2017: 195) је навела да се „примењује већ више од три века, с тим да тек средином XX века добија методолошки развијен облик, док је сам појам анализа садржаја у енглеском језику почео да се користи 1941. године (Krippendorff, 2004)”. Такође, даље је истакла да је поступак, према Крипендорфу, „прошао кроз неколико фаза развоја: квантитативна анализа новина, рана анализа садржаја, анализа пропаганде, уопштена анализа садржаја и компјутерска анализа текста (Krippendorff, 1981), с тим да у другом издању указује и на развој квалитативних приступа (Krippendorff, 2004)”.

„посматра институционални дискурс, па самим тим и дискурс медија, као интеракцију између неравноправних учесника” (Nikolić, 2018: 5). О критичкој анализи дискурса се говори као о нечему што „види ’језик као друштвену праксу’ (Fairclough and Wodak, 1997) и ’контекст употребе језика’ сматра кључним” (Wodak & Meyer, 2009).

Основни постулат критичке анализе дискурса, која се развила средином осамдесетих година прошлог века, а као дисциплина установљена 1992. године (Nikolić, 2018: 9), „јесте да је стварност уграђена у дискурс и конструисана у пракси писања и говора или комуникативних догађаја који играју улогу у репродукцији моћи” (Van Dijk, 1997; Valić Nedeljković i Kleut, 2013: 65). „Кључне речи које ће се показати као основа и критичке анализе дискурса” тако су „употреба језика, дискурс као динамичан процес, комуникација, контекст, преношење значења, остваривање циљева кроз употребу језика” (Nikolić, 2018: 11). Норман Ферклаф и Рут Водак су истакли следеће принципе на којима се темељи критичка анализа дискурса: бави се друштвеним проблемима; односи моћи су дискурзивни; дискурс конституише друштво и културу; дискурс ради идеолошки посао; дискурс је историчан; веза између текста и друштва је посредована; анализа дискурса је интерпретативна и експанаторна; дискурс је форма друштвеног делања (Fairclough and Wodak, 1997; Van Dijk, 2015: 467).

Имајући у виду да „основна претпоставка од које критички аналитичари полазе јесте да је језик средство за изражавање, али и стварање друштвене неједнакости”, као и да се често дешава да учесници у дискурсу „нису друштвено једнаки, што значи да неко има моћ над другима, било да је она директна, у смислу да може да контролише поступке других (нпр. наредбама или забранама) или индиректна, када са своје позиције ’моћника’ утиче на мишљење других помоћу језика (убеђивање, манипулација)” (Vuković, 2014: 97), кроз однос у онлајн медијима који су у фокусу овог рада се види како је новинарски текст онај који усмерава даљу комуникацију, односно правац развијања дискусије кроз коментаре. А, контролу над правцем те дискусије увек имају медији, кроз процесе модерације.

Дакле, „надражај” на који реагују корисници и постају активни јесу новинарски садржаји, то јест садржаји релевантних чланова медијских редакција. Самим тим, они покрећу могућност активирања, у овом случају – превасходно читалаца и дају одређени тон кроз своје садржаје. Корисници, потом, одговарају на тај „надражај” кроз коментаре који могу да буду у вези са садржајем, али и са другим темама, с тим што је кроз модерацију њихова слобода ограничена правилима утврђеним од стране одређене медијске редакције, која тако има позицију моћи којом усмерава конверзацију – кроз одређивање присутности и одсутности послатих коментара у јавном дискурсу. Ипак, уз условљено ограничење везано за снагу модерације, позиције моћи имају и активни корисници који износе своје ставове и тако подстичу даљу конверзацију, односно слагање, преговарање и оповргавање ставова са другим активним корисницима.

Истраживање у овом раду се ослања на метод Рут Водак, која говори о томе да „дискурс настаје и интерпретира се у контексту одређених историјских дешавања, тј. у одређеном времену и простору (Wodak, 2002: 12)”, као и да су предмет истраживања друштвени проблеми, међу њима и идентитет (Vuković, 2014: 106). На тај начин могу да се анализирају поделе на „нас” и „њих”, међусобни односи, не само када је реч о темама везаним за национални, расни и етнички идентитет, о којима говори Водак (Wodak, 2001), већ и када је реч о другим темама.⁷³

⁷³ На пример, кроз анализу могу да се идентификују и разлике у извештавању о националним спортским тимовима у женској и мушкој конкуренцији, начинима на које се репрезентују. У једном ранијем истраживању, „Слика жене у спорту – промена медијске праксе у медијима у Војводини”, истакнута је, између осталог, маргинализација женског спорта у медијима, пошто се дошло до закључка да се спортисткињама поклања мање медијске пажње него спортистима, а што се потврђује податком да је у периоду истраживања мање од трећине укупних текстова који су се бавили спортом било посвећено женама (Pralica i Milinkov, 2013: 51).

Међу дискурзивним елементима и стратегијама којима је ова ауторка посветила посебну пажњу јесу одговори на питања како је неко лингвистички означен, затим које особине су додељене, па који су аргументи на основу којих је дошло до легитимизације одређеног односа према „другом”, из које тачке гледања се то изражава, као и да ли су ти искази директни, појачани или ублажени, прикривени (Wodak, 2001: 72-73). Ту су следеће дискурзивне стратегије: референцијална/именовање; предвиђајућа; аргументациона; стратегија перспективе, уоквирања или дискурзивне репрезентације; стратегија појачавања или смањивања (Wodak, 2001: 73). На тај начин се конструишу групе, припадници и они који то нису, што се чини кроз стилске фигуре, као што су метафоре, метонимије и синегдохе, затим се стереотипно обележавају и потом оправдају позитивне и негативне особине, па се све ставља у ширу перспективу и пролази кроз стратегију појачавања или смањивања сугестивне снаге исказа (Wodak, 2001: 73). На основу свега тога, она је поставила дискурзивну конструкцију „нас” и „њих” као темељ дискурса о идентитету.

Први део истраживања у овом раду обухвата квантитативну анализу целокупног узорка. После тога следи анализа даље селектованог узорка кроз одговарајући кодни лист и идентификација и презентација новинарских и корисничких дискурзивних стратегија коришћених у садржају везаном за националне спортске тимове Србије.

Као основна јединица анализе се посматра „текст” – „сложено и структурирано уређење знакова, које има своју унутрашњу логику и идеолошку матрицу која нуди ’преферирано читање’” (Matić, 2007: 14). Са једне стране, то је новинарски текст на информативним веб порталима, који представља врсту текста која садржи информације о скорим догађајима, релевантним за јавност (Van Dijk, 1988a; Van Dijk, 1988b; Lakić, 2009). Посебан значај у таквом садржају припада насловном блоку, „чије су главне функције разумевање и привлачење пажње на цео текст новинарског чланка (Ifantidou, 2009: 699)” (Silaški, Đurović i Radić-Bojanić, 2009: 176).⁷⁴ Са друге стране, то је текст коментара корисника, односно кориснички текст, који је повезан са одређеним новинарским садржајем.

Посматрано у целини, говори се о „партиципативном новинарском тексту (Bruce, 2010)”, у којем су „онлајн коментари корисника зависан члан овог система јер текст утиче на коментаре, док коментари не утичу на вести и извештаје (мада *post festum* могу утицати на извештавање)” (Kleut, 2020: 28). Ипак, дешавало се у пракси и да одређени новинарски текст буде накнадно модификован после коментара корисника, у случајевима када су корисници указали на постојање материјалне грешке.

Ради лакшег препознавања, у анализи се користе термини „новинарски текст” (или новинарски садржај, садржај медијских професионалаца или садржај професионалних комуникатора) и „коментар корисника” (односно коментар/садржај активних корисника).

У првом делу анализе, кроз квантитативну форму, приказује се генерална медијска слика видљивости националних спортских тимова Србије кроз централне вести/извештаје на информативним веб порталима са утакмица у најзначајнијим међународним спортским такмичењима. Такође, на тај начин се приказује и заинтересованост корисника за активност која је повезана са поменути садржајима, односно уочава се пажња коју национални спортски тимови добијају кроз новинарске садржаје и колико активирају кориснике, кроз број коментара, како сваки појединачно, тако и кроз пресек активности у зависности од селектованог информативног веб портала.

После сумирања медијске слике на поменути начин, из првобитног узорка се издвајају новинарски текстови са највећем бројем коментара за сваку од националних селекција,

⁷⁴ Насловни блок/наслов је круцијалан за видљивост садржаја у онлајн медијима, што је надоградња ионако великог значаја који има за штампу, пошто „седамдесет одсто читалаца у новинама прочита искључиво наслове” (Јевтовић, Петровић и Арачки, 2014: 56).

односно они који су на тај начин активирали највише корисника, који кроз коментаре комуницирају са садржајем написаним од стране медијских професионалаца и тако формирају партиципативни новинарски текст. Како би се обезбедио плурализам садржаја и предупредила могућност потпуне доминације једног информативног веб портала, односно како би се захватио што шири спектар новинарских текстова и садржаја активних корисника у јавном дискурсу онлајн заједнице, који посећују различите информативне веб портале, поред по десет примера са највише коментара за сваки национални спортски тим издвајају се још по један преостали са највише коментара са сваког од посматраних информативних веб портала, уз предуслов да постоји такав који има најмање један коментар уз новинарски садржај. На тај начин се добија ширина која подразумева посетиоце различитих утицајних информативних веб портала, општег типа и специјализованих за спорт, а уједно је предност дата доминатном делу јавности, односно онима који су најактивнији. Тако селектовани блок који садржи и новинарске садржаје и коментаре корисника, односно партиципативни новинарски текст, даље се посматра као јединствен садржај који се анализира у сегменту јавног дискурса онлајн заједнице који је у центру пажње овог рада.

У анализи се користи одговарајући кодни лист, који је подељен у три сегмента. Општем делу припадају информације о догађају, попут датума, места одржавања, одговарајућег националног спортског тима Србије, типа такмичења, противничког националног спортског тима, исхода утакмице и друге напомене. Потом, у другом сегменту, фокус је прво на садржају креираном од стране медијских професионалаца, где се на почетку прикупљају информације о информативном веб порталу, аутору текста и новинарском жанру. Затим, засебно се посматрају остали део новинарског садржаја и наслов/насловни блок, имајући у виду његов значај као нечега што претходи читавању комплетног новинарског садржаја (односно потпуног прегледа партиципативног новинарског текста уколико су и коментари корисника на истој страни). Код наслова/насловног блока анализира се следеће: стил писања, који национални спортски тим има функцију субјекта, да ли постоји идентификација аутора са националним спортским тимом Србије, да ли се говори једино о колективу или се истичу и појединци, каква је номинација националних спортских тимова, кроз метонимијске примере, затим да ли се користе интертекстуалне метафоре, које лако декодирају представници одређене културе, као и да ли се актуелни догађај повезује са другим темама, догађајима и личностима који нису актери утакмице са које се извештава или у вези са другим директно повезаним темама и догађајима/утакмицама у актуелном такмичењу. Такође, анализирају се вредносни ставови о националним спортским тимовима и њиховим појединцима, као и о другим актерима догађаја о којем се извештава. Кроз претходно поменуте параметре, уз одређене модификације, анализира се посебно и новинарски садржај без наслова/насловног блока.

Имајући у виду да су новинарски текстови једна од представа стварности, на начин на који су „у професионалним новинарским рутинама садржана историјски социјално и културно детерминисана знања” (Matić, 2007: 40), анализирају се управо и коментари које остављају регистровани или нерегистровани корисници на информативним веб порталима, у зависности од политике модерације корисничких коментара у одређеним медијима – и који могу да имају функцију тумачења самог догађаја или новог тумачења онога што их је подстакло на партиципацију. Тако у следећем сегменту, који се делимично ослања на претходни и са којим ће бити компариран у одређеним деловима, анализирају се коментари корисника од квантитативног дела, односно броја коментара, преко набројаног у претходном делу – стила писања, идентификације активног корисника са националним спортским тимовима (нпр. одговарајућим коришћењем првог лица множине), начина представљања, односно номинација националних спортских тимова, интертекстуалних метафора, повезивања актуелног догађаја са другим темама, догађајима и личностима, као и вредносних ставова о националним спортским тимовима и њиховим појединцима, али и о другим актерима догађаја. Поред тога, анализира се однос активног корисника према

новинарском садржају и самом аутору, као и према другим активним корисницима кроз слагање, преговарање и оповргавање претходно написаног, посебно имајући у виду повезивање (имагинарно или стварно) могућности интерактивности у коментарима на информативним веб порталима са перцепцијом могућности директног обраћања другим актерима, без посредника.

Резултати такве анализе посебно селектованих партиципативних новинарских текстова представљају основ за идентификацију, преглед и примере дискурзивних стратегија у новинарским садржајима и коментарима корисника.

5.4. Узорак

Емпиријски материјал су информативни веб портали у Републици Србији, са којих се селекују и анализирају новинарски текстови везани за сениорске националне спортске тимове Републике Србије у женској и мушкој конкуренцији и коментари корисника који прате те текстове. Одабрани су најпопуларнији колективни спортови у Републици Србији – фудбал, кошарка, рукомет, одбојка и ватерполо, где постоји двојака идентификација – са тимом и са одређеним појединцима тих тимова. Имајући у виду да су национални спортски тимови најпрепознатљивији у медијима у периодима када играју такмичарске утакмице, под окриљем надлежних европских и светских тела који регулишу те спортове, посматрају се новинарски текстови и коментари корисника у одређеним данима њихове активности.

Као огледни су узети централни извештаји/вести који доносе информацију о самој утакмици и њеном исходу, односно сви они којима је поменути догађај централна, не евентуална успутна тема и у којима наслов/насловни блок јасно реферише на тај начин, имајући у виду посебан значај наслова/насловног блока на информативним веб порталима. Укупно гледано, чешће се овакви извештаји објављују после утакмице, али постоје и они који су интегрисани са самим током сусрета – попут мењања садржаја у континуитету, све до краја утакмице или имплементирања извештаја „из минута у минут” под заједничким линком и са заједничким коментарима. У тим случајевима, разматра се такав комплетан садржај под једним линком, са заједничким коментарима, док се у случајевима када су садржаји раздвојени (нпр. посебно извештај „из минута у минут”, посебне вести о головима или другим детаљима, изјаве и друго) као релевантан узима централни извештај о утакмици.

Како би били обухваћени сви тражени национални спортски тимови, изабран је период у којем је свако од њих одиграо барем једну утакмицу у најзначајнијим међународним такмичењима, која постоје у свим наведеним спортовима, што су Олимпијске игре, светска и европска првенства. То је период од 14 месеци, од почетка јануара 2021. године, што је месец у којем је на терену био мушки национални рукометни тим Србије, до краја фебруара 2022. године, односно до краја месеца у којем је први пут у траженом периоду по постављеним критеријумима одиграла утакмицу женска ватерполо репрезентација Србије.

Година 2021. карактеристична је по томе што је тада одржан највећи планетарни спортски догађај – Олимпијске игре, први пут после пет година, а то су тренуци када је највећа медијска пажња сконцентрисана ка већем броју спортова у исто време. Та пажња је веома интензивна, имајући у виду кратак период трајања, тек нешто више од две недеље, током којег нације света усмеравају фокус на праћење различитих тимова које идентификују као њихове представнике на међународној сцени. Такође, у тој години је одржан и низ других великих међународних такмичења везаних за посматране спортове, више од раније планираног, што је последица и промена термина због пандемије ковида 19. Велике промене захватиле су тако свет спорта, што је утицало и на начине на које му се посвећује пажња у новонасталим околностима, у којима су се спортисти вратили на терене и поново учествују у

догађајима који су и глобално препознати, па изазивају значајну пажњу и кроз медијске садржаје. Имајући у виду одређена ограничења када је реч о директном искуству током посматраног периода, још већи ослонац је на медијски посредованим искуствима. А, та медијски посредована искуства унела су у међувремену и одређене новитете, који још више доприносе разлици између стварног догађаја и приказаног кроз медијски посредовани канал, попут уметања аудио садржаја навијачког хука и сличног како би се надоместио недостатак таквог „живог” звука у преносу док су биле празне трибине. То отвара нова питања и просторе за евентуалне манипулације када је реч о аудио садржају у директним преносима, што је у супротности са новинарском етиком.

Такође, имајући у виду преминацију таблоидних информативних веб портала на домаћој сцени, селекција је изведена по више основа, посматрајући посећеност, карактер садржаја, власничку структуру и традицију на вебу, па тако и разноликост публике која их посећује и која активно учествује у креирању значења. Самим тим, при избору је вођено рачуна о томе да веб портали имају дневну производњу новинарских садржаја везаних за спорт и у исто време да имају могућност интеракције корисника са тим садржајем кроз коментаре. Тако је изабрано укупно осам информативних веб портала: четири најпосећенија информативна веб портала општег типа, по броју стварних корисника на месечном нивоу на крају 2020. године по подацима *audience.rs (Gemius Audience)* – Блиц (Blic.rs), Курир (Kurir.rs), Телеграф (Telegraf.rs) и Мондо (Mondo.rs), затим још један информативни веб портал таблоидног карактера, који је доживео значајан продор у тој години – Нова (Nova.rs), као и један од најдуговечнијих домаћих веб портала, са значајним бројем активних корисника – Б92 (B92.net).⁷⁵ Одабрана су и два популарна веб портала специјализована за спорт – Моцарт спорт (MozzartSport.com) и Спорт клуб (SportKlub.rs). Тако селектовано, укупан број новинарских садржаја износи 739. Имајући у виду различитости у правилима о постављању коментара, рачунати су коментари који су постављени у року од 48 сати од тренутка објављивања новинарског садржаја.

⁷⁵ О доминацији таблоидних садржаја говори и то што међу првих десет веб портала на поменутој листи, по критеријуму стварних корисника у децембру 2020. године (четири највише рангирана су имала преко два и по милиона корисника појединачно), нема представника „озбиљне штампе”.

6. Резултати истраживања и дискусија

Експликација истраживања има два нивоа. У првом сегменту је комплетан узорак анализиран квантитативно и биће приказана медијска покривеност националних спортских тимова и активност корисника кроз коментаре новинарских садржаја, уз генерални и појединачни осврт на учинак националних спортских тимова, што ће допринети разумевању значаја медијске присутности или одсутности у зависности од резултата.

У другом сегменту је фокус на партиципативним новинарским текстовима који имају највећу подршку активних корисника кроз коментаре (како генерално, тако и појединачно по анализираним веб порталима), а где се даље уочавају, систематизују и анализирају дискурзивне стратегије које се користе у јавном дискурсу о националним спортским тимовима.

6.1. Активност националних спортских тимова

У посматраном периоду идентификовано је 99 утакмица у најзначајнијим такмичењима свих десет националних сениорских спортских тимова Србије из пет најпопуларнијих колективних спортова, односно у квалификацијама за Олимпијске игре, Светско првенство и Европско првенство и/или на завршним турнирима (укупно 18 различитих такмичења, односно циклуса – рачунајући заједно један циклус у којем су квалификације и завршни турнир одређеног такмичења).

Укупно, овдашње селекције су учествовале на четири ЕП и једном СП, а три селекције су играле на ОИ. Највеће успехе на завршним турнирима постигли су ватерполисти – златни на ОИ у Токију, кошаркашице – златне на ЕП у Шпанији и Француској и четврте на ОИ, као и одбојкашице – бронзане на ОИ и сребрне на ЕП на домаћем терену.

Скоро једна трећина утакмица је одиграна у Србији (32 утакмице, од тога 23 у Београду, седам у Зрењанину и по једна у Горњем Милановцу и у Старој Пазови), док су две трећине одигране у иностранству (21 где је противник био домаћин и 46 на неутралном терену).

Као што се види на Табели 1 и Табели 2, на домаћем терену у посматраном периоду, по критеријумима овог рада, нису играли једино мушки национални одбојкашки тим и мушки национални ватерполо тим, који је уписао једино утакмице на неутралном терену. Такође, у иностранству није било женског националног ватерполо тима, док је женска фудбалска селекција играла код куће и у гостима, али не и на неутралном терену током 2021. и прва два месеца 2022. године.

Поред квалификационих утакмица где је одређени национални спортски тим Србије играо по систему домаћин – гост, Србија је била домаћин четири турнира – ЕП у одбојци за жене, као и квалификационих турнира у кошарци за мушкарце за ОИ, у кошарци за жене за СП и у ватерполу за жене за ЕП.

Укупно, највише тражених утакмица у посматраном периоду, по 17, одиграли су женски национални кошаркашки тим (три на домаћем терену, два на гостујућем и 12 на неутралном терену) и женски национални одбојкашки тим (девет, један, седам), после чега следе женски национални рукометни тим са 13 (два, три, осам) и мушки национални кошаркашки тим са десет утакмица (шест, три, један).

Посматрајући по спортовима, најзаступљенија је кошарка (27,3 процената), затим одбојка (26,3), па рукомет (20,2), фудбал (14,1) и ватерполо (12,1).

Такође, по поменутиим подацима се види и да су у посматраном периоду активније биле женске селекције – 57,6 посто од укупног броја утакмица.

Као што се види на Слици 1, гостовања су доминантно била сконцентрисана на европски континент, односно на државе чији национални грански спортски савези припадају европским асоцијацијама одређених спортова, било да је реч о гостовању домаћину или неутралном терену, осим Јапана, где су три националне селекције учествовале на Олимпијским играма у Токију (женска кошаркашка, женска одбојкашка и мушка ватерполо селекција). Имајући у виду системе такмичења, нису сви тимови у државама у којима су гостовали играли и са домаћинима. Иначе, оваква концентрација догађаја у Европи (рачунајући утакмице и на домаћем терену, поред 17 других држава) није чудна имајући у виду да су посматрани национални спортски тимови Србије највише играли у квалификацијама за ЕП (шест циклуса, пет тимова) и на завршним континенталним турнирима (четири).

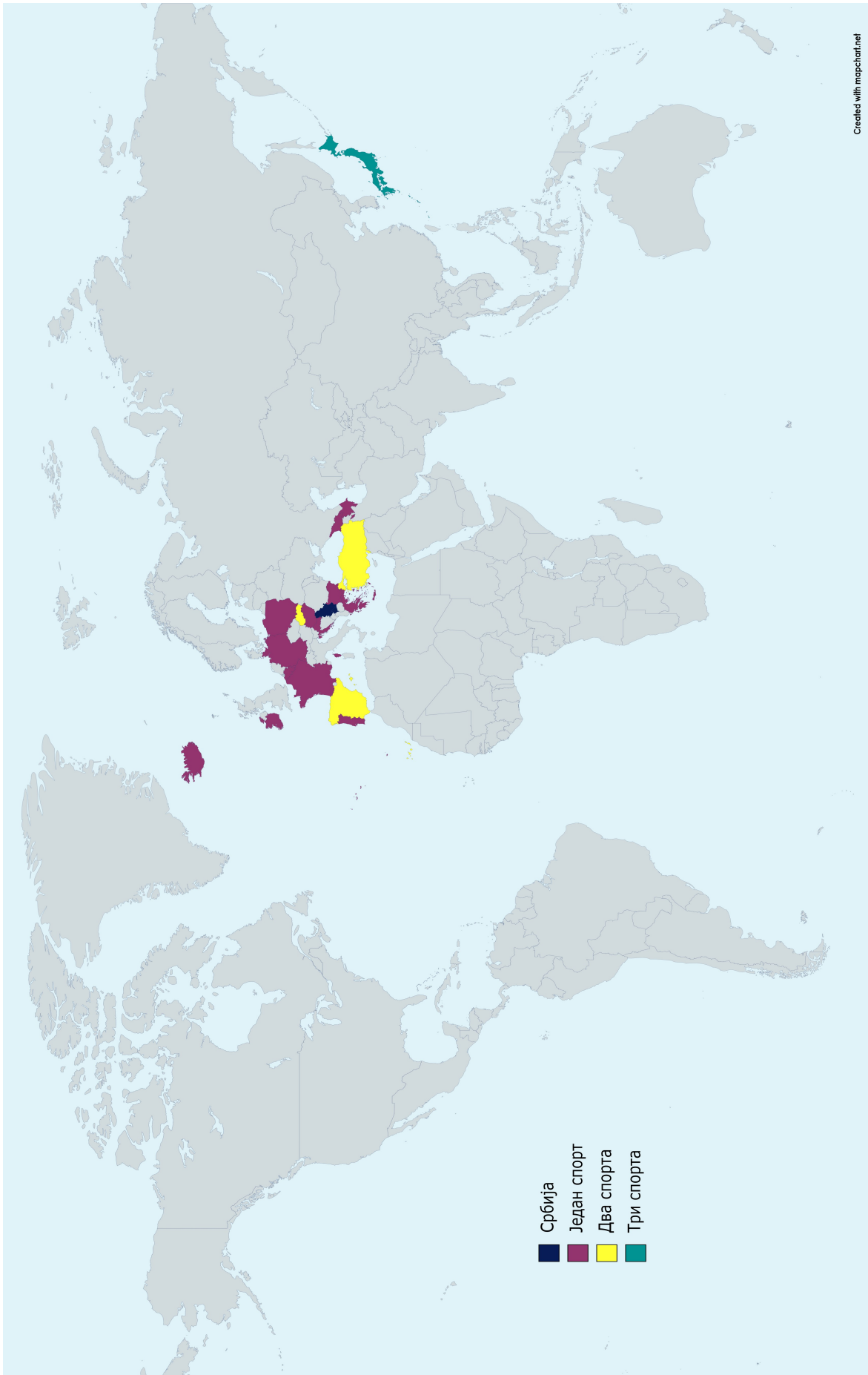
Такође, све утакмице квалификација и баража за СП (пет селекција) и завршног турнира СП (једна селекција, женска рукометна), као и квалификација за ОИ (две), национални спортски тимови Србије су одиграли у Европи. Од тога, селекције из по два спорта су играле у Словачкој, Турској и Шпанији, а из по једног у Азербејџану, Белгији, Бугарској, Грузији, Грчкој, Исланду, Луксембургу, Мађарској, Немачкој, Пољској, Португалу, Републици Ирској, Француској и Хрватској. Посматрајући по селекцијама посебно, у Европи су по две различите играле у Мађарској (мушка и женска рукометна), Словачкој (женска рукометна и мушка кошаркашка), Шпанији (женске рукометне и кошаркашке), Турској (женске кошаркашке и фудбалске) и Португалу (мушка и женска фудбалска).

Када је реч о противницима у посматраном периоду, као што се види на Слици 2, највише их је било из држава које припадају европским спортским асоцијацијама^{76 77}, процентуално 70 одсто, а укупно су играли са 40 различитих противника, односно са националним спортским тимовима из држава које се географски налазе на шест континената. Чак у четири од пет спортова су ривали били Грчка (осим у фудбалу) и Турска (осим у кошарци), после чега, са по три спорта, следе Белгија, Италија, Француска, Хрватска и Црна Гора. У два спорта су се национални спортски тимови Србије састали са Азербејџаном, Аустралијом, Бразилом, Доминиканском Републиком, Јужном Корејом, Казахстаном, Мађарском, Пољском, Португалом, Русијом⁷⁸, САД, Словачком, Украјином, Швајцарском и Шпанијом, а по једном са Босном и Херцеговином, Бугарском, Грузијом, Исландом, Јапаном, Камеруном, Канадом, Кенијом, Кином, Летонијом, Литванијом, Луксембургом, Немачком, Порториком, Републиком Ирском, Словенијом, Филипинима и Холандијом.

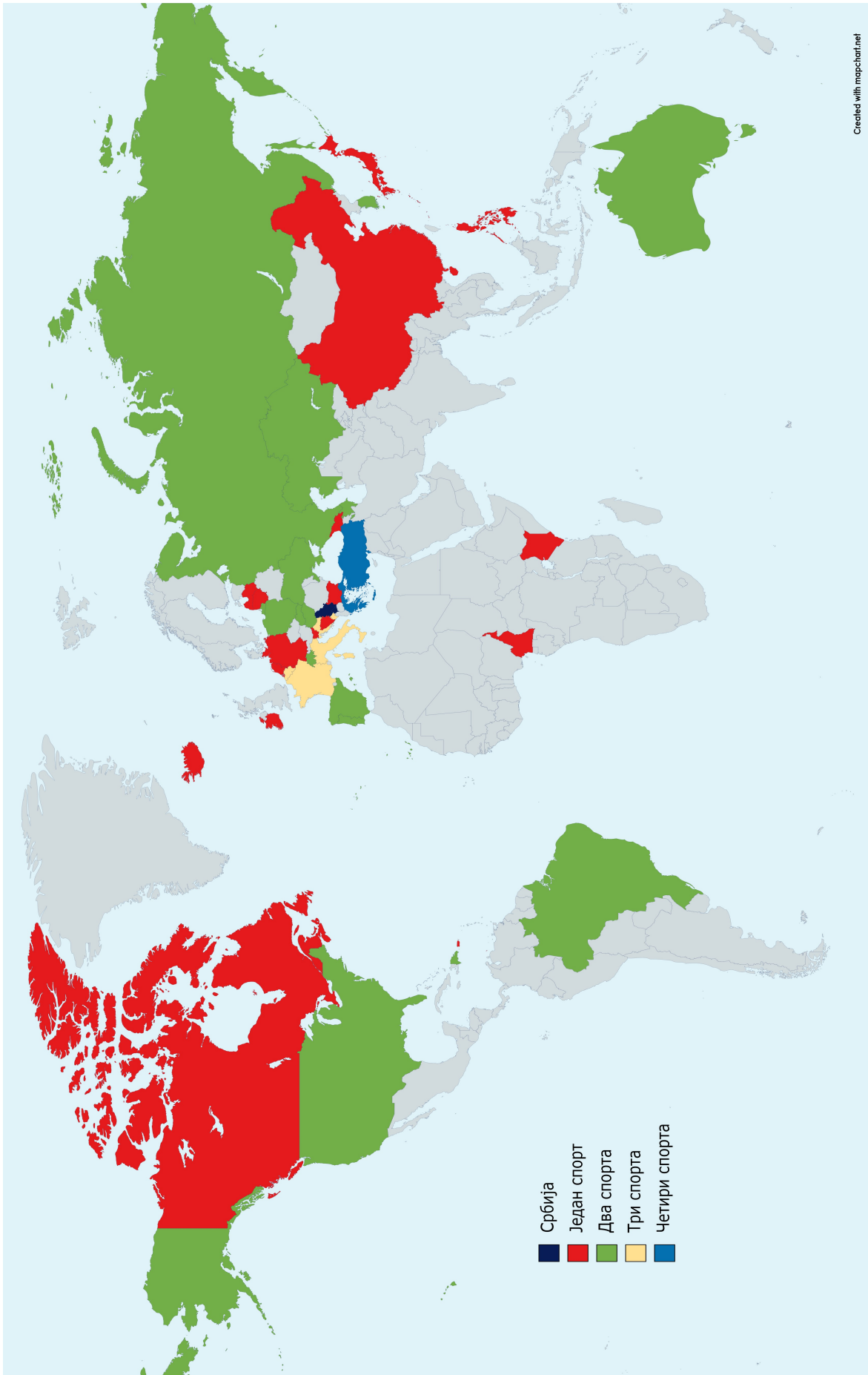
⁷⁶ Поједине селекције се географски налазе на једном континенту, али се такмиче са националним спортским тимовима са другог као чланови њихових континенталних спортских асоцијација.

⁷⁷ Систем међународног спорта није једнак систему препознавања Уједињених нација, па се тако такмиче и селекције са одређених територија које нису препознате као засебне државе кроз УН, односно које УН препознају као делове других држава које су чланице ове светске организације.

⁷⁸ Рачунајући селекције из те земље које нису могле да играју под тим именом и државним обележјима због забране Суда за спортску арбитражу у Лозани (CAS). Више на <https://olympics.com/ioc/news/ioc-receives-wada-s-crc-confirmation-that-implementation-guidelines-for-cas-decision-regarding-rusada-will-not-lead-to-non-compliance-procedures-if-fully-applied> (International Olympic Committee, 2021d).

СЛИКА 1: Мапа гостовања националних спортских тимова Србије (код ривала и на неутралном терену) у утакмицама квалификација или завршних турнира европских и светских првенстава, као и Олимпијских игара у једном или више посматраних спортова у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године

СЛИКА 2: Мапа противника националних спортских тимова Србије у утакмицама квалификација или на завршним турнирима европских и светских првенстава, као и Олимпијских игара у једном или више посматраних спортова у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године

ТАБЕЛА 1: Преглед утакмица националних спортских тимова Србије у квалификацијама или на завршним турнирима европских и светских првенстава, као и Олимпијских игара у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године (1–2)

	Укупно (све утакмице са обе стране)	Државе																					
		Луксембург	Мађарска	Немачка	Пољска	Порторико	Португал	Република Ирска	Русија	Сједињене Америчке Државе	Словачка	Словенија	Турска	Украјина	Филипини	Француска	Холандија	Хрватска	Црна Гора	Швајцарска	Шпанија		
Мушки национални рукометни тим	домаћи терен														1								2
	гостујући														1								7
	неутрални												1			1							3
Женски национални рукометни тим	домаћи терен									1			1										2
	гостујући		1							1													3
	неутрални			1				2			1				1			1					8
Женски национални кошаркашки тим	домаћи терен																						3
	гостујући																1				1		2
	неутрални								1							2		1		1			12
Мушки национални кошаркашки тим	домаћи терен					1																	6
	гостујући									1													3
	неутрални																1						1
Мушки национални фудбалски тим	домаћи терен	1																					4
	гостујући	1																					4
	неутрални																						0
Женски национални фудбалски тим	домаћи терен											1											2
	гостујући			1								1											4
	неутрални																						0
Женски национални одбојкашки тим	домаћи терен		1						1							2							9
	гостујући																						1
	неутрални																						7
Мушки национални одбојкашки тим	домаћи терен																						0
	гостујући				2																		2
	неутрални											1	1				1						7
Мушки национални ватерполо тим	домаћи терен																						0
	гостујући																						0
	неутрални																	1	1		2		8
Женски национални ватерполо тим	домаћи терен											1									1		4
	гостујући																						0
	неутрални																						0
Укупно	99	2	2	1	3	1	4	2	3	2	4	1	6	2	1	8	1	3	3	2	4	4	

Посматрајући по селекцијама, као што се види у Табели 1 и Табели 2, чак половина (пет од десет) се састала са Белгијом, Грчком, Италијом и Турском, а са сваком од поменутих играо је мушки национални одбојкашки тим, у Пољској на Европском првенству. Са одговарајућим селекцијама Француске су играла четири национална спортска тима Србије, али укупно највише – осам пута, после чега следе Грчка, Италија и Турска са по шест утакмица. Са истим ривалом више пута (по два) играло је пет националних спортских тимова – женски одбојкашки са Јужном Корејом на ОИ и са Француском на ЕП у Београду, женски рукометни са Русијом у квалификацијама за ОИ и на СП, женски кошаркашки са Француском на ЕП и на ОИ, мушки ватерполо са Шпанијом на ОИ и мушки одбојкашки са Пољском на ЕП на њеном терену.

Као што је претходно речено, на домаћем терену у посматраном периоду је играло осам националних спортских тимова Србије, против 22 од укупно 40 ривала. Четири селекције су играле против Турске (све четири женске селекције, осим у кошарци), две против Француске (укупно три пута, пошто су се женски национални одбојкашки тимови састали два пута на ЕП), Азербејџана, Белгије, Грчке, Италије и Словачке, а по једна против Аустралије, Босне и Херцеговине, Бразила, Бугарске, Доминиканске Републике, Јужне Кореје, Летоније, Луксембурга, Мађарске, Порторика, Португала, Републике Ирске, Русије, Филипина и Швајцарске.

6.2. Медијска покривеност националних спортских тимова и активност корисника новинарских садржаја кроз коментаре – квантитативна анализа

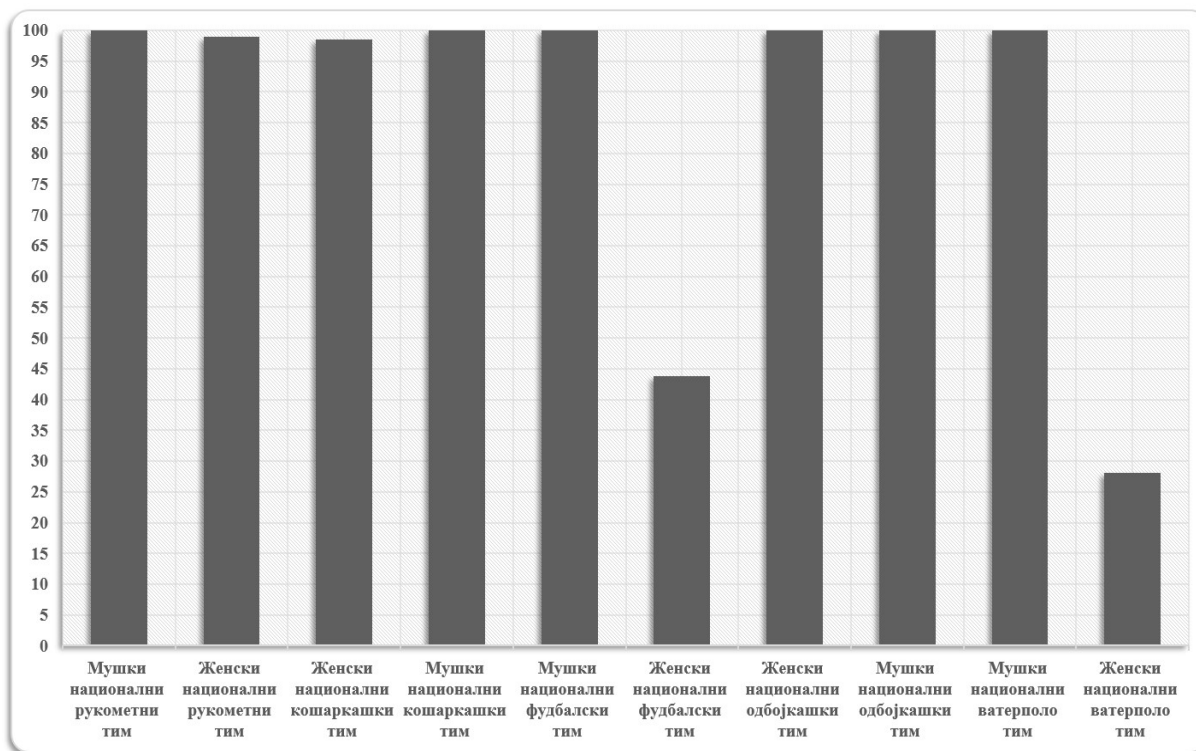
Претходно је идентификовано укупно 99 тражених утакмица десет националних спортских тимова Србије у пет најпопуларнијих колективних спортова, односно у квалификацијама за Олимпијске игре, светска и европска првенства и/или на завршним турнирима. Потенцијални број тражених новинарских садржаја (вести/извештаја) је износио 792, а пронађено је 739, пошто нису сви анализирани медији известили о свим траженим спортским догађајима. Самим тим, медијска покривеност националних спортских тимова у посматраном периоду, по траженим критеријумима, износи 93,3 посто.

Посматрајући Графикон 13, види се да су идентификовани сви тражени садржаји за шест од десет националних спортских тимова, односно за пет мушких и једну женску селекцију – одбојкашку. Такође, висок проценат медијске покривености је уочен код женских националних спортских тимова у рукомету (99%) и кошарци (98,5%), док су далеко на маргини женске селекције у фудбалу (43,8%) и нарочито у ватерполу (28,1%), односно јасна је њихова одсутност са медијске агенде чак и у тренуцима када играју квалификације за СП, односно ЕП.

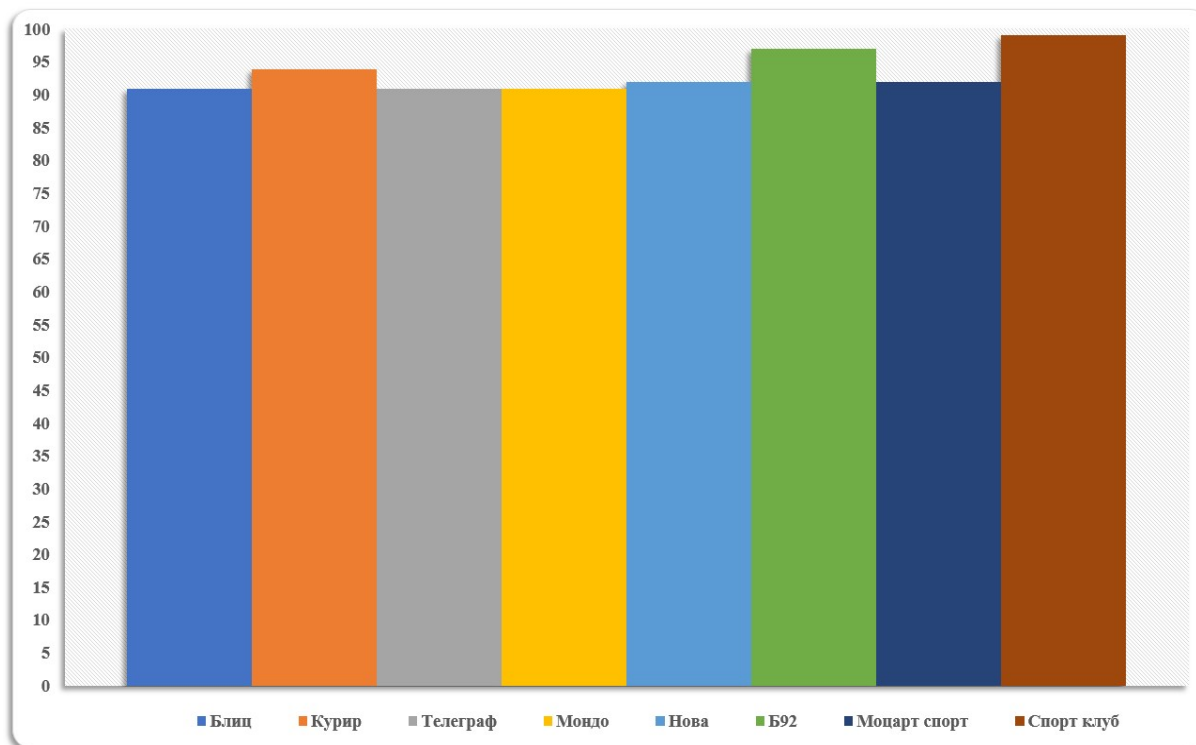
Уколико се посматра по анализираним веб порталима, што се види на Графикону 14, ниједан није објавио све тражене новинарске садржаје, а највећи проценат тражених објава има Спорт клуб (99%). Следе Б92 (97%), Куир (93,9%), Нова, Моцарт спорт (по 91,9 процената), Блиц, Телеграф и Мондо (по 90,9 посто).

Када је реч о видљивости садржаја везаних за спорт уопште на анализираним информативним веб порталима, као посебни одељци најчешће су посебно истакнути фудбал и кошарка, док се најчешће остали спортови групишу управо под заједничким сегментом са тим (остали спортови) или другим одговарајућим називом. Изузеци су поједина велика такмичења, када се може видети издвојена посебна рубрика. Такође, у зависности од информативног веб портала увиђа се и могућност дељења садржаја на друштвеним мрежама.

ГРАФИКОН 13: Процент медијске покривености утакмица десет националних спортских тимова Србије појединачно у квалификацијама или на завршним турнирима Олимпијских игара, европских и светских првенстава у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године на анализираним информативним веб порталима укупно

ГРАФИКОН 14: Процент медијске покривености утакмица десет националних спортских тимова Србије укупно у квалификацијама или на завршним турнирима Олимпијских игара, светских и европских првенстава у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године на анализираним информативним веб порталима појединачно

Прелазећи на корисничке садржаје – коментаре, различита су визуелна решења на посматраним информативним веб порталима, па се тако коментари могу сместити на исту страну на којој је новинарски текст, испод њега или на посебну страну, а постоје и решења по којима су временски најближи коментари остављени уз новинарске садржаје и одмах видљиви, док су сви груписани на другој страни или је остале потребно додатним кликом отворити на истој. Такође, карактеристичан је Мондо, који је разврстао коментаре, уколико су бројнији од 20, на више посебних страна, где на свакој има највише 20.

Уз то, још две напомене. Прва да је број укупног садржаја на којима је било могуће коментарисање (728) мањи од укупног броја идентификованих новинарских садржаја (739) због парцијалног недостатка могућности за коментарисање на Новој, што је уочено током анализе (на 11 новинарских садржаја). Такође, на појединим информативним веб порталима је уочен мањи број видљивих коментара у односу на истакнути број коментара.

Када је реч о временском ограничењу за постављање коментара, на посматраним информативним веб порталима најчешће није дефинисано (нпр. изузетак је Блиц који дозвољава коментаре до 72 сата после објављивања новинарског садржаја уз објашњење да редакција жели да подстакне коментарисање актуелних текстова). Што се тиче правила коментарисања, она су јасно видљива (на страни где се пише коментар или кроз посебан линк) на половини анализираних информативних веб портала у посматраном периоду, а премодерација се истиче као модел филтрирања и контроле објављеног садржаја (наравно, уз могућност и накнадног уклањања неприкладног садржаја). Могу се тако наћи и напомене да је потребно држати се теме, мада ће се увидети из даље анализе да је то растегљива категорија.

Такође, у узорку овог рада доминирају веб портали који дозвољавају пласирање коментара без регистрације, односно уношења неког идентификационог податка, а код неких постоји и могућност избора. Уз то, ретки су они који јасно наглашавају ограничење у броју карактера по коментару.

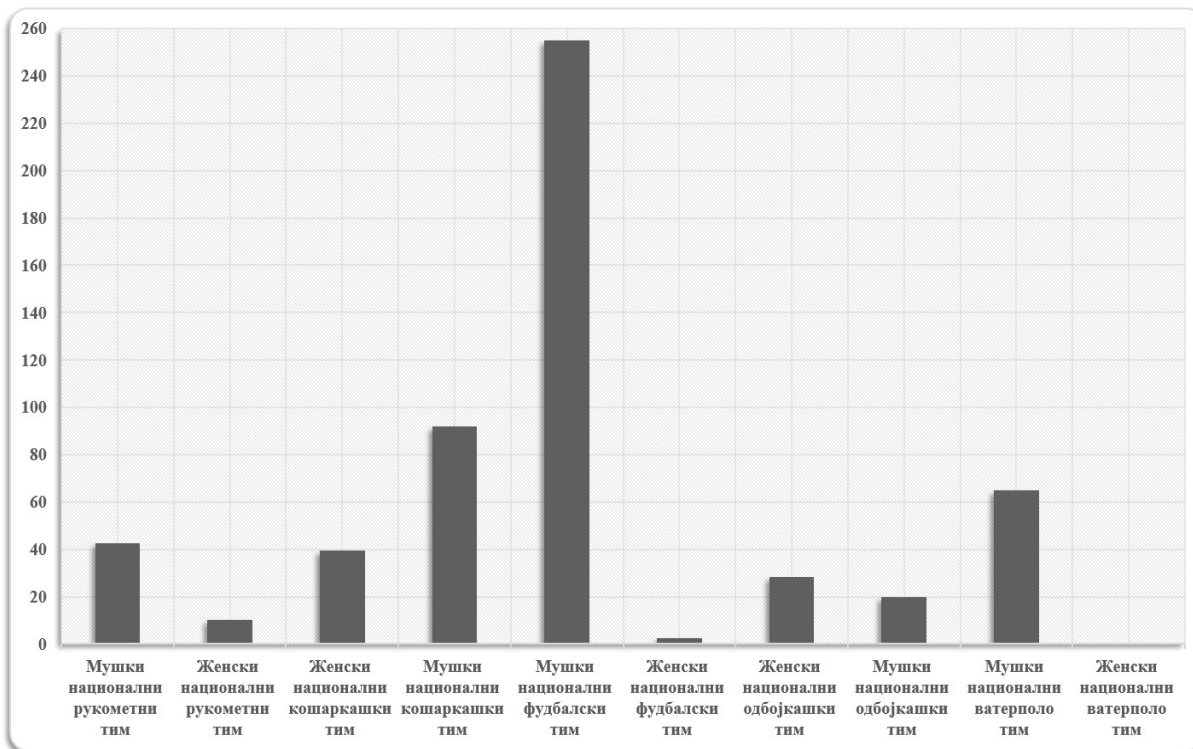
У сортирању је незаобилазна могућност хронолошког прегледа (где су на врху најновији коментари, мада има и оних који дозвољавају сортирање у оба смера), а најчешће се могу поређати и по популарности (препоручујем/не препоручујем, позитивни/негативни и слично), опцији која је била доступна у посматраном периоду на већини портала (осим Нове и Спорт клуба).

Такође, када је реч о репликама на коментаре, половина посматраних веб портала има такву опцију, док се код других то решава мануелним карактеристичним означавањем одређеног имена, надимка и сличног (тзв. „меншовање” – *mention* кроз коришћење @ и у наставку одређеног имена, надимка и сличног који стоји уз коментар за који се жели реплика). На тај начин, преглед коментара, у зависности од веб портала, може реплике сместити одмах испод одговарајућег коментара или засебно, али поменуто означавање омогућава контекстуалну повезаност коментара и реплике.

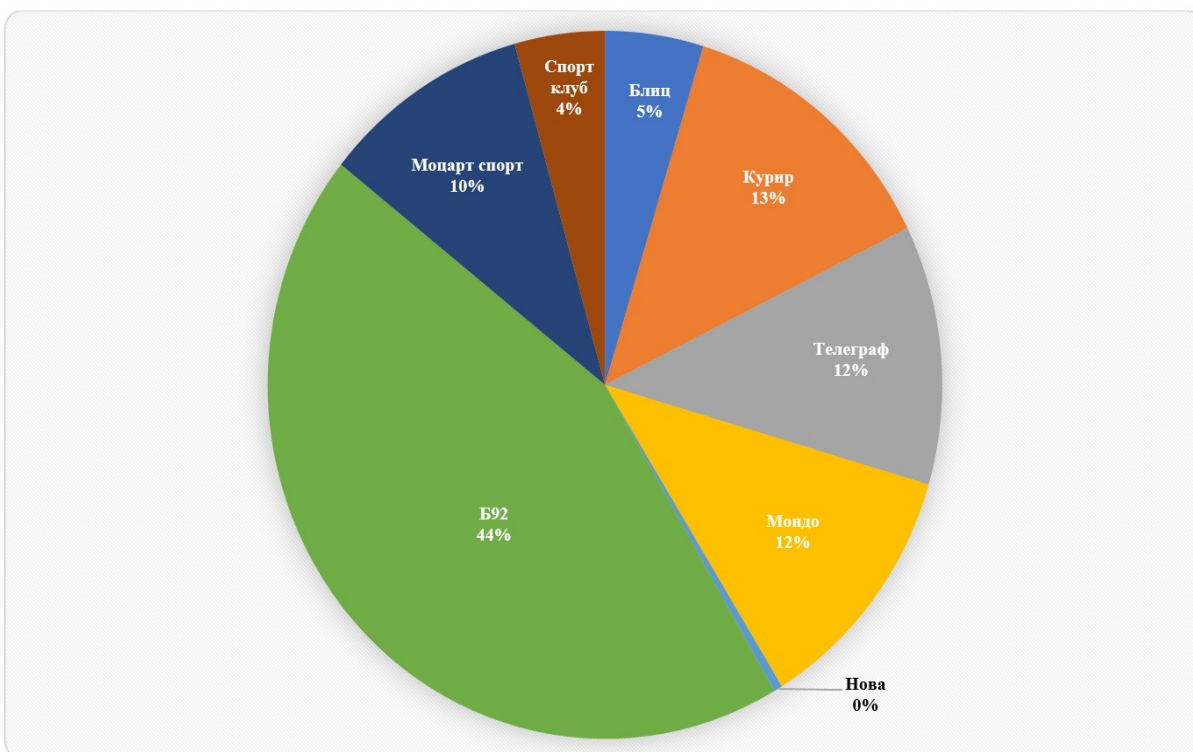
Од раније споменутих 739 новинарских садржаја на 11 (на информативном веб порталу Нова) није било могућности за остављање коментара, па је тако на 728 новинарских садржаја повезаних са 99 утакмица националних спортских тимова укупно забележена 41.396 коментара у року од 48 сати од тренутка објављивања новинарског садржаја.

За активност корисника кроз коментаре најзанимљивији је био мушки национални фудбалски тим, што се види и на Графикону 15, а просечан број коментара по новинарском садржају износи 255. Следе њихове колеге из кошарке (92), ватерпола (65) и рукомета (42), пре кошаркашица (40), док су на зачељу ватерполисткиње са једним коментаром укупно из девет новинарских текстова.

ГРАФИКОН 15: Просечан број коментара на траженим новинарским садржајима везаним за утакмице националних спортских тимова Србије у квалификацијама или на завршним турнирима Олимпијских игара, светских и европских првенстава у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године на анализираним информативним веб порталима (рачунајући једино новинарске садржаје на којима су дозвољени коментари)

ГРАФИКОН 16: Удео коментара на анализираним информативним веб порталима појединачно у укупном броју коментара на траженим новинарским садржајима везаним за утакмице националних спортских тимова Србије у квалификацијама или на завршним турнирима Олимпијских игара, светских и европских првенстава у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године (у процентима)

Посматрајући квантитативно коментаре, као на Графикону 16, уочава се да највише активних корисника има информативни веб портал Б92, којем припада 44 процента од укупног броја издвојених коментара. Са друге стране, на дну је Нова, са испод пола процента.

У наставку је представљена квантитативна анализа за сваки национални спортски тим Србије појединачно, а поређани су хронолошки, по томе када су одиграли прву тражену такмичарску утакмицу у анализираном периоду.

6.2.1. Национални спортски тим Србије у рукомету – мушкарци

У 2021. години мушки национални рукометни тим такмичио се у квалификацијама за Европско првенство у Мађарској и Словачкој 2022, под вођством Шпанца Тонија Ђероне. Поред домаћина, на ЕП су се директно пласирали Шпанија и Хрватска, као финалисти претходног континенталног турнира, док је Србија била међу 40 селекција у квалификационом циклусу који се састојао од три фазе, а трајао је од јануара 2019. до маја 2021. године, уз одређена одлагања због пандемије ковида 19.

Репрезентација Србије се такмичила од последње квалификационе фазе, на основу ранијих резултата, у Групи 1, што је била једна од осам група са по четири тима. Освојила је прво место са 11 бодова из шест утакмица (четири одигране и две регистроване службеним резултатом), испред Француске са 9, Грчке са 4 и Белгије, која је одустала од такмичења пред почетак, услед проблема због пандемије ковида 19. Национални тим Србије је победио Француску у Зрењанину 5. јануара (27:24), као и Грчку 13. јануара (31:21), коју је савладао и у Атини 29. априла (27:25), док је одиграо нерешено са Француском у Кретеју 9. јануара (26:26). На тај начин се пласирао на ЕП.

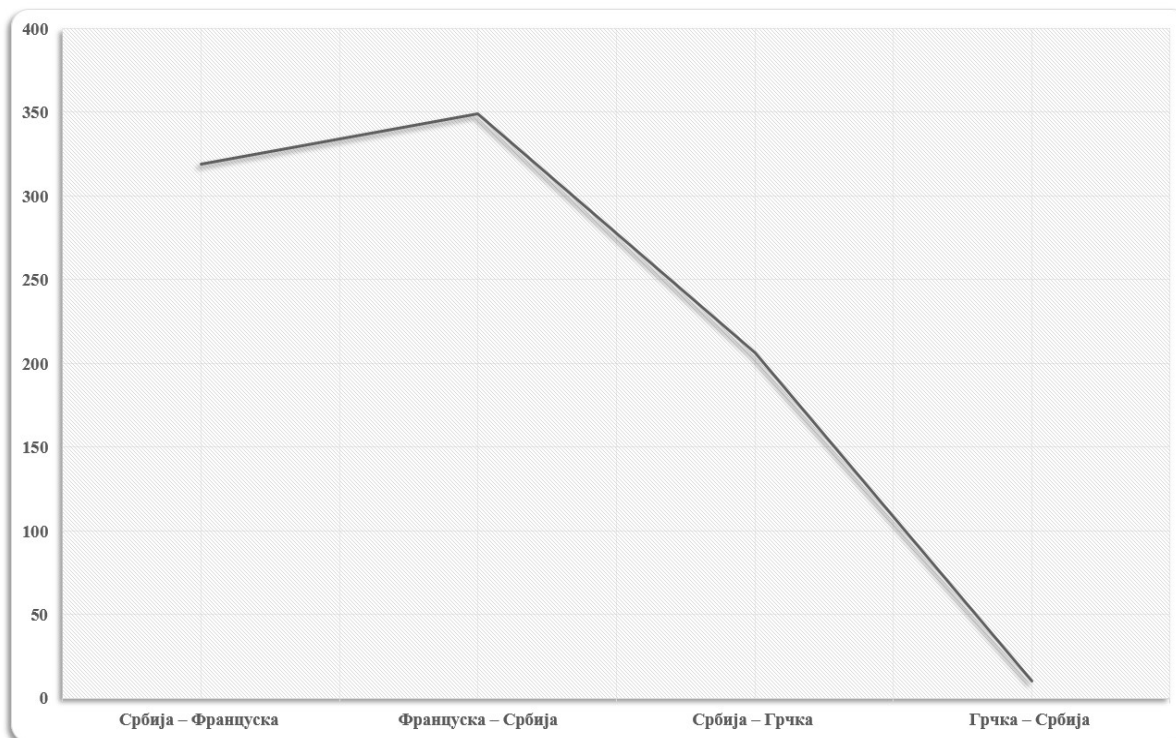
Иначе, на ово континентално такмичење су се пласирале прве две репрезентације из сваке групе, као и четири најбоља национална тима са табеле трећепласираних, односно са најбољим учинком у утакмицама са боље пласираним тимовима у њиховим групама.

Као што се види на Графикону 17, пажњу активних корисника посматраних веб портала држао је низ од три утакмице у јануару, док је последња утакмица, која је одиграна крајем априла, остала без значајније пажње, бар када је реч о коментарима. То се може сматрати и очекиваним, имајући у виду да је у том периоду већ било познато да је национални рукометни тим Србије освојио прво место у квалификационој групи и пласирао се на ЕП, као и да је медијска пажња када је реч о самој најави догађаја и извештавању била значајно испод оних у јануару.

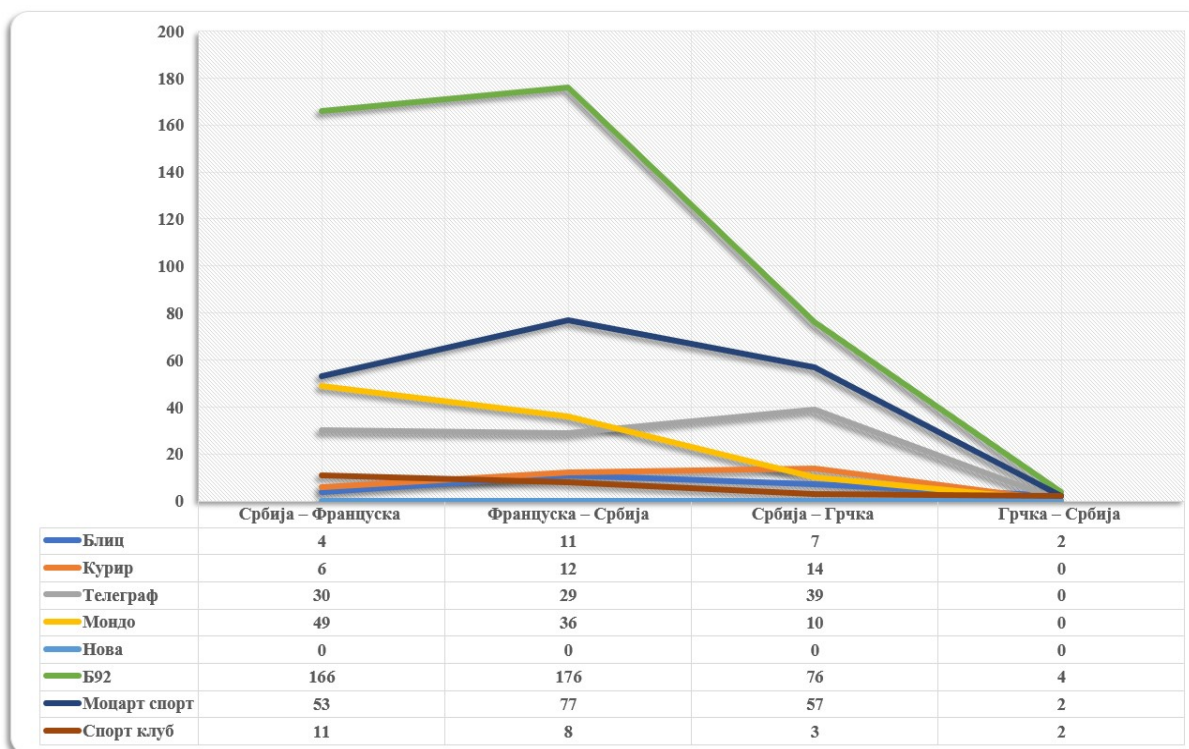
Са друге стране, инерција почетних резултатских успеха против фаворизоване Француске, једне од најбољих селекција света у том тренутку, у јануару, задржала се у коментарима и у дуелу тог месеца против Грчке, иако је реч о знатно мање медијски атрактивном противнику, који до сада није играо на ЕП.

У укупном броју коментара удео оних са прве утакмице против Француске, збирно гледајући све анализиране портале, износи 36,1 посто, узвратног сусрета после почетног победничког импулса још више – 39,5 посто, првог дуела са Грчком 23,3, а другог 1,1 проценат. Појединачно гледано, у апсолутним бројкама, управо је друга утакмица са Француском, што је једина у којој национални рукометни тим Србије није победио, изазвала највише коментара на три портала, док су први сусрет са истим ривалом и први дуел са Грчком имали највише коментара на по два портала.

ГРАФИКОН 17: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – победа, реми, па две победе у групи)

ГРАФИКОН 18: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – победа, реми, па две победе у групи)

Посматрајући појединачно, кроз Графикон 18, види се да су сви веб портали известили о свим утакмицама мушког националног рукометног тима Србије у квалификацијама за ЕП. Ипак, јасно је видљива значајна разлика у броју коментара, све до екстремно ниског нивоа Нове, најмлађег портала међу посматранима, која уопште није имала активне кориснике на издвојеним новинарским садржајима.

Са друге стране, иако са најмање стварних (реалних) корисника на месечном нивоу од шест информативних веб портала општег типа, Б92, који је и најстарији од посматраних, односно најдуже на онлајн сцени, има убедљиво најактивније кориснике, односно највећи број коментара. Његов удео у укупном броју коментара са свих осам портала повезаних са извештајима у овом квалификационом циклусу износи скоро половину, односно 47,7 посто. Следе Моцарт спорт са 21,4, Телеграф са 11,1, Мондо са 10,8, Курир са 3,6, односно Блиц и Спорт клуб са по 2,7 процената.

На почетку 2022. године, национални рукометни тим Србије такмичио се на Европском првенству, на којем су учествовале 24 репрезентације (приликом жребања је био смештен у други од четири шешира), а које је одржано у Мађарској и Словачкој од 13. до 30. јануара. Елиминисан је у првој групној фази такмичења и заузео је 14. место. Златна медаља је припала Шведској, сребрна Шпанији, бронзана Данској, док је четврта била Француска. У Групи Ц прелиминарне фазе такмичења Србија је играла у Сегедину, где је победила Украјину 13. јануара (31:23), два дана касније поражена је од Хрватске (20:23), па од Француске 17. јануара (25:29). Тако је заузела треће место у Групи Ц са два бода, испред Украјине, која је била без бодова, а иза Француске са шест и Хрватске са четири бода, које су наставиле такмичење.

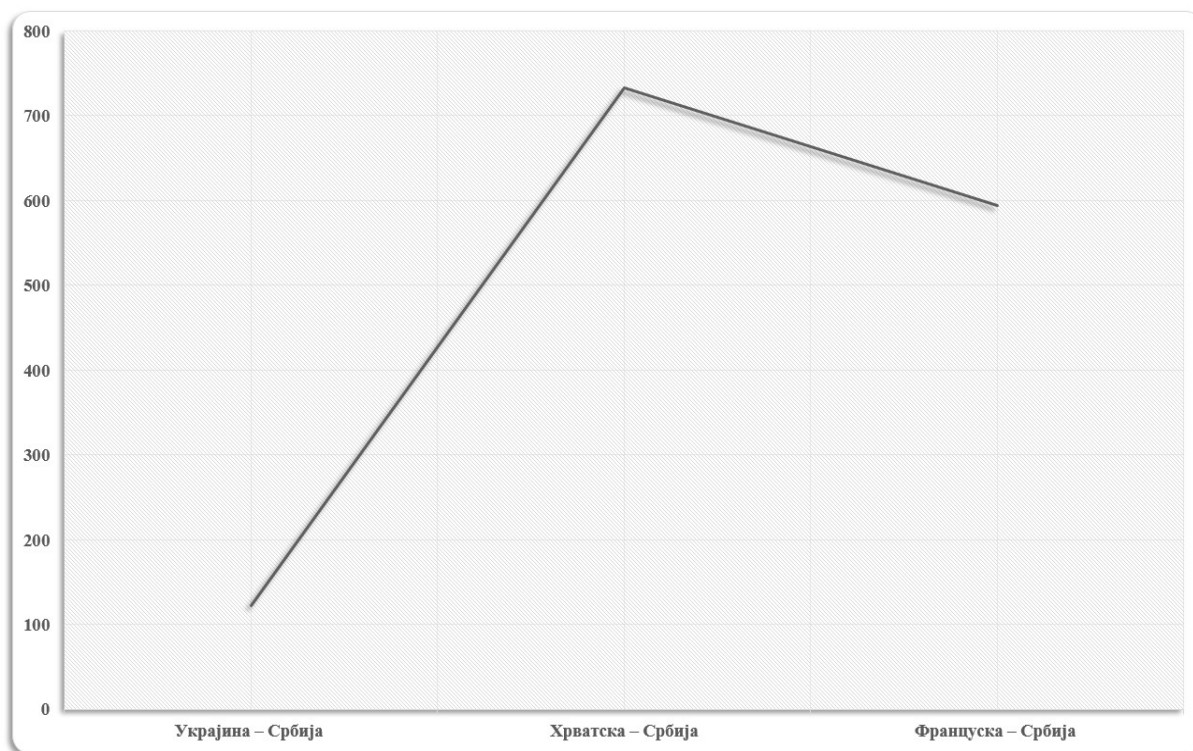
Као што се види на Графикону 19, више пажње активних корисника кроз коментаре су изазвали порази репрезентације Србије на ЕП него почетна победа против Украјине, имајући у виду да удео коментара на поменути победу износи 8,4 посто укупног броја. У центру пажње је била друга утакмица на турниру, против Хрватске, која је још раније била означена као одлучујућа за пласман у другу фазу такмичења. Управо та утакмица односи половину укупног броја селектованих коментара из тражених садржаја везаних за ЕП, уједно је и утакмица са највећим бројем коментара када је реч о националном мушком рукометном тиму Србије у посматраном периоду.

Иначе, када се посматрају одвојено два сегмента, уочава се значајно повећање интересовања за коментарисање (64 посто више коментара укупно) на завршном турниру у односу на квалификације, где је расута пажња кроз више месеци, што је очекивана тенденција, имајући у виду више такмичарских утакмица у мање дана и већи број квалитетнијих противника.

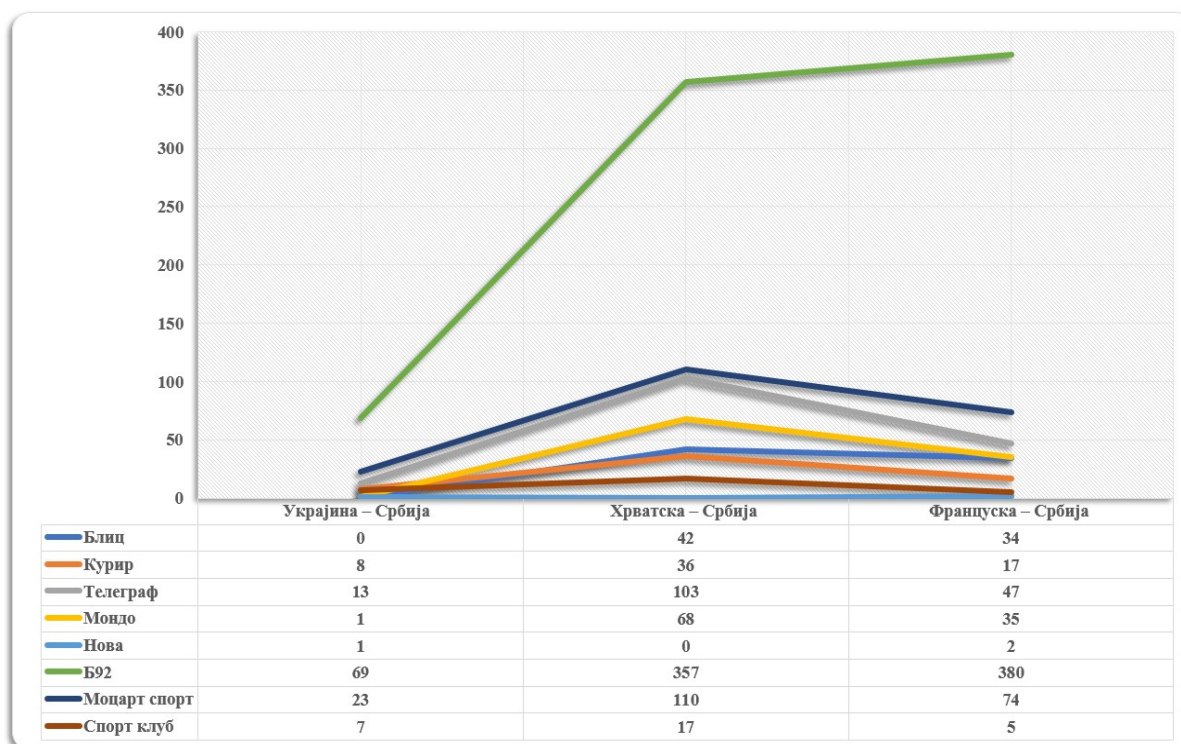
Посматрано и појединачно по издвојеним садржајима на анализираним веб порталима, што се види на Графикону 20, на шест од осам је највише пажње активних корисника кроз коментаре изазвала утакмица између репрезентација Србије и Хрватске, док је на две то био последњи сусрет у групи, пред који је Србија и даље имала шансе да се пласира у наредну фазу, али је доживела пораз од Француске, тада већ актуелног олимпијског шампиона (из Токија 2021. године), после победе над истим ривалом и ремија у квалификацијама за ЕП.

Поново су доминатно активнији од других били посетиоци информативног веб портала Б92, па удео њихових коментара у укупном броју издвојених коментара везаних за садржаје са овог турнира износи преко 55 посто. Такође, само један текст, укупно гледано, није испраћен бар једним коментаром (не рачунајући случај Нове, када није имала опцију за коментаре), што је био новинарски садржај из Блица са уводне утакмице против Украјине.

ГРАФИКОН 19: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног рукометног тима Србије на Европском првенству 2022. године (хронолошки – победа, па два пораза у групи)

ГРАФИКОН 20: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног рукометног тима Србије на Европском првенству 2022. године (хронолошки – победа, па два пораза у групи)⁷⁹

⁷⁹ На информативном веб порталу Нова није било опције да се остави коментар уз новинарски садржај са друге утакмице на ЕП, Хрватска – Србија, самим тим није било коментара.

6.2.2. Национални спортски тим Србије у рукомету – жене

У 2021. години, женски национални рукометни тим Србије се прво такмичио у квалификацијама за Олимпијске игре у Токију 2021. Један од три квалификациона турнира је одржан у Ђеру, а место је изборено кроз резултат на Светском првенству 2019. (шеста позиција).

У Мађарској је Србија била трећа, са два бода, иза Русије са шест и домаћина турнира са четири бода, а испред Казахстана, који није освојио ниједан бод. На тај начин, није се пласирала на Олимпијске игре, за шта је било непходно да се нађе на једној од прве две позиције. У првом колу, 19. марта, Србија је поражена од Русије (24:29), у другом колу од Мађарске (23:31), дан касније, док је у трећем колу, 21. марта, победила Казахстан (42:30).

Иначе, овдашњи национални тим, тада као селекција СФРЈ, последњи пут је учествовао на Олимпијским играма 1988, а пласирао се и 1992, када је био спречен да се такмичи у Барселони због санкција Уједињених нација према Савезној Републици Југославији.

Као што се види на Графикону 21, једина победа женског националног рукометног тима Србије на олимпијском квалификационом турниру у Мађарској изазвала је много мање пажње активних корисника кроз коментаре у односу на претходне дане и два пораза, имајући у виду да та утакмица није имала никакав значај када је реч о пласману на ОИ у Токију, једино за коначан пласман на турниру (треће или четврто место). Чак је то и утакмица са које нису известили сви посматрани веб портали (изостао је тражени садржај на Моцарт спорту). Удео коментара испод новинарских садржаја о тој утакмици у укупном броју коментара износи 7,1 посто, док код првог сусрета, пораза од Русије, износи 26,4 посто.

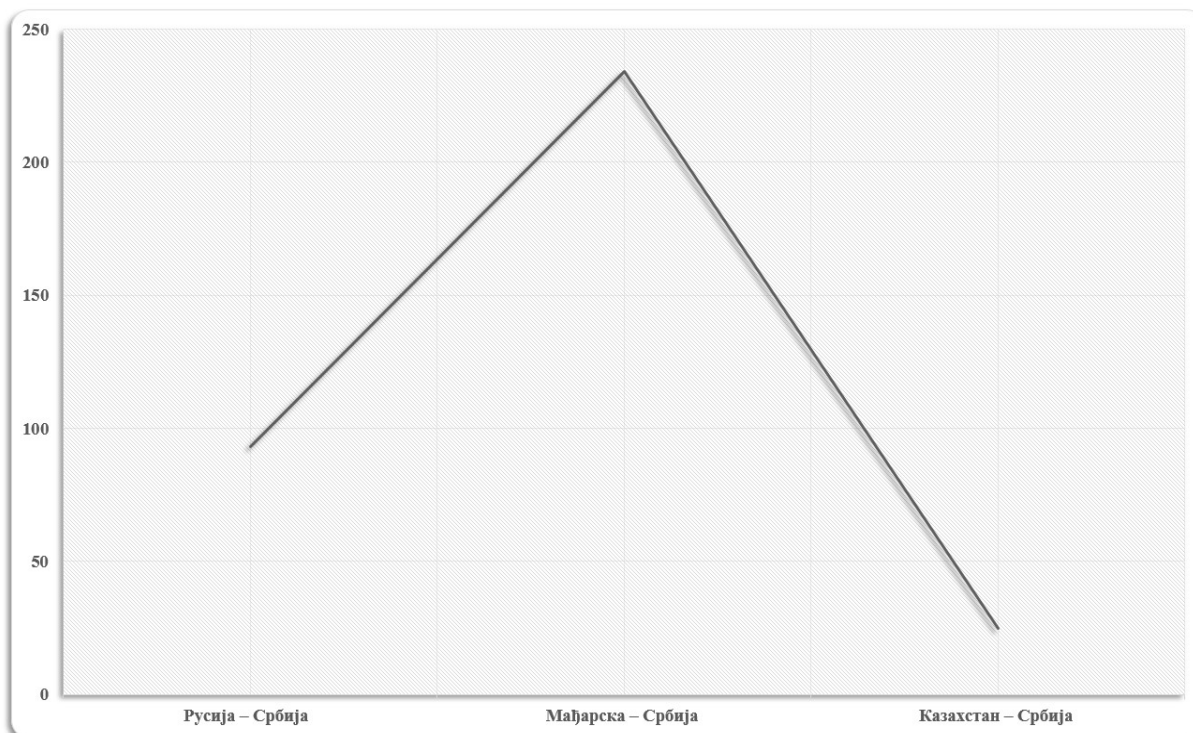
Доминантан удео коментара припада другој утакмици, две трећине – 66,5 посто, што је пораз после којег репрезентација Србије више није имала шансе да се пласира на ОИ. Уједно, та утакмица је изазвала највише пажње укупно када је реч о женском националном рукометном тиму Србије, на начин на који је посматрано у овом раду.

Гледано и појединачно кроз веб portale, утакмица Мађарска – Србија је изазвала највише пажње када је реч о броју коментара на седам од осам, док на Моцарт спорту благи примат има први пораз, од Русије. Као што се види на Графикону 22, поново је доминантан Б92, коме припада више од половине укупног броја коментара, односно његов удео је 58,8 посто. Следе Телеграф са 9,4, Курир са 8,2, Мондо са 7,7, Блиц и Моцарт спорт са по 5,4, Спорт клуб са 4 и Нова са 1,1 посто.

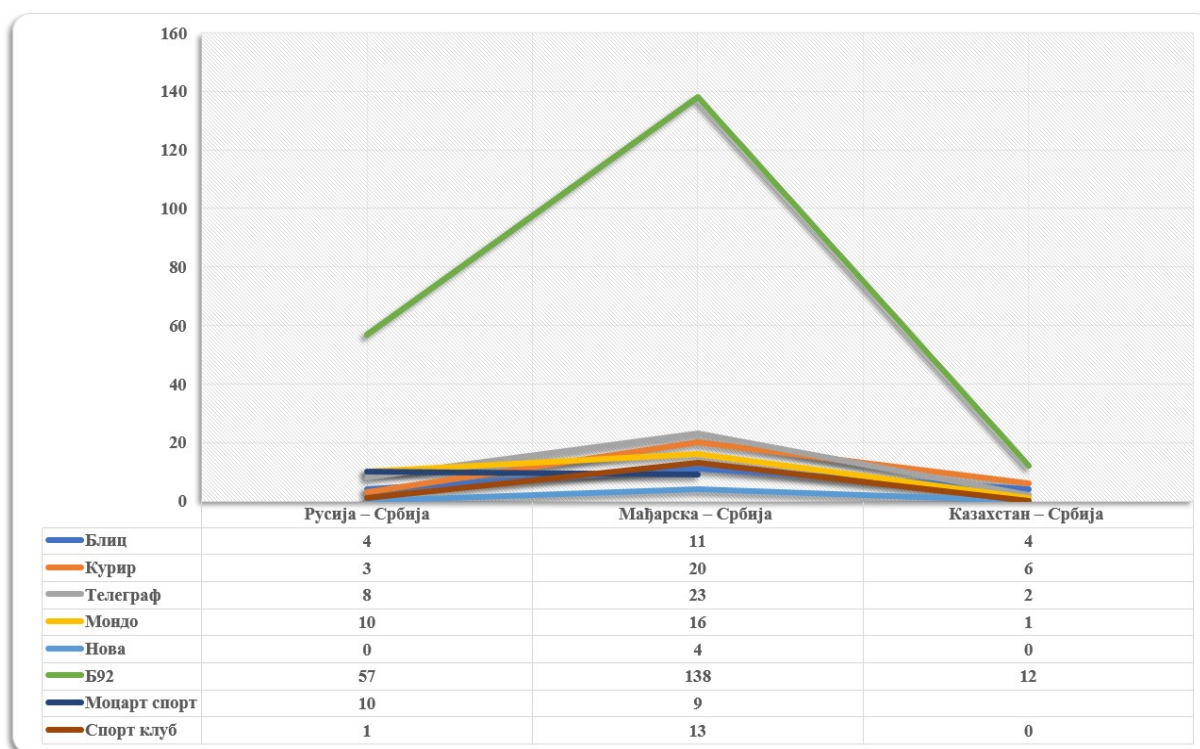
Следећа такмичарска акција женске рукометне репрезентације Србије је била бараж за Светско првенство у Шпанији 2021. године. То је била друга, последња квалификациона фаза за планетарни турнир, а Србија се директно пласирала у бараж као једна од десет најбоље ранжираних селекција са ЕП 2020. у Данској које се већ нису квалификовале за СП 2021. У ту акцију је кренула са новим селектором, пошто је смењен Љубомир Обрадовић, а на клупу је сео Словенац Урош Брегар. Савладао је Словачку прво на гостовању у Шаљи 17. априла (26:19), потом и у Београду (32:25) четири дана касније.

Ове утакмице су изазвале много мање пажње него олимпијске квалификације, што се види и на Графикону 23 и Графикону 24, по броју коментара испод селекованих текстова, где је квантитативно одскочио једино Б92. Половина издвојених новинарских садржаја уопште није имала коментаре, али су сви посматрани веб портали известили са ових догађаја.

ГРАФИКОН 21: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Олимпијске игре 2021. године (хронолошки – два пораза, па победа у групи)

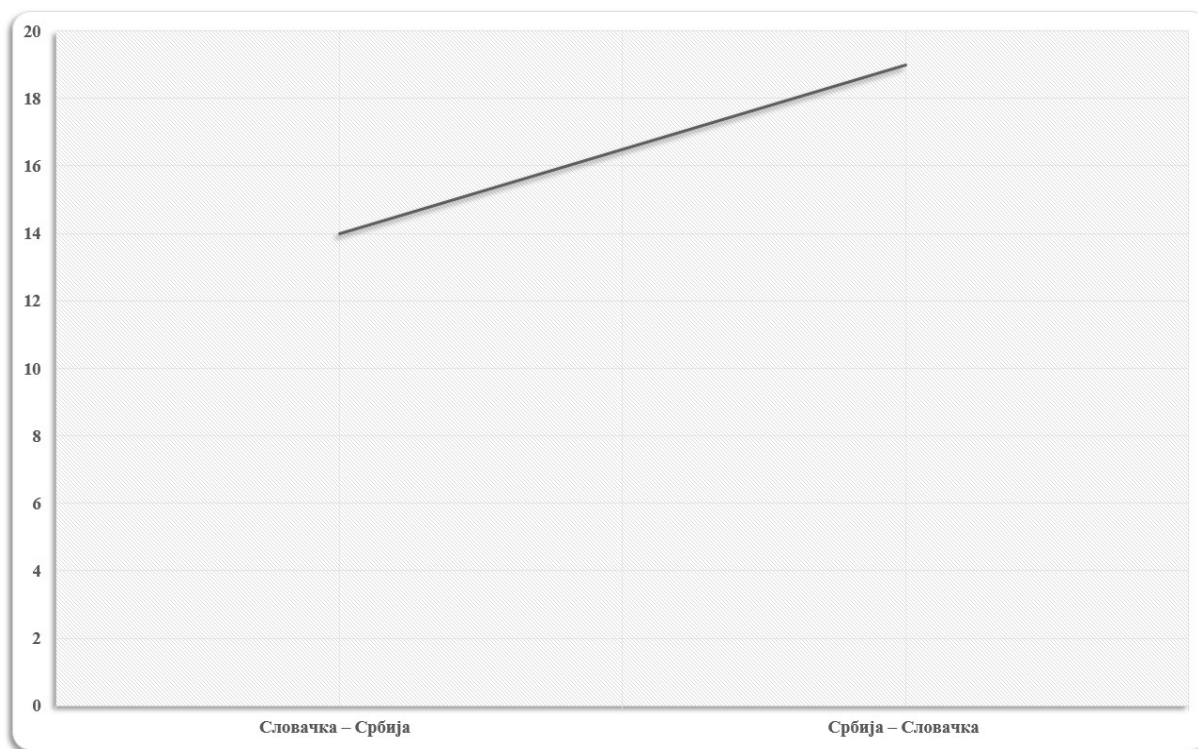

ГРАФИКОН 22: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Олимпијске игре 2021. године (хронолошки – два пораза, па победа у групи)⁸⁰

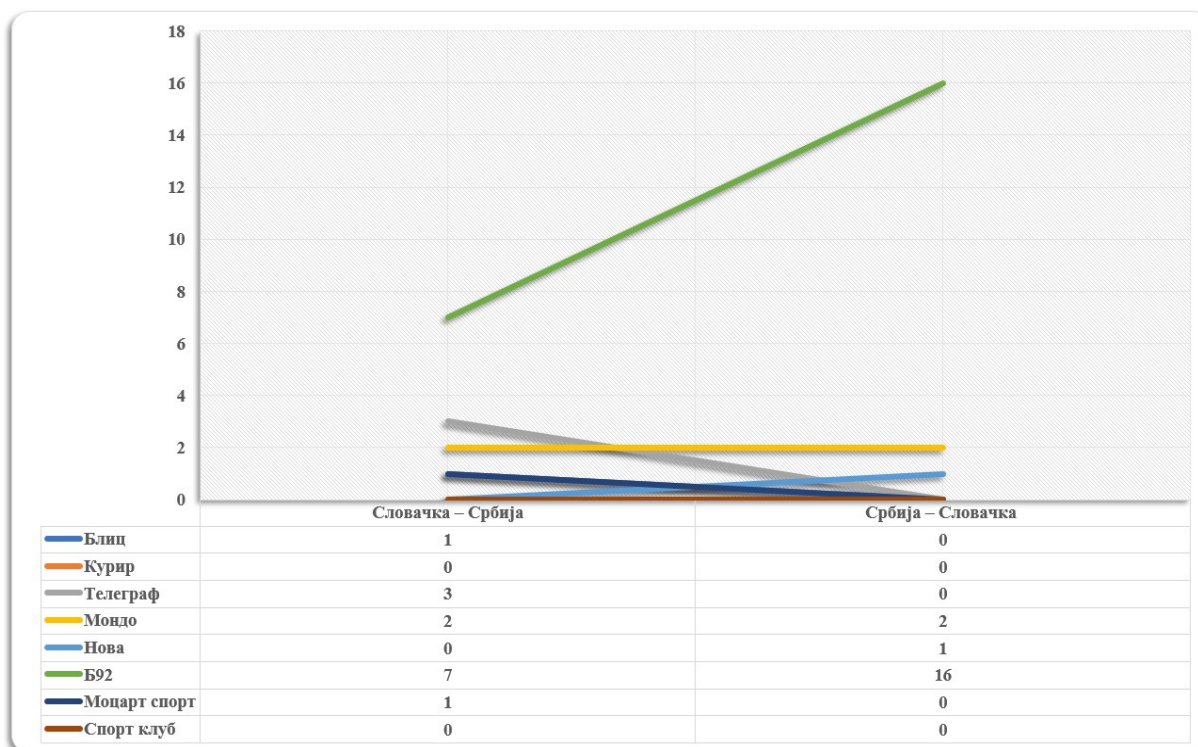

⁸⁰ На информативном веб порталу специјализованог типа Моцарт спорт, по траженим критеријумима, није било вести/извештаја са треће утакмице квалификација за ОИ, Казахстан – Србија.

ГРАФИКОН 23: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног рукометног тима Србије у баражу за Светско првенство 2021. године (хронолошки – две победе)

ГРАФИКОН 24: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног рукометног тима Србије у баражу за Светско првенство 2021. године (хронолошки – две победе)⁸¹

⁸¹ На информативном веб порталу Нова није било опције да се остави коментар уз новинарски садржај са прве утакмице баража, Словачка – Србија. Самим тим, није било коментара.

На СП у Шпанији, на којем су учествовала 32 национална спортска тима (на жребању је Србија била смештена у други од четири шешира са по осам репрезентација), овдашњи национални спортски тим је заузео 12. место. Златну медаљу је освојила Норвешка, сребро Француска, бронзу Данска, док је четврта Шпанија. У првој фази такмичења, Србија је заузела друго место у Групи Б са четири бода, иза Русије са шест, а испред Пољске са два бода и Камеруна без бодова. У Лирији су савладани Пољска 3. децембра (25:21) и Камерун два дана касније (43:18), док је доживљен пораз од Русије 7. децембра (22:32). На тај начин се Србија пласирала у другу фазу такмичења, као једна од три најбоље репрезентације у групи, а пренела је два од четири могућа бода. У Групи I женски рукометни национални тим Србије је заузео треће место са шест бодова, иза Француске са десет и Русије са седам, тимова који су се пласирали у четвртфинале, а испред Пољске са четири, Словеније са три бода и Црне Горе без бодова. У Гранољерсу су побеђени Црна Гора 9. децембра (27:25) и Словенија четири дана касније (31:25), док је у међувремену, 11. децембра, доживљен пораз од Француске (19:22).

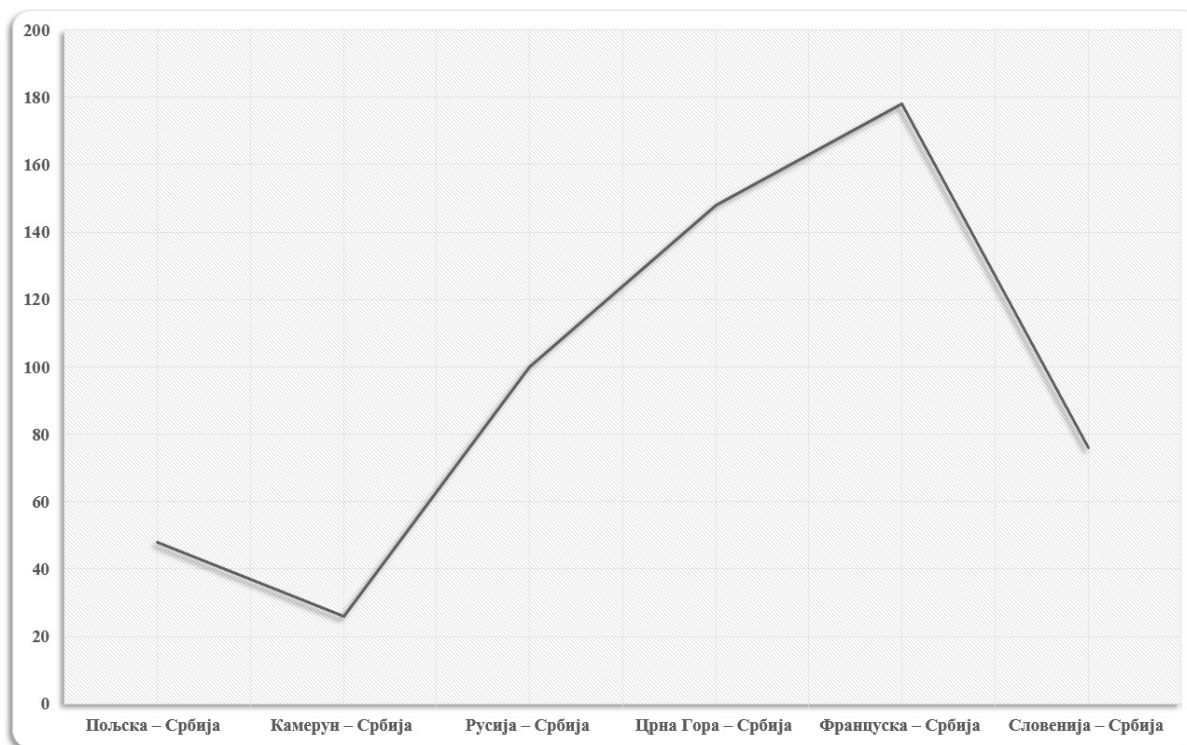
Управо је та утакмица изазвала највећу пажњу активних корисника када је реч о посматраним догађајима на СП, као што се види на Графикону 25, а укупно је друга по броју коментара од свих утакмица женског рукометног националног тима Србије у посматраном периоду. Попут пораза од Мађарске на олимпијском квалификационом турниру, тако је и сусрет против Француске био пресудан за даље амбиције, односно за пласман у четвртфинале СП и однео је скоро трећину (30,9 посто) од укупног броја коментара са посматраних новинарских садржаја везаних за ово СП. На другом месту је победа против Црне Горе, прва у другој фази такмичења, са више од четвртине укупног броја коментара (25,7 процената). Укупно, утакмице у другој фази такмичења имају готово 70 посто свих коментара који су се нашли уз селектоване новинарске садржаје везане за ово СП.

Посматрајући по веб порталима, а сви су испратили све утакмице кроз вести или извештаје, према Графикону 26, ово је још један сегмент у којем доминира број коментара са портала Б92, којих има више од половине у укупном броју (55,9 процената), док их је најмање на порталу Нова, пошто је једини коментар на шест посматраних новинарских садржаја уписан после утакмице Црна Гора – Србија. Интересантно је и то да је на четири од осам посматраних веб портала (Курир, Нова, Моцарт спорт и Спорт клуб) највише пажње активних корисника привукла управо утакмица против Црне Горе, док друга половина припада дуелу против Француске.

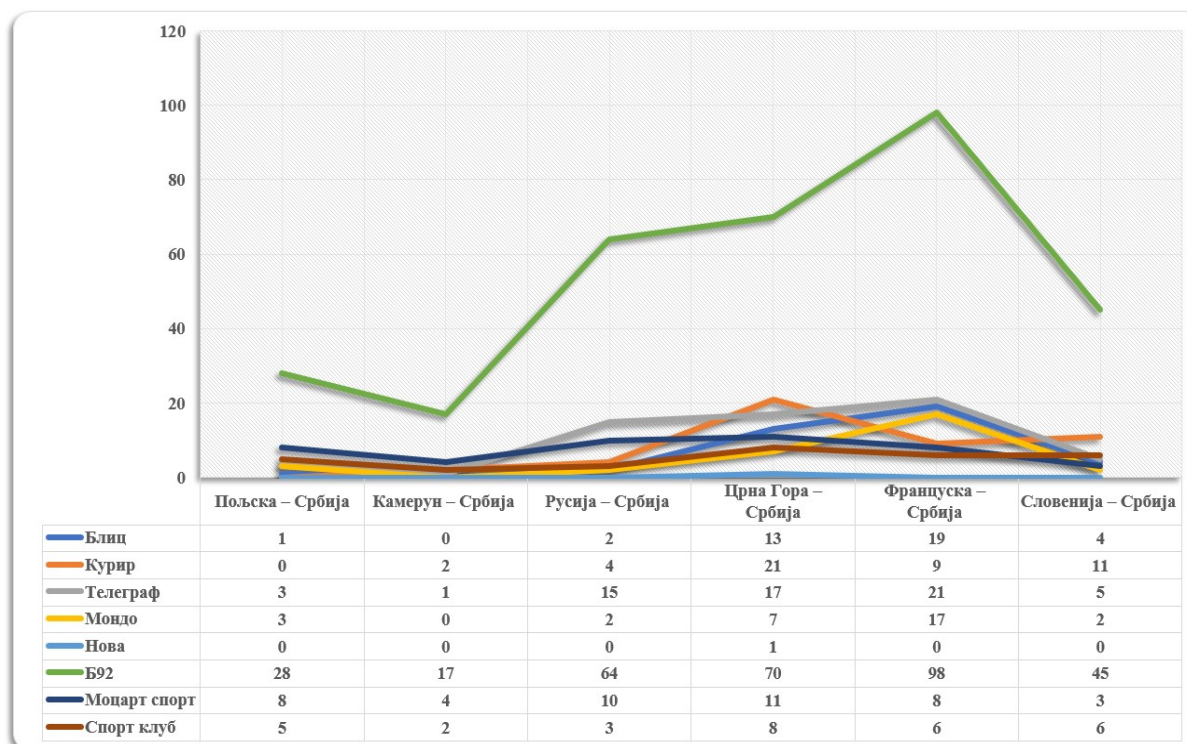
Пре Светског првенства у Шпанији, женски рукометни национални тим Србије почео је квалификације за Европско првенство 2022. у Словенији, Северној Македонији и Црној Гори. Поред три домаћина, на завршни турнир се пласирала и Норвешка као првак Европе из 2020. године, док је репрезентација Србије квалификациони циклус започела у другој фази, у којој су се нашла 24 национална тима (21 директно и три из прве фазе квалификација, где је било укупно 11 селекција). Они су били смештени у шест група са по четири тима, где из сваке по две најбоље имају место на финалном турниру. На жребању се Србија нашла у другом шеширу, па је, самим тим, постала други фаворит групе, иза Шведске. У посматраном периоду одиграна су два кола, а репрезентација Србије је имала половичан учинак – победила је Турску у Зрењанину 6. октобра (36:27), док је поражена од Исланда у Хафнарфјордуру четири дана касније (21:23). На крају посматраног периода и даље је Србија била кандидат за пласман на ЕП.

Ови догађаји су изазвали мање пажње од претходно споменутих, што се види и кроз коментаре, иако су сви посматрани веб портали имали новинарске садржаје повезане са њима. И у овом сегменту, када је реч о женском националном рукометном тиму Србије, као што се види на Графикону 27 и Графикону 28, већи број коментара има пораз од победе, како укупно, скоро две трећине, тако и појединачно, на пет од осам посматраних портала.

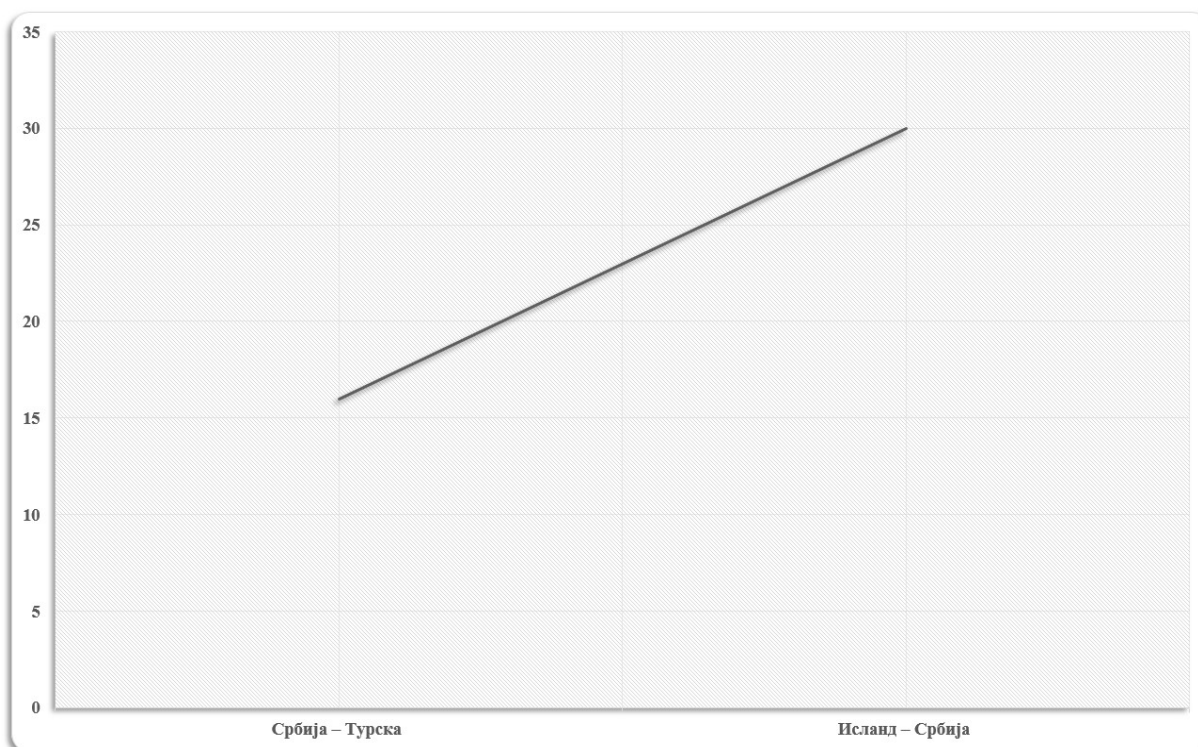
ГРАФИКОН 25: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног рукометног тима Србије на Светском првенству 2021. године (хронолошки – победа, па два пораза у првој групи и победа, пораз, па победа у другој групи)

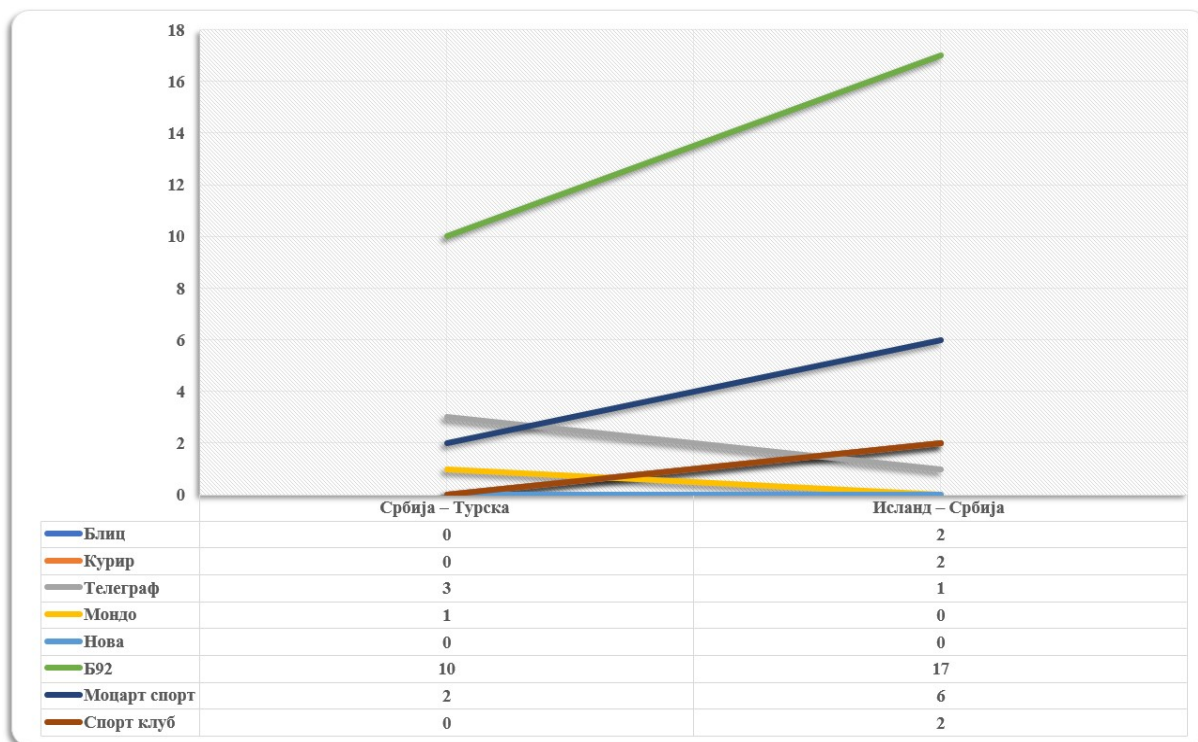
ГРАФИКОН 26: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног рукометног тима Србије на Светском првенству 2021. године (хронолошки – победа, па два пораза у првој групи и победа, пораз, па победа у другој групи)

ГРАФИКОН 27: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – победа, па пораз у групи)

ГРАФИКОН 28: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – победа, па пораз у групи)⁸²

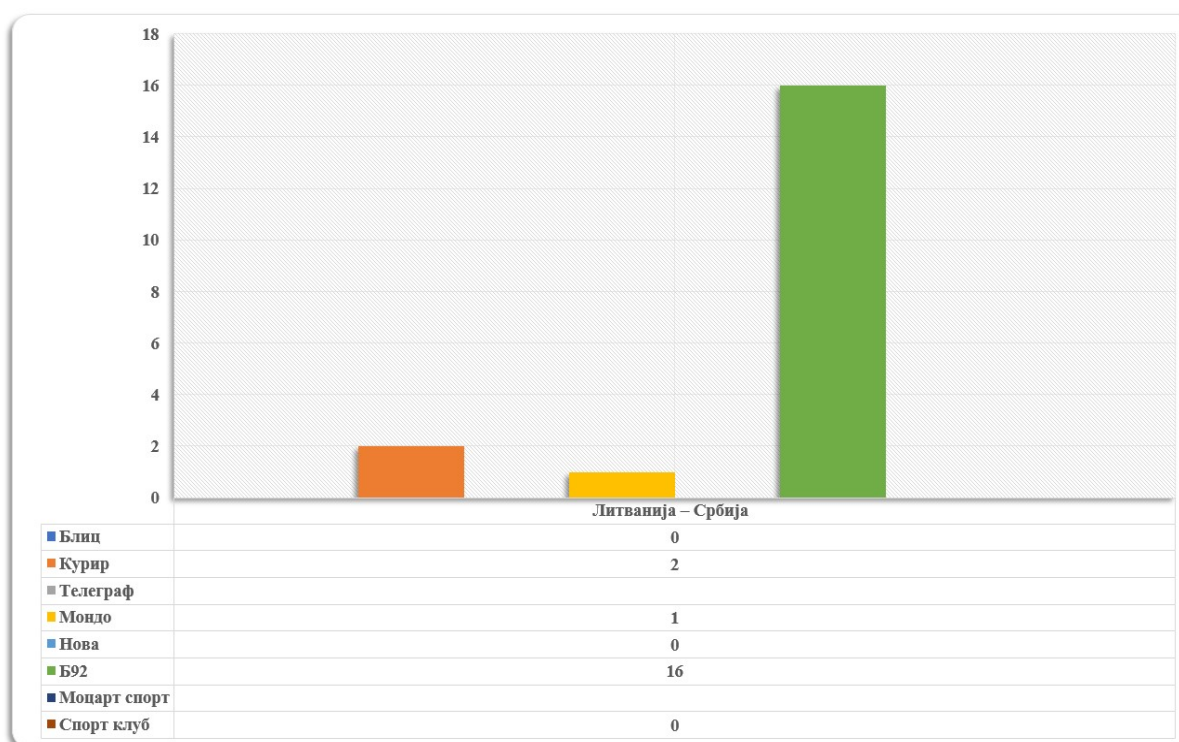
⁸² На информативном веб порталу Нова није било опције да се остави коментар уз новинарски садржај са прве утакмице квалификација за ЕП, Србија – Турска, самим тим није било коментара.

6.2.3. Национални спортски тим Србије у кошарци – жене

Женски кошаркашки национални тим Србије је имао први такмичарски изазов у посматраном периоду 6. фебруара 2021. године, када је победио Литванију у Истанбулу (96:61) у последњем колу квалификација за Европско првенство 2021. у Шпанији и Француској. У квалификацијама су учествовала 33 национална тима, подељена у девет група, а на финални турнир су се пласирали победници сваке групе и још пет најбољих другопласираних репрезентација. У Групи Е, прво место је припало тиму Србије са осам бодова (све четири победе), који је тако оправдао улогу фаворита, другу позицију је освојила Турска са шест, а треће место Литванија са четири бода.

Имајући у виду то да је Албанија претходно дисквалификована из такмичења, а да се налазила у истој групи са Србијом, већ пре последње утакмице, са Литванијом, било је познато да ће овдашњи национални кошаркашки тим завршити као први у групи и да ће играти на ЕП. Самим тим, смањено је било интересовање за овај догађај, што показује и то да на два веб портала (Телеграф и Моцарт спорт), како се види на Графикону 29, није било вести или извештаја о тој утакмици, док је активност корисника кроз коментаре регистрована на половини преосталих посматраних веб портала, доминантно на једном од њих (Б92).

ГРАФИКОН 29: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмицу женског националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2021. године (победа у групи)⁸³

На Европском првенству у Шпанији и Француској 2021. учествовало је 16 репрезентација. Златну медаљу је освојио национални тим Србије, под вођством селекторке Марине Маљковић, сребро је припало Француској, бронза Белгији, док је четврта Белорусија. Тим

⁸³ На информативним веб порталима Телеграф и Моцарт спорт, по траженим критеријумима, није било вести/извештаја са утакмице квалификација за ЕП Литванија – Србија.

Србије је био први у Групи Б, тиме оправдао улогу фаворита, са шест бодова, испред Италије са пет, Црне Горе са четири и Грчке са три бода. Побеђени су Италија 17. јуна (86:81 после продужетка), Грчка дан касније (85:51) и Црна Гора 20. јуна (87:75). Првопласиране селекције из све четири групе су се пласирале у четвртфинале, док су другопласиране и трећепласиране играле у баражу.

У нокаут фази, Србија је победила Шпанију 23. јуна (71:64 после продужетка) у четвртфиналу, затим Белгију у полуфиналу, три дана касније (74:73) и Француску у финалу 27. јуна (63:54). Најкориснија играчица такмичења (*MVP*) и члан најбоље петорке је постала чланица националног тима Србије Соња Васић.

Као што се види на Графикону 30, пажња активних корисника, кроз коментаре, била је много већа од почетка нокаут фазе, с обзиром на то да том периоду припада чак 90,5 посто од укупног броја коментара. Пик је на финалној утакмици, пошто је уз посматране новинарске садржаје везане за тај догађај било више од половине од укупног броја коментара у нокаут фази (58,5 посто). Када се погледа комплетан посматрани садржај са овог ЕП, удео коментара уз вести/извештаје о финалној утакмици износи 52,9 посто.

Сви веб портали су известили са свих тражених догађаја везаних за ЕП у посматраном периоду. Појединачно, као што се види на Графикону 31, настављују се трендови са претходних графикона, где је поново доминантан број коментара са веб портала Б92, док их је најмање на Новој, која на половини њених издвојених садржаја није ни имала опцију да се остави коментар. Тако, између осталог, није имала ни на финалној утакмици против Француске, која је доминантно прва по броју коментара у комплетном посматраном периоду током 2021. године када је реч о женском националном кошаркашком тиму Србије на свих преосталих седам портала. Такође, посматрајући једино ово ЕП кроз седам портала, без Нове, удео коментара уз новинарске садржаје око финалне утакмице у односу на укупан број по веб порталу креће се од 38,9 процената на Спорт клубу до 59,3 посто на Куриру.

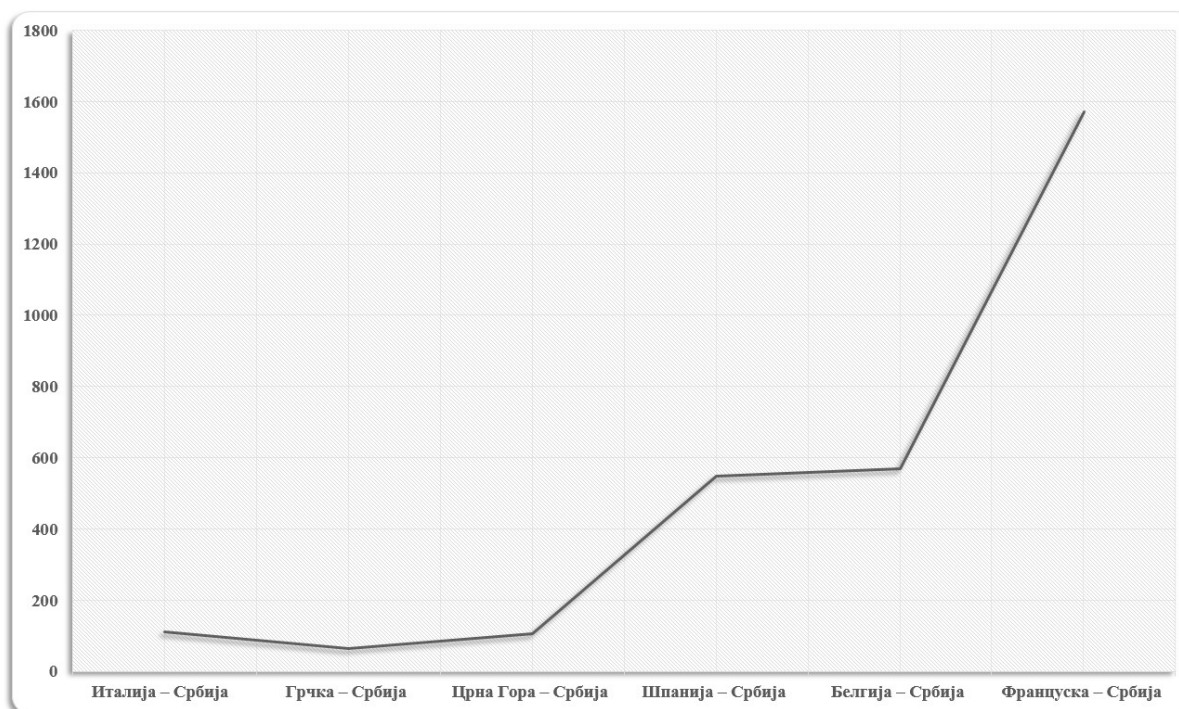
Недуго после ЕП, што је последица померања термина због пандемије ковида 19, женска кошаркашка репрезентација Србије је била учесник Олимпијских игара у Токију, до којих је стигла преко олимпијског квалификационог турнира у Београду у фебруару 2020. године.

У групној фази такмичења се нашла у Групи А, где је заузела друго место са пет бодова, иза Шпаније са шест, а испред Канаде са четири и Јужне Кореје са три бода. У првом колу, 26. јула 2021. године, побеђена је Канада (72:68), после чега је уследио пораз од Шпаније (70:85), три дана касније, па је савладана Јужна Кореја 1. августа (65:61). Из сваке од три групе у четвртфинале су се пласирале по две најбоље селекције, као и укупно два најбоља трећепласирана тима.

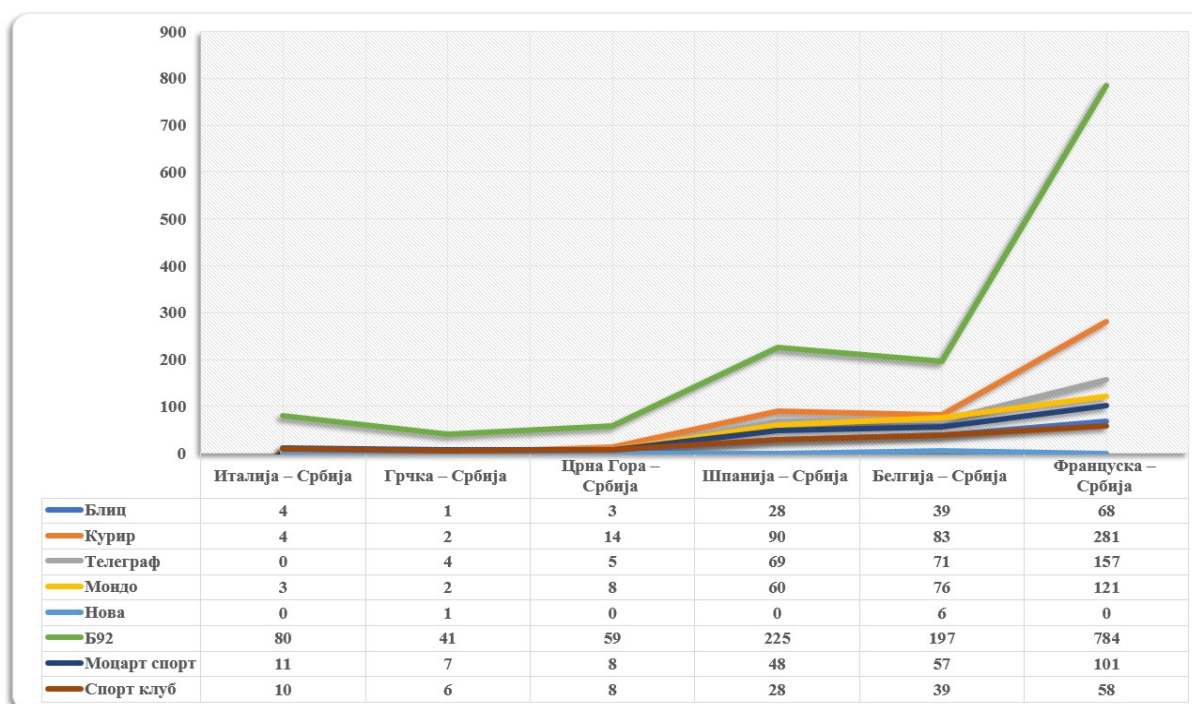
У нокаут фази, у четвртфиналу 4. августа, Србија је победила Кину (77:70), два дана касније је поражена од репрезентације САД (59:79) у полуфиналу, затим и у утакмици за бронзу, од Француске 7. августа (76:91). Тако је женски кошаркашки национални тим Србије заузео четврто место, злато је припало репрезентацији САД, а сребро Јапану.

Попут претходно анализираних ЕП, тако је и на Олимпијским играма највише пажње изазвала последња утакмица, поново против Француске, што се види и на Графикону 32. Удео коментара уз новинарске садржаје везане за ову утакмицу у односу на укупан број коментара у посматраним садржајима око женског кошаркашког турнира на Олимпијским играма у Токију износи 35,5 посто. Интересантно је и то да је укупан број коментара у посматраним садржајима везаним за полуфиналну утакмицу, против САД, репрезентације која је главни фаворит женског кошаркашког олимпијског турнира већ деценијама, тек на четвртом месту, односно да је мања пажња активних корисника у односу на поједине раније догађаје на том турниру (четвртфинални сусрет са Кином и последњу утакмицу у групи, против Јужне Кореје).

ГРАФИКОН 30: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног кошаркашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – три победе у групи, затим победе у четвртфиналу, полуфиналу и финалу)

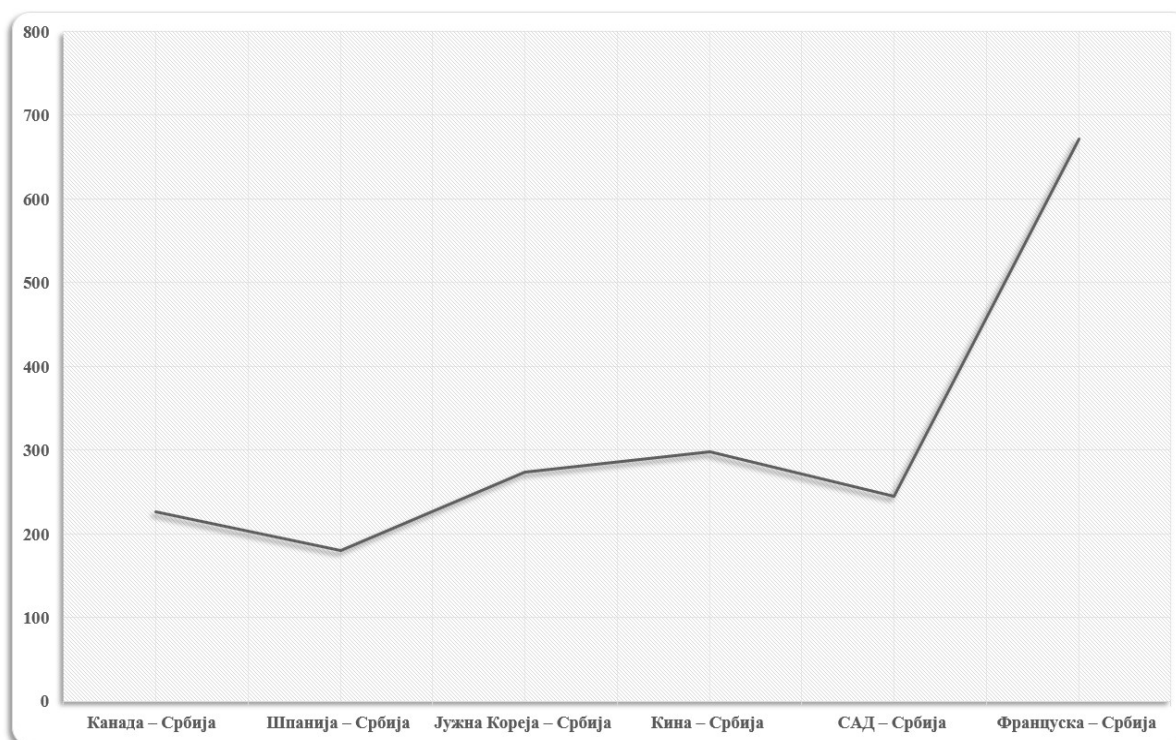

ГРАФИКОН 31: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног кошаркашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – три победе у групи, затим победе у четвртфиналу, полуфиналу и финалу)⁸⁴

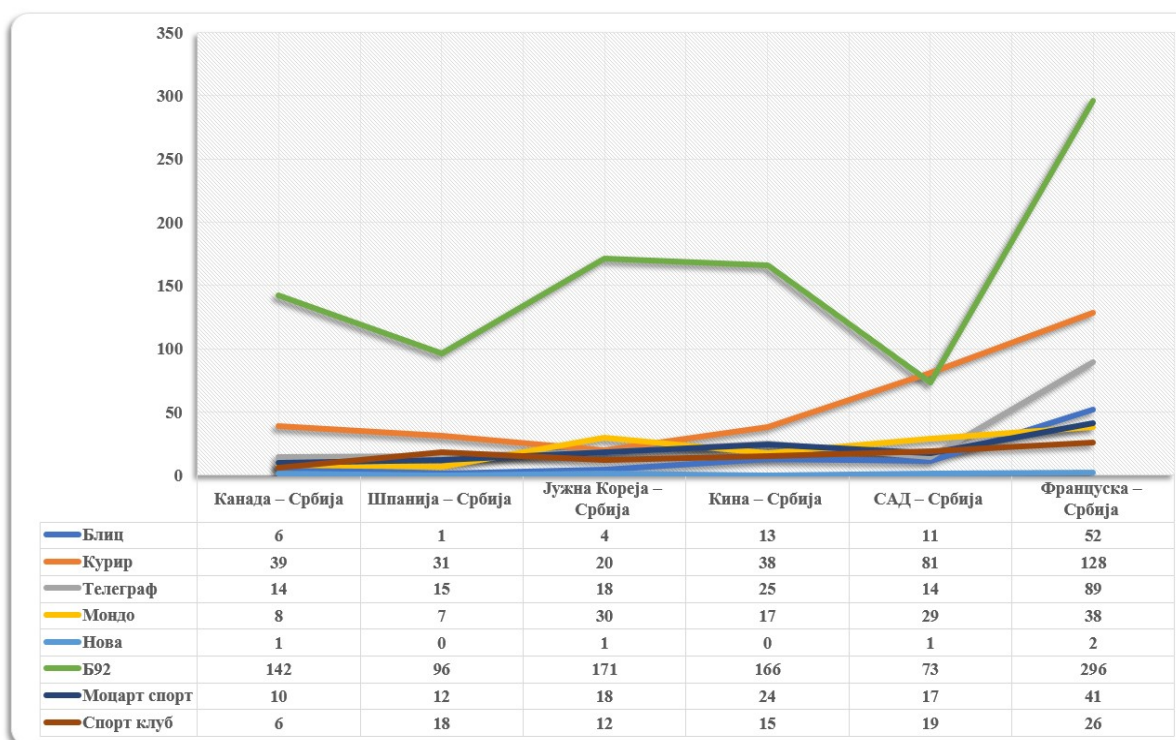

⁸⁴ На информативном веб порталу Нова није било опције да се остави коментар уз новинарске садржаје са три утакмице на ЕП: Црна Гора – Србија, Шпанија – Србија и Француска – Србија. Самим тим, није било коментара.

ГРАФИКОН 32: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног кошаркашког тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – победа, пораз, па победа у групи, затим победа у четвртфиналу и порази у полуфиналу и у утакмици за бронзану медаљу)

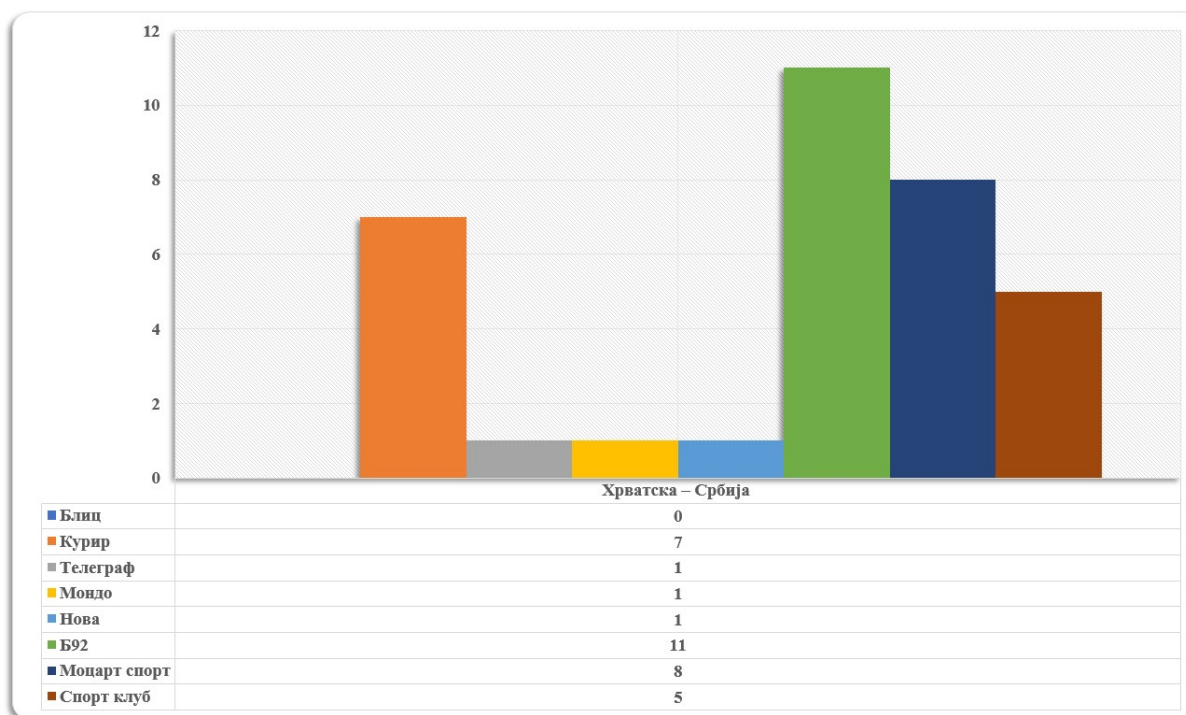
ГРАФИКОН 33: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног кошаркашког тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – победа, пораз, па победа у групи, затим победа у четвртфиналу и порази у полуфиналу и у утакмици за бронзану медаљу)

Посматрајући по веб порталима, на Графикону 33, сви анализирани су посветили пажњу свим утакмицама, а највише пажње корисника кроз коментаре добила је утакмица за бронзу. Иако је поново доминантан број коментара на Б92, овај пут је Курир имао више када је реч о полуфиналу са САД. Такође, у односу на ЕП, била је укупно мања разлика у броју коментара, односно у тренду активности корисника новинарског садржаја у том сегменту, између групне и нокаут фазе.

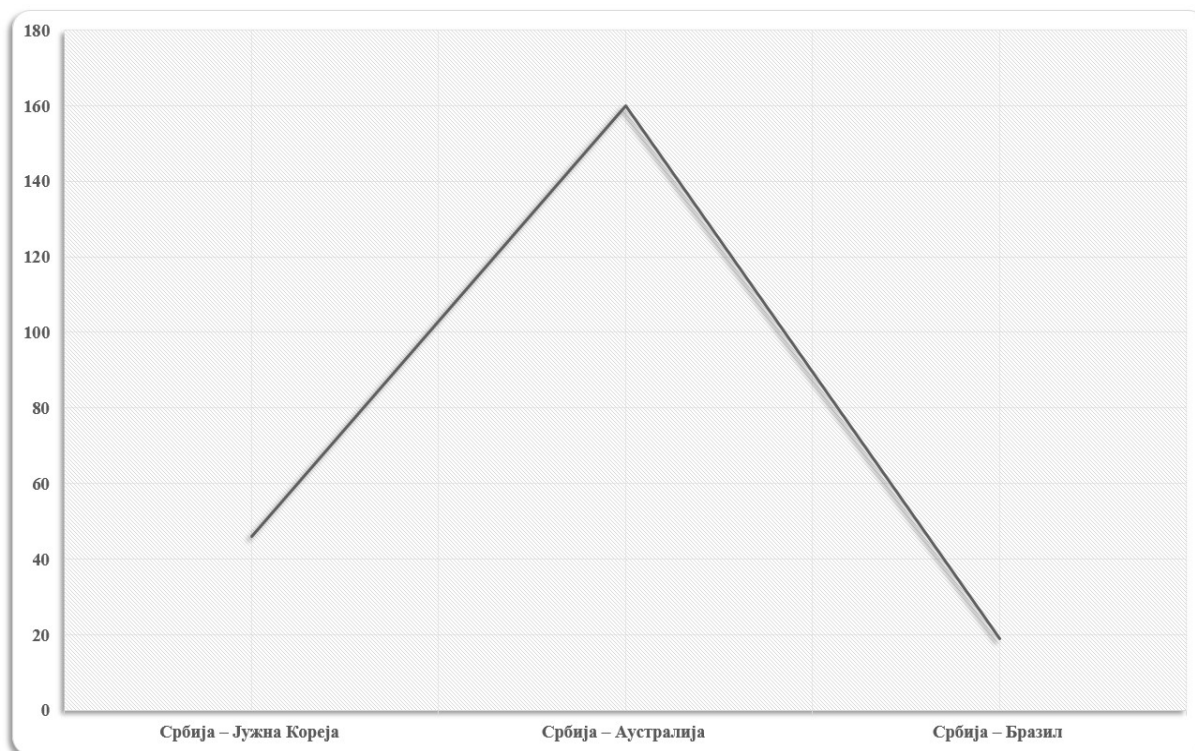
Последња такмичарска утакмица женског националног кошаркашког тима Србије у 2021. години била је прва утакмица у квалификацијама за Европско првенство 2023. у Словенији и Израелу. Квалификације је почело 38 тимова, а Србија је, из првог шешира на жребу, смештена као фаворит у Групу Е, заједно са Хрватском и Бугарском (на ЕП има места за победнике десет група и четири најбоље другопласиране репрезентације). У јединој утакмици у посматраном периоду, одиграној у гостима, у Забоку 14. новембра, побеђена је Хрватска (84:66). На крају посматраног периода Србија је била кандидат за пласман на ЕП 2023. Као што се може видети на Графикону 34, овај сусрет је изазвао много мање пажње коментатора од претходно анализираних, па је виђено у просеку нешто више од четири коментара по посматраном новинарском садржају, иако су сви анализирани веб портали известили о овом догађају.

ГРАФИКОН 34: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмицу женског националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2023. године (победа у групи)

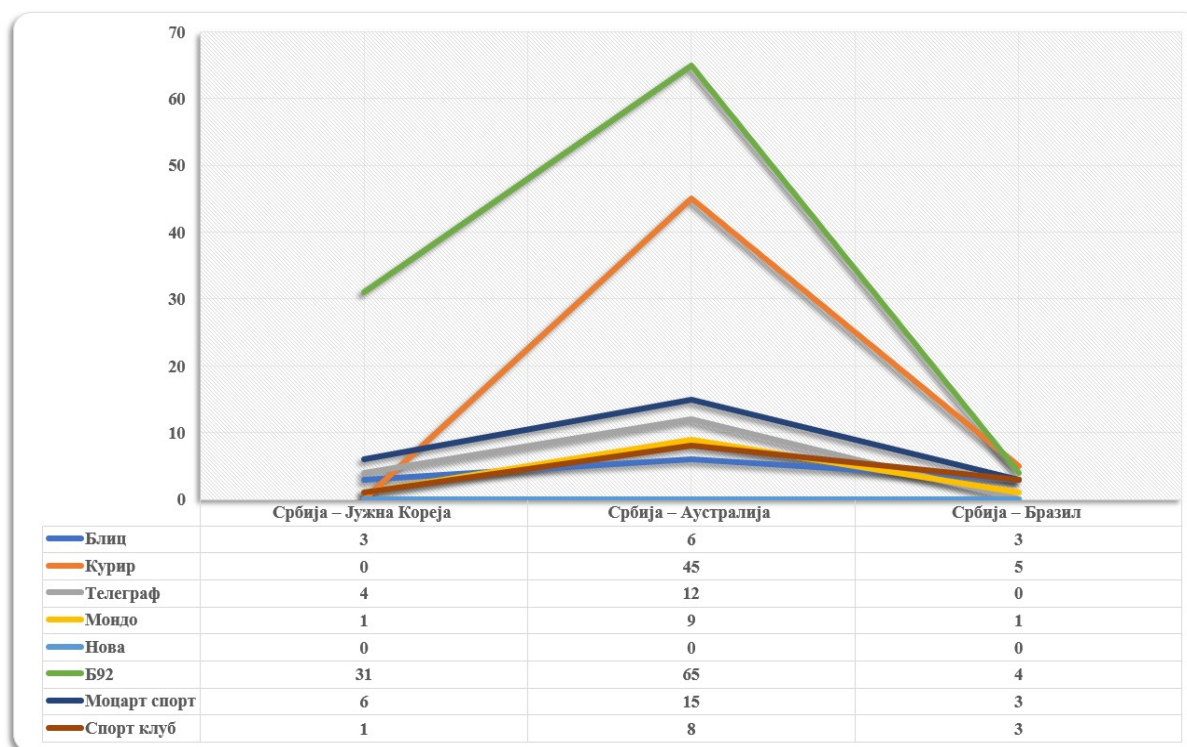

Последње такмичење у посматраном периоду за женски национални кошаркашки тим Србије биле су квалификације за Светско првенство у Аустралији 2022. године, које су обезбеђене успешним наступом на ЕП 2021. Овај квалификациони турнир је одржан у Београду (као и још један од укупно четири), а Србија (која се на жребању нашла у другом шеширу) је заузела прво место са шест бодова, испред Аустралије са пет и Јужне Кореје са четири, као и последњег Бразила са три бода, који је једини остао без места на финалном турниру (где се пласирало 12 тимова). У првом колу, 10. фебруара 2022, побеђена је Јужна Кореја (65:62), два дана касније Аустралија (78:71), потом и Бразил 13. фебруара (76:70).

ГРАФИКОН 35: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2022. године (хронолошки – три победе у групи)

ГРАФИКОН 36: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2022. године (хронолошки – три победе у групи)⁸⁵

⁸⁵ На информативном веб порталу Нова није било опције да се остави коментар уз новинарски садржај са утакмице квалификација за СП Србија – Јужна Кореја. Самим тим, није било коментара.

Као што се види на Графикону 35, убедљиво највећу пажњу активних корисника кроз коментаре на посматраним информативним веб порталима је изазвала друга утакмица, против Аустралије, која није имала такмичарски мотив јер је као домаћин СП већ тада била сигуран учесник. Мотива је било на другој страни, пошто је после те победе репрезентација Србије обезбедила место на завршном турниру. Тако је удео коментара са ове утакмице у укупном броју 71 посто. Изузимајући тај сусрет, преостала два су имала мање коментара од свих других утакмица на другим турнирима Србије у посматраном периоду, односно на ЕП и ОИ (додуше, то су били завршни турнири, а не квалификациони попут овог), што говори о смањеној пажњи активних корисника за ово такмичење на домаћем терену.

Попут ранијих надметања, Графикон 36 показује да је поново највећа активност кроз коментаре корисника на информативном веб порталу Б92, пошто је њихов удео у укупном броју преко 44 посто, док је на другом месту Куир са упола мањим уделом. Сви посматрани информативни веб портали су известили са свих утакмица, с тим да веб портал Нова није имао активну публику када је реч о траженим новинарским садржајима повезаним са овим турниром (уз напомену да се то односи на две утакмице, пошто на првој утакмици није било опције за писање коментара, самим тим ни могућности за такву активност).

6.2.4. Национални спортски тим Србије у кошарци – мушкарци

Главни догађај за мушки национални кошаркашки тим Србије био је квалификациони олимпијски турнир у Београду, један од четири у том периоду, са којег су се победници пласирали на Олимпијске игре у Токију 2021. На турниру у Београду је учествовало пет репрезентација подељених у две групе, уместо шест, пошто је Сенегал одустао услед проблема због ковида 19 током припрема у Немачкој.

Репрезентација Србије је освојила прво место у Групи А са четири бода, друга је била Доминиканска Република са три, а трећи Филипини са два бода. Прво је побеђена Доминиканска Република (94:76) у утакмици одиграној 29. јуна 2021. године, док је следеће вечери савладана селекција Филипина (83:76). У полуфинале су се пласирале две најбоље репрезентације из групе. После тога, у полуфиналу 3. јула, Србија је победила Порторико (102:84), али је поражена у финалу од Италије дан касније (95:102), па се није квалификовала на Олимпијске игре у Токију.

Управо је то утакмица која је изазвала највећу активност корисника у посматраном периоду када је реч о броју коментара, посматрајући укупно све селековане веб портале и све издвојене садржаје, без обзира о ком спорту и националном тиму је реч. Имајући у виду да је Србија била фаворит на турниру, као и резултате из скорије прошлости и домаћинство, у домаћој јавности је пораз снажно одјекнуо. Тако су новинарски садржаји на посматраним веб порталима везани за ову утакмицу, као што се види на Графикону 37, имали 14 пута више коментара од оних везаних за полуфиналну победу. Чак је та победа у елиминационој фази имала мању пажњу у односу на утакмице у групи, што потврђују и подаци са Графикана 38, где се види и да није било „празног хода”, односно да су сви посматрани веб портали известили са свих тражених утакмица. Такође, укупно гледано, удео коментара испод новинарског садржаја на утакмицу са Италијом у укупном броју селекованих коментара за овај квалификациони турнир износи 76,9 процената.

Пре олимпијског квалификационог турнира у Београду, мушки кошаркашки национални тим Србије је завршио квалификације за Европско првенство 2022. у Немачкој, Чешкој, Грузији и Италији. Такмичио се од друге фазе, заједно са још 23 репрезентације које су претходно учествовале у другој фази европских квалификација за СП 2019. у Кини, као и осам селекција које су прошле кроз претквалификације за ЕП 2022. У жребу за другу фазу

квалификација Србија се нашла у првом шеширу, па је тако била и први фаворит у Групи Е, у којој је завршила надметање на првом месту са десет бодова (четири победе и два пораза), колико је имала и другопласирана Грузија, док је трећа била Финска са девет, а четврта Швајцарска са седам бодова (која једина из групе није постала учесник овог ЕП). У посматраном периоду у овом истраживању, Србија је одиграла две утакмице, обе у Тбилисију, где је победила Грузију 19. фебруара 2021. (92:66) и Швајцарску два дана касније (88:81).

Имајући у виду промене које је донела пандемија ковида 19, кроз квалификације је дошло до промене формата, па се није играло по систему домаћин – гост, већ кроз формат мини турнира. Победа у првој утакмици осигурала је Србији место на ЕП 2022, па је и активност корисника кроз коментаре била већа тада у односу на другу утакмицу. Као што се види на Графикону 39 и Графикону 40, било је преко два и по пута више коментара на новинарске садржаје везане за утакмицу са Грузијом него са Швајцарском. Обе утакмице су испратили кроз вести или извештаје сви посматрани веб портали, а једино коментара није било на Новој, док су и у овом сегменту квантитативно доминирали активни корисници Б92 са уделом коментара у укупном броју од преко 61 посто.

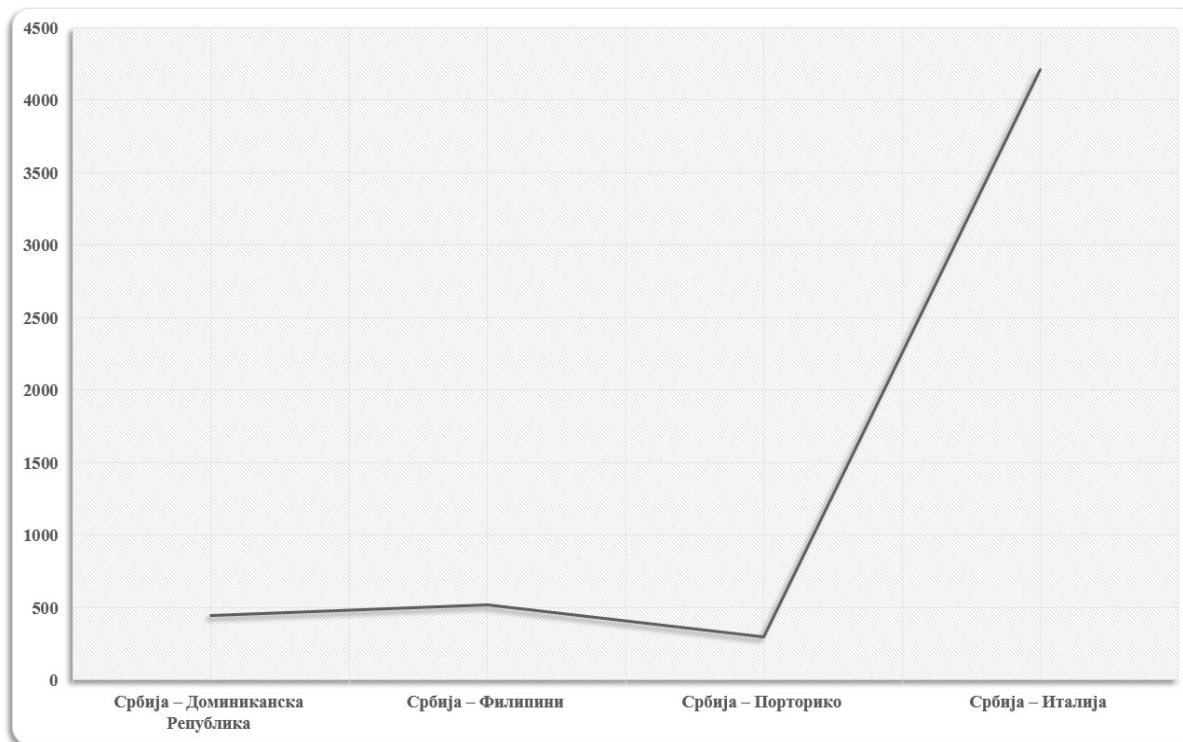
Такође, у посматраном периоду репрезентација Србије је започела квалификације за Светско првенство 2023. године у Филипинима, Јапану и Индонезији (на којем учествују укупно 32 селекције), а директно се нашла у квалификацијама заједно са још 23 учесника ЕП 2022. и још осам селекција које су стигле из претквалификација. У ту акцију је кренула са новим селектором, Светиславом Пешићем, уместо Игора Кокошкова. На жребу за први круг квалификација је била у првом шеширу, па је тако била и фаворит Групе А у конкуренцији Летоније, Белгије и Словачке (по три најбоље пласиране репрезентације из сваке од осам група су наставиле такмичење кроз нове четири групе са по шест тимова, а три најбоље из сваке од те четири групе су учесници СП 2023. године).

У прва два кола Србија је остварила половичан учинак – победила је Летонију у Београду 25. новембра 2021. године (101:100), па је поражена од Белгије на гостовању у Монсу три дана касније (69:73). Потом је савладала Словачку у Београду 25. фебруара 2022. године (75:63) и на гостовању у Левицама три дана касније (71:63), што су последњи сусрети у посматраном периоду, на крају којег је Србија и даље била кандидат за пласман на СП.

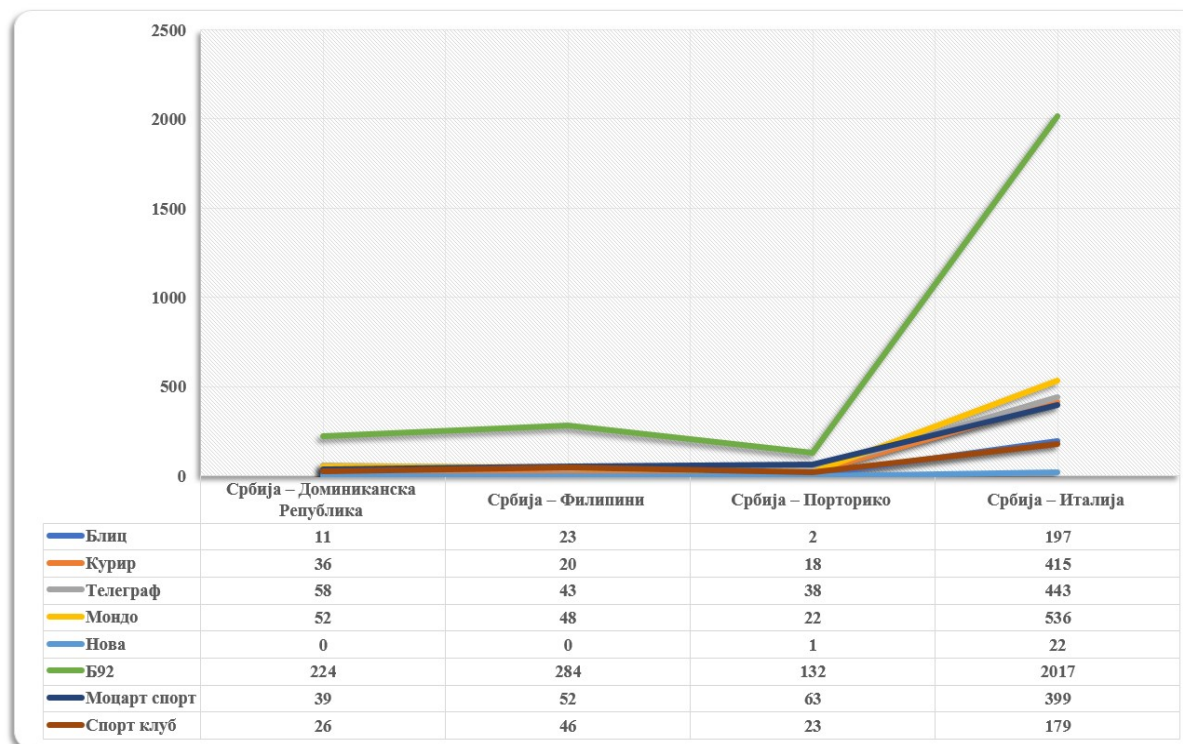
Као што се види на Графикону 41 и Графикону 42, управо је тај пораз изазвао највећи број коментара уз издвојене новинарске садржаје на посматраним веб порталима у овом такмичарском циклусу, како генерално, тако и појединачно. Једино су корисници на веб порталу Курира више коментарисали победу над Летонијом од пораза у Белгији. Укупно гледано, близу шездесет процената коментара од укупног броја у обухваћеном периоду квалификација за СП 2023. налази се уз новинарске садржаје са другог сусрета. Иначе, тражене новинарске садржаје у вези све четири утакмице имали су сви посматрани веб портали, али је јасно видљива знатно слабија заинтересованост за коментаре на два сусрета са Словачком.

Када се погледа комплетан учинак мушког националног кошаркашког тима у посматраном периоду од 14 месеци, укупно је одиграо десет такмичарских утакмица и уписао осам победа и два пораза. Међутим, управо су ти порази (од Белгије у гостима и раније поменути од Италије у финалу олимпијског квалификационог турнира у Београду) у значајно већем броју од победа активирали кориснике на посматраним информативним веб порталима. Удео коментара на новинарским садржајима око те две утакмице у укупном броју коментара на новинарским садржајима повезаним са мушким националним кошаркашким тимом у овом раду износи преко 68 посто.

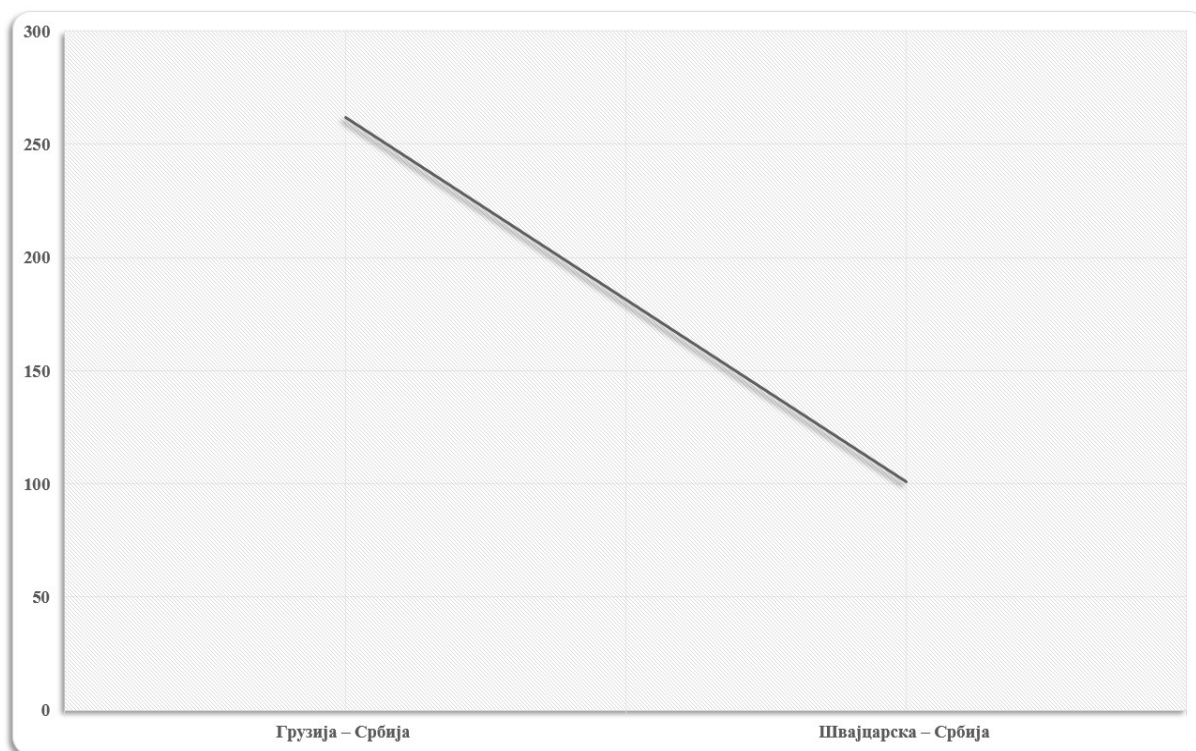
ГРАФИКОН 37: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Олимпијске игре 2021. године (хронолошки – две победе у групи, победа у полуфиналу и пораз у финалу)

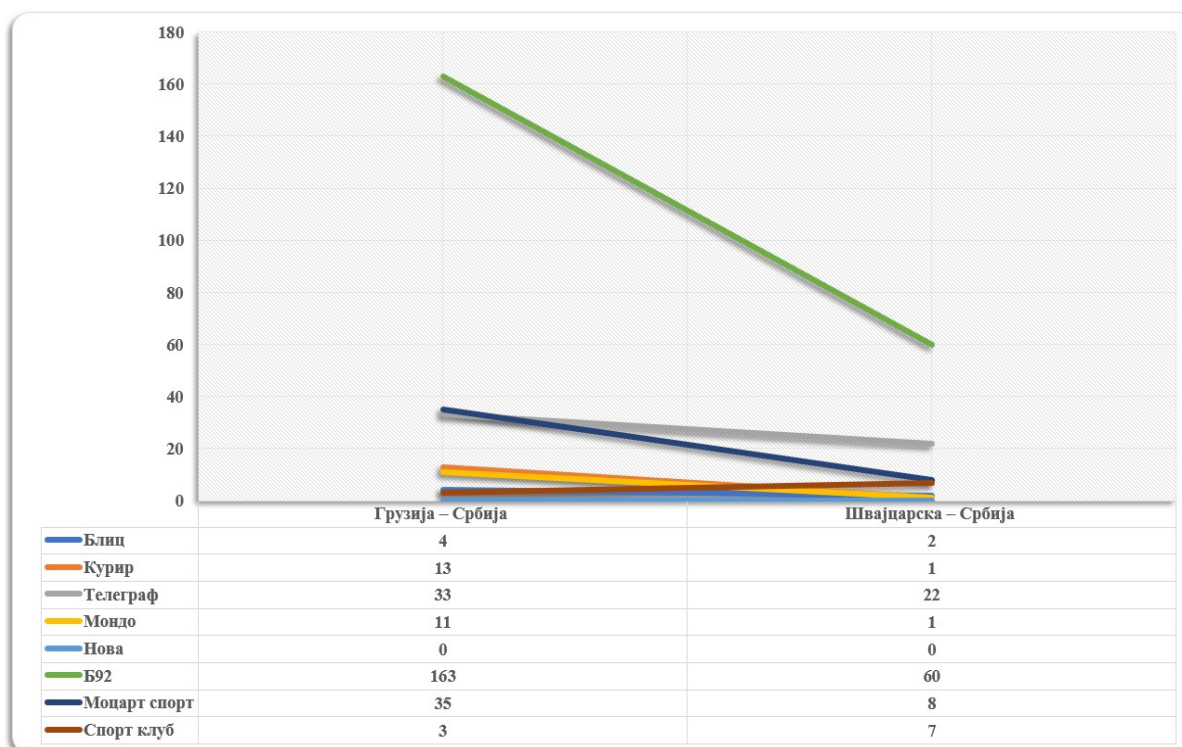
ГРАФИКОН 38: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Олимпијске игре 2021. године (хронолошки – две победе у групи, победа у полуфиналу и пораз у финалу)

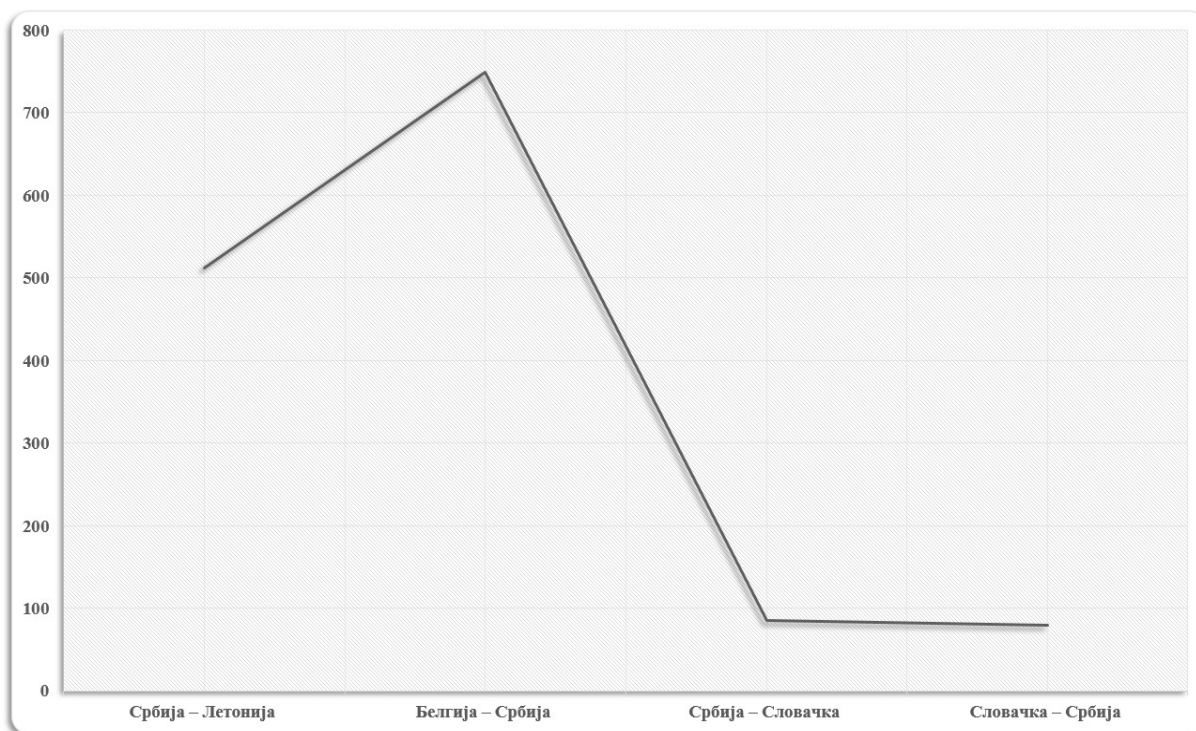
ГРАФИКОН 39: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – две победе у групи)

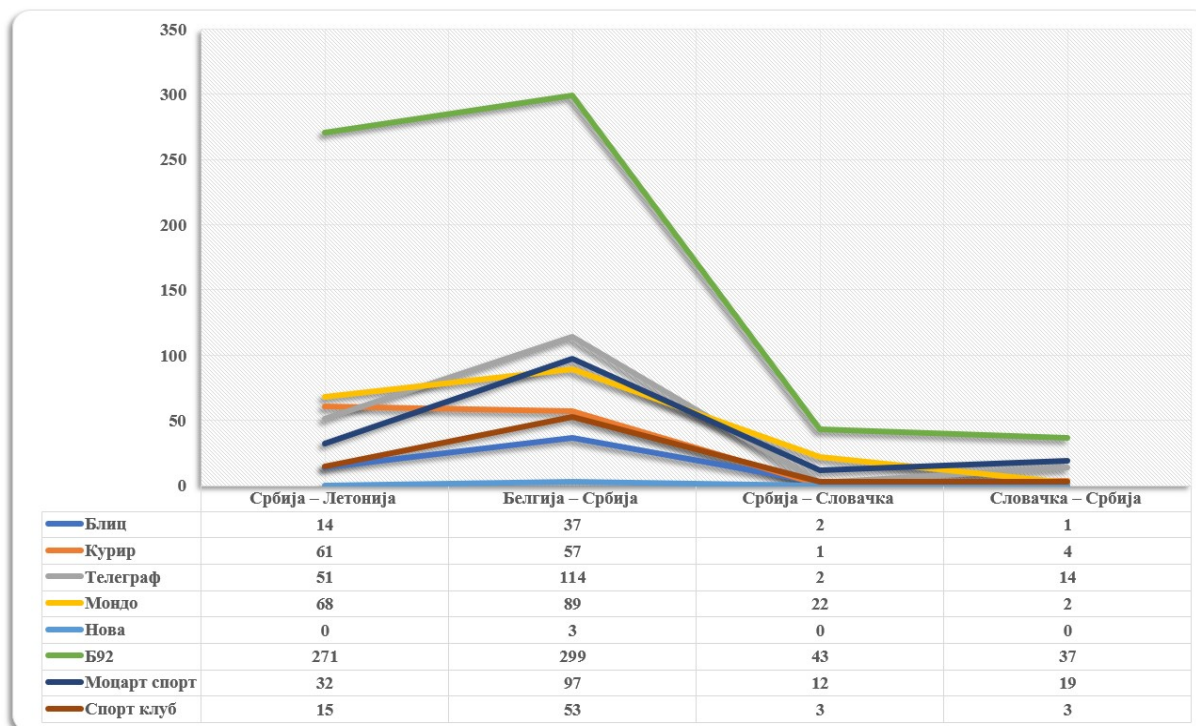
ГРАФИКОН 40: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – две победе у групи)

ГРАФИКОН 41: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2023. године (хронолошки – победа, пораз, па две победе у групи)

ГРАФИКОН 42: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2023. године (хронолошки – победа, пораз, па две победе у групи)⁸⁶

⁸⁶ На информативном веб порталу Нова није било опције да се остави коментар уз новинарски садржај са утакмице квалификација за СП Србија – Словачка. Самим тим, није било коментара.

6.2.5. Национални спортски тим Србије у фудбалу – мушкарци

Све утакмице у квалификацијама за Светско првенство 2022. у Катару (што је последњи турнир са 32 репрезентације, док ће Канада, Мексико и САД 2026. године угостити 48), мушки фудбалски национални тим Србије је одиграо у 2021. години.

Приликом жреба се нашао у другом шеширу и смештен је у Групу 1, где је заузео прво место са 20 бодова, испред главног фаворита – Португала са 17, Републике Ирске и Луксембурга са по девет и Азербејџана са једним бодом.

На СП, из европске зоне квалификација, директно су се пласирали победници свих десет група, међу њима и Србија, док су другопласирани отишли у бараж и тамо се такмичили са још два одговарајућа тима из Лиге нација 2020/2021, другог такмичења за националне фудбалске тимове које организује УЕФА.

Иначе, у овај квалификациони циклус репрезентација Србије је кренула са новим селектором, Драганом Стојковићем Пиксијем, после неуспешног покушаја да се пласира на ЕП 2021. године, када је тим водио Љубиша Тумбаковић.

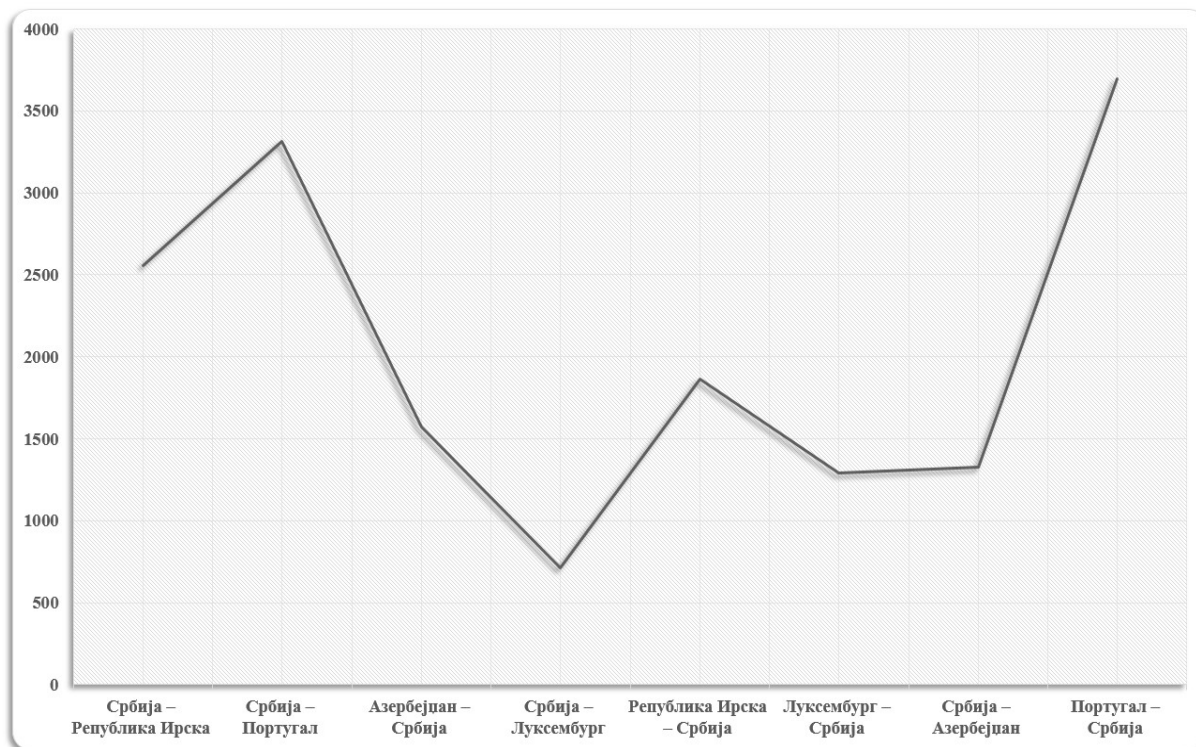
У Групи 1 Србија је победила Републику Ирску у Београду 24. марта (3:2) и одиграла нерешено са Португалом на истом месту три дана касније (2:2), пре него што је савладала Азербејџан у Бакуу 30. марта (2:1). Потом је победила Луксембург 4. септембра у Београду (4:1), па је одиграла нерешено са Републиком Ирском у Даблину три дана касније (1:1). Следећа утакмица је била у Луксембургу против домаћина 9. октобра, када је уписала још једну победу (1:0), као и против Азербејџана у Београду три дана касније (3:1). У последњем колу Србија је савладала Португал у Лисабону (2:1), 14. новембра.

Управо је та, последња утакмица у квалификацијама за СП 2022. године изазвала највећу пажњу када се посматра сегмент активних корисника кроз укупан број коментара на свих осам посматраних веб портала. Примера ради, као што се види на Графикону 43, новинарски садржаји повезани са том утакмицом имали су близу три пута више коментара од утакмице која је претходила, у којој је Србија победила Азербејџан. Такође, укупно је изазвала већу пажњу на посматрани начин од претходне две утакмице заједно, међу којима се налази и победа против Луксембурга.

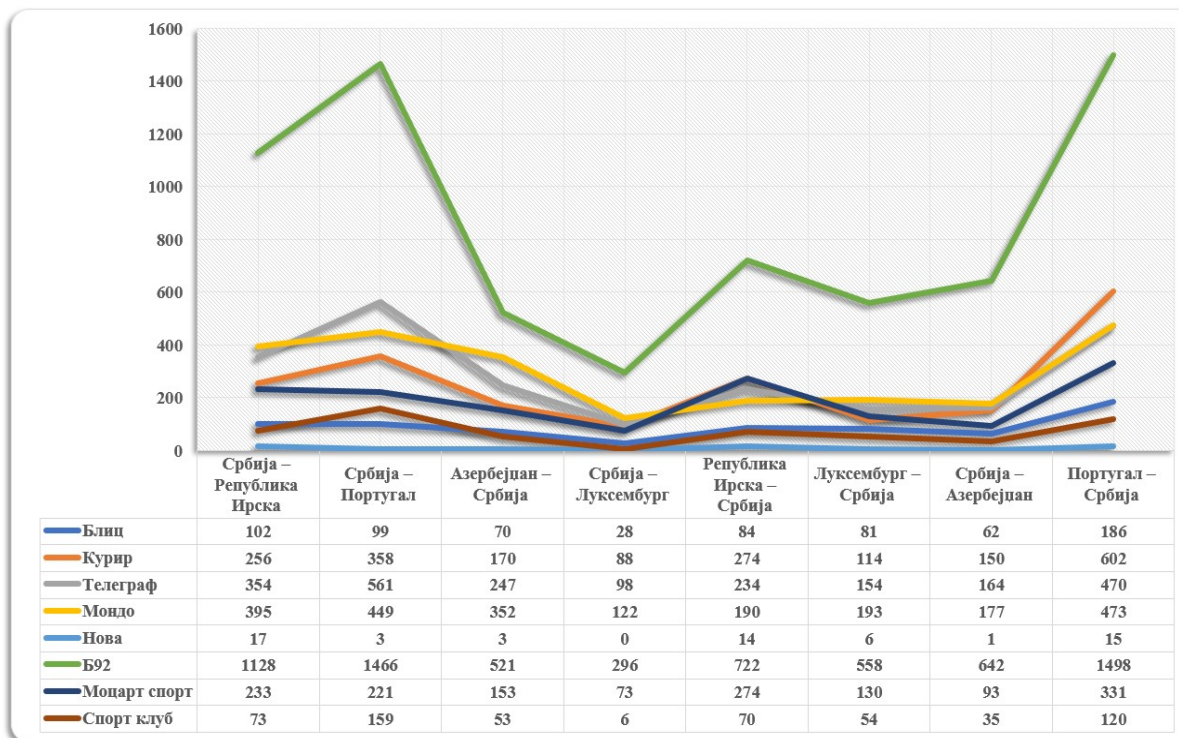
Посматрајући комплетне квалификације, после почетног таласа у прве две утакмице смањено је интересовање за коментарисање управо до тог последњег сусрета. Ипак, у односу на све остале посматране екипне спортове у континуитету током 2021. и прва два месеца 2022. године, најактивнији су били корисници управо на новинарским садржајима везаним за национални фудбалски тим, а укупна активност није се спуштала испод 1000 коментара осим када је реч о утакмици Србија – Луксембург.

Такве тенденције се виде и приликом анализе садржаја по веб порталима појединачно, на Графикону 44. Сви посматрани веб портали су посветили пажњу свим траженим догађајима везаним за мушку фудбалску репрезентацију Србије, а поново највећи број активних корисника кроз коментаре има Б92. Од свих издвојених новинарских текстова пратећи коментари нису виђени једино на порталу Нова у вези сусрета Србија – Луксембург.

ГРАФИКОН 43: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног фудбалског тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2022. године (хронолошки – победа, реми, па две победе, реми и три победе)

ГРАФИКОН 44: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног фудбалског тима у квалификацијама за Светско првенство 2022. године (хронолошки – победа, реми, па две победе, реми и три победе)

6.2.6. Национални спортски тим Србије у фудбалу – жене

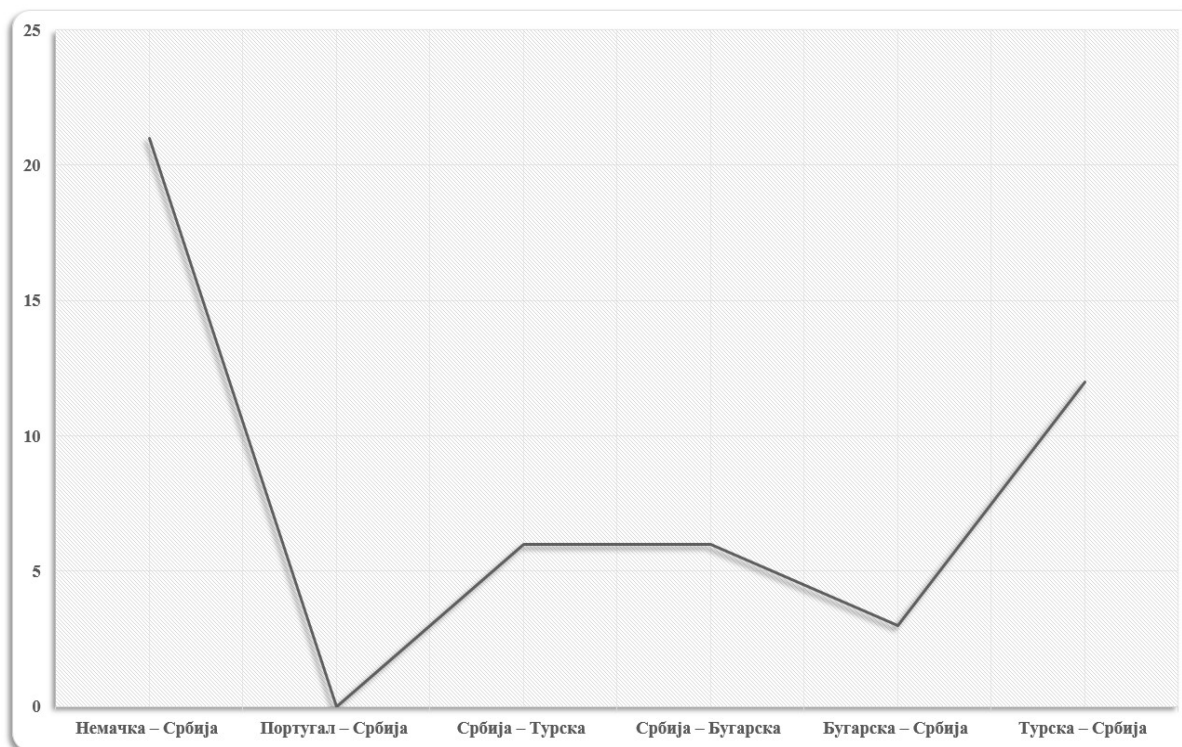
Тражене активности друге сениорске фудбалске националне селекције Србије, чији је селектор Предраг Гроздановић, у 2021. и прва два месеца 2022, биле су повезане са квалификацијама за Светско првенство 2023. године (чији су домаћини Аустралија и Нови Зеланд).

У посматраном периоду је женска селекција одиграла шест утакмица, што је више од половине предвиђених у Групи Х, где је такмичење започела као трећи фаворит групе. Иначе, на завршном турниру СП (32 тима), из европских квалификација (у којима учествује 51 селекција), место је директно обезбеђено победницима девет квалификационих група, а другопласиранима вишефазни бараж за још два места, потенцијално и три (кроз интерконтинентални бараж).

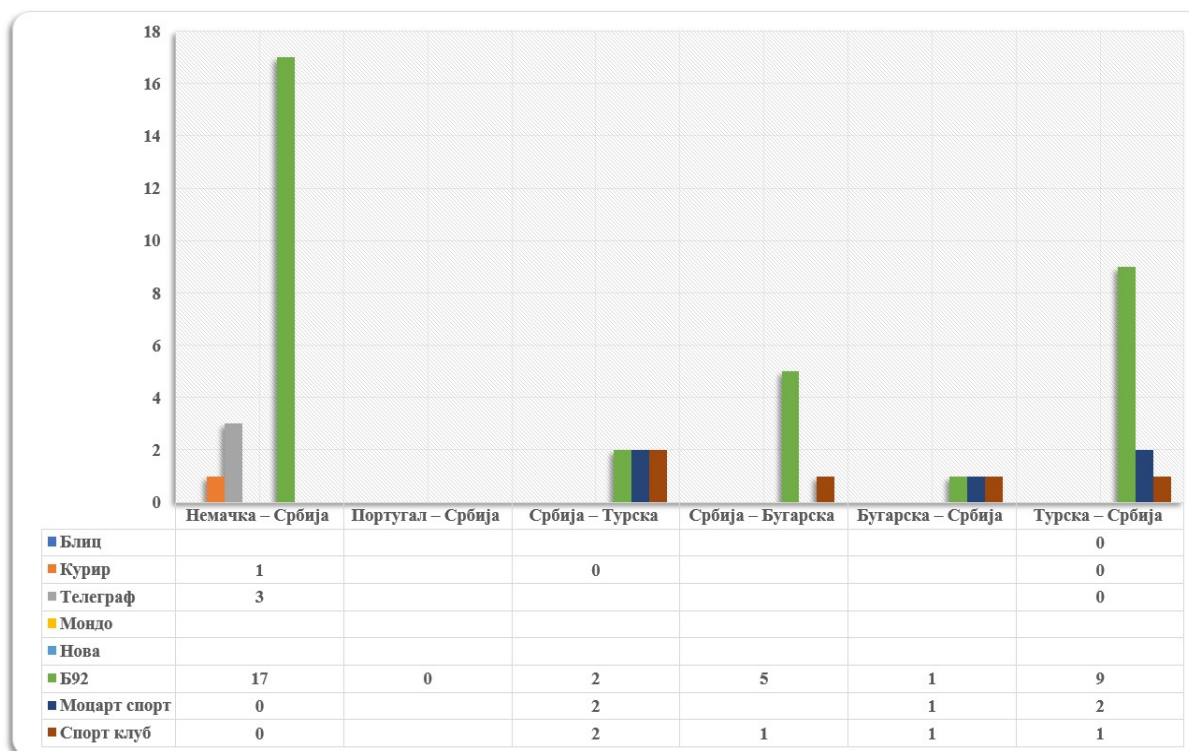
Женски фудбалски национални тим Србије је поражен од Немачке у Кемницу 21. септембра 2021. (1:5) и од Португала у Сетубалу месец дана касније (1:2), после чега је уписао четири победе – против Турске у Горњем Милановцу 26. октобра (2:0), Бугарске у Старој Пазови 25. новембра (3:0), против истог противника у Пловдиву пет дана касније (4:1), као и против Турске у Измиру 23. фебруара 2022. године (5:2). На крају посматраног периода и даље је Србија била кандидат за пласман на СП.

Када је реч о овој селекцији, највише пажње активних корисника кроз коментаре, као што се види на Графикону 45, изазвала је прва утакмица, у којој је Србија поражена, пошто је удео коментара везаних за новинарске садржаје који прате ту утакмицу скоро 44 посто од укупног броја.

ГРАФИКОН 45: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног фудбалског тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2023. године (хронолошки – два пораза, на четири победе у групи)

ГРАФИКОН 46: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног фудбалског тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2023. године (хронолошки – два пораза, па четири победе у групи)⁸⁷

Такође, јасно је видљив континуирани недостатак медијске пажње на посматраним веб порталима, што приказује и Графикон 46, осим Б92, који је једини објавио вест или извештај са свих шест утакмица. Од могућих 48 новинарских садржаја по критеријумима овог истраживања, објављено је 21, односно скоро 44 посто, а два веб портала (Мондо и Нова) нису имала ниједан тражени садржај. Највише веб портала је известило о последњој посматраној утакмици, одиграној у Турској (шест).

Када је реч о коментарима, скоро 71 посто их је виђено на Б92, који има више коментара на прву утакмицу, против Немачке (17), него сви остали веб портали заједно током посматраног периода (14).

6.2.7. Национални спортски тим Србије у одбојци – жене

Прво од два тражена такмичења женске националне одбојкашке селекције у 2021. години биле су Олимпијске игре у Токију, на којима је селекција коју предводи селектор Зоран Терзић освојила бронзу (пре тога је играла и у Лиги нација, у подмлађеном саставу, са тренером Александром Владисављевим). До олимпијског турнира је стигла две године

⁸⁷ На информативним веб порталима Мондо и Нова, по траженим критеријумима, није било вести/извештаја са посматраних шест утакмица квалификација за СП, док је Блиц први пут имао новинарски садржај у овим квалификацијама са последње посматране утакмице. Такође, од осталих анализираних пет веб портала, са утакмице Португал – Србија нису известили Курир, Телеграф, Моцарт спорт и Спорт клуб, са сусрета Србија – Турска то није учинио Телеграф, са утакмице Србија – Бугарска није било вести/извештаја на Куриру, Телеграфу и Моцарт спорту, док са дуела Бугарска – Србија то нису учинили Курир и Телеграф.

раније, преко једног од шест интерконтиненталних квалификационих турнира, у Пољској, где је и била фаворит.

Као један од главних кандидата за медаље дошла је и у Јапан. У Групи А олимпијског турнира репрезентација Србије је освојила друго место са четири победе (што је први критеријум за рангирање, потом број бодова), иза Бразила са свих пет, а испред Јужне Кореје са три, Доминиканске Републике са две, Јапана са једним тријумфом и Кеније без победе. По четири најбоље репрезентације из обе групе (састављене од по шест тимова) пласирале су се у четвртфинале. У Токију је прво побеђена Доминиканска Република 25. јула (3:0), па Јапан два дана касније (3:0) и Кенија 29. јула (3:0), пре пораза од Бразила два дана касније (1:3) и још једне победе, против Јужне Кореје 2. августа (3:0).

Уследиле су утакмице у нокаут фази, па је тако Србија победила Италију у четвртфиналу 4. августа (3:0), после два дана је поражена од Сједињених Америчких Држава у полуфиналу (0:3), па је савладала Јужну Кореју у утакмици за бронзу 8. августа (3:0). Златну медаљу је освојила репрезентација САД, а сребро Бразил. У најбољем тиму турнира нашла се и репрезентативка Србије Тијана Бошковић.

Поглед на Графикон 47 указује да је највећи број коментара изазвао један пораз – у полуфиналу, као и да је рапидан скок виђен после такмичења по групама, пошто коментарима испод новинарских садржаја током нокаут фазе припада скоро 80 процената од укупног броја коментара. Томе је значајно допринела и активност везана за последњу утакмицу, за бронзу, када је остварена победа.

Посматрајући појединачно по веб порталима, што се види на Графикону 48, сви су посветили пажњу женској одбојкашкој репрезентацији Србије на Олимпијским играма, а поново је највећи број коментара остварен кроз активност корисника Б92, с тим да је разлика значајно порасла у последње две утакмице.

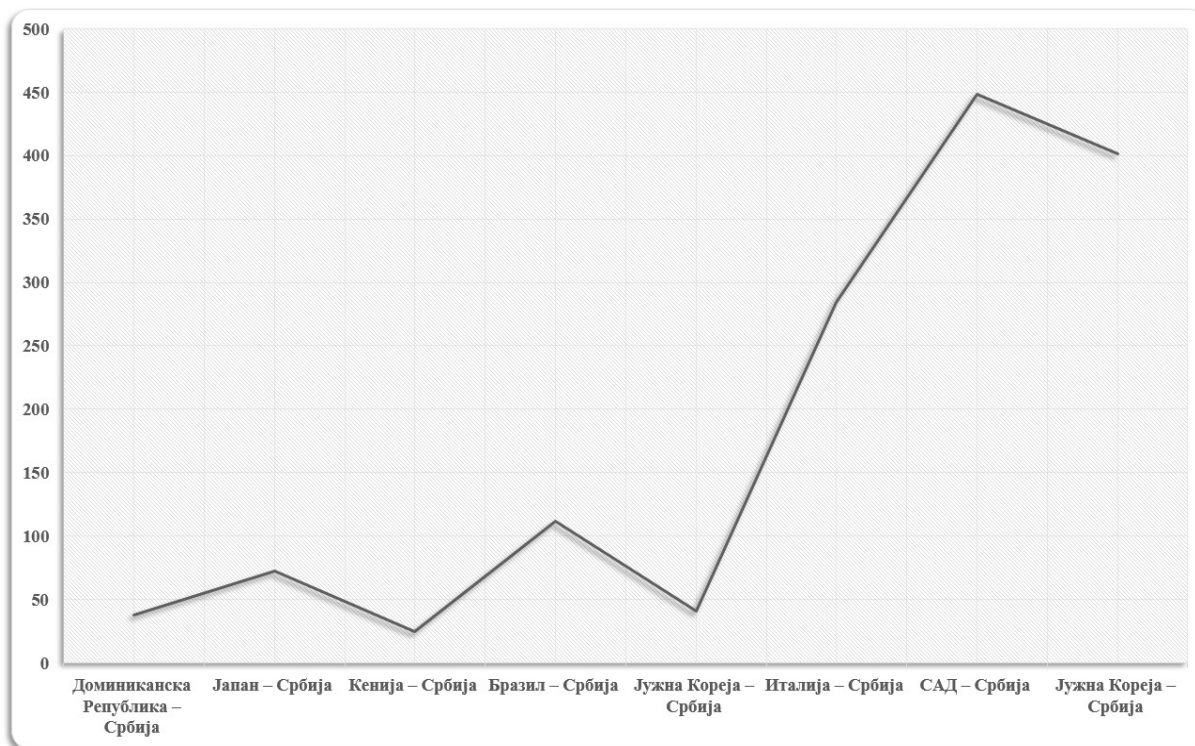
Не рачунајући Нову, која има мали број коментара у континуитету (у овом случају пет од осам вести/извештаја није их ни имало), тек седам процената посматраних новинарских садржаја није имало пажњу активних корисника на тражени начин, кроз коментаре. Такође, иако доминира по укупном броју, пораз од САД у полуфиналу тек на половини посматраних веб портала јесте новинарски садржај са највише коментара.

Померања у календару одбојкашица, што је донела пандемија ковида 19, утицала су на то да већ 11 дана после олимпијског турнира женски одбојкашки национални тим Србије одигра прву утакмицу на Европском првенству, које је одржано у Србији, Бугарској, Хрватској и Румунији. Као двоструки узастопни шампион Европе и домаћин, пошто је све утакмице одиграо у Београду, нашао се међу главним фаворитима за прво место. Освојио је сребрну медаљу, злато је припало Италији, бронза Турској, док је четврта Холандија.

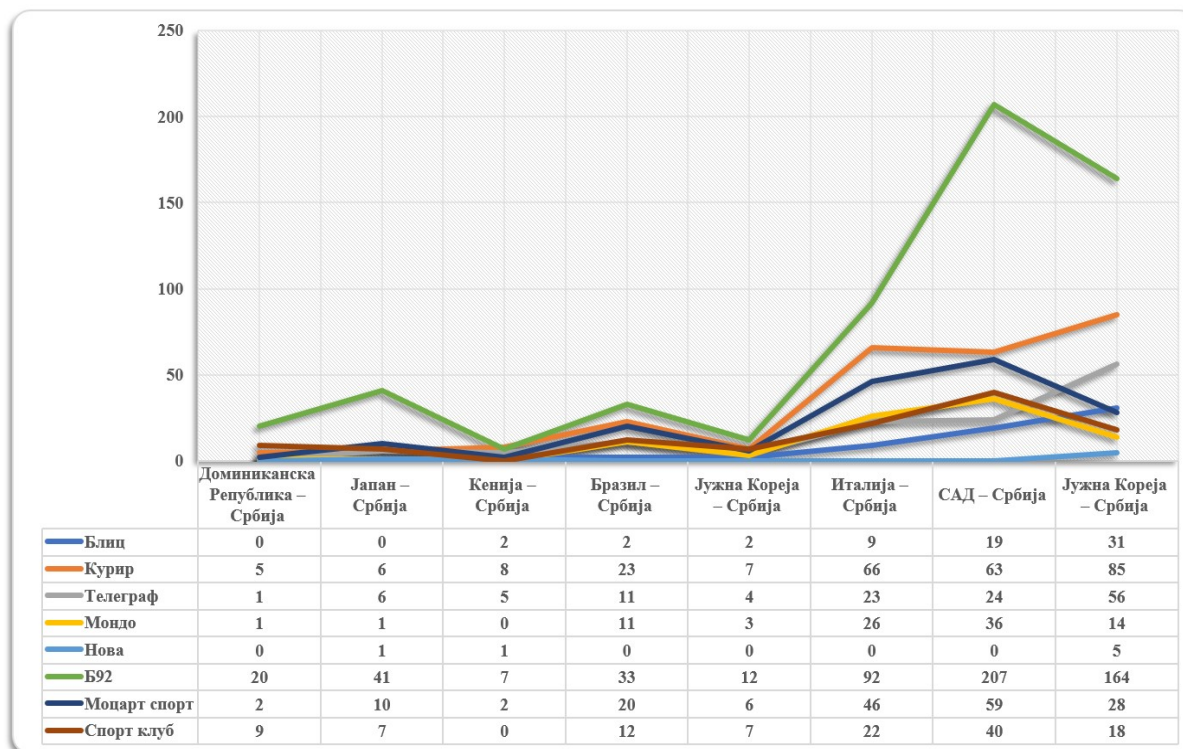
Такмичење у Групи А Србија је завршила на првом месту са пет победа (14 бодова), испред Русије са три (11 бодова), колико су имали и Француска (девет бодова) и Белгија (осам бодова), Босне и Херцеговине са једним тријумфом (три бода) и Азербејџана без победе (нула бодова). У првој утакмици, 19. августа, побеђена је Босна и Херцеговина (3:0), два дана касније Француска (3:0), па следећег дана Белгија (3:0), затим Азербејџан 24. августа (3:0) и Русија дан касније (3:2).

У осмину финала су се пласирала по четири најбоља тима из сваке од четири групе. Тамо је, 29. августа, побеђена Мађарска (3:0), затим у четвртфиналу Француска 1. септембра (3:1), у полуфиналу Турска два дана касније (3:1), док је у финалу 4. септембра Србија поражена од Италије (1:3). У најбољем тиму турнира се налази и чланица репрезентације Србије Тијана Бошковић.

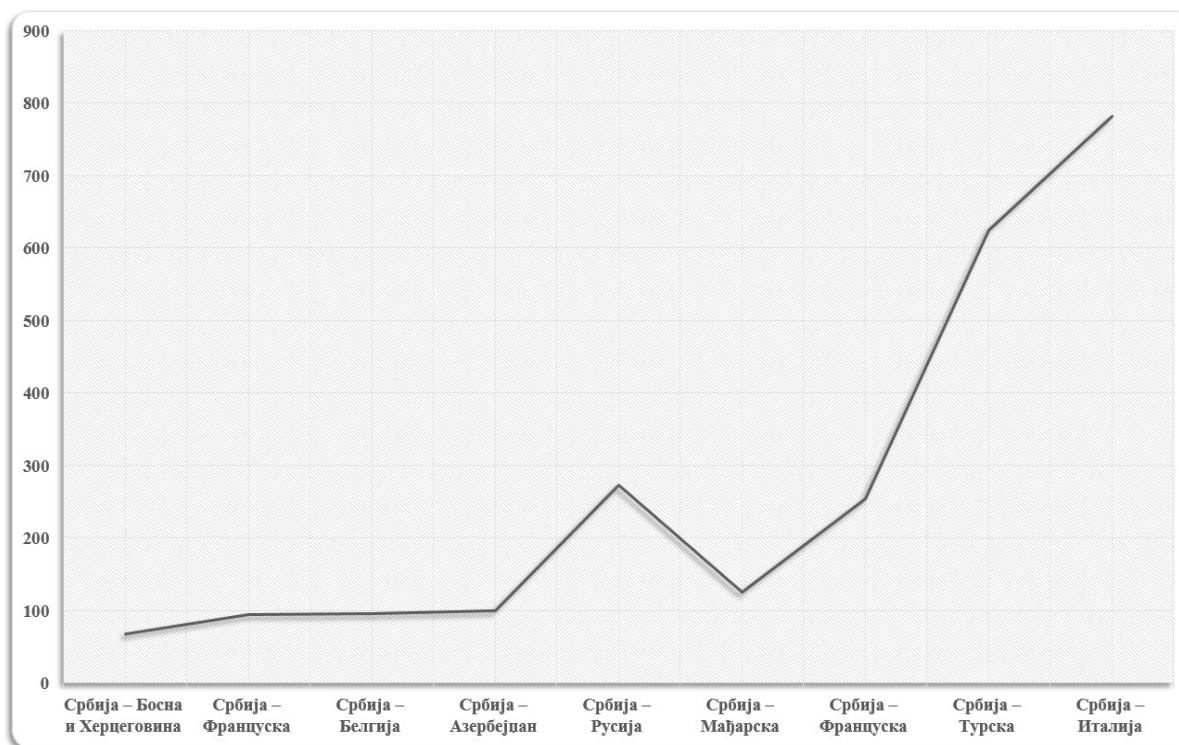
ГРАФИКОН 47: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног одбојкашког тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – три победе, пораз, па победа у групи, затим победа у четвртфиналу, пораз у полуфиналу и победа у утакмици за бронзану медаљу)

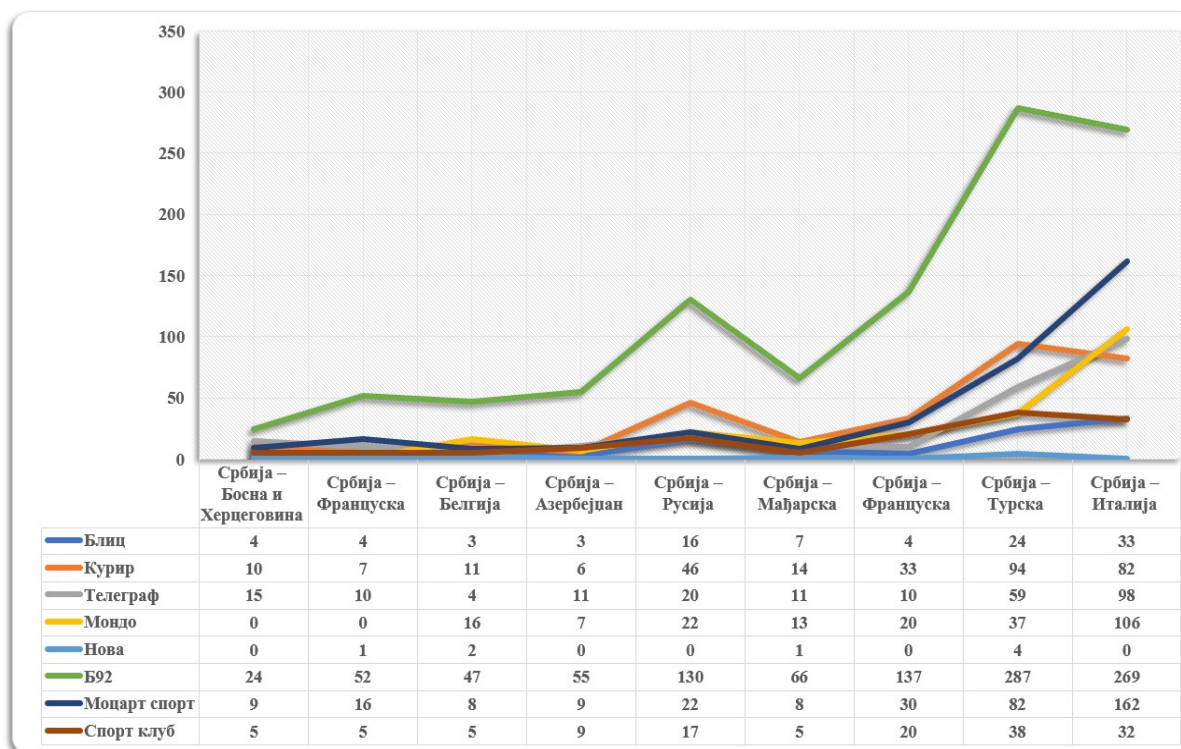
ГРАФИКОН 48: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног одбојкашког тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – три победе, пораз, па победа у групи, затим победа у четвртфиналу, пораз у полуфиналу и победа у утакмици за бронзану медаљу)

ГРАФИКОН 49: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног одбојкашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – пет победа у групи, затим победе у осмини финала, у четвртфиналу и у полуфиналу и пораз у финалу)

ГРАФИКОН 50: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног одбојкашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – пет победа у групи, затим победе у осмини финала, у четвртфиналу и у полуфиналу и пораз у финалу)

И док је на Олимпијским играма у Токију женски национални одбојкашки тим делио пажњу јавности са другим члановима олимпијског тима Србије, овај пут је у потпуности била усмерена ка одбојци. Ако се узме у обзир да је компонента везана за успехе била слична, односно да је Србија на оба турнира играла максималан број утакмица, закључак је да је пажња активних корисника била значајно већа. Просечан број коментара по утакмици, укупно гледајући све анализирани веб портале, већи је за преко 50 посто на ЕП у односу на ОИ.

Као што се види на Графикону 49, драстичан скок броја активних корисника догодио се у завршници турнира, када се одлучивало о медаљама и када је Србија уписала победу, па пораз. Такође, посматрајући заинтересованост за коментарисање по резултатима, види се да је свака утакмица Србије у којој су одиграна бар четири сета имала најмање двоструко више коментара од утакмица у којима је овдашњи женски национални одбојкашки тим остварио максималну победу (3:0).

Посматрајући појединачно по веб порталима, као што се види на Графикону 50, сви посматрани су посветили пажњу траженим догађајима, а у коментарима су поново били најактивнији на Б92, пошто је удео коментара са овог веб портала у укупном броју преко 44 посто. Такође, када се погледа појединачно, на по четири веб портала највише коментара имају полуфинална и финална утакмица.

6.2.8. Национални спортски тим Србије у одбојци – мушкарци

На Европско првенство 2021. године мушки одбојкашки национални тим Србије је отишао као актуелни континентални првак, а завршио је као четврти, иза Италије, Словеније и Пољске.

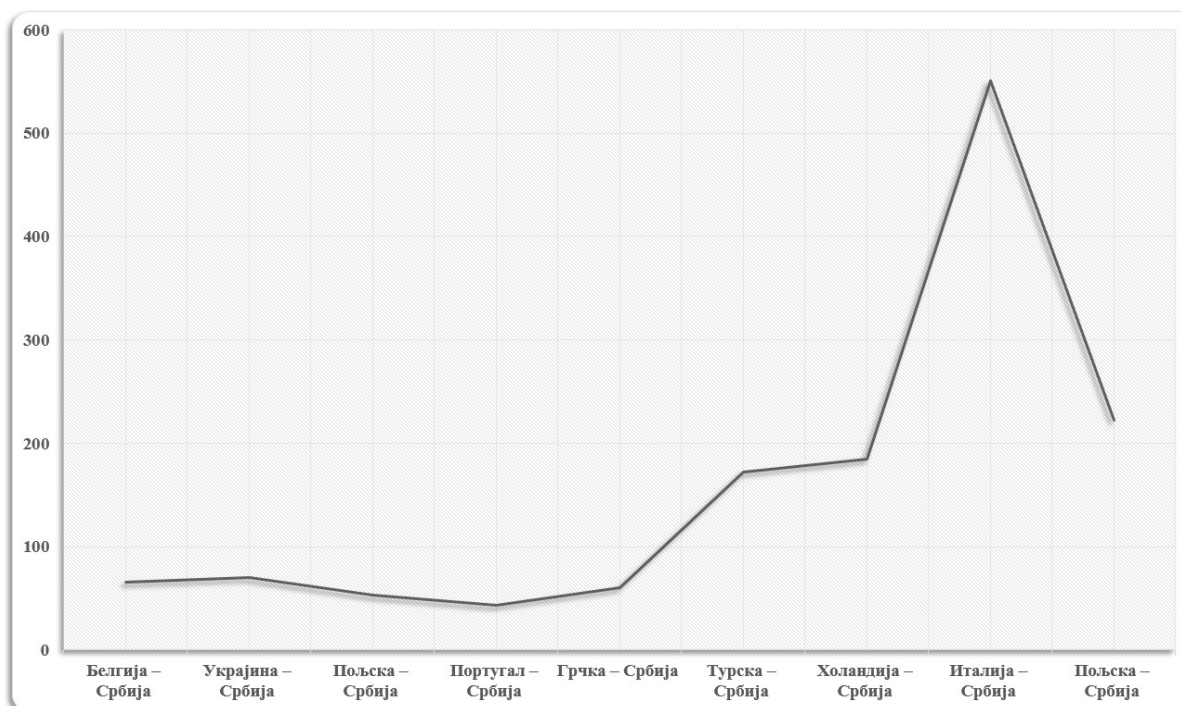
Такмичење је одржано у Пољској, Чешкој, Естонији и Финској, а смештен је прво био у Групу А, у Кракову, где је завршио на другом месту са четири победе (12 бодова), иза Пољске са свих пет (14 бодова), а испред Украјине са три (седам бодова), Португала са две (шест бодова), Белгије са једном победом (четири бода) и Грчке без тријумфа (два бода). Из сваке од четири групе у осмину финала су отишле по четири најбоље пласиране репрезентације. Прво је побеђена Белгија 2. септембра (3:1), па Украјина дан касније (3:0), пре пораза од Пољске 4. септембра (2:3), после чега је савладан Португал (3:1), два дана касније, па Грчка 7. септембра (3:2).

У нокаут фази, у Гдањску, изабраници селектора Слободан Ковача су победили Турску у осмини финала 12. септембра (3:2) и Холандију у четвртфиналу два дана касније (3:0), после чега су играли у Катовицама, где су поражени од Италије у полуфиналу 18. септембра (1:3) и од Пољске у утакмици за бронзу дан касније (0:3). У најбољем тиму турнира нашао се и репрезентативац Србије Марко Подрашчанин.

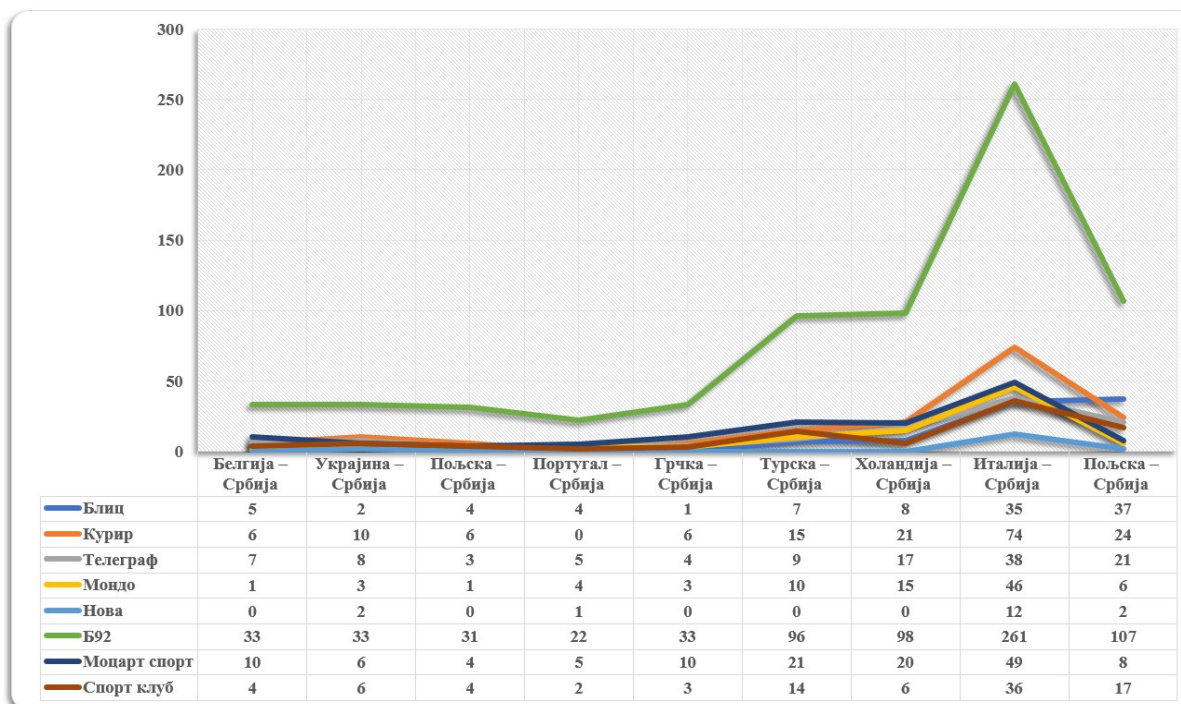
Као што се види на Графикону 51, убедљиво највише коментара је било после пораза у полуфиналу, скоро два и по пута више и од утакмице за бронзу, која је друга по броју коментара када се у обзир узму сви посматрани веб портали заједно. Као и на претходним примерима, види се и овде да су знатно већу пажњу изазвале утакмице у нокаут фази, које имају удео од скоро 80 посто у укупном броју коментара повезаних са траженим новинарским садржајима.

Сви портали су известили са тражених догађаја, што се види на Графикону 52. Доминација по броју коментара уз новинарске садржаје повезане са претпоследњом утакмицом на турниру, после које је било јасно да Србија неће одбранити прво место са претходног ЕП, види се и када се посматрају веб портали појединачно (на седам од осам, осим Блица).

ГРАФИКОН 51: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног одбојкашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – две победе, пораз, па две победе у групи, победе у осмини финала и у четвртфиналу, порази у полуфиналу и у утакмици за бронзану медаљу)

ГРАФИКОН 52: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног одбојкашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – две победе, пораз, па две победе у групи, победе у осмини финала и у четвртфиналу, порази у полуфиналу и у утакмици за бронзану медаљу)⁸⁸

⁸⁸ На информативном веб порталу Нова није било опције да се остави коментар уз новинарски садржај са утакмице Грчка – Србија. Самим тим, није било коментара.

Укупно, поново је највише коментара на Б92, половина свих. Такође, изузев Нове, на којој је коментар могао да се остави на осам од девет утакмица (није било такве опције на новинарски садржај повезан са сусретом Грчка – Србија), једино још на Куриру није било коментара на једној утакмици (у којој је Србија савладала Португал).

6.2.9. Национални спортски тим Србије у ватерполу – мушкарци

Једини тражени новинарски садржаји око мушког ватерполо националног тима Србије у посматраном периоду везани су за Олимпијске игре (пре и после тога играо је још утакмице на европским квалификационим турнирима за два издања Светске лиге). До турнира у Токију стигао је тријумфом у Светској лиги 2019. године, у Београду и бранио је титулу из Рио де Жанеира 2016. Освојена је поново златна медаља, сребро је припало Грчкој, бронза Мађарској, док је четврта Шпанија.

Србија је заузела треће место у Групи Б са шест бодова, иза Шпаније са десет и Хрватске са шест, а испред Црне Горе и Аустралије са по четири бода и Казахстана без бодова. У првој утакмици је поражена од Шпаније 25. јула (12:13), у другом сусрету, два дана касније, добила је Казахстан (19:5), па је савладала и Аустралију 29. јула (14:8), пре пораза од Хрватске два дана касније (12:14) и победе против Црне Горе 2. августа (13:6). Из обе групе у четвртфинале су се пласирале по четири најбоље репрезентације.

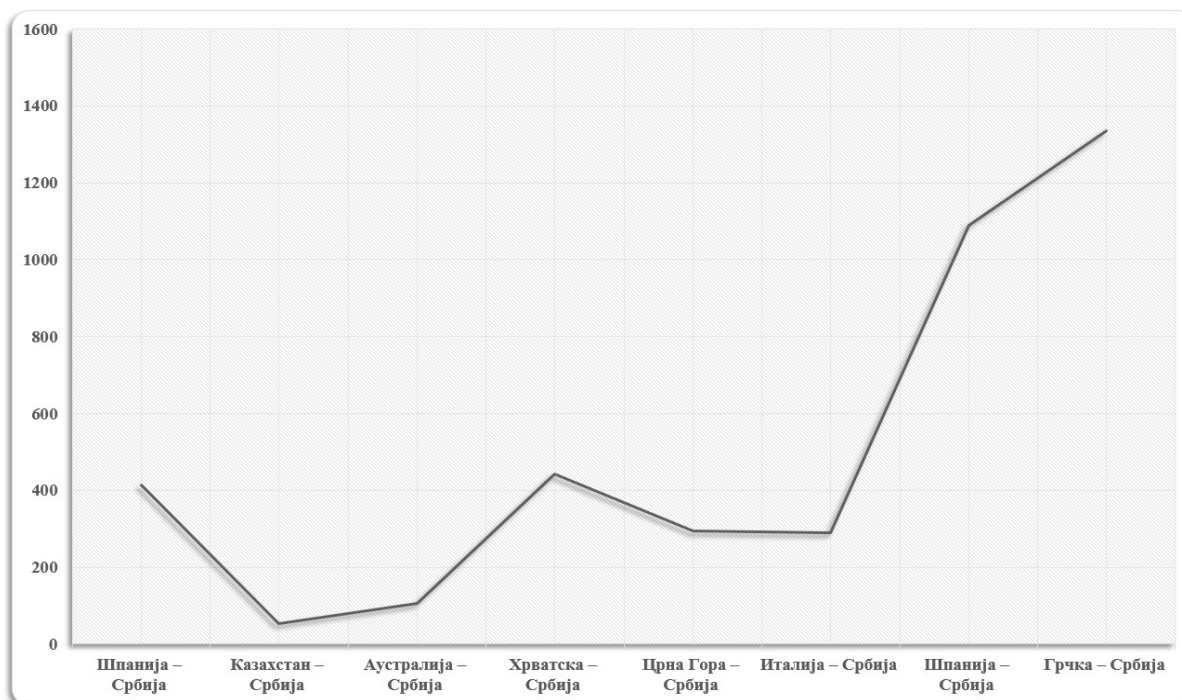
У четвртфиналу, 4. августа, изабраници селектора Дејана Савића су победили Италију (10:6), два дана касније Шпанију у полуфиналу (10:9) и Грчку у финалу 8. августа (13:10). Најкориснији играч турнира је репрезентативац Србије Филип Филипковић, уједно и члан најбољег тима, у којем је Бранислав Митровић још један представник Србије.

Највише пажње активних корисника на посматраним веб порталима до саме завршнице такмичења, односно до две последње утакмице за медаље, као што се види на Графикону 51, изазвали су порази мушког националног ватерполо тима Србије од Шпаније и Хрватске у групи, пошто удео коментара испод издвојених новинарских садржаја везаних за те две утакмице у укупном броју коментара уз новинарске садржаје на првих шест утакмица износи 53,5 процената. Драстичан скок активности корисника кроз коментаре виђен је у полуфиналу и у финалу – на селектованим садржајима везаним за полуфиналну утакмицу скоро два и по пута више у односу на највећу активност до тада (што је било после пораза од Хрватске) и више од три пута на селектованим садржајима везаним за финалну утакмицу. Укупно, удео коментара кроз последње две утакмице у укупном броју селектованих коментара везаних за овај турнир износи 60,3 посто.

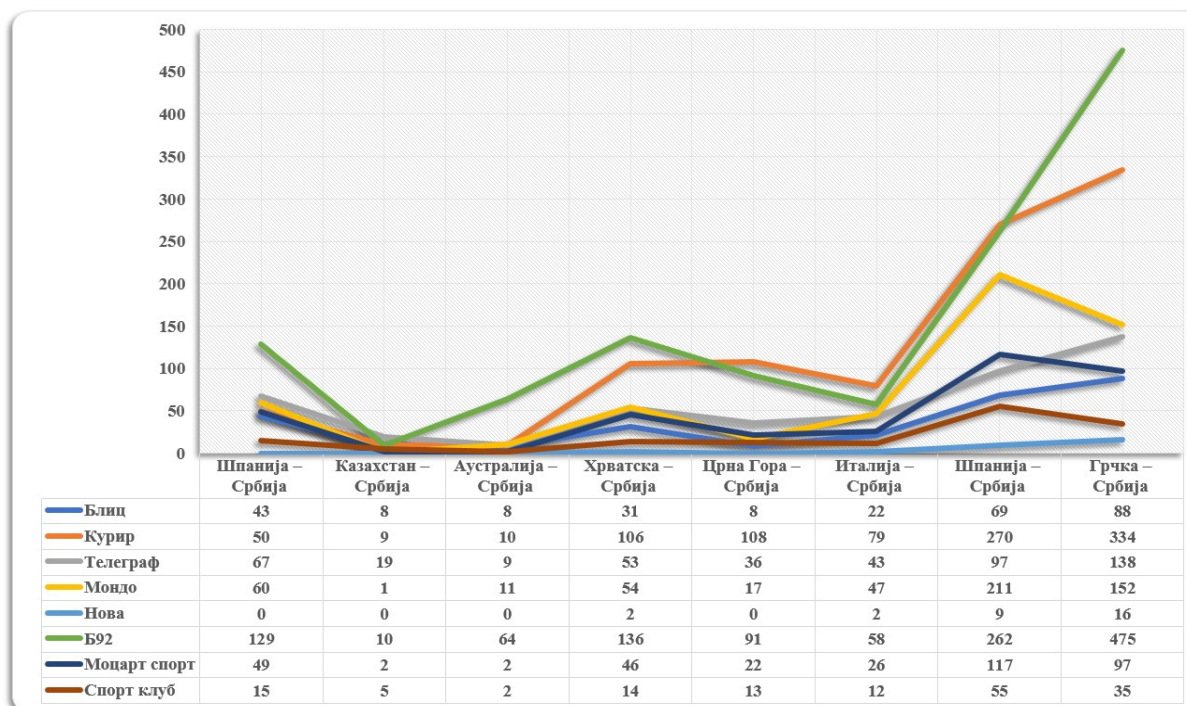
Посматрано појединачно по веб порталима, као што се види на Графикону 52, сви су известили са свих тражених догађаја везаних за утакмице мушког националног ватерполо тима Србије на Олимпијским играма у Токију. Највећу пажњу на пет веб портала изазвала је последња утакмица на турниру, за златну медаљу, против Грчке, а на три је то била полуфинална, против Шпаније. Такође, изузимајући традиционално мали број коментара на веб порталу Нова (на четири од осам утакмица није било коментара, од чега на две, Шпанија – Србија и Црна Гора – Србија, није ни било опције за коментаре), на свих преосталих седам анализираних уз сваки тражени новинарски садржај виђен је бар један коментар.

За разлику од претходно анализираних националних спортских тимова Србије, овде се види дисперзија пажње, односно није доминантно сконцентрисана на једном веб порталу, када се узме у обзир број коментара. Б92 их је имао највише испод селектованих новинарских садржаја везаних за четири од осам утакмица (и укупан удео у коментарима 30,4 посто), док су на преосталим ту улогу преузели Курир три пута и Телеграф једном.

ГРАФИКОН 53: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног ватерполо тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – пораз, две победе, па по пораз и победа у групи, затим победе у четвртфиналу, у полуфиналу и у финалу)

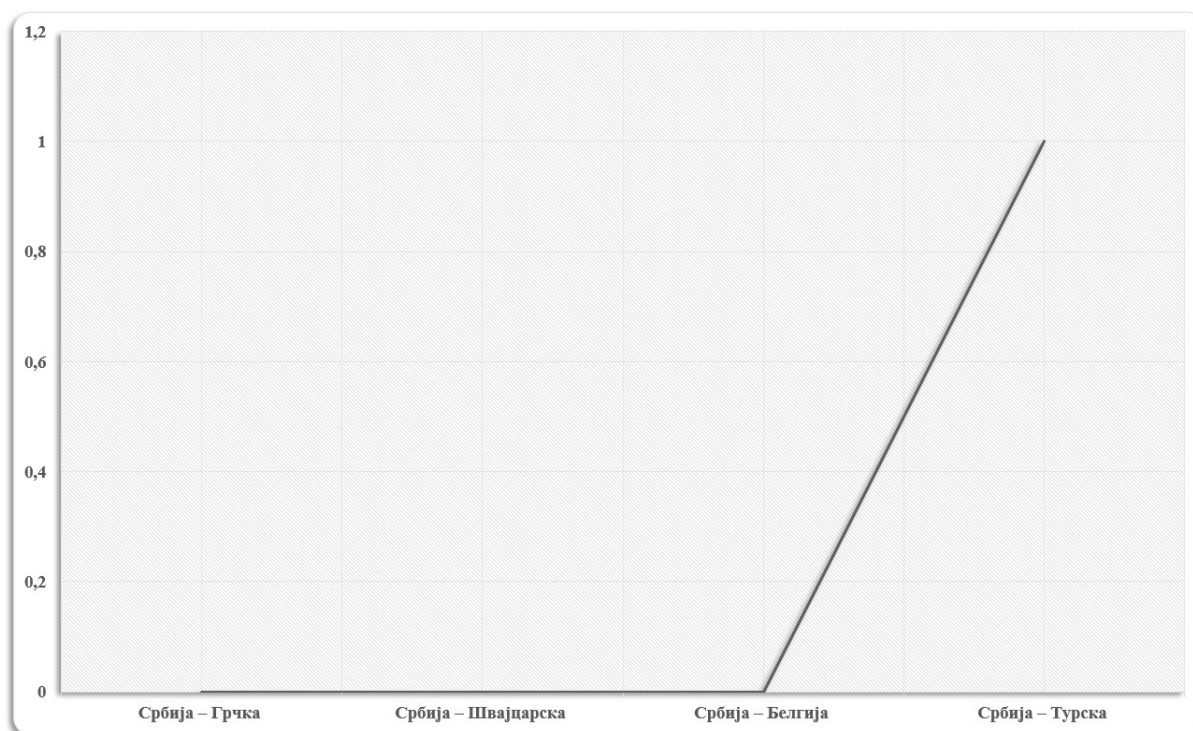

ГРАФИКОН 54: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног ватерполо тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – пораз, две победе, па по пораз и победа у групи, затим победе у четвртфиналу, у полуфиналу и у финалу)⁸⁹

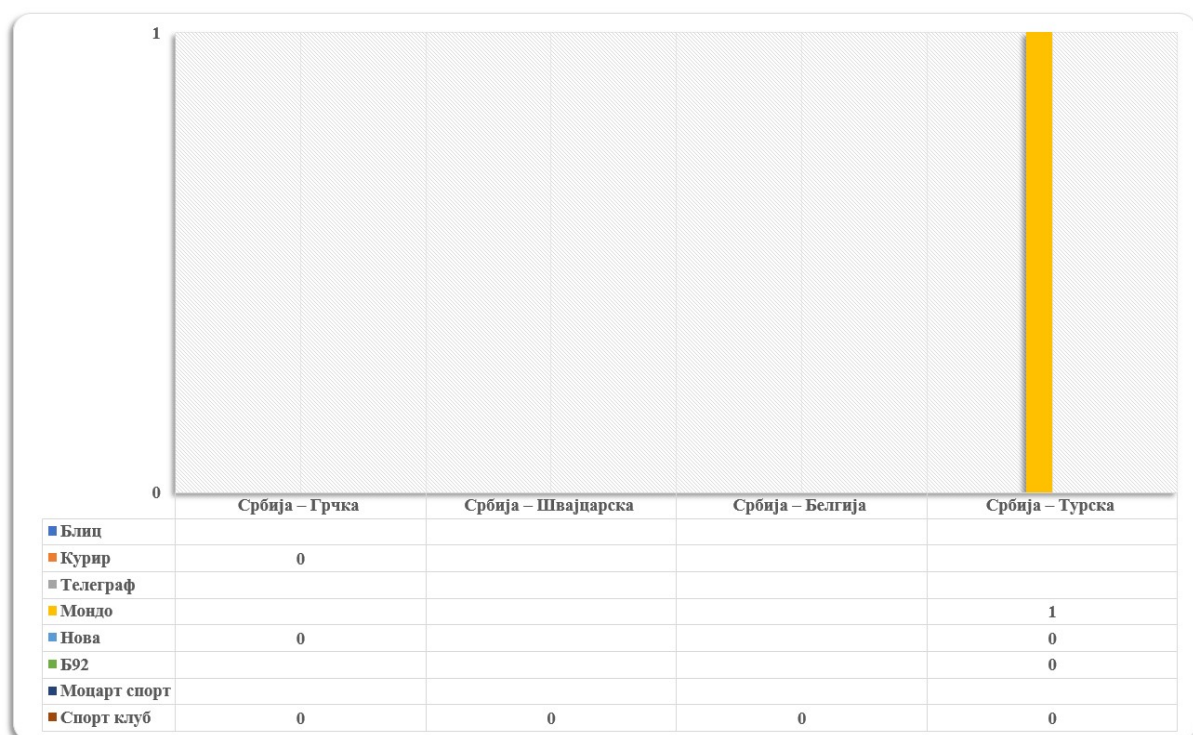

⁸⁹ На информативном веб порталу Нова није било опције да се остави коментар уз новинарске садржаје са утакмица Шпанија – Србија и Црна Гора – Србија. Самим тим, није било коментара.

ГРАФИКОН 55: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног ватерполо тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – пораз, па три победе у групи)

ГРАФИКОН 56: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног ватерполо тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – пораз, па три победе у групи)⁹⁰

⁹⁰ На информативним веб порталима Блиц, Телеграф и Моцарт спорт, по траженим критеријумима, није било вести/извештаја са све четири посматране утакмице квалификација за ЕП, док Куир, Мондо и Б92 нису известили са три, а Нова са две утакмице.

6.2.10. Национални спортски тим Србије у ватерполу – жене

Једине такмичарске утакмице у посматраном периоду женски ватерполо национални тим Србије је одиграо у фебруару 2022. године. Имајући у виду то да је на претходном Европском првенству, у Мађарској 2020. године, заузео 12, последње место, играо је квалификације за издање чији је домаћин Хрватска. У квалификацијама за ЕП 2022. учествовало је 14 репрезентација подељених у три групе, а Србија се нашла у Групи Б, где је заузела друго место са девет бодова, иза Грчке са 12, а испред Швајцарске са шест, Турске са три и Белгије без бодова. Тако су се на финални турнир пласирале Србија и Грчка, које су се, иначе, састале у првом колу квалификационог турнира у Зрењанину, 17. фебруара, када је убедљив био гост (24:8). У наредна три дана, изабранице селекторке Драгане Ивковић су победиле Швајцарску (17:11), Белгију (19:7) и Турску (22:4).

Када се погледа Графикон 55, јасно је да је ова селекција изазвала најмање пажње активних корисника кроз коментаре од свих посматраних у овом раду, пошто је регистрован само један коментар на осам веб портала током целог посматраног периода, односно четири такмичарске утакмице. Разлози зашто је тако могу да се траже и у смањеној медијској видљивости у односу на све друге посматране националне спортске тимове, имајући у виду да је објављено девет од укупно могућа 32 новинарска садржаја, што је тек 28 посто. Све утакмице на дневном нивоу једино је испратио Спорт клуб, док их три веб портала уопште нису регистровале на тражени начин, као што се види на Графикону 56. Такође, забележен је укупно један коментар, уз једини тражени новинарски садржај који је објављен на Монду, са последње утакмице, када је утврђен пласман на ЕП.

6.3. Карактеристике новинарских садржаја и коментара корисника у извештавању о националним спортским тимовима

У даљој анализи користи се репрезентативни узорак у којем су из целокупног досадашњег корпуса издвојени новинарски садржаји са највећим бројем коментара за сваки од десет националних спортских тимова, као и још по један преостали новинарски садржај са највећим бројем коментара са сваког од осам селектованих информативних веб портала. На тај начин издвојено је 162 новинарска садржаја са укупно 28.079 коментара, као што се види на Табели 3 и Табели 4.

Код шест националних спортских тимова је издвојено 18 предвиђених партиципативних новинарских текстова. То су:

- мушки национални фудбалски тим Србије – 10.437 коментара;
- мушки национални кошаркашки тим Србије – 5847;
- женски национални кошаркашки тим Србије – 3176;
- мушки национални ватерполо тим Србије – 2836;
- женски национални одбојкашки тим Србије – 2087;
- мушки национални рукометни тим Србије – 1861.

Такође, још два национална спортска тима имају предвиђених 18 партиципативних новинарских текстова, уз додатак једног (рукомет, жене), односно два (одбојка, мушкарци), имајући у виду једнак број коментара на по два новинарска садржаја код преосталог слота везаног за одређени информативни веб портал. То су:

- женски национални рукометни тим Србије – 700;
- мушки национални одбојкашки тим Србије – 1086.

Код преостала два национална спортска тима није пронађен максималан тражени број новинарских садржаја са коментарима, па је селектирано мање:

- женски национални фудбалски тим Србије – 14 новинарских садржаја и 48 коментара;
- женски национални ватерполо тим Србије – један новинарски садржај и један коментар.

Највише посматраних утакмица у овом суженом одабиру, практично трећина, одиграно је на европским првенствима, док је укупно готово половина одиграна на неутралном терену. Осим Србије, играло се у још 16 држава, највише у Јапану, где су одржане Олимпијске игре. Најчешћи ривали у вестима/извештајима који се анализирају даље у овом раду су Француска и Италија, укупно више од једне четвртине, прецизније, преко 27 процената, а даљом анализом је захваћено три четвртине ривала од укупног броја у комплетном посматраном периоду, који је раније споменут. Када је реч о исходима утакмица, међу селекованим партиципативним новинарским текстовима са највише коментара, више од половине припада утакмицама у којима је победио неки од националних спортских тимова Србије (у односу на победе ривала и нерешене исходе).

Када је реч о структури одабраног узорка по информативним веб порталима, сви информативни веб портали са најмање једним траженим садржајем су заступљени у осам од десет националних спортских тимова, осим када је реч о женским селекцијама у фудбалу (нема тражених садржаја на Блицу, Монду и Новој) и у ватерполу (тражени садржај је уочен једино на Монду). Потврђена је доминација Б92, чији је удео у укупном броју тражених партиципативних новинарских текстова преко 38 посто (62), такође и доминација у броју коментара (преко 60 посто), а следе Курир, Телеграф, Моцарт спорт (по 18 новинарских текстова), Мондо (15), Спорт клуб (13), Блиц (10) и Нова (8).

Посматрано по новинарском жанру, три четвртине издвојених садржаја припада хибридној форми, односно информативни веб портали знатно више користе заједно (под истим линком, без обзира на графичку поставку) вест и извештај „из минута у минут” или типичну форму извештаја и извештај „из минута у минут” (рачунајући и друге форме које прате уживо ток утакмице, нпр. по поенима) за спортске догађаје које истичу као посебно битне, док је мање заступљено одвојено објављивање та два садржаја као део уређивачке политике одређених информативних веб портала (попут Моцарт спорта). Разлика постоји у томе да ли се сегмент хронолошког извештавања налази испод традиционалне форме вести/извештаја или је представљен посебно, у другој картици (попут Монда, за догађаје које овај информативни веб портал истиче као посебно значајне).

Наравно, разлике постоје и у самој садржини тог хронолошког извештавања (често је неформалније од традиционалног извештаја, може донети кратке сегменте и низове информација о самом догађају у ужем и ширем контексту, дешавања на терену и око њега, може да садржи бодрење националних селекција Србије, односно разне сегменте који се не налазе у традиционалној форми извештаја). Тако, према приложеном из праксе, у хронолошком извештавању могу и не морају да постоје наслови, а у зависности од спорта о којем извештавају и информативног веб портала предност се даје времену утакмице или резултату. Може се истицати и сатница када је објављена свака појединачна информација као почетна ставка током хронолошког извештавања, а кључни у раздвајању током описивања тока догађаја могу да буду и карактеристични сегменти одређених спортова (полувремена, четвртине и сетови).

Такође, видљиве су промене у времену када су постављени садржаји, уколико их има, односно сатница прве и последње промене новинарског садржаја.

ТАБЕЛА 3: Новинарски садржаји са највећим бројем коментара за сваки од десет националних спортских тимова, по траженим критеријумима, укупно и појединачно по анализираним информативним веб порталима (1–2)

Мушки рукометни национални тим Србије	Женски рукометни национални тим Србије	Женски кошаркашки национални тим Србије	Мушки кошаркашки национални тим Србије	Мушки фудбалски национални тим Србије
Европско првенство, Француска – Србија, 17. јануар 2022. Б92, 380 коментара	Квалификације за ОИ, Мађарска – Србија, 20. март 2021. Б92, 138 коментара	Европско првенство, Француска – Србија, 27. јун 2021. Б92, 784 коментара	Квалификације за ОИ, Србија – Италија, 4. јул 2021. Б92, 2017 коментара	Квалификације за СП, Португал – Србија, 14. новембар 2021. Б92, 1498 коментара
Европско првенство, Хрватска – Србија, 15. јануар 2022. Б92, 357	Светско првенство, Француска – Србија, 11. децембар 2021. Б92, 98	Олимпијске игре, Француска – Србија, 7. август 2021. Б92, 296	Квалификације за ОИ, Србија – Италија, 4. јул 2021. Мондо, 536	Квалификације за СП, Србија – Португал, 27. март 2021. Б92, 1466
Квалификације за ЕП, Француска – Србија, 9. јануар 2021. Б92, 176	Светско првенство, Црна Гора – Србија, 9. децембар 2021. Б92, 70	Европско првенство, Француска – Србија, 27. јун 2021. Курир, 281	Квалификације за ОИ, Србија – Италија, 4. јул 2021. Телеграф, 443	Квалификације за СП, Србија – Р. Ирска, 24. март 2021. Б92, 1128
Квалификације за ЕП, Србија – Француска, 5. јануар 2021. Б92, 166	Светско првенство, Русија – Србија, 7. децембар 2021. Б92, 64	Европско првенство, Шпанија – Србија, 23. јун 2021. Б92, 225	Квалификације за ОИ, Србија – Италија, 4. јул 2021. Курир, 415	Квалификације за СП, Р. Ирска – Србија, 7. септембар 2021. Б92, 722
Европско првенство, Хрватска – Србија, 15. јануар 2022. Монарт спорт, 110	Квалификације за ОИ, Русија – Србија, 19. март 2021. Б92, 57	Европско првенство, Белгија – Србија, 26. јун 2021. Б92, 197	Квалификације за ОИ, Србија – Италија, 4. јул 2021. Монарт спорт, 399	Квалификације за СП, Србија – Азербејџан, 12. октобар 2021. Б92, 642
Европско првенство, Хрватска – Србија, 15. јануар 2022. Телеграф, 103	Светско првенство, Словенија – Србија, 13. децембар 2021. Б92, 45	Олимпијске игре, Јужна Кореја – Србија, 1. август, 2021. Б92, 171	Квалификације за СП, Белгија – Србија, 28. новембар 2021. Б92, 299	Квалификације за СП, Португал – Србија, 14. новембар 2021. Курир, 602
Квалификације за ЕП, Француска – Србија, 9. јануар 2021. Монарт спорт, 77	Светско првенство, Пољска – Србија, 3. децембар 2021. Б92, 28	Олимпијске игре, Кина – Србија, 4. август 2021. Б92, 166	Квалификације за ОИ, Србија – Филипини, 30. јун 2021. Б92, 284	Квалификације за СП, Србија – Португал, 27. март 2021. Телеграф, 561
Квалификације за ЕП, Србија – Грчка, 13. јануар 2021. Б92, 76	Квалификације за ОИ, Мађарска – Србија, 20. март 2021. Телеграф, 23	Европско првенство, Француска – Србија, 27. јун 2021. Телеграф, 157	Квалификације за СП, Србија – Легонија, 25. новембар 2021. Б92, 271	Квалификације за СП, Луксембург – Србија, 9. октобар 2021. Б92, 558
Европско првенство, Француска – Србија, 17. јануар 2022. Монарт спорт, 74	Светско првенство, Црна Гора – Србија, 9. децембар 2021. Курир, 21	Олимпијске игре, Канада – Србија, 26. јул 2021. Б92, 142	Квалификације за ОИ, Србија – Доминиканска Р., 29. јун 2021. Б92, 224	Квалификације за СП, Азербејџан – Србија, 30. март 2021. Б92, 521
Европско првенство, Украјина – Србија, 13. јануар 2022. Б92, 69	Светско првенство, Француска – Србија, 11. децембар 2021. Телеграф, 21	Олимпијске игре, Француска – Србија, 7. август 2021. Курир, 128	Квалификације за ОИ, Србија – Италија, 4. јул 2021. Блиц, 197	Квалификације за СП, Португал – Србија, 14. новембар 2021. Мондо, 473
Европско првенство, Хрватска – Србија, 15. јануар 2022. Блиц, 42	Светско првенство, Француска – Србија, 11. децембар 2021. Блиц, 19	Европско првенство, Француска – Србија, 27. јун 2021. Блиц, 68	Квалификације за СП, Белгија – Србија, 28. новембар 2021. Блиц, 37	Квалификације за СП, Португал – Србија, 14. новембар 2021. Блиц, 186
Европско првенство, Хрватска – Србија, 15. јануар 2022. Курир, 36	Квалификације за ОИ, Мађарска – Србија, 20. март 2021. Курир, 20	Европско првенство, Шпанија – Србија, 23. јун 2021. Курир, 90	Квалификације за СП, Србија – Легонија, 25. новембар 2021. Курир, 61	Квалификације за СП, Србија – Португал, 27. март 2021. Курир, 358
Европско првенство, Француска – Србија, 17. јануар 2022. Телеграф, 47	Светско првенство, Црна Гора – Србија, 9. децембар 2021. Телеграф, 17	Олимпијске игре, Француска – Србија, 7. август 2021. Телеграф, 89	Квалификације за СП, Белгија – Србија, 28. новембар 2021. Телеграф, 114	Квалификације за СП, Португал – Србија, 14. новембар 2021. Телеграф, 470
Европско првенство, Хрватска – Србија, 15. јануар 2022. Мондо, 68	Светско првенство, Француска – Србија, 11. децембар 2021. Мондо, 17	Европско првенство, Француска – Србија, 27. јун 2021. Мондо, 121	Квалификације за СП, Белгија – Србија, 28. новембар 2021. Мондо, 89	Квалификације за СП, Србија – Португал, 27. март 2021. Мондо, 449
Европско првенство, Француска – Србија, 17. јануар 2022. Нова, 2	Квалификације за ОИ, Мађарска – Србија, 20. март 2021. Нова, 4	Европско првенство, Белгија – Србија, 26. јун 2021. Нова, 6	Квалификације за ОИ, Србија – Италија, 4. јул 2021. Нова, 22	Квалификације за СП, Србија – Р. Ирска, 24. март 2021. Нова, 17
Квалификације за ЕП, Грчка – Србија, 29. април 2021. Б92, 4	Квалификације за ЕП, Исланд – Србија, 10.10.2021. Светско првенство, Камерун – Србија, 05.12.2021. Б92, по 17	Олимпијске игре, Шпанија – Србија, 29. јул, 2021. Б92, 96	Квалификације за ЕП, Грузија – Србија, 19. фебруар 2021. Б92, 163	Квалификације за СП, Србија – Луксембург, 4. септембар 2021. Б92, 296
Квалификације за ЕП, Србија – Грчка, 13. јануар 2021. Монарт спорт, 57	Светско првенство, Црна Гора – Србија, 9. децембар 2021. Монарт спорт, 11	Европско првенство, Француска – Србија, 27. јун 2021. Монарт спорт, 101	Квалификације за СП, Белгија – Србија, 28. новембар 2021. Монарт спорт, 97	Квалификације за СП, Португал – Србија, 14. новембар 2021. Монарт спорт, 331
Европско првенство, Хрватска – Србија, 15. јануар 2022. Спорт клуб, 17	Квалификације за ОИ, Мађарска – Србија, 20. март 2021. Спорт клуб, 13	Европско првенство, Француска – Србија, 27. јун 2021. Спорт клуб, 58	Квалификације за ОИ, Србија – Италија, 4. јул 2021. Спорт клуб, 179	Квалификације за СП, Србија – Португал, 27. март 2021. Спорт клуб, 159

ТАБЕЛА 4: Новинарски садржаји са највећим бројем коментара за сваки од десет националних спортских тимова, по траженим критеријумима, укупно и појединачно по анализираним информативним веб порталима (2–2)

Женски фудбалски национални тим Србије	Женски одбојкашки национални тим Србије	Мушки одбојкашки национални тим Србије	Мушки ватерполо национални тим Србије	Женски ватерполо национални тим Србије
Квалификације за СП, Немачка – Србија, 21. септембар 2021. Б92, 17 коментара	Европско првенство, Србија – Турска, 3. септембар 2021. Б92, 287 коментара	Европско првенство, Италија – Србија, 18. септембар 2021. Б92, 261 коментара	Олимпијске игре, Грчка – Србија, 8. август 2021. Б92, 475 коментара	Квалификације за ЕП, Србија – Турска, 20. фебруар 2022. Мондо, 1 коментар
Квалификације за СП, Турска – Србија, 23. фебруар 2022. Б92, 9	Европско првенство, Србија – Италија, 4. септембар 2021. Б92, 269	Европско првенство, Пољска – Србија, 19. септембар 2021. Б92, 107	Олимпијске игре, Грчка – Србија, 8. август 2021. Курир, 334	
Квалификације за СП, Србија – Бугарска, 25. новембар 2021. Б92, 5	Олимпијске игре, САД – Србија, 6. август 2021. Б92, 207	Европско првенство, Холандија – Србија, 14. септембар 2021. Б92, 98	Олимпијске игре, Шпанија – Србија, 6. август 2021. Курир, 270	
Квалификације за СП, Немачка – Србија, 21. септембар 2021. Телеграф, 3	Олимпијске игре, Јужна Кореја – Србија, 8. август 2021. Б92, 164	Европско првенство, Турска – Србија, 12. септембар 2021. Б92, 96	Олимпијске игре, Шпанија – Србија, 6. август 2021. Б92, 262	
Квалификације за СП, Србија – Турска, 26. октобар 2021. Б92, 2	Европско првенство, Србија – Италија, 4. септембар 2021. Монарт спорт, 162	Европско првенство, Италија – Србија, 18. септембар 2021. Курир, 74	Олимпијске игре, Шпанија – Србија, 6. август 2021. Мондо, 211	
Квалификације за СП, Србија – Турска, 26. октобар 2021. Монарт спорт, 2	Европско првенство, Србија – Француска, 1. септембар 2021. Б92, 137	Европско првенство, Италија – Србија, 18. септембар 2021. Монарт спорт, 49	Олимпијске игре, Грчка – Србија, 8. август 2021. Мондо, 152	
Квалификације за СП, Србија – Турска, 26. октобар 2021. Спорт клуб, 2	Европско првенство, Србија – Русија, 25. август, 2021. Б92, 130	Европско првенство, Италија – Србија, 18. септембар 2021. Мондо, 46	Олимпијске игре, Грчка – Србија, 8. август 2021. Телеграф, 138	
Квалификације за СП, Србија – Турска, 23. фебруар 2022. Монарт спорт, 2	Европско првенство, Србија – Италија, 4. септембар 2021. Мондо, 106	Европско првенство, Италија – Србија, 18. септембар 2021. Телеграф, 38	Олимпијске игре, Хрватска – Србија, 31. јул 2021. Б92, 136	
Квалификације за СП, Србија – Бугарска, 25. новембар 2021. Спорт клуб, 1	Европско првенство, Србија – Италија, 4. септембар 2021. Телеграф, 98	Европско првенство, Пољска – Србија, 19. септембар 2021. Блиц, 37	Олимпијске игре, Шпанија – Србија, 25. јул 2021. Б92, 129	
Квалификације за СП, Турска – Србија, 23. фебруар 2022. Спорт клуб, 1	Европско првенство, Србија – Турска, 3. септембар 2021. Курир, 94	Европско првенство, Италија – Србија, 18. септембар 2021. Спорт клуб, 36	Олимпијске игре, Шпанија – Србија, 6. август 2021. Монарт спорт, 117	
	Европско првенство, Србија – Италија, 4. септембар 2021. Блиц, 33	Европско првенство, Италија – Србија, 18. септембар 2021. Блиц, 35	Олимпијске игре, Грчка – Србија, 8. август 2021. Блиц, 88	
Квалификације за СП, Немачка – Србија, 21. септембар 2021. Курир, 1	Олимпијске игре, Јужна Кореја – Србија, 8. август 2021. Курир, 85	Европско првенство, Пољска – Србија, 19. септембар 2021. Курир, 24	Олимпијске игре, Црна Гора – Србија, 2. август 2021. Курир, 108	
	Европско првенство, Србија – Турска, 3. септембар 2021. Телеграф, 59	Европско првенство, Пољска – Србија, 19. септембар 2021. Телеграф, 21	Олимпијске игре, Шпанија – Србија, 6. август 2021. Телеграф, 97	
	Европско првенство, Србија – Турска, 3. септембар 2021. Мондо, 37	Европско првенство, Холандија – Србија, 14. септембар 2021. Мондо, 15	Олимпијске игре, Шпанија – Србија, 25. јул 2021. Мондо, 60	
	Олимпијске игре, Јужна Кореја – Србија, 8. август 2021. Нова, 5	Европско првенство, Италија – Србија, 18. септембар 2021. Нова, 12	Олимпијске игре, Грчка – Србија, 8. август 2021. Нова, 16	
Квалификације за СП, Бугарска – Србија, 30. новембар 2021. Б92, 1	Олимпијске игре, Италија – Србија, 4. август 2021. Б92, 92	Европско првенство, Белгија – Србија, 02.09.2021. Украјина – Србија, 03.09.2021. Грчка – Србија, 07.09.2021. Б92, по 33	Олимпијске игре, Црна Гора – Србија, 2. август 2021. Б92, 91	
Квалификације за СП, Бугарска – Србија, 30. новембар 2021. Монарт спорт, 1	Европско првенство, Србија – Турска, 3. септембар 2021. Монарт спорт, 82	Европско првенство, Турска – Србија, 12. септембар 2021. Монарт спорт, 21	Олимпијске игре, Грчка – Србија, 8. август 2021. Монарт спорт, 97	
Квалификације за СП, Бугарска – Србија, 30. новембар 2021. Спорт клуб, 1	Олимпијске игре, САД – Србија, 6. август 2021. Спорт клуб, 40	Европско првенство, Пољска – Србија, 19. септембар 2021. Спорт клуб, 17	Олимпијске игре, Шпанија – Србија, 6. август 2021. Спорт клуб, 55	

Сви ти садржаји користе различите предности мултимедије, односно комбиновања својствена онлајн свету. Тако се, поред фотографија и других илустрација, у традиционалним и у хибридном формама могу видети и видео записи (из интерног или екстерног извора), линкови ка другим садржајима (углавном на истом информативном веб порталу) повезаним са садржајем са којег се врши конекција, као и имплементирани постови са друштвених мрежа у реалном времену, па се самим тим тај садржај мења у зависности од промена на друштвеним мрежама. Исто важи и за имплементацију резултата и табела из екстерних извора и друго.

Такође, кроз поменуте хибридне форме (где постоје, имајући у виду да је издвајан по један, централни извештај са одређеног спортског догађаја по информативном веб порталу) посматрани су и коментари који су били омогућени и током трајања одређеног спортског догађаја, не једино по завршетку, на истом линку.

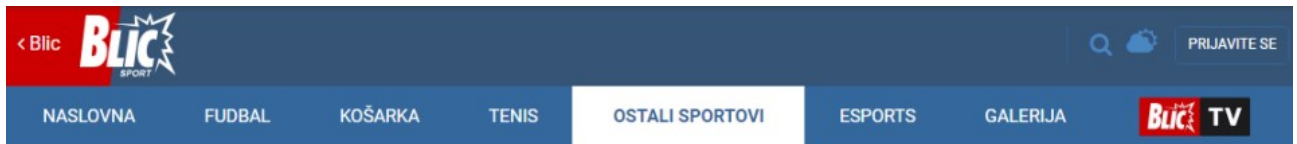
Када је реч о коментарима, поред разноврсности самог садржаја који остављају корисници, најчешће анонимни (ограничени најчешће модерацијом, ретко и временским лимитом до којег могу да коментаришу од тренутка публикавања новинарског садржаја), а уз које стоји датум и време објављивања коментара (или ређе време које прошло од тренутка објављивања коментара до тренутка када неко приступи одређеној веб страни и погледа их, док је раритетна појава директног линка ка појединачном коментару као део „опreme” сваког коментара), саме могућности за даљу интеракцију могу бити различите. Тако посебан сегмент интеракције представља могућност одобравања или неодобравања одређеног садржаја, најчешће кроз визуелно истакнуте плусеве и минусе, што може јасно да говори о преовлађујућем ставу активних корисника према ставовима неких од њих, односно о популарности одређених ставова, без остављања самог коментара.

На основу тога, коментари могу да буду листани хронолошки (од последњег до првог и обрнуто), али и по позитивним и негативним препорукама, као и по сегментима, где се заједно листају коментар и сви даљи коментари повезани са њим, кроз опцију одговора на коментар одређеног корисника. Код портала који немају такву опцију, пракса је, како је раније наведено, мануелно постављање ознаке @ испред имена саговорника коме одређени активни корисник жели да се обрати, а нису ретка ни копирања целокупног садржаја и даљи коментар испод тога.

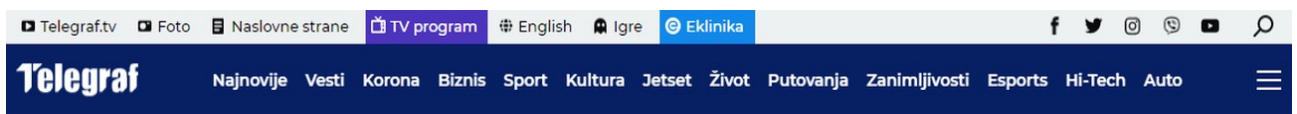
Такође, када је реч о позицији коментара на страницама анализираних информативних веб портала, постоје разлике. Коментари могу да буду у комплетном обиму испод новинарског садржаја или испод тога делимично, где је потребно или додатно читавање да се види комплетан њихов садржај или са везом која води ка свим коментарима на посебном линку. Када постоје, а не виде се уз новинарски садржај, онда су комплетно на посебном линку или више линкова (уколико је ограничен број коментара на једној страни, попут Монда).

Када је реч о утакмицама, значајно повећање пажње прати прогрес одређеног такмичења, па тако у структури овог узорка доминирају завршни сусрети на великим такмичењима и кључни сусрети у квалификацијама. Једине две утакмице у овом узорку које су издвојене са свих осам посматраних информативних веб портала, према задатим критеријумима, јесу два пораза од Италије – кошаркаша у одлучујућој утакмици квалификација за Олимпијске игре, 4. јула 2021, као и одбојкаша у полуфиналу Европског првенства, 18. септембра 2021. године, чиме су остали без прилике да одбране титулу континенталног првака.

Сви ти партиципативни новинарски текстови, са својим карактеристикама, заједно представљају корпус за даљу анализу, у којој су у фокусу преглед и примери новинарских и корисничких дискурзивних стратегија.

Odbojka Rukomet Atletika Sportovi na vodi Automoto Biciklizam Američki fudbal Zimski sportovi Borilački sportovi Vaterpolo

Fudbal Transferi Atletika Košarka Tenis Ostali sportovi Showtime Fight club Automoto Trčanje

Vesti Fudbal Košarka Tenis NBA Novogodišnji paketić Liga šampiona/Liga Evrope Podcast: Sa Terena Liveblog Ostalo

СИКА 3: Примери заглавља селектованих опитних и специјализованих информативних веб портала током анализираног периода

Пре тога, осврт је још на учесталости коментара (број коментара по минути) у партиципативним новинарским текстовима који говоре о спортским догађајима, како пре и током утакмица (када има коментара), тако и по њиховом завршетку. За ту прилику посматрани су партиципативни новинарски текстови који имају највише коментара, по један повезан са сваком анализираним националним спортским тимом (девет са информативног веб портала Б92 и један са Монда, према Табели 3 и Табели 4). Имајући у виду динамику у онлајн сфери, коментари су сегментирани по времену када су објављени на следећи начин: пре утакмице (сви коментари који су објављени од тренутка постављања новинарског садржаја⁹¹, односно првог садржаја у хронолошком извештавању, са временским приказом, до прве објаве којом је означено да је почела утакмица), током утакмице (додатна подела је извршена различито по спортовима, у складу са њиховим карактеристикама) и после утакмице, са све мањим уситњавањем како време одмиче, у складу са новинарским правилом да се интересовање смањује са све већим размаком од догађаја (у првом сату коментари су груписани у сегментима по 15 минута, у другом сату у сегментима по пола сата, после чега следе трећи сат, четврти сат, од петог до осмог, од деветог до 12. и од 13. до 24. сата, пошто су коментари у периоду после тога у свим примерима изузетно ретки).⁹² Наравно, укупна заинтересованост активних корисника, па тако и број коментара, зависи од низа фактора, међу којима су и популарност одређеног спорта, где се уклапа и његова медијска испраћеност у траженим периодима у овом раду. Корисници су најактивнији били током септембра 2021, када су одиграна три издвојена догађаја, током 18 дана у том месецу.⁹³

Посматрајући Графикон 57 и Графикон 58, који су повезани са новинарским садржајима који говоре о утакмицама националних рукометних тимова, види се да је највећа пажња посвећена током самог догађаја, у тренуцима када су, практично, одлучени победници, што су у оба случаја противнички тимови. У последњем, трећем колу прелиминарне групне фазе Европског првенства, мушки национални рукометни тим Србије је имао последњу прилику да се пласира у наредну фазу, али је већ на полувремену утакмице против Француске имао велики минус (7:16, на крају је било 25:29). Практично је већ тада све било решено, па је током полувремена забележен највећи број коментара просечно по минути (4,25 – Б92, 17. јануар 2022. године). Када је реч о женском националном рукометном тиму, виђен је сличан тренд, односно највише коментара је просечно било у другом полувремену утакмице против Мађарске (1,09 по минути – Б92, 20. март 2021. године), када је Србија дефинитивно остала без пласмана на Олимпијске игре у Токију, другим узастопним поразом на квалификационом турниру (после 12:16 у првом делу, на крају је било 23:31).

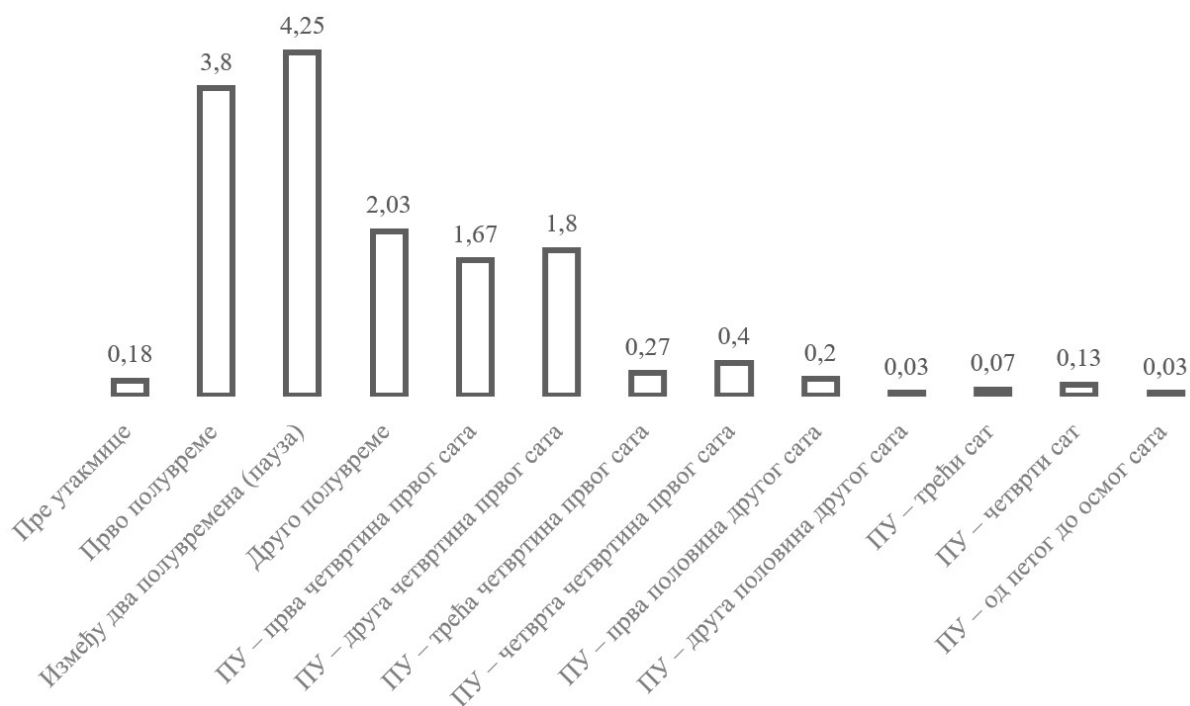
Идући даље, када је реч о поразима у овом издвојеном мини узорку, настављен је сличан тренд. Према Графикону 60, иако је највише коментара виђено у првој четвртини првог сата по завршетку утакмице (18,8 по минути) близу је и број коментара од краја друге до краја треће четвртине (18,08 по минути – Б92, 4. јул 2021. године), односно у периоду када је постало извесно да се мушки национални кошаркашки тим Србије неће пласирати на Олимпијске игре у Токију, односно да је веома близу пораза у финалу квалификационог олимпијског турнира у Београду од Италије (после прве четвртине је било 22:28, на полувремену 45:57, на крају треће четвртине 63:80, а утакмица је завршена резултатом 95:102).

⁹¹ Различити су временски интервали, од 154 до 46 минута пре озваничења почетка догађаја у новинарском садржају, у хронолошком извештавању.

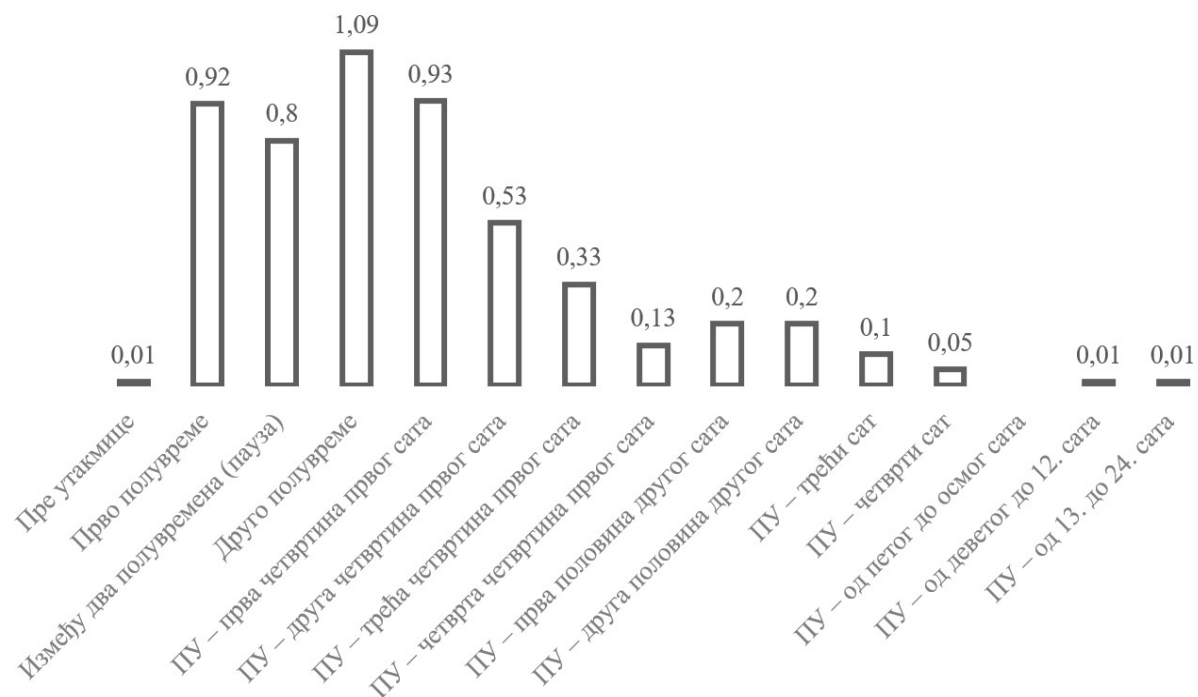
⁹² У осам од десет издвојених примера ток догађаја је праћен уживо, па је мерење после утакмице започето од сатнице у хронолошком извештавању, односно када је означено да је утакмица завршена. У два примера није било таквог извештавања, него је новинарски садржај објављен по завршетку утакмице, па је тако мерење започето од тренутка објаве, па даље по утврђеној динамици.

⁹³ Поред других фактора, на активност корисника у сатима по завршетку утакмице утиче и време одигравања, па активност може да опадне током ноћи уколико је утакмица одиграна у вечерњим часовима, а може да има континуитет сатима уколико се игра у ранијем термину.

ГРАФИКОН 57: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Француска – Србија (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Европско првенство)⁹⁴

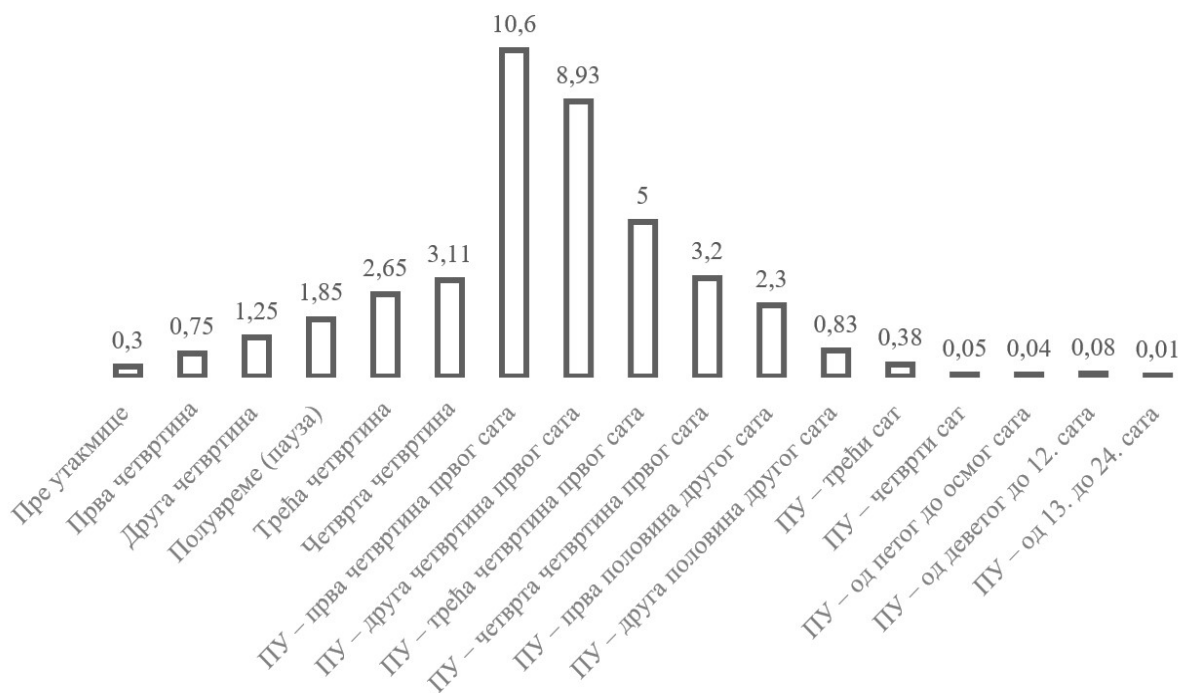
ГРАФИКОН 58: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Мађарска – Србија (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, квалификације за ОИ)⁹⁵

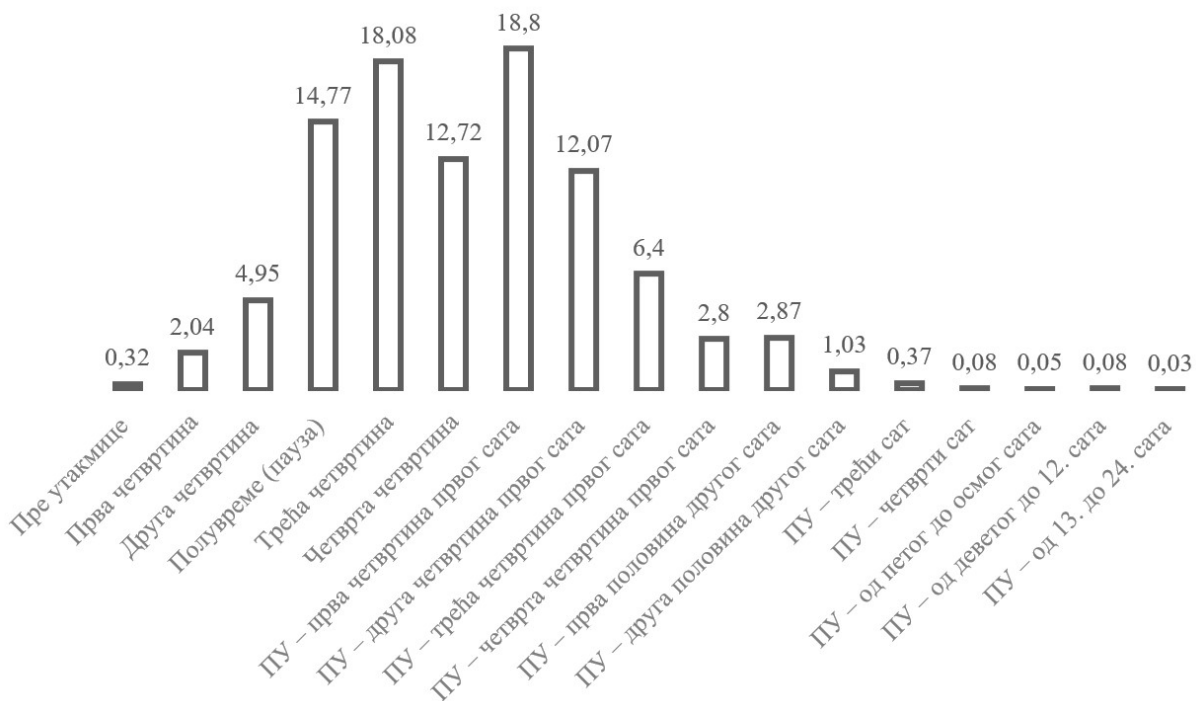
⁹⁴ Од 9. до 12. сата је објављен један коментар, а од 13. до 24. сата два коментара, што је испод траженог нивоа заокруживања на две децимале.

⁹⁵ Од петог до осмог сата је објављен један коментар, што је испод траженог нивоа заокруживања на две децимале.

ГРАФИКОН 59: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Француска – Србија (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Европско првенство)⁹⁶

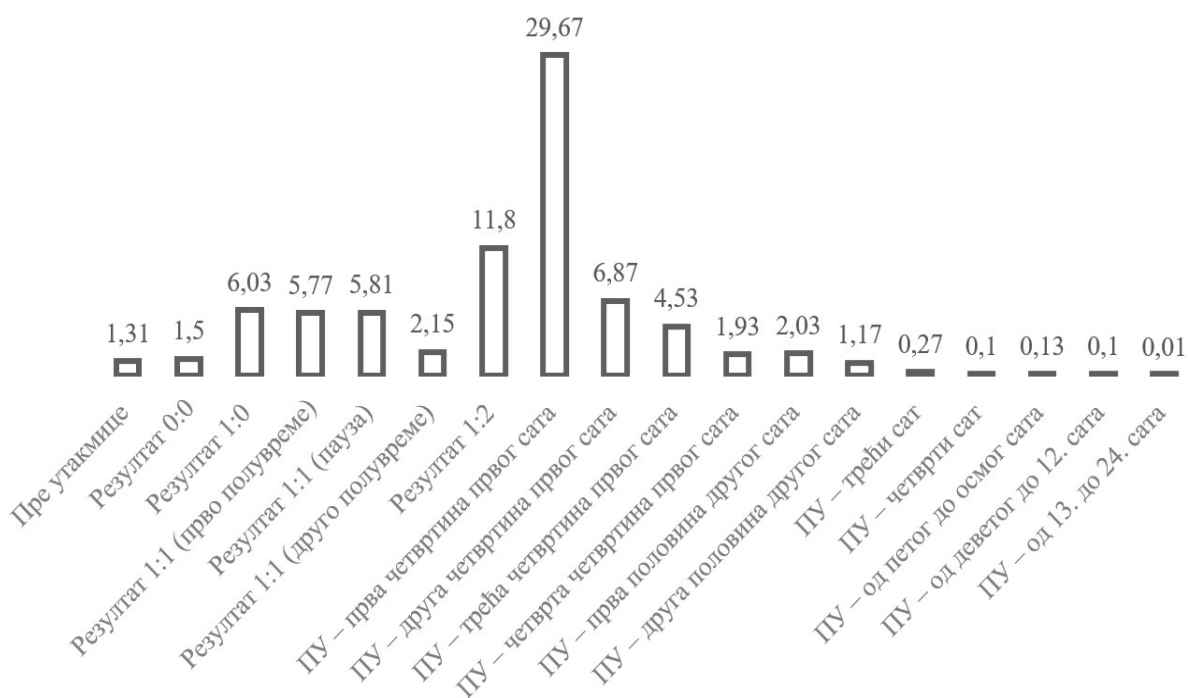

ГРАФИКОН 60: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Србија – Италија (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, квалификације за ОИ)

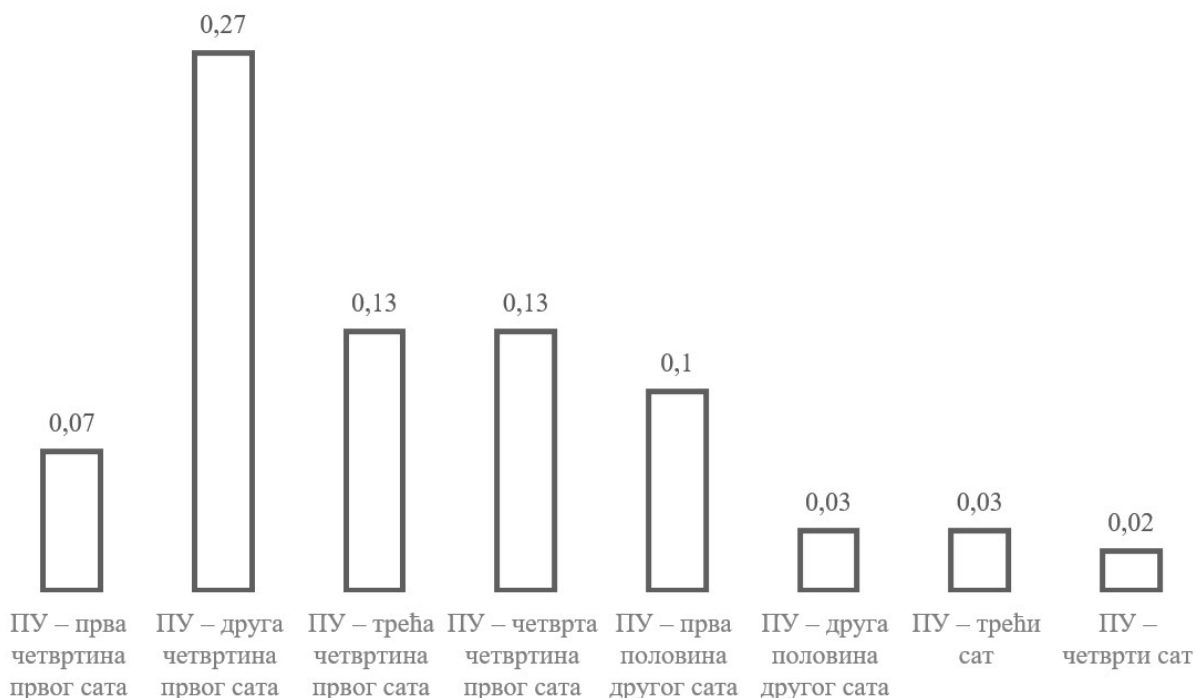

⁹⁶ Код оба графикана која говоре о кошарци кратка пауза између прве и друге четвртине је рачуната заједно са другом четвртином, а кратка пауза између треће и четврте четвртине заједно са четвртом четвртином.

ГРАФИКОН 61: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Португал – Србија (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, квалификације за СП)⁹⁷

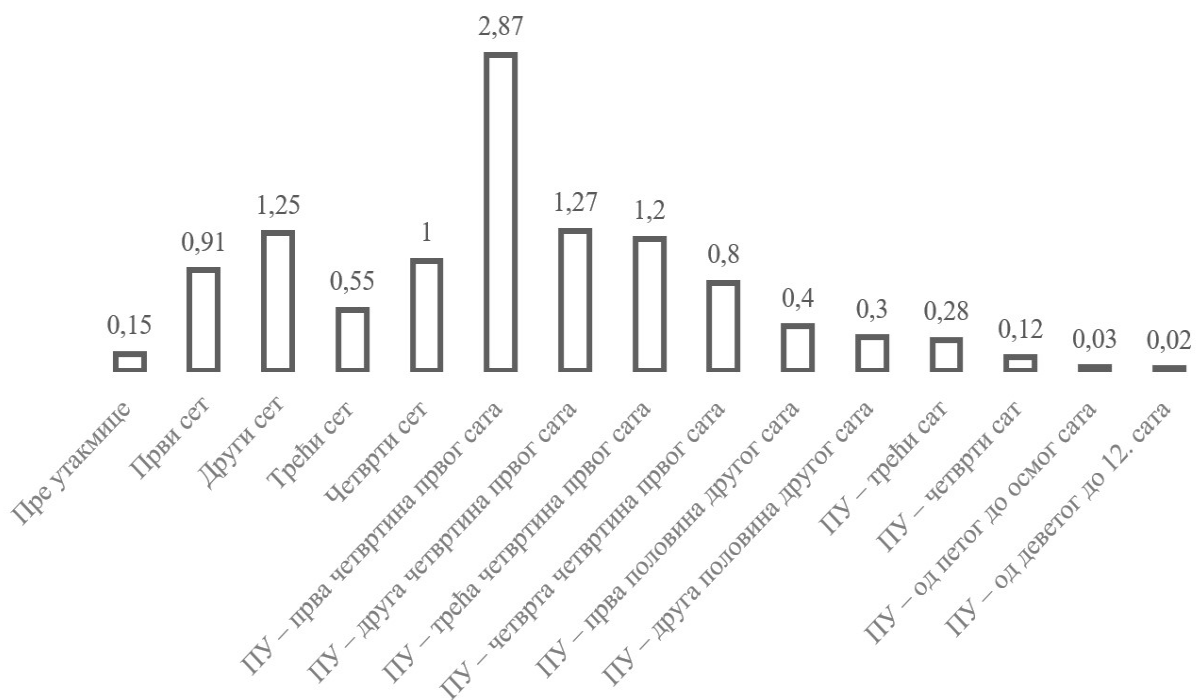
ГРАФИКОН 62: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Немачка – Србија (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, квалификације за СП)⁹⁸

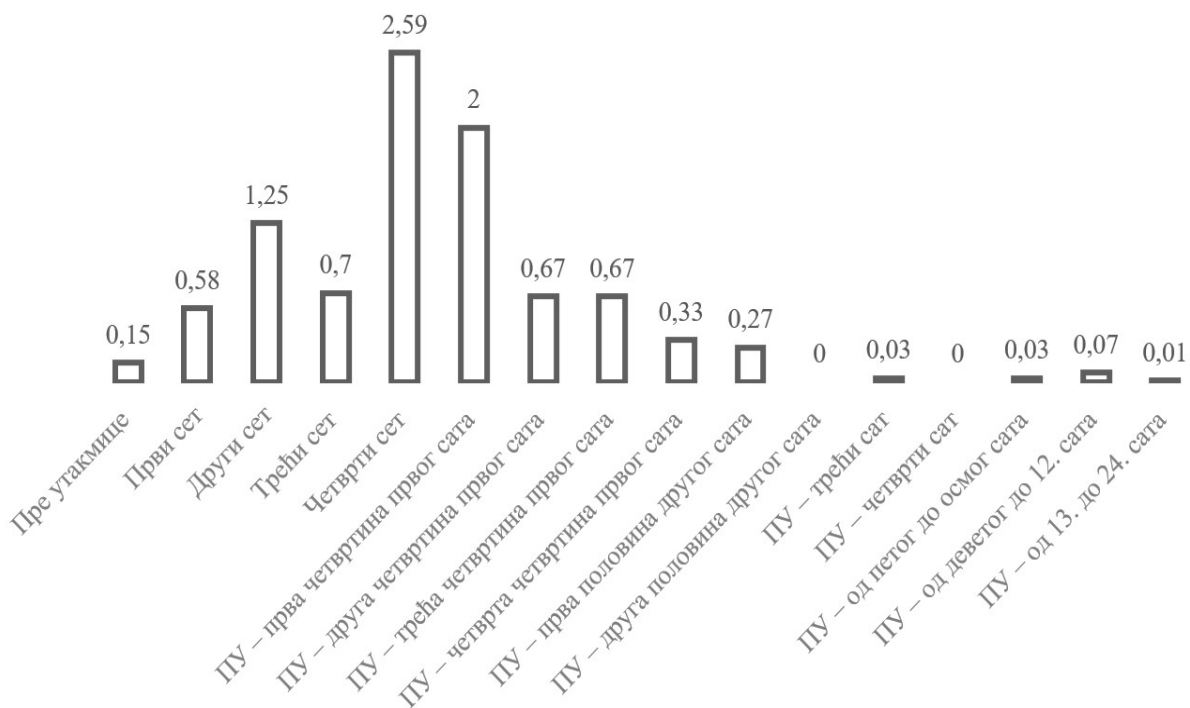
⁹⁷ Праћење броја коментара у овом примеру је додатно сегментирано по периодима када су виђени голови, како би се ближе одредило интересовање активних корисника у зависности од кретања резултата.

⁹⁸ Од петог до осмог сата је објављен један коментар, што је испод траженог нивоа заокруживања на две децимале, док после тога није било коментара.

ГРАФИКОН 63: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Србија – Турска (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Европско првенство)^{99 100}

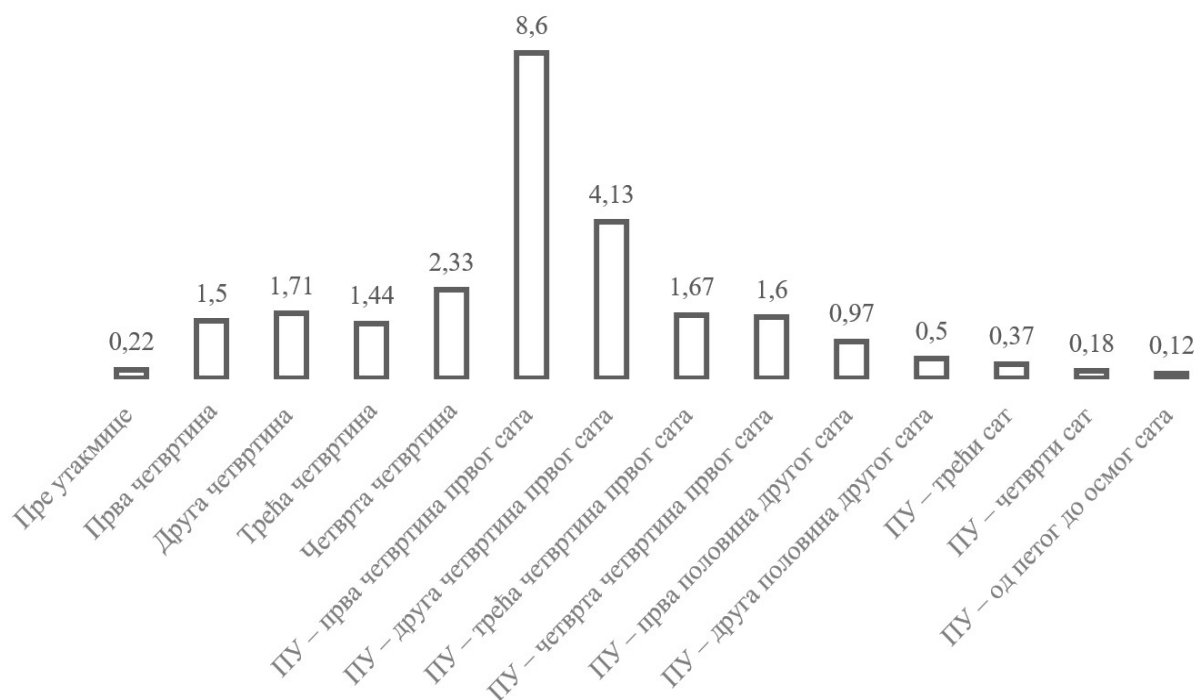
ГРАФИКОН 64: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Италија – Србија (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Европско првенство)

⁹⁹ Од 13. до 24. сата су објављена два коментара, што је испод траженог нивоа заокруживања на две децимале.

¹⁰⁰ Код оба графикана која говоре о одбојци паузе између сетова су посматране заједно са сетом који следи.

ГРАФИКОН 65: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Грчка – Србија (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Олимпијске игре)^{101 102}

Без обзира на другачију динамику одбојкашке утакмице, као што се види на Графикону 64, опет је највише коментара било у периоду када је дефинитивно одлучен победник (просечно 2,59 по минути – Б92, 18. септембар 2021. године), овај пут током четвртог сета сусрета полуфинала Европског првенства који је мушки национални тим Србије играо против Италије, а после наде коју је донео трећи сет (1:3 – 27:29, 22:25, 25:23, 18:25).

Када је реч о победама националних спортских тимова Србије у овом мини узорку, тренд је нешто другачији, односно сваки пут је највећи интензитет у првој четвртини првог сата по завршетку утакмице, а не током догађаја. Да је тако показују примери кошаркашица које су победиле Француску у финалу Европског првенства у кошарци (просечно 10,6 коментара по минути – Б92, 27. јун 2021. године, резултат 63:54, по четвртинама 14:11, 17:15, 17:14, 15:14 – Графикон 59), фудбалера који су победили Португал у последњој, одлучујућој утакмици за пласман на Светско првенство у Катару (просечно 29,67 коментара по минути – Б92, 14. новембар 2021. године, резултат 2:1, на полувремену је било 1:1 – Графикон 61), одбојкашица које су савладале Турску у Београду у полуфиналу Европског првенства (просечно 2,87 коментара по минути – Б92, 3. септембар 2021. године, резултат 3:1, по сетовима 32:34, 28:26, 25:23, 25:13 – Графикон 63) и ватерполиста који су победили Грчку у финалу олимпијског турнира у Токију (просечно 8,6 коментара по минути – Б92, 8. август 2021. године, резултат 13:10, по четвртинама 6:3, 2:4, 2:2, 3:1 – Графикон 65).

Када је реч о партиципативним новинарским текстовима у овом мини узорку који нису имали хронолошко извештавање, односно где су новинарски садржаји публиковани по завршетку утакмице оба пута је пик коментара по минути био касније у односу на претходне примере. Када је реч о фудбалеркама Србије, то се догодило у другој четвртини првог сата после утакмице коју су изгубиле од Немачке у квалификацијама за Светско првенство (тада

¹⁰¹ Од 9. до 12. сата је објављен један коментар, што је испод траженог нивоа заокруживања на две децимале, док после тога није било коментара.

¹⁰² Код овог графика су паузе између четвртина посматране заједно са четвртином која следи.

су имале просечно 0,27 коментара по минути – Б92, 21. септембар 2021. године, резултат 1:5, на полувремену 1:0 – Графикон 62). Са друге стране, ватерполисткиње су победиле Турску у последњој утакмици квалификационог турнира у Зрењанину са ког су се пласирале на Европско првенство, а забележен је укупно један коментар, у трећој четвртини првог сата од објаве новинарског садржаја (Мондо, 20. фебруар 2022. године, резултат 22:4, по четвртинама 3:1, 5:2, 7:1, 7:0).

6.3.1. Стратегије у новинарским садржајима

Начини на које новинари креирају садржаје могу бити разноврсни, па тако и када је реч о вестима/извештајима у којима се говори о утакмицама националних спортских тимова. Управо су такви садржаји често пуни емотивног набоја, кроз јасно истицање домаћих селекција, њиховог учинка, колективног и појединачног, уз коришћење, самостално или комбиновано, бројних метонимија и метафора. Новинари на вебу одређене сегменте могу наглашавати и кроз различито истицање речи и слова, начине слагања реченица, као и сам контекст у који постављају одређени догађај, односно дискурс који је преовлађујући.

Основна, за „свет нација” карактеристична, јесте дискурзивна стратегија диференцијације¹⁰³, где су људи подељени по том основу, где живе у државама између којих се налазе границе, а на то се надовезују и друге стратегије у овом поглављу, кроз бројне карактеристичне примере. Имајући у виду мултистратешки приступ, у значајном броју примера се може идентификовати више стратегија, али су раздвојени и сегментирани кроз појединачне, док су тек поједини поновљени на више места, у зависности од потребе бољег аргументовања.¹⁰⁴

6.3.1.1. Диференцијација

Диференција на „нас” и „њих” је, практично, уобичајена у новинарским извештајима везаним за спортска дешавања, а очекивана неутралност извештаја са домаћих клупских утакмица прераста у јасну стратегију поменуте поделе када се организују међународни сусрети, што је у „свету нација” управо посебно упечатљиво када се састају национални спортски тимови.

Да је тако, показује и анализа у овом раду, пошто такве, колективне диференцијације, где се у новинарским текстовима уочава припадност националном спортском тиму који представља Републику Србију у одређеном спорту, у истраживаном узорку има у око 87 одсто посматраног садржаја. Најчешће се разлика прави кроз коришћење личних и присвојних заменица или смештањем аутора текста у контекст учесника догађаја, односно некога ко се идентификује са потезима који су последица активности националних спортских тимова Србије, позитивно се изражава о томе, одобрава и бодри. Тако је уобичајено видети да смо „повели против њих” и друго, где се аутор ставља у улогу онога ко је учесник утакмице, затим као посматрач утакмице „наших” против „њихових”, као и комбинације поменутог.

Примери су, самим тим, бројни, а међу њима се налазе и следећи:

– „Од самог почетка је било неизвесно, резултат се ломио до 7:7 након чега смо први пут повели, везали смо три гола за 9:7 и касније одржавали ту предност.” (Куир, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП);

¹⁰³ „Диференцијација (лат. *differentia* разлика) – утврђивање разлике (обично код оних који су се дотле водили као јединствени).” (Вујаклија, 2004: 232)

¹⁰⁴ Новинарски садржаји су правописно кориговани где је то било неопходно, без мењања контекста, суштине садржаја.

– „Друго полувреме које је Србија одиграла било је фантастично. За 15 минута смо стигли Португал, имали шансу за потпуни преокрет, али нећемо много кукати због ремија против првака Европе...” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „И, тек тако, Француска је за тили час дошла на -8 и кренула по преокрет у последњој деоници. Но, њу су наше кошаркашице отвориле маестрално. Ивон Андерсон је 'исправила' промашени шут, а онда је Јелена Брукс 'везала' пет поена и то је Србији донело великих 55:42. Супарнице су заиграле на све или ништа, гледале да брзо завршавају акције (то неретко и успевале), али су се и наше 'краљице' држале одлично. Храбро и кад се деси кикс у одбрани, а луцидно у нападу, одржавала се предност, иако је падала опет и на осам разлике.” (Блиц, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Одакле би кренули, ни сами не знамо. Ништа није ишло од руке српској селекцији. Слаба одбрана, промаја у рекету, а Италијани никад бољи. Једноставно, током читавог меча се осећало да је њихов дан, а наши су им га додатно улепшавали.” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

– „На срећу, дајемо гол на крају четвртине и смањујемо предност на 5:7 за Шпанце, пред последњи период. Шпанија је диктирала темпо у последњем периоду, али Србија показује шампионско срце и враћа се у живот.” (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Није нас ишао шут са играчем више, противнику је био наклоњен и судијски критеријум због чега је кажњен и Дејан Савић, а након што су Шпанцима судије признале 'фантомски гол' и искључиле чак петорицу наших ватерполиста – као да је прорадио инат код 'делфина' који су направили невиђен преокрет у завршници.” (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Какву смо нападачку ренесансу доживели у завршних осам минута говори податак да смо је добили са 5:2, односно да смо тада постигли идентичан број погодака као за прве три четвртине. Губили су изабраници Дејана Савића 7:5 уочи последњег периода игре, пришли на гол заостатка, а онда се суочили са, у најмању руку дискутабилном одлуком румунског судије Александрескуа који је Фурији признао нешто што никако није личило на гол – тада су повели 8:6.” (Моцарт спорт, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „10:10 – Алексићу одбрањен шут. После одбране, лопта је погодила стативу, оквир гола смо погодили више пута.” (Нова, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Лепо је говорио Душан Мандић после бриљантног тријумфа над Шпанијом: 'Има Бога, Бог све види, против судија, против свих. Ми смо најбољи, ми смо најјачи и идемо у финале'. Сада можемо да напишемо – ми смо најбољи, ми смо најјачи и освојили смо злато! Шеста олимпијска медаља, друга златна, баш као у Рију – поново најлепшег сјаја! Српска ватерполо репрезентација затворила је олимпијски турнир у Токију победом над Грчком резултатом 13:10 (6:3, 2:4, 2:2, 3:1) за златан опроштај најтрофејније генерације. У дану када се од репрезентативне капице опраштају седморица величанствених Филип Филиповић, Андрија Прлаиновић, Душко и Гојко Пијетловић, Милан Алексић, те Стефан и Бранислав Митровић, исписали смо нове странице ватерполо историје и на најлепши могући начин затворили једно од најлепших поглавља у историји овог спорта.” (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Биле су близу. Биле су веома близу, али ипак на крају нису успеле. Пред крцатом Ареном и 20.565 људи који су све време давали ветар у леђа, наше одбојкашице су нажалост

поражене. Али, за нас – оне су победнице. Биле, остале и биће. То мора тако, јер су оне урадиле нешто феноменално током читаве године. Ма шта године, шест година нису поражене на Европским првенствима, а вечерас су поклекле. Али устаће, и урадиће поново нешто велико!” (Блиц, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Сан о златној медаљи пред домаћом публиком одбојкашицама Србије угасиле су Италијанке. После много добијених великих мечева у завршницама такмичења против Паоле Егону и другарица, овог пута пред београдском публиком Терзине девојке су морале да пруже руку и честитају бољем. Српкиње нису успеле да репризирају финале СП, овог пута победа је припала Италији – 3:1 (24:26, 25:22, 25:19, 25:11). Наше девојке морају да се задовоље сребром, после две везане златне медаље на ЕП.” (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Даље од полуфинала нисмо могли!” (Мондо, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Наша селекција ће у мечу за треће место играти против Пољске у недељу од 17.30. У првом дуелу ове две селекције, домаћин турнира је славио са 3:2.” (Нова, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „19:20 – Просто невероватно! Имали смо седмецац како би стигли до изједначења, али су наше девојке то промашиле. Потом је исту прилику имала и Француска, а Рисовић, која је вечерас била фантастична, није успела да сачува гол. Сјајно је Петровић погодила и то поред великих прекршаја.” (Блиц, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „Данас против Турске Србија је све време контролисала игру и резултат. Средином друге четвртине Турска је смањила на 5:3 али је завршних 80 секунди протекло у знаку три гола наше репрезентације. У другом полувремену потпуна доминација са лепим акцијама и головима за убедљив тријумф.” (Мондо, 20. фебруар 2022. године, ватерполо – жене, Србија – Турска, квалификације за ЕП);

– „Најбоља потврда да је српски женски репрезентативни фудбал у великом успону, стигла је данас из Измира, где је наша најбоља репрезентација декласирала селекцију Турске – 5:2 (3:1) и стигла на врата историјског успеха, баража за пласман на Првенство света.” (Б92, 23. фебруар 2022. године, фудбал – жене, Турска – Србија, квалификације за СП).

Претходно описана подела доминира у новинарском тексту, али је значајно умањена уколико се једино, односно сепаративно посматра наслов, који представља први сусрет корисника са новинарским текстом, улазни сегмент у даљи новинарски садржај када је реч о информативним веб порталима. У наслову/насловном блоку знатно мање се истиче припадност, која се појављује у наставку садржаја (изузетно ретки су садржаји у којима постоји таква диференцијација, односно идентификација са овдашњим националним спортским тимом, једино у наслову, а не и касније). И овде се уочавају различити примери, односно различит третман националних тимова кроз личне и присвојне заменице, јасно истицање задовољства исходом и на друге начине, а међу примерима су и следећи:

– „Србија без победе у 'добијеном' мечу – трагикомичан аутогол нас удаљио од Мундијала!” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

– „МАЕСТРАЛНА СРБИЈА НАСТАВЉА ПУТ КА ОДБРАНИ ТИТУЛЕ! 'Орлови' прелетели Холандију, идемо ка борби за злато!” (Мондо, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство);

- „Сјајно: Србија сломила Пољску – победа на старту СП” (Б92, 3. децембар 2021. године, рукомет – жене, Пољска – Србија, Светско првенство);
- „Хрвати нам одржали рукометну лекцију, Србију само чудо одржава на Европском првенству” (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, ЕП);
- „Болно приземљење! Понижавајућа партија Орлова у првих 30 минута, Французи нас вратили у тмурну стварност” (Моцарт спорт, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство).

6.3.1.2. „Домаћи” странци – „за” и „против”

Диференцијација на „нас” и „њих” у новинарским садржајима о националним спортским тимовима није искључиво везана за националну припадност појединих актера, већ пре свега за то да ли су чланови селекција Србије или друге земље. Такви примери су Шпанац Тони Ђерона, селектор рукометаша Србије, затим Словенац Урош Брегар, селектор рукометаша, као и рођена Американка Ивон Андерсон, која има држављанство Србије и чланица је женског националног кошаркашког тима наше земље. Уосталом, као што је у разним спортским организацијама могуће учествовање и селекција територија које нису као засебне државе препознате у систему Уједињених нација, тако су и посебним правилницима регулисана тзв. „спортска држављанства”, односно регулисано да ли је, када и под којим условима могуће променити национални спортски тим.

Када је реч о њима, без обзира што су страни држављани или су накнадно добили овдашње држављанство, у дискурсу о националним спортским тимовима су представљени на начин на који се то чини и за друге чланове селекција Србије, односно најчешће нема диференцијације на раније описани начин, осим повременог додатка контекста њиховог порекла или другог/претходног држављанства. Такође, постоје примери овдашњих спортиста који имају приватне везе шире од овдашњег националног контекста или играју за друге селекције, као и иностраних спортиста који имају друге конекције са овдашњим подручјем, што се повремено истиче и у новинарским садржајима.

Тако се у једном од наслова говори: „Моћна машина Тонија Ђероне: Србија сијала у Зрењанину и разнела Грке” (Моцарт спорт, 13. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Грчка, квалификације за ЕП). У тексту се даље, између осталог, истиче значај селектора: „Ривал није био јак као претходне седмице, када су ученици Тонија Ђероне, бацили рукавицу у лице једној од највећих рукометних сила света Француској, али поново су се видели јасни принципи игре искусног шпанског стручњака.”

Поред овога, примери су и следећи:

- „Нека нова, боља, фантастична Србија. Када добијемо правог селектора, странца, Тонија Ђерону, када се постави систем, Орлови играју као у трансу. У уторак је направљена сензација победом у Зрењанину против Француске (27:24), а наши рукометаша били су на прагу новог чуда, тријумфа у Кретеју против најтрофејније селекције у историји у квалификацијама за Европско првенство 2022. године. Ипак, попустили су наши рукометаша у финалу. На крају херојски реми – 26:26 Србије.” (Моцарт спорт, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);
- „Ово је права Србија. Неки нови позитивни ветрови дувају у измрцваљеном некада трофејном спорту који је дотакао странпутицу последњих година. Изгледа да је са Шпанцем Ђероном кренуло на боље. Французи ниједном нису водили у наставку. На крају велики, херојски бод наших рукометаша у Кретеју.” (Моцарт спорт, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „То је и омогућило рано вођство, 14:9, а када су Францускиње узвратиле уз добру игру 'девојке која добро зна Србију', Валеријан Вукосављевић (удата за нашег кошаркаша Филипа), тереном су загосподариле Јелена Брукс шутевима, Ивон Андерсон продорима, а остале саиграчице изузетном кретњом у обе фазе кошарке. То је и омогућило један сјајан налет, који је донео огромних 31:18 уз три минута до краја полувремена, но серија 8:0 вицешампионки континента увела је ове екипе у драматичнији наставак.” (Блиц, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „20:55 – За Француску игра и 'српска снајка'! Она се зове Валери Вукосављевић и њена прича је заиста сјајна.”¹⁰⁵ (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Прво полувреме је почело идеално, Српкиње су се држале и бориле, међутим, како је време одмицало, њихов отпор је постајао све мањи и мањи, да би на крају тотално спласнуо и изгубио се. О томе говори и крајњи резултат овог дела игре – Црна Гора је имала четири гола предности (18:14). Ипак, Брегар је очигледно знао како да мотивише своје девојке и у другом полувремену је виђена тотално другачија игра. Нису допуштале грешке наше девојке, нису посустајале у одбрани, док су и напад значајно поправиле. Други део игре је припао нашој репрезентацији, наше девојке су славиле са 13:7, што је било и више него довољно да на крају екипа Уроша Брегара изађе поносно уздигнуте главе.” (Телеграф, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство).

6.3.1.3. (Привидна) неутралност

Имајући у виду раније поменуто размеру (око 87 одсто новинарских садржаја у којима се уочава диференцијација кроз истакнуту припадност држави/нацији коју представљају национални спортски тимови Србије), произилази да је неутралних текстова било неупоредиво мање, односно тек нешто више од сваког десетог анализираног садржаја, у смислу да је то размера текстова у укупном броју у којима није било идентификације са националним спортским тимом Србије (или другим селекцијама) у неком од спортова кроз новинарски садржај, кроз коришћење уобичајених речи које указују на поделу и других јасних лингвистичких назнака присности ка одређеној страни.

Детаљније посматрајући једино те новинарске садржаје, близу две трећине међу веб порталима је имао Спорт клуб, а међу селекцијама женски национални фудбалски тим, више од једне трећине. Иначе, такав вид неутралности, кроз изостанак колективне диференцијације нација, уочен је више код женских националних спортских тимова него код мушких селекција.

Међу примерима су и они који имају следеће наслове:

– „Рукометашице Србије неће играти у Токију” (Спорт клуб, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Одбојкашице без финала: Србију чека борба за бронзу” (Спорт клуб, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, ОИ);

¹⁰⁵ У овом примеру новинарског садржаја је искоришћена предност хиперлинка, карактеристичног за онлајн медије, који омогућава повезивање са другим садржајима, што проузрокује и мање оптерећење актуелног садржаја тим информацијама, пошто је означен сегмент „заиста сјајна” и постављена веза ка другом партиципативном новинарском тексту, у овом случају објављеном раније тог дана на истом информативном веб порталу („СРПСКА СНАЈКА ПРОТИВ СРБИЈЕ У ФИНАЛУ ЕУРОБАСКЕТА: Носи наше презиме, удата за кошаркаша, а Београд је њен дом!”; Mondo, 2021a).

- „Србија без финала, са Пољацима за бронзу” (Спорт клуб, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „Прва победа у борби за СП: Српске девојке боље од Турске” (Спорт клуб, 26. октобар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Турска, квалификације за СП);
- „Српкиње доминантне против Бугарки: Два гола Дамњановићеве” (Спорт клуб, 25. новембар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Бугарска, квалификације за СП);
- „Шок у Монсу, Србија дала шест поена у последњој четвртини и прокоцкала тријумф” (Моцарт спорт, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП).

У наставку је пример и даљег садржаја новинарског текста, уз наслов „Српкиње доминантне против Бугарки: Два гола Дамњановићеве” (Спорт клуб, 25. новембар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Бугарска, квалификације за СП).

„Женска репрезентација Србије победила је Бугарску у Старој Пазови резултатом 3:0 у мечу четвртог кола групе Х квалификација за Светско првенство.

Српкиње су до другог тријумфа у квалификацијама стигле на доминантан начин, уз два гола Јоване Дамњановић, нападачице минхенског Бајерна.

Дамњановићева је довела Србију до предности у 31. минути, да би у 59. повисила резултат. Већ тад је било јасно коме ће отићи три бода, али је српски тим још једном затресао мрежу Бугарки. Учинила је то Невена Дамјановић у 84. минути ударцем главом под пречку.

Велике заслуге за победу иду и Јелени Чанковић, која је уписала две асистенције у другом полувремену.

Србија је трећа у групи Х са шест бодова, четири мање од другопласираног Португала, а шест у односу на Немачку.

У следећој утакмици, 30. новембра, гостује Бугарској, која је без поена последња.

На Мундијал директно иду најбоље екипе из сваке од девет група, уз три најбоље другопласиране. Преосталих шест другопласираних чека бараж.”

Уколико се посматрају једино наслови, не и даљи садржај новинарског текста, надовезујући се управо и на претходне бројке и примере диференцијације у насловима, уочава се знатно већи број примера где су наслови строго информативног карактера, док се у даљем садржају „открива” наклоност аутора. Међу њима су следећи примери:

- „Ватерполисти Србије изгубили на старту од Шпаније” (Б92, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Ватерполисти Србије су олимпијски шампиони!” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Србија водила на полувремену против Немачке, па примила пет голова” (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП);
- „Србија се победом опростила од Светског првенства” (Б92, 13. децембар 2021. године, рукомет – жене, Словенија – Србија, Светско првенство).

У наставку је пример даљег садржаја новинарског текста, уз наслов „Србија победила Грчку за крај квалификација” (Б92, 29. април 2021. године, рукомет – мушкарци, Грчка – Србија, квалификације за ЕП).

„Рукометаши Србије победили су Грчку у Атини резултатом 27:25 (12:14) у последњем мечу квалификација за Европско првенство 2022. године.

Изабраници Тонија Ђероне пласман на ЕП обезбедили су пре овог сусрета, али су овим тријумфом на прави начин завршили квалификације и други пут савладали Грке.

Грци су играли да би сачували какву-такву наду да могу до пласмана на континентални шампионат, али наши момци нису калкулисали.

Иако је селекција Тонија Ђероне губила на полувремену са 14:12, у наставку је 'стегла одбрану', појачала ритам и преокренула, те на крају славила.

Најефикаснији у српском тиму био је Мијајло Марсенић са пет голова

Немања Илић и Марко Милосављевић постигли су по један маџе, док су Богдан Радивојевић, Јовица Николић, Петар Ненадић и Петар Ђорђић по три пута затресли мрежу.”

И поред чињенице да по претходно постављеним критеријумима постоје новинарски текстови који би могли да опонирају доминирајућој медијској свакодневици својственој „свету нација” (кроз комплетан садржај или једино кроз наслове), чак и они чине супротно, односно потврђују тај аутентични наратив, па због тога се говори о привидној неутралности. То се увиђа кроз карактеристичну језичку конструкцију у којој су, по неписаном правилу, практично у целом анализираном садржају у позицији субјекта, оних од којих почиње наслов и према којима се даље гради, национални спортски тимови Србије и њихови појединци (или су једини споменути у одређеном наслову), док се тек отприлике у једној шестини посматраног садржаја, поред њих, у тој позицији налазе и други национални спортски тимови, који су знатно чешће у функцији објекта.

И то, други национални спортски тимови и њихови појединци пажњу чешће добијају у насловним блоковима у случају њиховог позитивног резултата (мада се чешће истичу овдашње селекције без обзира на исход), о чему говоре следећи примери (уз јасну назнаку да постоје и примери у којима су два субјекта, као и они код којих уз то иде и идентификација са неким од националних спортских тимова Србије, а што се види и кроз примере у стратегији диференцијације):

– „Српски кошаркаши не иду на Олимпијске игре, Италија тројкама уништила 'Орлове'!” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „НИШТА ОД БРОНЗЕ! Француска срушила снове Србији: Кошаркашице такмичење на ОИ у Токију завршиле на 4. месту” (Курир, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– „Српске хероине нису издржале – Италија је шампион Европе” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Французи одржали лекцију рукомета – Србија иде кући” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство).

Претходно споменуто је у складу са једним од основних новинарских начела везаних за близину, које је задржало значај без обзира на редефинисање тог појма под утицајем дигиталних технологија, односно чињенице да „сви људи воле да знају шта се то око њих догађа и то више него у далеким крајевима” (Јевтовић, Петровић и Арачки, 2014: 163) и да ће их, у овом случају, неупоредиво више привући наслови који говоре о овдашњем националном спортском тиму, који прате и за који навијају, него када су у фокусу друге селекције.

Такође, то се види и кроз наставак новинарског садржаја, после наслова, имајући у виду да се у текстовима често више пажње посвећује учинку домаћег националног тима и његовим појединцима него ривалима.

6.3.1.4. Непрепознавање

Управо кроз новинарску вредност вести која се ослања на близину надовезује се и стратегија непрепознавања, која је својствена поимању других националних спортских тимова, односно изостанак њихове номинације, што је доминатно изражено у насловима, док у даљем садржају, у већој или мањој мери, своје место најчешће проналазе оба национална спортска тима.

Конкретно, у истраживању у овом раду, недостатак спомињања другог националног спортског тима и/или његових појединаца, који је био ривал одређеног националног спортског тима Србије у анализираном новинарском садржају, уочено је у близу 44 посто наслова, док нису уочљиви такви примери на другој страни. Интересантно је то да је у тим насловима било и примера у којима је спомињан неки други национални спортски тим, који није био актер догађаја о којем је вест/извештај, док је изостао ривал Србије са тог спортског догађаја.

Тако се у споменутом проценту налазе и следећи наслови:

- „НИШТА ОД ОЛИМПИЈАДЕ: Српске рукометашнице доживеле и други пораз на квалификационом турниру у Ђеру! Са Казахстаном за част” (Курир, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ)¹⁰⁶;
- „СРБИЈА ЈЕ ШАМПИОН ЕВРОПЕ! Кошаркашка клиника у финалу, најбоље кад је најважније” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Кошмар пред очима нације, Србија остала без Олимпијских игара” (Моцарт спорт, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Ватерполисти Србије су олимпијски шампиони!” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Браво, лавице – Србија кроз преокрет и драму до финала!” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
- „Митровић послао Србију изнад Португала – на врх групе” (Б92, 4. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Луксембург, квалификације за СП);
- „СРБИЈА ОСТАЛА БЕЗ ТИТУЛЕ ПРВАКА ЕВРОПЕ: Ништа од финала и одбране злата – континент добија новог владара!” (Мондо, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „Крах Србије за крај Европског првенства, дебакл спречен у финишу меча” (Телеграф, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);
- „’Петарда’ Србије – близу је историјски успех” (Б92, 23. фебруар 2022. године, фудбал – жене, Турска – Србија, квалификације за СП).

¹⁰⁶ Иако постоји разлика између Олимпијаде (период од четири године између Олимпијских игара) и Олимпијских игара, у пракси, нарочито у коментарима, користе се и као синоними. Више на: <https://www.bbc.com/serbian/lat/srbija-57970144> (Maričić, 2021).

6.3.1.5. Колективизација

Ова стратегија се наслања на стратегију диференцијације и често је ближе одређује, у смислу начина на који је разликовање извршено, с тим да није кључно одређење „ми” и „они”, већ колективно, групно, збирно посматрање, без обзира на врсту самог именована, која могу да буду разнолика, о чему даље говори стратегија метонимијске и метафоричке номинације.

Имајући у виду да су у раду анализирани тимски спортови, колективизација је уобичајена у новинарском тексту, али је доминантна и када се посматрају једино наслови, пошто се налази на готово свих сто процената анализираниог узорка када је реч о националним спортским тимовима Србије. Такође, на тај начин су идентификовани и други национални спортски тимови, с тим да су тако присутни у скоро двоструко мање наслова од претходно поменутих. Међу примерима су следећи:

- „Србија убедљивом победом оверила пласман на Евробаскет” (Б92, 19. фебруар 2021. године, кошарка – мушкарци, Грузија – Србија, квалификације за ЕП);
- „Србија кренула победом и срушила Ирце на путу ка Мундијалу” (Нова, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);
- „КАКВА ДРАМА! ВАТЕРПОЛИСТИ ИЗГУБИЛИ НА СТАРТУ: Бранимо злато, али са Шпанцима не унемо никако!” (Мондо, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Србија изгубила класик са Хрватском – други пораз на ОИ!” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре);
- „НИШТА ОД ОДБРАНЕ ЕВРОПСКОГ ТРОНА: Одбојкаши Србије поражени од Италије у полуфиналу ЕП, против Пољака за бронзу!” (Курир, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „Србија у три сета остала без медаље на ЕП” (Спорт клуб, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);
- „Фудбалерке Србије боље од Турске – СП и даље у игри” (Б92, 26. октобар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Турска, квалификације за СП);
- „Српске фудбалерке убедљиве у Пловдиву против Бугарки” (Спорт клуб, 30. новембар 2021. године, фудбал – жене, Бугарска – Србија, квалификације за СП);
- „Србија са +25 до нове победе и друге фазе” (Б92, 5. децембар 2021. године, рукомет – жене, Камерун – Србија, Светско првенство);
- „Голеада Српкиња у Измиру: Петардом по Туркињама за наставак мундијалског сна” (Моцарт спорт, 23. фебруар 2022. године, фудбал – жене, Турска – Србија, квалификације за СП).

6.3.1.6. Индивидуализација

Сваки тим чине појединци, али су они споредни када је реч о истакнутости у насловима новинарских садржаја везаних за националне спортске тимове (касније у новинарском тексту углавном су споменуте обе селекције учеснице одређеног спортског догађаја и колективно и кроз појединце). Да је тако говори податак да је тек један наслов у којем је издвојен појединац из националног спортског тима Србије без било каквог вида колективизације, а где је управо њему приписан тимски успех – „Филиповић срушио Шпанију за финале!” (Б92,

6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре). Са друге стране издваја се следећи пример: „Српкиње без злата: Фантастична Егону однела европску титулу из Београда” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство).

Када је реч о комбинованом сегменту у насловима, када се спомињу и колектив и појединци из националних спортских тимова Србије, онда је реч о сваком петом наслову у анализираном узорку, док је знатно ређи случај са другим селекцијама, око четири процента.

Међу таквим примерима налазе се и следећи из овдашњих и других селекција:

– „Рукометаши Србије срушили Французе на дебију селектора Ђероне!” (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП);

– „Србија једва победила Филипине – повредио се Јовић” (Б92, 30. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Филипини, квалификације за ОИ);

– „’Шарена’ Србија се намучила и добила Грчку, брине повреда Ковачевића” (Б92, 7. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Грчка – Србија, Европско првенство);

– „Медаља остала само сан: Пољаци ’разбили’ Србију у борби за бронзу, одбојкаши видели моћног Леона” (Телеграф, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „Одлична Србија и даље у игри за Мундијал: Дејана и Невена потписале прву победу” (Моцарт спорт, 26. октобар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Турска, квалификације за СП);

– „Хрватској рукометни рат у Сегедину, Циндрић је класа, Орлови још имају шансу за други круг” (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство).

Ипак, у глобалном спортском поретку, фудбал заузима највишу позицију када је реч о комбинацији распрострањености и популарности тог спорта, често је називан и „најважнијом споредном ствари на свету”, па и његови појединци имају глобалну препознатљивост и изазивају посебну пажњу. Тако је и у овом истраживању, где су убедљиво највише од свих спортиста истакнути Србин Александар Митровић са једне, односно Португалац Кристијано Роналдо са друге стране, који су се и међусобно састали у квалификацијама за Светско првенство. Самим тим, тако је и у следећим примерима наслова и даљем тексту:

– „Митровић магијом ’породио’ преокрет – Србија се мучила и победила!” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Републике Ирска, квалификације за СП);

– „Маестрални Митровић поништио нову глупост – Србија у финалу до победе у Бакуу!” (Б92, 30. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Азербејџан – Србија, квалификације за СП);

– „Србија за 13 минута шокирала Португал: Митровић срушио Бобека, хаос у 90+3, Роналду није признат гол” (Телеграф, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „ПОНОС СРБИЈЕ!!! Митровић голом у 90. минути одвео Орлове на Светско првенство! Португал разбијен усред Лисабона!” (Курир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „ИСТОРИЈА! СРБИЈА ЈЕ НА СВЕТСКОМ ПРВЕНСТВУ! Митар донео НАЈВЕЋУ ПОБЕДУ – преко Роналда и Португала у Катар!” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП).

6.3.1.7. Метонимијска и метафоричка номинација

Раније поменута диференцијација означава поделу на „нас” и „њих”, после чега следе колективизација и индивидуализација као могући начини на које је извршена диференцијација. И док приликом индивидуализације долази до помињања имена и карактеристика који јасно одређују појединца, код колективизације је шири спектар могућности одређења.

Већ изречени примери јасан су наговештај значајне употребе метонимије у новинарским текстовима. Она се темељи, како је раније речено, на преносу значења на темељу блискости, а због сажетости текста. Метонимијски скупови могу бити разнолики, па тако и на примерима када се говори о националним спортским тимовима. То се нарочито односи на наслове, где се ретко када говори о „националним тимовима” или „репрезентацијама”, већ се управо користе одређени скупови који доприносе скраћењу, а уједно имају јасну идентификацију, односно разумљиви су и потпуно прихватљиви њиховим корисницима.

Када је реч о националним спортским тимовима Србије, у анализираном узорку доминира скуп који означава име државе – Србија, који се појављује у преко 60 посто наслова, самостално или у комбинацији са другим метонимијским скуповима. Са друге стране, знатно мање су заступљени у насловима противнички спортски тимови, па је тако и мањи проценат заступљености кроз имена држава, око 38 посто (односно око 70 посто уколико се посматрају једино наслови у којима су номиновани противнички национални спортски тимови).

У наставку су карактерични примери:

- „Србија кроз драму до финала Европског првенства” (Нова, 26. јун 2021. године, кошарка – жене, Белгија – Србија, Европско првенство);
- „Србија испустила 2–0, па победила Русију после драме!” (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство);
- „Србија победом кренула у одбрану титуле” (Б92, 2. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Белгија – Србија, Европско првенство);
- „Пораз Србије од Исланда” (Б92, 10. октобар 2021. године, рукомет – жене, Исланд – Србија, квалификације за ЕП);
- „Пораз од Хрватске, Србија мора да се вади против Француза!” (Спорт клуб, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство).

Даље, у знатно мањој мери, постоји идентификација и кроз колективно навођење становника одређене државе, подразумевајући је као супституцију за појмове „националног (спортског) тима” или „репрезентације” и колективизирајући све њихове чланове као Србе, односно Српкиње. У анализираном узорку таквих наслова је око осам процената, уз одговарајуће учествовање таквих номинација и у другим сегментима новинарског текста. Ипак, куриозитет је да су сви издвојени примери везани за женске националне селекције. Тако „Српкиње” постају практично једна од супституција за изостанак идентификација кроз аутентичне надимке, какве имају мушке селекције, а појављују се у нешто мање од једне петине издвојених садржаја када је реч о женским националним спортским тимовима.

Када је реч о противничким националним спортским тимовима, удео је већи од 12 посто у укупном издвојеном узорку за овај сегмент истраживања, односно преко 22 посто када се посматрају једино наслови у којима су номиновани противнички национални спортски тимови. Разлика је у томе што су на овај начин више представљане противничке мушке селекције у односу на женске (скоро три четвртине, наспрам једне четвртине удела).

Такви су следећи примери:

- „Србија кренула победом и срушила Ирце на путу ка Мундијалу” (Нова, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);
- „ОВАКО СЕ ИГРА – СРБИЈА ИДЕ ПО ЗЛАТО НА ЕП! Српкиње се поигравале са живцима, па срушиле Турску: Тијана и Каћа блистале!” (Мондо, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
- „Српкиње пале у финалу, храбар отпор Францускињама” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство).

Трећи пример је коришћење номинација кроз карактеристичне надимке националних спортских тимова, које могу бити метонимичне и метафоријске, кроз директну или индиректну блискост, посебне особине одређеног националног спортског тима. У случају овдашњих селекција, карактеристични су „орлови”, који већ имају јасну конекцију са државним обележјима Србије, као и „делфини” за национални ватерполо тим, сходно немогућности коришћења преовлађујућих „орлова” за спорт који се игра у води. Поменути надимци су искључиво везани за мушке националне спортске тимове из Србије, а сагледавајући кроз тај сегмент издвојеног садржаја појављују се отприлике у сваком петом.

Иако су ретки надимци за противничке националне спортске тимове, чак и када се појављују такође су везани за мушке селекције, па се тако сусрећу и карактеристични надимци који имају конекције са бојама државних обележја или дресова, као и са другим карактеристикама, метонимијске или метафоричке или комбиновано – „азури”, „триколори”, „црвена фурија” и „лале”. Ипак, знатно чешће, ти тимови су превасходно номиновани у насловима кроз претходно приказана имена држава, затим и имена нација.

Примери номинација кроз надимке у насловима су следећи:

- „СЛАВИ СРБИЈО СВОЈЕ ДЕЛФИНЕ! Ватерполисти освојили злато за крај ОИ и генерације, историја је исписана” (Блиц, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „’Лале’ увенуле, Србија у полуфиналу!” (Б92, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство);
- „Азури скинули Орлове са европског трона, Србија са Пољском за бронзу” (Моцарт спорт, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, ЕП).

Као што је већ речено, приметно је, кроз претходне примере везане за овдашње националне спортске тимове, да су надимци повезани са мушким националним спортским тимовима, док се код женских селекција користе претходно споменуте метонимијске номинације, као и родне одреднице (жене/девојке, са или без додатака – Србије, српске и слично), што је, иначе, ретко – или се наглашава спорт којим се баве (фудбалерке, кошаркашице, рукометашице, одбојкашице и ватерполисткиње, са или без додатака – Србије, српске и слично). Интересантно је то да кроз првоименовану категорију нема номинације мушкараца на тај начин (мушкарци/момци, са или без додатака – Србије, српски и слично), док их кроз другу има (фудбалери, кошаркаши, рукометаши, одбојкаши и ватерполисти, са или без додатака – Србије, српски и слично). Посматрајући кроз другоименовану категорију, односно номинацију кроз спорт којим се баве, таквих наслова код жена и мушкараца је укупно било више од једне трећине у издвојеном узорку.

У наставку су примери номинација кроз родне одреднице:

- „Прва победа у борби за СП: Српске девојке боље од Турске” (Спорт клуб, 26. октобар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Турска, квалификације за СП);

– „СРБИЈА ИДЕ У ХРВАТСКУ НА ЕВРОПСКО ПРВЕНСТВО: Велики успех девојака – РАЗБИЛЕ су Турску!” (Мондо, 20. фебруар 2022. године, ватерполо – жене, Србија – Турска, квалификације за ЕП)

Такође, ту су и примери у којима су номинације кроз спорт којим се баве:

– „КОШАРКАШИ НЕ ИДУ НА ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ! Катастрофа 'орлова' за крај, разочаравајућа Србија потпуно надиграна!” (Блиц, 4. август 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „ОДБОЈКАШИЦЕ ОСВОЈИЛЕ БРОНЗУ, СРБИЈА ОБОРИЛА ОЛИМПИЈСКИ РЕКОРД: Српкиње демолирале Кореју за девету националну медаљу у Токију!” (Куир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Србија испала после дебакла, Французи послали српске рукометаше кући” (Нова, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство).

Претходни примери говоре о разноврсности у самим насловима, док су метонимије и метафоре уопштено, па тако и кроз номинације, у још већој мери и подразумевано део даљег новинарског садржаја.

6.3.1.8. Директно обраћање

Новинарски садржај може да комуницира са читаоцима, слушаоцима, гледаоцима, односно корисницима и кроз начине директног обраћања, посебног за стања еуфорије, емотивног пражњења и других карактеристичних ситуација повезаних са најзначајнијим спортским догађајима, кључним утакмицама, што је већ изражено и у претходном сегменту, номинацији кроз надимке, кроз пример: „СЛАВИ СРБИЈО СВОЈЕ ДЕЛФИНЕ! Ватерполисти освојили злато за крај ОИ и генерације, историја је исписана” (Блиц, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре). Такође, за новинарске садржаје везане за националне спортске тимове карактеристичан је и начин директног обраћања актерима догађаја.

Када је реч о првоименованим, тако се још ређају поруке Србији, односно грађанима ове државе да славе, буду поносни, радују се и друго, уздижући на пиједестал одређене спортске успехе као значајне за национални идентитет и државу уопште. Такви су следећи примери:

– „МА, ПОЗДРАВ СВИМА ИЗ ЗЕМЉЕ КОШАРКЕ! Нема нико јачи – кошаркашице Србије освојиле Европско првенство!” (Блиц, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, ЕП);

– „Србијо, буди поносна! Кошаркашице су европске краљице, растуриле Француску у финалу и узеле злато” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Србијо, радуј се: Моћна Тијана водила одбојкашице до бронзе” (Нова, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, ОИ).

Другоименовани мотивишући примери се могу уочити и у обраћању актерима догађаја кроз наслове и даљи новинарски садржај, где се користе различити епитети и успеси уздижу на ниво изузетног националног значаја, кроз истицање колектива и појединаца. Међутим, таква стратегија није везана једино за победе и освојене медаље, већ се може уочити и у другим примерима, када су изостали такви резултати, али је одређени резултат препознат као успех, који подразумева достојно репрезентовање једне земље на међународном спортском такмичењу.

Примери таквих наслова (и када се победи и у другим ситуацијама) су следећи:

– „БРАВО, СРБИЈО! ЗАУСТАВИЛИ СМО ПРВАКА ЕВРОПЕ: Пиксијеви 'орлови' показали зубе Роналду - од 0:2 до 2:2!” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „За нас – ВИ СТЕ ПОБЕДНИЦЕ! Одбојкашице Србије доживеле тежак пораз од Италијанки у после НЕВИЂЕНЕ БОРБЕ финалу Европског првенства!” (Блиц, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Нема везе, ви сте НАШИ ШАМПИОНИ! Јуначка борба одбојкаша Србије - против Пољака, среће и КРЦАТЕ ДВОРАНЕ ипак нису могли - ништа од медаље на ЕП!” (Блиц, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, ЕП);

– „ТООО, 'ОРЛОВИ', ЦАРЕВИ! СРБИЈА ИДЕ НА МУНДИЈАЛ! Роналдо мора на поправни, а АЛЕКСАНДАР МИТРОВИЋ ЈЕ НАРОДНИ ХЕРОЈ!” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП).

Наравно, таквих садржаја има и даље кроз текстове, осим наслова, па тако и када се уживо извештава на информативним веб порталима, кроз минуте и промене резултата. Примери су следећи:

– „После свега, док су наше девојке славиле, коначно смо на центру терена видели и осмех Марине Маљковић, вечито озбиљне и сталожене. Да није ње такве, не би ни овај успех био могућ и то је јасно свима који су пратили метеорски успон наше кошарке управо под Марининим вођством у последњих 10 година. Браво селекторка, браво девојке! Сада на кратко славље, кратак одмор, па на Олимпијске игре у Токио – надамо се заједно са мушком репрезентацијом.” (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „10:35 – ЗЛАТО! ЗЛАТО! ЗЛАТО! Србија је освојила златну медаљу на Олимпијским играма у ватерполу! Србија је победила Грчку у финалу 13:10 и тако је одбранила најсјајније одличје из Рија... АЛАЛ ВЕРА МОМЦИ! Нажалост, седморица величанствених опрашта се од играња у репрезентацији: одлазе Филиповић, браћа Пијетловић, Бане и Стефан Митровић, Прлаиновић и Алексић. Хвала вам!” (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „3:2 – Гооооол. Браво мајстори. – Није поколебала одлука ВАР-а наше играче и већ у следећем нападу долазе до новог вођства” (Нова, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре).

6.3.1.9. Бодрење и подршка

Како током хронолошког извештавања, тако и пре и после догађаја, у новинарским садржајима постоје примери бодрења и подршке који су упућени одређеном националном спортском тиму Србије, показујући на тај начин јасну наклоност ка овдашњој од две селекције које су актери одређеног догађаја. Међу таквим примерима су следећи:

– „25' – Браво, девојке, браво! Центар асистира плеју, то је наша кошарка! Тина Крајишник за Ивон Андерсон, води Србија са +15 – 41:26 је!” (Блиц, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „23:25 – ИДЕМОООООО! – Катарина Лазовић награђује себе за сјајну игру, али и целу Србију, смечом за освајање другог сета. Спектакуларна одбојка у Арени!” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

- „20:25 – Ма, браво! – Урош Ковачевић скраћеном дијагоналом, у свом стилу, користи прву сет-лопту и доноси 2:0 у сетовима!” (Б92, 14. септембар 2021. године, Холандија – Србија, Европско првенство);
- „Речи селектора одавно одзвањају – ми морамо да одемо у Катар! Дакле, спремна је репрезентација да можда и коначно засија пуним сјајем. Свакако су то, после свега и заслужили. А овако би могао да изгледа тим Србије: Рајковић, Миленковић, С. Митровић, Павловић, Гудељ, С. Милинковић-Савић, Радоњић, Костић, Тадић, Митровић, Влаховић.” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);
- „4:2 – Ма браво, бре. Филиповић решета Грке. – Сјајан напад Србије, из којег смо дошли до петерца који Филиповић сигурно реализује.” (Нова, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Упркос великим проблемима које наша селекција има са корона вирусом, првенство је започето на најбољи начин. Предводници наше селекције у првој победи против Украјинаца били су Лазар Кукић и Младен Шотић, као и голман Бомаштар који је одбранама уливао велику сигурност свом тиму, па се надамо да исти исход може бити и вечерас.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „21:08 – Браво Лазаре!” (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство).

6.3.1.10. Метафорични рат

Метафоре су саставни део новинарских садржаја о спорту, од раније споменутих, а типичних и спорту својствених примера попут „орлова” који су „прелетели Холандију” или „лала” које су „увенуле”, па надаље – како је „Србија сијала” у победи и друго, како су виђене „петарде” (пет голова) или како је „лопта као врућ кромпир”, као и оне где се говори о „рату”, „драми”, борбама за трон, херојима и другом. Оне су често и у служби појачаног емотивног набоја, који се оснажује и другим техникама и када играју национални спортски тимови кроз посебну идентификацију и заједничку емоцију већег броја људи, који су, иначе, клупски подељени. Такође, метафорама се могу и илустративно признати порази као нешто што је објективно, јер је ривал био бољи, а не као утицај „виших сила”, где имамо „учитеље” и „ученике”, попут следећег примера: „Французи одржали лекцију рукомета – Србија иде кући” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство).

Спорови у међународним односима решавају се мирним путем или насилно, као рат, а често је метафорично поређење спорта и рата. Односно, постоји такво повезивање утакмице и битке, где је свака утакмица „спор” који чека разрешење на терену са последњим судијским звиждуком или звуком сирене и има своје хероје и антихероје. Такође, користи се ратна тематика и порази су равни катастрофичном закључку, што је јасно видљиво и на примерима анализираним у овом раду. Један од примера конекције спортског догађаја и рата је споменут у сегменту о индивидуализацији, где се већ у наслову говори о томе како је припао „Хрватској рукометни рат у Сегедину” (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство).

Такође, у новинарским садржајима, па тако истакнуто и у насловима, постоји и низ других примера са дефанзивном и офанзивном „ратном” тематиком, попут „опсаде”, „бедема”, „решетања из оружја”, „рафала” и другог. Међу таквим примерима су следећи:

- „Грци су били врло мотивисани, нису желели да се предају без испаљеног метка.” (Моцарт спорт, 13. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Грчка, квалификације за ЕП);
 - „Готово перфектна утакмица, ако се узме у обзир да малих падова током 40 минута мора да буде. Одбрана од гранита, рекет као бедемом опасан. У нападу разнолико, убојито. Генерално – мирно, опуштено, расположено, без мрве притиска на лицима од почетка. Никакво оптерећење, само осмеси и то је водило до самог краја. Ни када је Француска успевала да спусти разлику три пута дугим серијама, ништа није вредело, ништа није успевало да сломи Србију, ни да је натера у панику, у драму. Фантастично!” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
 - „Решетале су Српкиње из свих оружја и оставиле Туркиње на само 13 поена пред тотални потоп.” (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
 - „9. ОКТ 2021. 21:24 – 38' Краткотрајна опсада гола Србије – Пун минут су покушавали 'орлови' да пронађу пут до гола, али су га нашли само до новог корнера.” (Б92, 9. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Луксембург – Србија, квалификације за СП);
 - „Јагодић-Курица за победу – Србија преживела рафал Летоније!” (Б92, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП);
 - „17. ЈАН 21:37 – Ушли су другопозивци Србије на терен. И тако растерећени успели су да смање заостатак на осам голова. У томе помаже и промашен седмерац Француза, а Радивојевић смањује са крила на 22:15.” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);
 - „Не може се у бој без оружја. Ми га нисмо имали ни против Хрватске, а камоли против Француске, која традиционално игра најбољу одбрану на свету. Пуцали смо ћорцима у нападу. Без контри, са индиспонираним бековима, у позиционим нападима нисмо имали никакву шансу.” (Моцарт спорт, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);
 - „Нова победа: Распуцане Српкиње протутњале Измиром” (Спорт клуб, 23. фебруар 2022. године, фудбал – жене, Турска – Србија, квалификације за СП).
- Уз то, противник је неко ко може да буде „разнесен”, „прегажен”, „срушен”, „згромљен”, „разбијен” и друго, метонимијском номинацијом уместо националног спортског тима „падају” државе, док победа над истим ривалом после ранијег пораза постаје „освета”, а спортски догађај може да буде „епски спектакл”. Такви примери су следећи:
- „Моћна машина Тонија Ђероне: Србија сијала у Зрењанину и разнела Грке” (Моцарт спорт, 13. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Грчка, квалификације за ЕП);
 - „Србија 'прегазила' Италију за полуфинале!” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);
 - „Филиповић срушио Шпанију за финале!” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
 - „Кошаркашице Србије остале без медаље, Француска сервирала освету са Еура и узела бронзу (Телеграф, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)”;
 - „Епски спектакл у Арени: Тијана згромила Турску, Терзићева Србија иде по треће злато” (Моцарт спорт, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

- „ПОНОС СРБИЈЕ!!! Митровић голом у 90. минуту одвео Орлове на Светско првенство! Португал разбијен усред Лисабона!” (Курир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);
- „Бугарска поново пала, распуцане Српкиње чувају наду у бараж за СП” (Моцарт спорт, 30. новембар 2021. године, фудбал – жене, Бугарска – Србија, квалификације за СП);
- „Велики преокрет Србије – пала је Црна Гора!” (Б92, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство);
- „Паклени финиш Српкиња: Рисовићева чинила чуда на голу, коначно је пала Црна Гора” (Моцарт спорт, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство).

Спортски „ратови” се воде за бодове, проласке у нокаут фазу и, на крају, трофеје, прва места која се често називају „троном”, а победници „владарима”, што је виђено у појединим ранијим примерима („континент добија новог владара!” и „Азури скинули Орлове са европског трона”). Исто садрже и следећи примери, па се тако присуствује својеврсној „игри престола”, док играчи добијају епитете попут „цареви”, „краљице” и других (такође, гледајући шире, ту су и „лавице”, „српске хероине” итд):

- „ЗЕМЉА КОШАРКЕ! СРБИЈА ШАМПИОН ЕВРОПЕ! Краљице су поново успеле! Маринине лавице владају континентом!” (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Српске краљице: Одбојкашице Србије срушиле Турску и ушле у финале, браниће трон Европе!” (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
- „Италијанке угасиле златни сан, Србија сишла са европског трона” (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- „Србија после драме у четвртфиналу, Турци нам жестоко заљуљали трон” (Моцарт спорт, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство);
- „Србија предала круну шампиона Европе: Прејаки Италијани иду у финале, орлови јуре бронзу” (Телеграф, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, ЕП).

Управо је „драма” један од честих елемената у новинарским садржајима када се извештава са резултатски неизвесних утакмица, док се пуне трибине навијача супротног националног тима, односно играње у иностранству у атмосфери снажног навијања за противничку селекцију, пореди и са „паклом”. О томе говоре следећи примери:

- „Драма, преокрет и велика победа – Србија је у финалу Европског првенства!” (Б92, 26. јун 2021. године, кошарка – жене, Белгија – Србија, Европско првенство);
- „Србија у финалу Олимпијских игара после невиђене драме: Ватерполисти имају срце до Токија!” (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Драма, пет сетова и преокрет – Србија у четвртфиналу” (Б92, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство);
- „Штета: Србија неће бранити злато, Италија исписала историју после драме” (Нова, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, ЕП);
- „СРБИЈА БЕЗ МЕДАЉЕ НА ЕП: Одбојкаши поражени од Пољске у паклу Катовица” (Курир, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „ШОК ЗА СРБИЈУ У БЕЛГИЈИ! 'Орлови' испустили победу у ДРАМИ – сами себе победили!” (Мондо, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП).

6.3.1.11. Величање

Сваки рат има своје хероје, па тако и спортски „ратови” на стадионима, у дворанама и у базенима широм света. Аргументован позитивни став је уобичајени елемент, али се спортски успех уздиже и на ниво херојства, величају се победници, који се номинују колективно или појединачно – и кроз имена и надимке, не једино по презименима на дресовима, дајући им на тај начин још већи степен присности, о чему се говори и у неким од следећих примера наслова и даљег текста:

– „Србија игра атомски рукомет: Херојски реми против Триколора у Кретеју!” (Моцарт спорт, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Статус хероја, ипак, припада Стефану Митровићу, који је у последњим секундама два пута скинуо лопту са гол линије. Исправио је штопер велику грешку голмана Марка Дмитровића и најпре спречио лопту Кристијана Роналда да уђе у гол, а затим се још једном испречио поготку. Посебно ће се дискутовати о ударцу Роналда. Утисак је да је лопта целим обимом прешла гол линију. У квалификацијама, међутим, није имплементиран VAR систем...” (Спорт клуб, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Али, када се игра срцем, а мудро... онда нема препреке која не може да се пређе и изазова који не може да се преброди. Опет је то показала екипа Марине Маљковић, као 2015. Као што се то, уосталом, и ради када се из земље кошарке.” (Блиц, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Плачи Роналдо, Србија иде на Светско првенство! Херој Митар утишао Лисабон у 90. минути!” (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Вртеће се још дуго тај гол. Центаршут на другу стативу у 90. минути и Митровићев ударац, главом од земљу, у мрежу, право у мундијалску визу. Каква правда! Ако је неко заслужио да буде тај херој, то је момак који је последњих година на својим плећима носио ову репрезентацију и када јој није ишло. Све сузе које је исплакао после Шкотске, Митровић је позлатио вечерас у Лисабону. Каква утакмица, каква игра, какав карактер неких нових Орлова, каква петља, храброст! Ово је нека нова Србија, на коју ћемо сви ми, а и цела Европа, морати да се навикнемо.” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Мора се 'скинути' капа и рећи једно велико 'хвала' голманки наше репрезентације, Јовани Рисовић, која је била маестрална током читавог меча и била је једини разлог зашто ово није и убедљивија победа репрезентације Француске. Нажалост, нападачки део репрезентације није одговорио истим захтевима, те стога и имамо овакав резултат на самом крају” (Телеграф, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство).

Уосталом, величање у стању еуфорије и приказ спортиста као свемоћних – „богова”, због приказаног у послу којим се баве, потврђују следећи примери, где се стиже до „бесмртности”, „божанства” и суперхероја са „друге планете”:

- „БЕСМРТНИ СУ! Левица Филипа Филиповића донела финале и медаљу Делфинима!” (Моцарт спорт, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „ОЛИМПИЈСКИ БОГОВИ! Златан опроштај најтрофејније ватерполо генерације” (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „ТИЈАНА СА ДРУГЕ ПЛАНЕТЕ ОДВЕЛА СРБИЈУ У ФИНАЛЕ ЕП: Одбојкашице у НЕСТВАРНОМ МЕЧУ савладале Турску и обезбедиле медаљу!” (Курир, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство).

6.3.1.12. Унижавање

Управо раније поменут, снажан емотивни набој и гомиле хвалоспева када дође до жељеног исхода, воде и у другу крајност када је другачије, што је значајно истакнуто и на овом турском подручју, опхрваном другим проблемима, где је сатисфакција на међународној сцени, у „арени” нација, управо кроз успех у сегменту спорта, макар привремена супституција за друга незадовољства. Због тога, осим уобичајеног аргументованог критичког става према приказаном од стране актера, кроз веома снажне емоције се прате и неуспеси, нарочито у спортовима који по традицији и/или очекивањима нису донели жељено, без обзира да ли је то било реално или није. Тако се емоције манифестују и кроз метафоре природних непогода, катастрофа, кошмара и других неприлика.

„Катастрофа” је свакако један од карактеристичних термина којима аутори изражавају став према неком, по њиховом мишљењу, изразито негативном спортском резултату. Чак се у појединим новинарским садржајима такав исход назива и „бруком” и „срамотом”, национални спортски тимови се стављају на „стуб срама”, иако би ти појмови могли да буду прикладни једино за одређено неспортско понашање, које заиста излази из оквира фер-плеја, манира пристојног понашања и сличног, што свакако није пораз од ривала у једној спортској утакмици.

Сходно традицији и честим великим очекивањима, највише пажње у посматраном периоду је изазвао пораз мушког националног кошаркашког тима Србије од Италије у финалу олимпијског квалификационог турнира у Београду, што је кроз медијске извештаје доживљено као „национална трагедија”, па је прикладан и као огледни пример за претходно речено. Поред раније помињаног „кошмара пред очима нације” (Моцарт спорт, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ), ту су и следећи примери у насловима, уз напомену да их има и у наставку новинарских садржаја:

- „КОШАРКАШИ НЕ ИДУ НА ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ! Катастрофа ’орлова’ за крај, разочаравајућа Србија потпуно надиграна!” (Блиц, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „ОРЛОВИ ЋЕ ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ ГЛЕДАТИ ПРЕКО ТЕЛЕВИЗИЈЕ! Кошаркаши Србије се ОБРУКАЛИ против Италије у кључном мечу за пласман у Токио” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „КАТАСТРОФА! СРБИЈА НЕ ИДЕ У ТОКИО! Ништа од Олимпијских игара, Италија нас РАЗБИЛА у Пиониру!” (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Срамота, Србија у Београду остала без Олимпијских игара” (Нова, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

- „Дебакл кошаркаша – Србија остала без Токија!” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Катастрофална Србија остала без Олимпијских игара!” (Спорт клуб, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ).

Међутим, да то није изузетак, односно да није реч о тренутном шоку и последично томе искоришћеним терминима, говори и један од наслова из каснијег периода, са изразито мањим значајем у ширем контексту надметања: „Брука Србије у Белгији: Пешићеви Орлови водили са +14, па изгубили у драми” (Телеграф, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП).

6.3.1.13. (Не)реални оптимизам

У пракси информативних веб портала користи се и могућност одвајања одређених новинарских садржаја са истог догађаја на посебне стране, односно смештање под различитим линковима, што доноси више „кликова”. То могу бити и разне занимљивости током одређене утакмице, док се и у самом хронолошком извештавању током догађаја (или каснијем извештају) остављају линкови ка тим садржајима (изјаве, догађаји поред терена, на трибинама, описи неких карактеристичних детаља итд).

Због такве и других сличних пракси, из домена траженог узорка у овом раду повремено изостају и опширније најаве одређених догађаја (код неких веб портала и извештавање током догађаја), које имају тенденцију и да „мобилицу” оне који прате њихове садржаје и навијају за националне спортске тимове Србије, да им „улију” дозу оптимизма пред одређене догађаје. Реалност тог оптимизма може бити различитог нивоа, у зависности од тренутне ситуације, стања екипе, квалитета итд, мада је немогуће било коме, нарочито пре почетка утакмице, одузети наду, самим тим и одредити тачан ниво реалности у тим тренуцима, јер спорт и јесте непредвидив, у смислу могућих изненађења. Због тога се и тај ниво оптимизма често мери крајњим исходом одређеног догађаја. Наравно, позитивни исходи доносе и оптимизам за наредне.

Следећи примери говоре о томе како тај оптимизам могу да генеришу аутори новинарских садржаја својим ставовима, такође могу и кроз избор елемената који су део хронолошког извештавања пре почетка утакмице (попут изјава) или додатним појачавањем смисла изјава одређених саговорника (попут „пуцања од оптимизма”):

- Сегменти хронолошког извештавања пре почетка утакмице, где се позива на традицију и преносе изјаве (Нова, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП)

„19:34 – Србија руши 'проклетство' – Репрезентација Србије није забележила победу на почетку квалификација још од 3. септембра 2010. године, када су савладана Фарска Острва са 3:0, а голове су постигли Данко Лазовић, Дејан Станковић и Никола Жигић. Од тада, по два ремија на отварању квалификација за Светско првенство 2014. и 2018, као и Европско првенство 2016. и 2020.”

„20:14 – Бинић: Морамо да добијемо, квалитет је на нашој страни”

„20:22 – Светозар Мијаиловић: Пикси је победник”;

- „Додуше, наше девојке увек су добијале Францускиње када је то било најпотребније. Памтимо окршај за бронзу на Олимпијским играма из 2016. године и једно од одличја наших

грација (70:63), као и већ поменуто злато из Будимпеште (76:68).” (Телеграф, 27. јун 2021, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Пре почетка утакмице на Монду је била актуелна анкета (у сегменту хронолошког извештавања) са питањем „Ко ће освојити Европско првенство 2021?“, док су одговори били конструисани тако да снажније изразе емоције од самог избора једног од два национална спортска тима. Преко 80 процената гласача је изабрало „Србија – поновиће се историја!“, док су преостали одговори били „Биће неизвесно” и „Француска – реално су јаче”. Такође, на самом почетку утакмице је писало: „Почело је, напред Србија!” (Мондо, 27. јун 2021, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Треба истаћи да је традиција на нашој страни у дуелу са Италијанкама. Последњих седам сусрета добиле су наше одбојкашице, које су славиле и на 14 од последњих 17 мечева са истим ривалом. Надамо се истом епилогу и вечерас.” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– Оптимизам описан кроз две изјаве пре почетка утакмице (Б92, 3. децембар 2021. године, рукомет – жене, Пољска – Србија, Светско првенство)

„Агбаба: ’Први пут наступамо у оваквом саставу, надам се да можемо да будемо једно велико изненађење на овом првенству и надам се позитивним резултатима.’”

„Бреггар: ’Добро као изгледамо као колектив, то је јако битно, а ја као тренер волим радну атмосферу. Свеукупна је баш позитивна и тако би и требало да изгледа. Идемо са добром енергијом на Пољску.’”;

– „Ривал у балканском класику је репрезентација Хрватске, једна од најбољих селекција последњих деценија. Ипак, у вечерашњи двобој српски тим улази са више самопоуздања. Чета Тонија Ђироне је била више него убедљива у дуелу са Украјином (31:23), док је Хрватска поражена од Француске са 27:22.” (Куир, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Наши момци, пак, пуцају од оптимизма” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство) – сегмент хронолошког извештавања пре почетка утакмице, уз шта су остављени линкови ка следећа два текста: „Капитен Србије за В92.net: Ако Циндрић буде играо...” и „*MVP* за В92.net: Не треба потцењивати Хрватску”.

Извештавање током утакмице може донети „налете” оптимизма, у зависности од резултата, а такав тон извештавања може да буде присутан и по завршетку утакмице, посматрајући будуће догађаје, о чему говоре следећи примери:

– „Краљице, лавице, најбоље кошаркашице Европе – то је оно што Србија има! Какву партију су пружиле изабранице Марине Маљковић против Францускиња, био је то прави мастерклас на оба краја терена. Одавно у неком финалу није виђена толика доминација неке репрезентације, какву су нам вечерас у Валенсији подариле наше даме. И донеле су нам поново осмех на лице, разлог за славље и још много тога. Све то пред Олимпијске игре у Токију – 63:54!” (Телеграф, 27. јун 2021, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Старт турнира какав нисмо очекивали, али слично је било у Рију, па су ватерполисти Србије дошли до дуго чеканог злата...” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре).

6.3.1.14. Критички песимизам

Са друге стране, у односу на претходне примере, налазе се порази и, када је реч о томе, постоји посебан начин говора који, уз неке од претходно поменутих стратегија, подразумева и позивање на прошлост и садашњост указујући песимистично на будућност. Као такав пример на овим просторима карактеристични су национални спортски тимови Србије који имају трофејну прошлост (рачунајући и време некадашње Југославије), а већ дуго су далеко од бар сличних резултата.

Међу посматраним спортовима, имајући у виду и њихов учинак у анализираном периоду, посебно је карактеристичан рукомет. Тако је управо национални рукометни тим Србије у годину дана – и то против истог ривала, репрезентације Француске, у квалификацијама за Европско првенство уписао победу и нерешен исход, а на завршном турниру пораз. Као резултат тога, претходно еуфорично стање враћено је у супротан мод – разочарања, попут низа сличних примера са претходних великих турнира, па је та репетиција довела и до критичког песимизма, односно летаргичног става, нарочито у издвојеним елементима, из којег се не види назнака другачије будућности.

Карактеристичан пример је један од раније спомињаних наслова: „Болно приземљење! Понижавајућа партија Орлова у првих 30 минута, Французи нас вратили у тмурну стварност” (Моцарт спорт, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство). Даље, у овом новинарском садржају пише и следеће: „Немоћ, дебакл, бродолом, шамарчина... Тешко је пронаћи прави израз за игру рукометаша Србије против Француске у последњем мечу Групе Ц на Европском првенству. Правилни смо рачун без крчмара после пораза од Хрватске, рачунали колико треба да победимо да бисмо ишли у други круг. Не само да нисмо били близу, него смо добили лекцију из модерног рукомета и вратили се тамо где смо годинама, на дну.”

6.3.1.15. Таргетирање

И док се претходни примери на негативан начин изражавају о приказаном када је реч о националним спортским тимовима Србије и њиховим појединцима, не говори се, наравно, о намери да одиграју лоше, већ да се то догодило и да, за одређене ауторе, то представља „катастрофу”, „срамоту” и друго. Међутим, постоје и новинарски садржаји у којима се јасно таргетирају одређени актери, на начин да су учинили нешто што излази из домена фер-плеја, спортског понашања и сличног, односно да су са намером одлучили да ураде нешто тако, што посебно добија на значају када се истакне у насловима.

За тај контекст карактеристична је појава судија. Наиме, њихово присуство у насловима је ретко (нису попут других актера значајно изражени ни у даљем новинарском садржају, када се генерално погледа), али када су истакнути, према анализираном узорку, то је доминантно у контексту указивања на грешке које су учинили, према извештајима аутора. Донекле се говори о „неправди”, наглашавају се „судијске контроверзе” и слично, јасно стављајући до знања да се, по мишљењу аутора, борба одвијала и против противника и против судија. Још снажније, посматрајући те садржаје, у појединим насловима се наглашава термин „крађе”, уместо погрешке и сличног, чиме се не дозвољава могућност случајности на том пољу, већ уочава намера и тако додатно појачава негативни емотивни набој, али на начин који превазилази спортске оквире и не представља метафору, већ стварну оптужбу.

Дакле, на тај начин, долази до осуђивања и/или таргетирања као одговорног за неуспех или некога ко је непримерено/неспортски стајао на путу успеха овдашњих националних спортских тимова, о чему говоре следећи примери:

– „СРПСКИ ИНАТ ОДВЕО КОШАРКАШИЦЕ У ПОЛУФИНАЛЕ: Судије невиђеном крађом одвеле Шпанију у продужетак, али им тамо није било спаса” (Курир, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „Јаче су од домаћина и судија – Српкиње у полуфиналу!” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „ЛУДИЛО! СРБИЈА ЋЕ СЕ БОРИТИ ЗА ЗЛАТО У ТОКИЈУ: Филиповић голчином исправио судијску крађу, ИДЕМО ПО ЗЛАТО!” (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Србија има 3 злата, ватерполисти јачи од судија и Грчке” (Нова, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „УМАЛО СЕНЗАЦИЈА! ЛАВОВСКА ПАРТИЈА РУКОМЕТАШИЦА, АЛИ СУДИЈЕ НАС ПОКРАЛЕ: Водили смо 55 минута, па остали без четвртфинала” (Мондо, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство).

Наравно, осврти на судије се налазе и у даљем новинарском садржају, осим наслова, с тим да на тај начин нису истакнути као претходни примери, а један од таквих текстова је следећи: „Србија је имала чак три 'мала' фаула, а када је на 1,5 до краја направила други судије су скандалозно одлучиле да доделе два бацања Шпанији! Правда је донекле задовољена када је Овиња промашила други пенал, али је остала чињеница да су арбитражи поклонили продужетак домаћој селекцији.” (Б92, 23. јун 2021, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство)

6.3.1.16. Разумевање и оправдавање

Иако је метафорички рат и све што иде уз то један од најупечатљивијих, емотивном набоју у новинарским садржајима на информативним веб порталима доприноси и други начини описивања догађаја, па тако и стратегија разумевања и оправдавања, која пружа „уточиште” у тренуцима када је одређени исход спортске утакмице означен као неповољан.

За разлику од снажних емоција које стварају антихероје или када долази до следећег нивоа – таргетирања актера, у овом сегменту се уз појачан емотивни набој кроз национални елемент указује и на емпатију према овдашњем националном спортском тиму. На тај начин се исход спортске утакмице може различито посматрати, али је заједничко то што се види контраст – позитиван став о игри приказаној на стадиону, у дворани или у базену је стављен испред онога што је означено као неповољан резултат, а то је додатно поткрепљено епитетима који јасно указују на квалитет ривала већ у наслову, као што се види у следећем примеру: „Штета! Србија била надомак сензације против олимпијског шампиона, али је посустала на крају” (Телеграф, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство).

Карактеристичан пример за претходно речено, који се прожима кроз цео новинарски садржај, компонујући и елементе других стратегија, налази се под следећим насловом: „После НЕВИЂЕНЕ ДРАМЕ ХРАБРЕ СРПКИЊЕ поражене у Шпанији! Наше рукометашице изненадиле цео свет, али је ипак Француска однела победу” (Блиц, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство). Ту се наводи и следеће:

„Рукометашице Србије поражене су од тима Француске, у оквиру 4. кола Групе 1 на Светском првенству резултатом 22:19.

Биле су храбре, изненадиле су цео свет невероватном борбом, жељом, али нису успеле. И мора им се честитати. Српске лавице су показале много ове вечери. Показале су да, иако је Француска велики фаворит за освајање овог турнира, могу да се боре до задњег минута. Имале су предност, имале су игру, али једноставно у оваквим мечевима вам је потребна и одређена доза среће да бисте победили.

Нико не треба да буде тужан због овог пораза. Сјајно вече су имале наше девојке, али се мора рећи и то да су шпански арбитри дозвољавали много Францускињама, нарочито пред крај меча када су виђени рвачки захвати који некад нису били кажњавани чак ни прекршајем.

Почеле су фантастично. Било је ту и удараца са стране, и испод појаса, али су наше рукометашице показале како се бори за национални дрес. И то добру лекцију су подариле читавој нацији. Одмах су наше имале вођство резултатом 2:0, а онда је Француска имала незаустављиву серију од 5:0 која се чинила недостижном. Не и нашим девојкама.

Успеле су Српкиње да преко Јоване Стоиљковић стигну ту предност, али је убрзо стигао нови одговор Францускиња. Та њихова брза контра нам је правила велике проблеме, нарочито што је њихова голманка погађа у 'трепавицу'.

А онда је кренуо стампедо! Нико није могао да нас заустави до краја првог полувремена. Прво је Радојевић коначно донела егал, а не треба заборавити ни да је наша голманка Рисовић бриљирала на голу, јер је зицере Францускињама скидала као на тренингу. Колико је била добра говори и чињеница да је толико изнервирала и селектора противника да је он добио жути картон.

Вукајловић и Агбаба су својим головима донеле велику предност од 12:9, а тим резултатом се отишло на одмор. Знали смо да нас чека жесток ударац од самог старта другог дела, што се и десило.

За само два минута серијом од 4:0 Францускиње су успеле да дођу до вођства и тако покажу сву снагу. Ипак, онда је уследила клацкалица. Србија је успела да чак и врати предност, али су то Францускиње анулирале малтене после сваког нашег промашаја за дуплирање вођства.

Недостајало нам је и среће од самог краја, а чињеница да су Францускиње тек у последњем минуту постигле три гола и тако се одлепиле на 19:23 само говори да је умор стигао Српкиње које се нису предавале до самог краја. Пораз јесте, али капа доле за наше рукометашице после вечерашње партије. Заслужиле су.”

6.3.1.17. Интертекстуалност

Сваки текст може имати разне интерпретације, у складу са културним кодом онога који га чита, па тако и пријем и перцепција новинарских садржаја на информативним веб порталима анализираним у овом раду зависи од њихових корисника. Коришћење интертекстуалних метафора подразумева њихову препознатљивост на одређеном подручју (не географском

колико културном) којем се обраћа креатор садржаја. Само повезивање одређеног текста у настајању са раније креираним текстовима, односно фрагментима истих који су препознатљиви (глобално, национално, регионално и друго), може обогатити текст, дати му посебну емотивност, набој, па чак и носталгичност, прожимајући одређено наслеђе у другачијем контексту. Сама фрагментизација ранијих текстова и стављање у „рамове” данашњице, без обзира о којем облику да се говори, постала је део свакодневице у 21. веку, нарочито на друштвеним мрежама, док је овде фокус на идентификовању тих од раније препознатљивих садржаја у новинарском садржају који говори о националним спортским тимовима.

Иначе, такве конекције могу бити чешће у другим новинарским жанровима, аналитичким и белетристичким, у односу на комбиновање у вестима/извештајима, мада постоје и у овим информативним. Међу ређим примерима у анализираном узорку у овом раду налази се тако и двоструки пример у тексту под насловом „ЛУДНИЦА, ШТА ЈЕ ОВО!!! ЗЛАТНИ ДЕЧКО МИТРОВИЋ ОДВЕО СРБИЈУ У КАТАР”: „Људи моји, лудница, шта је ово!?! Србија иде на Светско првенство, Србија иде у Катар! Србија је победила Португалију усред Лисабона, урадила оно што су многи мислили да је немогуће. Александар Митровић, рекордер српске репрезентације, човек који све што дотакне претвори у гол, тај јунак који је срушио дојучерашњег првака Европе и лансирао Орлове право на првенство света – 2:1” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП).

У овом примеру аутор прави конекцију са грчком митологијом, конкретно са причом о краљу Миди и његовом златном додиру, на тај начин метафорично говорећи о „златном дечку Митровићу”, рекордеру овдашњег националног фудбалског тима по броју голова и стрелцу одлучујућег поготка у завршници последње утакмице квалификација за Светско првенство у Катару, против Португала у Лисабону, захваљујући којем се фудбалска селекција Србије пласирала директно на финални турнир, док је противник отишао у бараж. Попут краља Миде, који све што дотакне претвори у злато, Митровић је приказан као неко ко „све што дотакне претвори у гол”, али је разлика у томе што на тај начин постаје јунак који доноси срећу без изузетка, супротно од јунака приче којем временом тај дар постаје проблем и почиње да доноси несрећу.

Друга конекција се види кроз реченицу „Људи моји, лудница, шта је ово!?!”, која је у актуелном новинарском садржају анализираном у овом раду искоришћена да емотивно снажније дочара позитиван резултат мушког националног фудбалског тима Србије у Португалу. О препознатљивости и значају ове реченице на подручју тадашње Југославије, данашњег региона, говоре речи Златка Вујовића, некадашњег фудбалског репрезентативца Југославије и једног од актера догађаја који је претходио усхићењу чувеног спортског коментатора Младена Делића, из књиге „Бити четврти: шампиони без олимпијске медаље” (Бајић, 2021: 179):

„’Нема више времена за било шта, нема времена, 45:38. Вујовић... Вујовић... Ево шанса... Гол! Гол! Гол! Људи, па је ли то могуће, лудница шта је ово?!’

И данас се памте речи Младена Делића, чувеног спортског коментатора, којима је испратио напад Југославије у завршници утакмице против Бугарске (3:2), одигране баш у Сплиту крајем 1983, када је Љубомир Радановић дао гол вредан одласка у Француску, на ЕП.

– Често дођем на пијацу да купим поврће и један продавац стално говори: ’Вујовић... Па је ли то могуће?!’ – антологијска реченица. Скоро сам налетео на снимак. Невероватно... Желео сам само да центрирам, да убацим лопту у шеснаестерац, да је случајно не пребацам преко гола. Ето, погодио сам

Радановића у главу. То се не заборавља. Једна од лепих успомена – њих памтим, ружне заборављам.”

6.3.1.18. Визуелно наглашавање садржаја

Коришћење великих слова у континуитету, кроз целе речи или реченице, односно не на уобичајен начин предвиђен правописом, у онлајн комуникацији се може схватити на различите начине, а превасходно значи викање и сматра се непристојним. Међутим, верзал је ушао у новинарске садржаје на начин да подразумева истицање одређених речи, па и реченица и карактеристичан је за стања узбуђености, емоције, сензационализам и слично, често ван границе потребног, а како би се сакупило још више „кликова” кроз наслове или, такође, привукла пажња корисника у централном делу новинарског текста – вести, извештају, извештају „из минута у минут” и слично.

Такође, поред великих слова, у новинарским садржајима о националним спортским тимовима приметни су и други елементи истицања, односно наглашавања одређених сегмената, кроз понављања слова и речи, коришћење узвичника, болдирање, поделе на слоге, различита графичка решења и друго.

Поред истакнутих примера кроз претходне стратегије, налазе се и следећи:

– „БРАВО, СРБИЈО! ЗАУСТАВИЛИ СМО ПРВАКА ЕВРОПЕ: Пиксијеви 'орлови' показали зубе Роналду – од 0:2 до 2:2!” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „ДЕЛФИНИ НИСУ КАЛКУЛИСАЛИ: Србија ДЕМОЛИРАЛА Црну Гору и заказала окршај са СВЕТСКИМ ПРВАЦИМА! Прштаће у четвртфиналу!” (Курир, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре);

– „ДЕЛФИНИ ЈАЧИ ОД ШПАНИЈЕ И ВАРА Ватерполисти Србије после ДРАМЕ до победе над ЦРВЕНОМ ФУРИЈОМ и финала ОИ: Са Грцима за ЗЛАТО” (Курир, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „СРБИЈА ЗЛАТОМ ВАТЕРПОЛИСТА ЗАВРШИЛА ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ Сјајна генерација одбранила трофеј на опроштају! ЦАРЕВИ НЕМАЈУ РАВНОГ НА СВЕТУ” (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Злаааааааааа! Ватерполисти Србије добили Грке у финалу Олимпијских игара” (Телеграф, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, ОИ);

– „ЗЛАТОООО! НАЈВЕЋИ У ИСТОРИЈИ ВАТЕРПОЛА! Легендарна генерација се опростила на савршен начин – НИКО ЈАЧИ ОД СРБИЈЕ!” (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, ОИ);

– „Овакав пораз НИСУ ЗАСЛУЖИЛИ! Србија 'пала' у Белгији после НЕВИЂЕНОГ ПРЕКИДА који је оставио кошаркаше у неверици и то пред одлучујућу четвртину” (Блиц, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);

– „26:24 – БРАВОООООООООО!!! ТИЈАНА БОШКОВИЋ! СЈАЈАН СЕРВИС И СЈАЈАН СМЕЧ! ВОДИМО 1:0 У ФИНАЛУ!” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Дуго неко није овако надиграо наше одбојкаше! Србија поражена у полуфиналу ЕП након ХАОСА НА ТЕРЕНУ и судијског прекида због сукоба играча” (Блиц, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Идемо у Катар! Пали су Португалци! Коначно – за историју, за част, за понос читаве нације! Србија је победила Португал у Лисабону резултатом 2:1 и то у последњем 90. минути када је ВЕЛИКИ Александар Митровић показао због чега је ове сезоне у животној форми, као и зашто је један од најбољих нападача у историји Србије! Сви су веровали. Цео народ, цела нација, где год је био Србин – веровало се у овај тим. У овај тим Драгана Стојковића Пиксија који је показао, доказао и свима у инат рекао – Србија је у овом тренутку БОЉА од Португала. И то није фраза, нити еуфорична реченица, ово је реалност! И може да прича ко шта хоће и жели, и могу кладионице сада да се држе за главу јер су тотално промашили – Србија је показала да је са Пиксијем на клупи – СИЛА! А то што је Митровић погодио у 90. је само награда за све. И показатељ да са два нападача Србија изгледа брутално.” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „А после тога, Србија је до-ми-ни-ра-ла у Лисабону!” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „90. минут – ГООООООООЛ! Србија иде у Катар, гол је постигао Митровић који је ушао у игру на почетку другог полувремена.” (Куир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Не, не, тежак пораз рукометаша! 'Орлови' оставили СРЦЕ НА ТЕРЕНУ, али Хрвати однели победу на Европском првенству, тек сад је драма у нашој групи” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, ЕП).

Такође, пратећи тенденције из штампе, али прилагођено „прелому” веб странице, на којој често изостаје издвајање елемената насловног блока, симулира се јединство надналова и наслова у којем се тако посматрани наднаслов пише верзалом, како би био јасно визуелно одвојен од наслова. Такав пример је следећи: „СРПКИЊЕ ПАЛЕ У ДРУГОМ ПОЛУВРЕМЕНУ: Фудбалерке Србије убедљиво изгубиле од Немачке у квалификацијама за СП” (Куир, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП).

6.3.1.19. Ауторство

Ауторство новинарских текстова представља један од значајних елемената њихове релевантности. Наиме, импресум као основна лична карта медијске редакције (мање или више детаљна) обавезни је део и сваког озбиљног информативног веб портала јер представља основну идентификацију медија према кориснику који га посећује и на тај начин указује поверење. Оно што даје аутентичност одређеној медијској редакцији јесу аутори, чији потпис испод одређеног новинарског садржаја доноси посебну конекцију са корисницима и додатну уверљивост јер потписом аутор стоји иза одређеног садржаја, односно издваја се из анонимне, колективне редакцијске хиперпродукције карактеристичне за онлајн свет.

Када је реч о посматраним новинарским садржајима, односно издвојеним вестима/извештајима са такмичарских утакмица националних спортских тимова Србије у овом сегменту истраживања, преко три четвртине је потписаних кроз пуно име и презиме, почетно слово имена и презиме или иницијале, док су остало непотписани текстови или редакцијски, уз ретке примере потписаних агенцијских извора или извора са других сајтова. Самим тим, постоји одређени број аутора који су препознатљиви просечном кориснику, што може довести до снажније конекције са новинарским садржајем и до ојачавања поверења према аутентичности садржаја.

6.3.2. Стратегије у коментарима корисника

Други, зависни део партиципативног новинарског текста, са повећањем броја коментара често постаје све разноврснији од онога што му претходи, због чињенице да активни корисници који пишу коментаре нису ограничени новинарским правилима која подразумевају како је потребно да изгледају вест или извештај са спортске утакмице. А, ти активни корисници у пракси се идентификују са различитим националним тимовима (превасходно са простора некадашње СФРЈ), с тим да је и даље доминантна идентификација са националним спортским тимовима Србије, односно да су ретки примери партиципативних новинарских текстова у којима не постоји бар један коментар активних корисника у којима се идентификују са селекцијама Србије.

Тако се у коментарима, који често иду много шире од новинарског садржаја, односно из различитих углова обрађују тему, односно теме, поред стратегија које су препознате и код новинарских садржаја могу идентификовати и друге (које код новинарских садржаја или не постоје или су минорне) управо због те слободе, а чему доприноси и доминирајућа анонимност корисника, наспрам препознатљивости аутора из реда професионалних комуникатора. Те специфичне стратегије су везане за интеракцију међу корисницима у овим својеврсним форумима, где се они међусобно могу надметати аргументима, речима, кроз поштовање или непоштовање других (у зависности од лимита који постављају правила модерације), стављајући акценат и на питања патриотизма¹⁰⁷, док посебан сегмент подразумева комуникацију и дискурс повезан са простором некадашње Југославије. Затим, ту су и сегменти који указују на порекло, тело, улоге у друштву, религијске елементе, иронију и специфичну конструкцију колективне угрожености. Такође, док се у посматраним новинарским садржајима (вестима и извештајима) аутори баве одређеним догађајем, спортском утакмицом, активни корисници могу да дају много шири контекст, па и да, сходно својим намерама и уверењима, покушају да скрену пажњу и да уметну одређене нове теме у својеврсни коментаторски форум који се развија у оквиру партиципативног новинарског текста. Своје експресије могу, осим речи, да изражавају и другим визуелним елементима и да их различито наглашавају.

Попут претходног поглавља, које се односило на новинарске садржаје, мултистратешки приступ је присутан и у примерима коментара активних корисника, али су раздвојени и сегментирани кроз прегледне појединачне стратегије.¹⁰⁸

6.3.2.1. Диференцијација

Попут новинарских садржаја, диференцијација на „нас” и „њих” је јасно присутна и у коментарима активних корисника. Разлика је у томе што, за разлику од практичне хомогености новинарских садржаја, када је реч о наклоности према националним спортским тимовима Србије, овде постоји и инверзија појмова „нас” и „њих” кроз присуство активних

¹⁰⁷ „Патриотизам (нлат. *patriota*) љубав према отаџбини, родољубље”, док је патриот(а) „онај који воли отаџбину, родољуб” (Вујаклија, 2004, 657–658).

¹⁰⁸ Имајући у виду различите начине на које су писани коментари (грешке у куцању, „ошишана” латиница, односно слова без дијакритичких знакова, недостатак знакова интерпункције, различита писма, простор између пасуса и друго), у овом раду су правописно и стилски кориговани у што је било могуће мањој мери, како не би било нарушено њихово изворно значење и стил коментара, а да садржај буде потпуно разумљив. Такође, нису увек пренете све реакције на одређени коментар, већ потребне за разумевање контекста у одређеном примеру, притом не мењајући значење целине (када се посматрају сви коментари). Уз то, имајући у виду анонимност активних корисника, који остављају коментаре, надимци нису истицани, осим у појединачним случајевима, углавном карактеристичним за садржај коментара.

корисника који се идентификују са другим националним спортским тимовима, доминатно са простора некадашње Југославије, односно са историјски и културно међусобно повезаног подручја.

Примери диференцијације су следећи:

– „Годину дана пишем да смене Обрадовића. Човек је погубљен и не може више да води никога. Човек више тајм-аута носи кући него што их је тражио? Као да смо ми разбијали Рускиње и Мађарице, а не оне нас. Женска репрезентација мора да доведе скандинавског тренера и пустити га да ради пар година. То нам је једини спас за напредак.” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за Олимпијске игре);

– „Имали смо 26 изгубљених лопти и ипак победа против неугодне Канаде, стварно смо много јаки.” (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре);

– „А кошарка, шта смо ту урадили против Италијана?” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);

– „Нема ту не леже нам Шпанци, једноставно не знају да дају голове из зицера, шта је улазило са Италијанима против Шпаније не, и то је крај.” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Срећом, нисам гледао утакмицу вечерас, али сам гледао ону гладијаторску борбу Словеније и Пољске, оно је била утакмица! Сутра наша предност једино може бити ако Пољаци не успеју да се поврате од данашњег пораза, што верујем да ће се уз помоћ публике и десити, тако да ће наши освојити задовољавајуће четврто место.” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Велика је штета за пораз од Португалије 2:1 на њиховом терену. Да смо изборили реми ту светско првенство би било реално достигну. Овако, Португалке су ипак фавориткиње за то друго место, али шансе постоје. Нашим девојкама свака част на овој веома важној победи и све најбоље у наставку квалификација!” (Б92, 26. октобар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Турска, квалификације за СП);

– „Како је Рајковић могао да нас олади?? Испушта лопту као голман Португала. Само што је била шанса за њих. За разлику код испуштања лопте њиховог голмана Тадић је дао гол...” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Исто као што смо у фудбалу победили Португал у Португалу, тако сада губимо од неких репрезентација које су биле лошије од нас у кошарци. Спорт је то, свакоме је циљ да оствари нешто што није никада. Тачно је да немамо ко да нам игра квалификације, због неиграња НБА играча и играча Евролиге, али опет многи играју кошарку и труде се да победе шампионе. То је за њих велика ствар, па макар то било само и у квалификацијама.” (Моцарт спорт, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);

– „И наши и њихови се више шетају по терену него што трче...” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Нама фале Дувњак, Мандић, пола играча су нам млади играчи који први пут наступају па ништа ни не очекујемо од њих ово првенство и тешко је рећ’ јесмо ми толико лоши били ил’ се Србија побољшала, али како год свака част, Радивојевић одличан, Марсенић катастрофа, од њега сам више очекивао.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство).

Такође, присутне су и у коментарима корисника тенденције које превазилазе диференцијацију по националној основи, карактеристичну за „свет нација”. На тај начин,

страни држављани могу, попут приступа у новинарским садржајима, бити прихваћени, делимично или потпуно и као домаћи, овдашњи, уз повремено подсећање на то одакле су дошли, односно где су рођени или којој нацији припадају, ван Србије. Такав пример је следећи: „Ужасан рукомет! Хрвоје Хорват је тактички покидао нашег Шпанца! Наши напади су статични и спори, а грешака јако пуно имамо! Хрватска без доста важних играча игра рутински против нас! Нама је у рукомету највећи успех квалификовати се за неко првенство, било то европско или светско, а за резултат на тим првенствима изгледа није битно!?” (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Међутим, постоје и коментари у којима се јасно исказује та диференцијација, кроз питање неопходности постојања таквих изузетака у националним спортским тимовима Србије, односно странаца који остају ти „други”, иако су чланови „наше” селекције. Такав пример су следећи коментар и реакција¹⁰⁹ (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство):

Коментар: „Имамо још 17 секунди играча више, и свих седамнаест искористили да се додавају. И наравно Хрвати се комплетирали а ми изгубили лопту. Цаба селектор странац, ми кад бисмо и странце довели да играмо, они би играли нашу игру, без контре, без крила и напад само са центра.”

Реакција: „Па нису га разумели. Ако ми немамо нашег тренера, шта уопште тражимо на првенству?”

6.3.2.2. (Привидна) неутралност

Попут новинарских садржаја, присутни су и коментари који имају неутралну ноту према актерима, када се активни корисник не идентификује са одређеним националним спортским тимом. Али, раније поменути привидност може често да се идентификује и у коментарима, где се одређени национални спортски тим доминантно ставља у позицију субјекта, односно као главна или једина тема у коментару. Ипак, у случају коментара, с обзиром на разноликост активних корисника, постоји изражена могућност да се у функцији субјекта нађу и противнички национални спортски тимови и њихови актери, не једино селекције Србије. Примери су следећи:

– „Честитке, напредак је евидентан, али највише радује што момци гину један за другог, атмосфера је јако добра, а то је један од одлучујућих фактора...” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Шпањолска и Италија су по мени главни фаворити за злато, Србија традиционално кренула споро, дизати ће се кроз турнир, Хрватска је нестабилна задњих пар година, Мађари киксали одмах на старту, Црногорци и Грци могу такођер до медаље.” (Б92, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Србија је тренутно за класу боља од Португала и то се видело јасно вечерас. Одучили их од фудбала у по Лисабона. Роналдо, Бруно, Диаз хахаха бежи бре тамо.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

¹⁰⁹ У овом и у другим наредним примерима, ради лакшег разумевања и праћења низа, први коментар који се издваја је означен као „коментар”, док су сва даља запажања, одговори и друго означени као „реакције”. У селекцији у овом раду нису увек представљене све реакције на одређени коментар, већ карактеристичне за одређену стратегију о којој се говори.

– „Овај систем, у којем се поклапају ЕЛ мечеви и ФИБА квалификације, је скандалозан. Рецимо да се овај тим игра. Опет велика већина њих неће ићи на велико такмичење, а што се тиче самих квалификација, шта ако рецимо Смаилагић, Аврамовић и Теодосић наредне сезоне буду играли Евролигу? Чему онда уигравање сада?” (Моцарт спорт, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);

– „Једино што вреди је борбеност и то је све, нема ту квалитета за даље од ове групе.” (Курир, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство)

6.3.2.3. Непрепознавање

Када је реч о стратегији непрепознавања, карактеристична је за наслове у новинарским садржајима, док у коментарима корисника нема наслова да би на тај начин могла да се врши компарација. Међутим, у тој разноликости коју нуде коментари постоје и у овом зависном сегменту партиципативног новинарског текста садржаји у којима изостаје било каква номинација једног од два национална спортска тима који су актери одређеног догађаја, наравно много чешће противничких у односу на тимове Србије. Примери су следећи:

– „Одлична партија наших момака, а без Ненадића, Зеленовића, браће Илић...” (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП);

– „Ми 30 година нисмо играли овакав рукомет, гледам и не верујем. Шта нам би одједном? Ово је било светски.” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Зашто цела екипа спутава Андерсон? У кључним тренуцима би могла сама да изнесе утакмицу али се иде на центре.” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Невероватно колико смо ми јаки да смо егал и поред оваквог суђења. Па ово је као да у фудбалу свирају 3 пенала једној екипи.” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Лоша игра. Селектор подбацио. Није било измена. После првог изгубљеног сета и лоше игре он и други сет почиње са истом поставом. Психички нису биле припремљене. Једноставно лош пријем, лоши средњаци, лоши сервиси. Напад лош. Дај Боже и бронзу да освојимо.” (Спорт клуб, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– „По почетку меча се види да ће бити добра утакмица. 😊 Наравно наши да је добију. 🇷🇸” (Мондо, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство);

– „Да нам је требао бод, изгубили би вероватно, такав смо менталитет, БРАВО МОМЦИ.” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Изгубили смо заслужено, а прошли меч смо победили незаслужено.” (Блиц, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);

– „Лепо сам рекао да ћемо проћи као кад је Вујошевић био селектор и повео петорку Партизана да му игра за репрезентацију. Сад је овај деда урадио исто. Страшно и жалосно.” (Моцарт спорт, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);

– „Одиграли смо лош меч. Кад је голман најбољи играч одбране онда ту нешто стварно није у реду. Ми годинама играмо без одбране. Реализација са позиције пивота јако лоша, што је парадоксално. Крила слабо употребљена. Провукли смо се кроз иглене уши.” (Моцарт спорт, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство)

6.3.2.4. Колективизација

Попут новинарских садржаја, колективизација је, практично, уобичајена и у зависном делу партиципативног новинарског текста, односно ретки су примери где у групи коментара испод одређеног новинарског садржаја не постоји бар један коментар корисника који не садржи стратегију колективизације, доминатно када је реч о националним спортским тимовима Србије. Подразумева се да у овом случају, као што је већ раније напоменуто, није кључна диференцијација на „нас” и „њих”, иако постоје сличности са том стратегијом, већ се говори, пре свега, о колективном, групном, збирном посматрању.

Примери су следећи:

– „Грчка и Белгија боље да не долазе. Свака част момци.” (Моцарт спорт, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Србије нема, ал’ нема ни Хрватске у кошарци.” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Не знам чему паника, Србија увијек испробава тактику на почетку турнира, наравно да ће ући у завршницу, јача од свих екипа из друге групе. Ово је само загријавање. Бит ће опасан турнир.” (Б92, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Злато се помиње хахахаха. Колико среће што Пољака и Руса нема.” (Моцарт спорт, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство);

– „Када је Звезда окренула у Минхену против Бајерна од 1:0 на 1:2 знао сам да је постала велики тим, тако и сада Србија је постала велики тим.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Србија води 12 и онда нас Белгија прегази у задњој четвртини. Срамота... Нема везе ко игра.” (Б92, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП)

6.3.2.5. Индивидуализација

Индивидуализација у коментарима испод новинарских текстова, односно истицање појединаца, попут неких других стратегија, обухвата знатно шири спектар од уобичајених актера догађаја – чланова оба национална тима и службених лица, као и публике на стадиону, попут актера медијски посредованог догађаја, у који улазе и медијски професионалци – коментатори, репортери, извештачи. За разлику од новинарских текстова, који се најчешће фокусирају на сам догађај о којем извештавају, индивидуализација у случају коментара иде до граница које поставе сами активни корисници и модератори тог корисничког садржаја.

Примери индивидуализације у коментарима активних корисника су следећи (у анализираном узорку у овом делу истраживања, у око 90 посто зависног сегмента партиципативних

новинарских текстова, односно сегмента коментара, постоји бар један такав пример везан за националне спортске тимове Србије):

– „Нестварно добар двомеч са Французима. Толико пожртвовано а паметно, фокусирано а борбено до коске. Алал вера свима! Тонију на припреми мечева, момцима на изгарању. Од бомбардера Ђорђића, луде и брзе чигре Кукића, храброг Јовице Николића, дива Мијајла, горостаса Абутовића све до хоботнице Владе Цупаре. Стварно свима хвала за овај понос. Рукомет је много леп спорт када гледаш ту групу момака који дишу и помажу као један. На путу смо да то поново постанемо. Идемо даље, да озбиљно схватимо те Грке и са првог места гањамо неки бољи шешир на ЕП догодине. Тони Ђерона, *gracias hermano!*” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Миленковић, Павловић, Лукић, Влаховић и Александар велики Митровић!!!” (Нова, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Ко прозива Ану, Брукс? Е мој друже, кад треба оне реше утакмицу.” (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре);

– „Савићу хвала ти за све, али због Дедовића, и непозивања Ђука, време је за Вујасиновића.” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре);

– „Мени такво поверење улива Терзић да је то страшно. Увек смирен, мирног гласа објашњава. Баш ми је човек пример тренера.” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);

– „Маја и Тијана стандардно добре али морам да похвалим све наше играчице, посебно на пријему, Буша добра и у нападу, Милена и Мина такође, Бојана слабија у нападу али пријем добар, наша игра у пољу одлична тако да је ово било скоро савршено.” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);

– „Добар је овај мали Вук, има страشان осећај за лопту, мислим да је најјачи у креирању брзих напада, Макс је заказао у финишу четвртог сета, требало је Бата да га раније замени, Оки је донео једно освежење у блоку, али треба нам боља синхронизација у повезивању.” (Б92, 7. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Грчка – Србија, Европско првенство);

– „Прелазна оцена само за голмана. Зашто није играла Словић?” (Курир, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП);

– „Кад ти играју Загорац, Дангубић ту је гарант пораз па можеш и да водиш са 20 разлике.” (Б92, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);

– „Девојкама је много недостајала повређена Јована Ковачевић, не може Стоиљковић свих 60 минута играти. Браво за девојке, а посебно за маестралну Јовану Рисовић.” (Мондо, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „Стегнути, у страху, сем Цупаре и Кукића... го просек. Бекови без шута, крила без лопте, Марсенић два зицера маши на један разлике. Све у свему, без домаће лиге, добро да смо тамо и отишли.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Вратите Страјнића све му је опроштено.” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

6.3.2.6. Метонимијска и метафоричка номинација

И у коментарима се уочавају начини метонимијског скраћивања, позивања на национални спортски тим кроз име државе, назив становника, спорт којим се баве, род и слично, као и метафоричне надимке. Међу примерима се налазе и следећи:

– „Тако се игра! Само тако да се настави!! Орлови побеђују!! Само тако!” (Моцарт спорт, 13. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Грчка, квалификације за ЕП);

– „Одох да гледам Црну Гору, Словенију, уколико ништа, и 'соколови' и 'змајчеки' су неколико класа испред наших 'орлова'.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– (у потпису „СрбизЦг”) „Не надајте се много од Србије, биће нам лакше тако хахахаха.” (Б92, 30. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Филипини, квалификације за ОИ);

– „Само да избегну Американке, са Кином и Белгијом може да се игра. Напред жене.” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „У базену само делфини, напред Србија” (Курир, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре);

– „Е, то се зове колегијалност и тимски дух! Девојке су угазиле Италију тачно на време да би могли од почетка да гледамо ватерполо... Ајде делфини, узмите пелцер од одбојкашица.” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Браво соколови.”

Реакција 1: „Орловиииии”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Делфини 😊”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 1): „Соко је честа реч којом се частимо...

Мој соколе... Нема места за исправке соко/орао... Весели се злату!!!!!”;

– Коментар и реакције (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Браво, орлови! Тако се бори за Србију! Свака вам част!”

Реакција: „Делфини, брате, делфини. Кад би назови орлови имали срце као делфини, Србија би и у фудбалу била сила.”;

– „Србија је јача од Холандије за класу.” (Мондо, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство);

– „Орлови да пошаљу Португалију кући. Време је да се види ко је балкански Бразил и зашто је српски фудбал најбољи у региону и цењен у свету.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „ЧЕСТИТАМО ОРЛОВИ” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Бравоо девојке и треба пратити више женски фудбал, не знам да ли се уопште могла гледати негде утакмица.” (Спорт клуб, 23. фебруар 2022. године, фудбал – жене, Турска – Србија, квалификације за СП);

– „Биће потребна победа над Португалкама код куће, што није неоствариво. Штета за пораз од њих 2:1 у Лисабону, али свака част девојкама на свему што пружају у овим квалификацијама. Какав би подвиг био да девојке понове успех момака.” (Б92, 23. фебруар 2022. године, фудбал – жене, Турска – Србија, квалификације за СП)

Издвојен, карактеристичан пример је мушки национални ватерполо тим Србије, односно поигравање са њиховим надимком „делфини” у примерима из „Телеграфа” од 8. августа 2021. године (Грчка – Србија, Олимпијске игре), где се говори на следећи начин: „Ма какви делфини, то су баракуде!!! Браво, браво, браво!!! 🇷🇺🏊🏊🏊🏊”; „Бравооооооооу... Ма какви делфини више, од сада се зовеМО КИТОВИ УБИЦЕ Yeaaaa”; „Какви ДЕЛФИНИ они су бре АЈКУЛЕ 🇷🇺🏊🏊🏊🏊 појели су све на овом турниру”.

6.3.2.7. Анонимност

Када је реч о ауторима коментара, наспрам претежног ауторства у новинарским садржајима, анонимност је уобичајена, односно активни корисници имају слободу избора како ће се потписати изнад/испод коментара. То могу да буду име или надимак, као и да се користе туђа имена, имена ликова из популарне културе и другог, географске одреднице, па чак и да се ту изрази став или да простор за потпис буде искоришћен као интегрални део коментара (нпр. почетни), што се види и у примерима у овом раду.

Један од карактеристичних примера како се простор за име активног корисника користи потпуно неvezано за саму идентификацију, па чак и догађај о којем говори новинарски садржај, јесте потпис „Напријед Новак!” уз коментар који доноси конекцију са извештајем рукометне утакмице кроз компарацију актера: „Добри сте, али смо бољи. Поздрав.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Иначе, сходно доминантној политици медијских кућа у вези анонимности корисника, на коју се надовезује и незаштићеност одређеног надимка (ника, *nickname*), односно то што нема процеса његове регистрације, долази и до разговора попут следећих, где се указује да више људи користи исти надимак, односно потпис уз коментар:

– Коментар и реакција (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП)

Коментар (у потпису „Бока”): „И шта кажете ’Зидан жели СМС’, а лик вамо нема сигурно мјесто у репрезентацији, жели га Реал?? ахахахахахаха.”

Реакција (у потпису „Бока”): „Почели и Хрвати да ми краду ник, или можда милогорац, па сконтао да је Бока, попут Боке Которске, све у свему... Паметан потез, нека се момци докажу, ако и овај тим не добије Ирце, онда не да немамо клупу, него немамо ни 11 за прву поставу. Одиграти паметно, мудро, агресивно, па против Португала променити тактику, ови што пореде Португал са Бразилом из 2002, нека се прешалтају на гађање голубова. Идемо момци, немам више снаге за нове почетке, већ смо згазили тридесете...”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)¹¹⁰

Коментар (у потпису „Јagodinka Simonovic”) „Kokoškov je baš lep čovek. Zaljubila sam se.”

¹¹⁰ Коментар је у оригиналу, на латиници, како би били јасно уочљиви и детаљи око надимака које су оставили аутори коментара.

Reakcija (u potpisu „Jagodinka Simonović”) „@Jagodinka Simonovic Budi originalna pa smisli svoj drugi nik. Ja sam Jagodinka Simonović na Telegrafu od kad postoji aplikacija...”

6.3.2.8. Директно обраћање

Директно обраћање у коментарима је разноврсније него у новинарским садржајима, где је практично усмерено према актерима догађаја и корисницима конкретног новинарског садржаја (кроз њих и нацији). Тако се, поред поменутих (с тим да су у коментарима присутна и обраћања другим нацијама), у коментарима уочавају обраћања ауторима новинарског садржаја, модераторима и медијским редакцијама уопштено, али и другим сегментима јавности (међу којима могу да буду и они који учествују у реализацији посредованог медијског догађаја – коментатори, репортери, извештачи, затим представници националних спортских савеза и други), потом апстрактно држави, нацији итд.

Начини директног обраћања могу бити разнолики, у тону слагања, преговарања и оповргавања претходно изречених ставова и могу да садрже елементе поштовања и непоштовања према оном коме се обраћа, с тим да је слободна воља активног корисника да изабере како ће се обратити, односно лимити начина таквог обраћања, ипак, у крајњој линији, зависни су од модератора.

Примери обраћања актерима догађаја колективно и појединачно:

- „Браво мајстори! Живела Србија” (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП);
- „Алал вера мајстори... Каква борба, лепе акције, голмани сјајни... Жеља, хтење ма свега има... Сложио Ђирона све лепо идемо даље...” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);
- „Момци браво!!! Селекторе докторе, дубок наклон. Живела Србија.” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);
- „Браво момци, свака част... И треба да почне ложење, после свих ових сушних година, ако нам је ишта остало од рукомета то је ложење, а то је овај тренутак, само да потраје!!!” (Моцарт спорт, 13. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Грчка, квалификације за ЕП);
- „Браво девојке, поносан сам што сам Србин.” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Хвала вам за све! Хвала вам што се увек одазивате да играте за репрезентацију! Хвала вам што то увек радите са поносом! Хвала вам што је не одбијате ни када се удајете, ни када рађате, ни када треба да родите, ни када вам је то време могло да послужи за шопинг или дружење са пријатељицама или просто кулирање својој кући! Хвала вам што певате химну! Хвала вам што се увек борите! Хвала вам што се не жалите на невољно добар третман у јавности сразмерно успесима! Хвала вам за четврту медаљу у последњих шест година! Хвала вам за другу титулу првака Европе! Хвала вам што ћете и даље све давати од себе! ХВАЛА ВАМ ШТО НИСТЕ УМОРНЕ КАО НЕКИ!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Момци, извините што сам сумњао у вас!!! Краљеви!” (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Шести пут узастопно медаља на ОИ за наш ватерполо. Није баш као Америма у баскету, али мало ли је. И нека ми неко каже да ватерполо није спорт у коме смо урадили више него у свим осталим заједно. Момци, ја немам довољно добру реч да вам одам признање. А какве сте коментаре доживели од одласка на ОИ па преко игара у групи – пас са маслом да не поједе. ПОНОСАН САМ ШТО САМ СВЕДОК СВЕГА ОВОГА!!” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „И да, увек заборавим, пошто се углавном потенцира само опроштај Соње. Хвала мојој Крагујевчанки, Шумадинки, капитену ових сјајних девојака, Јелени Миловановић Брукс, на свему што је урадила за национални тим у претходних 10 година. Уживајте у пензији, подарите савете новим генерацијама и подарите нам неке нове шампионе и шампионке којима ћемо се поносити. ХВАЛА ЗА СВЕ И ЖИВЕ БИЛЕ.” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– „Хвала Вам до неба ♥ што сте целом српском народу донели оволику радост и понос. Мени као СРБИНУ из Хрватске натерали сте сузе радоснице у очи. Хвала ВАМ ШАМПИОНИ! P.S. Вама, који се опраштате од репрезентације нека је срећан, здрав и успешан остатак живота. ♥” (Блиц, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „ДЕЛИЈА ●○”) „Митреееееееее, братееееее, Србине мој!!!” (Б92, 4. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Луксембург, квалификације за СП);

– „Ковач изгледа да само ти ниси видео да већина момака није се покренуло, држиш старце у игри који су били без воље и енергије.” (Нова, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Момци, главе горе сутра је нови дан.” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Браво жене!” (Моцарт спорт, 26. октобар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Турска, квалификације за СП);

– „Браво момци, опростите нама који смо сумњали! Понос сте наш! Живи били, живела Србија!” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Митре, дај дрес Роналду да га носи кући!” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Бравооо момци. За играње, за одзив репрезентацији, за победу. А ови негативци што пишу свашта из фотеле нека вас њихови лузерски коментари не погађају.” (Курир, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП);

– „Кариии... Мајсторе... Чувај главу... Многи хоће твоје место... Не дај” (Б92, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП);

– „Е бруке једне. Воља 0, енергија 0, знање дупла 0. 🤔” (Телеграф, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство).

Примери обраћања аутору/ауторима новинарског садржаја и медију који је публикувао одређени садржај, као и коментара на сам садржај:

– „Ваш колега, који је написао вест о утакмици између Србије и Португала је вероватно један млад или млађи колега. А он би требало да зна да Александар Митровић јесте рекордер српске репрезентације, али не свеукупно заједно што се тиче и некадашњих играча исто некадашње Југославије. Пошто се на велику жалост та земља распала, тако ће највероватније вјечно Стјепан Бобек остати најбољи стријелац југославенске репрезентације, који је између 1946–1956 године на само 63 меча у државном дресу те славне земље постигао 38 погодака.

Дакле ни на ком смислу и нивоу не треба мешати југославенску и српску репрезентацију! Било би корисно да исправите вашу грешку! Ево и топ 15 стрелаца репрезентације Југославије (фудбалери, голови, утакмице): Стјепан Бобек 38, 63; Милан Галић 37, 51; Благоје Марјановић 36, 57; Саво Милошевић 35, 98; Рајко Митић 32, 59; Душан Бајевић 29, 37; Тодор Веселиновић 28, 37; Бора Костић 26, 33; Предраг Мијатовић 26, 73; Златко Вујовић 24, 70; Драган Џајић 23, 85; Бернанд Вукас 22, 59; Сафет Сушић 21, 54; Славен Замбата 21, 31; Дејан Савићевић 19, 56. Спортски поздрав” (Б92, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– (у потпису „Лектор”) „’ОРЛОВИ ЋЕ ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ ГЛЕДАТИ ПРЕКО ТЕЛЕВИЗИЈЕ! Кошаркаши Србије се ОБРУКАЛИ против Италије у кључном мечу за пласман у Токио’ – Извињавам се редакцији, али наслов је непримерен, ниподаштавајући, сраман!” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Олимпијски момци, браво момци, срећни смо због вас и нас, хвала мом драгом Куриру на спортским извештајима, одлични сте.” (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар на наслов „Србија без победе у ’добијеном’ мечу – трагикомичан аутогол нас удаљио од Мундијала!” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП): „Па чему овакав наслов бре?? Удаљили од Мундијала? Па још има да се игра, шта је са вама??”;

– Коментар и реакције (Б92, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Каква је ова Холандија некада била сила у одбојци. Значи дуели Холандије и Италије су били као са друге планете, свемирска одбојка.”

Реакција 1: „Како ти потцењујеш Србију и по твом је да је Холандија слаба јер смо их кркнули. За Б92, наслов је чиста првокација и баш се с тим рађају нови аутономаши и сепаратисти! Ја сам географски Војвођанин и Лала, а у духу Србин и не желим да пишете да су лале увеле јер оне никад не могу увенути и нестати.”¹¹¹

Реакција 2: „Лале су из Баната. Географска Војводина су Срем, Бачка и Барања. Банат је у саставу Војводине од 1945. У 1918. Банат није ушао у Краљевину СХС, него после мировних преговора у Версају 1919. Банат је Лондонским уговором требао да припадне Румунији, али га је Српска војска ослободила целог. И да не би дошло до рата Србије и Румуније два краља се договорили о подели. Мађари и Немци су желели да Банат остане цео као независна држава по угледу на Швајцарску. Велике силе то нису хтеле да учине услуге Немцима и Мађарима. А надимак Лале је искључиво за мушкарце из Баната. И до 1945. године нико никога у Војводини није звао Лала.”;

– (у потпису „Словенац”) „За такву одбојкашку нацију, као што је Србија, друже новинару, чуди ме, да пишете глупости. Словенци су на последња 4 турнира увјек побједили Пољаке, ово је чак већ други пут у Пољској. И не знам зашто би то био за нас историјски финале, кад је то већ треће за СЛО.” (Блиц, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);¹¹²

¹¹¹ Наслов је „’Лале’ увенуле, Србија у полуфиналу!”

¹¹² Коментар на следећи део новинарског садржаја: „Иако Италија има све победе досад на Европском првенству, Србија је пред овај дуел, као бранилац трофеја и одбојкашка сила, имала улогу фаворита, те су у оба

– Коментар на наслов „Дуго неко није овако надиграо наше одбојкаше! Србија поражена у полуфиналу ЕП након ХАОСА НА ТЕРЕНУ и судијског прекида због сукоба играча” (Блиц, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство): „Апсолутно нетачно! Надигравали су нас и више у скорије вријеме, а ни Италијани нису били далеко бољи ривал. Прва 2 сета нисмо били лошији уопште, изгубили смо због Ковачевића. У 4. сету се десио распад игре, не знам чему толика драма и помпезни наслови, постајете жута штампа!”;

– „Баксузи једни ко Вам даде да извештавате.” (Курир, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Објавите да су деца шампиони Европе у ватерполу до 17 година. Понос Србије 🏆👏🇷🇺🏆” (Блиц, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „Има на УТ наш погодак за вођство, поставите да људи виде. ОК изгубили смо 5:1, тежак пораз, али смо макар у првом делу показали да можемо и најјачима изаћи на мегдан, на њиховом терену.” (Телеграф, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП);

– „Састави екипа бар су требали бити у овој ’вести’.” (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП);

– Коментар на наслов „Влаховић исправио неправду – Србија поново прва у групи” (Б92, 9. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Луксембург – Србија, квалификације за СП): „Коју неправду? Је л’ ону када Португалији није признат победоносни гол, и докле ћемо бити ПРВИ у групи? Новинари, мало им треба, ’свуда смо БРИЉИРАЛИ’, само синоћ не, еј глупости...?!”;

– „Проверите мислим да се селектор презива Гроздановић!!!!” (Моцарт спорт, 26. октобар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Турска, квалификације за СП);

– Коментар и реакција на коришћење родно сензитивног језика у новинарском садржају (Телеграф, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство)

Коментар: „Чу ’голманка’!”

Реакција: „Модернизација! Сад се боре за такве глупости! Како ли ће бити нпр. РОНИОЦ?? Живо ме занима.”;

– „Пошто је више него очигледно да никад нисте правили новине, питам да ли сте икада неке новине видели или можда случајно прочитали. Коњи, где вам је глава, ко је играо утакмицу, дао гол, био капитен?” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– Коментар на наслов „Хрвати нам одржали рукометну лекцију, Србију само чудо одржава на Европском првенству” (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, ЕП): „Нема потребе за никаквим лекцијама... Лепо напишите изгубили и ћао здраво... Шта се више мачујете са Хрватима... Нису битни...”;

– „Ево и на овом порталу коментари из нове неовисне. Чему и коме се угађа?” (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– Коментар на наслов „Хрватској рукометни рат у Сегедину, Циндрић је класа, Орлови још имају шансу за други круг” (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци,

полуфинала виђена изненађења. Свакако је веће било у претходном када су Словенци надиграли домаћина Пољску и након чак десет меч лопти дошли до победе и историјског финала.”

Хрватска – Србија, Европско првенство): „Постоји милион других термина који могу да се употребе уместо речи 'рат'. Не будите Информер.” (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– Коментар на наслов „Болно приземљење! Понижавајућа партија Орлова у првих 30 минута, Французи нас вратили у тмурну стварност” (Моцарт спорт, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство): „У ово је баш грубо! Без тренинга и без пола тима... Нисмо ми нека светска сила, па овакав наслов?!!”;

– Још један коментар на претходно споменути наслов и реакција (Моцарт спорт, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Колико нереалан текст. Јесте болно приземљење, али причати да је резервни тим (бар што се бекова тиче) Србије одиграо понижавајуће против највеће светске рукометне силе је у најмању руку претерано. Дајте мало објективности, а не да летите од еуфорије до задње патетике, ко да имате биполарни поремећај.”

Реакција: „На жалост, управо си уписао барем пола српског становништва. Поготово кад су репрезентативни успеси/неуспеси у питању.”

Поред примера коментарисања новинарског садржаја, кроз начин директног обраћања ауторима, постоје и примери коментарисања фотографије уз новинарски садржај, попут следећег: „Фотографија говори више од хиљаду речи, е то је репрезентација!” (Б92, 30. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Азербејџан – Србија, квалификације за СП)

Такође, ту су и примери обраћања модератору:

– (у потпису „Пустите ми коментар више”) „У ком универзуму ви живите? Па то расадник талената значи само да ви имате права на базен и најталентованије играче. Је л' звезда крива поново? Па ово су најбољи играчи какве везе има са клупском сценом. А не мислиш само на ватерполо у вашој глави, само Партизан сме да буде шампион и нико други живи. Јако је страшно како манипулишете сваки пут када игра репрезентација и остављате овакве клубашке коментаре.” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре);

– „Аутошовинисти поново у акцији... Дневна доза пљувања по својој земљи и народу. Објавите коментар.” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Стварно бих замолио модераторе или ко већ пушта коментаре да обрати пажњу на ову дечурлију која се и код успеха РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ СРБИЈЕ расправља и води имбецилну расправу везану за близанце. Дегугантно је читати тако нешто као да смо на пијаци а не на интернет сајту. Унапред хвала.” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП).

Примери обраћања другим корисницима (у анализираном узорку у овом сегменту истраживања, иначе, има преко 87 посто партиципативних новинарских текстова у којима постоји бар један пример корисника који коментарише ставове других корисника и/или се обраћа другим корисницима кроз слагање, оповргавање или преговарање):

– „Ја стварно не знам, људи, како можете да причате глупости након само једне утакмице? Види се да 90% људи овде није шутнуло лопту. Увек се ми правимо најпаметнији. Пустите човека да ради свој посао. Ако не буде било резултата на крају квалификација онда пљујте.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Је л’ вас срамота коментара из првог полувремена? Надам се да јесте” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Како вас није срамота мизерије једне... 30 минута са новим селектором и тимом и већ кукате и ништа вам не ваља. Страшно!! АЈМО СРБИЈА!!” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Пљујете Пиксија легенду нисте ни сачекали крај. Одвратан смо народ, само да се неко испљује. Браво Пикси, браво Србија!!” (Курир, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „И шта је ово важно за мене, за реалан живот?”

Реакција 1: „Да би видео колико си шупаљ!”

Реакција 2: „Ај’ не с..и”;

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „Гастарбајтер”): „Честитам девојкама, али ипак сам гледао фудбал као и цео свет вечерас. Морао сам да уђем на неки српски сајт да сазнам резултат за женску кошарку.”

Реакција: „Гастеру, па шта је то чудно за тебе, одавно си ти продао веру за вечеру, клањајући за полић ино гована који треба да испразниш, и још мислиш да је то свет... А тамо где си рођен, празна кућа остала... Ај’ уздравље грађанине света...”;

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Све сам уложио на Францускиње, јер играју свемирску кошарку. Наше вечерас немају шта да траже против њих.”

Реакција: „Надам се да си ’бацио’ целу уштеђевину... Искрено ти желим још много оваквих опклада, и теби, а и сваком ко се клади против свог народа и репрезентације. Не бих се кладио да знам да ћу да освојим, а тек тиме да се хвалим...”;

– Коментар и реакције (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Хвала ти Боже што сам Србин! Хвала ти Боже што сам Србин! Хвала ти Боже што сам Србин!!!”

Реакција 1 (у потпису „Jørgensen”): „Захваљујем му и ја што сам Данац, имам плату од 3000 евра, и гледам Данску на ЕП у фудбалу.”

Реакција 2: „И никад ништа нећеш освојити. Ни једно постоље дочекати. Ни једном чути химну ’твоје’ Данске. Ни једном осетити понос. То паре не купују.”

Реакција 3 (у потпису „Распала се YU, а не у***ни паразит ЕУ...”): „Покриј се Јоргенсене јорганом и не излази... Долази зима!”

Реакција 4: „Када бих ти ја одговорио шта си ти, ови то не би објавили. Ако баш хоћеш да ти кажем шта си то, јави се, бесплатно је.”

Реакција 5: „Мислим да Данску ни на карти Европе не би убо.“;

– Коментар и реакција (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Женска кошарка је тако ружна за гледање. Не знам, ја уопште нисам одушевљена игром наших кошаркашица не само сада него иначе. Мислим да мало глуме то заједништво, не изгледају ни природно. Хоће на силу да буду као одбојкашице које су 2 копча изнад њих у сваком погледу, резултатима, понашању, ставу. Наравно, желим им све најбоље, али нису ми нешто симпатичне као тим јер ми све изгледа вештачки. Конкуренција у женској кошарци је смешна.“

Реакција: „Нисам сигуран да има много девојака које пишу коментаре, тако да си такорећи без конкуренције кокош.“;

– „Колико стоке пљуваторске на једном месту. Црви неспособни, на шта вама живот личи.“ (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре);

– „Ајмо Црногорци Хрвати на ваш портал, немојте да патите за Србијом, за Београдом. Марш бре одавде више.“ (Б92, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре)

Коментар (у потпису „Поздрав с Јадрана“): „Први пут погледао мало женску одбојку, није лоше у сваком случају пуно гледљивије од женског ногомета или кошарке. Американке за двије класе боље од Србије додуше.“

Реакција: „Иди гледај Задругу или Парове, ту ти је место. Поздрав с Атлантика.“;

– „Када гледам кошаркашице/одбојкашице, Ђоковића, поносим се што сам Србин. Кад читам коментаре, стручњака и прекаљених јунака из фотеле, стидим се што сам Србин. Ви нисте људи, ви сте г...а!“ (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Курир, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Ајмо Француска!“

Реакција 1: „Чим ти навијаш за Француску ти немаш своју земљу. Значи да си неки изрод.“

Реакција 2: „Је...ла те Француска и сви Французи, а наше лавице само напред до победе.“;

– „Заборавих да поручим дежурним пљувачима је л’ вас није бар мало срамота.“ (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Коментатори на сајту – све одбојкаш до одбојкаша, све спортиста и зналац до спортисте и зналаца... А у ствари све чемер и јад и просечна плата и живот испред ТВ-а и својатање онога што други освоје за Србију.“ (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „И онда се чудите кад људи неће да играју за репрезентацију. Једва чекате да опљујете неког...“ (Б92, 7. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Грчка – Србија, Европско првенство);

– „Издајници који се кладе против свог народа нека погледају Митровића и нека се постиде.” (Курир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– (реакција на један од постова) „Ајде већ си годинама на порталу па научи кад већ пишеш на српском разлику између Ш и Ћ?!? Није толико тешко веруј ми. :)))” (Б92, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП);

– Коментар и реакција (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Овај Шпанац је лош тренер, момци имају велику жељу али нису добро кординисани са клупе.”

Реакција: „Лупаш брате само тако, управо тај Шпанац нас је дигао из пепела и ово му је први пораз. Квалификовао нас је на ово првенство победивши Французе и играјући нерешено у два сусрета, тако да мани се коментарисања рукомета, немаш појма.”

Како је напоменуто, поред обраћања актерима догађаја, аутору/ауторима новинарског садржаја, модераторима и медијским редакцијама, као и другим корисницима, постоје и примери обраћања другима, па тако простор за коментаре постаје форум путем којег се упућују поруке савезима, другим медијима итд. Примери су следећи:

– „Да се нико у оној трулежи од РСС није усудио да мења ову формулу, као што су то урадили они из ФСС багре. Тек тад има да буде циркуса. Запамтите то што сам написао!” (Б92, 13. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Грчка, квалификације за ЕП);

– „Ако може након 20 година да се промене спортски коментатори на РТС-у. Ово је благи ужас, да се човеку смучи спорт слушајући. Штета што немамо ниједног примача сервиса да уме да освоји поен у нападу... Тијана ће да падне у несвест на крају меча.” (Мондо, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „РТС 1, 2, Нова С, Нова, Спорт клуб и Арена спорт канали да се мало активирају и пусте женски фудбал, ипак је репрезентација у питању, ако већ њихову Лигу шампиона нигде не можемо гледати.” (Моцарт спорт, 30. новембар 2021. године, фудбал – жене, Бугарска – Србија, квалификације за СП)

Такође, постоје и примери у којима долази до апстрактног обраћања држави/земљи, попут следећег: „Са сузама у очима и посебним расположењем испратих успјех златних кошаркашица. Волим те Србијо!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

6.3.2.9. Надгорњавање

Као што је претходно речено, начини директног обраћања могу да буду разнолики, с тим што реакције готово увек долазе једино од других активних корисника, не и од других сегмената јавности којима се одређени корисник обраћа (мада, нпр. у случају материјалне грешке, сами аутори новинарских садржаја могу прихватити евентуалну сугестију и извршити корекцију у садржају, па тако на други начин реаговати, не кроз коментаре). У тој конверзацији између активних корисника може доћи до слагања, преговарања и оповргавања, а последња два могу довести до комуникације са више или мање поштовања. Такође, то надгорњавање (кроз размену аргумената, супростављање ставова, надмудривање и слично, па чак и спиновање) може бити веома разнолико, имати за циљ критике и одбране спортиста, као и многе друге теме, кроз комуникацију међу грађанима једне државе и/или унутар једне нације, као и када

су учесници конверзације и грађани других држава и/или других нација (или се бар тако представљају, имајући у виду анонимност активних корисника). Примери су следећи:

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Зашто су се људи у Србији залепили за фудбал? Као да ће нам бити боље ако освојимо СП у фудбалу. Оканите се фудбала. Имамо толико спортиста који бриљирају у осталим спортовима и доносе медаље, треба улагати у то. Хвала девојке. Паметном доста.”

Реакција: „Зато што је фудбал 3х праћенији него сви остали спортови заједно.”;

– Коментар и реакције (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Хвала ти боже што сам Србин! Идемooooooooo!”

Реакција 1 (у потпису „Шта је са вама људи”): „Ево ја бих дао ову медаљу за учешће Србије на ЕП у фудбалу које цео свет гледа за разлику од женске кошарке. А и мењао бих се да будем Данац и да имам плату од 3000 еврића.”

Реакција 2: „Па покрену се човече! Одлучи се да ли ћеш да постанеш нови Пикси или Данац. Моја препорука је да кренеш да учиш дански, лакше је постати странац него достојан да коментаришеш ове девојке.”;

– Коментар и реакција (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „КОСОВО ЈЕ СРЦЕ СРБИЈЕ *KOSOVO IS SERBIA* СРЕЋАН ВИДОВДАН 🇷🇸🇷🇸🇷🇸”

Реакција: „Јесте од 1999. 🤔🤔🤔🤔🤔🤔”;

– Коментар и реакције (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Очигледно нам жене имају већа м.да од мушких. Браво хероине наше. Спортске Милунке Савић.”

Реакција 1: „Милунка Савић је завршила као чистачица, у тешком сиромаштву.”

Реакција 2: „Завршила у сиромаштву због комуниста и њихових следбеника.”;

– Коментар и реакције (Спорт клуб, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Која еуфорија, која забава за (не)остварене људе у животу, који коментари, који патриотизам на друштвеним мрежама... Мучнина. Одговор ће стићи на пријему. ;)”

Реакција 1: „Не, види. Ово је радост. Горчину сви имамо. И остварени и неостварени. А и радост.”

Реакција 2: „Живим, радим и имам довољно. И поред тога што из мање средине гурам две одличне студенткиње у Бг (што није ни мало лако). Ето, можда сам (не)остварен. Али боље и такав него завидан и пакостан да будем, као што си ти.”;

– Коментар и реакција (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Ајмо Италија!”

Реакција: „Куда? Људи играју”;

– Коментар и реакција (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Зна се ко су краљеви свих мора и океана.”

Реакција (у потпису „*Usa rules the world*”): „Америка, најјача светска сила.”;

– Коментар и реакција (Спорт клуб, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Мајстори хвала вам за све! Људине! Хероји!”

Реакција: „Ја се радујем више него ти, ал’ зашто хвала вам за све као да су нам нешто били дужни? Играју за себе и тим са грбом на капицама али не за тебе и мене. Можеш рећи поносан сам на вас и слично, а не хвала вам као да су ти учинили услугу.”;

– Коментар и реакција (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)¹¹³

ova bruks ako ti se ne igra sto si dosla kevo vasic corona pa ne traje ti corona 2 meseca zeno debakl
(momir, 7. avgust 2021 10:52)

Prodajem jeftino tacke, zareze i velika slova. Časovi pravopisa nisu ukljuceni u ponudu. Neophodno je da kandidat ima mozak.
Nedostatak empatije ne lecimo

(Ponuda, 7. avgust 2021 11:15) # Link komentara

Preporučujem (+239)

Ne preporučujem (-14)

– Коментар и реакција (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Браво, многи заборављају да је бити на Олимпијади сам по себи успјех. Честитке за обадвије екипе. Србија је првак Европе а Француска 3. на Олимпијади и наклон до пода свима. 🍌🍌🍌”

Реакција: „Досадни сте више са тим флоскулама. Не заборавља нико ништа. За некога је само учешће успех, али ако си европски шампион онда није успех само се појавити на ОИ и вратити се без медаље.”;

– Коментар и реакција (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Кад се повуче ова легендарна генерација, остаје једино Мандић као озбиљан играч. Лоше нам се пише.”

Реакција: „Немаш ти појма. Има сјајних играча. Биће Србија још дуго шампион у ватерполу.”;

¹¹³ Пример је приказан онако како је оригинално написан како би се увидели начин и сврха реакције.

– После коментара „Која су сила наши. Шта рећи, гажење. А тек одбојкашице! Б Р У Т А Л Н О.” (Б92, 2. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Белгија – Србија, Европско првенство), уследила је дискусија два корисника:

Корисник 1: „Мислиш на оно брутално гажење одбојкашица од стране Американки?! То да, у праву си.”

Корисник 2: „Цабе. Никада нећеш бити Американац.”

Корисник 1: „Ако Бог да, пријатељу, већ следеће године у ово доба имаћу и њихово држављанство. :)”

Корисник 2: „Хоћеш, колико и ја антарктичко.”;

– Коментар и реакција (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Украјина – Србија, Европско првенство)

Коментар: „И ово је шампион Европе?”

Реакција: „Не, ово је шампион Европе, шампиона Европе нема колико ја пратим спорт.”;

– Коментар и реакција (Б92, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Ајде папци, поведите као против Турске 9:0 па изгубите сет. То су обични ша.....ри, а не спортисти.”

Реакција: „А шта си ти па као папак успео? Ти си можда спортиста у фотељи? Дркољо буђави звани Тута?”;

– Коментар и реакције (Телеграф, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Атанасијевић није реално за репку. Дечко је рупа.”

Реакција 1: „А када је донео прошлу титулу Европе и био проглашен најбољим коректором тада није био рупа. Чини ми се да ти имаш не рупу већ рупчагу.”

Реакција 2: „И није за репку (хрватијанску) него је за репрезентацију Србије...”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Каква срамота да Урош Ковачевић игра и данас а у полуфиналу нас је упропастио. Ковач мора да се смени!”

Реакција: „Исти тај Ковачевић прошло европско MVP европског. Исти тај Ковач дошао кад се распадала репрезентација и одмах узео злато на европском. Сад су 4. у Европи. И? То је толико лоше? Кад си ти био некад 4. у твојој општини?”;

– Коментар и реакције (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП)

Коментар: „Португал је разбио Луксембург са 5:0. Роналдо хет-трик. Друга два стрелца су Фернандес и Паулиња, хајде ћао Барсадиоти.”

Реакција (у потпису „Шпанија – Хрватска 6:0”): „Примат, са ким се ти свађаш, ко ти дрма кавез?! Ајде у твоју лијепу и тамо лупај као отворен прозор.”;

– Коментар и реакције (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП)

Коментар: „Португалци такође играју против неатрактивног противника али је пун стадион. Овде људи само критикују играче и кад треба и кад не треба. А подршку да им дамо, то тешко. Осијек скоро пун стадион. Ми од 55.000 места попунили 1500. Срамота.”

Реакција 1 (у потпису „Микии”): „Нешто нисам сигуран да Португал и Хрватска пропуштају европско првенство већ више од 20 година. Пре него што почнеш да се много правиш паметан и критикујеш људе, прво научи неке ствари. Седи, 1.”

Реакција 2: „Баш зато и треба да дође подршка и да их подржи да се пласирају, аутошовинисто! Ако се пласирају сви ће да их прате и навијају, а не може у оноликом Београду да се скупи 20–30.000 људи да их подржи сада и то кад смо макар тренутно први у групи а ово последњи меч квалификација кући. Седи ти, 0!”

Реакција 3 (у потпису „Микии”): „Кога да подржи, раштимовану банду прецењених ливадара? Азербејџан их насред Београда надиграва! Шетај, бре.”;

– Коментар и реакција (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Опет Жота... Јааооо... Мали је упоран ко комарац...”

Реакција: „А ти си досадан као штуцавица и дијареја заједно.”;

– Коментар и реакција (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Србија да победи Португал? Људи уозбиљите се...”

Реакција: „Да нису Руси веровали да на ЛОИ могу да победе Србију у баскету 3x3, никад ни не би победили. Спорт је то, а ти си очигледно фалш.”;

– Коментар и реакција (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Нескромно ћу написати – ово сам очекивао и лепо наплатио, али много важна ствар је та да ће због ове историјске победе многи клинци поново играти фудбал иза зграде и такође много њих кренути да тренира фудбал. Талента за спорт увек смо имали и имаћемо! Живела Србија!”

Реакција: „Будимо реални, иза зграде је обично ископан темељ – за нову зграду. Нема места ни за паркинг, а поготово за фудбал. Ето простора политичарима да нешто унапреде.”;

– Коментар и реакција (Спорт клуб, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Немам коментар. Само могу рећи срамно и тужно.”

Реакција: „Боље да ниси ни то рекла. Некада је и боље ћутати...🙄”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Може ли друго полувреме Руси да суде.”

Реакција: „Може, али после Американаца.”

6.3.2.10. Компарација

Поређењем са другим националним спортским тимовима, спортистима, спортовима и нацијама уопште и другим сегментима друштва, не једино кроз учинак актера на самом терену (имајући у виду да се вести/извештаји најчешће држе одређене теме), национални спортски тимови се стављају у шири контекст у коментарима, у позицију слабијег или снажнијег у компарацији, позитивног или негативног. Такође, таква поређења могу да имају и носталгични елемент, кроз подсећање на нека прошла времена и могу да буду и у форми надгорњавања и повезана са просторима некадашње Југославије, што доноси везу са претходним и наредним стратегијама.

Примери компарације су следећи:

– „И овде ћу поменути Боричића и Одбојкашки савез. Традиција и успеси у рукомету су нам неупоредиви са одбојком до и од 1995. Шта значи лидерство, организован савез и мудра кадровска (рогобатна реч) а то укључује и тренерска политика. Талената имамо – невероватно. Све честитке рукометашима!” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Промена у савезу, нови селектор и играчи који су спремни да погину на терену... Ови момци плус Ненадић и браћа Илић ће вратити наш рукомет у сам врх... Што се фудбала тиче остаће Кокеза и Терза, довшће Милоја и бићемо још гори.” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Сетите се шта је Марина направила од женске кошаркашке репрезентације која је деценијама била у стању полураспада. Тренери у колективним спортовима су можда и најбитнија ставка, нарочито у онима где је квалитет играча приближан.” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Зато *respect* за одбојкашице господина Терзића као селектора! Рукометашице немају таленте никакве! Док у одбојци већ стоје као замене рецимо Мина Поповић, Буша итд.” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Црна Гора разбије Норвежанке, а оне као неке бабе, без жеље да се макар достојно одупру.” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „За оне који су омаловажавали Тину Крајишник због промашених зицера, да ли сте свесни колико је та девојка лопти ухватила, украла, отела, пресекала? Она је убедљиво наш најбољи играч у одбрани, а морала је увек да се бори са најдоминантнијим противничким играчима. Она је француске центре које су радиле до ове утакмице шта год су хтеле, потпуно неутралисала и у џеп ставила. Тина је чудо од играчице.”

Реакција: „Потпуно си у праву за Тину. Ко се разуме, види шта она ради. Помно сам је пратио у неким интервалима. Савршенство у одбрани.

Кретање, рад ногу, покривање простора, оријентација, тајминг за реакцију и крају лопте, и, најбитније, грађење коша. Тако је некад играо Зоран Савић. Мислим да није виши од 2,05, али је у цеп стављао све врхунске центре. Сабонис је рекао да са њим никад није изашао на крај.”;

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Све сем злата је ’неуспех’...”

Реакција: „Ни мање земље а већих спортских успеха.”;

– „Рањени Орлови. 😞 Јбг барем ће кошаркашице да се докажу, за разлику од њих оставиле су срце на терену и бориле се за Србију.” (Блиц, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Ђорђевић је за овог КОКОШКОВА ИНСТИТУЦИЈА БРЕ.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Оно што су били мушкарци у Србији ’70-их, ’80-их и ’90-их година прошлог века то су сад жене. Желим им пуно среће и да стартују победом.” (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре);

– „Чему коментари ко је популарнији и ко заступљенији у медијима?! Обе екипе су нам предивне и надамо се медаљама и једних и других. Одбојкашице да, јесу можда боље, али кошарка је мало популарнији спорт и то је цела прича. Маните се глупих поређења и стварања непотребне тензије, уживајте у свим овим девојкама, и дајте им подршку. Идемо људи до медаља, само јакоо!” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „И није нам неки скор на оволики број становника. И Мађарска је ту негде, па на свакој ОИ од 6 до 8 злата само носи кући. Док ми сви спортисти заједно толико ако узму.”

Реакција: „Ајде часком провери колико медаља има Индија. Индија има нешто више становника од Србије. Можеш и Израел. Израел је нешто богатији. Поређења су ти глупа. Ово је спорт, спортске игре. У спорту даш све од себе и победиш. Ако изгубиш, честиташ спортском ривалу и наставиш да тренираш и да будеш бољи. Сви спортисти су достојанствено и на понос представљали Србију.”;

– „Наравно да бих волио да Србија ово освоји, ал’ ја ипак гледам Ђоковића, реално за српски спорт је хиљаду пута важније да Ђоковић освоји календарски ГС.” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Ми смо мала земља, а девојке су постигле огромне успехе. Наклон до пода!!!” (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Када се сетим Сиднеја и Миљковића са двадесет година како је играо ови наши ми дођу трећелигаши. Ово је после квалификационог турнира за ОИ једно од најгорих издања наше репрезентације у последњих 25 година.” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Србија добра спортска земља. Не мора увијек бити одлична. Али с обзиром на број становника супер.” (Б92, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „Успех. Али дошло је време смене генерација. Петрић, Атанасијевић, Околић, Лубурић... Хвала. Да ли Ковач то уме? Сумњам. Љутит на грешке својих играча – као навијач. Гледам Словенце – срце на паркету остављају, наши уплашени и без лидера... Не може тако... Више” (Спорт клуб, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „Ако ништа ове макар оставе срце на терену за разлику од неких. Мада су и ти у задње време кренули као да се ’труде’.” (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП);

– „Ех моји ви, да игра Србије није била можда атрактивнија под Крстајићем и Тумбаковићем? Само код Пиксија функционише и нема разлога да не верујемо и бодовима у Португалу...” (Б92, 9. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Луксембург – Србија, квалификације за СП);

– „Колико год ја волео Салета Ђорђевића као играча толико треба бити и реалан па могу слободно рећи да Пешићу Сале није до црног испод ноктију камоли да се носи са кошаркашком интелигенцијом Пешића. Од Пешића је успех па готово да сам сигуран загарантован кад прођемо квалификације, а проћи ћемо. Пешић ће наравно довести најбоље могуће играче. Тотално неуиграни, још пуно младих играча против Латвије, која је довела све најбоље што може. У квалификацијама ће Латвију тешко добити нека репрезентација без својих понајбољих играча.” (Б92, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП);

– „У оваквим утакмицама мораш мало и шмекер да будеш, мангуп, поготово ако си слабији а јесмо слабији. Али једноставно немамо тај шмек, немамо неког рукометног Савића, Ђорђевића или Даниловића.” (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Оно што су Хрвати у кошарци, то смо ми у рукомету. Вечити лузери.” (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „’86. смо играли динамичнији рукомет са Тутом.” (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Ех... Нема више оних времена кад Миле Исаковић из мртвог угла лагано заврне... Зафрљне... А лопта се ушуња у мрежу... А гоша бере гљиве по терену... А маса у дерилијуму... Башић – Исаковић – Мркоња – Вујовић – Вуковић – Портнер – Цветковић = тим света.” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

Компарација се може вршити по разним основама, а као посебна се издваја она у којој се кроз конкретне бројке одређеном резултату даје посебан значај, често истичући посебност нације због тога. Међу примерима су следећи:

– „Фасцинантно, ма браво. Још више је фасцинантно што је једна мала земља на Балкану са непуних седам милиона становника толико успјешна у спорту. Браво дјевојке. Браво” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „*France* 67 милиона, а ми скоро 7 милиона. Ма напред бре, само срце побеђује.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Најбољу кошаркашку нацију у Европи и свету могу да рађају само европске шампионке, да нас је 50 милиона могли бисмо ладно да играмо и против целе Америке, Европе и Африке заједно за било који узраст у било којој конкуренцији!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Ова земља од пар милиона становника је најбоља кошаркашка земља на свету!!!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Људи, ми себе много потцењујемо. У Србији нас има као пола Њујорка и погледајте докле смо догурали у неким спортовима? Је л’ то мало?” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „7 милиона становника. Прваци Европе у женској кошарци, прваци света у женској одбојци, све освојили у ватерполу, прваци Европе у одбојци и мушкој и женској. Најбољи кошаркаш Европе и света и најбољи тенисер свих времена. Мало ли је?” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Ево прогнозе завршног олимпијског биланса Србије: у најбољем случају 7 медаља. Две златне (тенис, баскет), две сребрне (стрелаштво, женска одбојка), три бронзане (теквондо, атлетика, женска кошарка). Једна медаља на милион становника. Има ли коментара?”

Реакција: „Наравно. Амери ће да имају једну на 3 милиона, а Кинези на 14 милиона. Мало ли је?”;

– Коментар и реакција (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Ми да имамо 330 милиона становника колико Америка има, 210 милиона колико Бразил има или чак ’само’ 80 милиона колико Турска има, па они против нас не би могли да узму ни 10 поена. Они имају више одбојкаша него ми становника и зато је успех наше одбојке огroman!”

Реакција: „Много више од величине једне државе битнији је системски рад и организација. Стручност. Таленат за одређени спорт. Да није тако, Кини нико никада не би пришао ни у једном спорту. Зашто нема Американаца у ватерполу? Или хајде, фудбалу? Нису довољно добри, просто. Тако и за ово. Американке су боље у одбојци, крај приче. Оставите се баљезгарија о величини одређене државе, јер да је то суштина, онда спорт не би ни постојао.”;

– „Нико не може да постигне то што смо ми постигли. Турска има 80 милиона становника и ми смо њих победили, Италија има 60 милиона становника а играмо у финалу. Шта још ту да се каже!!!!” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Овако мала земља, а овако доминантна у спорту!!! СРБИЈА!! Имамо најбољег тенисера на свету, најбољег кошаркаша на свету, најбољег ватерполисту на свету, најбољу одбојкашицу на свету, најбољег кошаркаша у Европи, најбољу кошаркашицу у Европи... Све у овом тренутку. Једино нам је у Европи Шпанија конкуренција, али они су скоро 10 пута већи, па опет се жестоко такмичимо. Сад и фудбал креће” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);

Такође, компарација може имати носталгични призвук, о чему говоре следећи примери:

– (у потпису „Живот чине мале ствари”) „Уживао... Као некада. Угасио светло, легао, упалио Радио Београд уживо пренос утакмице (није баш био на нивоу, али ајде ни то ми није сметало) и уживао. Није зезање или шта било слично. Прво на РТС сам био ^=€€ све најгоре, а онда па шта ми то треба има шта има, ионако иде живот нервирао се ја или не... Једва чекам

следећи радио пренос...” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Лепо је видети вечерас наше девојке у плавим дресовима. Враћају нас у времена кад су кошаркаши доминирали у ери Бодироге, Ђорђевића, Дивца, Даниловића, Стојаковића...” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

6.3.2.11. Однос према националним симболима и националном спортском тиму

Застава, химна и грб представљају државна обележја која се третирају на посебан начин, па се потенцира пажња у односу према њима. Тако је и у спорту када је реч о националним тимовима, често стављајући знак једнакости између односа према томе и према националном дресу. Коментатори имају много слободнији приступ у осврту на те појмове од медијских професионалаца и сами дајући додатни емотивни набој, попут примера: „Читава планета мора да научи речи српске химне, требаће им. Живела Србија!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство). Кроз све то се прожимају и питања патриотизма, уосталом као и кроз разне друге стратегије које се могу идентификовати у коментарима активних корисника.

Први сегмент представљају коментари корисника који говоре о односу актера спортског догађаја према националним симболима и националном тиму (не једино Србије, уосталом то је пракса у коментарима имајући у виду разлике међу корисницима и по националној припадности и по другим основама) или о њиховој перцепцији тог односа. У наставку су примери позитивног односа према актерима у том смислу:

– „Браво девојке тако се игра за грб и земљу. Најјачи утисак Андерсон пева нашу химну. Велико хвала” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „Тако се бори за српски дрес! Браво краљице!” (Б92, 26. јун 2021. године, кошарка – жене, Белгија – Србија, Европско првенство);

– „СРПСКЕ КРАЉИЦЕ, СВЕ ЧЕСТИТКЕ СВИМ КОШАРКАШИЦАМА, А ПОСЕБНО СОЊИ ВАСИЋ И ИВОН АНДЕРСОН, ПРАВА СРПКИЊА ОД СРЦА ГРЛИ СРПСКУ ЗАСТАВУ. НАПРЕД СРБИЈО, ЗЕМЉО ЈУНАКА, НАПРЕД СРБИЈО ЗЕМЉО БИТАКА... СРЕЋНО НА ОЛИМПИЈАДИ СВИМ СРЦЕМ САМ УЗ ВАС.” (Блиц, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Свака част на победи! Ал’ на певање химне наше која је и молитва немам речи, сузе пошле... Нико од спортиста никада није певао химну Боже правде тако из душе као наше победоносне кошаркашице.” (Блиц, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– (у потпису „Права пандемија није корона-вирус, већ *MVP*-и српских кошаркаша!”) „Сетимо се с поносом Синеише Михајловића: ко није хтео да пева химну – није за репрезентацију! Вечерас Ивон Андерсон гласно и течно пева химну Србије, огрнута српском заставом! Донети закон: ко је год у дресу државе – у обавези је да пева химну. Ипак, Србија, Срби, са 7–8 милиона, први су у Европи од 600–700 милиона. Честитке! Наклон до земље.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Андерсон певала српску химну. Не треба више ни један коментар. Све је објаснила. СВАКА ЧАСТ ДЕВОЈКЕ, ДА СТЕ ЖИВЕ И ЗДРАВЕ. Ако Бог да, да узмемо и злато на Олимпијади.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

- „Сузе ми кренуле уз химну. Какво заједништво. Сјајно. Браво девојке.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Како су отпевале химну, најежио сам се! Видимо се у 8 испред Скупштине :)” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Одгледаш како девојке певају химну на крају и све буде јасно, какав приступ према дресу, застави и химни, ПОНОС.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „НИКО никад није лепше и СРЧАНИЈЕ отпевао химну до ових девојака!!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Браво девојке, показале сте како се бори за грб Србије. Дали сте домаћи задатак мушкарцима.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „И, после ЕП где ће наше првакиње? На Олимпијаду бато, све заједно, оне нису уморне, е, то је борба за државни дрес, браво. 😊” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Гледао сам многа финала и победе. Јуче су ми док су биле на постољу први пут кренуле сузе кад сам их видео како певају химну, с каквом страшћу су се бориле за себе и своју заставу и земљу. Свака част девојке. Треба 99% нас да се запита ко смо и да ли дајемо бар мало део себе за своју земљу.” (Спорт клуб, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Како девојке певају химну?!?! Срце препуно, поносан сам на све вас девојке! Свака част за успех, за борбу, за понашање! Никога нисте оставиле равнодушним, то будите сигурне. Још једном, наклон и свака част!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Ми причамо о Хрватима ово, оно... Ал’ они гину за национални дрес у свим спортовима, а ови наши манекени играју меч а мисли им где ће играти следећу сезону, колико милиона ће узети. Оно што дају у клубовима по Европи овде не дају ни 5%... Јад и беда и чемер!!! Како их није срамота?!?” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Порука за КСС. Требали сте да им пустите снимак кошаркашица да виде како се бори за своју земљу.” (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Како је симпа ова Андерсон како пева нашу химну. Свака част.” (Б92, 29. јул 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Црногорци су баш патриоте. Сви пјевају химну. Рука на срцу, лепа застава...” (Б92, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре);
- „Ја мислим да нисам чуо досад овако добро углас отпевану химну. Браво за публику! Идемо, девојке!!!!” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство).

Ипак, постоје и други коментари, међу њима и инверзивни ставови у односу на претходне, другачије личне импресије коментатора када је реч о певању химне претходно хваљених актера. О томе говоре следећи примери:

- Коментар и реакција (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП)

Коментар: „Пикси затворио очи приликом свирања химне, као у патриотској екстази је... Па онда отвара очи да види да л’ га камера снима, па опет затвара очи... Какве форе :)”

Реакција: „Фолирање на квадрат.”;

– „Како су певали химну тако су и прошли.🙄” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Кошаркашице јесу пожртвоване, али су мало патетичне и нападно исказују патриотизам. Зна да се народ ’пали’ на то. Мало умерености неће бити на одмет. Не значи да ако се дереш док се интонира химна да више волиш своју земљу од неког ко не пева гласно.” (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре).

Такође, постоје и примери покуде према оним актерима за које одређени коментатори сматрају да се, иначе, не односе на прави начин према националним симболима и националном тиму:

– „’Ако размишљате да играте за репрезентацију, ви нисте спортисти, ви сте бизнисмени?!’. Одлична порука, зна се коме је намењена.”¹¹⁴ (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Фудбалере натерати да гледају ову утакмицу наших кошаркашица два пута дневно. Да виде шта значи борити се и да виде како се пева химна, а поготово Ивон. Па сад зовите Љајића поново.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Све све људи, али дочекати да видиш да странац (Американка) код нас пева нашу химну, непроцењиво... Девојке срећно... P.S.... Адеме Љајићу гледаш ли како се пева химна земље за коју наступаш... 😊”

Реакција: „Аман маните се распалог фудбала и Адема Љајића. Они сад нису битни, само им дајете на значају, кроз небитни ликови, којима други говоре како став ће да имају, пошто свој став немају.”;

– „Наше звезде кошаркашке које нису дошле да помогну репрезентацији треба их прецртати доживотноооо. Погледајте Дончића, НБА звезда, али је дошао да одужи свој дуг прво народу, па држави, човек који изјави да му је битнија златна медаља на ОИ него НБА прстен. Е мој Локићу и остали...” (Блиц, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Ко не пева химну не може да игра за репрезентацију, кад је могла *Yvonne Anderson* да грми и да гризе о чему даље да причамо... Сваки пут кад не грми химна и треба да изгубимо” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакција (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Немојте говорити негативно о нашој репрезентацији. Људи су се одазвали позиву селектора. И такви истрошени су играли. Како год... То нам је садашњи максимум.”

¹¹⁴ Пренета је изјава Наташе Анђелић, некадашње чланице националног кошаркашког тима. Више на: <https://portal.blic.rs/kosarka/ako-razmisljate-da-li-da-igrate-za-reprezentaciju-vi-ste-biznismen-bivsa-kosarkasica-poslala-mocnu-poruku-nakon-sto-se-srbija-popela-na-krov-evrope-za-njih-reprezentacija-nije-interes/2022042012514738648> (P. L., 2021).

Реакција: „Боље да се нису ни одазивали. Поштеније, него овако глумити патриоте.”;

– Коментар и реакција (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Намерно изгубљена утакмица. Јаки уговори, пара ко плеве, какав Токио. За Олимпијаду се гинуло у 20. веку, сад је то само терет за играче. Велики број утакмица. А на другој страни Малдиви, Бали, сплавови, бахаћење, спонзоруше, старлете... Само се сиротиња прима на патриотизам.”

Реакција: „А шта си ти урадио за ову земљу? Гарантујем ни војску да ниси служио.”;

– Коментар и реакције (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар (у потпису „Говор мржње”): „Браћо, па више од пола играча не пева химну... Ало, или хало бре, па како ћеш да се бориш за ту земљу... Кокошков мислим да ни не зна коју репрезентацију води... Тим улице у баскету се више бори него ови... Енергија = 0.”

Реакција 1: „Не знају сви химну репрезентације 'хеј звезда црвена црвена хеј звезда хеј' па не певају.”

Реакција 2: „Од певања вајде нема.”;

– „Ужас благи. Могли би од женске репрезентације да научите како се игра за државни грб, а Кокошков наравно оставка И ЦЕО КСС...” (Моцарт спорт, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Одавно је нестала жеља за борбом и за тај наш грб последњи који су се борили за репрезентацију су браћа Грбићи. Само Вања Грбић може ове пензионере да протера из репрезентације, багру да протера, оно 2019. чиста срећа, памет у главу па сутра да видимо шта знамо, а после Бог да нам је у помоћи.” (Мондо, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство).

Следећи сегмент је однос корисника према националним симболима и националном спортском тиму, о чему говоре следећи примери:

– Коментар и реакције (Б92, 29. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Доминиканска Република, квалификације за ОИ)

Коментар (у потпису „Леголас”): „Не знам, у годинама сам. Немам појма децо како је вама, нисам још за старо гвожђе, али... Четрдесет и нека се гура... Почео лично, јер ово је моја прича, прича моје браће, мојих сестара. Мојих ортака и пријатеља. Свих нас. Моје родбине. Исто узбуђење осећам, као када сам тинејџер. Исту радост. Исту жељу. Стварано је то деценијама. Тај понос, и та срећа. Када заигра срце, када се чује за своју репрезентацију! Због свега што су и мени, и свима нама, деценијама уназад пружили, због свега што пружају, због своје оданости, земљи. Због поштовања силног које указују играњем! Наклон до пода свима у екипи. Знања имате, дајте све од себе, желим вам сву срећу и да вас повреде заобиђу!”

Реакција 1: „Леголасе, ниси имао у животу под изолацијом других задовољстава, ни ја исто. Клинци су у нашим годинама младости путовали по свету и зезали се, а ми у Србији смо чекали Бодирогу на тв. То су и за мене лепе успомене јер нам је то значило толико много. Недостатак садржаја нас је усмерио у том правцу. И наравно, напред Србија!”

Реакција 2 (одговор аутора Коментара на Реакцију 1): „Делимично си у праву, била су тешка времена. Али репка је дуже од изолације. Је л' да? Па су људи били поносни и 70-их и 80-их, и поред доброг живота и стандарда! И остали, добростојећи народи, такође, откидају на своје екипе. Није то једино задовољство, барем у мом случају. Али је лепо јединствено, и некако неупрљано, за разлику од политике. Да не ширим. Спортom се данас може много. Али не све и суштина. Битно је да се младима пружи нека шанса, за нешто друго, годинама се живи у свету улице, мафијаша, таквог наратива. И сличних. Један млади живот да се угледа на ове кошаркаше, добро је. А камоли више. То је једна од суштина и један од циљева. Да не би пропадали, губили време. Да би живели здраво, напосто. Има много тога још, али нека само наши победе, за почетак. :)”;

– Коментар и реакције (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Химна Италије је енергична, оптимистична, полетна, ведрa... А наша је туробна, преозбиљна, молећива, скоро па депресивна... Србији треба ведрија и оптимистичнија химна.”

Реакција 1: „Ој Србијо, мила мати.”

Реакција 2: „Ахаа, до химне је, мсм... Ту је 'проблем'. Затрпај се...”

Реакција 3: „Седи па се клати... Био би неки логичан наставак, кад погледамо свеопште стање.”;

– Коментар и реакције (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Боже правде – најбоље за крај.”

Реакција 1: „Ту депресивну тугованку од химне треба мењати...”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Ту кашу од твог мозга треба мењати.”;

– „Вриштим, радујем се... Певам химну... Син од 2 године ме гледа чудно. Гледај сине, тако сам и ја гледао свог оца кад се радовао репрезентативним успесима. Хвала вам наши Богови на свему, хвала вам до неба.” (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Такође, кроз коментаре се прожима и естетско вредновање изгледа опреме националног спортског тима и став према бојама које носе, имајући у виду раније доминантне гарнитуре плаве боје и црвену као примарну од осамостаљења Србије, што се види и кроз примере мушког националног фудбалског тима:

– „Вратите плаве дресове и кренуће нам!” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Јесте, ако обуку плаве дресове одмах ће играти боље. Као супермен! Хаха” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Дресови катастрофа ружно” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Опааа, што су нам и дресови АПдејт!! Баш за ову утакмицу, оба грба на дресу, као Најк она фора... Фино. Ево таман га и Митар метнуо, идемоооо!!!!” (Б92, 4. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Луксембург, квалификације за СП).

6.3.2.12. Интерне поделе

Када се детаљније анализира комуникација између корисника кроз коментаре, уочава се низ разлога који доводе до отуђивања, подела у оквиру једне конкретне државе, сходно анализираном узорку који је обухватио информативне веб портале из Републике Србије, на српском језику. Те поделе иду по националној, политичкој, регионалној, навијачкој и другим линијама, јасно осликавајући различитост и „погонско гориво” за неспоразуме у оквиру истог друштва. Такође, поред интерних подела грађана у оквиру једне државе, као интерне поделе се могу посматрати и оне које се појављују унутар исте нације (без обзира на границе).

Општи примери интерних подела су следећи:

– Коментар и реакција (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП)

Коментар: (у потпису „Санџак”) „Напред Босно домовино моја.”

Реакција: „Кад се селиш?”;

– „Хехехе на жалост другосрбијанаца и издајника” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Мађар гледаш ли ово? ТАКО нешто ти никад нећеш имати... Браво девојке, волим вас! Хвала вам!!!”

Реакција: „Колико год да се слажемо за дотичног, не каки и не мрзи своје, ми смо Срби и не разјединујмо се због сваке глупости. Вређаш сопствени народ на северу наше лепе земље.”;

– Коментар и реакције (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар (у потпису „SANDZAK AiRLiNES”): „ОВИ ВАС ДЕРУ КО ШПАГЕТЕ... ЗЕМЉА КОШАРКЕ???”

Реакција 1: „Немој тако против твоје земље... Дедовина твоја... Знаш добро од кога си... Момче из Старог Раса.”

Реакција 2: „А из које си ти то државе, мајке ти? Ћути и покриј се ушима!”;

– „Србија се није пласирала на ОИ. Пуно је разлога за то и свакоме ко воли своју земљу је жао. А погледајте коментаре, клупска препуцавања, подела на звезде и партизанове играче. И тако нам је у сваком сегменту живота. Четници и партизани. Партизан и Звезда. Прва и друга Србија. Нису нама криви ни Американци, ни Хрвати, ни Немци... Као што рече у оном филму: Није Слобо крив, ми смо г...а.”¹¹⁵ (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Аутошовинисти поново у акцији... Дневна доза пљувања по својој земљи и народу. Објавите коментар.” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Телеграф, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

¹¹⁵ Из филма „Професионалац” Душана Ковачевића из 2003. године.

Коментар (у потпису „*SANDZAK AiRLiNES*“): „Што не игра Јокић 😊”

Реакција (у потпису „*Raška Airways*“): „Па што ти не играш јуначино?”;

– Коментар и реакција (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Неки дан читам коментаре на чланак како је неки бањалучки кафић позвао Делфине на бесплатно пиће до краја живота. Толико вријеђања и омаловажавања према људима у Републици Српској од стране Београђана или бар су се тако потписивали. А сада им ваља Тијана Бошковић, наша вила из Требиња.”

Реакција: „Ало бре, то су српске територије нема то Србијанци, Срби све је то једно, доста више пљувања по Србији.”;

– Коментар испод текста под насловом „Епски спектакл у Арени: Тијана згромила Турску, Терзићева Србија иде по треће злато” (Моцарт спорт, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство): (у потпису „Чикаго”) „А у Пазару мук јбт...”;

– Коментар и реакција (Б92, 4. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Луксембург, квалификације за СП)

Коментар (у потпису „Трсо Нп”): „Напред Луксембург.”

Реакција (у потпису „САША ФРАНКФУРТ”): „Трсо Нп: ајд’ ти лепо у Турску!!”;

– „Ови другосрбијанци (посебна виша раса) једва чекају да искоче из рупа и пљују. Браво девојке ви сте нама најбоље а ове ко ј... ” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Другосрбијанци на апаратима....БРАВОО СРБИЈООО!!!!” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП).

Уз претходно наведено, имајући у виду вишедеценијска дешавања везана за простор Косова и Метохије, као и дозволу међународних спортских организација да ова територија засебно наступа у спортским такмичењима, без обзира на непрепознавање као државе у систему Уједињених нација, у коментарима је долазило и до конверзације у том контексту. Такви примери у посматраном периоду су били активни током Олимпијских игара у Токију и скретали су пажњу са централног догађаја, о којем је писано у новинарском садржају:

– Коментар и реакције (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре)

Коментар (у потпису „Још једна медаља”): „Косова осигурала сребрну медаљу у цудоу, Нора Ђакова у финалу се бори за ЗЛАТНУ МЕДАЉУ.”

Реакција 1: „Браво за нашу српску земљу! Само напред и да нам увећате биланс медаља још.”

Реакција 2: „Тако је брее, Србија доминира са медаљама на овој Олимпијади”;

– Коментар и реакција (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Него златна медаља у цудоу за КОСОВО, БРАВО ЗА НОРА ЂАКОВА.”

Реакција: „Браво! Још једна златна за Србију!”

Такође, постоје и други примери у којима се појављује тема Косова и Метохије, попут следећих:

– (у потпису „Питама близанце“): „Зашто за репрезентацију Србије игра човек који подржава сецесију КиМ?” (Б92, 29. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Доминиканска Република, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „БОГ ЧУВА СРБЕ!!!!”

Реакција 1: „И Косово. А да, Косово није сачувао. ;)”

Реакција 2: „Само полако... Враћа се Гвоздени Пук кад-тад. ;)”;

– „Барем нам Косово води против Данске.” (Мондо, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП).

Једна од главних интерних подела је на релацији Црвена звезда – Партизан, што су клубови које подржава доминантан број навијачки опредељеног становништва Србије, а и шире од тога, посматрајући кроз нацију и друге просторе, с тим да су на просторима некадашње Југославије ова два клуба од раније имала симпатизере и међу другим нацијама. Кроз агрегацију садржаја, низ коментара у наставку, види се комплексност тог односа – отворене мржње и прозивања за пропаст одређеног националног спортског тима, затим преузимања заслуга за успехе националних селекција по клубу, као и успехе и неуспехе овдашњих спортова уопште, подизања „у небеса” и омаловажавања актера, потом и позиви на помирење, јединство и похвале актерима без обзира на клуб из којег потичу или за који играју или чији су симпатизери, као и истицање неопходности превазилажења клубашких подела и анимозитета према активним корисницима и другима који јасно стављају клубаштво испред националног спортског тима, националног јединства и сличног.

Такав један креиран својеврсни фид¹¹⁶ може бити следећи:

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП)

Коментар: „Јасан знак да ми немамо селекторе, него лелемуде, паламуде, филозофе који прате трендове у паламуђењу, интересима и богаћењу, а Европа одмиче у спорту. Тако ти је то кад ти репрезентовање спорта организују Кокеза и свита, уз асистенцију Терзића, Човића, Симовића, Тончевих... Видић узалуд прича.”

Реакција 1: „Зашто упорно запостављате фантастичну тројку ВВВ? Неки од њих су у политици 30 година а немају везе са спортом...”

Реакција 2: „Зато што они не могу ни да присмрде, једини који има користи је црни бик Бјековић, јбг скупи томпуси.”;

– Коментар и реакција (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП)

Коментар: „Једно питање... Шта је оно на северу... И откуд то ту”

¹¹⁶ Фид је, иначе, „стрим садржаја кроз који можете да скролујете. Садржај се приказује у блоковима који изгледају слично и понављају се један за другим. На пример, фид може да буде уреднички (нпр. листа чланака или вести) или унос (нпр. листа производа, услуга итд). Фидови могу да се приказују било где на страници.” (Google AdSense Помоћ)

Реакција: „Наш стадион, наша ствар. Кад направе национални нек стављају шта хоће. На крају крајева Звезда је Србија. Ако се ФСС то не свиђа увек могу да играју на армијском пашњаку.”;

– „Док је репрезентација=звездасрбија, што је вечерас круну имало на дневнику РТС кад водитељ без трунке блама и премишљања каже да вечерас у Митићевој рупи екипа цвезде дочекује Португал, радоваћу се сваком неуспеху ове бедне чете. А ово са изједначавањем цвезде и репрезентације је сувише често на националним телевизијама да би било случајно. Друга ствар црвено-бели дресови који опет па везе немају са Србијом. Репрезентација ће да ме занима кад буде ушла у оквире националног тима. Тима свих нас. А док је изједначена са цвездасрбијом из то сто ме не интересује чак ће ми сваки пораз бити драг. До неких бољих времена идемо напред Португал, напред Роналдо.” (Б92, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Ништа горе и огавније на овом свету од навијача Партизана у кошарци и Звезде у фудбалу. У све се као разумеју а две благе везе са реалношћу немају. Ало бре дилеје, 2021. година, свет се мења. Гледајте утакмицу и на крају дајте неки паметан коментар. Само Звезда, Партизан блабла, ало бре клошари игра РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА СРБИЈЕ.” (Б92, 29. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Доминиканска Република, квалификације за ОИ);

– „Брз опоравак Јовићу. Велики си фајтер па се надам да ћеш се вратити брзо и да се следеће сезоне 'гађамо' у вечитом дербију.” (Б92, 30. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Филипини, квалификације за ОИ);

– „Све звездаши. Еј на шта је спала наша некада славна репрезентација. Него ово и није иста репрезентација, ја ову не видим као моју.” (Б92, 30. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Филипини, квалификације за ОИ);

– „Дежурни пљувачи наше РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ треба да вас буде СРАМОТА. Момци су се одазвали позиву ОТАЏБИНЕ и због једног лошег дана или сат времена ви се усуђујете да их прозивате, уместо Јокића који је могао а није хтео да игра. МОЈА СРБИЈА ЈЕСТЕ И ОСТАЋЕ ЗЕМЉА КОШАРКЕ. ВЕЛИКА ПОДРШКА СЕЛЕКТОРУ И ИГРАЧИМА, АКО И ОДЕ КОКОШКОВ ОНОМ КО ГА БУДЕ НАСЛЕДИО, А КАРИ ПЕШИЋ БИ МОГАО ДА БУДЕ ОПЦИЈА ИЛИ САЛЕ АКО БУДЕ ЖЕЛЕО. ПОЗ СА МАЛОГ КАЛЕМЕГДАНА И СЕВЕРА ИЗ КОЛЕВКЕ КОШАРКЕ У СРБИЈИ ЗА ЈСД-овце који већином пљују све што није СРО. 😊 Објавите коначно коментар па нека ми лупају минусе сви ови из СРПСКИХ ЗЕМАЉА. ОТАЏБИНА ЈЕ МОЈА (СРБИЈА) ЈЕДНА ЈЕДИНА. (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакције (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар (у потпису „Издаја од звездаша је видљива”): „Звезда – Италија 70 – 120, овако ће некако завршити ова спрдачина. Ликовали су ови опајдарини навијачи, прва постава 5 звездаша... Сад их читам како кмече на Јокића. Па није Јокара луд да игра са неким калинићима и осталом боранијом. Кривац се зна Човића блато који су довели ову кокошку са задатком да заједно са звездашима униште и кошарку. Фудбал су ти удбаши уништили сад кошарка па ће пријећи на ватерполо... Рекао и не порекао, не вјеруј звездашима НИКАДА ама баш никада. Издају гдје стигну.”

Реакција 1: „Прескочио терапију?”

Реакција 2: „Твој IQ је једнак собној температури.”

Реакција 3 (у потпису „С***м”): „Вам се на клупско препирање. Све бих ја вас у рудник па се тамо препирите. 🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔”;

– Коментар и реакција (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „БЈЕЛИЦА НАС 'УНИШТИ' (КАТАСТРОФАЛАН ВЕЧЕРАС). МА ТО ТИ ЈЕ ТО, ЧИМ СЕ НЕКО ДОВЕДЕ У ПИТАЊЕ СА ОЗЛОГЛАШЕНИМ КК–ФК ПАРТИЗАН ЗНА СЕ ШТА УСЛЕДИ! 'ДУБИОЗА'...”

Реакција: „Не требају нама ратови, поубијаћемо се ми сами...”;

– „Ето ти сад, Пиксета не миришу гробари, као много је црвен, а ни ове његове црвенкапе, бацили му ономад бомбу на гајбу. Па ти буди селектор у балканском менталном свињцу...” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

– Коментар и реакција (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП)

Коментар: „Укинути Звезду и Партизан и читавој Србији има да буде боље. Клубови који имају такве навијаче, који мрзе репрезентацију, треба забранити. А и мање криминала ће бити. Е сад ви објавите ако смете овај коментар.”

Реакција: „Једноставније би било да портали, који желе да буду озбиљни, проверавају социјални IQ корисника, па ко има испод 60 нема приступ. Ипак је ово 21. век, век високих технологија које нажалост прати ниска свест и интелигенција. Пар стотина, од хиљада и хиљада корисника, треба искључити и пружити им помоћ тамо где је за то место.”;

– „Децо маните се клубаштва. Игра Србија. И као по обичају не ваља овај не ваља онај. А ко ваља? Зато нисмо ништа. Јер уместо да имамо култ репрезентације ми се бавимо клубаштвом. Кога у Шпанији брига ко је из Реала а ко из Барсе?” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП);

– Коментар и реакција (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар (у потпису *Espana – Pikseta 1:2*): „Ја сам окорела циганштура али ВОЛИМ ТЕ БРАТЕ МИТРЕ. ❤️❤️🔥🔥🔥🔥🔥🔥”

Реакција (у потпису „Пфк”): „И ја Пиксету највећег са ових простора!”;

– (у потпису „Партизановац”) „Ово је веееееелииииикаааааа победа наше репрезентације после x година. Браво момци, срећно у Катару. Доста више поделе. Навијајмо за Србију а не Партизан или Звезду. Уа поделе” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар (у потпису „ТозаЦзв”): „Ако се бар данас не ујединимо, онда смо стварно испод просечне интелигенције. Звездаш сам, али Митровића ћу да урадим у стану. ЖИВЕЛА СРБИЈА 🇷🇸”

Реакција 1 (у потпису „Пфк”): „Ја урадио Пиксија!”

Реакција 2: „Са вама после свих крађа и Србије и у спорту и уништавања Партизана ви сте за мене вечно највећи непријатељи и Србије и Партизана.”

Реакција 3: „Свака част Митру али људи не знају шта пишу. Ово је победа свих играча. Да Тадић није дао гол било би нерешено. Што је Митар бољи од Тадића.”;

– Коментар и реакција (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Драган Стојковић, Звездино дете и Србија је на светском првенству, идемоооо! Певај Србијо, плачите Загребчани са војнога стадиона.”

Реакција: „И исто плачи Турчине из лавора код Љутице Богдана!”;

– „САМО ЈЕДНО ВЕЛИКО БРАВООО... НИ ПАРТИЗАН НИ ЗВЕЗДА НИСУ ПОБЕДИЛИ ВЕЧЕРАС, ВЕЋ СРБИИИИИИЈАААААААА...” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Мондо, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Поред кошарке ето је још једна последица уништавања најтрофејнијег клуба у Европи и језгра репрезентације – Партизана.”

Реакција 1: „Никад ништа нисте плаћали, све приходе од спортског центра који вам је поклоњен сте узимали... И онда кад струја, вода, грејање дођу на наплату, кмечите како вас неко уништава.. За добре резултате сте заслужни сами а када је лоше, е онда вас држава уништава, је л’ тако? Ех кад би и друге клубове тако држава ’уништавала’ као вас све ове године, можда базени не би били празни...”

Реакција 2: „Погледај резултате репрезентације док је Партизан узимао титуле... 5–8. места, па 13. итд, итд... А ватерполо има везе са Партизаном колико ја са Марсом. Све интернационални, играју у најбољим клубовима. Заштитили се и то је то. Видећемо како иде даље...”;

– Коментар и реакција (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Ево шта се деси кад један лудак умеша прсте у спорт. Сметао је Партизан, расадник талената... Битнија је Звезда од репрезентације... Не мислим само на ватерполо, паметни и одрасли ће разумети, а клинци нек лупају минусе. Јако страшно.”

Реакција (у потпису „Пустите ми коментар више”): „У ком универзуму ви живите? Па то расадник талената значи само да ви имате права на базен и најталентованије играче. Је л’ звезда крива поново? Па ово су најбољи играчи какве везе има са клупском сценом. А не мислиш само на ватерполо, у вашој глави само Партизан сме да буде шампион и нико други живи. Јако је страшно како манипулишете сваки пут када игра репрезентација и остављате овакве клубашке коментаре.”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Ја сам страствени навијач Партизана али ме у овом тренутку не занимају ни Партизана ни Звезда, дај заборавите клубове бар на сат времена.”

Реакција: „То кажи твојим глодарима.”;

– Коментар и реакције (Телеграф, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Сва седморица су Партизанова школа ватерпола. Радујте се данас злату, јер нећемо дуго времена освајати медаље, тешки дани су пред нама.”

Реакција 1: *Ex headhunter*, смањи мало доживљај, данас нема места за Звезду и Партизан, данас игра Србија! Момци, хвала вам за све, Србија бољу спортску екипу није имала, било је сјајних кошаркаша, одбојкаша, да не причамо о појединцима, али ви сте узели све што се могло узети, још сто пута Вам хвала, а данас само рутински. 😊”

Реакција 2: „Ајде престаните више са тим глупим поделама, момци играју за Србију!”

Реакција 3: „Кад крене пљување по Партизану нек се сете шта је ВК Партизан урадио за ову земљу а шта ВК Звезда.”

Реакција 4: „Еј Србија је у питању. Лупаш (Савић Звезда, ипак Звездина школа).”

Реакција 5: „Кога бре брига данас за Партизан. Момци се боре за Србију. Иди мало под туш и размисли о свом животу.”;

– Коментар и реакције (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Ајмо сад газити Туркиње ко Партизан опајдару... Само газииии, растурај, разбацуј, мељи, тари...”

Реакција 1: „Да мељете то сте доказали, остало ништа. Бункераш. 🤔”

Реакција 2: „О чему ти? Игра Србија а ПАТЛИЦАНААА није ни на видику!!! Србијаааа ❤️”;

– Коментар и реакције (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „А ни слова о партизановој машинерији која се спрда са Цедевитом.. Гледам и одбојку, ал’ и Партизан... С пола снаге показују која ће то бит сила...”

Реакција 1: „Видели смо јуче ту вашу машинерију. Ово је ипак за треће место.”

Реакција 2: „Нагледаћеш се кад почну мљет опајдару хахаха”

Реакција 3: „И премало се пише о њима обзиром колико су постигле и дале тако да ћути тамо!!!”

Реакција 4: „ПА КО ДА СТЕ ИГРАЛИ ЕЛ. АХАХАХАХАХА. А БАНАНЕ? А ДА ТУ ЈЕ ВИСКИЋ.”;

– Коментар и реакција (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Стварно бих замолио модераторе или ко већ пушта коментаре да обрати пажњу на ову дечурлију која се и код успеха РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ СРБИЈЕ расправља и води имбецилну расправу везану за близанце. Дегутантно је читати тако нешто као да смо на пијаци а не на интернет сајту. Унапред хвала.”

Реакција: „ТАЈ РАД! СЛАЖЕМ СЕ!”;

– „Људи, молим вас! Вечерас је победила Србија. Престаните са тим поделама на Звездаше и Партизановце. Ако смо такви у фудбалу такви ћемо бити и у наредним ратовима који су неминовни... И све то на радост наших непријатеља. Размислите о томе.... Непријатељима су исти и Звездаши и Партизановци... А ви наставите... Како хоћете. Ја само знам да вечерас нисам делио играче по клупској припадности... Вечерас су они сви били моји!!” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Заболи ме ку__ц и за Звезду и за Партизан. Вечерас смо сви исто то да вам буде јасно, нема више препирке Звезда, Партизан, овде се више жали што је Србија отишла у Катар него што се радујете, вама криво што сад не можете да пишете коментаре типа да окривљујете једни другима играче Звезде и Партизана” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП).

Међу интерним поделама налазе се и оне које се односе на схватања и тумачења релација између Београда, главног града Србије и других градова, па се тако и спортски догађаји користе за изражавање ставова по том питању. Један значајан оквир у којем се појављује та тема јесу места организације утакмица националних спортских тимова када је Србија домаћин. Примери су следећи:

– „Београд не треба да буде град у коме се игра финале било чега! У Нишу би било све другачије!” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП)

Коментар: „ФСС би требао да размисли да се ове неке утакмице са слабијим противницима играју у Нишу, Новом Саду, Крагујевцу, Јагодини, Суботици... Ако Београђани не могу да напуне Маракану, има људи који воле да гледају своје репрезентативце.”

Реакција: „Слажем се у потпуности... Могу 'мање утакмице' да се одиграју у другим градовима. Ево, реално гледано 'ТСЦ арена' је била ко поручена за овакав меч. А реално је и супер стадион.”;

– Коментар и реакције (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП)

Коментар: „Колико народ поштује репрезентацију показује број гледалаца на трибинама... Нема ни 1500 гледалаца...”

Реакција 1 (у потпису „Леголас”): „Не, то је одраз размажености Београђана. Директна и недвосмислена. У том граду се игра деценијама, уместо да се игра у свим већим местима широм Србије. Од Ужица до Суботице, Ниша, Бор, Ваљево, Шабац, као да не постоје. А свуда би десет хиљада најмање дошло људи. У Београду од два МИЛИОНА људи, не дође ни ПЕТ.

Срамотно, комплексашки, и краће провинцијско понашање. Задња, и јако важна утакмица Србије на домаћем терену, а празан стадион практично. Треба да репрезентација игра тамо где има подршку народа. Очигледно да у Београду нема. И то би требало променити, и не монополизovati више игре репрезентације у Београду.”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Шта причаш? На ком стадиону да играју?”

Реакција 3 (у потпису „Срба Дорћол”, одговор на Реакцију 1): „Моли се ФСС да организује неку утакмицу репрезентације и у Леголасовом селу. Можда већ следећи сусрет у квалификацијама за сеоско првенство света. Сигурно ће бити посета на нивоу, може Леги да поведе и краву Руменку и бика Васу да заједно клепећу и навијају.”;

– „Боље да су играли у Сурдулици, било би више навијача. Има још градова у Србији где би сигурно био пун стадион. Ниш, Нови Сад, Горњи Милановац, Јагодина, па и Бачка Топола.” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП);

– „Празан стадион, брука. И ми хоћемо на СП да идемо, пи, овај народ ништа не заслужује.” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП)

Коментар: „Београд два милиона становника, овамо не могу да напуне стадион од четрдесет хиљада. Срамота!! После се нешто к*рчимо и правимо паметни.”

Реакција 1: „БГ има 1,6 милиона становника са округом, без само 1,4 милиона. Сви га праве већег него што је.”

Реакција 2: „Ови слепци не заслужују више. Одакле идеја да се зову и у првих једанаест поново налазе играчи који нити су стандардни нити су у форми? Менаџерисање класично, зато нећемо видети ни једно велико такмичење. Ранг Луксембурга и Фарских острва.”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 1): „Београд има 2 милиона становника јер да има само 1,4 милиона нас у Србији би једва било 4 милиона становника.”;

– „Ниш, Крушевац, Нови Сад, Бачка Топола? Докле више Београд?” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП)

6.3.2.13. Колективна угроженост

Имајући у виду ранију споменути сврху спорта као супституцију у појединим друштвима за недостатке у другим сегментима, самим тим му се даје надреалан статус, који далеко превазилази саму игру. Управо та чињеница, да постаје „више од игре”, доводи до поистовећивања са успесима и неуспесима, па и до пресликавања других међународних односа и учитавања других колективних траума и предрасуда у дискурс који говори о националним спортским тимовима, без обзира на реалну основу таквог уверења. Чак долази до тога да се имагинарна или стварна колективна угроженост нације изједначава са статусом националног спортског тима на међународној сцени.

На тај начин се може креирати слика о колективној угрожености, жртви међународних интрига и друго, која у себи има и елементе моралне панике¹¹⁷, како у спорту, тако и у другим сегментима живота или уопште. Та угроженост у коментарима се доводи и у везу са инатом, као окидач који га покреће. Међу примерима су следећи:

- „Западњачка правда упакирана у тобожњу демократију и то увек према Србији и Русији.” (Курир, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);
- „Америка са својим европским подрепашима против правде и Србије.” (Курир, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);
- „Па нас краду од кад је света и века, а ми као феникс се издижемо и добијамо на крају! Свака част Девојке! 🤔👉👉” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);
- „’Хвала ти Србијо што нам дајеш прилику да те представљамо свуда по свету’, рече Соња Васић *MVP* ЕП. Шта рећи после оваквих речи, краљица. Не желим да критикујем никога ко неће да игра али мора да зна да играње за национални тим сви ми доживљавамо јако лично, саживимо се са њима (свим нашим спортистима) и кроз спорт побеђујемо и те велике и моћне земље, кроз то им враћамо и оне неправде које чине према нама, и показујемо колико вредимо. Зато нема веће части него обући национални дрес и играти за свој народ који дише за тебе. Живела Србија.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Против судија, против свих! Идемооо!” (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Свуда али баш свуда наши спортисти морају да играју против судија” (Блиц, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);
- „Срамотно суђење против нас у оба меча... А ови одоздо потерали Нолета... Не умеју другачије да нас зауставе него крађом и манипулисањима! Пу белосветски мишеви!” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Сви су против Срба.” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

Идентификовани су и коментари који изражавају другачији став, између осталог и следећи: „Ми смо једина држава на свету којој су увек судије криве” (Мондо, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство). Такође, ту су и коментари где су супротстављена мишљења корисника, о чему говори следећи пример коментара и реакција (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре):

Коментар: „Ау која крађа судија, да ли је могуће да нас сви мрзе овако!”

¹¹⁷ Кенет Томпсон (*Kenneth Thompson*), када говори о становиштима битним за разумевање феномена „морална паника”, истиче следеће: „Прво – јавља се у облику кампања (крсташких похода) које трају непрекидно током неког периода, било кратког или дугог. Друго, она одговара људима узнемираним очигледним раслојавањем или сломом одређеног друштвеног поретка, што их на неки начин угрожава. Треће, она показује да су моралне смернице нејасне. Четврто – да политичари и одређени део медија просто жуде да поведу кампању и предузму акције за које тврде да ће зауставити опасност. И на крају, аутор коментара закључује да морална кампања сасвим занемарује праве разлоге друштвеног слома.” (Thompson, 2003: 10–11) Иако у анализираним коментарима нема свих тих елемената, препознају се поједини, који могу добити пуни смисао неком даљом анализом, односно другачије структурираним узорком, који обухвата и сензационалистичке новинарске садржаје и коментаре као део заједничког партиципативног текста, где има више примера. Када је реч о узорку примењеном у овом раду, у коментарима се појављују елементи дискурса који говоре о угрожености нације поступцима спољних фактора, без обзира на стварну слику, па таква конструкција даље постаје аргументација за оправдавања одређених поступака, надаћа и другог, док се занемарују други фактори.

Реакција 1: „Запитај се зашто, није случајно.”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Није наравно. Зато што их све деремо где стигнемо, као и овај пут! Кладим се да си на то мислио. 😊”

Управо у тим тренуцима када се говори о угрожености, корисници истичу инат¹¹⁸ као кључни фактор преокрета, о чему говоре и следећи примери:

– „Само се ви играјте са нашим инатом! БРАВО ДЕВОЈКЕ!!!” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „Једно велико браво и хвала девојке за сваки пут кад нас обрадујете као вечерас. Ви сте понос Србије као и сваки спортиста који донесе медаљу са неког такмичења било индивидуално или тимски. Србија једна мала земља али са великим срцем излази на мегдан много већим и снажнијим државама и побеђује. Што нас они више мрзе и притискају то је наш инат већи. Спортски поздрав из Немачке. Живела СРБИЈА” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Стварно најбоље... Српски инат наставља да хара... Браво девојке!!!!” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Ех судија, судија, од Бога ниси јачи! Тако је момци!!! Ово ми најдража победа икад, онако из ината! Препоносна, идемо по злато!♥” (Курир, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Леб те ј... Срби деру само кад инат ради. :)” (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „Кајмакчалан 1918”) „Хвала судијама што пробуде србски инат кад нам је то најпотребније.” (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Морало је да се врати. Сваки напад смо погађали пречку, имали смо 10 пречки и ове ретарде од судија. Али ИНАТ је чудо а и ИМА БОГАААААААА.” (Спорт клуб, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Срби из ината!” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

6.3.2.14. „Домаћи” странци – „за” и „против”

О страним селекторима на клупама националних спортских тимова Србије и учествовању страних играча у домаћим селекцијама говори се и у коментарима, снажније и у ширем контексту него у анализираним новинарским садржајима, најчешће ограниченим управо на догађај о ком извештавају. Тако се у коментарима отварају питања сврсисходности страног селектора и натурализовања играча за националне селекције, наводе се различити примери итд. Уосталом, то је тема која је, иначе, присутна у овдашњим медијима и јавности годинама, а натурализовани спортисти су већ донели Србији најзначајнија међународна одличја у различитим спортовима.¹¹⁹

¹¹⁸ „Инат (тур. *inat*, арап. *'inād*) – пркос, тврдоглавост, упорност у противљењу.” (Вујаклија, 2004: 327)

¹¹⁹ Примери натурализовања спортиста познати су од раније, како у спортовима анализираним у овом раду, тако и у другим, а мотиви су различити – од заобилажења регулативе која ограничава број странаца у клубовима на одређеним утакмицама и/или у одређеним такмичењима, до националних интереса. Више на: https://www.b92.net/sport/teme/luka-nikolic.php?yyyy=2022&mm=07&nav_id=2185713 (Nikolić, 2022), <https://www.zurnal.rs/sr/clanak/129318/miks/borilacki-sportovi/pozlatili-srbiju-legionari-za-visoke-domete> (Sportski

Имајући у виду да је селектор мушког националног рукометног тима Србије Тони Ђерона из Шпаније, пракса показује како победа и реми са једне стране, односно пораз са друге стране (исти противник, размак између две утакмице у квалификацијама и једне на ЕП је годину дана) мењају расположење активних корисника, са јасном назнаком да чак и у коментарима испод истог догађаја долази до сучељавања мишљења и потпуно различитих ставова. О томе говоре следећи примери:

– „Игра личи на нешто са овим Шпанцем. Само стране селекторе доводи у свим спортовима, нема другог решења за трулеж нашег (не)система рада.” (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП);

– „Играмо тотално другачији рукомет... Требало је да дође странац да нас научи модерној транзицији... Браво момци!” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Та разлика у приступу, васпитању, одговорности нашег тренера виде се у тренутку судијске неправде према Кукићу 2 минута пре краја. И док би сви Срби скочили на судије и вероватно добили још једно искључење он је тог истог играча прекрио погледом да се лопта не сме задржавати после судијске одлуке ма каква она била. То се учи или требало да учи у пионирским селекцијама.” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Треба понудити селектору Ђерони да са својим људима преузме цео рукометни савез, да организују рад са младима, систем такмичења у свим ранговима такмичења... И наравно у свему томе дати им одрешене руке. Спортски поздрав.” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Само странца за тренера, сад се видјело да је то једино могуће рјешење... А, још из најјаче рукометне тренерске школе... Јер, странцу не можеш да кажеш, игра овај, игра онај, него само по заслуги...” (Моцарт спорт, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Ко је селектор Србије, прича а нико га не слуша, какав енглески језик, везе он нема...” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Толико од Ђероне. Не иде Шпанац са српским менталитетом...” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство).

У тренуцима еуфорије због успеха у квалификацијама за ЕП ишло се корак даље, па се позивало да се слично учини и у другим националним селекцијама, што је проузроковало одговоре других активних корисника и један од примера који није донео жељене резултате:

– „Овако у свим спортовима треба да нас тренирају странци, квалитет у игри имамо у свему (да се не лажемо), по могућности Шпанци или Немци да буду тренери. Замислите неког Немца у фудбалу (небо је граница).” (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП);

– Коментар и реакција (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП)

Коментар: „Пре 40 година, Шпанце смо учили како се игра рукомет, а данас Шпанац диригује Србима. Биће све ОК. Још кад би се и они из ФСС угледали на рукометаше, можда би нам и тамо свануло.”

Реакција: „Па нама је у фудбалу Шпанац већ био селектор...”;

žurnal, 2022), <https://www.maxbetsport.rs/posrbjavanje-lista-stranaca-zvezde-i-partizana-koji-su-dobili-srpski-pasos-189817> (Prlina, 2020) и <https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3153451-gde-su-sta-rade-sportisti-koji-su-dobili-srpski-pasos-posle-nekoliko-meseci-u-zemlji> (D. S., 2020).

– Коментар и реакција (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП)

Коментар: „И у фудбалску репку кад би довели неког Шпанца, где би нам био крај...”

Реакција: „Хавијер Клементе, крај.”

Такође, тема страног селектора актуелна је била и када се говорило о женском националном рукометном тиму Србије (што се потом и догодило):

– „Само странац за тренера и ова екипа има потенцијал... Као и у мушкој репрезентацији” (Телеграф, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Селектор странац и то из Скандинавије!!! Ако се добро сећам беше једном једна Норвежанка и једино тада смо играли прави рукомет!” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Љуби је време да иде. Тренер треба да буде или странац или неко наш ко је годинама у другом систему тј. иностранству. Рецимо Аца Кнежевић, он је годинама тренер у Бундеслиги?” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Спорт клуб, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Само слеп човек и рукометни савез не виде где је проблем. Уништили смо по 2 генерације у обе селекције због тренера и савеза који се нису мрднули од 80-их година прошлог века, пропустили су 40 година модернизације овог спорта. Докле год се не ангажује страни тренер ми нећемо мрднути са дна.”

Реакција: „Зашто страни тренер, зар стварно мислиш да нема ниједног нашег тренера који практикује модернију игру и јачу одбрану? Проблем је што ми нисмо као народ спремни на промене и не прихватамо и не упуштамо се ни у шта што је другачије и то се види у сваком сегменту како спорта тако и нашег живота. Увек ће да се нађе неки старкеља и да критикује и ако неко проба да унесе новину бива ’каменован’. Баш напротив, наши тренери и људи направиле чудо у свету. А за остало се слажем.”

После олимпијског квалификационог турнира у Мађарској, на којем женски национални рукометни тим Србије није успео да се пласира на завршни турнир у Токију 2021. године, селектор је постао Словенац Урош Брегар. Примери у наставку показују променљив однос и према његовом ангажовању:

– „Словенац, селектор зашто?... Мислим да председник треба да полаже и за рукомет јер евидентно да немамо тренера... Срамота да су изгубиле од Исланда, никада нисам чула за Исланд у женском рукомету.”¹²⁰ (Б92, 10. октобар 2021. године, рукомет – жене, Исланд – Србија, квалификације за ЕП);

– „Добро ово изгледа бога ми, боре се и све док се боре до последње лопте добро је. Словенац је за ово мало времена направио више него што неки наши селектори нису урадили у претходних 20 година од 2001. И да, да не заборавим... Први голман мора да буде Граовац јер се види да је дупло квалитетнија од Рисовићеве.” (издвојени део коментара, Б92, 5. децембар 2021. године, рукомет – жене, Камерун – Србија, Светско првенство);

¹²⁰ Председник Републике Србије Александар Вучић је претходно уписао струковне студије за кошаркашке тренере (РТС, 2020).

– „Шта ће им тек урадити Францускиње! То ће бити перверзија. А и Црногорке, које су сада танке, али против Србије једу паркет... Катарина Лишчевић. Бити њен тренер је за бенефицирани радни стаж. Толико изгубљених лопти по мечу, ненормалног трчања без идеје, на један добар потез по три-четири лоша. Она мала Јовић таман мало среди игру, ето Катарине да све врати на старо... Нема сврхе тренер са стране ако није у стању да промени филозофију игре и улије мотивацију и самопоуздање... А Брегар то не уме, није неки посебан квалитет. Све губимо до краја. Без проблема. А ону Петровић вратити авионом кући, онако се понашати није нормално... Значи, Лишчевић, Рисовић на клупу као реликте пропалог рукомета.” (Б92, 7. децембар 2021. године, рукомет – жене, Русија – Србија, Светско првенство);

– „Резултати у мушком и женском рукомету показују колико је код нас струка у каналу. Док су националне селекције водили домаћи 'стручњаци' нисмо знали где бијемо а чим су посао преузели странци одмах се види резултат. Сви који себе називају тренерима могу слободно да поцепају своје дипломе и да иду да гаје козе и бели лук. Мада и за то треба озбиљно знање...” (Б92, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство);

– „Води их Словенац то је велики плус” (Блиц, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство).

Карактеристичан пример из другог спорта су наступи натурализоване држављанке Србије Ивон Андерсон, рођене у САД, за женски национални кошаркашки тим Србије. Попут претходног примера, било је низ коментара и за и против те одлуке селекторке Марине Маљковић и овдашњег националног кошаркашког савеза, попут следећих:

– „Све похвале. Али чему Американке у репрезентацији?” (Курир, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „Не знам зашто али и да освојимо ово првенство апсолутно ћу бити равнодушан јер не желим да гледам странце у нашој репрезентацији. Срамота.” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „Браво девојке браво Марина и свака част Ивон и наклон до пода показала си игром и певањем химне шта ти значи Србија. Добро нам дошла Српкиња Ивона. Хвала вам за ову срећу целе нације...” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Па ова Андерсон је већи Србин од 90% вас овде који причате против ње. Девојка има *sojones* до неба. Мене је одушевила док је певала химну. Зато немојте бити смешни са тако глупим коментарима, ове девојке заслужују наклон до пода.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Смејали смо се Хрватима за натурализоване играче, а ми сад исто радимо. Никаква ово титула није. Ајд' уздравље” (у потпису „Стефан БГ”)

Реакција 1: „Пали шабане, овим глупим коментаром си показао да си мањи Србин од оне коју прозиваш.”

Реакција 2: „Хахахаха, какав мозак.”

Реакција 3: „'САД исто радимо' а Данијела Пејц играла за Србију већ 2015. године. Толико о твојој информисаности!”

Реакција 4: „Расисто у мишју рупу бих ја тебе. Већа је Српкиња Андерсон од тебе.”

Реакција 5: „Не лупетај београдски мотачу каблова. Само је Андерсон странац у репрезентацији и у Србији нема посрбљених Хрватица као у хрватској покатоличених Српкиња. Одвођави низводно...”;

– „Ова мала Ивон Андерсон толико игра срцем за Србију, да просто не могу да верујем колико. И онда читам идиоте који је пљују, против ње само зато што је Американка... А више је она дала Србији од свих тих пајсера.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Један од најјачих утисака вечерас је Ивон Андерсон огрнута српском заставом. Нисам заборавила ни Данијел Пејц и жао ми је што није овде да се радује заједно са осталима. Поздрав свима који нашу репрезентацију осећају као део своје личности!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Наклон до пода и хвала, Ивон Андерсон ми је кроз овај турнир заиста зарасла за срце, сад је и званично наша. Негативци нек пукну, ја сам уживао у борби и кошарци коју су девојке играле, види се да им је репрезентација све.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Само бих приметио, свим девојкама и тиму око њих капа доле за све ове године. Оно што је по мени кључно било, та карика која је недостајала, можда, је Андерсон, а пре пар година Пејц... Е зато је Марина доктор. 😊👉” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Наша црнкиња играч утакмице и Дабовић са 2 тројке кад смо се одлепили. Крајишник у нападу не може ништа да постигне али је била одлична у одбрани. Ово ми је друга утакмица да гледам нашу женску репрезентацију и паметно смо урадили са Американком на плеју, то је стварно и пресудило на овој утакмици, видели смо кад је изашла тешка криза у нашој игри” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Једна Американка се онако бори за Србију и онако пјева 'Боже правде'! Хвала ти Ивон. ❤️” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Честитке девојкама, али са странцем у екипи то за мене није то.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Зашто не питамо тамо клупу Канаде да ли нека Канађанка жели да игра за нас? Купили смо Американку па што не би још неког. Па да се радујемо успеху своје репрезентације.” (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре).

За разлику од доласка страних стручњака на клупе овдашњих националних спортских тимова, питања натурализовања спортиста су знатно комплекснија, имајући у виду неопходност добијања овдашњег држављанства. Зато је и расправа са аргументима за и против интензивна, не једино када је реч о Ивон Андерсон. Примери су следећи:

– „Треба бојкотовати ову женску кошаркашку репрезентацију док не престану да доводе странкиње. Да то буде уосталом и упозорење осталим српским репрезентацијама да не покушавају слично. Немам ништа против ове Андерсон али за Србију не могу да играју странци ни у једној селекцији ни у једном спорту. Клуб је клуб, репрезентација је репрезентација. Макар били последњи у сваком спорту, али знамо да смо то ми. Стоп странцима у српским репрезентацијама!” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „А чију школу кошарке представљају ове Американке у обе екипе, а и у осталим екипама на турниру? Шта значи реч репрезентација? Шта се ту репрезентује? Ускоро ћемо имати и трансфере играча међу репрезентацијама. По репрезентацијама ће играти просечни амерички кошаркаши и кошаркашице. Има ли смисла гледати било шта друго осим *NBA* и *WNBA*? Прво смо имали Пејџ, ево сада је ту Андерсон, ускоро ћемо их имати 2, па 3, па онда више од пола тима као што нам је ситуација у клубовима. Док у клубовима то још има неког смисла, заиста је потпуно бесмислено у репрезентацијама.” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „Са странцем у екипи није то та драж.” (Б92, 26. јун 2021. године, кошарка – жене, Белгија – Србија, Европско првенство);

– „Андерсон са заставом пева химну, фантастично! Можете да не волите што доводимо играчице које немају рођењем везе са Србијом, има ту и добрих аргумената, али ову девојку ко пљује, треба да га је срамота.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Најбоље да платимо још 11 Американки, онда освајамо злато сигурно. Срамота шта су урадили од репрезентације. Ово није Србија, ово није репрезентација.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Ивон са заставом Србије и пева химну. Генерално сам против натурализовања, али исказала је велико поштовање према Србији овим. Сјајна кошаркашица то нема дилеме никакве” (Спорт клуб, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Свака њима част, али кад видим Андерсон... Немам тај осјећај, знам да је нека наша дјевојка остала кући. А да је отказала нпр. Васић због умора, било би ко за Јокића. Тренираш, сањаш Олимпијаду, а онда ти неко каже 'види, довели смо једну Американку, остаћеш кући'. Ускоро гледамо натурализованог Американца и у мушкој селекцији, убијећен сам у то.”

Реакција: „Немој бре тако звучиш ко фашиста.”;

– Коментар и реакције (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Ја још увек не верујем да смо ми узели Американку да игра за нас кошарку. Никад ни нећу.”

Реакција 1: „Исто. Иако ћеш добити минусе. Писаће овде како здушно пева химну. Најгоре што је ово друга која није знала на мапи да покаже где је Србија.”

Реакција 2: „Репрезентација није клуб!”

Реакција 3: „И у мушкој репрезентацији треба а не да играју они полуиграчи.”

Реакција 4: „Ево управо за Италију злато на 100 м узео Џејкобс.”

Реакција 5: „Глупо ти упоређење. Тај Џејкобс већ 10 година живи у Италији, прича италијански, ожењен Италијанком с којом има децу која су рођена у Италији. Имао је италијански пасош и пре него што је постао успешан атлетичар. Дакле, он ће заувек живети у Италији и то не због атлетике. Док, ова Американка нема везе са Србијом, никада није ни живела у Србији, већ

је од недавно купљена репрезентативка. Престаће да буде 'Српкиња' и репрезентативка чим престану да је плаћају.”;

– Коментар и реакција (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Ја се надам да ће доћи она Кубанка за коју су писали јер стварно одавно имамо проблема са другим примачем, а сада на Олимпијади и са оба.”

Реакција: „Одлучила је да игра за Турску мада је добила наше држављанство. Паре су биле пресудне.”;

– „Док странци играју за нашу репрезентацију ја је нећу гледати!” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар (у потпису „Патриота”): „По мени треба још неку Американку купити па да јуришамо на злато. Мало је Ајвон. Колико је лакше у индивидуалном спорту само купиш једног Грузијца који везе нема са Србијом и донесе ти медаљу и узме пензију. Милина.”

Реакција: „Миришем ли ја ту неку љубомору? Па изволи патриото узми и ти неку медаљу, ко ти брани?”;

– Коментар и реакције (Б92, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Ово је срамотно колико наши немају појма и не видим разлог зашто и ми не доведемо неке Кубанце или Русе који немају места тамо да играју. Били би сигурно бољи од свих наших играча.”

Реакција: „Дај не лупај. Наши су матори, већина игра већ деценију, сви их знају, потребно је почети смену генерације, додуше то је већ требало почети раније. Али какво је стање са младима, услови, рад... Бићемо као Холандија која је била класа и нестала дуже време са сцене.”;

– „Пантер има наше држављанство, још једном. Немамо двојку осим Богдана, али нећемо да зовемо човека који је доказао да се бори као лав у српским клубовима, довољно млад такође.” (Б92, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);

– Коментар и реакција (Моцарт спорт, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Колико играча је дала Звезда 'симбол српства'? Аврамовић је био најбољи уз Петрушева. Пантер није позван, а може да игра за нас и ако нисмо расисти у чему је проблем да игра човек наравно ако би хтео.”

Реакција: „Не лупетај, Србија није Њемачка. Странац неће играти испред домаћег играча, па макар тај домаћи био Ратковица, а страни Кари. Тачка.”;

– Коментар и реакција (Моцарт спорт, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „А што није позван Пантер? Може ваљда да одигра неку утакмицу, да нам помогне. Критикујете Дангубића, Ристића, Аврамовића и друге. Па ми и немамо бољих који би тренутно могли да играју. Из Звезде

једино Калинић и Кузмић би могли да дају допринос, евентуално Добрић. Давидовац и Лазић и нису кошаркаши. А то што Мишко гура Загорца, па зар мислите да би Ефес пустио Петрушева да није тог истог Мишка.”

Реакција: „Српска кошарка припада становницима Србије, а не који се само ту воде. Не мислим само на Пантера већ и на Јокића.”

Уз претходно споменуто, међу коментарима се нашла и следећа прича, у којој корисник помиње период некадашње заједничке државе: „Чуо сам, да л’ је тачно ко ће знати, али да је младић из Демократске Републике Конго био поднео захтев тада за држављанство како би играо за тадашњу Титову СФРЈ, и они га одбили. И он отишао у *USA* где су га дочекали широких руку, био је то Дикембе Мутомбо.” (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Појам странца у домаћем спорту прожима се и кроз клупска такмичења, још интензивније, имајући у виду њихову већу присутност у том сегменту, што је нарочито изражено у кошарци, где су у неким клубовима и водећи играчи. О њиховој (не)сврсисходности такође се говорило у коментарима, што показују следећи примери:

– „Ово је време да се Партизан и Црвена звезда, тј. руководство кошаркашког савеза упита... Требају ли нам странци???? Нека наша деца играју на улицама, а ви доводите странце зарад интереса појединаца, и нећемо на Олимпијаду ни на било које такмичење наредних 100 година!!!!” (Блиц, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Немамо лигу, кошарка нам полако тоне. Докле нам играју странци у нашим најбољим тимовима од репрезентације нема ништа.” (Куир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Е, то вам је кад Звезда и Партизан доводе истрошене играче и недовољно квалитетне странце, а подмлатка нигде. И тако годинама у назад. Нећемо да признамо али лоше нам се пише.” (Куир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „А да узмемо неке црнце из Партизана, Звезде или било ког српског клуба.” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакције (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Нису криви ови играчи, а ни тренер, већ руководства клубова, разни Вилијамси, Пантери... И наравно АБА лига где смо потпуно запоставили младе играче због неких глупавих титула! И наравно, све полако дошло на наплату!”

Реакција 1: „Бравооооо”

Реакција 2: „Па и Словенци играју АБА лигу, и они имају и Адамсе и друге али????”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Требао је да позове Волдена и Пантера да играју, шта ће им пасоши ако не играју.”

Реакција: „И Пејца.”;

– „Па ви и даље имајте 70% странаца у Партизану и Звезди... Дошло на наплату... Срамота, а Јокићу друже... Далеко ти лепа кућа!!” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар (у потпису „Дука8999”): „Зашто туга, реално стање. Па ви доводите црнце и плаћајте силне паре, а сад што за нашу децу нема меса ником ништа. Гасе се наши мали клубови да би се гурале паре у Београд, пре 15 година свако треће село је имало кошаркашки клуб, сад све погашено јер се нема пара. И сад је дошло да нема играча за репрезентацију, некад их је било по 30–40 добрих, а сад једва скупе 15 и пола се не одазове ил’ повређено.”

Реакција 1: „Браво Дука за коментар.”

Реакција 2: „Све си у праву, само си требао рећи да је то са странцима почело од 2012–2014. од стране једног клуба, где се уништавао један, са великим државним парама гурао један који је уништио све што су генерације стварале... Убиле су ту децу, убиле су суштину.”

Реакција 3: „То је апсолутно тачно што си рекао, али и истина је да наши квалитетни играчи неће да се враћају у државу без огромних државних милиона па су клубови принуђени због европских такмичења да доводе бројне истрошене странце...”

Реакција 4: „Све си у праву само ниси споменуо Ловерња, Вестермана, Бертанса, Веселог, све из тог једног лошег клуба Црвене звезде.”;

– „Нисмо ми више велесила у кошарци, откако су странци главни играчи наших клубова.” (Мондо, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);

– „Ха, ха, смејурија. Требају нам 3, 4 црнца, као у сваком спорту. Што је Пешићу ово требало, уместо да ужива у пензији са унуцима хтео још мало да им заради.” (Мондо, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);

– „Замислите да у ЕЛ играју само играчи из Европе. То би била тежак крш. УНИКС, Зенит, ЦСКА, Барса, Реал, Макаби, Звезда, Алба, они французи... Пуни су странаца из Африке и Америке. Европска кошарка не постоји.” (Моцарт спорт, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП)

6.3.2.15. Порекло и боја коже

У данашњем „свету нација”, као што је виђено и у претходним примерима, ипак је јасан утицај глобализма, односно нису толико чврсте границе, па су ранији изузеци довели до тога да је данас већ постало уобичајено да дође до натурализације играча из иностранства, односно додељивања држављанства како би постали чланови националног спортског тима друге земље, чиме се коригује смисао надметања националних спортских тимова у односу на клупска. Такође, неке државе које су биле колонијалне силе и данас имају територије и утицај далеко од својих повезаних копнених граница, па на тај начин и много ширу базу.

Све то утиче и на појаву коментара о пореклу одређених чланова националних спортских тимова, без обзира на реалну основаност истакнутих ставова. Тако су неки од примера и следећи:

– „Цурама свака част и све честитке од срца. И вама сусједи такође. Сад фино да пошаљете снимке свих утакмица Пиксију а он да их прослиједи 'орловима' да гледају и да се запитају ко ту има 'sojones' а ко нема? Још једном Браво цуре. Не може сваки пут Африка да побједи Србију или неку другу европску земљу.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Нек опробају сад Французи да направе екипу из Азије” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Свака част девојке и жене. Ми изаберемо из 7 милиона 12 врхунских а они бирају од 60 милиона и мало им него су зашли и у Африку да проберу од милијарду и триста милиона. Ја знам ко је победник и ко је шампион и још једном свака част скидам капу Србија!!!” (Блиц, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Судије су одрадиле добар посао за ову афричку репрезентацију...” (Телеграф, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „Францускиње из Мозамбика” (Телеграф, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „Србија – Африка” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „А сад у бој против Француске (3% репрезентативки) и афричких колонија (97% репрезентације).” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „Ови коментари Африка и то вам говори ће смо ми (сељачки народ)... То што им афричке колоније на неки начин враћају кроз спорт јер живе у Француској и многи су рођени тамо у један уређен систем прелијепу и економски јаку земљу и која је у спорту испред нас милион година само можемо да им завидимо!” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „Није тачно када неко каже да су Францускиње боље због тога што им играју Африканке које имају држављанство француско јер да је тако онда би афричке селекције биле исто тако успешне.” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство)

Поред порекла, у коментарима се могу пронаћи садржаји који експлицитно указују на расну компоненту када је реч о одређеним члановима националних спортских тимова (чак и са елементима расизма). Примери су следећи:

– Коментар и реакције (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Је л' ово Нигерија или Француска?”

Реакција 1: „Ма и да је USA ми их товаримо. 🇷🇸”

Реакција 2: „Исто колико нису Аустријанци Драговић, Самарџић и Арнаутовић”

Реакција 3: „И Холандија у фудбалу као и Француска су исте. Више црнаца него својих.”;

– „Гледа се поред фудбала женска кошарка, где за Србију има црнкиња и игра се кошарка као да бацају куглу с рамена...” (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Како је лепо видети различитост у нашој репки, мислим на боју коже!!! Драго ми је да Србија постаје разнолика и даје једнаке шансе свима за живот!!! Девојке свака част, борбеност се увек исплати на крају!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Може ли да се каже да је ово српска репрезентација? Игра црнкиња, једна удата за Амера, црнца. Још да кренемо да доводимо Кинезе, Индусе и остале и ето вашара.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Надам се да ће са овим значајним доприносом Ивон Андерсон победи Србије у финалу престати да се коментаришу европске репрезентације које имају тамнопуте спортисте, већина њих су рођени и одрастали у земљама које представљају. Ако је ОК да Србију представља тамнопута кошаркашица рођена у САД, која није играла ни за један српски клуб, па да се каже да има везе са Србијом, онда је ОК и за тамнопуте спортисте рођене у дотичном државама да играју под заставом истих.”

Реакција 1: „Сипаш глупости, јер та Ивон је певала химну и носила српску заставу на додели пехара, а неки умишљени ни не желе да играју за своју репрезентацију.”

Реакција 2: „Алал вера дечко на коментару!”;

– Коментар и реакција (Б92, 29. јул 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Чим су повеле 10 разлике наше су помислиле да је меч готов и обориле ритам... Ствар је менталитета. Наш плеј (црнкиња) је безопасна у нападу.”

Реакција: „Та 'црнкиња' има своје име.”;

– „Ужас од другог полувремена и убедљив пораз! Унаказила нас она тамнопута.” (Б92, 29. јул 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „*Yvonne Anderson* – место рођења: Српска Црња” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „Расисти, сецикесе, лузери”) „А ови којима смета црни Италијан, победник на 100 м, шта кажу за Андерсон? Добра им је сада?” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Господо! Африка има преко 600.000.000 људи. Из тог базена Француска већ двадесет година узима све најбоље у свим спортовима. Нисмо данас могли победити репрезентацију Африке. Бити четврти на Олимпијади у женској кошарци за земљу као што је Србија равно је чуду. Мој наклон до пода. Сјетите се за време *YU* имали смо најбољу кошаркашицу света свих времена Марију Вегер, имали смо Зорићку и да не набрајам. Никад ништа озбиљно нисмо освојили. Ова жена је са Србијом 2 пута шампион Европе!”

Реакција 1: „Немој причати којешта. То што је неко црне коже, не значи да је рођен у Африци. Сви ти француски спортисти тамне пути су друга, често

и трећа или 4. генерација миграната, а Француска је њихова домовина по свим мерилима и принципима. Пола српске женске одбојкашке екипе је из Републике Српске, у свим екипним спортовима имамо и девојака и момака из Босне и из Црне Горе, већ генерацијама уназад. Је л' су они 'у реду', само зато што су белци, а Французи не ваљају јер су друге боје коже или за мајку Србију све пролази?!"

Реакција 2: „Ајмо редом. Не довлачи Француска спортисте из Африке, већ су ови који наступају за њихову државу деца миграната и то већ друга, трећа и четврта генерација, сви рођени у Француској, матерњи језик им је француски, завршили француске школе, Африку видели на географским картама... Није то толика цифра коју наводиш. Прво број миграната из Африке у Француској је неупоредиво мањи а треба имати у виду да је Велика Британија (не Француска) ипак држала у колонијалном статусу највећи део тог континента.”;

– „Без црнкиња селекција Италије не би урадила ништа. А оне су оригинал Италијанке.” (Блиц, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Кад си лош у спорту, доведи надрогиране црнце и црнкиње и одмах иду медаље.” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Сад су дрогиране црнкиње. Ред је да се честита а ми смо доста учинили за овај спорт. Честитке њима а и нашим девојкама.” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „4 црнкиње – Италијанке оригинал...” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Убише нас ове црне Италијанке...” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Италија више црнкиња него Француска.” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Убише нас прегореле Италијанке.” (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Од Францускиња смо сигурно бољи, али од ових чамуга нажалост не.” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство)

У контексту расизма, пажњу појединих активних корисника је изазвао гест актера пред почетак утакмице Република Ирска – Србија у Даблину, када су клечали¹²¹ фудбалери обе екипе:

– „Него, је л' су клечали?” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

– „Занима ме само једно. Ко ме и зашто ови наши слепци клече? За шта се они боре? Која су то њихова права угрожена? Е господо филантропи... Када се клечи онда га и издуваш.” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

¹²¹ Тада је Мондо пренео да је реч о гесту „који се тумачи као подршка борби против расизма и покрету 'Black Lives Matter'", а који је „у Великој Британији и Ирској већ постао део протокола.” Више на: <https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1527744/Fudbaleri-Srbije-klecali-protiv-rasizma-protiv-Irske.html> (Mondo, 2021b).

– „Бараж се игра у два круга тако да су нам мале шансе за одлазак на СП. Када боље размислим, није ми ни жао због оног клечања.” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

– „Замисли играш за репрезентацију државе која никад није имала робове, пре утакмице клечиш за неки 'BLM', а не смеш ни испод дреса да обучеш мајицу са натписом 'Косово је срце Србије'. А шта рећи о самој утакмици? 98% шутева право у голмана. Цаба доминација и посед лопте, кад (без да желим умањити његов квалитет) све лопте иду право или на пола метра од њега и 5 минута пред крај утакмице фрка и распад у до тада солидним редовима. На крају нас је Рајковић спасио пораза. Надам се само да ће им 'прорадити' шут, јер се то иначе врати попут овога вечерас. Учите из грешака, главу горе, само храбро и борба до краја. СРБИЈА!” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

– „Тако вам и треба кад нас брукате тамо и клечите.” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

– Коментар и реакција (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Како неко ко се имало разуме у фудбал може и да помисли да можемо победити Португал на њиховом терену. ОК треба се надати, желети, волети, али то је немогућа мисија, а што новинари форсирају фудбал и нереално пишу већ годинама је добро позната ствар. Ако се тако гледа онда би се могло овако размишљати: Ако победимо Португал и ако се пласирамо на св. првенство и ако тамо све победимо онда можемо постати прваци света.”

Реакција: „Извини ако будемо овако играли, што да не... Мало то Пикси још изриба и ето победе против Португала... Ако буду клечали опет, онда их више нећу ни гледати...”

Имајући у виду испреплетану и компликовану историју народа са ових простора, који су некада живели у једној заједничкој држави, нису ретке миграције из једне у друге државе и националне спортске тимове, односно наступи за другу државу у односу на ону у којој је спортиста рођен. Без обзира на то што одређени спортиста одлуком за који ће национални спортски тим да наступа јасно изражава свој став, у коментарима корисника и даље повремено остају питања његовог порекла као једна од тема за различите дискусије, примерене и непримерене. Такође, без обзира на границе, постоји и даље у генерацијама свест заједничког подручја, у смислу да се често не сматра изузетком, попут спортиста са других територија, када се промени национални тим, односно узме (и) друго држављанство.

Примери који говоре о претходно поменутом су следећи:

– Коментар и реакције (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Без Босанке и Американке просјечна репрезентација. И енглески на тајм-ауту. Непроцјенљиво. А пили сте крв осталима с ових простора који су куповали играче или играчице.”

Реакција 1: „Ниси ти овдашњи, ти си њихов, овдашњи, данашњи и будући су Срби, и само Србија!”

Реакција 2: „Балијо, ајде ти лепо за цамахирију.”

Реакција 3 (уз потпис „Мање беса и свима лепо“): „Нема потребе да просипаш толике фрустрације само зато што припадаш најгорој спортској нацији на кугли земаљској.”;

– Коментар и реакције (Курир, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „У базену две трећине Црногорци.”

Реакција 1: „Углавном Срби, а ко се где родио није битно.”

Реакција 2: „И у Београду!”;

– Коментар и реакције (Курир, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Као и обично, Срби из Црне Горе су нам наместили, намерно су изгубили, фукаре су то. У Срба највише издајника и фукара!”

Реакција 1: „У ЦГ нема Срба, само посрбица. И да, јесу то што кажеш.”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Како иде текст оригиналне химне ЦГ? Како иде текст песме 'Онамо, 'намо', како се изјашњавао једини краљ ЦГ? Који језик причате (то црнски, горски окачите мачку о реп)? Колико је Срба било на попису у ЦГ пре уједињења?”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 2): „Црногорци са Србима до средине XIX в. немају никакве везе. Немањићи су окупирали Зету, попалили све градове, само нису Котор.”

Реакција 4 (коментар на Реакцију 3): „Чуј Немањићи окупирали Зету, значи Стефан Немања сам себе окупирао?! Докле иде то ваше лудило, пресмешна Милова историја.”;

– Коментар и реакције (Курир, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Надам се да је Јокић нашао времена да погледа како се АНДЕРСОН бори за Србију.”

Реакција 1: „Смараш! Ишчачкајте неког из Босне или Ц. Горе да вам игра, а Војвођана се оканите.”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Па одакле су Јокићи него из Босне?♂□”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 1): „Пола играчица у тиму су ти из Босне!”

Реакција 4 (одговор на Реакцију 3): „Мени нису, а нису ни Јокићу.”;

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Најбољи су вам играчи натурализовани Црногорци, Мандић и Прлаиновић. И парадокс је што глуме веће Србе од рођених Срба.”

Реакција 1 (у потпису „Драган Бањалука“): „Царе Црбогорци је назив за Србе који живе у Црној Гори. Мада се сад у Црној Гори појављују и неки Милогорци, али срећом нема их пуно. Живјела СРПСКА И ПОНОСНА ЦРНА ГОРА.”

Реакција 2: „Црногорци су измишљотина комуниста и масона! И у таквој, тзв. Црној Гори има Срба, а Мандић и Прлаиновић управо њима припадају! Научи мало историју!”

Реакција 3: „Питај прадеду које је националности?”

Реакција 4: „Црна Гора је Српска Спарта! Цркни од муке милогорац!”

Реакција 5: „Срби из Црне Горе. Шта ти није јасно, каква натурализација, па нису они Амир, Елвис или не знам Мустафе, него Андрија и Душан. Црногорци као нација никада нису ни постојали, ви сте одметнуто српско село. Сада сте, додуше, више шиптарско село, али то је друга прича.”

Реакција 6: „Црногорци као нација не постоје. Можда је то твоја жеља или сан. Комплекси су чудо. Може неко да буде Пакистанац, савршено ме не занима. Ако он жели да гине и остави срце у базену за Србију, брига ме и које је нације и вере. Ми смо олимпијски шампиони, а ти иди плачи. Не знам да ли су твоји 5. или 8. ал’ није битно. Настављамо набијање комплекса.”

Реакција 7 (у потпису „Срби из Црне Горе”): Они не глуме Србе, они ЈЕСУ Срби из Црне Горе и одлучили су да играју ватерполо за Србију. *P.S.* По попису из 1901. год. у Црној Гори је било 99% Срба и 1% Албанаца.”

Реакција 8 (у потпису „Србијанчина”): „Прлаиновић је рођен у Дубровнику, не у ЦГ, па контам да је том логиком Хрват?! Они су Срби, одакле год да су, а шта си ти и теби слични, то не знате ни ви. Ја бих рекао неписмени и необразовани Срби, јер не знате своју историју и корене. Србија, брееееее!!!”;

– Коментар и реакције (Б92, 1. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Француска, Европско првенство)

Коментар: „Срећа имамо ову Босанку Бошковић.”

Реакција 1: „Није она никаква Босанка, она је Српкиња.”

Реакција 2: „Она је прво Босанка па онда Српкиња. Босна није муслиманска прђија и ако тако испада јер се Срби и Хрвати некако перу од тог имена Босна не знам зашто.”

Реакција 3: „Питај њу па ће ти рећи шта је, Српкиња наравно. Нема ту никаквог прања, босанац је географска одредница.”

Реакција 4: „Српкиња из Херцеговине. Са Босном нема баш никакве везе”;

– (у потпису „Ако је Дрина граница, попит ћемо је!”) „Бошковић је из Гацка, Српкиња из срца љуте Херцеговине. Она са Босном нема ништа.” (Б92, 1. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Француска, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Курир, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Хвала Босни за ову девојку”

Реакција 1: „Зашто Босни? Где је Босна? Има ли Босне? Колико знамо имају федерацију. Живела Република Српска!!!”

Реакција 2: „Босне има, али она је ипак чистокрвна Херцеговка, људи из Србије то не разумеју, то ти је као Шумадија и Црна Гора.”

Реакција 3: „ХЕРЦЕГОВИНИ, НАУЧИТЕ ВИШЕ.”

Реакција 4: „Она је Херцеговка, докле понављати. Нема никакве везе с Босном.”

Реакција 5: „Девојка је из Републике Српске а Босна је село поред.”

Реакција 6: „А држава се зове како?? Босна и Херцеговина. Република Српска није држава него део Босне.”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Гдје су они Србијанци што кажу да су Срби из Републике Српске Босанци? Пола репрезентације је из Републике Српске гдје сте сад?”

Реакција: „Натраг у основну школу, не постоји држава Војводина нити Санџак те исто тако ни држава ЕрЕс, дјевојке су из Босне и Херцеговине и то је једина држава на овом простору не постоје ни ЕрЕс нити Федерација, то су два ентитета.”;

– Коментар и реакција (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: Радује ме чињеница да је Република Српска као и Херцеговина подарила једну Тијану Бошковић Србији. Нема већег поноса. Браво Тићо легендо”

Реакција: „Крајње је време да сви Срби, где год да су, схвате да су прво Срби, а тек онда грађани државе у којој живе. Велике силе и велики злочинци су играли главне улоге у формирању држава и нација, које свакако данас нису огледало најбољих интереса самих народа, поготово угњетаваних као што смо ми, Срби, или још горе Курди, Палестинци и многи други невидљиви у својој патњи. Која је моја поента? Срби у РС су најсвеснији Срби. Мука их је натерала. Они знају да смо ми један народ, и нормално је да мисле и раде у корист тог једног, свог народа.”;

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Коментар: „Бранкица, Стефана, Стевановић нису играле, никако да нам тим буде комплетан, али после 3 злата и толиких медаља време је да доведемо неку натурализовану играчицу са Доминикане, Бразила или Кубе, то сви раде побогу, нема ту срамоте, Егону – чистокрвна Италијанка и уопште све репрезентације их имају, па и Пољска у мушкој одбојци. Урадите то и нема зиме за нас бићемо вечито прве, једна уместо Буше, и једна на месту коректора... Крај приче, Маја може да одигра још две сезоне и то је то за сад, проблем решен, само Савез да одрешу кесу, јер не можемо са овим саставом против Италије ни у лудилу... Зашто Бранкица није играла ни Олимпијске ни сада, која је то повреда у питању, зашто Стефана цео турнир заузима место на клупи некој млађој играчици која је жељна доказивања, јада није спојила ни три поена на читавом првенству?! Ја сам све време мислио да Терзић чува Вељковићеву за финале, а она обичан посматрач... Фали пријем и у нападу још једна девојка јер не може Тихана да игра за цео тим...”

Реакција 1 (уз потпис „Права истина боли”): „Егону рођена у Италији. Тихана рођена у Босни и Херцеговини. Егону прошла италијанску школу одбојке, под ингеренцијом одбојкашког савеза Италије. Тијана прошла босанску школу одбојке под ингеренцијом одбојкашког савеза Босне и Херцеговине, док је није Радојчић довео у Визуру. Крај сваке приче.”

Реакција 2: „Није никаква ’тихана’ већ ТИЈАНА! То да научиш и запамтиш за вјеке вјекова. Даље, Тијана је рођена у РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ а не у тзв.

Босни а све и да је рођена на Марсу СРПКИЊА је и то је оно што је најбитније. Мјесто рођења је најмање битно.”;

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Коментар: „Кад ти *Egoni* и *Sylla* носе Италијанке... Мора да су праве Италијанке, чистокрвне...”

Реакција 1: „Девојке рођене у Италији, прошле њихову школу одбојке од узраста 7 до 20 година. Него где је рођена и где је играла Тијана Бошковић до 15–16 година и зашто да би се отишло тамо мора да се пређе нешто што се зове гранични прелаз?”

Реакција 2: „Јесу и Ђоковићеви родитељи Хрватица и Црногорац па је и даље највећи понос Срба. У чему је проблем?”

Поред претходно споменутих примера, постоје и они у којима спортисти који су пореклом са простора некадашње Југославије, а који су рођени ван тог подручја, у дијаспори, одлуче да наступе за неку од држава насталих на том простору, али и они који се одлуче за државу у којој су рођени. Такође, низ је и оних који су рођени на поменутом подручју, а који су одлучили да обуку дресове националних спортских тимова неких других земаља ван тог подручја. У коментарима се корисници баве и таквим темама, а неки од примера су и следећи:

– Коментар и реакције (Б92, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Колико су Турци неталентовани за овај спорт говори податак да земља од 82 милиона становника у 14 одбојкаша има четворицу натурализованих Срба.”

Реакција 1: „Лагумџија и Матић су из БиХ.”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Тачно... На жалост продане душе... Потурчењаци 'избосне'. Они нису заслужили да буду пријављени као Срби... Они су срам нашег народа...”

Реакција 3: „Осим Марка Матића која су то још тројица? Ако мислиш на синове Екрема Лагумџије њих не можеш никако да рачунаш као Србе.”;

– „Али Мерт Марић хахаха јој како им се не гади брате.” (Б92, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство);

– „А Цветичанин у Португалу, продана душа!? Али да се вратимо одбојци, пријем је катастрофа!” (Б92, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство)

Такође, карактеристична презимена са ових простора (пре свих она која се завршавају на „ић”) привлаче пажњу појединих корисника, као и разноликост у презименима у нашем националном спортском тиму. Уз то, није страно ни „присвајање” актера из других националних спортских тимова, уколико постоји било каква конекција са овим просторима. О томе говоре и примери кошаркашица из Србије и Француске, Јелене Брукс и Валеријан Вукосављевић:

– „Сва лудила модерног света у једном мечу. Сенегал у дресовима Француске, капитен Србије је *Brooks*, а предност Србије топи Вукосављевић.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

- „Брукс за Србију, а Вукосављевић за Француску. Па је ли то природно или можда су Брукси из Драгиња код Шапца, а Вукосављевићи са Јеселинских поља” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Код Српкиња најбоље Андерсон и Брукс, код Францускиња ни мање ни више него Вукосављевић. Је л’ ја сањам?” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „За све – *Brooks* је Јелена Миловановић удата за америчког кошаркаша. Вукосављевић је Валеријан Ајаји удата за српског кошаркаша Филипа Вукосављевића. Дакле ниједна није странкиња. Код нас је то Андерсон код Францускиња Вилијамс.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Браво царице, браво краљице, браво лавице. Цело јутро размишљај шта треба за победу. Зауставити *Gruda* и *Johannes*. А ова наша Вукосављевић нека им буде најбоља и ето нама победа.” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)¹²²;
- Коментар и реакција (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Старо српско презиме Брукс”

Реакција: „Жена се презивала Миловановић. Удала се и узела мужевљево презиме.”

6.3.2.16. Екс-ју комуникација

Комуникација на информативним веб порталима између активних корисника је посебно динамична јер превазилази државне границе, односно може да допре докле год допире заједнички језички и културни простор некадашње Југославије, што је јасно и из претходних примера. Такође, конекцији доприноси и заједничка лигашка такмичења у више спортова. Та комуникација може имати и директну везу са надгорњавањем у одређеном сегменту, карактеристична је за међусобне дуеле националних спортских тимова са простора некадашње СФРЈ, али не једино за то, имајући у виду бурну прошлост и садашњост опхрвану међусобним тензијама, уједно и активност корисника из тих земаља на анализираним информативним веб порталима (па тако и кроз њихова међусобна сучељавања). Уосталом, примери су виђени и кроз претходни сегмент, када је речи било о питањима порекла.

У овом сегменту се, по броју коментара, посебно издваја утакмица Европског првенства у рукомету 2022, између Србије и Хрватске, где је идентификован низ оних који указују на позитивне примере попуштања, ублажавања тензија кроз догађаје у којима учествују национални спортски тимови, док се са друге стране истичу негативни примери, који додатно потврђују или оповргавају одређене ставове о појачавању или смањивању тензија у региону.

У наставку су коментари који наглашавају позитивне примере када је реч о односима у региону (кроз став аутора коментара и других активних корисника који су одговорили на то):

¹²² Још једна од карактеристичних порука упућених овој кошаркашици је и следећа: (у потпису „Зезнула се”) „Еее снајка да си одабрала праву репрезентацију сад би се радовала, овако плачи сад шта да ти кажемо! 🤔🇷🇸” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

– „Сретан сам ради Хрватске али ову утакмицу су прије свих побједили навијачи... Без инцидената, заједно на трибини, свако навија за своје и поштива туђе...” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Липо је видит нормалне људе. У дијаспори се дружимо, подсијећујемо, тренирамо, слаavimo заједно. И сам тренирам четворо дице из Србије у кошарци, очеви и мајке су презадовољни, сад за славу позван и био на свакој. Нормални гостопримљиви људи. Политичари продавају маглу и шире мржњу” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Најбитнија ствар ове утакмице је да су се навијачи Хрв и Срб заједно сликали и забављали по улицама и бирцевима. Остало је мање битно.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Нека ово постане пракса на мечевима са суседима. Поштовање и уважавање противника. То је баш лепо видети. А на терену, нека победи боља, спремнија и мотивисанија екипа. Напред Србија!”

Реакција: „Већ кренула патетика и оно ’ко нас бре завади’, ајде далеко су наши односи од стабилних а камоли добрих. Свакако напред Србија!”

Следе коментари који истичу негативне примере када је реч о односима у региону (кроз став аутора коментара и других активних корисника који су одговорили на то):

– „Кад нисмо њих добили... Друге опције ме не интересују. Навијали уз усташке песме и узвике... Европски цивилизована држава... Они имају само једног непријатеља, нас. И надам се да ће Срби то једног дана схватити и престати да им подилазе...” (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Хрват сам ал’ то скандирање одвратно, због тог би их требало дисквалифицират, багра једна...” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „Златко”): „Ови који вичу ’Убиј Србина’ то је можда 20 будала, вјерујем. Нормалан свијет то не пјева. Поздрав сусједима, ми нормални Хрвати то не би пјевали.”

Реакција 1 (у потпису „Икац Клиса”): „Видели смо у Сплиту тај ’нормалан свет’ где цео град укључујући мајке са децом и старији људи коментаришу ’ипак је он четник’. Тако да знамо се. Код вас је ХДЗ од рата на власти а код нас радикали немају ни 3%. Да не буде забуне не желим вам зло једноставно *block, ignore* за живота.”¹²³

Реакција 2 (у потпису „Тук на лук”): „Пази кад 30 година после рата они још увек скандирају ’убиј, убиј Србина’ и то на међународној утакмици у иностранству! Тек сад видим како је било Србима у Крајини и Далмацији када су такви исти почели са шиканирањем и имали оружје у рукама. Оправдан страх још из ’40-их година.”

¹²³ Више о том догађају, нападу на ватерполисте Црвене звезде у Сплиту, на https://www.b92.net/sport/vaterpolo/vesti.php?yyyy=2019&mm=02&dd=09&nav_id=1503758 (Т. Р., 2019).

Реакција 3 (у потпису „Само констатирам”, одговор на Реакцију 1): „Штета што си толико 'негативан тип' Икац... Потписујем оно што је Златко рекао, увијек нађеш пар пијаних будала који покваре један баш добар спортски догађај, са феноменалном увертиром (сликање навијача заједно, забава навијача...). Не знам о каквом 'четнику' је говорио Сплит (нисам то видио, па нек ми нетко појасни о чему се ради), али кад већ тако генерализираш, прво 'почисти пред својим двориштем'. Кад смо код рукомета, не знам сјећаш ли се 'нагањања хр навијача – обитељи са дјецом' од стране српских хулигана (не навијача српске репке, већ хулигана, као и ови – хулигани и дивљаци – који су вријеђали са 'убиј Србина'). С таквим дебилима нити један озбиљан НОГОМЕТНИ ФАН ХР репке не иде на никакве утакмице... Нити се дружи у било којим околностима (идеш на утакмице ради провода и адреналина, па ти не треба идиот поред тебе да ти поквари провод). Као што видиш, МИ се бавимо СВОЈИМ СМЕЋЕМ, а волио бих да се ти/ви, бавите 'својим ђубривом'. Бит ће нам свима боље.”

Реакција 4 (у потпису „Шаљи паре и остани кући”, одговор на Реакцију 1): „Ето, тако се то ради. Једноставно *ignore*. А не ови Срби што нам долазе на море па кукају кад добе батине. Боље онда да ни не долазе ако мисле кукат' због пар шамара и једног купања. Или би могли неки камп ограђени само за њих да буду сигурни а и да се не мијешају са битнијим туристима.”;

– Коментар и реакција (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Нажалост толико пута се показало колико има кретена у мом народу. Сlike прије почетка утакмице тјерају сузе на очи и онда овакво навијање. Треbate видјети како се заједно држимо у Њемачкој као и сви други Југославени. Само дебил ово може скандирати.”

Реакција: „Дакле све стоји, али ово Југославени тога више нема.”;

– „Данас ми, сутра ви. Ја сам Хрват и немам апсолутно ништа против Срба, као што нема ама баш нитко од моје обитељи и пријатеља. Ови који вичу такве свињарије раде то јер су свиње. Погледајте спорташе! Наравно да увијек навијам за Србију ако нема Хрватске. Ваше одбојкашице нпр, Новак наравно итд. Не волим кад нас побјеђујете, али волим кад побјеђујете друге 🤔. Сад нам преостаје да се нађемо у финалу свјетског ногометног првенства!! Лијеп поздрав свим нормалним и добрим људима! 🇩🇪🇷🇪” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Људи се још попишали по нама, боље сад кренути кући а не брукат' се против Француза. Пола дворане пева уби Србина а наши као п**** ћуте. Хрватима наравно желим све најгоре у даљем току турнира итд...”

Реакција: „Као Хрват, срамим се због сваког кретена који је звиждао српској химни. Нажалост само свемир и људска глупост су бесконачни. Поздрав свим љубитељима спорта у Србији.”

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Особно се извињавам Србима за оних 20-ак будала на трибини. Због њих, побиједили сте на трибини, иако сте можда на терену изгубили.

Срамота, изгледа као увијек истих 20 будала, који су чак ишли на то да репрезентацију Хрватске у ногомету избаце из првенства. Тада је дошло до сукоба између наших навијача, јер су их остали хтјели избацити ван стадиона. Чини ми се да је то једино рјешење, да нас више не срамоте.”

Реакција 1: „Није баш 20-ак, ал’ ајде!”

Реакција 2: „Ти се испривашаш? У чије име? Си када размишљао да има пуно људи који су остали без најмилијих због ових барбара преко Дрине и који их да будем благ не могу смислити нити ће им икада опростити оно што су нам радили. Ја такве људе у потпуности разумијем...”

Гледајући генерално, у екс-ју комуникацији постоји и елемент истицања заједништва између припадника исте нације (или показивања других начина блискости) без обзира на границе – или поигравања тим појмовима, што је посебно појачано имајући у виду актуелне односе у региону. Примери су следећи:

– „БРАВООО БАНИЦЕ, ПОЗДРАВ ИЗ СРПСКЕ ЦРНЕ ГОРЕ” (Блиц, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Поздрав из Херцег новог, весели се српски роде!!!” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Велики, велики поздрав из Модриче за наше златне сестре. Јаоо док ово пишем, како цуре пјевају химну да се смрзнеш.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Браво девојке и свака част Марини. Поздрав из Словеније за наше цуре.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– (у потпису „Слободна Бока”) „Браво момци, Бока которска је уз своју србијанску репрезентацију” (Моцарт спорт, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Браво Српкиње наше... Сузе на крају Бошковићке непроцјењиво, то је та емоција из Републике Српске... Волим те Србијо и хвала дјевојке на свему!!!” (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Бошковићка, Српска Херцеговина те слави и све земље наше.” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Црна Гора слааавииии... Хвала Митре Бог те благословио и све репрезентативце и стручни штаб који сте обрадовали овај напаћени народ... Плачем од среће... Шта је ово... :)” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Браво дјевојке, за кога за СРБИЈУ... Подршка за наше Српкиње из Републике Српске” (Б92, 3. децембар 2021. године, рукомет – жене, Пољска – Србија, Светско првенство);

– „Па победиле су наше, а и да су победиле ове друге наше било би опет ОК, Црна Гора и Србија то је једна фамилија!!! ” (Телеграф, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство);

– „Хоћете рећи да Српкиње из Црне Горе ’убијају’ Србијанке...” (Телеграф, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство);

У овом сегменту су карактеристична и размишљања која на различите начине говоре о могућности нове заједничке државе Србије и Црне Горе:

– (у потпису „Србин из Будве”) „Навијам за Србију, одерите их добро да комите плачу на Цетињу. :) Браћо изборићемо се да имамо једну државу поново, онда да навијам за праву репрезентацију и да имамо најбољи састав на свијету! Поздрав од Србина из Будве!” (Б92, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Б92, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Србија & Црна Гора, ако Бог да заједно на ОИ 2028. год.”

Реакција: „Никад више ако бог да... Одвратни нерадници...”;

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Црна Гора слави јутрос. Браво момци. Није нам јутро могло љепше почет’. Живјела Србија.”

Реакција 1: „Живела и братска Црна Гора! А онај други део Црне Горе нек цркне од муке.”

Реакција 2: „Наравно јер и ми смо Срби, нисмо Србија али јесмо Срби и бићемо док је свијета и вијека и чекаћемо уједињење које нам је мучки отето да се врати па да у скоројој будућности освајамо заједно као некада. ПатриЈоте на апаратима. Српска Бока је увјек уз мајку Србију.”

Уз то, постоје и други примери подршке из региона:

– „Црна Гора је поносна на вас...” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– („у потпису „ХР”) „Цуре капа до пода и мој наклон! Свака част.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Све честитке од једног Црногорца. Свака част комшије.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Браво!!!! Поздрав из Книна.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Браво дјевојке!!! Поздрав из Српске Републике.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

– „Браво дјевојке!!! Поздрав из Црне Горе!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „АЈДЕЕЕЕЕЕ СРБИЈА Словенија навија за ваше пунце. ИДЕЕЕЕМОООООО...” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „Хрват”) „Свака част сусједи, ушли сте међу четири најбољих, нас нема ни на мапи.” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „Босанац”) „Браво дјевојке! Браво за Србију! Треbate бити поносни. Ми у Босни се радујемо и четвртим, петим освојеним мјестом, па видите. Искрене честитке од комшије. Тијана је злато сама од себе!” (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар (у потпису „Сусјед”): „Свака част браво сусједи. Поздрав из Славоније.”

Реакција (у потпису „Самосвесна грађанка“): „Хвала!!! Поздрав из Ниша!“;

– „Честитке дечкима из Вараждина. 🍷” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „Босанац“) „Хајдеееее!!! Идемо комшије, гази до финала!” (Курир, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Волим Пале и Босну и Херцеговину, моје Пале јер доносе срећу одбојкашицама кад су тамо на припремама, а БиХ због Тијане Бошковић. Свим девојкама честитке од срца, до коначне победе 🙌🙌🙌” (Курир, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– Коментар и једна од реакција (Курир, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Срећно девојке.”

Реакција: „Срећно и до краја и из РС! Не пропуштамо ни једну борбу и из срца навијамо.”;

– „Република Српска навија за Србију. Идемо 'орлови'! 🇷🇸” (Б92, 4. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Луксембург, квалификације за СП);

– „Хвала суседима на честиткама. Видимо се у финалу.” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– (у потпису „Сусјед“) „Браво Србија, тако се бори за своју државу! Хрватска и Србија два братска народа на Мундијалу! Има да се слави! Честитке из Хрватске! Браво сусјед, комшије!” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „БРАВО сусједи! Имам осјећај да смо више ми Хрвати вјеровали да ћете избацити Португал од вас самих. БРАВО и позз са отока Виса.” (Курир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Честитам Србима на пласману на Свјетско првенство. Ајмооо браћо. Поздрав од Хрвата из Загреба.” (Курир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Свака част комшије, пуно среће у Катару и до првог мјеста. 🍷🙌”

Реакција 1: „Браво сусједи, честитке из Тузле и наклон до пода Пиксију који нас је доводио у транс у ју дресу под селектором Осимом. Сретно у Катару.”

Реакција 2: „Хвала брат наш.”

Реакција 3: „Хвала Босно... Хвала комшо!!!”;

– „Честитке из Загреба! Нека је и вас једном кренуло. 😊” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „*Čestitke, veliko uspeha v Katarju in pozdrav iz Ljubljane*” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Ја сам Црногорац, са Цетиња... Али сам гледао утакмицу, као и сваку ако у истом термину не игра Црна Гора... Што рећи без да је Србија одиграла можда и најбољу утакмицу у својој

новијој историји... Срећно!!!” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Браво Србија, навијат ћемо за вас, поз из Словеније.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– (у потпису „АЛЕКСАНДАР МАКЕДОНСКИ”) „БРАВО СРБИЈА!!! Пикси е Српски Марадона – и како играч и како тренер! Славиме и ние во Македонија пласман во бараж и дај боже да се пласираме на светско првенство, а истото го посакуваме и на Хрватска, па на светското првенство братски Југословенски да му покажеме на светот дека наместо еден, сега ќе играат три Југословенски тима. Да се покајат сите оние што ни ја растури нашата најсакана ЈУГОСЛАВИЈА!” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП).

Поред активности корисника који подржавају националне спортске тимове из региона када се састају са селекцијама Србије (на пример: „Напријед Црногорке. Ајмо Ђевојке.”, Б92, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство), постоје и примери активности других, даље од самих актера утакмице, попут појединих који су подржавали национални рукометни тим Црне Горе на ЕП. Тако је наслов „Крах Србије за крај Европског првенства, дебакл спречен у финалу меча” (Телеграф, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство) изазвао следећи коментар: „Ту смо ми Црногорци, да се боримо и у ваше име!” (имајући у виду да се Црна Гора, за разлику од Србије, пласирала у наредну фазу такмичења, где су јој ривали, између осталих, били и из групе у којој се налазила Србија).

Са друге стране, један од корисника је инсинуирао да победа Црне Горе (у другој групи) представља проблем за одређене кориснике анализираниог информативног веб портала (Телеграф, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство):

Коментар: „Боли победа ЦГ да нема ни једна објава...”

Реакција 1: „Има на црногорским порталима.”

Реакција 2: „Што би било у српским вестима свашта.”

Такође, ту су и примери честитки и подршке овдашњих активних корисника другим националним спортским тумовима (једино њима или заједно са селекцијама Србије):

– „Навијаћемо за Словенце у Јапану.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Лобисти из Железника су успели у намери да наметну своје интересе. Ето то ово је резултат. Навијачемо за Словенце на ОИ.” (Нова, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Навијаћемо за кошаркашице и Словенце. Имамо још доста разлога за славље.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Свака част Хрватима, заслужена победа.” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „БорисСрб”) „Браво Србија! Честитке Хрватска! Срећно Македонија! Штета за БиХ.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Поздрав свим Хрватима који су подржали нашу репрезентацију у коментарима. Тренутно се најбољи фудбал игра на Балкану. Да смо заједно ишли бисмо на освајање Светског

првенства.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Србија и Хрватска да покоре свет!” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Браво Црногорци. Да имамо за кога да навијамо даље... Таман и у зеленим дресовима :)”¹²⁴ (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство).

Иначе, тема зелених дресова је била део дискурса о националним спортским тимовима и пре тога, о чему говори следећи пример: „Па нису биле у зеленим дресовима, зато су изгубиле.” (Телеграф, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство).

На динамичност и ширину, односно на разноликост корисничког форума у оквиру партиципативног новинарског текста на информативним веб порталима у Републици Србији указују и примери подршке корисника ван простора Србије (према садржају коментара) другом националном спортском тиму, који није везан за Србију:

– „Каква штета сусједи моји за овакву генерацију. До 4 минуте прије краја сам мислио да ћете окренути. Сада свим срцем навијам за Словенију. Спортски поздрав из Хрватске.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– (у потпису „Монтенегро 🇲🇳🇲🇳🇲🇳”) „Браво!” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре);

– „Браво Хрвати!! Монтенегро уз вас!!” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Иначе, више је примера у којима се утакмица са ривалом из региона истиче као посебно значајна, односно битнија од других, о чему говоре и следећи примери:

– „Бар смо Хрвате разбили у боксу вечерас. 🇷🇺🇷🇺” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Пратим Хрватску и Србију из Запрешића. Свиђа ми се как’ играте вечерас. Наше ривалство треба постојат’ само кад играмо текме једни против других. Ово су простори ди се увијек играо добар ногомет и досадило је да га само ми Хрвати играмо. Замишљам да једног дана уђемо у финале и ми и ви, као у ватерполу на примјер. То би била луда текма. Поздрав свима.” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

– „Ова побједа је злата вриједна, само зато што те ’земљице’ као што су обожавају да се шпрдају са нама. ПОКАЖИТЕ ИМ КО ЈЕ СРБИЈА!!!!!!” (Телеграф, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство);

– „По ко зна који пут је потврђено да су Срби ’ЛУД НАРОД’, рекао покојни Јово Рашковић. Колико је пута потребно Србину да схвати и да се не саплиће на исти камен. Мотив за ову победу код Хрвата много је већи од спорта него код Срба. Не може националну репрезентацију да води неки Италијан.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство).

¹²⁴ Утакмица националних рукометних тимова Србије и Црне Горе у Грацу (Аустрија), на Европском првенству 2020. године, изазвала је реакције повезујући зелену боју дресова са историјским догађајима на простору Црне Горе, чије тумачење изазива међусобне спорове. Више на https://rtv.rs/sr_ci/drustvo/kada-sportisti-obuku-zelene-dresove-oni-salju-poruku-srbiji_1084243.html (Танјуг, 2020) и https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2020&mm=01&dd=15&nav_id=1642228 (N. S., 2020).

У коментарима активних корисника на информативним веб порталима у Републици Србији налазе се и они, без обзира да ли су из Србије или региона или пореклом са ових простора, који навијају за „треће” националне спортске тимове, односно оне ван тог подручја, а где је порекло активног корисника истакнуто и у самом коментару или надимку. О томе говоре следећи примери:

– Коментар и реакције (Курир, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре)

Коментар (у потпису „Mnepdg”): „Ми ћемо побиједити вашу браћу Грке, а наша браћа Италијани ће побиједити вас. Ми ћемо се борити за медаљу а ви ћете кући.”

Реакција 1: „Мени се чини да су ваша браћа на другој страни, али и они се често продају по Европи као Италијани па ипак си у праву.”

Реакција 2: „Боже помози! Ако су ти Италијани већа браћа од Срба онда стварно имаш доживотни проблем! Србима никад Грци неће бити већа браћа од ЦГ зато што у ЦГ живи 90% Срба.”

Реакција 3 (у потпису „Монтенегрин”): „Се зове особа која не живи у држави истог имена као отац, не говори исти језик као мајка, није исте вере као деда и баба, а нико није мрднуо из места рођења. Дно...”

Реакција 4: „Наши глупсони нису калкулисали али ви јесте, па ће вероватни исход бити тај који помињеш. А то што су ти Италијани браћа, мало теже. Да је било само до Италијана, брчкали би ви ноге у Скадарском језеру, а ишли на море у Италију – Улцињ, Будва, Херцег Нови... Само Србији дугујете захвалност што то данас није тако.”

Реакција 5: „Идем да питам Талијане од када сте им ви браћа. Црћи ће од смеха. А да, Сицилијанцима и Калабресима можда. Него јуре ли браћа Мила још да му суде?”;

– „Ја навијам за Турску. Поздрав свима од влајинџе” (Курир, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– (у потпису „Миро Сарајево”) „Напријед Пољска и само напријед, још да Талијани сломе измишљене словеначке фикосе.” (Б92, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство).

Такође, у коментарима се могу пронаћи и елементи југоносталгије, односно подсећања на некада заједничку државу:

– „Надао се југословенском финалу, али ето. Срећно Србији за бронзу, а ми да покупимо злато. Воли вас Љубљана!” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Ајде, ајде има наша Југа златну, ајдемо змајчеки...” (Блиц, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство).

Када се, генерално, погледа комуникација активних корисника на информативним веб порталима у Републици Србији, нису ретка ни међусобна „пецкања”, прозивке, односно већ горе помињана надгорњавања, само овај пут издвојено у екс-ју контексту, која су разна, од бенигних, симпатичних до проблематичних, дегутантних, без икаквог поштовања, истичући проблеме и поделе међу нацијама и државама у региону. Примери су следећи:

– Коментар и реакција (Б92, 19. март 2021. године, рукомет – жене, Русија – Србија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Какве бре Олимпијске, за њих тако подгојене и троме су Медитеранске игре.”

Реакција: „Можда неке Панонске игре, или Дунавске, пошто нисте медитеранска земља. Ускоро вам слиједи избацивање са Медитеранских игара... Фали вам море!”;

– (у потпису „Роналдо спаваш ли?”) „Хоћу само да честитам мојој Србији на победи, а вас остављам да се препирете. Одох на чланак о браћи Хрватима да их мало зезам.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Мсм морам да питам ове Хрвате шта су освојили у фудбалу када се овако шире... Клупски прваци Европе, европски и светски са репрезентацијом или само дрвене?” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „Готовина”): „Тко уопће гледа женску кошарку хахаха”

Реакција 1: „Па, овај, хм, твоја госпођа мамичка... Управо слави с нама...”

Реакција 2: „Видим да ти гледаш, а за остале не знам, вечити допрваци...”;

– Коментар и реакција (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Хехе. Имат ће Хрвати друштво на каучу, док гледају пренос Олимпијаде... 😏😏😏😏”

Реакција: „Братство и јединство.”;

– (у потпису „Милогорац”) „Сад обавезно организоват’ литије, па на лизање кашичице у цркву. ДОГОДИНЕ НА ОЛИМПИЈАДУ!!!” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакција (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: (у потпису „Црногорац”) „Кладио сам се на Италију, хвала вам Србијанци хахахаха тачно сам знао.”

Реакција: „Нијеси ти Црногорац него комитлија!”;

– Коментар и реакције (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: (у потпису „Црногорац”) „Хахахахах”

Реакција 1: „Шта се ти смејеш несрећо, вас нема нигде.”

Реакција 2: (у потпису „СБХ”) „Шта се ти ђетићу смијеш. Је л’ резолуцији о Сребреници?”¹²⁵

Реакција 3: „Иди ђетићу кувај кукуруз за сутра, биће сунчано.”

¹²⁵ Ову резолуцију је усвојила Скупштина Црне Горе у јуну 2021. године, па је и даље била актуелна тема у периоду писања коментара. Више на: https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2021&mm=06&dd=18&nav_category=167&nav_id=1877112 (Tanjug, 2021).

Реакција 4: (у потпису „Марко ЦГ“) „Комито нешто ти смијешно?? Вриједиш ли више од 50 евра питам ли се...“;

– Коментар и реакција (Спорт клуб, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар (у потпису „Кроасан“): „Добро дошли у клуб, комшије хахахахаха.“

Реакција: „А толико су се смејали људи када су ваши момци испали. Шта је карма. :)“;

– Коментар и реакције (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Ми морамо да научимо да нисмо више таква велесила и да не штанцујемо више велике играче као пре! Локић је као и словенац човек-тим, итекако би се његово присуство осетило! Свака част Дончићу! Велики је!“

Реакција 1: „Две једине кошаркашке велесиле су САД и она Шпанија из најбољих дана Гасола и другова. Све остало су вечите српске заблуде.“

Реакција 2: „Дошли кроасани да коментаришу. Ко једном сиђе са постоља, тај се не враћа. Ево још од 95. :))))“;

– „Прислони ми пиштољ на чело и питај ме кад сам задњи пут одгледао неку утакмицу *Сро* или БиХ репрезентације а да нису играли са нама. Не бих могао да се сетим живот да ми зависи од тога. Мора да постоји неко логично објашњење зашто их овде има више него Срба. Крв није вода, шта ли...“ (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Ајмо Црногорци Хрвати на ваш портал немојте да патите за Србијом за Београдом. Марш бре одавде више.“ (Б92, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Зна се ко су краљеви свих мора и океана.“

Реакција 1 у потпису „Иво Сплит“): „Сигурно не они који немају море нити ће га икад имат’.“

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Имамо само ти нико још није јавио.“

Реакција 3 (одговор на Реакцију 1): „Сплићани... Шта ћете на српском Монду? Ајде признајте, волите нас много? 😊😊“

Реакција 4 (одговор на Реакцију 1): „Имамо море, али тренутно под окупацијом, али нас то не спречава да вас одваљујемо у спорту, којим се дичите и у којем сте пукли још у четвртфиналу!? Напред Србија!“

Реакција 5 (одговор на Реакцију 1): „Па ми, који немамо море, играмо финале, а где сте ви? 😊😊😊😊“

Реакција 6 (одговор на Реакцију 1): „ХРВОЈЕ, НЕ БРИНИ, ВРАТИЋЕМО НАШЕ МОРЕ НА 3 ФРОНТА! ВИДИМ ДА СИ ОВДЕ ПРИСУТАН ЈЕР, ОД ГЕНА СЕ НЕ БЕЖИ, ШТА ГОД УРАДИЛИ. И ДА, ЧУО САМ ДА ХОЋЕТЕ ДА ОВЕ ВАШЕ ПРЕИМЕНУЈЕТЕ ИЗ 'БАРАКУДА' У 'ДУПИНЕ', ТЈ. 'ДЕЛФИНЕ'... ТО КОЛИКО СТЕ ВИ ЈАДНИ, ТО НЕМА НИГДЕ, ВЕРУЈТЕ, НИГДЕ. УЗДРАВЉЕ!“;

– „Тренирајте сусед. Ваше Баракуде могу да се хвале како су победиле Делфине Олимпијске шампионе.” (Курир, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– „Извините... А где су они који калкулишу у ватерполу?? Искалкулисаше 8. место. Јадници?” (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Хрвати на боћање.”

Реакција: „А, Црногорци на бацање камена с рамена.”;

– Коментар и реакција (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Уја где сте баракуде/Хрвати/на ком сте ви месту. Или Црногорци. НЕШТО ВАС НЕ ВИДИМ НИ ЗА БРОНЗУ. ДЕЛФИНИ ПОБЕДИЛИ. ДА СЕ ЗНА КО ЈЕ НАЈБОЉИ. СРБИЈА. СРБИЈА У СРЦУ. УВЕК уз наше Делфине.”

Реакција: „Браво, наши фантастични момци, нико као ви! Усређили сте Србију по ко зна који пут. Само не будимо зловни, не треба да се подсмевамо ни ЦГ, ни Хрватској, сви они су иста ватерполо школа и велики шампиони. Е сад, само једна 'ситница', Србија је класа за себе!”;

– „Хоће сада Хрвати и њих да ставе на новчиће??”¹²⁶ (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Б92, 9. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Луксембург – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Хрвати на нашим порталима – непроценљиво :--))))))”

Реакција 1: „Мјесецима слушамо како се хвалите, да сте с Пиксијем у најмању руку топ 10, разваљујете Ирску, Луксембург, Јамајку, па рекох синоћ 'да погледамо те свјетске прваке како играју', кад оно... Луксембург одучио. :D”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Не сумњам да си гледао, надао се и стрепео да не победимо. Не знам петардињос како мислиш одучили?! Ипак смо победили, оштећени за чист пенал. Петардињос, ти не знаш да је Луксембург повео против Португала и да је тек пред крај решена утакмица. Нисмо ми ви, да добијамо шестарде, да би нас комшије Мађари и Словенци побеђивали, да не причам о Тунису, часовима фудбала од Енглеца, Француза, Португалаца са којима смо ми играли нерешено. Непроцењиво да коментаришете. :))))”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 2): „Наравно да ви нисте Хрвати. У противном би имали ОСВОЈЕНО сребро и бронцу СП-а у ногомету – највећег спортског догађаја на Планети. Имали би и Златну копачку СП, Златну лопту СП, *Ballon d'Or*... Овако сте само Срби. Који цијело ово стољеће нису видјели Еуро уживо. А побиједили на једвите јаде и

¹²⁶ На кованицама евра издатим у Хрватској мотиви су шаховница, карта Хрватске, куна, Никола Тесла и глагољица. Више на <https://www.rts.rs/page/stories/ci/story/3/region/4687948/tesla-hrvatska-evro-kovanica.html> (РТС, 2022с).

бункерашки једном велику репрезентацију – Њемачку. А и дан-данас славите ремије с Хрватима и Португалцима – као највећи ногометни успјех Србије. :D Да није смијешно, било би трагично. :D”

Реакција 4 (у потпису „Митоманијахр”, одговор на Реакцију 3): „Због тог ремија на Максимиру сте плакали као киша. Ми смо прошли даље а ви остали дома. Само будала може да мисли да је то само био реми. Опет си се избламирао, по обичају. P.S. Јави се кад освојиш неки трофеј у фудбалу као Србија. :)))”

Реакција 5 (одговор на Реакцију 4): „Ви сте прошли даље и били сте канта за набијање баш супер успјех. Дај нам објасни који је то трофеј освојила Србија у ногомету? Изгледа да сам нешто пропустио. Па не можете се двадесет година пласирати на ЕУРО, а кад одете служите за набијање гол разлике.”

Реакција 6: „:)))))) Кажеш му чињеницу да си га у директном дуелу, на његовом терену, избацио и оставио дома, а он ти труби како су тебе после добиле неке друге европске репрезентације?! Да су то биле квалификације за светско првенство – поменуо би и Американце, гарант. Слугерањски национални менталитет – навикло то да се завлачи јаким и моћним, и да им они стварају то мало 'идентитета'...”;

– „Поздрав сусједи. Честитам вам. Искрено и без фиге у цепу. Штовише желим вам да на Свјетском првенству доживите исту радост као и ми у Русији! Да освојите сребро. А у финалу да изгубите од – најбољих. Од Хрватске!!!!!!!!!!!!!!” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Честитке Србији и поз из Сплита.”

Реакција 1: „Хвала комшије па заједно до финала.”

Реакција 2 (у потпису „Герас”): „Хвала брате.”

Реакција 3: „Честитам Хрватској одлазак на СП. Поздрав из Зајечара, града Гитаријаде и рокенрола!”

Реакција 4 (одговор на Реакцију 3): „И пива!”

Реакција 5: „Овом Герасу су браћа муслимани и Хрвати. Сигурно му нису никог заклали и мучили до смрти. Герас, прочитај нешто мало, боље би ти било, а Пиксију и репрезентацији свака част.”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар (у потпису „Сеад”): „Поздрав из Федерације БиХ.”

Реакција (у потпису „Миле”): „Поздрав. Видимо се у баражу. Је л’ и ви Котроманићи идете?”;

– Коментар и реакције (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Некима је пласман на СП сасвим нормална ствар, А НЕКИМА, КАО НАШИМ ИСТОЧНИМ КОМШИЈАМА – РАВНО ЧУДУ! Ј.БГ –

НИСМО НИКАДА БИЛИ ИСТИ, НИТИ ЋЕМО ИКАДА БИТИ, А ОНО НАЈВАЖНИЈЕ: РАЗЛИЧИТЕ СУ НАМ – И МОГУЋНОСТИ!”

Реакција 1: „Добро је. Ајде иди охлади. Иди си попрати једног гемиштека и бит ће све красно, не.”

Реакција 2: „Како вас ја волим па то је чудо, да не коментаришем сад.”

Реакција 3: „Хвала Богу што нисмо исти. Ми када слаavimo победу, слаavimo нормално уз наше традиционалне и навијачке песме, без да вређамо наше комшије и околину. Тачно је, ви сте нешто посебно. Ви када победите (нема везе кога), вама су увек Срби у глави. Ви победу против Аргентине (СП 2018) прослављате са тупсона и чавоглаве. Довољан доказ да имате тешке комплексе и да из 90-их година још нисте изашли.”;

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство)

Коментар: „Браво дјевојке, зна се ко је старија сестра...🇷🇺”

Реакција 1: „Зна чуш! Ова старија је првакиња Европе а ова млађа треба тек да постане 😊”

Реакција 2: „Ариведерчи Монтегринооооо хахахаа”;

– „Кад играју кроасани?” (Б92, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Солидан повратак наше репрезентације. Заборавили смо да нас 20 година нема на рукометној светској сцени!”

Реакција: „Само вјежбајте па нам дођите опет да вас провјеримо.”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Још тренинга па код нас опет на испит”

Реакција: „Дечки хоћемо на баскет? 🏀”

У појединим коментарима се упоређују стања и статуси спортова у појединачним земљама некада заједничке државе, попут раније поменуте компарације, овде у ограниченом, регионалном контексту:

– „Од распада Југе на ОИ: Хрватска педесетак медаља, Словенија четрдесетак, а Србија тридесетак. Хрватска душло више становника од Словеније, а Србија тродушло и душло од Хрватске. Браво Словенци.” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Србија је далеко успешнија на спортским борилиштима од Црне Горе! Фудбал, кошарка, рукомет, одбојка, ватерполо, тенис... Само треба направити компаративну анализу спортских успеха у периоду од 2006. године до данас, резултати су убедљиво на страни Србије!” (Б92, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Курир, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Брука, је л’ могуће да ће Словенци да нас прешишају и у ОДБОЈЦИ, пошто у кошарци већ увелико јесу?”

Реакција 1: „Словенци су увек за нас били страх и трепет небитно који год спорт да је у питању. Сети се само оне фудбалске утакмице 2011. кад је Видић намерно промашио пенал.”

Реакција 2: „Глупости, као и већина дефетиста на порталу. Словеначка и српска одбојка се не могу поредити, исто и кошарка. Колико медаља има Словенија, а колико Србија у овим спортовима. Словенци су бољи у зимским спортовима, што је нормално.”

Реакција 3: „Све то стоји, али кад год се наши нађу против Словенаца, готово увек изгубе, у било ком спорту.”;

– „Неки се питају како то Словенија сада овако добра у спорту... Па довољно је сами да им видите основне, а поготово средње школе. Свака има врхунске спортске хале, свака има низ спортских секција, такмичења... Е у том грму лежи зец. А како је код нас? Боље да не напишем ништа...” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Одличан рукомет, добиједио је бољи, а Србији честитам на позитивном напретку у рукомету. За сада сусједи рукомет и ногомет, комшије кошарка, одбојка. У здравом тијелу здрав дух. Живили” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство).

Имајући у виду заједничко спортско наслеђе из 20. века, у конверзацији корисника је то био један од начина за скретање пажње са централне теме новинарског садржаја уз који се налазе коментари, па се тако повела и прича о наслеђу олимпијских и других медаља некадашњег заједничког тима. Примери су следећи:

– Коментар и реакције (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Од 1912. године Србија је освојила само 3 златне на Олимпијадама”

Реакција 1: „Диносаури са територије Србије су били најбржи од свих.”

Реакција 2 (у потпису „И наравно нетачна”): „Дрска, безобразна и провокаторска изјава.”

Реакција 3: „Достојевски је написао Идиота, а твој ћале га је направио.”

Реакција 4: „Ево ја да ти објасним шта је с тобом. Ради се о комплексу ниже вредности. Од 1912. до данас све медаље освојене под именом Србија, Краљевина СХС, Краљевина Југославија, СФРЈ, СРЈ, СЦГ припадају Србији. А знаш зашто? Ради се о једноставној правној ствари, а то је да је у Краљевину СХС, Краљевину Југославију, СФРЈ, СРЈ и СЦГ унела своју међународну признатост и направила поменуте државе. Олимпијски комитет Краљевине Србије је једини признат од 1912. до данас. То синак значи да је захваљујући тој чињеници сваки Хрват, Словенац, Марсовац могао да се такмичи под заставом поменутих држава јер је Србија уносила своја међународна признања у те државе. Ни Хрватска, ни Црна Гора, ни Словенија, ни Босна, ни Македонија нису имали признате олимпијске комитете све до распада Југославије 1991. и 1992. године, као што нису имале ни државност. У случају Црне Горе та година за признање ОК Црне Горе је 2006. Према томе да вам није било Србије не би постојали. И то је велика истина која вас боли!”;

– Коментар и реакције (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Видим да неки успоређују, па кад се већ успоређује, ево мало података. Југославија ОИ медаље 1920–1988. (68 год.) поредано златне, сребрене, брончане – YU 3–2–3 (зимске); YU 23–27–25 (љетне) – YU 26–29–28 (зимске + љетне); укупно $8 + 75 = 83$. Од тога такмичари из Хрватске за Југославију су освојили $15–18–11 = 44$. Хрватска ОИ медаље 1992–2020. (28 год.) – $ХР$ 14–13–14 (љетне); $ХР$ 4–6–1 (зимске); укупно $18–19–15 = 52$. Ако неко има податке за Србију било би лијепо да напише.”

– Реакција 1: „Је л’ за Србију од 1992. или од 2006? И још нешто када рачунаш Хрвате у екипним спортовима од 1920–1988, како и ми а тако и ви плус и остали, не би могли да остваре једни без других... Ја бих те медаље од 1920. па до Сеула ипак оставио по страни и њих не треба нико да рачуна, то су биле медаље једне сасвим друге државе тј. две, Краљевине Југославије и СФРЈ... Србија од 2008. има следећи биланс: Пекинг 2008. 0–1–2; Лондон 2012. 1–1–2; Рио 2016. 2–4–2; Токио 2020. 2–1–4 (још једна сигурна и једна борба) – Ук. 5–7–10.”

– Реакција 2 (у потпису „Све је релативно“): „Причали смо о истој теми за време Олимпијских игара у Бразилу. Да почнем овако, и без рачунања знам да је Хрватска освојила више олимпијских медаља од Србије након осамостаљивања. Међутим, ту треба узети у обзир да је Србија већину медаља освојила у групним спортовима (мноого више него Хрватска), што ће рећи да је количина злата коју је Србија унела у земљу много већа. Да закључим, по званичној статистици Хрватска је боља, али освојити медаљу у појединачном спорту (нарочито неком који није нарочито популаран) и освојити је (више пута) у кошарци, одбојци (и у мушкој и женској), ватерполу је нешто сасвим друго – ви треба да спремите 10–12 играча да их уиграте, зато они и добијају 12 медаља а не једну (јер сви морају да буду врхунски спортисти).”;

– „И са тим златом смо иза Хрватске на табели освајача медаља, а Мађарска има више медаља од Србије и Хрватске заједно.” (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Видим Кроати се накотили на овај сајт. Нешто о медаљама брбљају. Кроати, једна бронза у женској одбојци је десет пута вреднија од злата у гађању глинених голубова, то ваљда и сами контате? Ево Грузија има више медаља и од Србије и од Хрватске али то што они узму 10+ медаља у дизању тегова у различитим категоријама не значи да су они бољи спортисти или већа спортска нација од Србије! У свим тимским спортовима у којим смо учествовали смо у топ 4! Да су се кошаркаши и одбојкаши квалификовали и ту би 100% били у топ 4 најмање. То ви Кроати можете само да сањате. ВИ сте у тимским спортовима у рангу Црне Горе тренутно, за пар година кад вам ове генерације оду, бићете у рангу Босне. Па идите на њихове сајтове и са њима се поредите, пошто Србији нисте ни до колена. Браво одбојкашице, затварамо Олимпијаду са златом ватерполиста, баш као и у Рију кад су кошаркаши затварали Олимпијаду. Кроати могу само да сањају да затворе Олимпијаде, пошто хркљуш и гађање глинених голубова се завршава првог дана Олимпијаде.” (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Треба потписати... Хрватска у фудбалу и рукомету, а Србија у кошарци, одбојци и ватерполу и тачка.”

Реакција 1: „Нису у фудбалу више моћни, а и рукомет им је солидан.”

Реакција 2: „Ја мислим да је Хрватска у ватерполу ипак на истој разини. Задње 3 игре је једна била нерешена, 2 пута ХР славила над Србијом.”

Реакција 3: „Да, али Србија има више златних медаља него што Хрватска има уопште медаља. Мислим да Хрватска има око 6 злата, а Србија 30. Иди сам на *Wiki* па види. Далеко смо од исте разине. Предалеко.”

Реакција 4 (одговор на Реакцију 3): „Ако је и од Срба, превише је. Приписали себи медаље од СФРЈ и њима се диче као да су их доиста и освојили. Тако нпр. један Бојан Крижај, ни лук мирисао ни лук јео, али је освајао медаље за – Србију.”

Реакција 5 (одговор на Реакцију 3): „Шта је, још увијек приписујете југославенске медаље? Је л’ и косовске исто тако? :DDD Ај’ мало сада погледајте након самосталности. Можеш исто тако и ЗОИ, ми једва да имамо планине па вас и ту перемо. Или се то не рачуна јер ту Србија није добра? Далеко смо од исте разине. Предалеко.”

Реакција 6 (одговор на Реакцију 5): „Па сине како упоређујеш ’од самосталности’ када ви имате 14 год дужу. Од 92... Ми се друшкали са Црногорцима још 14 год... Како то рачунаш?! Нешто ти логика није баш јача страна, а?”;

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „Хрватски сокол”): „Ајде не љутите се сусједи и овакви са 3. поставом смо ипак рукометна сила, па имамо десетке златних, сребрених и брончаних медаља са великих натјецања. Прије мисец дана смо вас добили у тенису ево сад опет вас бијемо у рукомету. Бити ће боље нема нервирања. 😊”

Реакција 1: „Шта има да се љутимо, то је спорт, ви бољи у рукомету и глиненим голубовима, ми у ватерполу, одбојци, кошарци итд... ;)”

Реакција 2: „Свака част! Честитке за побједу и пласман у другу фазу. Само нема вас у колективним спортовима, ОИ су показатељи снаге у том сегменту, имали сте једну екипу (ватерполисти) – нула медаља. Ово што задњих година показујете у рукомету изгледа скроз слабо за ваш реноме – катастрофа просле године на СП, испадање у квалификацијама за ОИ прошле, а овде дај Боже да побједите Данску и играте полуфинале. У сваком случају, нека вам је са срећом, а љутња никаква, то је спорт.”

Реакција 3: „Ало момак са Олимпијаде имамо дупло више медаља ми Хрвати од вас, паметноме доста. 😊”

Реакција 4: „То ти мислиш. Ми имамо преко 100 медаља, а за вас не знам. Сад сам само навео колективне спортове, ту се не можете мјерит’ са Србијом у медаљама и титулама ни у сновима. Од распада екс-ју имате 3 титуле (2 СП и 1 ОИ) рукомет и 5 ватерполо (1 ОИ, 2 СП, 1 ЕП, 1 СЛ)... А ми 50 титула (ЕП, СП, ОИ, СЛ, СК) без рачунања неких европских и медитеранских титула у колективним спортовима. 50 према 8 у титулама у колективним спортовима. 🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔🤔”

Реакција 5: „Од распада Југе имамо далеко највише медаља са ОИ од свих земаља са ових простора, па само Јаница Костелић, Бланка Влашић и Сандра Перковић имају више медаља од већине ваших спорташа заједно. Имаш таблицу медаља па погледај, математика не лаже. 😊”

Реакција 6: „Све 3 – Јаница, Бланка и Сандра са ОИ и СП имају 19 злата, а НОВАК ЂОКОВИЋ сам 20 ГРЕНД СЛЕМ ТИТУЛА у најјачем, најпопуларнијем индивидуалном спорту свијета. 🏆🏆🏆🏆🏆 ЗНАЧИ САМ НОЛЕ јачи од тих твојих заједно. ТЕНИС И ове спортове је чак илузорно и поредит’.”

Реакција 7: „Гостимире успоређујеш Ђоковићеве освојене индивидуалне награде са хрватским медаљама са Олимпијаде. 🤔🤔 Па то ко да ми бројимо Лиге првака и све оне силне трофеје и медаље од наших ногометаша, рецимо само Лука Модрић и Матео Ковачић имају више освојених трофеја него цила српска ногометна репрезентација у повијести. Зато не пиши лудости. 🇷🇸”;

6.3.2.17. Бодрење и подршка

Када је реч о бодрењу и подршци, у коментарима корисника ова стратегија је знатно израженија него у новинарским садржајима и не ограничава се једино на националне спортске тимове Србије, па чак повремено ни на актере одређеног догађаја који је тема новинарског садржаја, што се може видети и у неким од претходних примера.

Тако су примери бодрења националних спортских тимова Србије и подршке, најчешће кроз похвале, у коментарима следећи:

- „Сретно цуре!” (Нова, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);
- „Први пут после одласка Муслина опет сам обукао дрес Србије док гледам утакмицу. Подршка мом фудбалском идолу. Подршка мојој Србији. Идемооо! 🇷🇸” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);
- „Браво Орлови Србија! 🇷🇸” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);
- „Идемо момци, ХРАБРО!” (Б92, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);
- (у потпису „Руска душа”) „Оиграјте храбро, без комплекса, стварајте шансе, играјте на гол више, па шта Бог да и јуначка срећа. Ако тако будете играли, па и да изгубите неће вам нико, ништа замерити.” (Б92, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);
- „Ајмо цуре можете ви то.” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);
- „Браво за Ивон, идемо у финалу...” (Курир, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);
- „Браво момичета 🇷🇸 Поздрави от Българија!!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

- „АЈМО ИРСКА” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);
- „Ајмо Португал” (Курир, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);
- „Браво моћни Талијани нека сте их спустили на земљу усред Београда!!! 🍷🍷🍷” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „*Viva Italia!!! E viva e viva!*” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Ајмо Италија!” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Браво Италија!!” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „*Bravo ragazzi*” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „*Forza Italia!!!*” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Напред *USA* поздрав из *Ohio*” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);
- „*Allez* Француска. Овај пут ћу да навијам за Француску други пут ћу за Србију. Поздрав из Париза. Ајмо Француска.” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);
- „Напред Турска.” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
- „*Forza Italia!!! Forza Azzurri!!!*” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- (у потпису „Сусјед”) „Напријед *Luxembourg*.” (Б92, 4. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Луксембург, квалификације за СП);
- „Браво Ирци, навијао сам за Вас.” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);
- „Браво *Italy!*” (Курир, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „Победници смо Евровизије, шампиони Европе у фудбалу, 40 медаља у Токију, шампиони Европе у женској одбојци, још да мушкарци данас освоје и прекуцали смо игрицу! *VIVA ITALIA*” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „*Forza Italia*” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство).

6.3.2.18. Однос према другим нацијама и државама

И док је бодрење основно исказивање подршке одређеној нацији, кроз кратке и јасне поруке, у коментарима корисника на информативним веб порталима у Републици Србији идентификовани су и други ставови према различитим нацијама (шире гледано него однос

према актерима самог догађаја колективно и појединачно), који ће бити посебно наведени. Генерално, тај однос може бити позитиван и негативан, односно кроз појединачни став се могу изнети и од раније познати стереотипни наративи (што важи и за неке друге стратегије). Све то је повезано и са ближом и даљом историјом ових простора, попут поделе на „запад” и „исток”, односно са разним догађајима, друштвеним уређењима, наративима, традицијом...

Примери повезани са екс-ју регионом су углавном приказани раније, док су у наставку и они који указују на однос/став према другима нацијама и државама:

– Коментар и реакција (Б92, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП)

Коментар (у потпису „Поштени губитник”): „Ма само да победимо па макар и на превару... Ужас колико људи размишља овако. Овај трећи гол нам долази на наплату једном, видећете. Боље да смо поштено изгубили него ово.”

Реакција: „А иначе да се то десило нама Роналдо и друштво би хватали судију по терену да не призна гол, је л’ да? Португалци, Шпанци, Италијани све саме поштењачине... Ма кући да их водиш. Овог Роналда егоисту који је умислио да се сав фудбал око њега окреће ударити добро по цепу. Фрајер ладно изашао ван пре судијиног звиждука. Е па доста су нас малтретирали. Дошло је време да та иста мечка закуца и на њихова врата... ’Моралисто’.”;

– „Нису нама потребни непријатељи поред нас самих!! Кад би неки Хрват, Енглец, Немац рекао да је судија погрешно на њихову штету! Бод ко кућа, браво Србија!! Само Дмитровића на клупу молим те...” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Живела Андерсон и *USA*. Србија и *USA* вековни пријатељи. Заједно до титуле!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „То су праве наследнице солунских ратника, у њима још увек живи њихов дух. То болесници са запада никад неће моћи да докуче. Три пута нас бомбардовали у 20. веку, Хитлер увео стрељање 100 Срба за једног убијеног Немца, растурили државу, увели економске санкције, затровали нам земљу и даље нас трују, а ми учимо историју коју нам пишу странци и још су покушали, еј људи, нас Србе да прогласе геноцидним народом. А продане душе кажу да се требамо угледати на тај увели запад. Е кад би нас само мало пустили да дишемо и уведемо позитивну селекцију у Србији где би нам као народу био крај.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Шпањолке су већи фолиранти од колега из мушке репрезентације. Кад крену да се бацакају и да иницирају контакте мука ми постане. Ајмо девојке!” (Б92, 29. јул 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Завера запада је да смо морали да играмо против братске Кине и сестара Кинескиња. У нашој репрезентацији најсимпатичнија Дабовић а у кинеској Ли. *MAP - most adorable player.*” (Б92, 4. август 2021. године, кошарка – жене, Кина – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Курир, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Браво Србијо, честитка од вашег највернијег навијача из Хрватске. Медији овде извештавају о победи Србије на крају вести, а да је Србија изгубила онда би то била прва вест, толико су нам завидни.”

Реакција (у потпису „То”): „Је нација која највише мрзи Србију и све што је српско и све што им се деси Србија је крива.”;

– (у потпису Подгорица) „Свака част српски делфини. Идемо до злата, Шпанцима пуно среће у борби за бронзу, због доследног става о КиМ.” (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Зна се ко су краљеви свих мора и океана.”

Реакција (у потпису „*Usa rules the world*”): „Америка, најјача светска сила.”;

– „Ништа лепше него кад победиш Шпанију, у било ком спорту. Браво, цареви, идемо до злата!” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Трпај најогавнију спортску нацију (поред америчке)!!!!” (Моцарт спорт, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Нека славе сад шпанске циганштуре онај признат 'гол'. Има правде, има Бога, не може ни судија да надјача. Браво момци!!!” (Моцарт спорт, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Ниједну репрезентацију на свету ми није драже добити него ове смрдљиве фолиранте, у било ком спорту! Кликере да играју па би их судије гурале.” (Моцарт спорт, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Срчани удар сам могао да добијем! Само нека су поцепали ове Шпанце. Свака част ДЕЛФИНИ!” (Моцарт спорт, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– Један од корисника је цитирао два коментара другог корисника, после чега је уследио његов одговор (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство)

Коментар 1: „Кад је овако важно Тијана удари сервис ван терена... Уместо да се укључи нормалан сервис... И ето онда предност Рускињама... Не знам зашто Тијана уопште сервира на снагу пошто појма нема... Само даје поене... То није уопште паметно... Готово је ово... Рускиње су сад у менталној предности... Требаш бити мајстор изгубити овако... Да морам да гледам како губимо против те корумпиране земље...”

Коментар 2: „Јоојјј доста о руској 'лепоти'... Буквално ни једна Рускиња није лепа... Буша је најлепша на терену... Белгијанке и неке Немице, Финкиње, али Рускиње?? Па купите наочаре који видите овде 'лепе' Рускиње... Само бедни русофили то могу видети... Где вам је укус...”

Реакција: „Ти си болестан човек. Буквално шириш нацизам овде у коментарима. Крене да кипи нека мржња из тебе чим се помену Руси и Русија. Човече опусти се, не морају сви да имају исти укус као ти. Називати људе беднима јер им се свиђа жена која се теби не свиђа, показује колико си поремећен и ништа друго.”;

– Коментар и реакција (Мондо, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар (у потпису „Иванова корита”): „Иванова корита су уз Србију. Само да добијемо ради овог тренера жабара. Ријетко одвратан тип. Ђед кад ми је умирао рекао ми је: 'Мрзи Италијане цијели живот’”

Реакција: „Французе, Шпанце и Енглезе такође”;

– Коментар и реакције (Мондо, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „Иванова корита“): „Још једном ћу поновити: Ђед кад ми је умирао рекао ми је: ’Сине докле год будеш жив мрзи Италијане сваким даном све више.’”

Реакција 1: „Истина жива, није погријешо. Колико су само народа у Боки побили.”

Реакција 2: „Свако по личном искуству. Моје су у Лици спасили. Наравно да су имали интерес. Али опет, прехранили их и помогли. Никог не мрзим, само Србију волим. Напред наши хероји.”

Реакција 3: „...Твој ђед није био мало сенилан?... Сваки нормалан човек који познаје историју, поготово ако је Србин, и ако жели да МРЗИ, има други приоритет... Број 1. Хрвати (нема потребе да наводим разлог, архивисано је у свим светским државама и документима историје)... 2. Муслимани, односно Бошњаци. 3. Енглези. 4. Немци. 5. Американци... Ако изузмемо ове наше домаће душмане, наравно да су Енглези зло број 1. Не само према нама Србима, него према целом свету... Исто као и њихова браћа Амери... Шта су све радили током историје, дабогда им се вратило 1000 пута више... Ето, толико од мене... Поз. РС”

Реакција 4 (одговор аутора Коментара на Реакцију 3): „Томе за кога кажеш да је сенилан, ђед је остао на Мојковац а он тако сенилан је као професор Италијанима рекао не када су хтјели ’42. да га убиједе да буде са фашистима и домаћим издајницима и зато му запалили кућу и поклали сву стоку па чак и пса и до краја рата са породицом био по брдима. Што се тиче осталих крвника слажем се у потпуности.”;

– „Надала сам се, да се видимо у финалу, ал’ ето... Из срца вам желим, да освојите бронзу и избаците љигаве, покварене Пољаке.” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Жабари били и остали једна од најгорих нација.” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Јапанац, Јапанац је талија. Живео Јапан, живели Јапанци!”¹²⁷ (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Човече, Русима не дају да се зову Русија ни у рукомету.” (Б92, 3. децембар 2021. године, рукомет – жене, Пољска – Србија, Светско првенство).

6.3.2.19. Метафорични рат

Метафоре, као карактеристичан део новинарског садржаја када је реч о спортским темама, присутне су и у коментарима активних корисника, о чему говори и коментар подстакнут насловом извештаја „’Лале’ увенуле, Србија у полуфиналу!” (Б92, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство): „Ааа овај наслов ме подсећа на старе наслове из Спортског журнала, типа ’Партизан испио Цедевиту’,

¹²⁷ У стручном штабу мушког националног фудбалског тима Србије кондициони тренер је Јапанац Кацүшито Киноши (*Katsuhito Kinoshi*). Више на <https://www.danas.rs/sport/ko-je-piksijev-japanac-u-strucnom-stabu-koji-peva-boze-pravde-nekada-napadac-a-danas-profesor-univerziteta-video> (Pavlović, 2022).

'Очерупани галски петлови' или 'Укроћена дивља телад'. Ко је у редакцији носталгичар?" Или коментар: „'Орлови' постали врапци..." (Б92, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство)

Фокус у овом раду је на одређеним метафорама које су виђене и у новинарским садржајима, односно примерима са дефанзивном и офанзивном „ратном” тематиком и одговарајућим терминима. Такви примери су следећи:

– „Б А Л К О Н!!! Изгинуле за нашу земљу, свака част девојкама” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Тина Крајишник је нови министар одбране!!!! А тек Ивон Андерсон, доктор. Браво Браво Браво.” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Можда је онај Јокић неки MVP, али ова Соња Васић је за њега царица! Као и све наше девојке које гину за дрес Србије. Браво!” (Спорт клуб, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Ове наше ко Цезар: дођоше, видеше, победише..... :)” (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Каква борба титана, Тића и Каракурт свака част, како год се завршило ово је свемирска одбојка. Фантастична игра и једних и других.” (Мондо, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Све девојке царице и лавице али Бошковић Тијаница бије као хаубица. Хвала девојке, волимо вас.” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Убише нас лепо. Идемо даље. Можда можемо да узмемо бронзу. Напред момци.” (Блиц, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Сретеновић и Орбовић преспори за врхунски рукомет. Крваримо на десном и левом беку кад су они у игри.” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Најачи смо увек пред битку, а кад битка дође, ко у свему.” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Па нисмо ми платили Рафале да би они вама пустили...”¹²⁸ (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

Такође, попут новинарских садржаја, у коментарима корисника се помиње „трон”, који припада ономе који победи у метафоричном „рату”, док су победници, односно победнице, „владари”, „краљице”, „царице”, „хероји” и друго. Примери су следећи:

– „Митре Царе!” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Царице идемо по злато браво. 🏆🏆🏆” (Нова, 26. јун 2021. године, кошарка – жене, Белгија – Србија, Европско првенство);

– „Идемо девојке, идемо краљице некрунисане! За круну европске кошарке! Белгијанке нека чекају неко друго Европско првенство. Овде и сада је ваше злато! Францускињама сребро!” (Б92, 26. јун 2021. године, кошарка – жене, Белгија – Србија, Европско првенство);

¹²⁸ Реч је о француским борбеним авионима које је купила Хрватска. Извор: <https://tangosix.rs/2021/25/11/poslednja-vest-hrvatska-potpisala-ugovor-za-nabavku-visenamensih-borbenih-avionara-rafal> (Banković, 2021).

- „Царице 🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆” (Блиц, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Браво девојке, Србске краљице. Потпуно заслужена победа.” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Браво за наше краљице!!! Разбиле су у финалу! Маестрално! 🏆🏆🏆🏆🏆🏆” (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Супер девојке = хероине = ратнице = понос нације = легенде!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Нису оне кошаркашице, оне су царице.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Ма краљице!!!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Честитам вам, најбоље сте... Србијааа. Замерам вам што се не задржите на трону након више европских такмичења јер ви сте за Европу сила.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „БРАВООООО!!! Ау, какве ратнице, каква срца! Хвала вам!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „СВАКА ЧАСТ КРАЉИЦЕ МАКСИМАЛНО ЗАСЛУЖЕНО... ПОКАЗАЛИ СТЕ КАКО СЕ БОРИ ЗА СВОЈУ ДРЖАВУ... 🇷🇸🏆🏆🏆” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Нећу да зезам Јокића, него да га замолим да се предомисли. Србија је то, није тамо неки дрес ког се нико неће сећати. Одоше ове ратнице у историју.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Које сте ви краљице, ау, каква сила бре! Браво” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);
- „Не може нам нико ништа. Ово су хероји Србије. Живели 100 година. Радуј се србски народе.” (Курир, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Ма браво краљеви, браво, браво!!!!” (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Пре десет дана, заправо после прве утакмице (коју су изгубили) сам рекла да не морају ништа да освоје, много пута смо плакали, славили и веселили се због њих, али ова победа, ово што су сада урадили, ма немам речи, свака вам част момци, свако добро вам желим. ВИ СТЕ ХЕРОЈИ! ВИ СТЕ БОГОВИ!” (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Краљ Филип Лепи Мудри Најбољи. Капитен свих капитена! Фасцинантно и заувек најбољи ватерполиста! Хвала!” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- (у потпису „Бања Лука”) „Витезови наши, заслужили сте да златом завршите репрезентативну каријеру! Генерација за памћење, свака вам част! Дубоки наклон!” (Блиц, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- (у потпису „Недодирљиви”) „Хероји моји и читавог српства. Бог вам дао здравља и среће.” (Блиц, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

- (у потпису „Душан Силни”) „Браво Цареви, Громаде, Дивови, Јунаци, ви сте понос Србије!!!!” (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Идемо царице по рекорд и највише медаља на Балкану.” (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);
- „Српске Царице. Живеле 100 година.” (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);
- „Мина је и дискретни херој ове утакмице и целог тима СРБ... Не знам колико људи то виде у преносу, али свака јој част. :)” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
- „Краљице остају краљице... Тако се игра и бори за своју земљу...” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
- „ВИ СТЕ КРАЉИЦЕ И СА СРЕБРОМ. ♥♥♥” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- „Бравоооо девојке!!!! ЦАРИЦЕ СТЕ!!! Па не може се бити вечно првак Европе!! Браво за сребро!! БРАВООООО ПРИНЦЕЗЕ!!!” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- Коментар и реакција (Мондо, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Бори се Србијооо, бори се до краја. Хероји наши.”

Реакција: Који бре хероји?? То су они са Кошара а ови, ови нису ни за пијацу!!! Смешно колико немају крви у себи!!! Вања Грбић би руку неком откинуо а ови глуме неку мирноћу и играју као неке тетке!!! Пих, брука и срамота!!! Грбићи би овај смешни и никад слабији турнир освојили левом руком!!!”;

- „Идемоооо, живјели момци хероји нације!” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);
- „Пикси краљу! Свака част момци. Каква игра.👍” (Курир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);
- „Митар, цар, краљ. Ма немам речи.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);
- „МАРКО ЈАГОДИЋ КУРИЦА! Мој херој! Браво момци, победа за Стевана Јеловца!”¹²⁹ (Б92, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП);
- „Идемооо краљице, ем краљице ем царице!” (Телеграф, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);
- „Није ово било ни Р од рата. Разбили су нас као што искусна репрезентација добија рутински ону која повремено дође на такмичење. Види се да имамо потенцијала, али ово је прва права утакмица на којој је требало да покажемо шта можемо, и ништа нисмо. Јесте да нам је фалило доста играча. Није ишло ништа на лево крило, па ни на десно у 2/2. Ништа пивоти у другом полувремену. Бекови само гледају Кукића. Они – лудачка одбрана, брзи

¹²⁹ Српски кошаркаш и репрезентативац Стеван Јеловац је доживео мождани удар на тренингу грчког тима АЕК 14. новембра 2021. и од последица је преминуо 5. децембра 2021. године. Више на: <https://sportklub.rs/kosarka/kosarka-ostalo/preminuo-stevan-jelovac> (Radivojević, 2021).

центар, користе све рупе. Циндрић ненормално искуство кад имају играча мање. Били су једноставно много бољи. Мени је жао што сам се онолико примио после првог кола. Верујем да у наредним годинама можемо да се пошибамо. Тренутно не.” (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство).

Како један метафорични рат у коментарима може да изгледа, састављен од „регрута” из редова ватерполиста, фудбалера и кошаркаша, показује низ следећих примера поређаних по хипотетичком следу догађаја, од уводног бодрења, преко „крви, зноја и суза” до крајњих величања и заслуга или осуде, у зависности од исхода:

– „АЈМООО БРАЋО, АЈМО СОКОЛОВИ. Шта год да буде вечерас само да изгинемо на терену, да последњу кап крви оставимо на терену, па шта буде. Идемо ^{SRBIJA}rs👍👍👍” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– (у потпису „Српска Република”) „У бој, у бој крените јунаци свиииииии... БРАВО МАЈКО СРБИЈООООООООО. БРАВОООООООО БОГОВИ ВАТЕРПОЛААААА...” (Курир, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „Панонска морнарица”) „Фићо разарач, Андрија носач авиона, Пијетловић атомска подморница, Мандић торпедо, Дејан Савић АДМИРАЛ.” (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „То су срца ратника.” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Колико Митар крвари за ову репрезентацију то је за уџбенике. Свака му част и сву срећу у животу му желим. Просто кад човек остане без текста.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Одавно нисам видио да се неко оволико бори за Србију као Митровић. Чак је и крв пустио за Србију, буквално. Хвала ти пуно и од великог Делије.👍👍👍” (Б92, 4. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Луксембург, квалификације за СП);

– „Има ли шта лепше од дизања Филиповића и Мандића и онда бомба из руке, какав Микел Хансен наши момци торпедо испале. Фантастични су сви, сјајна генерација, усудио бих се рећи и најбоља у историји овог спорта. Хвала им за сјајних 10+ година. Кад се ломила утакмица видело се ко су шампиони. Браво Делфини, браво Србија!!! (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Филип Филиповић даје бомбу са 4 метара. 🤔🤔🤔 Под хитно код оптичара да се јавиш” (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Растао сам уз Пиксија, пратио његове утакмице, стил игре, знање, техника, пас, прегледност игре, вођа... Могао бих да набрајам до сутра какве све карактеристике поседује овај феномен од човека и веровао сам када је дошао на кормило, да ће бити Адмирал једне победничке флоте. БРАВО” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Препонosan сам што сам СРБИН, све честитке, невероватно какви људи, спортисти... Људи за пример, уџбенике, ратници, спортске машине!” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „ШТА РЕЋИ, ДОБИЛИ СУ РАТ ПРОТИВ ПРОТИВНИКА, СУДИЈА, ОРГАНИЗАТОРА (који су се на свим борилиштима понашали да су битнији од такмичара) И СВЕГА ШТО МИ ОБИЧНИ ЉУДИ НЕ МОЖЕМО НИ ДА НАСЛУТИМО. СВЕ ЧЕСТИТКЕ САВИЋУ, СТРУЧНОМ ШТАБУ, НАРАВНО НАЈВИШЕ ИГРАЧИМА, и ватерполо савезу

🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆🏆” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Невјероватно шта смо добили. Браво момци. Наклон до пода. Тако се бори за своју земљу. Сви сте заслужили и ордење. Идемooooо!” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Уколико би се тај „рат” завршио поразом, онда се проналазе „кривци”, међу њима и „дезертери”, па би порука могла бити и следећа:

– „Као што сам написао пре недељу и по дана. ’Ми се квалификовати нећемо, а камоли злато да освојимо.’ За ову црну, националну срамоту и катастрофу, усред Београда благодарите кошаркашким дезертерима. За ово неко мора папрено да плати, за наук да се више никада, али никада ово не догоди. Од данас ова репрезентација дугује злато народу и има да отплате тај дуг како знају и умеју. Србија НИЈЕ земља кошарке све док злато не засија.” (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

6.3.2.20. Величање

Емоције које подстичу спортски догађаји, као што је виђено и у претходним примерима, изражене су снажним речима, еуфоричним, које могу умногоне и да преувеличају њихов значај. Тако се, попут примера из новинарског садржаја, истичу колективи и појединци, добијају посебне статусе, епитете и друго, што се повремено поклапа и са другим стратегијама.

Међу примерима величања када је реч о националном спортском тиму Србије и њеним појединцима су и следећи:

– „Ау каква херојска утакмица Србије, на крају Французи могу да певају за бод, стварно кажеш не могу да верујем за први меч, али по овом данас ово је изванредан рукомет, а они са Арене заслужују дуплу плату!!! Браво Србија...” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Мој рођак Мијајло Марсенић је из Берана. Као мали је остао без мајке, али је упорношћу, радом, великом пожртвованошћу успео да се уздигне у доброг играча и још бољег човека! Свака част за све момке!!!!” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „МИТРО ЛЕГЕНДО... Какав мајстор, лавље срце.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „То су ти ОРЛОВИ! То је тај ТИМ! То је та ИГРА, само још уигравања и топ! То је тај СЕЛЕКТОР! НАПРЕД ОРЛОВИ! ЖИВЕЛА СРБИЈА! ХВАЛА, ХВАЛА, ХВАЛА!!!!!!!” (Курир, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Сплавови да остану затворени док се не квалификујемо. ;) P.S. Митре царе!” (Б92, 30. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Азербејџан – Србија, квалификације за СП);

– „Ове девојке су појам – борбеност и пожртвовање подигле на сасвим неки други ниво. Браво краљице, ово што ви имате нема ниједна репрезентација, не наша него било која на свету, била мушка или женска. Мечеви ове репрезентације треба да се пуштају свој деци која икада зажеле да се баве професионалним спортом. Шта год урадиле даље, браво и имаћете заувек подршку ове нације, јер једноставно остављате срце на терену!” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

- „Најслађа побједа је онда када побиједите и противника, и публику и скандалозне судије. Дјевојке су ментални *Mount Everest*.” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);
- „Марина је вјероватно најбољи активни стручњак којег Србија тренутно има, без обзира да ли је ријеч о мушком или женском спорту. Невјероватна жена, невиђена љубав према кошарци и ненормално знање.” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);
- „БРАВОООО девојке... Капа до пода... Мала Андерсон је била супер... Брза ко муња” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „МАРИНА ЈЕ ОНО У СВЕТУ ЖЕНСКЕ КОШАРКЕ, што је био и њен тата!!!! ЛОВАЦ НА ТРОФЕЈЕ!!!! БРАВО КРАЉИЦЕ, АЈМО ПО ОИ ТИТУЛУ!!!! Овај меч је био све време наш, чак и лакше него ова два прошла меча са домаћином и Белгијом, браво!!!!” (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Ево гледам изјаве наших девојака, сваке појединачно. Пишем одушевљен, рекао бих да се шампион изгледа заиста прво постаје ван терена, ставом и понашањем, па тек онда на терену. Толико приземне, културне, толико једноставне, одмерене, без грама неке примитивне еуфорије или надобудног става. А прваци Европе! Хеееј! Без погрешне речи, без неодмереног потеза. Нека другачија Србија, европска, културна, цивилизована. Купише ме понашањем више него игром. Све до једне. Браво Марина за овакав избор, браво Србијо за овакву децу, браво родитељи за овакве људе!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Марина Маљковић за доживотног селектора. Жена је доктор за женску кошарку. Свака част играчицама али селекторка је посебна прича, геније свог посла. Капа доле.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Ђорђевић Саша! Велики, највећи, непоновљиви.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Сад гледам репризу и: Да ли је свет видео ово што ради Бошковићева? Ово је са друге планете! Свака част и осталим девојкама, а посебно Маји Огњеновић!” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);
- „Маја Огњеновић је као вино. Класа је вечна” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);
- „Гледам снимак задњег напада изнова и изнова... Мајко мила... Најежим се сваки пут!!! Шта ти је најбољи играч у историји ватерполоа!!! Ови момци баш као и оне славне генерације пре њих, заслужују сваки могући респект, признања, награде!!! Браво и браво!!! Сад по злато!!!” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Браво мајстори, шампиони, легенде... Никада нас нисте издали!! Има Бога. Да ли је могуће да су судије увек против нас? Небитно да ли је неки нас клуб или репрезентација... Свака част мајстори. И унапред честитке на медаљи Јовани у каратеу.” (Моцарт спорт, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Браво шампиони!!! Какве спортске и људске ГРОМАДЕ!!! Кап(иц)а доле и наклон до пода.” (Блиц, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Ова медаља сија и вреди више од злата. Мала земља – велико срце, браво лепотице наше.” (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

Браво Пикси, браво момци!” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– (у потпису „*Mitar King* 🏆”) „Митре краљу над краљевима... 🍌🍌🍌🍌🍌🍌🍌🍌🍌” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– (у потпису „Без драња и бусања”) „Са каквим достојанством, скромношћу, позитивизмом, културом, васпитањем, одмереношћу, укусом, смиренношћу и смислом за хумор Светислав Пешић води екипу, комуницира са јавношћу и живи свој живот!” (Б92, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП).

Такође, постоје и примери величања када је реч о другим националним спортским тимовима и њиховим актерима:

– „Голман Француске пола човек пола хоботница!” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Црна Гора згазила Норвешку у Подгорици 5 разлике без 5 стандардних репрезентативки. Меч за историју. Каква игра са којом енергијом и са каквим срцем против првака Европе. После меча плачу све играчице, а Бојана Поповић која је освојила све што се могло освојити је била најсрећнија жена на планети сада као помоћни тренер Данцу који је вечерас од мирног човјека постао тотални лудак у позитивном смислу. Људи одгледајте ову утакмицу, вјерујте ми кренут ће вам сузе од толико емоција. Е тако се игра за своју земљу.” (Б92, 19. март 2021. године, рукомет – жене, Русија – Србија, квалификације за ОИ);

– „Ал’ Црногорке лавице јесу!” (Спорт клуб, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Италијанке играју свемирску одбојку и зато ће да победе” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре).

Посебан сегмент величања представља позивање на примере најбољих из других спортова, практично синонима за одређени спорт на овим просторима или у свету, који су повезани са актуелним појединцима из националних спортских тимова, али и са целим тимом. Такви примери су следећи:

– „МАЈКЛ ЏОРДАН ЈЕ ЦРНА СОЊА ВАСИЋ. ЧЕСТИТКЕ СВИМА.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Соња Васић је женски Бодирога, можда и најбоља европска кошаркашица задњих 15 година.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Аууууу, од почетка до краја!!! Појеле их!! Одбрана ко Булси 90-их!!! Кад удвоје ко Пипен и Родман!!!!!!!!!! Са све Ивон која пева химну!!! БРАВООООО” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Тића Бошковић ће бити Цеца Китић одбојке. Она је већ најбоља на свету, а биће најбоља одбојкашица икада у наредних 4–5 година. Каква сила, моћ, енергија, савршенство. Ау!” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);

– „Тијана је Џордан одбојке” (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Иван Миљковић у телу Тијане Бошковић. Свака част Тићо.” (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Краљице. Како лепо играју уживање их је гледати. Оне су женски ватерполисти и Ђоковић.” (Б92, 1. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Француска, Европско првенство);

– „Тијана Бошковић је нама оно што је Џордан био Булсима.” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Величања у коментарима корисника иду и даље од самог догађаја, односно непосредних актера, па се тако могу односити појединачно или комбиновано и на спорт уопште, државу, нацију, медије, коментаторе, новинаре и друго. О томе говоре следећи примери:

– „Не постоји спорт за који Срби нису талентовани, нарочито за колективне. Ако нам је Вујовић *GOAT* Цеца Китић *GOAT* где је онда нестао српски рукомет?! Ту је, само нам треба систем и можда се покаже да нам је требао овај шпански тренер. Напред Србија!”^{130 131} (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП);

– „Када се куде коментатори, да их кудимо, али вечерашњи пренос два господина на Арени је мени у топ 3 преноса наше репрезентације у свим спортовима икад! Свака част! Онако се преноси, али и онако се игра за Србију! Препороди нас Ђирона, капа доле маестро!” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Одушевљен сам са коментаторима на Арени. Један се зове Сретен, а други да ли Стева или Стеван, нисам добро чуо. Да ли неко зна о којим се коментаторима ради? Јесу били пристрасни, али су сјајно коментарисали, плус што доста знају и о рукомету и о играчима а ипак не даде са неважним детаљима. И искрено се радују попут деце. У кошарци имамо Едина и Колета и сад и у рукомету имамо двојицу одличних. Уз Вишковића у тенису још само у фудбалу да се нађе неко добар. Иначе, момцима свака част на жељи, борби и заједништву. Још мало више да се укључе крила и понеки брзи центар биће то одлично.” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Марин Седлачек дефиниција стручног консултанта. 3 сата бих га могао слушати. Цар.” (Б92, 19. фебруар 2021. године, кошарка – мушкарци, Грузија – Србија, квалификације за ЕП);

– „И после се чудите зашто нас не воле. Прво Шпанију и судије победимо а онда Францускиње раставимо на саставне елементе. Ово је победа кошаркашког знања, памети и борбености која је својствена српском народу.” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Нико нема што Србин имаде... 3 *MVP*-а!!! Дјевојке, наклон до пода... Хвала вам! (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– (у потпису „Срби лудаци европски прваци”) „Нама Србима кад се родимо, у креветац нам вежу црвени кончић и ставе баскет лопту. Јер ово је немогуће објаснити која смо сила уз Америку у овом спорту.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Србија, светски феномен у спорту. Толико медаља свих наших спортиста, па требала би озбиљна научна експертиза. Вероватно неки победнички ген када се ради о спорту. Живела Србија.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Нек се види да су Срби у свему најбољи и нико им не може ни близу прићи. Од Ђоковића, па Јокића, Шпановићке, па кошаркашица, одбојкашица, ватерполиста, кошаркаша, одбојкаша итд.” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

¹³⁰ Акроним *GOAT* значи „најбољи свих времена” (*Greatest Of All Time*).

¹³¹ Светлана Китић и Ивано Балић су проглашени за најбоље у рукомету свих времена у анкети на веб сајту Међународне рукометне федерације (*IHF*) 2010. године. Више на <https://www.handball-planet.com/kitic-and-balic-the-best-of-all-time> (Handball Planet, 2010).

– „Нико нема што Срби имају, кад је тешко и срце кад је опасно чак и по голи живот.” (Курир, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Ово само може Србија, наш српски понос, из пепела до победе.” (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Успут, Горану Степићу дати медаљу, човек коментарише као ретко ко са РТС-а. Не баксузира, врло срчано, ентузијастично и у 90 посто случајева реално.” (Моцарт спорт, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Опасна! Моћна! Никад до сада виђена оваква, снажна, СРБИЈА!” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Када је реч о величању нације, поред излива одушевљења и емоција, присутне су и од раније познате пароле које је смештају у глобални контекст, „до Токија” и „до Милвокија”:

– „Србија. До Токија :)” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Победааааааааа. Честитке нашим златним девојкама и да наставе са победама ♥♥♥♥♥”. Надам се да ће и наши кошаркаши да нас обрадују. 😊 Напред Србија до Токија. ♥” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Од Србија ДО Токија до Србија БЕЗ Токија!” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакција (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Идемооооо Србииииијааааа!!!!!! ’Рвати има ли вас? Нешто сте се ућутали од јутрос?? Србија до Токија бреее, браво златни наши делфини!!! RSRRS”

Реакција: „Данас до Токија, сутра до Милвокија.”;

– „Потопили смо све буранијееееее!!! Бравооооо дивовиииии, Србија до Токија, Крајина до Милвокија!!!” (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „3 злата, бољи од Хрвата. Србија до Токија.” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „Србија до Токија, Русија до Милвокија”) „Девојке ви сте сила, можете ви то!” (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

6.3.2.21. Унижавање

Попут снажних емоција које доносе победе, оне се активирају и у случају пораза, нарочито оних мање очекиваних или тешких из других разлога. Активни корисници, за разлику од професионалних комуникатора, изражавају се много слободније, што доводи и до прелажења границе доброг укуса. А, није реткост да се ниподаштавају резултати, да некадашњи хероји лако пређу пут до антихероја и друго.

Међу примерима унижавања када је реч националним спортским тимовима Србије и њеним појединцима су и следећи:

- „Заиста се питам је л’ се момак зове Дангубић или ДанГЛУПић! Невероватно да је он у репрезентацији!” (Б92, 19. фебруар 2021. године, кошарка – мушкарци, Грузија – Србија, квалификације за ЕП);
- „Мозга без. Каква гомила глупости у само једној утакмици! Ова Лишчевић цаба највећи зналац кад направи будалаштине у кључним тренуцима. Продате лопте, промашаји целог гола – све то кад је било најбитније. И одбрана јако лоша, голман слаб. Сутра је најважнији меч, морају да преполове број глупости да би имале шансу.” (Б92, 19. март 2021. године, рукомет – жене, Русија – Србија, квалификације за ОИ);
- „Срамотна игра!!! А на првенству је Обрадовић на сва уста викао и правдао оне поразе како се спрема за квалификациони турнир и само је то важно... Срамота једна!!! Палба бре одавде!!!” (Б92, 19. март 2021. године, рукомет – жене, Русија – Србија, квалификације за ОИ);
- „Какав аматеризам... Безвољност... Ноншалатност... Срам вас бре било... Губе... Оне се смеју... Зезају се... Маше празне голове... Зар се тако игра за своју земљу?? Срам вас било све... Стидите се бре...” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);
- „Очекивани очај од игре. Све су то играчке преваре и надобудни ликови који су јаки само у изјавама пре утакмице. Ево пола сата игре, на гол нису путнику, а дресови им суви као барут. Највише ме нервира Тадић који се шепури као паун, а поштено није потрчао. А Лукић... Шта тај човек ради на терену мислим да ни њему није јасно. Важно је да имамо још једног Мистера... Све селекторске громаде...” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);
- „Нема Луксембурга, Литваније, Лихтенштајна, Фарских Острва, нема ни митропања.” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);
- „Ако после оваквог наступа за репрезентацију, Пикси и даље држи овог човека кога зову голманом, онда ја не знам како да му дамо подршку више?! Дмитровићу, промени професију, ниси ти брате за ово!” (Б92, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);
- „Даће бог да изгубимо да овог назови селектора у покушају вратимо назад у Панда лигу.” (Спорт клуб, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);
- „Национална спортска катастрофа. Брука каква у историји спорта није забележена. Срам вас било, медаље које сте освојили са Србијом никада неће надмашити овај срам. Намештен вам је најлакши могући квалификациони турнир и дозволили сте ову бруку. Стидите се!” (Блиц, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Једна од највећих срамота која нас је задесила! Који Кокошков, које глупости?! Нема оправдања и сви треба да буду стављени на стуб срама, обрукали су нас за наредних 100 година! Много је ово страшно. Од фудбалера се и очекује овако нешто, али ми смо земља кошарке, а не фудбала.” (Блиц, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Шта чекате Кокошков и Даниловић. Оставке, одлазите и никад више се не враћајте. Срам вас било.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Теодосићу забранити улазак у арену доживотно! Срамота, једва 4 поена... ДНО ДНА!” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

- „Земља кошарке, MVP-ева нигде, Васа у репрезентацији, злочин који траје.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Бјелица је срамота за кошарку, а још већа срамота је КСС заједно са доживотним 'стручним штабом' Илићем и осталима... Променити цео КСС или ће наша кошарка доживети исто што и фудбал.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Не може Кокошка да води Орлове. Смена генерација, Теодосић може да се опрости ода репрезентације, као и Бјелица, да не кваре утисак... Тренер да се смени свакако, а Јокић нека се посвети милионима долара и кобилама, не треба нам ни он.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Тушираће па правац сплавови, њих можете сигурно да погодите.” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Кокошков је нула од тренера, погледајте Феникс Сансе где су били а где су сад. Следећи.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Савићу бруко. Уништио си нас. Препотенко.” (Мондо, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Највећу бламажу су направили баскеташки, тако и да нико више не освоји медаљу неће моћи то да буде гори!”¹³² (Б92, 29. јул 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Ајде сви наши туристи пакујте кофере и назад. Доста је мучења.” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);
- „Ја годинама понављам да је Терзић лош тренер, него је имао среће да ради са врхунским играчицама!” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);
- „Срам и стид да их буде! Ни воље, ни жеље, ни хтења.” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);
- „Деру нас Американке ко Муса јарца, мада то и није тако тешко, пошто имају две једноставне форе за освајање поена, сервис на Бојану Миленковић или Бианку Бушу и 90% поен је већ њихов! Бојана Миленковић је ходајућа антиреклама за одбојку, тотални антиталанат, али је Терзићу првотимка, просто невероватно!” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);
- „Надам се да ће ово брукање бити довољно да Теча, легенда румунске лиге, схвати да није обавезно умрети на клупи и да је време да да шансу неком другом, јер је он на овом турниру убедљиво најгори селектор...” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);
- „Глупаче!!!” (Курир, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);
- „Препотентна селекторка и њене изјаве су уништиле тимски дух. 'Какав умор, игра се за Србију' лепо и слатко делује за грађане а какав психички притисак трпе играчице??? Шта ако изневеримо бићемо сатанизоване??? Зар није могло: МОЈЕ И ВАШЕ ИГРАЧИЦЕ ГРАЂАНИ СРБИЈЕ СУ УМОРНЕ, АЛИ ИДЕМО ДО КРАЈА И ДАЋЕМО ПОСЛЕДЊИ АТОМ СНАГЕ ЗА СРБИЈУ... Ово је само један пример изјаве дотичне... И лично ми се не свиђа што уназад и на овом такмичењу не показује и не дели радост и срећу после неког успеха са играчицама,

¹³² Национални баскет тим Србије је освојио бронзану медаљу на Олимпијским играма у Токију, пошто је после седам победа у групи из исто толико утакмица једини пораз доживео у полуфиналу, потом и победио у утакмици за бронзу.

- већ глуми хладнокрвност и опасног тренера.” (Курир, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);
- „Лавице, царице, краљице, пудлице, лузерице” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);
- „Изгледа да је свеска са записаним тренинзима оца дошла до краја. Треба мало мислити својом главом.” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);
- „Признајем само злато са Олимпијских игара, медаља из неког Туркменистана где су нам ривали били Турска, Белгија, Сингапур и други ми ништа не значи.” (Моцарт спорт, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
- „Кад год је Србин фаворит – он пуца под притиском. Изузимам Ђоковића и ватерполисте, једине праве и веродостојне шампионе. Све остало – чиста боранија. Ужасно тежак, готово срамotan пораз. Шест узастопних победа, преко 20.000 навијача, домаћи терен и добијен први сет. И оне у четвртном изгубе 25:11! Бламчина!” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- „Кретени! Баш ће да направе изненађење у Португалији... Мало сутра!” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);
- „Ово је БРУКА И СРАМОТА!” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);
- „Брука. Али брука. Паковање и кући. Турци да те одуче у одбојци... Немам речи.” (Б92, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство);
- „Да ли је реално да оваква рупа као Мајсторовић игра? Ништа није ухватио... Ковач слепац поред очију” (Б92, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство);
- „Који дебили ови одбојкаши.” (Б92, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство);
- „Не знам чему ова глума неке хладноће и смирености наших одбојкаша?? Некада је Владимир Грбић хтео уво да откине играчу а ови као неке теткице играју ови их смешни жабари разбијају!!! Ужас један!!! Тренер исто неке фаце прави као да је на дечијем рођендану!!! Јадно.” (Блиц, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „Људи, може ли неко објаснити шта креатура са бројем 2 а одазива се на име Ковачевић ради данима, месецима и годинама у нашој екипи!!!” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „Ех да ми имамо таквог техничара а не ово дрво од Јововића!!!” (Моцарт спорт, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „Моје дете тренира у ОК КЛЕК. Искрено боље би играла од УРОША КОВАЧЕВИЋА. Ужасан у примању сервиса, а трагикомичан у нападу и са Италијанима и данас са Пољацима!!! Клинци су показали нашим теткицама како се игра за своју земљу! Ковач ко да није смео да избаци из игре најгорег!” (Блиц, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);
- Коментар и реакција (Курир, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Склањај ово са тв, шта гледамо аматере.”

Реакција: „Боље да предају меч. Страшно. Ал’ страшно. Лоши смо катастрофа и не боримо се уопште, као да није тимска игра. Мора да се поради на екипи и да се мења нешто.”;

- „Ковачевић и Атанасијевић генератори пропасти.” (Б92, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);
- „Која нула од екипе... Која нула од голмана. И ових 6 хиљада људи на стадиону је много.” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП);
- „Срамота бре већ у 2. минути смо примили гол!? Ма хајде какви ми и фудбал. Португал ће нас разбити.” (Курир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);
- „Треба да се расформира и мушка и женска репрезентација у рукомету. Ово везе са мозгом нема шта играју.” (Б92, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство);
- „Срамота од овакве лоше Хрватске да се изгуби” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Сем Цупаре, Радивојевића и на моменте Кукића ко је оставио срце на терену? Манекени и глумци сви” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Овај Радивојевић жешћа паљевина! После сваког гола виче ко теле” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Мало акција за крила, модеран рукомет се не игра тако, пивота као да немамо, Марсенић је пањ” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Законом забранити рукомет у Србији, боље слати децу да играју ватерполо или одбојку! Докле ће више да се овако бламирају, није ми јасно?” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Срамно. Ко је бре дизао толику буку око ове рукометне селекције? Ко су бре ови рукометашаи? Нек се стиде сви до један.” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Тони Ђенова, Ђирона... Није битно... Може да се зове и Мика Параћин... Класичан фолирант овог неуралгичног побрканог спорта из деветог ешалона. Дошао набусит да продаје маглу по београдским кафићима. После победе над некаквом Украјином, чији играчи само што нису мобилисани и послати на фронт, окреће се према клупи, показује овако 🤔. Видео сам га сад како показује, против Б тима Хрватске. Изгубљени случајеви и он и ови набеђени нови ’асови’. док их одваљује некакав Халил Јагањац. Дакле ја сада овде кажем: репрезентативни рукомет је деценијама највећа срамота српског спорта, лузери у рангу ако не и већи од фудбалера настављају лузерску традицију својих претходника лузера. Хвала Богу што ово прати само ужа родбина, па се брука неће чути даље од сегединске касабе...” (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Битно да Марсенић прети и Хрватима и Французима. Коњина има 120 кила, треба да унесе голмана у гол” (Телеграф, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);
- „Бруке једне је л’ се тако бори за Србију?” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Мени је чудно да се ова група антиталената уопште и пласирала на ЕП!“ (Моцарт спорт, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

У коментарима постоје и примери унижавања када је реч о другим националним спортским тимовима и њиховим актерима, попут следећих:

– „Пеналдо је на крају вриснуо од муке.“ (Телеграф, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Гвидети је можда и највећи лузер одбојке. Човек који нема појма о тренерском послу, осим што је извикан као тренерчина. Вечито са оним таблетом, дијаграми, шеме, а то што се на паркету дешава жива игра која нема везе са извештајима које је добио од својих скаута, то ником ништа. Тако да ту смо свакако у предности, што противник има 'вођу' који ће самог себе победити. У предности смо што се и публике тиче, а и играчког кадра. Тако да то тројство даје коначан резултат 3:0 или 3:1 (баш ако загину Туркиње да одиграју један сет, а наше ништа) за нас.“ (издвојени део коментара, Моцарт спорт, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)¹³³

Код унижавања се могу селектовати и коментари који у негативном, увредљивом смислу говоре о држави/нацији, попут следећих:

– (у потпису „Тито“) „Још само данас смо олимпијски шампиони, а већ сутра, поново, највећи клошари у Европи, заосталији од Албаније, Косова, Босне...“ (Блиц, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „Промјена будућности“) „Ето вам мало весела али и даље остајете као народ заостало примитивни, прљави, зли, хомофобни, од стадиона па до улице.“ (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Карактеристичност ове стратегије у коментарима у односу на новинарске садржаје је унижавање и одређеног спорта генерално и/или у Србији, па и одређених међународних такмичења, како на овим просторима, тако и уопштено, попут следећих примера:

– „Ми живимо у паралелном универзуму. Само код нас је ово било испраћено, слично као и ватерполо или одбојка...“ (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Олимпијске игре су живо срање, нико то и не вреднује, кога брига и за фудбал на ОИ, а камоли кошарку. Јесмо катастрофа, види се пад годинама уназад.“ (Моцарт спорт, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Преко 2000 коментара је најбољи доказ колико је ово нацију заболело. Ове ране не могу 100 Ђоковића и тамо неки несрпски спорт тенис да залече.“ (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Овај 'спорт' прати само стотињак 'коментатора' са Б92. Хокеј на трави, трљање метлом леда... Права конкуренција.“ (Б92, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Као да је битно. Балкански спорт и још 2, 3 земље на смену у борби за 3 медаље. Искрено смешан спорт, тј. конкуренција у истом, иако имамо масу медаља за исти.“ (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре);

¹³³ Иначе, италијански одбојкашки стручњак Ђовани Гвидети (*Giovanni Guidetti*) је крајем 2022. године постао селектор женског националног одбојкашког тима Србије, где је заменио другог Италијана, Данијелеа Сантарелија (*Daniele Santarelli*), који је наследио Зорана Терзића и постао светски првак са одбојкашицама Србије на турниру у Холандији и Пољској 2022. године (Србија је одбранила титулу из Јапана 2018. године).

– „Ја мислим да овај спорт прати само ужа породица ових ватерполиста, да су гледанији бадмингтон и стрељаштво, чак и лук и стрела, о веслању и кајаку да не причам и о бициклима бемиксерицама брдским, чак и једрење и сурфовање је гледаније.” (Б92, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре);

– „Колико је озбиљно такмичење види се по томе да мало мало па ми добијемо домаћинство.” (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Б92, 1. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Француска, Европско првенство)

Коментар: „*Alez!* Угасите овај назови спорт у Србији. Јадни и несрећни народ себе лаже да је битан.”

Реакција: „Прво да угасе фудбал у овој земљи оперисаној од тог спорта.”;

– „Све фудбалске стадионе преорати и посијати жито, било би више користи.” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

– „Најдосаднији спорт после теквонда...” (Б92, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство);

– „Волим своју земљу и увек навијам за Србију... Али колико досадан, једноличан спорт... Што се каже **беш спорт где се мрежа не затресе (тресе).” (Моцарт спорт, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Једини пут у животу сам гледао рукомет када смо ми били домаћини и тада смо на велики празник уништили Хрватску и јако добро играли. Ко још гледа рукомет иначе, нико!” (Б92, 13. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Украјина – Србија, Европско првенство);

– „Глуп спорт, а поштено Србија није никакав тим. Јесу победили незаинтересовану Француску у квалификацијама, али није то мерило. Зна се ко су газде у овом спорту: Французи и Данци. Остали могу нешто урадити ако ови нису у форми, једино тако. Спорт који занима мале градове у Немачкој да би имали мештани шта да прате од спорта викендом, и да поједу неку кобају уз пиво...” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Такође, на сличан начин се говори и о навијачима, на пример када се замера недостатак патриотизма, односно како су бодрили или бодре тим. О томе је реч у следећим примерима:

– „Момци су играли како треба прво полувреме, а много грешили у другом, а срце и жељу им нико не може оспорити, а то је све у тим релацијама када се посматра спорт и они су положили. Навијачи су пали као и доста пута до сад и ту фали љубави према својој земљи. Пресмијешно какав народ.” (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– (у потпису „Мађар из Војводине који воли Србију”) „Срамота што у Сегедину више је хрватских навијача него наших, главу горе момци пробајте добити Французе.” (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Све и некако али каква је ово публика? Одакле уопште људима који не знају да навијају идеја да дођу на утакмицу? Ето нам сад ове дечурлије која дођу да се сликају за Инстаграм кад нам не ваљају прави навијачи.” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Превише позера у дворани (децу не рачунам), треба да се ори дворана!! ЖИВЕЛА СРБИЈА” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

У фокусу на овај начин су се нашли и представници медија који су били део посредованог догађаја, односно телевизијског преноса. О томе говоре следећи примери:

– „Зашто овај коментатор, један од најгорих икада! Напоран, досадан, ужас.” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „А Шаренац вришти од одушевљења док њихов играч закуцава. Нисмо имали лошијег коментатора. Никада.” (Б92, 29. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Доминиканска Република, квалификације за ОИ);

– „Мој батице, лик који је коментарисао меч за бронзану медаљу у тенису је функционално написмен, а о познавању спорта нећу ни да говорим. Човек је сваки пут када је поменуо полуфинални меч који је Новак изгубио рекао да је Новак играо са Зверевом. То су људи чије плате ми финансирамо.” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Коментатор на РТС везе са животом. Кад се само сетим Миодрага Јергића и његових преноса утакмица репрезентације. ’Никола Грбић, кува и успева’ 🤔🤔🤔” (Б92, 2. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Белгија – Србија, Европско првенство);

– „Утакмица у Арени, а коментатор Арене спорт се чује као да преноси из Кабула. Срамота!” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Каква је казна за уши и мозак овај коментатор са Арене. Смори човек.” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Коментатори и на Арени и на РТС катастрофа, а тек овај официјелни у хали мука ми га је слушати ових дана!” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Ови идиоти са државне телевизије РТРС су пустили рекламе у моменту кад је Србија имала меч лопту. За ово срање од телевизије ми плаћамо претплату. Свака част одбојкашима. Браво момци.” (Б92, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Б92, 5. децембар 2021. године, рукомет – жене, Камерун – Србија, Светско првенство)

Коментар: „Овај Страјнић боже ме сачувај као на парастосу. И то је врх спортског новинарства на РТС, свака вам част. Срећом гледам само спорт.”

Реакција: „На Арени спорт људи феноменално коментаришу. Рукомет се увек тамо гледа. Они су у стању и да од 2. женске лиге направе сјајан угођај. А Страјнића кад чујем оно... Иначе су јако слаби спортски коментатори на РТС-у. Чак је и Шаренац отишао одавно у ћорсокак, ваљда данак малом броју преноса.”;

– „Не зна се шта је теже, гледати нашу репрезентацију или слушати овог коментатора на РТС-у? Има ли РТС макар једног нормалног и писменог спортског коментатора?” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

6.3.2.22. (Не)реални оптимизам

Без обзира на степен реалности оптимизма, ова појава је јасно видљива и у коментарима корисника испод новинарских садржаја, како пре почетка, тако и током и после утакмица. Међу примерима су следећи:

– „Коначно селектор који је од високо квалитетне групе појединаца направио тим! Узимамо медаљу ускоро, пазите шта вам кажем! Е то треба исто фудбалу, да од појединаца се направи тим. Чист доказ да колико год квалитета имали, лоши селектори могу све да упропасте, ваљда је томе коначно дошао крај. Ред је да уживамо после толико година. Ајде нека у фудбалу слично крене.” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „ФАНТАСТИЧНЕ КОШАРКАШИЦЕ И МАРИНА МАЉКОВИЋ ЗАСЛУЖУЈУ БАЛКОН И ТО КАКО ЗАСЛУЖУЈУ, ЈУНАКИЊЕ СРПСКОГ СПОРТА!! И Европског првенства 2021. године. ДАНАС ОСВАЈАЈУ ТИТУЛУ ПРВАКИЊА ЕВРОПЕ. ЖИВЕЛЕ, БРАВО И СРЕЋНО!!” (Б92, 26. јун 2021. године, кошарка – жене, Белгија – Србија, Европско првенство);

– „КОШАРКАШКЕ ВИЛЕ, А НАШЕ! – Кош, кош, кош... Све честитке шармантним нашим кошаркашицама, првакињама Европе. Ви сте нам донеле зрачак наде да ћемо ићи напред у спорту и стандарду. Време је да стандард, који је сада на дну Европе, прати успех кошаркашица. Оне су шампионке Европе, а за месец и кусур биће и олимпијске шампионке, предосећам. Девојке, нека вас служи здравље, срећа и инстинкт шампионки. Кош, кош, кош хоћемо пехаре још!” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Изгубљени меч против Италијана не може и не сме да буде крах наше кошарке. Идемо напред и то без оних који нису достојни наше мајке Србије. Бићемо опет најбољи. Хвала онима који су изгарали и достојно носили дрес Србије. Живела мајка Србија.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Како кажу искусни, први се мачићи у воду бацају! Тако смо почели у Бразилу, а узели смо злато... Наш најтрофејнији селектор у историји ватерпола зна шта треба урадити, да се дође до медаље! Ови што већ сад мраче и помињу клупске боје, нека заобиђу репрезентацију Србије и нека гледају своје мале клубиће! Напред Србија!” (Мондо, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Аман људи, ми тешко добијамо Русе или Рускиње у било ком спорту. Ово је сјајно, оне победише одбојкашице, Партизан Сочи недавно. Морамо тај комплекс скинути. Идемо до злата.” (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство);

– „Честитке Италијанима, били су бољи, нема шта! Преостаје нашим момцима да се скупе и освоје бронзу! МОЖЕТЕ ВИ ТО, МОМЦИ.👍👍👍 НАПРЕД СРБИЈА 🇷🇸” (Мондо, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „А зашто људи пљујете све ово што је скоро па 30 година у континуитету било сам светски врх!!!??? Погрешио је Боба Ковач у поставци и променама. Али, опет, па ако се неко наосвајао медаља, то су наши одбојкаши! А за будућност одбојке не брините. Биће ту наследника као у ватерполу!” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „То је генерација младих светских првака, нема разлога да то не поновите и као сениори, напред Србија!!!!🇷🇸” (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– Као што рекох данас пре меча... Крај ере Роналда и Португала, а почетак ере Србије и Пиксија!” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Штета за тај пораз од 2:1 у Португалу. Да су извукле реми сада би биле наше у сјајној ситуацији за друго место, али и овако шансе постоје. Много среће девојкама и да се деси и то историјско мини чудо и дупли Мундијал за Србију. Што се женског спорта тиче, прави увод у Светско првенство у рукомету праве наше кадеткиње које суверено газе Исланђанке. 15:7 је на полувремену и овом победом би све наше млађе селекције прешле у европску А дивизију. Оно што је најбитније, уживање је видети колико талентованих девојчица имамо, тако да и српски женски рукомет има светлу будућност!” (Б92, 25. новембар 2021. године, фудбал – жене, Србија – Бугарска, квалификације за СП);

– „Од ове зиме креће коначни повратак репрезентативног рукомета каквог познајемо. И женског и мушког. Девојке су одличне, борбене, Јањушевић сила на беку, Граовац сила на голу! Похвале за Уроша Брегара, већ се виде обриси система. Србија!” (Б92, 3. децембар 2021. године, рукомет – жене, Пољска – Србија, Светско првенство);

– „Напредак у игри постоји. Лутали смо у магли претходних 20-ак ако не и више година и тешко је преко ноћи успоставити систем рада. Ако остане Шпанац на клупи и даље за коју годину ето нас у врху светског рукомета опет.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „ХР били бољи, треба то спортски признати. Па зашто Србија не би сад побједила Французе и отишла даље? Лопта је округла, а Србија је већ побједила Французе па може и сад.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Никакво чудо већ само побједа од два гола разлике нас води и то као прве у групи са четири бода у следећу рунду. Момци су сами рекли да хоће све да побједе тако да ето шансе већ идући меч за поправни. Не кудите момке већ ајде мало подршке, ја сам сигуран да ћемо бити до краја у игри за пролаз даље, сад све је до среће која је увијек битан фактор. Идемо Србија!!!” (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Наша женска фудбалска репрезентација циновским корацима напредује! До пре само 10 година, сама помисао да можемо уопште равноправно да играмо са у том тренутку 95% селекција Европе је била утопија. А данас? Равноправно јуримо пласман на СП и то у друштву фудбалских земаља Немачке и Португала, без обзира што Португал у женском фудбалу није тај ниво као у мушком. Чак и ако се ове квалификације заврше неуспехом, јасно је да нас врло брзо чека пласман на неко велико такмичење. Још један доказ да смо талентовани за сваки спорт и мушки и женски.” (Б92, 23. фебруар 2022. године, фудбал – жене, Турска – Србија, квалификације за СП)

6.3.2.23. Критички песимизам

Са друге стране, у односу на оптимизам, опонентни став не даје наду, о чему говори и следећи пример: „Разбиће нас зато што смо спори!!!” (Нова, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство). Критички песимизам изражен у коментарима, попут оног у новинарским садржајима, такође наглашава како се не види могућност бољитка, са или без аргумената. То се не односи једино на конкретан догађај или спорт, него се у коментарима иде и шире, о чему говоре следећи примери:

- „Страшно!!! Вјест је о рукомету и о репрезентацији Србије, а не о Партизану или фудбалу о Толету итд. Никад нама неће бити боље, само се дјелимо, мржња се дубоко укорјенила у овај народ.” (Моцарт спорт, 13. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Грчка, квалификације за ЕП);
- „Ово је само огледало тренутног стања у свим Савезима у СРБ... Док буде страначко запошљавање кадрова у спорту ово је наша будућност... Видећете наш спорт за 2–3 године када оду старији играчи, носиоци игре у свим спортовима.. Када се Ноле пензионисе... Нећемо бити конкурентни ни у једном спорту.” (Курир, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);
- „Па код нас је то нормално, кад је најбитнија утакмица ми одиграмо катастрофално небитно који спорт је у питању, народ је навикао на то” (Телеграф, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);
- „Када прође ничим изазвана еуфорија схватићемо да је ово што ми играмо чиста нула. Отрезниће нас Португалија па ће бити 1000 коментара пљевања.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);
- „Не знамо играти фудбал нажалост, то је сурова реалност, другог објашњења нема... Треба се помирити са тим и крај... Друга лига је наш ниво. 😊😊😊” (Спорт клуб, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);
- „И кошарка полако тоне, неће нам остати ни један спорт по коме смо препознатљиви као нација.” (Блиц, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Готово од наше кошарке сада су битни долари, постаћемо као Хрвати...” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Узесте нам и ово мало спортске радости што нам је остало. Кад Ђоковић оде у пензију, ништа од српског спорта неће остати!” (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Некада из ЈУБА лиге смо имали још једну екипу, какве играче до 2010. Сад у ЦЗ и ПАР прва петорка црнци. Нема наших иоле квалитетних. Кошарка је мртва. Амин. Рукомет, одбојка, фудбал и ватерполо јер су сви пред пензију. Живео Инстаграм и менаџери. Нема деце на игралиштима. А драго ми због АВ да се не слика после ОИ.” (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Не одговара нам Ђорђевић, не одговара нам Кокошков. Хајде баш да видим ко ће на место селектора после овога. Ви мислите да је ово лоше? Не! Најгоре тек следи!” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Српска кошарка сахрањена у години када имамо најбоље појединце ал’ шта да се ради кад њих баш брига за њихову земљу, част изузецима наравно. То би било то, задњи нек угаси светло.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Србија је умрла у мушком колективном спорту... Једино што јој је остало била је та кошарка... И то се сад гледа од куће... А иде једна Немачка у кошарци.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Лаку ноћ! Свака част овој генерацији (делу)... После њих... ПОТОП!” (Мондо, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Лабудова песма нашег ватерпола... Никад више... Сви наши колективни спортови су уништени.” (Мондо, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

- „Није ово само изгубљено полуфинале. Ова утакмица означава силазак са светске сцене фантастичне генерације српских одбојкашица која тешко да ће да се понови. Немамо замене за златну генерацију. У сваком случају било је лепо док је трајало. Хвала им за све.” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);
- „Распад система, већ виделе злато, вирус Новака Ђоковића заразио цео олимпијски тим Србије” (Спорт клуб, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);
- „Била једном једна 'земља кошарке'...” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);
- „И то је то што се тиче нашег ватерпола... На жалост... Форсирање вештачких клубова као што је Звезда, а она то јесте у ватерполу, да постану прваци Европе, а без плана за стварање нових шампиона, а упоредо са њим уништавање најбољег светског клуба и најбоље школе ватерпола на свету, наравно причам о Партизану, уништен је и српски ватерполо. Надам се да ће Филиповић својим ангажовањем у Партизану успети да врати стари сјај и за неко време опет створи шампионе. Надам се да грешим у вези репрезентације али скоро медаљу нећемо видети. Момци свака част!” (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Како неко ко се имало разуме у фудбал може и да помисли да можемо победити Португал на њиховом терену. ОК треба се надати, желети, волети, али то је немогућа мисија, а што новинари форсирају фудбал и нереално пишу већ годинама је добро позната ствар. Ако се тако гледа онда би се могло овако размишљати: Ако победимо Португал и ако се пласирамо на светско првенство и ако тамо све победимо онда можемо постати прваци света.” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);
- „Српски губитнички менталитет. Нећемо се дуго година пласирати на Еуро или Светско.” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);
- „Не знам да ли и остали примећују да наши екипни спортови иду силазном путањом” (Мондо, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „Алекса Батак је морао да буде на овом првенству. Дечко је будућност светске одбојке, диже у првој италијанској лиги и за Јововића је класа и у дизању и у сервису. Иначе, пред нама су тешке године за мушку одбојку, лоше се ради са младима у клубовима, а млађе селекције не могу да узму ни бронзу ни на Балканијади. Тек ће се то све одразити и на сениоре и у одбојци и у ватерполу, слично као што смо у рукомету пропали. Клубовима је битна само чланарина, један тренер на 30 деце, ни основе не науче како треба, а после се чудимо што нам кадете и јуниоре туку неке полуодбојкашке земље.” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);
- „Погледајте клинце у ватерполу. Доказ како се ради у ВАТЕРПОЛО САВЕЗУ за разлику од других савеза, почев од фудбалског савеза. Имена не играју него играчи. Шта су мислили да ће клинци из Италије да се уплаше имена? Зато сам рекао да је одлазак ка дну. Које младе играче имамо?” (Блиц, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);
- „И онда на Светском испаднемо по обичају у групној фази, а Португал преко баража на Светско оде и прође можда до полуфинала, а нас неко у групи по обичају на канта 6:0 једну утакмицу и тако у круг свако првенство.” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

- „Сахрана српске кошарке.” (Куир, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП);
- „Немамо срчаности, 'петљу', и увек посрнемо када је најважније, и то траје већ дужи временски период...” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Момци су одиграли просечно против просечне Хрватске. И даље је то јако споро, без идеје и без крила. Превише грешака, без контре, брзих голова. Нисам неки експерт али не видим да се ишта променило у задњих 20 година.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Ми никад нећемо добити важан меч у рукомету.” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „Колико смо ми неспособни за овај спорт, па то је невероватно.” (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- Коментар и реакција (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Ми дефинитивно немамо десног бека. Марсенић 2 зицера кључна промашио, са играчем више не можемо да дамо гол. Далеко смо ми од озбиљног рукомета, протечи ће доста воде док наша репрезентација на нешто буде личила...

Реакција: „Зато што Србе не занима репрезентација. Ни у једном спорту. Само клубаштво. Подељени смо увек и заувек.”;

- „Србија боље да не иде више на велика рукометна такмичења. Ово је срамно. Играли без икаквог мотива, без икаквог жара. Хрвати их разбили. Сраман однос.” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);
- „То је наша реалност. Не знам зашто толико разочарење? Ко од нас игра рукомет у средњој школи? Само они који се упишу у неки клуб. Баскет и фудбал се могу играти на улици али немам никакав план за остале спортове.” (Моцарт спорт, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

6.3.2.24. Таргетирање

Попут новинарских садржаја, таргетирање постоји и у коментарима – и то у неупоредиво већем броју и разноврсније.

Прво, активни корисници, попут новинара, такође повремено означавају управо судије као оне који су учинили нешто против правила игре са намером, односно оне који су намерно прекршили правила фер-плеја, спортског понашања и сличног. У таквим ситуацијама некад се иде и корак даље, инсинуирајући значај држава из којих долазе судије за њихове поступке још и пре почетка утакмице или касније (и њихов однос према државама из које су национални спортски тимови који учествују у догађају). Међу примерима су следећи:

- „Каква крађа! Давно нисам видео овакву пљачку! Судије само што нису давале голове за Французе. У 2. полувремену колико искључења за наше, недосуђених чистих фаулова, седмерци... А Французима НИШТА! И опет смо извукли реми, а требало је са добијемо глатко. Свака част момцима, овакав се рукомет тражи! Храбра игра и напред и назад! Још да укључимо крила у игру – биће топ! Овако крила дају голове углавном из контри. Зато пивот екстра функционише и шут споља. Ђорђић врхунски леви бек, Кукић средњи (али га судије

урнисаше у задњих 5 минута). Шта значи прави тренер могли смо да видимо у ова 2 меча. Још смо играли без 5 можда и главних играча. Враћа се вера у рукомет после много, много година!" (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Ово нисмо могли добити до прекосутра уз овакво суђење, довољно ми је било што нису хтели да свирају преступ целом ногом приликом оног цепелина на крају првог полувремена” (Б92, 19. март 2021. године, рукомет – жене, Русија – Србија, квалификације за ОИ);

– „Ево свирају химне и сад видех ко суди! 1000% губимо!!! Ове две су људи задатка и ми никад нисмо победили иоле солидну екипу кад су оне судиле. Писао сам о њима на сваком великом такмичењу. Просто два акрапа који раде прљав посао рукометних моћника.” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Португал покраден на правди Бога. Ово није спорт. Не волим она правдања 'а колко су пута нас покрали' јер свака крађа је једна крађа превише. Баш скандал за крај. Пикси срам те било за избор голмана.” (Б92, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Ова досуђена бацања – КРАЂА ВЕКА У ЖЕНСКОЈ КОШАРЦИ!!! Ако је ово фаул на шуту, па сваки фаул може да буде фаул на шуту. Брука и срамота.” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „Добили смо али и поред тога би требали уложити казну на суђење јер ово је крађа неопевана како су 'судили'. Срамота.” (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре);

– (у потпису „Опет судија”) „Румун нас краде...” (Курир, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Правда је победила. Како нас је румунски судија покрао.”

Реакција: „Нека сада 'суга' Шпанцима за лову коју је добио.”;

– „Свака част чак и потплаћене судије нису успеле да вас зауставе. Бравоoooooooooooo” (Спорт клуб, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „КОЈА КРАЂА У ДРУГОМ ПОЛУВРЕМЕНУ ШТА ЈЕ ОНО ЈЕ Л' МОГУЋЕ” (Блиц, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „Рукометашицама све честитке за борбу! Морамо порадити на супростављању пљачкашких шпанских судија и тражити изузеће сваки пут када делегирају овакву багру која са осмехом посматра масакр у другом полувремену. Девојке су посустале задњих 5 минута због тортуре и немања адекватне клупе и измена. Још једном, честитке екипи и тренеру” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „Браво за девојке у незаслуженом поразу, херојски су се бориле, али против лоповског судијског пара из Шпаније се једноставно није могло. У наставку такмичења ћу свим срцем навијати против најодвратније репрезентације Француске, једноставно силедијство које нема везе са спортом, не може да буди позитивна осећања!” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– „Суди Немац! Ово су крађе невиђене :-))” (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Крађа века!!!! На крају су пресудила она три гола са почетка, криминално суђење генерално, мада и ми нисмо били на нивоу исто је било неколико техничких грешака које су пресудиле. Имали смо добру прилику данас да прођемо групу и питај бога шта би било да су сви на окупу и да није било короне.” (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Судије Немци, пљачка у најави” (Спорт клуб, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

У коментарима се говори и о поштењу, односно непоштењу, других актера спортских догађаја, таргетирају се и они кроз инсинуације да раде нешто што излази из домена регуларних односа и фер-плеја у спорту (што је виђено и раније у примерима), међу којима је и допинг. Такви примери су следећи:

– „Девојке нису криве. Ви који кривите играчице сте веома груби јер не знате шта је то кад немате тренера или га имате а за њега је време одавно стало. Пљујете по Кики и кривите Андреу јер нисте свесни када играче који су водећи у Лиги шампиона води један овакав провинцијски тренер. Он месечно прима 5000 евра, имаће пензију од 1000 евра а образ је изгубио такође пре 20 година. Отерали су га из репрезентације Црне Горе (која је данас победила Норвешку у квалификацијама за Токио) а ови га наши одмах приграбили. Он 5 година прима по 5000 евра месечно и за читаво то време успут тренира провинцијске тимове у нашој лиги. Ми смо непоправљиви, мислимо да се срећом стиже на врх и да то не зависи највише од тренера. Овај се и Андрее одрекао, Ковачевићку избацио због кћерке да јој не буде конкуренција а нажалост ново руководство је стало иза овог тренера. То ипак значи 'цабе смо крчили', терајте овог молера у пензију ако Бога знате.” (Б92, 19. март 2021. године, рукомет – жене, Русија – Србија, квалификације за ОИ);

– „Дисквалификација Роналда моментална. Ко је он да напушта игру, научили да им се намешта и попушта. Шта ми треба да кажемо колико пута смо оштећени ПА никад нисмо напуштали игру. Прво полувреме нула, друго одвалили их од памети, није требао да изводи Костића, требао је Миленковића и Милинковића Савића. Толико. 😊😊” (Телеграф, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Каква брука Шпанаца. Ем су покушали да краду, ем су на крају изгубили. А још се памти и како је Ноле одрао Надала на РГ. Ау...” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство);

– „Очигледан пример колико се спортисти Америке допингују на Олимпијадама. Као да ми сад гледамо другу репрезентацију у односу на сва предходна такмичења, исте играчице изгледају као роботи, који имају толико снаге, брзине размишљања, брзине покрета да сада наше одбојкашице изгледају смешно јер и даље играју женску одбојку, а ови су на пола пута до мушке.” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Б92, 2. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Белгија – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Која су сила наши. Шта рећи, гажење. А тек одбојкашице!
Б Р У Т А Л Н О.”

Реакција 1: „Мислиш на оно брутално гажење одбојкашица од стране Американки?! То да, у праву си.”

Реакција 2: „Чудна ми чуда. Американке нафиловане допингом, њих на Олимпијади нико не сме да тестира. Њихова влада гарантује за њих. Чисте су биле мајке ми.”;

– Коментар и реакције (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „У Европи #1 у свету #3.”

Реакција 1: „Европа и Свјет #1, а Олимпијада 3.”

Реакција 2: „Допинговане Американке.”

У коментарима су присутне и инсинуације о договореном резултату, повезане и са кладионицом, односно таргетирање актера догађаја да не играју у складу са фер-плејом. У том блоку су и коментари у којима се оптужују одређене селекције за калкулисање у појединим мечевима како би изабрали лакши пут до медаље у нокаут фази такмичења. Примери су следећи:

– „Драго ми је да је Србија одиграла поштено, а не да се два тима развлаче по терену гледајући ко ће да изгуби да би избјегли Италију. Велики шампионски тим не смије да штела позиције. То треба оставити гмизавцима којима је једна медаља толико важна јер никад нису сигурни хоће ли икад доћи наредна. Очигледно су извјесне екипе гледале како да побјегну од линије на којој су Шпанија и Италија. Требало би да се као у кошарци уведе жријиб прије наставка такмичења тако да нико није сигуран с ким игра у четврфиналу, евентуално првопласирани да су носиоци. То би ставило гмизавце у позицију да им је цаба штелање и унијело би више спортског духа у такмичење.” (Б92, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Б92, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Срамотна игра Монтенегра. Због намештања су заслужили избацивање са такмичења.”

Реакција: „Е па нема тога у врхунском спорту, на ОИ. Избацују се и новчано кажњавају углавном сеоски тимови које баке гледају са тераса својих кућа. Ватерполо, рукомет, одбојку и сл. можеш да намешташ како хоћеш пред очима целог света и то на највишем нивоу јер ту 'не може да се утврди' намештање. То не представља опасност за спорт али су зато утакмице Коцаелија, Доњег Бријања и Швајнфурта или тениски меч Вита Коприве увек под лупом надлежних органа.”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Срамота... Марина продала бронзу... Није устала ни проговорила 3 четвртине... И сад као у четвртој почела да се дере на девојке. Никад ништа слично нисам видео.”

Реакција: „Шта мислиш за колико је продала? Бар једно сто хиљада најмање? Жао ми Андерсон у које блато је дошла да игра.”;

– (кроз причу о пласману спортиста на Олимпијским играма у Токију и упоређивању медаља Србије и Хрватске, односно градирању самих медаља у зависности од спортова, једна од реакција је била и следећа) „Тачно! И могу да се захвале Ђоковићу што су испред нас на листи освајача медаља. Само захваљујући Ђоковићу који НЕЋЕ да освоји медаљу за Србију, зашто неће нисам 100% сигурна, али мислим да неће да се замери околним комшијама. А народ му све опрашта као што опраштамо ав зна се којима, и он рачуна на то. Еј, 4 Олимпијаде и само једна бронза од *GOAT*-а. За мене не постоји више.” (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Кладионице су скоро свуда пустиле своје прљаве пипке. Остаје само оно што су периферни спортови где немају интереса. Ово је само једна од тужних потврда њихових

режија.” (Блиц, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Резултат договорен. Срамота.” (Б92, 7. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Грчка – Србија, Европско првенство);

– „Па пуштамо Грке... Ко ме то није јасно? Требаће Бори у *CEV*-у...” (Б92, 7. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Грчка – Србија, Европско првенство);

– „Па, ако нисте знали, и овај пар је био на кладионицама. Ко разуме, схватиће...” (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП);

– „Немице одиграле за кладионицу, из 2 у 1, ко зна која је квота била, минимум 10” (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП);

– „Квота на нас је била 50 на почетку, ни промил шансе нисмо имали, Бугарке страдале 7:1, сад ми намештамо нешто, неће да гину свако полувреме Немице, класа је евидентна.” (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП);

– „Није готово јер Французи играју све само не фер-плеј. Једноставно, воле да намештају и калкулишу. Зато увек навијам против њих.” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Такође, иако су већ виђени примери везани за представнике медија кроз стратегију унижавања, у пракси има случајева када се иде и корак даље од тога, јасно стављајући нечију намеру изнад свега осталог, па и незнања. Уз то, кроз генерализације се на сличан начин обележава читава професија, самим тим наводи на колективну осуду. Примери су следећи:

– „На РТС су сви кретени. Велико је питање да ли ти коментатори РТС навијају за Србију или Хрватску. Пошто је био случај оног Црногорца на РТС који је у фудбалу навијао гласно за Хрватску (мислим да се Кривокапић презива). Није ни чудо кад је директор РТС Црногорац Бујошевић. Можеш мислити какве кадрове тај запошљава. Црногорци југословенског типа (читај антиСрби). А ми луди Срби плаћамо њихово ’коментарисање’ својим парама. Ал’ ко нам је крив кад смо луди. Да се разумемо, не би био проблем да су то Срби из Црне Горе, али то су све Милогорци. То је тешка срамота шта ми дозвољавамо.” (Моцарт спорт, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Нешто се бојим да после оваквог дебакла у рукомету не прођемо исто или слично и у Катару. Домаћи новинари и њихово лажно уздизање у небеса су наши највећи непријатељи икада.” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

Ослањајући се на раније споменуто „масу хајке”, о којој је говорио Елијас Канети (Kaneti, 2010), јасно је да се може повезати са сегментом таргетирања, где због пораза у спорту, који је схваћен као „више од игре”, снажне емоције покрећу лавину негативности, која превазилази границе пристojности, односно доброг укуса, попут коментара „Теодосића треба протерати из земље” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ) и „Срам да их буде! Протјерати их из земље!” (Спорт клуб, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ).

Међутим, посебан случај међу активним корисницима је била одлука кошаркаша Николе Локића да пропусти акције националног тима Србије током лета 2021. године.¹³⁴ То је

¹³⁴ Као разлог је навео да, „једноставно, стање његовог тела изискује дужу одсуство са терена ради опоравка”. Више на: <https://sportklub.rs/kosarka/repzentacija-kosarka/jokic-potvrdio-ne-igra-za-reprezentaciju> (Novaković, 2021). Такође, нешто касније, његов отац Бранислав је истакао да су разлози физичке и менталне природе, као и разлози повезани са трудноћом његове супруге. Више на: http://www.b92.net/sport/nba/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=25&nav_id=1881096 (М. Ђ., 2021). Иначе, Локић

„🔴🔴🔴🔴 Е по овоме се памте спортисти у својој земљи кад су најбољи у наступу за репрезентацију, а не по томе што си *MVP* неке тамо лиге коју више од пола људи ни не прати или што ти је коњ освојио 3 пехара у Панчеву којег си узгред дебело платио а не узгојио.” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Јелена Брукс се породила пре три месеца и узела злато, а Јокић не може да игра као да је он трудан.” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Јокићу јави се Соњи Васић да ти објасни шта значи играти за Србију.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Кључно: Јелена Брукс се три месеца након порођаја придружила репрезентацији! Ееее мој ти!”

Реакција: „Па и онај ће три месеца после жениног порођаја на терен.”;

– „Је л’ си слушао како се пева химна, докеју, ти кога боле леђа па јашеш?! Ја предлажем да се човеку отвори рачун на 3030, нема довољно. Девојке, немам шта да кажем, понос, сузе, химна, паре... А не паре, то неко други.” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Наравно да је Сомбор исувише далеко од Арене да би се пружила подршка друговима из репрезентације. Можда се тешко долазило до карата... Умори се човек од звања и мољакања да себи обезбеди улазницу...” (Б92, 29. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Доминиканска Република, квалификације за ОИ);

– „Референдум на свим форумима да се Јокић више никад не позива у репрезентацију!!!” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Спаваш ли мирно Јокићу.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Људи су играли како су и колико могли. Кривца за ову бруку треба тражити ван терена. Ти Јокићу оседлај тог коња и одјаши из Србије.” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Хвала Јокићу што си нас испалио и своје другаре оставио на цедилу.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Јокић највећи издајник у историји Србије!” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Гледам малочас како Душан Мандић плаче након победе, као мало дете... И гле чуда на памет ми паде Јокић.” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Никад нећу више навијати за српске кошаркаше ако издајница Јокић буде позиван у репрезентацију.” (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Легенда каже да је меч гледао и Никола Јокић у паузи тимарења коња.” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Уз Јокића, спомињани су и други кошаркаши који нису били на акцијама националног кошаркашког тима током лета 2021. године:

– „Што нападате само Јокића? Па има још два мангупа који мисле да су изнад народа и земље у којој су одрасли. Покушевски који је добио мурал на згради у Новом Саду и Смаилагић и обојица имају 20-ак година. Погледајте Дончића и запитајте се да ли сте нешто погрешили.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Јокићу, Смаилагићу, Покушевски и остали 'уморни', 'повређени', 'егоисти', 'материјалисти' итд. Гледајте и научите нешто! БРАВООО ДЕВОЈКЕ!!! 🇷🇺” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Ипак, није таргетирање била једина стратегија када је реч о Јокићу, већ је било и оних који су га бранили, изражавали разумевање према одлуци и улазили у дискусије са неистомишљеницима:

– „Је л' може овај народ да се радује, а да не помиње Јокића, и слично? Није вам он крив што немате ерекцију и што радите непријављени у пекари за 300 евра, не треба он да даје смисао вашем животу, него ви сами.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Читајући ове коментаре, надам се да Никола неће никада више играти за репрезентацију (а биће увек први позван наравно). Ова малодушна, љубоморна и искомплексирана стока од народа не заслужује да буде представљан од стране најбољег кошаркаша планете. Јадни сте” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

– Коментар: „3 месеца после порођаја, ставила се на располагање селектору, Јелена Брукс... Шта на то вели наша лигњица мала, из Сомбора града...”

– Реакција 1: „Ана Дабовић са поломљеном руком играла прошли пут полуфинале, направила једну грешку која је нажалост преломила утакмицу и уместо подршке кад јој је било најтеже и захвалности што је ризиковала каријеру баш на овом сајту и многим другим је извређана као мало ко. И сад треба најбољи кошаркаш света који је за тебе 'лигњица' да све батали да би на крају вероватно био исто тако лепо чашћен од народа, а сигурно би био јер злато не можемо узети а сребром се не задовољавамо. И веруј ми овим само вређаш девојке јер само доказујеш како би их третирали да су лоше играле. Што у овом тренутку не помене политичаре и остале због којих смо супротно од онога где смо у кошарци већ дечка због којег ће девојчице почети да тренирају кошарку једнако као и због ових девојака. Е зато смо ту где смо.”

Реакција 2: „Е, видиш, та Ана Дабовић не хаје за то јер воли своју земљу. Она нема рачуницу као ти, или 'неки други' о којима се овде прича. Наше прадеде су отишле преко Албаније без рачунице, ратовали су без рачунице, вратили се без рачунице... После све муке су узели своје медаље и наставили да обрађују земљу као и до тада. Укратко, без жртве нема државе, а без државе убрзо нема народа (осим ако су у питању Јевреји, али они су једни под капом земаљском)”;

– „Глупо је кад кренете правити паралелу између жртвовања људи за домовину из 1918. године и данашњице. Некад су обични људи живели тако што су ратовали, жене рађале, а највише се умирало. Данашњи живот и приоритети, морал, принципи су нешто 1000 пута другачије и од пре 50 година, човек је индивидуа окренута себи и својим интересима и уверењима, ништа није изнад тога. Сви би сутра отишли из Србије за бољим животом а сад замерате Јокићу, а Јокић је одавно тзв. универзални војник, где су бољи услови живота, то

постаје домовина” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: Јокићу одлази!!!! Немаш потребе више да долазиш у Србију. Узми породицу и губи се, да те више никад не видимо. Само плати порез Србији.”

Реакција 1: „Није га зарадио у Србији, не мора ни да плати порез.”

Реакција 2: „Ти да му кажеш то. Има и право што не игра. Уживај Јокићу, пусти ове шта причају, гледај само своја посла. Једва чекам кад ће НБА почети да уживам у скоковима, тројкама и играчима који хоће и знају да играју.”

Реакција 3: „Ко си ти да некога тераш из банана државе.”

Реакција 4: „Одлази ти. Шта Јокић има са поразом кад ови играју као индијанци. А шта сте рекли нека Јокић не игра квалификације нека игра на ОИ. Е па ево сад ови су изгубили тако да не можете да се љутите на Јокића.”;

– „Ајде оставите више Јокића на миру!” (Нова, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакције (Спорт клуб, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Момци су се борили колико су могли, питајте Јокића где је научио да игра кошарку, срам га било!!!! Забранити му улазак у Србију, нека игра за амере издајник!!!!”

Реакција 1: „Умукни. Баш ће Јокић сад да се потресе.”

Реакција 2: „Не зна он за стид. Долари су му уместо морала.”

6.3.2.25. Разумевање и оправдавање

Ова стратегија, као и у новинарским садржајима, пружа могућност разумевања и истицања позитивних страна без обзира на резултат. О томе говоре следећи примери:

– „Да ли је неко стварно помислио да можемо да добијемо Мађарице? Њихова лига је јача. Доста се улаже. Тимови играју значајну улогу у евро такмичењима. Наш рукомет је нека друга лига.” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Свака част дивним девојкама! И сваки спортиста који живи од свог рада има право на одмор а не да заврши повређен и никакав да би неке велике 'патриоте' биле срећне! Да јесу патриоте како тврде волели би сваког свог сународника или суграђанина и ценили и његово здравље и благостање, а не мислили само како ће да пљују људе који поштено раде и имају обавезе током читаве године па замислите само, нису машине.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Очигледно да нам није ишло. Момци су се трудили, дали су максимум то се видело и свака им част. Они су оно најбоље што имамо, Србија је уз њих и тако треба да остане.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Тужан сам, несретан али никако нисам разочаран у ове момке, нисам заборавио и нећу сузе радоснице које су нам подарили. Ваш највећи грех је тај што сте нас навикли на медаље, па се са оваквим поразима тешко носимо. Шта је узрок неуспеха не знам али знам да не могу да их презирем јер су изгубили једну утакмицу!!!! Сви они су данас играли за Србију, за исту ону за коју појединци не могу из неког разлога... Биће дана за мегдана... Србија изнад свега!!!” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакција (Спорт клуб, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Зашто сте се острвили на Кокоскова??? Ми смо шансу имали да одемо на игре али срећа не може да погледа тим који има толико отказа. За те отказе није он крив. Имали смо шансу и са овим тимом али је Италија одиграла како је одиграла и не идемо. Са овим тимом у полуфинале не би ушли да смо били на турниру у Литванији. И пустите Кокоскова и маните се препуцавања Звезда – Партизан. Од тога сигурно неће бити боље.”

Реакција 1: „Ма пусти њих. Све сами селектори до селектора. Није им ваљао Ђорђевић. Те им није ваљао Обрадовић и тако даље. Свака ти је на месту. Ови играли што су играли, свака њима част, али то није наш најбољи тим. Да смо имали комплетан тим, била би друга прича, али то је шта би било...”;

– „Биће боље, тек је почетак. Шпанци су стварно јаки, а опет смо ту негде и одлучује по једна лопта. Мало више концентрације и биће све ок. Идемо даље момци, само јако.” (Б92, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Две узастопне Олимпијаде су сви наши тимски спортови у полуфиналу, што је невероватно, и опет преовлађује незадовољство. Ја не знам шта ми хоћемо од наших спортиста, да нам надокнаде све друго што нам у животу фали?! Није ни чудо што се неки сломе од толиког притиска који им намећемо.” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– „Главе горе девојке, идемо на ту бронзу. Данас су Американке биле боље и заслужено прошле до финала. Када оваквој малој земљи фали играчица типа Бранкице Михајловић тешко је борити се против овакве силе какве су САД силе. Што пре преболити ово, против Кореје имамо добру шансу за медаљу.” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– „Терзић одведе екипу до полуфинала ОИ и овде траже његову оставку. А годинама уназад створио култ репрезентације и континуитет медаља. Човјек има одбојку у малом прсту а то што је тренутно ово најачи састав није Терзић крив. Не стиче се искуство играња на ОИ већ у клубовима. Репрезентацију би требало да чине најјачи играчи (што Терзић апсолутно ради). Подршка дјевојкама и Терзићу. Полуфинале је успјех.” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– „Склони уздицању у звезде када добијамо и спуштању у канал када губимо. Реално је да смо на целом турниру искоришћавали до максимума Тијану јер друге нападаче нисмо имали. Реално је да је пала у финалу, очигледно без снаге и свежине, а разлоге за то треба тражити у лошем пријему и још лошијем нападачком потенцијалу играчица на пријему. Значи без доброг пријема нема првог темпа, нема добре дистрибуције лопте. Захваљујући Маји то се није толико видело, али је овде услед умора Бошковићке дошло до изражаја. Главу горе, шта је ту је...” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Зато је фудбал као живот... Некад урадиш све... Свака част Пиксију на офанзиви... Тактици... Потпуна доминација, то орцима нико не може тамо да ради... Баш баш нема шта

да се замери... Није хтело... А реално могли смо да смо их отворили и 5:0 да затворимо... То је фудбал.” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);

– „Борили су се лавовски стварно свака им част ал’ сви знамо да су Италијани много јаки. Браво за наше момке” (Телеграф, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Сви ћете напасти неког играча, селектора, а само погледајте гдје је одбојка у Србији, гдје су нам клубови, колико се гледа одбојка и колико се улаже. Момци су феномен свјетског спорта и капа доље!” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Немице су деценијама суперсила и женског фудбала. Успех је и водити на полувремену. Подршка за девојке, цепајте даље. Србија!” (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, Немачка – Србија, квалификације за СП);

– „С обзиром на ком је нивоу женски рукомет у Србији ово је одличан резултат. Оно што је лепо то је да су девојке давале увек свој максимум и играле до последњег атома снаге. Уосталом Холанђанке нису успеле да се пласирају у четвртфинале, а оне су светске шампионке. Посебно је било лепо видети колико су се девојке бодриле и радовале свакој доброј акцији и свакој доброј одбрани голмана. Види се да је у екипи добра атмосфера и сад треба пустити овај стручни тим да настави са радом. Подршка за селектора Брегара и све остале у тиму.” (Б92, 13. децембар 2021. године, рукомет – жене, Словенија – Србија, Светско првенство);

– „Нисам незадовољан, момци су већи дио утакмице били равноправни, борили су се нису били малодушни. Хрватска је велесила у рукомету, то се види по свему, између осталог и по публици и по медијском праћењу и нису нас надиграли. Идемо даље, види се напредак.” (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Основна ствар у спорту је реалан приступ утакмици. Ако знамо да су Французи у топ 3 светске репрезентације онда је јасно да је резултат потпуно реалан.” (Нова, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

6.3.2.26. Критика незајажљивости

Раније споменута надреална вредност спорта за значајан део популације на овим просторима, односно бурна идентификација са њиховим успесима и неуспесима, као што је виђено и у бројним претходним примерима, доводи до питања о нивоу могућности реалног сагледавања резултата овдашњих спортиста, односно до питања шта се може сматрати успехом, а шта неуспехом. Тако у коментарима постоји читав корпус критичког осврта према ставовима којима се ниподаштавају резултати овдашњих спортиста. Међу примерима су следећи:

– „Колико смо ненормална нација, када смо губили вређање и паметовање, сада све контра... Ужас” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП)

Коментар: „Колико смо ми Срби јадни, нема даље. Само пљујемо, највише по нама самима. Подршка за момке и селектора!”

Реакција 1: „Заборављаш да је по коментарима бар трећина оних других, од суседа до... Додај још нвофиличне протуве за које је што горе за нас боље за њих и сличне и ето ти рачунице... Зато не пљуј свој народ, бар размисли пре тога...”

Реакција 2: „Јок, продаваћу се за сендвич.”;

– „Да ли се ви овде колективно само добро спрдате или у чему је ствар? Када је изашао састав стартних 11, сви у глас сте коментарисали ’свака част Пикси, после 100 година да кренемо са два шпица, јако и офанзивно, шта буде биће, нема везе, подршка за храброст’. И сад на 0:1, дрвље и камење. Кукњава, плакање и дефетизам. Не разумем ментални склоп одраслог човека, који у пола сата размака може дијаметално супротне ствари да изјављује.” (Б92, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Каквих малодушних и малициозних коментара се овде може прочитати. Не знам ко то рече, Србе и Србију највише мрзе у Србији, али има смисла” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Говорио сам и онда да ћемо доживети дебакл са Кокошковым, чак и ако одемо на Олимпијаду. Не зато што је лош тренер, већ што за наш менталитет такав тренер није добар. Узмите Н. Грбића за пример. Сале је био одличан за наш менталитет, створио је одличну атмосферу, сви су учествовали и играли. Овде се не зна ко шта ради на терену, и тренера који је овакав играчи не поштују. То се види. Али цабе нама, цабе сребра. Хоћемо ми злато. Зато и добијамо брукање.” (Б92, 30. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Филипини, квалификације за ОИ);

– „Ал’ кад се сетим... Дошао Кокошков, сви скачу од среће као да је лично Фил Џексон. Пљување Ђорђевића и спрдање са највећом легендом кошарке. Мој први коментар је гласио – Колико ће проћи док не почну и Кокошкова да пљују као и Ђорђевића?! Јер ко Србима може да угоди?! Ми смо пљували Дуду, Обрадовића, Пешића, Маљковића... Јадни смо до бола!” (Б92, 30. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Филипини, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакција (Б92, 30. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Филипини, квалификације за ОИ)

Коментар: „Само да подсетим да је Ђорђевић био други на свету, у Европи и на ОИ... Да је ове индијанске репрезентације добијао са по 30 разлике... Један лош дан и пораз од одличне Аргентине и пустили смо га низ воду... С овим селектором нећемо ништа направити, живи били па видели...”

Реакција: „Цабе друже то пишеш. Чудан смо народ. Ђорђевић није био врхунски стручњак, али је и те како знао да мотивише играче и овакве утакмице добије без проблема са 20+ разлике. Отерасмо га, а да ни хвала нисмо знали рећи. Кокошков је бољи стручњак, али далеко, далеко лошији мотиватор од Ђорђевића. Кокошкова су сви прижељкивали и на крају добили, али ћемо га отерати на најгори могући начин. А кога нисмо и кога нећемо, чудан смо народ рекох већ.”;

– „У Србији нема средине ни реалне аналитике, или је црно или је бијело. Или си тренутно слављен или си губитник. Исти они који уздижу на трон чекају прву прилику да оспу отровну паљбу на бившег слављеника. То је неподношљиво! Овдје емоције владају, а не разум!” (Блиц, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „САЛЕ НАЦИОНАЛЕ НАКЛОН ДО ПОДА. Нису им ваљала твоја сребра ето им сада могу да се сликају.” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Је л’ опет Срби мењају тренера?? Срамотни смо као народ! Не ваља Ђорђевић са 3 сребра, где су само Амери били бољи на свету. Тражили сте, ево вам!” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакције (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Пре само 10 дана коментари су били неће они стићи нигде, они су матори, мењач Савића. И шта сад имате да кажете ’стручњаци’?”

Реакција 1: „Тачно тако. Где сте сада мишеви??”

Реакција 2: „Тако је, сећам се да сам одговорио на коментар да се Савић смени... Браво за дивовске Делфине, а суђење је за затвор било... *Adios España* 🤔🤔🤔🤔”;

– Коментар и неке од реакција (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Коментар: „Мени је невероватно да плујемо девојке које су нам толико радости донеле... Ми смо толико трули изнутра... Срца немамо... Оне плачу... Колико коштају сузе наших дама... Срамота за све вас... Оне су наша радост... Хвала девојке за све... И гледаћемо вас опет... Има нас који и даље верујемо...”

Реакција 1: „Такав смо ми народ, никакав. Браво девојке има нас пуно који смо уз вас.”

Реакција 2: „Ужасни смо стварно.”;

– Коментар и један од одговора (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Коментар: „Кад би могло да се сазна који су ови који навијају против своје репрезентације. Мислим да би их све требало послати на принудни рад и преваспитавање, па ко успе, успе. Остали...”

Реакција: „Аман човече шта ме брига за неке девојке које пребацују лопту преко мреже? Кога брига за то? Зашто стално правимо хероје од спортиста, и зашто свако ко је против њих аутоматски постаје непријатељ државе? Данашњи професионални спорт је класичан римски циркус, оличен максимумом хлеба и игара, а ви јадници нисте ни свесни тога. Пробудите се.”;

– „После свих успеха, ви би да мењате селектора. Ништа ми нисмо заслужили, тако и Нолета плујемо. Банана смо људи.” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Читам коментаре овде, и капирам да смо ми једна дебело болесна и веома фрустрирана нација! Нација у којој много људи који за лоптом нису потрчали, а и да јесу, нису са њом умели ништа, себи даје за право да плује и вређа девојке и тренера који су дали све за наш национални тим и донели нам и олимпијске и светске и европске медаље, и које изгарају на терену већ годинама, деценијама за тај грб! А зашто? Јер нису узеле злато? Па срам вас било! А да сте слушали синоћ, чули би да је од свих европских првенстава, само један једини пут домаћин победио на турниру. Шта мислите, ко је то урадио? Погађате, исте ове девојке и

тренер које сада пљујете! Још једном, срам вас било!” (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Коментар: „По већину коментара видим и сада верујем да сте ви Срби (народ који волим), стварно један незахвалан, неблагодаран и исфрустриран народ (наравно не сви), и то после свих ових резултата одбојкашица, ватерполиста, одбојкаша, па Нолета, итд...??? Срам Вас било, стидите се.”

Реакција 1: „Не. Само имамо главу да не падамо на идиотска ублажавања пораза (још идиотским оправдањима) која нам сервирају медији првенствено да би они које штите остали у фотелјама, а самим тим дебело наградили те ’независне’ новинаре што су им сачували задњице.”

Реакција 2: „Ал’ стварно јесте овако, можемо да причамо за себе шта хоћемо, овакви ставови према сваком успеху наших спортиста нас убијају.”

Реакција 3: „Мораш да скапираш да сој људи који након неког пораза одмах коментарише на порталима није заправо стваран приказ једне нације. Сви људи које знам се радују успесима спортиста, а за неуспехе кажемо само ’биће боље следећи пут’. Овај сој људи који сече вене и пада у хроничну депресију због националног спорта треба да се лечи.”;

– „Стварно ретко коментаришем, али сад морам. Овај народ не заслужује ама баш никакав спортски успех јер смо багра незахвална и потцењивачка. Ми који довољно дуго пратимо одбојку знамо на ком смо нивоу били до 1995. када креће успон овог спорта код нас. Пре тога је био у великој сенци буквално свих екипних спортова у СФРЈ. Сада се понашамо као да смо светска сила невиђених размера која не сме да изгуби ни од кога, потцењујемо Турке и сваку екипу са којом смо играли до сада, а лигу немамо, млади све мање тренирају одбојку, пара нигде, улагања нигде. Прошли пут људи прозивају Перића, а дечко тек изашао из лиге, сада прозивају Бату, Уроша, ма свакога, и увек се провуче оно – од кога МИ губимо, срамота... Немам ја проблем са тим да људи који не знају да играју коментаришу. Мој је проблем што ми смета што људи који везе са овим спортом немају дају себи за право да анализирају све, од техничких аспеката преко залагања до квалитета противника, а немају знања да то раде. Што је тако за ама баш сваки спорт, јер се одједном у сваки разумемо. Када наши на крају узму медаљу, а узео је јер се отворио лепо жреб, онда појео вук магарца.” (Б92, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство);

– „Незадовољни народе па зар није полуфинале велики успјех? Ви би само злато. Ко није с малим задовољан велико ни не заслужује. Спорт је и мала лутрија, после знања мораш имати и мало среће.” (Куир, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Јеботе која смо ми нација. Играмо полуфинале, изгубимо и то је пропаст света. Колико ми улажемо у одбојку а колико Италијани? Људи имају најјачу лигу на свету, шта би они требало да раде ако изгубе икада? Да вешају одбојкаше? Дајте људи мало свести само...” (Моцарт спорт, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Када човек чита коментаре, значи мишљење и став нашег народа, онда и није баш толико чудо што је нпр. Вулин био министар војни, а сада полицијски... Наша мушка одбојка је светска средина, за разлику од женске која је сам светски врх, па опет ни оне нису освојиле Еуро... И сходно томе, бити четврти у Европи (да, изгубићемо од Пољске) је апсолутни успех... А то што ми трипујемо да смо најбољи на свету, апсолутно немамо везе са

реалношћу, говори само о нама, и онда стварно није за чуђење када видимо какве нам се све глупости потурају и дешавају...” (Спорт клуб, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Прошли пут кад смо освојили Европско онако изненада, са новим селектором, ковали сте га у звезде. А сад је за све Ковач крив. Не вреди, менталитет се не мења, кад не ваља пљуни и то је то.” (Блиц, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „По обичају увек смо незадовољни чим нисмо први, тако је причано за Ђоковића, тако за кошаркаше, тако за одбојкашице итд. Треба да будемо презадовољни јер смо у самом врху спорта у свету а притом у њега минимална улагања, изузетак фудбал. Дајте људи мало задовољства и оптимизма, баталите кукање и критике дајте подршку тим нашим спортистима кад им је највише потребна. Они су наше огледало у целом свету. Живи и здрави били сви наши спортисти. Свака част одбојкаши.” (Телеграф, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „Нико не зна тако сласно и огавно да пљује као разочарани људи у Србији! Навалите пљувачи!” (Курир, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– (у потпису „Најгадније”) „Место код нас Срба је тај недостатак духа, кад почне пад нема заустављања до дна. Пих.” (Телеграф, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „Шта кажете, 4. место у Европи је неуспех и срамота...? Стварно какав смо народ, незахвалан и нералан, тачно и заслужујемо све што нам се догађа...” (Спорт клуб, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство)

6.3.2.27. Иронија

Иронија¹³⁵ као техника казивања присутна је у коментарима корисника испод новинарских садржаја, вести и извештаја, који говоре о националним спортским тимовима. Међу примерима су и следећи:

– „+10 за Французе? Све стручњак до стручњака.” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Ја се искрено надам да ће овај Ђирона бити смењен након што се квалификујемо за то првенство, па онда кад тамо испаднемо у групи да се крене у ’подмлађивање репрезентације’ – кад већ имамо такву традицију (види под Антић, Муслин...) греота да је не испоштујемо” (Б92, 13. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Грчка, квалификације за ЕП);

– „Чувајте Обрадовића, он је наше благо.” (Нова, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ)¹³⁶;

¹³⁵ „Иронија (грч. *eirōnela*, лат. *ironia*) фина, прикривена поруга која се састоји у томе што се њома казује баш противно ономе што се, у ствари мисли и хоће да каже, нпр. када се пљашљивцу каже да је храбар, гладном да је сит, глумом да је паметан итд.; методом ироније нарочито се служио Сократ у разговору с онима који су своје знање прецењивали.” (Вујаклија, 2004: 358)

¹³⁶ Ово је коментар после другог пораза женског националног рукометног тима Србије, који је водио селектор Љубомир Обрадовић, на квалификационом турниру у Мађарској, чиме су изгубљене све шансе за пласман на олимпијски турнир у Токију 2021. године.

Реакција: „Сва срећа да све медаље исто вреде, жао ми ових што се боре за злато и сребро, уместо да им је свеједно, медаља је медаља макар била бронза. Ма и ове дрвене што их имамо, сијају златним сјајем.”;

– „Честитам на још једној дрвеној медаљи. Дрво је ново злато.” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „А броји ли се која Нолетова медаља, немојте ми рећи да ништа није освојио, ма није могуће.”

Реакција: „Броји се као и кошаркашица, Аруновићке, Шпановићке... Убројаћемо и твоју златну освојену за безобразлук, непоштење, незнање...”;

– „Честитке течи на још једном изгубљеном злату. Мало тренера би успело то са коректором квалитета Тијане Бошковић и техничаром каква је Маја, али је он још једном показао зашто је легенда румунске лиге!” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Океј изгубили смо нажалост... Али количина хејта и негативних коментара, наравно само када се игра нека важна утакмица... Када се игра групна фаза или је неки мање атрактиван противник готово да нема ниједног коментара... Све велики фанови и обожаваатељи одбојке и репрезентације...” (Мондо, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Стигао их умор од (неиграња) ОИ” (Спорт клуб, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Хвала РТС-у на преносу свих утакмица фудбалске репрезентације Србије!” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Посебне честитке Београђанима што су се окупили у онако великом броју против Катра, показали су велику веру у ове момке...” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Браво девојке! Претпостављам да је за вас финале исто утакмица са Португалијом али код куће. Надам се да има и мало памети у ФСС па да ту утакмицу организују тако да буде пун стадион ма где се играло, или су сувише заузети са својим фотељама?” (Б92, 30. новембар 2021. године, фудбал – жене, Бугарска – Србија, квалификације за СП);

– „Све сами експерти у фотељама????” (Курир, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Само 3 гола разлике? Па то је онда као да су добили Срби!” (Курир, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Када је дочек рукометаша? Хоће бити заједничка прослава са Ђоковићем?”¹³⁸ (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

Такође, постоје примери у којима се кроз ироничан став комуницира са насловом новинарског садржаја, као и они у којима је простор за надимак искоришћен као интегрални део самог коментара. Тако на наслов „Не, не, тежак пораз рукометаша! 'Орлови' оставили СРЦЕ НА ТЕРЕНУ, али Хрвати однели победу на Европском првенству, тек сад је драма у нашој групи” (Блиц, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, ЕП),

¹³⁸ У дану када је мушки национални рукометни тим Србије елиминисан са Европског првенства, Новак Ђоковић је стигао у Београд после депортације из Аустралије. Више на <https://www.rts.rs/page/sport/ci/story/33/tenis/4667986/novak-stigao-u-beograd.html> (РТС, 2022а).

један од активних корисника реагује потписом „Следи драма” и даљим коментаром „Да ли ићи кући бусом или авионом”.¹³⁹

Још један сличан пример интеграције простора за потпис и за коментар јесте следећи коментар једног од активних корисника после нерешеног резултата селекције Србије у Француској (и победе претходно на домаћем терену против истог ривала): „Ма немају бре појма, вратите мене...” – у потпису „Ненад Перуничкић”, што је име претходног селектора националног рукометног тима Србије (Моцарт спорт, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП).

6.3.2.28. Интертекстуалност

Без обзира на разноврсност активних корисника, односно то што се налазе у различитим државама, сви они углавном комуницирају на језику који је свима разумљив и део су ширег повезаног културног подручја који вуче традицију из прошлих времена и некадашње заједничке државе под различитим именима. Управо због тога активни корисници се служе и стратегијом коришћења интертекстуалних метафора како би снажније дочарали своје мисли кроз повезивање са сегментима од раније познатих текстова који већ имају одређену тежину.¹⁴⁰

Тако су у примерима карактеристична позивања на сегменте популарне културе, попут филмова и серија, који су негде и прилагођени (претрпели одређене измене) контексту одређеног спортског догађаја и његових актера (међу примерима су „Казабланка”, „Лепа села лепо горе”, „Балкански шпијун”, „Маратонци трче почасни круг”, „Тесна кожа 4”, „Ко то тамо пева”, „Муње”, „Бољи живот”, „Бој на Косову” и „Чаруга”):

– „Тони, мислим да је ово почетак дивног пријатељства.” (Б92, 13. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Грчка, квалификације за ЕП);

– „Обрадовићу да се не љубимо – 6 промашених зицера, поклоњен гол при поласку са центра, залагање слабије него код деце у основној школи” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Рајковићу, да се не љубимо...” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП);

– „Куме, ај у педесет марки да ће Марина тражити *time-out* у задњих 10 секунди?” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Орао јави се, орао јави се, пријем... Орао пао... Орао пао...” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Орао пао. Духовитији коментар не прочитах скоро. Свака част.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

¹³⁹ Комуникација активног корисника са насловом, односно надовезивање на тај сегмент новинарског садржаја, присутна је и у следећем примеру – после наслова „Плачи Роналдо, Србија иде на Светско првенство! Херој Митар утишао Лисабон у 90. минуту!” (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП), један од коментара је следећи: „Не плачи због нас Роналдо, и у баражу сунце сија, у Катар директно иде Пиксијева Србија. ❤️”

¹⁴⁰ Иначе, у визуелном добу, какво је данас, посебно је изражено креирање нових садржаја коришћењем секвенци већ постојећих (из филмова, музике и другог аудио, визуелног и/или аудио-визуелног садржаја), који су отргнути из оригиналног контекста и настављају живот одвојено (нпр. путем клипова на друштвеним мрежама), што доводи и до креирања нових значења. Тако и поменути текстови у примерима, иако подсећају кориснике на целину из које су „отргнути”, ипак настављају и посебан живот кроз значење у новом садржају.

- „БРАВО РАДОЊИЋУ! 'Е, ТАКО СЕ ТО РАДИ' !!!” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);
- „'Јао тата па то је господин Рајковић, шта му је!?’” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП);
- (у потпису „Миле воли диско”¹⁴¹) „Види тата, па то је господин Рајковић?! Шта му је?!” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП);
- Коментар и реакција (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)
 - Коментар: „Изгубише од Ц тима Италије у чијем саставу није било Ђентилеа, Датомеа, Дела Валеа, Белинелија, Галинарија... Брука и срамота.”
 - Реакција: „'Јеси ти пио нешто, или си свако јутро тако блесав' ... 🤔🤔🤔”;
- „Пукла стотка! Буши ха.ха.ха. Буши ха.ха.ха...” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „ДЕЦО, СИНОВИ... БУШИ, БУШИ, ХЕ ХЕ ХЕ” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Буши хахахаха, бушиииии хахахаха!!!!” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);
- „*The Last Dance*. Браво мајстори!!!”¹⁴² (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Какве легенде, свака вам част!!! Какав дивни опроштај 7 величанствених, какав феноменалан 'Последњи плес'!!! Хероји нације, волимо вас!!!” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „А у Пазару мук јбт...” (Моцарт спорт, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
- (у потпису „Стевица Курчубић”¹⁴³) „Него, је л' су клечали?” (Б92, 7. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Република Ирска – Србија, квалификације за СП);
- „Није Србија шака пиринча!...” (Курир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);¹⁴⁴
- „Што би рекао Црвени Божо Чаруги у првој Чаругиној акцији с 'Колом горских тића' у истоименом филму: 'Браво Чаруга, добро си почео!' Исто важи и за наше вечерас на челу са Ђероном. Ма шта урадили у суботу (Хрватска) и понедељак (Француска) нико им неће лошу реч упутити буде ли се играло пожртвовано, борбено, онако како се игра савремени рукомет!’” (Б92, 13. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Украјина – Србија, Европско првенство).

¹⁴¹ Истоимена песма у извођењу Лепе Брене и „Слатког греха”, која је неизоставно повезана и са филмом „Тесна кожа”, у којем се помиње и изводи. Такође, још је примера где се асоцира на сличан начин у потписима, попут „Јагодинка Симоновић” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ), што је лик из филма „Варљиво лето '68.”, који тумачи Драгана Варагић.

¹⁴² Слоган „*The Last Dance*” асоцира и на истоимену документарну серију (у продукцији *ESPN Films* и *Netflix*) из 2020. године која говори о успону Мајкла Џордана (*Michael Jordan*) и шампионске генерације Чикаго Булса (*Chicago Bulls*) у америчкој професионалној кошаркашкој лиги (*NBA*) деведесетих година прошлог века.

¹⁴³ Стевица Курчубић је лик из серије и филма „Бољи живот” који је тумачио Иван Бекјарев.

¹⁴⁴ „Србија није шака пиринча да је позоба свака врана коју донесе ветар” је цитат који је изговорио Жарко Лаушевић тумачећи Милоша Обилића у филму „Бој на Косову”, сценаристе Љубомира Симовића и у режији Здравка Шотре, из 1989. године.

Такође, кроз коментаре се директно подсећа на неке раније културне продукте, попут следећег примера: „Боље да смо гледали по 145. пут репризу 'Породичног блага', како деда Трипко тужи Тику Шпица, Биса тражи Кокана, него ову срамоту...” (Куир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментаришући физички изглед актера спортског догађаја, поједини корисници су се позивали на ликове из филмских и серијских програма и познате личности, без додатних објашњења, односно подразумевајући да су, имајући у виду заједнички културни простор, познати и другим активним корисницима:

– „Ал' ово син Драган води Кореју?”¹⁴⁵ (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Је л' само мени Терзић личи на Кригера??? И ликом и смиреношћу?!? Не дај Боже да му обуку униформу. :)))”¹⁴⁶ (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство);

– „*Sergio Busato* – Митар Мирић” (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство);

– „Рајковић исти Рагнар.”¹⁴⁷ (Б92, 4. септембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Луксембург, квалификације за СП)

Поред наменских песама за одређене спортове, спортисте и догађаје, креираних некад и за одређена спортска такмичења (које су коришћене потом и у другим приликама), постоје и песме које су креиране за један национални тим, а користе се и за друге, као и друге песме које се стављају у контекст догађаја и одређених актера, како у оригиналном издању, тако и у измењеном (најчешће кроз промену стихова). Примери су следећи:

– „Митроголе, сине Митре... :-)” (Б92, 30. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Азербејџан – Србија, квалификације за СП) – асоцијација на песму „Димитријо, сине Митре”;

– „Не може вам нико ништа, јачи сте од судије, могу само да вас мрзе, они који вас не воле...” (Куир, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство) – „Не може нам нико ништа”, Митар Мирић („Не може нам нико ништа јачи смо од судбине, могу само да нас мрзе они што нас не воле”);

– (у потпису „Крајишник Книн”) „Не може нам ништа хрватски *VAR* судија јачи смо од судбине, могу само да нас мрзе они што нас не воле! Браво ватерполисти . Напред Србијо, земљо поносна.” (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– „Кров Европе и против судија. 'Не може нам нико ништа', браво девојке. Па нек се угледају уморни како се Србија брани и промовише а не само лични успјеси, колектив за примјер а ако имаш домаћина у кући све добро се посложи и уради.” (Спорт клуб, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Ми имамо своју богињу Петровић Васић Соњу” (Б92, 23. јун 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Европско првенство) – у оригиналу „Секс, дрога, Бодирога”, Инспектор Блажа и кљунови („Јер ми имамо свога Бога, име му је Бодирога”, што је био и слоган који се чуо са трибина и на дочецима спортиста);

¹⁴⁵ Син Драган је лик из телевизијске серије „Село гори, а баба се чешља” који је тумачио Ненад Окановић.

¹⁴⁶ Мајор Кригер је лик из серијала „Отписани” и „Повратак отписаних” који је тумачио Стево Жигон.

¹⁴⁷ Рагнар Лодброк Сигурдсон (*Ragnar "Lothbrok" Sigurdsson*) је лик из серије „Викинзи” (*Vikings*) који је тумачио Травис Фимел (*Travis Fimmel*).

– „Играј и победи, поносно се врати!!! 🏆🏆” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство) – „Играј и победи”, *THCF*;

– Играј и победи поносно се врати, донеси кући злато што се злати... Браво момци, свака част.” (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „ВЕСЕЛИ СЕ СРПСКИ РОДЕ!” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство) – „Весели се српски роде”, Даница Црногорчевић;

– „Весели се српски роде! ;)” (Б92, 9. децембар 2021. године, рукомет – жене, Црна Гора – Србија, Светско првенство);

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „Миле”): „Све сам уложио на Францускиње, јер играју свемирску кошарку. Наше вечерас немају шта да траже против њих”

Реакција: „Е мој Миле, оде ти у транзицију лајковачком пругом... Ај, па од сад памет у главу... *P.S:* Нашим дамама све честитке, оставиле сте срце на терену и показале свима шта значи грб и репрезентација...” – песма „Иде Миле лајковачком пругом”, као и серијал „Миле против транзиције”;

– „Србијо, Србијо, сузу сам пустиооо! Браво девојке!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство) – „Сунце туђег неба”, Инспектор Блажа и кљунови („Србијо, Србијо, сузу сам пустио”);

– „Србијо, Србијо, злато сам узео, стара мајко, сине, снајко, враћам се у свој дом...” (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Певај Србијо земљо јунака...” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство) – „Певај Србијо”, Баја Мали Книнца;

– „ЈЕДНА ЗЕМЉА, ЈЕДАН ТИМ, ПОНОСИМ СЕ СРЦЕМ СВИМ, ИЗ СРБИЈЕ ДОЛАЗИМ” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство) – „Једна земља, један тим”, Тијана Рајковић;

– „Ми смо порасли у беди, играј и победи. Ово је крвави Балкан умреш пре рока. Били где треба – тројка из блока! Срце на бину, химну за трибину. Још од старта наша снага њихов проблем је највећи!” (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре) – „Бор”, *THCF*;

– „Еј Бјанка, Бјанка, Бјанка, реци ми Бјаанкааа, ко је кјив због нашег јаастанка?” (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство) – „Еј, Бранка, Бранка”, Тома Здравковић („Еј, Бранка, Бранка, Бранка реци ми Бранка ко је крив због нашег растанка”);

– „Играле се делије насред земље Србије!rs ❤️👉👉👉👉” (Моцарт спорт, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство) – „Играле се делије”, аутора песника Милорада Петровића Сељанчице, која је извођена од стране многих певача;

– „Милион долара сва врата отварааа!!!” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП) – „Тополска 18”, Снежана Савић, из серије „Срећни људи” („Тополска 18, соба подстанара, њена врата само сећање отвара”)¹⁴⁸;

¹⁴⁸ Председник Србије Александар Вучић је рекао члановима мушког националног фудбалског тима Србије пре утакмице у Португалу да ће, у договору са Владом Републике Србије, за овај тим бити издвојено милион евра

– „*Mitrooo's on fire...*” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП) – „*Freed from desire*”, GALA¹⁴⁹;

– „1. Доведеш Пиксија 2. Захвалиш се ветеранима 3. *Mitro's On Fire*” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП).

Поред поменутог, у коментарима се цитирају или парафразирају народне изреке, пословице, књижевна дела, карактеристични сегменти других културних садржаја, цитати познатих и славних личности, кроз комбинације речи се алудира на историјске личности (попут Жикице Јовановића Шпанца, који се провлачи у контексту селектора рукометаша, који је из Шпаније и његовог помоћника Жикице Милосављевића) и друго. Примери су следећи:

– (у потпису пише „Хр”) „Не летите високо, ниско ћете пасти!” (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП);

– „Све се може кад Шпанац и Жикица сложе.” (Б92, 5. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Србија – Француска, квалификације за ЕП);

– „Само страног тренера! Где нема ни по бабу ни по стричевима. И ето успеха!” (Б92, 9. јануар 2021. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, квалификације за ЕП);

– „Тресла се гора, родио се миш!” (Телеграф, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Бити ил' не бити, цццц.” (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, Мађарска – Србија, квалификације за ОИ);

– „Ко сме тај може, ко не зна за страх тај иде напред (Живојин Мишић). Мало упутство за издајнике – то је СРПСКИ ВОЈВОДА!!!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Браво девојке! Србија је вечна док су јој деца верна!!!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– (у потпису „Зг”) „Ако каниш побиједити, не смијеш изгубити.” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре)¹⁵⁰;

– „ВАТЕРПОЛО ЈЕ ИГРА У КОЈОЈ НА КРАЈУ УВЈЕК ПОБЈЕЂУЈЕ СРБИЈАААА.”¹⁵¹ (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Све је ово нормално... Браво делфини”¹⁵² (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Које ложење за спорт... Робовима хлеба и игара.” (Б92, 14. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Холандија – Србија, Европско првенство);

уколико победи и пласира се на Светско првенство у Катару. Више на: <https://www.danas.rs/sport/predsednik-ispratio-fudbalere-i-obesao-milion-evra-za-pobedu-video> (Danas online, 2021).

¹⁴⁹ Поред „*Mitro's On Fire*” ова песма има још низ сличних обрада међу навијачима у разним државама.

¹⁵⁰ Цитат из стрипа „Алан Форд”, култног за више генерација које су одрасле на просторима некадашње заједничке државе у периоду СФРЈ. О томе је говорио Лазар Џамић (Džamić, 2018: 22), који је истакао како се Алан Форд „код нас трансформисао од феномена у нешто много веће, много трајније, много значајније: у симбол”.

¹⁵¹ „Фудбал је једноставна игра – 22 играча јуре лопту 90 минута и на крају увек победе Немци.” – изјава Гарија Линекера (*Gary Lineker*), некадашњег фудбалског репрезентативца Енглеске (García, 2021).

¹⁵² „Ја не знам зашто се уопште ми радујемо, ово је све нормално” – изговорио је Мирослав Николић, тренер мушког националног кошаркашког тима Савезне Републике Југославије, после освојене златне медаље на Европском првенству у Шпанији 1997. године. Потом је поновио реченицу више пута после других успешних такмичења, па је постала једна од оних које се и данас користе после великих успеха српских спортиста. Више на: <https://www.zurnal.rs/scc/clanak/5580/prorok-muta-nikolic-zasto-se-radujemo-ovo-je-normalno> (Спортски журнал, 2014).

– „Имамо прелепе спортисткиње. Гледам данас Милицу Новаковић, боже како је лепа. Штета што се не такмичимо у лепоти много би освојили златних медаља. Напред Србија!” (Б92, 2. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Црна Гора – Србија, Олимпијске игре);

– „Баш су лепе и згодне у црвеном. Добијамо овај меч.” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);

– „Заљубљен сам у Црвендакић!” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– „Ау ала су лепе Рускиње. Брука.” (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство)

Коментар: „Је л’ реално колико су лепе ове Рускиње?”

Реакција 1: „Буша, Рускиње и белгијске позадине. Злато, сребро и бронза :)”

Реакција 2: „Немачка коректорка Луиза Липман суверено држи сребро после Бианке.”

Реакција 3: „Потписујем!”;

– Коментар и реакција (Курир, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Лепе Туркиње. Много ми се допадају.”

Реакција: „О укусима се НЕ расправља. *De gustibus...*”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Заљубио сам се у турског либера... Лепотицаааааа... Ипак, ајмо СРБИЈАААААААА”

Реакција: „Ма боља је Бианка Буша 😊”;

– Коментар и реакција (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Лепе Туркиње”

Реакција: „Надам се да ће наше девојке победити, него, да ли ће се турске одбојкашице појавити негде у Кнез Михаиловој улици, да дођемо ми који смо фанови бар једне од њих, чисто да покажемо да нас има много више него оних обожаваатељки оног турског глумца :)”;

– „КатаринО Лазовић удај се за мене? 🤔🤔🤔” (Моцарт спорт, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Напред лепотице моје Италијанке...” (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Изјаве одушевљења физичким изгледом пратили су и стереотипи о припадницама појединих нација, као и питања разлике у годинама, па тако и када је реч о још увек у тим тренуцима малолетним спортисткињама. О томе говоре следећи примери:

– Коментар и реакција (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство)

Коментар: „Да л’ би било у реду да се јавим овој Рускињи од 17 година, ја имам 32 и нисам ожењен?”

Реакција 1: „Апсолутно! Нема 11 него 17 лета, зрела особа је у питању. Покушај, можда те и не одбије” :)

Реакција 2: „Не би било у реду. У том узрасту ти си за њу чика и тако би и требало да се понашаш. Да она има 35 а ти 50 било би ок.”

Реакција 3: „Нађи неку зрелију Рускињу, од 25 година, побогу. Мада, моје искуство са Рускињама је такво да ти не бих препоручио њих за женидбу. Промискуитетне су, наравно част изузецима. Сломиће ти срце, трепнути неће. Тражи ти неку конзервативнију за женидбу. Ај’ са срећом”;

– Коментар и реакције (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство)

Коментар: „Ова Матвејева је преслатка.”

Реакција 1: „Мени ова Арина Федоровцева што нас уканалела сервисом у трећем сету. Пронађем на интернету седамнаест јој је година, ћале јој је неки руски веслач пар година старији од мене. У тренутку помислих је.оте у себи какав сам ја то перверзњак.”

Реакција 2: „Пријатељу не секирај се ови познати шетају млађе од њих 35 година а ти ће будеш перверзњак.”;

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Нестварно је лепа турска играчица са бројем 18. Гунеш чини ми се. Још једном, која је сврха и улога Стефане Вељковић?”

Реакција 1: „Да узме медаљу на опроштају од репрезентације... Туркиње, осим оба коректора, изразито лепе... 18 Гунеш и 7 Баладин испред свих...”

Реакција 2: „Зехра Гунеш полудео је добар део интернета за њом а риба има 2 метра :D”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 2): „Све то стоји друже, само мали савет: Избегавајте Туркиње у широком луку ако желите да задржите здрав разум. Не питајте како знам :D Наше девојке су мале маце у тим женским ’игрицама’.”

Са друге стране, изглед је коментарисан и у негативном контексту, па тако и неукусно и на разне друге непримерене начине. Примери су следећи:

– „Али Јелисавета на трибинама са Пантелом... Какво грло! Ни Јокић га нема у својој ергели.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакције (Б92, 29. јул 2021. године, кошарка – жене, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Како су арогантне ове Шпанкиње.”

Реакције: „Аха. Ајде бар да су добре рибе па и да буду арогантне. То би било *sexu*.”;

– „Изгубиле су, нема шта то је спорт, али само желим једну ствар да кажем, да не остане незабележено: ’Репрезентација Србије у одбојци изгубила је полуфинале ОИ 2021. од УБЕДЉИВО НАЈРУЖНИЈЕ екипе у историји свих екипних спортова обадва пола!!!!!!’

Срећно у борби за бронзу!!!” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– „Нису Туркиње лоше рибе осим једне.” (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Коментар: „Нису нам одбојкашице никакве рибе! Разочаран сам.”

Реакција: „Слажем се са тобом 100%.”;

– „Ова са слике може да се уда само за неког гусарског капетана или морнара из Украјине...” (Мондо, 20. фебруар 2022. године, ватерполо – жене, Србија – Турска, квалификације за ЕП)

Поједини активни корисници су коментарисали физички изглед спортисткиња кроз килограме, такође у негативном контексту, на непримерене начине, о чему говоре следећи примери:

– „Какве бре Олимпијске, за њих тако подгојене и троме су Медитеранске игре.” (Б92, 19. март 2021. године, рукомет – жене, Русија – Србија, квалификације за ОИ);

– „Како ове дебеле Францускиње дођоше до финала уопште?” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Моцарт спорт, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Како нико не помиње Бојану, па она игра ко некад Квиско у мушкој репрезентацији.”¹⁵⁴

Реакција: „Она и Квиско не могу у исту реченицу никако. Квиско мајстор игре, а она прво мало да смрша за неку озбиљнију причу.”;

– Коментар и реакција (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Једино победа добра, остало страва и ужас. Дабовићка једно 10 кила вишка, гега се и срамоти и себе и нас на терену.”

Реакција: „Одличан коментар. Увек је била мало пунија, али сада изгледа као Јокић из 2018. године. Мислим да не би могла да истрчи 100 метара пун спринт.”;

– „Ана Дабовић нека поједе још неки хамбургер можда ће мало боље да изгледа на терену.” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Решење је да се у састав убаци Зорана Аруновић која ће са својом огромном фигуром унети сигурност у игри осталих играчица.”¹⁵⁵ (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре)

Поједини корисници су отишли корак даље у коментарисању женског тела, толико далеко да су их омаловажали и доводили у питање пол појединих спортисткиња. Такође, сепарација је

¹⁵⁴ Горан Вујевић „Квиско” је чувени одбојкашки репрезентативац Југославије и Србије и Црне Горе, освајач олимпијске и европске златне медаље, сребрног светског одличја и још низа других медаља на највећим такмичењима.

¹⁵⁵ Зорана Аруновић, прослављена стрелкиња Србије, освајачица је бројних златних и других медаља на светским и европским првенствима и другим међународним такмичењима и два пута четврта на Олимпијским играма.

вршена и по боји коже, посматрајући на тај начин различито жене, односно њихове физичке особине и способности. О томе говоре следећи примери:

– „Ово нису жене ово су мушкарчине. Чуј жена игра кошарку. Хахахахааааа. Жена кухињу!” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Колико има Кинеза, а колико Кинескиња у кинеској женској кошаркашкој репрезентацији? Или се то не пита?” (Б92, 4. август 2021. године, кошарка – жене, Кина – Србија, Олимпијске игре);

– „За све који су се питали да ли је Американка Грајнер заиста женског пола, да ли сте се запитали исто када је камера приказивала Ивон Андерсон у крупном кадру?” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство)

Коментар: „Ја бих да се провери да ли Каракурт стварно жена...”

Реакција: „И ја се то питам”;

– „Да ли је ово мушко игра за Турску или је некад било мушко сто му громова?! Напред наше!!!” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Не вреди... Ове црнкиње требају играти са мушкарцима” (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Такође, међу коментарима појединих корисника су се нашли и они који су се дотакли сексуалне оријентације других корисника због коментара који није на трагу њихових ставова, а што се наставило као посебна петља реакција уз један од коментара који је споменут и раније у овом поглављу:

– Коментар и реакција (Телеграф, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Дабовић има лепу гузу.”

Реакција: „Мени лепшу има Дабовићка!”;

– Коментар и реакције (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство)

Коментар: „Је л’ реално колико су лепе ове Рускиње?”

Реакција 1: „Буша, Рускиње и белгијске позадине. Злато, сребро и бронза. :)”

Реакција 2: „Али буквално ниједна лепа Рускиња није од ових а тек што Буша није лепа. Какав је вама укус људи?”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 2): „Иди гледај мушко дизање тегова!”

Реакција 4 (одговор на Реакцију 2): „А лепе су ти белгијске позадине, је ли? :)”

Реакција 5 (одговор на Реакцију 2): „Теби су лепа Руси, леп ти је брат од Буше. Свако има свој укус. Жив био ти нама.”

Реакција 6 (одговор на Реакцију 2): „О укусима се не расправља, али можда ипак теби више одговара мушка одбојка?”

Уз то, још један пример супротног става у коментарисању физичког изгледа спортисткиња изазвао је непримерену реакцију појединих других корисника:

– Коментар и реакције (Курир, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Францускиње су их понизиле нажалост.”

Реакција 1: „Како и не би кад су толико лепше.”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Си вероватно нека габорка”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 2): Наравно, да је лепа и срећна не би тако говорила.”

Такође, једна од реакција односила се на фризуру селекторке женског националног кошаркашког тима Србије: „Марина Миљковић има најјачу фризуру у хали.” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Иако су знатно мање заступљени, у коментарима корисника постоје и примери осврта на мушко тело, на њихов изглед, на различите начине. О томе говоре следећи примери:

– „Играч од метар и шумска јагода даје нам гол главом са три метра. Да ли можемо да примимо ми неки нормалан гол, ако већ не можемо да га дамо?” (Б92, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Италијани су супер фрајери.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Кад нама овај истетовирани левак, овај што личи на порно глумца, неки Полонара, даје 30 поена, стварно не треба да идемо на ОИ!!! Гледам и не верујем још увек да је овај репрезентативац Италије у кошарци.” (Курир, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Кокошков је баш леп човек. Заљубила сам се.” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Ала нас коси овај риђокоси!” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Обожавам овај спорт поготово кад играчи још не уђу у воду, мелем за наше женске очи. Овај спорт само не воле искомплексирани мушкарци.” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре);

– „Наши златни момци, а богами и згодни, само напред.” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре);

– „Момци за свако поштовање... Нормални, велики спортисти, ненаметљиви... Мелем за женске очи, толико нам радости доносе годинама... Срећноооо” (Б92, 31. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Хрватска – Србија, Олимпијске игре);

– „Урош Ковачевић ме подсећа на Луку Дончића. 😊😊”¹⁵⁶ (Б92, 2. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Белгија – Србија, Европско првенство);

– „Атанасијевић изгледа ко да има 40. Од кад је оћелавио?” (Б92, 2. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Белгија – Србија, Европско првенство);

– „Па колико је кратак белгијски тренер...” (Б92, 2. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Белгија – Србија, Европско првенство);

¹⁵⁶ Реч је о кошаркашком репрезентативцу Словеније и члану америчког професионалног тима Далас Маверикс (*Dallas Mavericks*).

– „Баш је леп овај Раппис.“ (Б92, 7. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Грчка – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Б92, 12. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Турска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Атанасијевић игра и изгледа као и фризура му, офуцао се као да има 35 година. Шта би са дечком невероватно. Овде Урош, Лисинац и Потке држе цео тим. Лубурић најбољи коректор а до јуче је био 3. на клупи. Опада нам квалитет нажалост. Ајмо момци тргните се!”

Реакција 1: „Иначе, човек има 34 године. Једна година више мислим да није неки проблем.”

Реакција 2: „Има 30, а не 34 године.”;

– „Селектор жабара – Гроф Божовић са 1,70”¹⁵⁷ (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Ови што хоће победе у мушком фудбалу морају да схвате да Срби нису за фудбал грађени већ за кошарку. Срби су најкрупнији и највиши, а за фудбал мораш да будеш мали и ситан како би јурио за лоптицом по терену много већем од кошаркашког, а да би брзо јурио мораш да имаш малу тежину. Латини који кркају рибу и шпагете са сосом од парадајза испуњавају те услове али не испуњавају народи који по цео дан обрћу прасиће и јагање и јариће. Као друго, у Србији је више жена од мушкараца и не видим разлог да победа женске репрезентације буде мање важна од победе мушке репрезентације. Шта би овај чувени @prle, да се искључиво мушкарци такмиче и издају саопштења за јавност а жене да седе у кухињи и сецкају лук баш као у сваком српском филму? Десиће се то, али лимбурга месеца. Спремите се за једно *soumission*, то јест потчињавање.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Надам се да ће се Рајковић обријати на полувремену или чека да га Азери обрију на суво.” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП);

– „Важно да Рајко пустио браду...” (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП);

– „Како ме нервира овај Тео... Са овом косом и њушком као пас овчар...” (Курир, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП)

Кроз коментаре је уочена и дискриминација по годинама, о чему говоре следећи примери:

– „Матори су и спори, сигуран сам да неће освојити медаљу у Токију.” (Б92, 25. јул 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

Коментар и реакција (Курир, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП)

Коментар: „Катастрофа, деда нам води репрезентацију.”

Реакција (у потпису „Деду смо чекали 20 година”): „20 година, гледао сам сваку утакмицу, нервирао се до пакла и назад, живео сам за ову једину утакмицу, срце ми је пуно. Браво деда, волим те, волим кошарку, то је то, храбро, у напад, узбудљиво, боже чувај нам деду, дај му снаге и здравље.”;

¹⁵⁷ Реч је о некадашњем фудбалеру, потом и тренеру Црвене звезде и бројних других клубова.

- „Сенилни старкеља и себични ноншалантни Теодосић и кошаркашка велесила Белгија врати Србију на фабричка подешавања.” (Телеграф, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);
- „Дангубић и Загорац... Шта рећи. Пешић је прематор и не зна где бије. Сада видим зашто Локић не игра више за Србију.” (Б92, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП);
- „Лепо сам рекао да ћемо проћи као кад је Вујошевић био селектор и повео петорку Партизана да му игра за репрезентацију. Сад је овај деда урадио исто. Страшно и жалосно.” (Моцарт спорт, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП)

6.3.2.31. Однос према женском спорту

Иако су раније идентификовани примери унижавања одређеног спорта генерално, постоје и посебни осврти на женски спорт. Када је реч о компарацији, симптоматично је то да се поређења између мушких и женских такмичења јављају управо у коментарима повезаним са утакмицама женских националних спортских тимова, односно тада та тема постаје интересантна. Поједини активни корисници имају потребу да се огласе и када желе да омаловаже одређени спорт, наглашавајући да га „не гледају”, иако се својом активношћу намећу као актери својеврсног форума о одређеној утакмици неког од женских националних спортских тимова. Такође, има и оних који јавно исказују другачије мишљење, односно осећају потребу да на тај начин учествују у комуникацији. Примери су следећи:

- Коментар и реакције (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Женски спорт је девети ешалон озбиљног спорта. То не прати ни њихова ужа родбина.”

Реакција 1: „А ти имаш потребу да оставиш коментар... Толико о томе да те не интересује”

Реакција 2: „Некада је боље ћутати и бити сматран глупим него проговорити и отклонити сваку сумњу у то... Браво за наше златне дјевојке!”;

- „Велики успех наших кошаркашица, првакиње су Европе и треба честитати. Ко уопште гледа и прати у свету женску кошарку. Цео свет прати Еуро¹⁵⁸ који се одржава већ 18 дана за све сем за нас који не учествујемо па се зато и не преноси.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

- И после женска кошарка смешна? Жене су за ове измислиле одбрану, кошарку, храброст и срчаност...” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

- „Женска кошарка је тако ружна за гледање. Не знам, ја уопште нисам одушевљена игром наших кошаркашица не само сада него иначе. Мислим да мало глуме то заједништво, не изгледају ни природно. Хоће на силу да буду као одбојкашице које су 2 копча изнад њих у сваком погледу, резултатима, понашању, ставу. Наравно, желим им све најбоље, али нису ми нешто симпатичне као тим јер ми све изгледа вештачки. Конкуренција у женској кошарци је смешна.” (Б92, 26. јул 2021. године, кошарка – жене, Канада – Србија, Олимпијске игре);

¹⁵⁸ Европско првенство у фудбалу је одржано од 11. јуна до 11. јула 2021. године.

– Коментар и реакције (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Одбојка, фудбал, рукомет, атлетика... Буквално у сваком спорту жене играју као и мушкарци, врло су мале разлике. Али у кошарци не могу да се гледају колико то нема везе с везом. Не разумем зашто је то тако.”

Реакција: „Јер је кош на истој висини и за мушкараце и за жене, а просечна разлика у висини мушкараца и жена је 30-ак цм.”;

– Коментар и реакција (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Чињеница. Жене могу да се баве било којим спортом и на терену ће изгледати исто као и мушкарци, само ће деловати мало успореније и тротије. А кошарка... Осим дресова, терена и лопте, то је кроз другачији спорт у односу на мушку кошарку. Без омаловажавања, уз сав респект свим женама које се професионално баве кошарком, али тај спорт заиста није за жене.”

Реакција: „У фудбалу разлика је још већа.”;

– „Дефинитивно занимљивије од мушке репрезентације. Неко помену да није гледљива женска кошарка. А мушка одбојка јесте? Само испуцавања. То што су нам мушкарци набеђене кукавице које пуцају под притиском, нису криве ове девојке, већ ментални склоп. Сви до једног бабини војници, вине испод мамине сукње, а плују по женама. Иронија.” (Б92, 4. август 2021. године, кошарка – жене, Кина – Србија, Олимпијске игре);

– „Први пут сам погледао мало женску одбојку, није лоше, у сваком случају пуно гледљивије од женског ногомета или кошарке. Американке за двије класе боље од Србије додуше.” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– „Па шта?? То никог не интересује, ко то прати још?? Колико је гледалаца на утакмицама наше прве лиге у женској кошарци?? То што ми живимо у заблудама и бајкама то је друга ствар, поента је да кошаркаши нису отишли и то је жалосно, а ово није али уопште битно и онако је то 9. ешалон озбиљног спорта, реално...” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Изгубљени случајеви, моторика у минусу, ко телетабиси се крећу, без координације и оријентације, пресмешно... Ништа ружније за гледање од женске кошарке... Женска одбојка је рецимо, сушта супротност.”

Реакција: „Кошеви у женској кошарци су исте висине као у мушкој, док у одбојци је мрежа нижа зато и делује женска одбојка нормалније.”;

– „Ово већи девети ешалон озбиљног спорта од женске кошарке...” (Б92, 23. фебруар 2022. године, фудбал – жене, Турска – Србија, квалификације за СП)

6.3.2.32. Улога жене у друштву

На овдашњим просторима дубоко је укоренен патријархални систем вредности, што се осликава кроз разне сегменте друштва. Тако се чак и у коментарима испод вести/извештаја са утакмица националних спортских тимова Србије провлаче ставови о улози жене у друштву. О томе говоре следећи примери:

– Коментар и реакције (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Јелена Брукс (Миловановић) три месеца након порођаја отишла на припреме репрезентације... Не знам шта бих рекао... Мислим да би ме неописиво било срамота, да сам на месту појединих наших кошаркаша који 'осећају велики умор'. Неко игра три месеца после порођаја, неко не може јер му је жена трудна. Наклон до пода свакој од ових златних девојака!”

Реакција 1 (у потпису „Милена којој су деца највећа радост у животу”): „Мене би било срамота да оставим бебу стару три месеца које треба да доји и буде уз маму зарад каријере, зарад Србије и зарад усрећивања вас доколичара поред тастатуре. Неко је вама страшно испрао мозак последњих година па стављате спортске успехе и уопште Србију испред своје рођене деце и најуже породице. Николи Јокићу свака част што је разуман човек, пре свега добар муж и будући отац, а ви се замлаћујте мање битним стварима у животу...”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „1. То је било 2019. на ЕП у Београду. И Јеленин муж је донео бебицу у Арену на утакмицу за треће место. 2. Тако се учи од малена шта је Србија. Ти се покриј ушима.”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 1): „Браво Милена! После оноликог пљувања после прошлог и претпрошлог првенства, не заслужујете да се Никола ломи због вас! Само што бих ја то отворено изјавио на националној тв, али срећа па је Јокић превише културан и васпитан да уради тако нешто. Људи који воле кошарку ће га и даље гледати из чистог уживања у његовој игри, а они који неће, ни не треба да га гледају!”

Реакција 4 (одговор на Реакцију 1): „Добро се удала, има и мужева који знају са децом. Ништа му неће фалити... А то дете ће бити поносно на маму јер је са репрезентацијом земље освојила злато. И имаће узор за цео живот да су чуда могућа.”

Реакција 5 (одговор на Реакцију 1): „Милена којој су деца највећа радост у животу: нити те тера да остављаш децу, нити кога интересује шта ти мислиш!! Шта је за кога важно је релативно!!”

Реакција 6 (у потпису „Србија шампион, Милена да гледа мало своја посла”, одговор на Реакцију 1): „БРАВО ДЕВОЈКЕ! ПОНОСНИ СМО НА ВАС И РАДУЈЕМО СЕ СА ВАМА! Ова Милена којој су деца највећа радост у животу је сигурно најмеродавнија да даје свој суд о томе шта госпођа Брукс треба, односно не треба да уради са сопственим новорођенчетом. Како се гђа Брукс само усуђује да остави дете старо три месеца да би изигравала дворску луду, и то потпуно супротно од Милениних убеђења? Ја мислим да некој надлежној установи треба поднети жалбу. Можда у Стразбуру.”;

– „Хахајха па кога боли кита за ово, сад назад у кухињу!” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Ово нису жене ово су мушкарчине. Чуј жена игра кошарку. Хахахахааааа. Жена кухињу! (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Однос показује и РТС где жена води емисију која нема благе везе са кошарком, нема анализе, нема стручњака, нема водитеља из спорта... Страшно.”

Реакција 1: „Пази друже, знаш колке су казне по новом закону о родној равноправности.”

Реакција 2: „Мислим да је то што је жена на РТС-у водила емисију пресудило да се не квалификујемо.”;

– (у потпису „Критичко размишљање”) „Дабовић и Чађо, камерман их посебно прати (није сексистички, камерман може да буде било ког пола, бинаран, небинаран, да сам рекао да су кухиње празне и плачу, то би већ било сексистички, али нисам то рекао).” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Јадни сте ви плувачи, јадни да јаднији не можете бити. Па наравно да су за њега и нас праве патриоте нај нај, најбоље јер мајка бебе од 6 месеци је ту да помогне колико може, е зато су оне најбоље на свету.” (Блиц, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Ако једна мајка остави бебу од 6 месеци и ту је да помогне колико може, зар нису оне најбоље на свету за нас.” (Блиц, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Стефана боље да је била поред бебе него што је манекенисала поред терена.” (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Свака част Пикси! Убиједио си фудбалере да су мушкарчине да требају забијати, а не жене да примају као претходни!” (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

И када се величају женски национални спортски тимови постоје примери стереотипног казивања о њиховој „мушкој” игри, док неки други „играју као девојчице/жене”, позивајући се на „мушкост” као неопходну особину за успех, о чему говоре следећи примери:

– „Очигледно нам жене имају већа м.да од мушких. Браво хероине наше. Спортске Милунке Савић.” (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Па ова Андерсон је већи Србин од 90% вас овде који причате против ње. Девојка има *sojones* до неба. Мене је одушевила док је певала химну. Зато немојте бити смешни са тако глупим коментарима, ове девојке заслужују наклон до пода.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Цурама свака част и све честитке од срца. И вама сусједи такође. Сад фино да пошаљете снимке свих утакмица Пиксију а он да их прослиједи ’орловима’ да гледају и да се запитају ко ту има ’*sojones*’ а ко нема? Још једном Браво цуре. Не може сваки пут Африка да побједи Србију или неку другу европску земљу.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Рањени орлови. 😊 Кошаркашице ће да се докажу, оне као мушкарци играју, а ови као девојчице.” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Ипак, било је и других порука, попут следеће: „Аууу, каква брука... Срам вас било. ЖЕНЕ СУ ЗАКОН.” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Такође, када је реч о улогама жена у спорту, у коментарима су виђени и отворени позиви да селекторка кошаркашица Марина Маљковић добије функцију селектора и у мушком националном кошаркашком тиму Србије, о чему говори следећи пример коментара и реакције (Б92, 30. јун 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Филипини, квалификације за ОИ):

Коментар: „После ОИ у Токију поставити МАРИНУ МАЉКОВИЋ за селектора мушке кошаркашке репрезентације Србије!!”

Реакција: „То сам писао још док су наше харале. Да буде селектор свих категорија, мушких и женских. Она је доктор кошарке, али буквално. На крају, зашто да жена не буде селектор мушкој екипи?”

6.3.2.33. Религијски елементи

Традиција, вера, религија и слични појмови су неизоставни елементи у културном наслеђу ових простора. Иако је Србија земља мултикултуралности, мултиетничности и мултиконфесионалности, доминантна је Српска православна црква, што се уочава и кроз коментаре у којима се активни корисници позивају на Бога, религијске елементе и повезане појмове. О томе говоре следећи примери:

– „Небески народ!!! Хвала вам пуно за ово злато!!!” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „С Р Б И – ЈЕДИНИ БОЖИЈИ НАРОД.” (Моцарт спорт, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Господ нек је с вама! Свака вам част цуре!!!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Хвала ти боже што сам Србин! Идемooooооооо!” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Величанствено!!! Тај осећај поноса, части и родољубља док иде наша, српска химна, не може се купити ничим. Одлучила је вера у себе, до краја! Тако је и у животу. Ако нешто желиш, онда то мораш желети јако. И урадити све што је до тебе, да то што желиш и освојиш. Часним радом, без обзира на све, увек ћеш успети, ако си до последње секунде сигуран у Бога и себе. Воља и озбиљан рад су чудо. Хвала Марини, великој и непоновљивој. Хвала свакој нашој цури, понаособ, од срца! Учиниле су нас срећним и поносним у овим временима тешких искушења. Наставак следи у Токију. Идемо даље. Напред СРБИЈАААААА!!! Спортски поздрав! (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Сутра је Видовдан. Женска репрезентација освојила злато. Новак сутра стартује на Вимблдону. Ништа није случајно. Живела Србија...🇷🇸” (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Златне девојке, покорише Европу уочи Видовдана. Радујте се Срби” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Браво царице, најлепши Видовдан” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Хвала Богу на Тијани Бошковић и овим девојкама, свака им част!” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);

- „Ауу мајко мила шта ради ова Тића, бије као свети Илија” (Б92, 4. август 2021. године, одбојка – жене, Италија – Србија, Олимпијске игре);
- „Заплакала сам. Браво Филипе! Браво момци! Бог вас благословио! :*” (Курир, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „БРАВО МОМЦИ. ЖИВИ БИЛИ И БОГ ВАС ЧУВАО НА МНОГАЈА ЛЈЕТА. НОРМАЛНО ВЕЛИКИ ПОЉУБАЦ ЗА ВОДИТЕЉА ГОРАНА СТЕПИЋА КОГА САМ ЈА КРСТИО.” (Курир, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „И рече Мандић после утакмице – има Бога!!!” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Има Богааа, могу заједно онај Румун и Хрват да признају непостојеће голове Шпанцима колико хоће!” (Спорт клуб, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);
- „Кроасани уживајте у православном финалу”¹⁵⁹ (Курир, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);
- „Даће бог ЈОШ!!!” (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);
- Коментар и реакција (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Православци освајају злато!”

Реакција: „На Свету Петку <3 <3 <3”;

- „Опет удри по Србији. Признаше им гол што се из авиона види да није прешла лопта линију, а нама поништили гол чист као суза. Реално који год резултат да буде два гола смо у предности. Нова правила, мош мислити и баш на нама се оштри оно нешто. Идемо даље, с вером у момке и Бога.” (Телеграф, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Са вером у Бога златни наши дечаци! Браво децо!” (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Волим вас... Ви сте шампиони Србије и света!!! Румун из Војводине који живи у Америци и остао веран патриота... Србији!!! Бог воли храбре, верне и поштене!!!” (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);
- „Катарина, дао ти Бог све дете... Да си жива и здрава твојим родитељима и да те још дуго гледамо у нашем светом дресу...” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);
- Коментар и реакција (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Још једном срам и стид да вас буде, пљували сте и писали разне бљувотине, а сад се као бива радујете. Као што је Пикси рекао – и да смо играли нерешено био би поносан. Ја сам био поносан и кад смо губили, а не као неки који су се спрдали...”

¹⁵⁹ Србија и Грчка су се састали у финалу мушког олимпијског турнира у Токију у ватерполу, спорту који има изузетну традицију на просторима бивше Југославије, а где су и данас веома снажне репрезентације Србије, Хрватске и Црне Горе.

Реакција: „Исти сам брате... И на 1:0 рекао сам само: 'Ако'... Лагано... У животу нисам гледао да Србија напада на гол 90 минута!!! Хвала Богу и 'мом' Св. Николи и свим свецима... Хвала ти Пикси легендо, младости моја, толико си ме пута обрадовао а ево и након толико година опет! Хвала и теби и свима, ма мајстори редом... Коначно срце!!! И игра!!! Живела Србијо и сви наши света широм!”;

– „Помози боже 🙏” (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– Коментар и реакција (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

Коментар: „Величајте светог КОЗМАНА и ДАМЈАНА, слава СРБИМА. Ништа није случајно!!!”

Реакција: „Данас је Митровдан.”¹⁶⁰;

– „На моју крсну славу доживех да скинемо скалп Португалу! Хвала вам свеци моји, хвала вам орлови и хвала ти Пикси до Катара! Славите браћо Срби и радујте се.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „БОГ ЧУВА СРБЕ!!!!” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– (у потпису „Браво Србијо мајко”) „Извинити се Пиксију неверне Томе! Под хитно!”¹⁶¹ (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Небеском народу је увек крив судија кад год (из)губе. Неки људи бас немају стида и срама.” (Мондо, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

6.3.2.34. Скретање пажње

За разлику од новинарских текстова који се, сходно стандардима професије, држе централне теме, многобројни претходни примери су показали ширину и разне контексте у које активни корисници кроз коментаре смештају управо те централне теме. И не само то, већ и одлазе далеко од истих, кроз стратегију скретања пажње покушавају да усмере тај својеврсни форум и ка другим темама, делимично везаним или потпуно невезаним за садржај новинарских вести/извештаја, али њима битним.

Кроз стратегију таргетирања је посебно приказан пример Николе Јокића, имајући у виду учесталост његовог спомињања у коментарима у посматраном периоду (али није једини). Међутим, он има директну копчу са једном од селекција које се анализирају у овом раду, за разлику од тенисера Новака Ђоковића, који се такође појављује у низу примера, а није повезан са фудбалом, кошарком, рукометом, одбојком и/или ватерполом, односно тим националним спортским тимовима. Тако се најбољи тенисер света нашао и међу онима „који се довољно не боре за Србију”, према мишљењима појединих активних корисника на

¹⁶⁰ Овај коментар је повезан са тим што је фудбалер Александар Митровић дао одлучујући гол у победи мушког националног тима Србије у Португалу, у одлучујућој утакмици за пласман на СП. Иначе, Митровдан се прославља 8. новембра по грегоријанском календару.

¹⁶¹ „Израз 'неверни Тома' у нашем језику означава двоје: 1. човека који верује само својим чулима, тј. ономе што сам може видети, чути или опипати, који, дакле, све проверава и ништа не прихвата унапред, без ваљаних доказа и 2. човека који је непоправљиви сумњичавац, који не верује ни у шта.” (Шипка, 2008: 89)

анализираним информативним веб порталима, заједно са Јокићем или појединачно, а после два четврта места на Олимпијским играма у Токију¹⁶², што је довело и до међусобних расправа између корисника. О томе говоре следећи примери:

– Коментар и реакција (Телеграф, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Е мој Јокићу!”

Реакција: „А шта вреди НОВАКУ што је играо после оноликог напора на ГС и довео у питање *US Open* и опет га испљували ко да је намерно изгубио.”;

– „Је л’ гледате како се бори за државу, Ђоковићи!?” (Блиц, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „Ово су спортисти који увек гину за Србију на било ком првенству и ОИ и увек донесу медаљу. А не као Ноле који гине само кад је лова у питању. Браво момци!!!!” (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Курир, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Било би и 10 да онај никоговић и сека перса није предала меч!

Реакција 1: „Шпановићка је по мени више подбацила него Новак. Новак има 3 освојена грн слема ове године, то је надљудски напор. Ивана се није баш сломила пре ОИ. А даљине за медаљу биле условно речено бедне. У Рију 2016. си за злато морао да скочиш 15 цм више него ове године у Токију.”

Реакција 2: „Ти си никоговић и сека перса. Човек је био, желео да освоји медаљу. Није успео и шта сад. Неки нису хтели ни да играју за Србију. А што Нина није сама освојила медаљу него је испала у првом колу. Доста више о најбољем спортисти света који је могао и да не оде на ОИ. Наравно браво за девојке и освојену медаљу. Браво за све наше спортисте који су представљали Србију на ОИ. Живела Србија.”

Реакција 3: „Уради ти милионити део од онога што је он урадио бедниче. Лако је бит огорчени паћеник, али у твој случају је много тешко бит човек.”;

– Коментар и реакције (Курир, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Је л’ гледате ово Ђоковићи??? Учите мало.”

Реакција 1: „Оставите Ђоковића на миру. Ово треба Јокић да гледа.”

Реакција 2 (у потпису „Не лупај”): „Ноле је умирао на терену, буквално, на жалост није дошао спреман, а успут се са свима сликао, што је опет у реду с обзиром на статус, али и добро за промоцију земље из које долази. Треба критиковати оне који су одбили да уопште учествују на ОИ и бране боје земље.”

Реакција 3: „Срам те било!!!! Можда би имао нешто Јокићу да поручиш?”

¹⁶² Новак Ђоковић је поражен у мечу за бронзану медаљу у појединачној конкуренцији, а потом је одустао од меча за бронзу у игри мешовитих парова са Нином Стојановић. У званичном саопштењу је истакнуто да се то догодило због повреде десног рамена. Више на: <https://www.mozzartsport.com/tenis/vesti/nema-medalje-ni-u-miksu-novak-i-nina-odustali-od-borbe-za-bronzu/394562> (Mocart sport, 2021).

Реакција 4 (одговор на Реакцију 1): „Не може да гледа, у штали је са коњима!”

Реакција 5 (одговор на Реакцију 1): „Оставите Јокару на миру. Јокара ужива и нека је и треба да ужива.”;

– Коментар и реакције (Моцарт спорт, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Бравоооо мајстори!!! Обрнули игрицу и оставили домаћи задатак MVP-ијевима NBA лиге и тениским GOAT-има!!! Спавате ли мирно Јокићу и вечито повређени Ноло док игра под заставом Србије?”

Реакција 1: „Да ли си управо упоредио Ђоковића и сомборског коњушара?”

Реакција 2: „Какве везе имају Јокић и Ђоковић са ватерполом?”

Реакција 3: „Кад изговориш Новак Ђоковић прво устани, а овог другог вређај заслужио је...”

Реакција 4: „За *nicka jokinsa* се слажем, за Ђоковића треба да те буде срамота.”

Реакција 5: Ај Јокића, ал’ што Ђоковића? Човек је дошао, дао све од себе, играо екстра али више није имао снаге. За Пекинг где је узео бронзу и Токио му се нема шта замерити.”

Реакција 6: „Ђоковић и Јокић не заслужују да се нађу у истој реченици са овим људима.”

Реакција 7: „Таман помислиш да је достигао врхунац глупости са коментарима он напише овако нешто.”

Реакција 8 (одговор аутора Коментара на Реакцију 2): „Немају везе са ватерполом али имају везе са Србијом... За вас остале одговор, први и једини пут сам написао нешто против Ђоковића, јер уместо спортски да призна да је изгубио, тражи изговор у повредама! 'Повређен' а играо и сингл и дубл! Добијен меч у полуфиналу не може да приведе крају, и није ни битно, дешава се, за треће место губи од неког дунстера и као повреде!! Ако си био повређен ниси требао ни долазити, а ако си већ дошао зашто тај дубл? И на крају после пораза повреда и то не једна него више?

Реакција 9: „Чињеница је да је Ђоковић прилично ноншалантно пришао Олимпијади, као што сам раније писао. Он НИКАД за све ове године није играо сингл и дубл на јаком такмичењу, попут мастера и слемова. Да не спомињем како се припремао пред мечеве, колико је 'скитао' по олимпијском селу и анимирао остале спортисте. Више је радио на властитој промоцији међу спортистима него на освајању медаље. И поред свега све је ишло савршено до другог сета полуфинала. Имаш сет предности, брејк у другом, и онда као да је неко кликнуо... Угасио га. Крај. Људи, је л’ се ико од вас сећа тако нечега? Пазите, причамо о Нолету, не о Кирјосу, Томићу, Фоњинију... О свим тим нестабилним играчима. Да ли знате за ментално стабилнијег од Ђоковића? Ја не. Па шта се онда ту десило? И поред тога никад у исту реченицу не бих ставио Новака и оног што се порађа и јаше коње. Новак је наше злато, нас понос... А онај несрећни MVP је брука и срамота нације.”

Такође, на Ђоковића је скретана пажња и у тренуцима када је одлучивано о његовом останку или депортацији из Аустралије¹⁶³, испод новинарских садржаја који су говорили о Европском првенству у рукомету:

– Коментар и реакција (Телеграф, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Ајде пљујте незахвалници. Тако ћете пљувати и оног антиваксера чим изгуби први меч на следећем турниру ако негде буде играо уопште више. Момци су били сјајни, очигледно да не знате како је противник био јак.”

Реакција: „Можеш ти само да чучнеш том 'антиваксеру' и одрадиш оно што најбоље знаш али 'антиваксер' на твоју несрећу није хомосексуалац. Узгред тај 'антиваксер' не иде у исту категорију са овим лузерима и распалим српским рукометом који у Србији не занима апсолутно никога. То у Србији не прати нико, људи чак ни правила не знају, клинци не желе да тренирају тај спорт, база је јако лоша и ужасно мала. Медијски се рукомет насилно форсира без икаквог разумног разлога. Пошто се толико медијски форсира онда је и логично да се пишу и коментари. Исти је случај са кошарком у Хрватској. Ноле и сада да заврши каријеру најбољи је тенисер свих времена и један од најбољих спортиста свих времена. То показују бројке и није антиваксер, јер антиваксери не организују вакцинације за оне који то желе, не донирају лову за респираторе и уопште борбу против *Covid-19*, не вакцинишу своју децу итд. Само малограђанин попут тебе може да етикетира људе само зато што имају мишљење о нечему. Ноле је рекао да није антиваксер и да свако мора да има право да одлучи да ли ће примити или не ову вакцину. За нормалног човека ту ничег спорног нема.”;

– „Није срам изгубити од једне од најјачих екипа на свијету, срамотно што нису изашли са неком подршком за Ђоковића. Какви сте ви спортисти?” (Б92, 15. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Хрватска – Србија, Европско првенство);

– „Свака част рукометашима, у овим условима играли су колико су могли, али мене мучи нешто друго, како бре нико да се не сети да поведе скандирање Ђоковић Новак! Мислим да би цела хала скандирала. Толико мислимо на своје људе који страдају, дан-два и крај!” (Телеграф, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Колику и какву сте подршку ви рукометаши пружили најбољем спортисти ваше земље такву ћу и ја вама подршку пружити вечерас. Зато као прави Србин кажем ајмо Француска!!!” (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Француска – Србија, Европско првенство)

Једна од тема којом је скретана пажња у коментарима са самих спортских догађаја који су били у фокусу новинарског садржаја јесте новчана награда после одређених врхунских резултата на такмичењима, као и национално спортско признање, о чему се говорило и раније у овом раду – у виду доживотног месечног новчаног примања након навршених 40 година живота које се додељује спортистима, држављанима Републике Србије, који као репрезентативци Републике Србије, између осталог, освоје медаљу на Олимпијским играма, Параолимпијским играма, светским и европским првенствима у олимпијским и параолимпијским спортским дисциплинама. Разноликост активних корисника ових својеврсних онлајн форума доводи до сучељавања мишљења у којима се одобрава и оспорава оваква пракса (која постоји од прве деценије овог века). О томе говоре следећи примери:

¹⁶³ Више у фусноти 138.

– „Марини као и осталим играчицама повећати бонус за награде а када буду отишле у пензију исту своту да им се да као што је на Бајатовића плата.”¹⁶⁴ (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Падају пензије и за њих. Богата држава.”

Реакција: „Знаш ли ти да је већина девојака већ одавно освојила пензију”;

– Коментар и реакције (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Данас ћемо да слаavimo, а сутра ћемо да размишљамо колико нових националних пензија мораћемо да исплаћујемо из пензионог фонда за жене које су све до једне материјано одезбеђене бар за две генерације, док српски ратни ветерани живе као бескућници и морају да просе за голу кору хлеба. Али ето, као што један римски песник по имену Јувенал рече: ’Дајете народу хлеба и игара!’”

Реакција 1: „Не брини се, све оне већ имају пензију, тако да ова медаља неће баш много да истроши државну касу. Страшно какви коментари. Браво девојке, идемо сад јако у Токију!”

Реакција 2: „А не може да се стреми да се има за све категорије, него мора поларизација, супротстављање, огорчење, јед и бес... Таквим ставом и емотивно менталним склопом се не иде напред.”

Реакција 3: „Слажем се делимично са тобом. Националне пензије за спортисте су постављене највише за оне спортове који нису профитабилни, а неко је напорно цео живот радио да би узео ту медаљу и кад престане да се бави тим спортом може да се деси да неће моћи да нађе посао. Кошаркашице добијају на основу равноправности, јер пензија важи за све спортове. Што се тиче ветерана, то је највећа срамота државе, најгоре углавном је свуда исто, можда мало боље, али свуда ветерани живе тешко и налазе се на маргини.”;

– „Ништа боље, биле су добре, а и не морамо да их плаћамо. Идемоооо.” (Курир, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– „Мени као пореском обвезнику је драже када део мог пореза иде на националне пензије спортиста (освајача олимпијских медаља), него што иде на пензије разних политичара (бивших и садашњих), државних службеника по општинама, државним органима, разним агенцијама, па што део мог пораза иде разним *NGO*-овима, итд. Спортисти ме понекад и развеселе, ови набројани никад. Ајмо по медаљу, има још пет минута...” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар (на наслов новинарског садржаја „Кошаркашице остале без медаље”) и реакција (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар: „Не каже се остале без медаље него освојиле четврто, одлично четврто место. Браво!!! Питање за стручњаке: У чему сте ви четврти? Не на свету, не у својој земљи, не у свом граду него у својој улици. Размислите па онда критикујте. Хвала.”

¹⁶⁴ У овом коментару се спомиње Душан Бајатовић, генерални директор Јавног предузећа „Србијас”.

Реакција: „Ја сам освојио сребрну медаљу на математичкој олимпијади и од државе нисам добио ништа, а камоли стан, новац и пензију. Реци ми сада шта си ти освојио, размисли мало и онда се јави да напишеш нешто паметно. Хвала.”;

– „Видим да су многима на овом сајту пензије прво што им падне на памет. Пензије ових спортиста су статистичка грешка у буџету РС, више за један дан потроше на различите презентације локални политичари, а њихов допринос за нашу државу је раван нули. Док сам ја у младости дивљао, излазио и уживао у сваком тренутку, неки од ових пензионера су крваво тренирали у неодговарајућој обући, одећи и у неким салама које се само тако зову. Много има неправде данас у свету да због неке ситне пензије не уживамо у резултатима наших спортиста, а и сигуран сам да спортисти који су довољно зарадили у каријери нису корисници тих пензија или су тај новац од пензије преусмерили у неке хуманитарне сврхе или стипендирају неки спорт или спортисту.” (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакција (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре)

Коментар (у потпису „Прст на чело”) „Освојиш медаљу и цели живот ништа не мораш да радиш, пензија дупло, па и трипут већа од докторске, од 40. године живота.”

Реакција: „Освоји.”;

– „Богами није свеједно нашим дјевојкама, играју за 50 хиљада евра, на страну та бронза, ал’ 50 хиљада евра је озбиљна мотивација за њих.” (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

„’Нема везе’ постало модерно. Онда ништа – нема везе – не морате ни на једном такмичењу више нигде да учествујете у било каквом спорту, а ни у пензије са 40 година. Има овде много већих потреба где фали новца јер све кримоси и тзв. политичари покрадоше!” (Блиц, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– (у потпису „Алија Сиротановић”) „Хладан зној ме облио кад смо могли да победимо! Колико још националних пензија сироти радник може да поднесе? Само му увале већу лопату без објашњења. Замисли ту беду око врата сиротих људи који раде и издржавају све?” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство);

– (у потпису „А ти стоко ради до 65 за њих”) „Читав свет ће пратити ову утакмицу. Подржимо наше девојке на путу ка освајању националних пензија од 40. године живота. Укинуте их или нека их примају кад напуне године живота као и сви остали у Србији! Нису инвалиди! Људи раде преквалификацију са 50 година.” (Б92, 11. децембар 2021. године, рукомет – жене, Француска – Србија, Светско првенство)

Када је реч о наградама, део активних корисника је скренуо пажњу и изразио мишљење о најави да ће мушки национални фудбалски тим Србије бити награђен са милион евра у случају пласмана на Светско првенство у Катару¹⁶⁵:

– (у потпису „Економски тигар”) Остадосмо без 1.000.000 евра. Спремите се, литар горива скаче на 200 динара...” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Навијам да наши изгубе! Зато што: 1. У овој беди неће бити исплаћен 1 милион евра награде пребогатима; 2. Да се тако лакше одложи изградња прескупог националног стадиона; 3. Да се коначно приватизују сви клубови и да се мафија скине са буџета; 4. Да људи јасније

¹⁶⁵ Више у фусноти 148.

сагледају свој” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Милион евра за старлете њихове??? Неће да може!!! Идемо Португал!!!!” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Честитке фудбалерима на пролазу. А сад би био прави потез да уплате милион за лијечење дјеце. За њих 20 и нешто тај милион и не значи пуно а неком дјетету може да значи живот.” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Браво момци. Заслужено. Још да испаднете цареви и милион дате у хуманитарне сврхе. Хејтери и аутошовинисти на апаратима.” (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– (у потпису „За њихову децу”) „Њима милиони и Катар, народу 20 евра и све празнији џепови...” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Пикси васкрсао момке из младе шампионске генерације. Браво. Сад још само да буду Србенде и да уплате милку од онога што му се име не спомиње за лечење неког детета.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Јбг оде милион евра наших пара. :(” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Е, сад будите шмекери! Па премију за болесну децу, па будите хероји нације! Квалификације? Свака част. Ајмо сада да видимо шмекерство на делу, па пун стадион увек. Напред Орлови.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Зар неко мисли да је милион евра (подељено са 22 играча, око 45.000 евра по глави) велики новац за фудбалере? Да, сигуран сам да ће га дати у хуманитарне сврхе и можда додати још толико јер ови моменти свакако немају цену а сам одлазак на СП донеће им много више. Друго, ипак је СМС доктор за фудбал, и кад тад ће наплатити своје знање трансфером у велики клуб. Треће, Митрогол јесте најбољи стрелац овог тима без обзира што игра тамо неку другу лигу, са овим голом стекао је статус иконе, легенде српског фудбала. Четврто, да Пикси је Бог, ауторитет, савремени приступ стварима донео је резултат.” (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Пандемија ковид 19 је паралисала свет, па тако и спорт у 2020. години, а ова тема је још дуго била актуелна, иако све мање медијски видљива, потиснута другим глобалним догађајима. Тако је и у посматраном периоду у овом раду изазивала различите коментаре, позивала на разум, отварала контроверзна питања и друго, како повезано са самим спортским догађајем (који се одиграва на територији Србије или у иностранству), тако и ван тог контекста. Примери су следећи:

– Коментар и реакција (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП)

Коментар: „Зашто ми ревакцинисани не можемо да гледамо утакмицу на стадиону? Да се не наљуте ови што верују у вештице, чипове и средњовековне враџбине? Срамота.”

Реакција: „Зато што већина ревакцинисаних седи у земунској болници на челу са мојим братом и кумом.”;

- „Др Кон је рекао да се окупимо на Тргу да славимо.” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);
- „10000 људи у затвореном без маске! Коне де си?” (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство);
- „Пуна Арена деце без маске... А моји сутра да седе у школи са маскама, аха...” (Б92, 25. август 2021. године, одбојка – жене, Србија – Русија, Европско првенство);
- „Где су маске! Колико хиљада људи има у затвореном простору?!” (Б92, 1. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Француска, Европско првенство);
- „26.000 гледалаца, скоро нико маску нема. Какав год био резултат, изгубиће Србија.” (Блиц, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- „’Арена верује’? Шта прича бре овај коментатор? Италијанке нас упропастише и понизише. Сутра да чујемо шта ће Кон да изјави и да најави.” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- „На одбојци 22.600 рекорд за женску одбојку, Чолин концерт у Крагујевцу, било још концерата, а од понедељка ђаци у Крагујевцу прелазе на комбиновану наставу због погоршане епидемиолошке ситуације у граду. Љута сам.” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- Коментар и реакције (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
 - Коментар: „...Корона, нека маска, ово-оно?! Сутра ће кризни стаб да тренира строгоћу над људима који се боре за егзистенцију, а ова и оваква окупљања, са 20 хиљада + је на месту! Може ли јадније?!”
 - Реакција 1: „Или вакцинација или имунитет крда, бирај.”
 - Реакција 2: „Брзо ће се та Арена поново напунити, али креветима и болеснима. Шта се ово ради неком нормалном није јасно. Нек нам је Бог драги у помоћи.”;
- Коментар и реакција (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)
 - Коментар: „Пуна Арена, 18000 публике, а ситуација са короном, катастрофална за пар дана и по 5000 чак и 7000 новозаражених, дно дна држава.”
 - Реакција: „Супер, не знате ни шта хоћете, држава је дно и кад пушта и кад затвара зато се прилагођавајте ситуацији и пссст.”;
- „Сутра ће да заседа кризни штаб због ових двадесет хиљада. Биће опет морамо да се вакцинишемо, а овамо пуна хала. Браво за кризни штаб.” (Телеграф, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- „21.000 људи у Арени без маске а овамо се просипа прича о неком вирусу и неким мерама. Важно је да наша деца не смеју без маске у школе. Срамота шта се ради овом народу.” (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- „Ау шта је публике, само да не букне корона него да победи Србија... 15/12 ајмо Бондове девојке!!!! Србија Србија” (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);
- „Сада корона није битна? Спава, шта ли? Срамотно је то што нам раде! Сретно девојке!” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Пуна Арена без маске и дистанце. Да ли неко размишља колико ће то живота грађана Србије однети? Никада више такмичења, утакмица, концерата... Колико смо ми неодговоран народ, страшно.” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Пуна Арена, а ђаци да иду онлајн у школу?” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „30 посто дозвољен капацитет... Баш ме занима у било којој озбиљној држави да л’ би могло тако, дозвољено 30 посто а пуна хала (не пишем ово као неко ко дрхти од короне итд, ма јок баш напротив – мој став, не намећем никоме). Штета, али све у свему браво девојке! Зашто Бранкица не игра, нисам упућен? И зашто нпр. у одбојци носе овако кратке ’шорциће’, а нпр. у кошарци душло дуже? :)” (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Каква иронија. 🤔🤔🤔 Коментатор на РТС-у прича о броју гледалаца и каже ’...О мерама против Короне да не причам.’ Сада ми је стварно јасно да нас неко зеза. Када је ЕП било у Србији и када је Арена била пуна, о мерама нико није причао, нити бринуо, али о обореном рекорду, по броју људи у Арени, данима се причало и писало. Значи, РТС нас опасно зеза...” (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство)

Иначе, на сајту Б92 је остављено више коментара у различитим периодима под потписом „Цијепите се људи”, и то сваки пут кроз подршку противничким тимовима у односу на Србију: „Идемо *USAAAA!*” (Б92, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре), „Идемооооо триколорке!” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре) и „Боља Турска, за класу боља” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство). Такви ставови наилазили су и на следеће коментаре, повезане са потписом тог активног корисника:

– „Размишљао сам да се вакцинишем али када видим какве је тешке последице оставила на теби, хвала НЕ.” (Б92, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре);

– „Теби ни пета ревакцинација не може помоћи, али утешно је ако умреш бар си био редовно цијепљен.” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Даба ова победа кад многи неће гледати СП у Катару. Сутра сви на вакцинацију.” (Телеграф, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

На овим просторима политика прожима практично све поре друштва, па тако спорт није изузетак, напротив – и ту се јасно уочавају такве унутрашње поделе. Тако је пажња скретана и на пријеме код председника Србије Александра Вучића после освајања медаља, имајући у виду раније гестове спортиста који су као поклон доносили медаље, потписане лопте и дресове. Све то је чињено у коментарима појединих корисника кроз дозе ироније. Примери су следећи:

– „Сад би требале да одје.. све политичаре и њихове добродошлице, прославе с обзиром да нико не улаже динар у ове девојке. Вечитима се дају милиони у баскету и фудбалу а они губе од Омоније, Шамрока и завршавају 17. у Евролиги. Идите девојке на своју журку и радујте се, заслужиле сте.” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Значи за нервозног, дрес са потписима и лопта.” (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Остаје највећа жал што првовенчани неће добити још један дрес на поклон?!” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Да л’ ће Марина имати шта да однесе председнику...” (Б92, 1. август 2021. године, кошарка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „А зашто би узели злато, да буде поклоњено прворођеном??? Да га видим сада, нека му поклони дрвену или, дај Боже да буде, бронзу!? Девојкама све што ураде, наклон до пода. Идемо бре!” (Спорт клуб, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– „Супер. Неће се изгрлити и изљубити са Вучићем.” (Спорт клуб, 6. август 2021. године, одбојка – жене, САД – Србија, Олимпијске игре);

– „Само да не поклоне медаљу.” (Б92, 8. август 2021. године, одбојка – жене, Јужна Кореја – Србија, Олимпијске игре);

– „Што се тиче победе и пласмана у треће финале и бронзу са ОИ ја вам честитам на томе, али ме страшно нервира што идете на састанак код оног председника! Поделите ту радост са онима који су срцем били уз вас и када вам некада ишло!” (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Господин Дејан Савић: освојио сам 2 олимпијска злата, светско злато, 3 европска злата, мали милион светских лига и то све за само 8 година, изгураћу до Париза и онда је крај, ред је да дође неко нови са новом енергијом и новим знањем. Љига звана ’Поклањам медаљу председнику’: селектор сам 20 година и опет ми се сребро злати, а шта сад идемо даље у следећих 35 година јер ја најбоље поклањам медаље вољеном вођи.” (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Терзићу поклони сад медаљу!!” (Б92, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство);

– „Хоће Магијом да поклони сад сребро великом лидеру зарад нових 20 дина? Ипак је позлаћено.” (Моцарт спорт, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство).

Имајући у виду концентрацију стварне политичке моћи у лику актуелног председника Србије, таква ситуација доводи до тога да се у јавности појављује наратив о којем од истог зависи све добро/лоше што се догађа. Тако су га посматрали и одређени активни корисници, који су га спомињали и у другим примерима, сврставали и у друге контексте, чешће критички него благонаклоно расположени:

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „*Red Devils KG*”): „Битно да је одмах пренета честитка врховног вође. Честитке девојкама, каква жеља за репрезентацијом, Јокићу и остали стидите се!”

Реакција (у потпису „*Zig zag*”): „Да нећеш да му забраниш можда?”;

– Коментар и реакција (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Шта вам је сада ће председник да преузме репрезентацију и бићемо тигрови у Европи.”

Реакција: „Тај председник помаже твој Партизан годинама, нека те буде срамота, али ви сте такви образ вам као Ђон од ципеле.”;

– „Каква држава таква и репрезентација, и у кошарци и у фудбалу... Слика и прилика ове власти.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Када ће председник да заврши већ једном ту тренерску школу да нам спаси кошарку?” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Ех да је ОН завршио на време тренерску школу ово се не би десило.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакција (Спорт клуб, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Коментар: „Ма кренуће напоље чим један чика заврши школу и у своје обавезе убаци и селекторско место, има да кидамо где год се појавимо. -))))))”

Реакција: „Браво другар, прави одговор за кретенску државу. Кад оду ови Милошевићеви отпади е онда може да се прича о репрезентацији.”;

– (у потпису „Палма”) „Златно доба Александра Вучића” (Спорт клуб, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– Коментар и реакција (Б92, 4. август 2021. године, кошарка – жене, Кина – Србија, Олимпијске игре)¹⁶⁶

Ovu pobjeda želim da posvetim Vučiću sto je sa velikim nagradama i benefitima motivisao naše sportiste da daju 200 posto sebe za pobjedu i finansijsku dobit. Hvala ti Predsednice Aleksandre Vučiću
(Аса, 4. август 2021 04:58)

Ako si ti ovako nepismen, a opozicija, onda u k...c.

(idemo, 4. август 2021 05:39) # Link komentara

– „Браво за беле орлове.. Пикси је најзаслужнији, па остали... Једина мана што се сликасте и аплаудирасте пицоустој накази.” (Моцарт спорт, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Не ваља вам Кокошков, а??? Није проблем селектор проблем је политика која се води у Србији, све је подређено једном човеку, једној партији.” (Мондо, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП)

Такође, још један актер са политичке сцене Србије је био актуелан у коментарима, Драган Ђилас, имајући у виду његову повезаност са овдашњим спортом кроз некадашњу функцију председника Кошаркашког савеза Србије:

– „Сутра ће им честитати Вучић. Сигурно. А оне не би биле то без Ђиласа? Како ћемо то? Нормално ако ми објавите коментар. Питам. Како ћемо то урадити?” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Браво девојке, браво Ђилас... Сутра навијамо за Хрватску.” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Браво Ђилас, и ти си заслужан.” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

¹⁶⁶ Пример је приказан онако како је оригинално написан како би се увидели начин и сврха реакције.

- „Вратите Ђиласа!” (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- „Ђиласе врати се!!! Што не смете да објавите” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);
- Коментар и реакције (Телеграф, 7. август 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Олимпијске игре)

Коментар (у потпису „*Vodolijax*”): „Пошто жућко каже да је он заслужан за успех кошаркашица... Мислећи вероватно преко Дабовићке... Онда и пораз је заслужен...”

Реакција 1 (у потпису „*Vodolijax*”): „Само због жућка радујем се поразу...”

Реакција 2: „И то је све што ти знаш о кошарци. А можда си љубоморна на Ану? Промашила си тему.”

Реакција 3: „Мала није играла.”

Реакција 4: „Шта Вућко вели??!”

Реакција 5: „Имате ли у глави нешто друго осим политике?”

Реакција 6: „А нама је битно само да Србин на Србина удари!! Толико о твојој интелигенцији. Да ту дође Хрват пред врата или Шиптар био би мањи од маковог зрна, али кад Србина треба ударити онда смо најјачи... Је л’ тако јуначино?”

Реакција 7: „Ко је жућко?”

Реакција 8 (одговор на Реакцију 2, у потпису „*Vodolijax*”): „... Мало је рећи љубоморан...”

Реакција 9 (одговор на Реакцију 7, у потпису „*Vodolijax*”): „Како не знаш ко је жућко... Па почасни грађанин Маурицијуса...”¹⁶⁷

Реакција 10 (одговор на Реакцију 9, аутор Реакције 7): „Еби га не знам, не живим у Србији.”

И кроз друге коментаре се говорило о стању спорта у Србији, неизоставно повезујући са политиком и стањем у друштву, па су тако поједини активни корисници написали следеће коментаре:

- „Тако је то кад се политика умеша у спорт. Исто ово нас чека и у ватерполу након покушаја гашења клуба из ког потичу сви наши репрезентативци који су у том спорту освојили све што се освојити могло. После се чудимо што неки одбију позив селектора, то су разлози. Живи били па видели.” (Телеграф, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

- Коментар и реакције (Спорт клуб, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

¹⁶⁷ Маурицијус се спомињао у контексту истоимене афере, о чему су последње информације објавили истраживачки новинари КРИК-а почетком пролећа 2023. године: „Докази до којих су дошли новинари КРИК-а и међународне новинарске мреже *OCCRP* указују да иза чувене 'афере Маурицијус', у којој су провладини таблоиди и представници власти тврдили да Драган Ђилас има рачуне на овом острву, стоји Израелац Тал Ханан – човек који се, из сенке, бави намештањем избора широм света, производи лажне вести и дискредитује противнике клијената.” (Vojinović, Šarif i Megido, 2023) Више на <https://www.krik.rs/pozadina-afere-maricijus-izraelski-eksperti-za-dezinformacije-i-lazni-racuni>.

Коментар: „Каква држава таква и репрезентација. Е нећете радикали да се башкарите по Јапану и трошите паре пореских обвезника, него кући у Нови Сад и глођи сендвиче. Ајмо Италија.”

Реакција 1: „Ти си болестан... Навијаш против себе. Репрезентација није СНС...”

Реакција 2: „Није ни био циљ одлазак, ха ха ха.”;

– Коментар и реакција (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Коментар: „Колико се код нас улаже у одбојку ми смо супер.”

Реакција: „Какви су нам политичари, добро смо живи.”;

– „Време је за чишћење нашег спорта као и целе државе. Нема се више времена за приче и анализе. Једна метла и само чисти.” (Моцарт спорт, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство);

– „Није реално да у држави где мало шта ваља, која иде низбрдо, нешто буде успешно. То важи за све, економију, здравство, школство, па и спорт!” (Блиц, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „Мора спорт да се чисти а са њим и целокупно српско друштво јер спорт је слика државе. Спорт је мека моћ државе.” (Телеграф, 19. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Пољска – Србија, Европско првенство);

– „Покушавам да се наложим на овај успех, али ми нешто не иде. Не обузима ме никаква срећа, кроз сам равнодушан. Некад сам се радовао успеху спортиста, а сада ме никаква емоција не обузима. Дали су гол у 90. минуту за пласман на светско првенство, а мени је потпуно свеједно. Сећам се када су победили Румунију са 5:0, тада сам скакао од среће, а сада ми је потпуно свеједно да ли ће победити или изгубити. Питам се шта је убило тај дух? Да ли је можда политика. Политика се много меша у спорт, сваки успех наших спортиста политичари користе за самопоромоцију, и можда смо због тога постали равнодушни према нашим спортистима.” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Поједини корисници су, такође указујући на стање у друштву, посебну пажњу обраћали на економију, покушавајући да скрену пажњу на теме од животног значаја и инсистирајући на томе да је спорт „само игра”:

– „Бензин покупео за 4 динара али нема везе јер нас занима шта раде кошаркашице, слепци” (Курир, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– Коментар и реакције испод текста са насловом „Србијо, буди поносна! Кошаркашице су европске краљице, растуриле Француску у финалу и узеле злато” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Ево поносни смо, а што нам је плата 280 евра... Ма нема везе, само нама треба леба и игара.”

Реакција 1: „Иди човече из Србије ако ти није добро, такви нам и не требају, због таквих смо и дошли ту где смо и због таквих се тешко извлачимо пошто вас вучемо на грбачи.”

Реакција 2: „Мени плата 2000 евра, а ово је срећа...”

Реакција 3: „Ти се потруди па нађи бољи посао.”

Реакција 4: „Ако стварно радиш за те паре, ја бих се на твом мјесту упитао, шта то није са мном у реду...”

Реакција 5: „Што ниси учио школу, ко ти је сад крив?”

Реакција 6: „За добру плату треба и мало школе бар факултет, а за ове игре треба снага, знање, ентузијазам, храброст итд, итд. тако да се ти не уклапаш ни у једну групу зато и не разумеш неке ствари.”

Реакција 7: „Може и више да се заради ако засучеш рукаве!”

Реакција 8: „Колико имаш школе и знања и воље за радом такво и радно место и плата...”;

– Коментар и реакције (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Сутра је Видовдан. Женска репрезентација освојила злато. Новак сутра стартује на Вимблдону. Ништа није случајно. Живела Србија...”

Реакција 1 (уз потпис „Веселе”): „А сиромаштво, насиље и корупција бујају.”

Реакција 2: „Еј, није ово 2000, пробуди се!”

Реакција 3: „Још Шпанци у фудбалу...”;

– Коментар и реакције (Мондо, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „Јаки у кошарци, а у сиромаштву у топ 5 држава у Европи. Од лоптања се не живи.”

Реакција 1: „Ајд’ не лупај сад. Бар су нам сат времена донеле радости које ће остати вечна рана европи.”

Реакција 2: „Ти си вјеројатно имао поклоњену двојку из физичког, а вјероватно патиш од ерективне дисфункције... Опустите се... Ударит ће те шлог прије времена”

Реакција 3: „Зашто се мајмунишеш...”;

– Коментар и реакција (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство)

Коментар: „ИДЕМО БРЕ!!! Шта ради једна Србија целом свету, АУ, једва чекам ОИ.”

Реакција: „Показује свету како може да се не учествује 20 година на ЕП у фудбалу, и како смо напредна земља са просечном платом од 300 евра. :)”;

– „Није ово катастрофа ово је пораз од вечерас бољег противника, цео турнир смо одиграли лоше. Катастрофа је у каквој земљи живимо, и како живимо, катастрофа је за које плате радимо, какав ваздух дишемо, како децу лечимо, катастрофа је како бринемо о оној деци без родитељског страња која умиру у г...нима.” (Мондо, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Је л’ има неко да не би волео да имамо стандард Луксембурга па макар не освојили ниједну медаљу до краја света...” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ);

– „Је л’ то смак света био. Дајте људи све је то спорт, мене више брине кад видим по БГД сваког дана све више изгубљених људи у времену и простору што битишу.” (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ)

Јавни медијски сервис налазио је често своје место у коментарима у ситуацијама када није преносио утакмице националних спортских тимова. Таква тема је повлачила и приче о сврсисходности таксе која се плаћа месечно за рад Јавног сервиса, што говори о томе да део спортске јавности његову сврху уско повезује и са директним преносима утакмица националних спортских тимова (односно чињеницом да многе спортске догађаје, за разлику од неких ранијих времена, више не могу да гледају на тим телевизијским каналима, већ на другим, доминантно на кабловским каналима специјализованим за спорт, који су купили ексклузивна права на преносе многих спортских догађаја који се на овим просторима сврставају међу атрактивне). Кроз тај дискурс се провлаче и друге теме, позитивно и негативно се говори о актерима медијски посредованог догађаја – коментаторима, а отварају се и питања кабловских оператора. О томе говоре следећи примери:

– „Исто као што не може објективно да се информише народ не може ни фудбал да гледа. Можда ће нам причати да играмо најбољи фудбал у историји на РТС и по таблоидима.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП)

Коментар: „Желим да поставим једно питање: Ко је дозволио да телевизија која нема националну фреквенцију преноси утакмице репрезентације Србије? Увређен сам као грађанин ове земље. Требало би да свака кућа у Србији има могућност да погледа вечерашњу утакмицу. Лично ћу моћи да погледам, али шта је са великом већином која неће моћи да погледа? Ко прави овакву грешку?”

Реакција 1: „Онај који додељује националне фреквенције.”

Реакција 2: „Слажем се. Срамота је да код вас РТС, а код нас ХРТ не преноси репрезентацију а убиру претплату. Ајд’ код нас је бар на Нова ТВ коју може гледати сватко. Али стављање на неке приватне телевизије које су у некаквим пакетима је срамота. Млађу људи ће наћи стримове, а што ће старији људи. Неки умировљеник? Није му живот довољно јадан у ова времена, него не може ни утакмицу репрезентације погледати као човјек.”

Реакција 3: „Свеједно... И овако нема шта да се види. То је домаћи фудбал.”

Реакција 4: „ФИФА”

Реакција 5: „И ја могу да гледам утакмицу (и то на два програма) ал’ ми је исто жао и криво због оних који би погледали а не могу јер немају програм који преноси. Од нове године су нам укинули ’Арене’ па сам морао и другог оператора да уводим само због ’Арени’. Морам сад више плаћати ал’ шта ћу, нема шансе да пропустим оно што волим. Поента је другари моји да хоће да нас приморају да ако хоћемо нешто да гледамо, да то што више морамо плаћати. Није то никако у реду ал’ шта да радимо, у таквом времену живимо. Кога брига за ’обичног’ човјека...”

Реакција 6: „Нема ту шта да неко дозвољава или не дозвољава. Преноси онај ко је купио права преноса, односно онај ко је понудио највеће паре за пренос утакмица. Тако је буквално свуда.”

Реакција 7: „Да си паметан не би ни ти гледао, још једних 90 минута мучења лопте.”;

– Коментар и реакције (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП)

Коментар: „Хахахаха... Е боли ме брига... Нека навијају ови што плаћају Нова телевизију... Ионако нема више навијача. Срамота да тражим стрим. Ба ти наш фузбал и државу таку.”

Реакција 1 (у потпису „*Hours of love*”): Такође. Из принципа не гледам иако имам тај канал јер су на кварно и са недостижном финансијском понудом откупили права пре РТС-а. Плус ГА као коментатор...”

Реакција 2: *Hours of love*, да али плаћаш претплату за тај РТС 2,5 еура. 2,5 x 2000000 домаћинстава је 5 милки. Је л’ то плаћаш да би гледао Жикину шареницу?”

Реакција 3 (у потпису „*Hours of love*”): „Које је твоје објашњење што нема преноса на РТС? Шта, хоће наменски себи да срозају број гледалаца када у таквим преносима могу да имају више профита него трошка ?!

Реакција 4: „Ботови СНС и овде... *Hours of love* иди тамо на политика опцију.”;

– „Срамота... Да национална телевизија не преноси утакмицу.... Страшно.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Беше некада два канала али репрезентација своје земље се редовно гледала, а данас имамо по 200 канала а репрезентација игра на каналу који нема једно 80 посто становника Србије. Значи нећу да их стримујем из принципа па играли финале СП.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Србијо стиди се! Деца и сви ми не гледамо нашу репрезентацију! РТС треба угасити! Бујошевићу ТУ си СИЛА!” (Курир, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „РТС је попут фиксног телефона. Плаћаш га, а немаш користи од њега.” (Телеграф, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– „Хвала РТС на преносу... Наставићемо плаћати 300 дин. рекет као и до сада... Хвала још једном, дивни сте...♥♥♥” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП)

Коментар: „У каквом ми медијском мраку живимо то је невероватно. Ја сам 1999. у време најгорег бомбардовања гледао финале Лиге шампиона из подрума, а сада у 2021. ми не можемо на националној телевизији да гледамо сопствену репрезентацију.”

Реакција 1: „Човек је објаснио, да УЕФА продаје права за пренос, то јест ко плати више.”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Донесеш закон да не можеш да преносиш велике мечеве ако не покриваш 90 посто становништва и крај...”

Реакција 3: „Погледај конференцију после меча са Ирском, чућеш која је фора ту! Да видиш да је УЕФА крива!”

Реакција 4: „Схвати више да не живиш у време социјализма већ либералног капитализма где се скоро све плаћа, ништа нема цаба. Право преноса за нашу земљу од Фифе или Уефе откупи онај ко да више пара, а РТС очигледно није успео у томе. Надам се да имаш интернет хвала Богу милион линкова за пренос можеш наћи.”;

– „РТС ВАШЕ ПРАВО ДА ВИДИТЕ СВЕ...” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Ови момци из СББ ако мисле да ћу да пређем код њих како бих гледала утакмице – нећу, хвала богу има нет па може и тако. А ако мисле да ћу да гласам за њих јер су фаце што имају скоро монопол на спорт... Нећу из ината.” (Курир, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– Коментар и реакција (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Србија не да Србима пренос Србије и Срби треба да навијају за Србију, је л’ тако?”

Реакција 1: „А Србине, једва хиљаду људи на Мари испратило момке на најважнију утакмицу? Јеси био на утакмици? Ту си да пљујеш... Штета што репрезентација не игра у мојој Бања Луци, да видите како се бодри Србија!”

Реакција 2: „Имаш на Нова С. А што се тиче РТС катастрофа су.”;

– Коментар и реакција (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „Другосрбијански аутошовиниста”): „Екипе се представљају на видео биму, а на РТС још увек не почиње.”

Реакција (у потпису „Лозница, Гучево, Цер...”): „Мало им што народ плаћа ТВ преплату, и што се финансирају из буџета Републике Србије. Гледају да угурају што више реклама, ионако не преносе апсолутно ништа од спорта. Програм им на нивоу ТВ Подриња... Све то народ папрено плаћа и пуни приватне џепове...”;

– Коментар и реакције (Телеграф, 28. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Белгија – Србија, квалификације за СП)

Коментар: „Хвала РТС-у што преноси...”

Реакција 1: „А траже да им се плаћа ТВ претплата.”

Реакција 2: „РТС, ВАШЕ ПРАВО ДА НЕ ВИДИТЕ НИШТА.”

Реакција 3: „*SBB*, читај *CNN*, дао је више пара да откупи квалификације па имају есклузивно право.”;

– Коментар и реакције (Б92, 25. новембар 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Летонија, квалификације за СП)

Коментар: „Зашто цела Србија плаћа ТВ претплату, а не може да гледа на ТВ утакмицу своје репрезентације која се игра у Београду?”

Реакција 1 (у потпису „Немања”): „Кога занима, тај ће се снаћи за пренос, а неће стално кукати због ТВ претплате од 300 динара.”

Реакција 2: „Због таквих као што је Немања нас и праве будалама.”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 1): „Ало мајсторе, нећу да се 'сналазим' више. Хоћу да сервис који морам да плаћам, ради посао за који је плаћен. А ја ћу да бирам од онога шта плаћам шта ми се у датом моменту више допада. А не да се 'сналазим'. Је л' може бити јасније???”

Реакција 4: „Имаш избор да бираш, само си лоше одабрао. Полетео за МТС-ом, 12 месеци за динар.”

Као што се види и у претходним примерима, борба за медијско тржиште два кабловска оператора прелила се и у коментаре корисника, који су на тај начин скретали пажњу са централне теме новинарског садржаја, а и у том контексту се појављују и горе поменути политички актери. О томе говоре следећи примери:

– Коментар и реакције (Курир, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП)

Коментар: „Само још где да гледамо.”

Реакција 1: „Нова С. Нејасно ми је зашто би неко узео било ког оператера сем СББ-а.”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Па ти настави да финансираш Ђиласа и нема потребе да ти било шта буде јасно.”;

– (у потпису „Репец Планиште”) Мени а и грађанима Планишта и није неки проблем што нема директног преноса на националној телевизији. У овом тренутку у интересу Србије и српског народа и српског Косова најважније је да смо у сваком тренутку конектовани на председника Републике Србије и врховног команданта војске Републике Србије.” (Мондо, 27. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Португал, квалификације за СП);

– Коментар и реакције (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП)

Коментар (у потпису „Лозница, Гучево, Цер...”): „Ови што немају СББ нека им сутра утиске са меча пренесе један човек на редовном обраћању...”

Реакција 1: „Радије бих слушао радио пренос утакмице него дао Ђиласу и један једини динар!”

Реакција 2 (одговор на Реакцију 1): „Па, јеси ли слушао радио пренос?”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 2): „Па да.”;

– Коментар и реакција (Б92, 12. октобар 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Азербејџан, квалификације за СП)

Коментар: „Свима што имају СББ нека шпанску, италијанску и француску лигу, те Лигу шампиона и НБА преприча један човек који воли Маурицијус...”

Реакција: „Сендвич за господина. А теби не смета што друга компанија грува милијарде евра наших пара на Премијер лигу (следеће сезоне), Примеру... Тај са Маурицијуса никакве везе са овом ТВ.”

Међу активним корисницима је било и оних који су се оглашавали кроз критику савременог спорта, медија и друштва, где спортски актери могу да буду узор (повремено и да трпе критике управо из те перспективе због појединих поступака, изјава, нпр. непримерених речи итд), али и где се спорт посматра као „опијум за масе”. О томе говоре следећи примери:

– „Браво, боље је њих гледати него онај циркус од Задруге, где сваког момента може се очекивати и не дај боже убиство или суицид.” (Телеграф, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– (у потпису „Спортријалити”) „Спорт је најбоља хипноза за народне масе...” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– (у потпису „Хлебаигара”) „Их, спорта колко волиш... 24 сата дневно... Најбоља хипноза.” (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Француска – Србија, Европско првенство);

– „Кока Кола и још пар великих спонзора организује игре и одједном цела планета полуди. Сви гледају, навијају, пију, једу, гледају рекламе, троше време, новац, живце. Хлеба и игара.” (Б92, 6. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Шпанија – Србија, Олимпијске игре);

– Коментар и реакције (Мондо, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментар (у потпису „Малосрбин”): „Браво, сада ће многи испунити своје испразне животе са стварима које немају везе са њима. Неки ће напунити цепове нашим парама а зато треба још да их сматрамо за хероје. Наша држава ће после овога порастати у очима многобројних нација који се баве овом игром, браво.”

Реакција (у потпису „Солунски фронт”): „Ти си само један мали искомплексирани ауто-шовинистички црв.”;

– „Е ово су КРАЉИЦЕ...❤️❤️❤️... Али на жалост о њима се пише само када су турнири, интервјуи се раде само после победа итд, али зато старлете задругарке певаљке силиконуше... не силазе са насловних страна...” (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– „Ово су девојке понос својих породица и Србије, а не онај распад што улази у Задругу. Овим девојкама да бабе купују станове и поклоне а не оним камењаркама!” (Телеграф, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Турска, Европско првенство);

– Коментар и реакција (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „Овца вуна маказе”): „Пун екран спорта, сваки дан по 5 утакмица, а креће и Задруга 5... Овај народ је срећно хипнотисано стадо...”

Реакција: „А како ти знаш кад почиње Задруга? Ти си изгледа предводник стада, тј. ован.”;

– Коментар и реакција (Мондо, 4. септембар 2021. године, одбојка – жене, Србија – Италија, Европско првенство)

Коментар (у потпису „ТВ хипноза народног стада”): „Добро је што народ по цео дан блене у ТВ гледајући утакмице и ријалитије... Лакше им је то него да су на улици и протестују због афричких плата а европских намета и цена.”

Реакција: „Хахахахаха, а иначе би протестовали да није спорта. Како да не, на интернету су сви храбри и паметни, а кад дође реални живот, не постоје, без имена, презимена, 0, ништа, лузери и нолифери.”;

– „Ја сам могао да гледам утакмицу али ме није занимало јер не падам на максиму дај народу хлеба и игара. Уместо да се борите да вам буде боље вас занима да гледате лоптаре који узимају милионе евра са основном школом и који ништа сем лоптања не знају.” (Блиц, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Шта сам реко, има медији ако победе да нас смарају минимум месец дана интезивно око тога, да би заборавили реалније и битније свакодневне ствари.” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП);

– „Зашто је мени, као обичном човеку, битно да ли ће фудбалери отићи на неко првенство? Имамо ми наш живот и бриге, а ово лоптање служи само за замајавање. Хлеба и игара.” (Мондо, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, Португал – Србија, квалификације за СП)

Такође, поједини коментатори су негодовали због тога што на утакмици националног фудбалског тима одиграној 24. марта 2021. године у Београду није обележена годишњица почетка НАТО агресије на СРЈ, као и што се уопште игра тог дана:

– „Је л’ био минут ћутања на самом почетку меча у знак сећања на жртве НАТО ваздушних напада? Бог све види. Несој смо (велики број нас) од народа који ни сопствене жртве не поштује – Нажалост...” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– (у потпису „У чуду”) „Зашто се игра на данашњи дан? Требало је одложити један дан.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП);

– „Играјмо за жртве агресије. Очекивао сам минут ћутње.” (Б92, 24. март 2021. године, фудбал – мушкарци, Србија – Република Ирска, квалификације за СП)

Међу активним корисницима је било и оних који су позивали да се више улаже у одређене спортове, па тако и низ коментара у којима је тражено да се средства са изградње фудбалских стадиона преусмере ка ватерполу, после још једног олимпијског злата мушког националног ватерполо тима. Међу примерима су следећи:

– „Да се обуставе планови за изградњу фудбалског националног стадиона и паре преусмере у изградњу базена по Србији. Да видиш каква ћемо сила бити у ватерполу кад буде бар 10 пута више базена по Србији. Базена има мање у Србији него фудбалских терена у Београду. Само сам заборавио. Онда нема навијача и навијачких група за манипулацију.” (Нова, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– Коментари и реакције (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Коментари: „Хоћемо национални ватерполо базен!”

Реакција: „Ма какав базен, то није довољно скупо (као фудбалски стадион) да би се довољно политичара фино уградило.”;

– „Хоћемо бре базене, гимнастичке дворане, атлетске дворане, да нам деца већ од основне вежбају базичне спортове. Па јер неко мисли да не можемо у пливању бар 5 медаља да узмемо, атлетици такође.” (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре)

Међу осталим примерима скретања пажње могу послужити и простори за потпис, као што је већ раније и споменуто, а где се јасно изражава став о теми која нема додирних тачака ни са новинарским садржајем, ни са самим садржајем коментара, о чему говори следећи пример коментара и реакције (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, Србија – Италија, квалификације за ОИ):

Коментар (у потпису „СЛАВА УКРАИНИ”):
„ХАХАХАХАХАХАХАХАХСХАхаха”

Реакција (у потпису „КРИМ = РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА (РОССИА ВПЕРОД!)“): „ХАХАХАХАХАХАХА И теби црнокошуљашу!”

Такође, у коментарима постоји још низ других тема, разноврсног садржаја, којим су корисници скретали пажњу, а у наставку су неки од њих:

– Коментар и реакције (Б92, 19. фебруар 2021. године, кошарка – мушкарци, Грузија – Србија, квалификације за ЕП)

Коментар: „Умро Ђорђе Балашевић!”

Реакција 1: „Лечио се кући, касно отишао у болницу и упала оба плућна крила... Па сада чекајте и не лечите се на време...”

Реакција 2: „Жалосно и нека му је лака земља. А ти пријатељу, јеси свестан да је ово спорт?”

Реакција 3 (одговор на Реакцију 2, у потпису „Горан Лозница“): „Најискреније саучешће породици Балашевић! А, то је сад битно што је човек поставио ову вест овде где је спортска рубрика? Мали милион пацијената и терапеута са овог сајта пишу свакојак леве ствари које везе немају са вешћу, а ти му замераш што је баш то поставио? Тужна вест? Јесте! Потресно? Свакако! Написао човек пре него што је на Б92 објављена вест? Највероватније! Је л’ троловао? Види на нету. Никако! Тако да, мало поштовања молим. То је све што ћу рећи.”

Реакција 4 (одговор на Реакцију 3): „Млади Горан вам људи моји аутошовиниста и Југословен и по дефолту пљује по свему српском и велича неке друге Југословене... Горане, овде те нико не поштује јер мрзиш свој народ и све што је из њега дошло, тако да слободно иди негде другде и кукумавчи за својим југословенским менторима. По могућству пресели се у Хр јер мислим да би тамо био као свој на своме.”;

– (у потпису „Гасна комора Винча”) „Знате шта се догађа на Олимпијади, а не ту око вашег прозора (па отвори прозор, ето ти вест). ’Кућа гори, а баба се чешља’... Знате шта је у Токију, а не шта је у Србији и Београду... А овде јуче еколошка катастрофа пожар у Винчи... (и данас, док ово куцам) ГАСНА КОМОРА ВИНЧА” (Блиц, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Грчка – Србија, Олимпијске игре);

– „У понедељак испред председништва протестују спортисти са инвалидитетом! Дођите и подржите их, они то заслужују!” (Моцарт спорт, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Италија – Србија, Европско првенство)

6.3.2.35. Сагласје и несагласје

Кратка форма изражавања позитивног или негативног става према одређеном коментару кроз давање плуса или минуса (као и сличних алтернатива) доступна је у три четвртине анализираних информативних веб портала. Ова форма изражавања била је, иначе, генерално посматрано, предмет контроверзних дешавања, уосталом као и коментари, због организованог наметања одређеног мишљења, тзв. „ботовања”, које је заменило људски фактор који показује стварно расположење у друштву. Због тога је повремено била и на мети критика, на начин да је постављано питање колико је сврсисходна, а поједини веб портали су одустали од таквог начина изражавања мишљења.

У наставку су дати примери по једног коментара са највише плусева и по једног са највише минуса, издвојени из по једног партиципативног новинарског текста који је имао највише коментара укупно за сваки национални спортски тим посебно.

Француска – Србија (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Европско првенство)

Razlika izmedju ove dve reprezentacije je kao sto je razlika u fudbalu izmedju Brazila i El Salvadora.

(belmundo, 17. januar 2022 19:18) # Link komentara

Preporučujem **(+605)**

Ne preporučujem **(-32)**

Kod Srba je sve laž i zavaravanje, a onda šok u Melburnu, šok u Segedinu, šok ovde šok onde... Srbi narod najgluplji u Evropi, loši IQ 90, al' zato misle da su nebeski narod i da su svi protiv nas, a mi jedini ispravni, da, ali prvi smo u budalesanju, glupiraju, inatu prema drugima... A kad tamo suština je bolna: poslednji u Evropi.

(veder, 17. januar 2022 21:38) # Link komentara

Preporučujem **(+327)**

Ne preporučujem **(-208)**

Мађарска – Србија (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, квалификације за ОИ)

Nema ovde pameti za pobedu.. Samo forsiraju brzo.. Pojma nemaju sa ovim "trenerom".. A i bez njega do duše..

(HanSolo, 20. mart 2021 17:41) # Link komentara

Preporučujem **(+186)**

Ne preporučujem **(-4)**

Evo sviraju himne i sad videh ko sudi! 1000% gubimo!!! Ove dve su ljudi zadatka i mi nikad nismo pobedili iole Solunu ekipu kad su one sudile. Pisao sam o njima na svakom velikom takmičenju. Prosto dva akrapa koji rade prljav posao rukometnih moćnika.

(Samo je bitno da je nož oštar!, 20. mart 2021 17:29) # Link komentara

Preporučujem **(+41)**

Ne preporučujem **(-49)**

Француска – Србија (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Европско првенство)

"Jelena Bruks posle 3 meseca nakon porodjaja prikljucila se reprezentaciji."
Ali sa druge strane ima dosta i umornih i koji ne bi da se prikljuce reprezentaciji za OI!
Kapa dole devojke !

(Poserem vam se na "Iavor", 27. jun 2021 22:50) # Link komentara

Preporučujem (+1420)

Ne preporučujem (-53)

Sudije nam pomogle realno

(rumunjska, 28. jun 2021 01:07) # Link komentara

Preporučujem (+23)

Ne preporučujem (-717)

Србија – Италија (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, квалификације за ОИ)

Ako se ne plasiramo Jokic je glavni i jedini krivac a vi pricajte sta ocete.
(wolfpack, 04. jul 2021 20:34)

Ako reprezentacija zavisi samo od jednog igrača, onda bolje da se ne plasira nikad i nigde. Jasnije sad?

(Bili d Kid, 4. jul 2021 20:49) # Link komentara

Preporučujem(+2324)

Ne preporučujem (-277)

Ako, ako, tako nam i treba! Zvezdaški lobi je danima, mesecima, godinama terao Saleta Đorđevića iz reprezentacije i na kraju uspeo da ga otera. Nije ti valjao trener koji sa 4 velika takmičenja donese 3 medalje, pa dovedeš trenera sa kojim ne uspeš da prođeš ni kvalifikacije! Umesto da sa ovom sjajnom generacijom napadnemo medalju na OI, puče bruka! Kad smo nezahvalni tako nam i treba!

(Ziveo Partizan i majka Srbija!, 4. jul 2021 21:51) # Link komentara

Preporučujem(+1576)

Ne preporučujem (-861)

Португал – Србија (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, квалификације за СП)

Ako izgubimo biće zbog toga jer je Đilas igrao 619 miliona evra na Portugal. :)

(Loznica, Gučevo, Cer..., 14. novembar 2021 19:28) # Link komentara

Preporučujem **(+2471)**

Ne preporučujem **(-176)**

Idete na SP zahvaljujuci sudijama koji nisu priznali cist pogodak Ronaldu u Srbiji!
Da nije bilo te sudijske kradje, Portugalija bi se vec odavno kvalifikovala na SP.

(umerenost, 14. novembar 2021 23:29) # Link komentara

Preporučujem **(+40)**

Ne preporučujem **(-652)**

Немачка – Србија (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, квалификације за СП)

A dobro. Realno je da pokusaju da se bore za drugo mesto sa Portugalijom. Tesko je, ali nije nemoguće.

(Linet Masai, 21. septembar 2021 18:15) # Link komentara

Preporučujem **(+77)**

Ne preporučujem **(-6)**

kladionica vrti gde burgija neće

(M, 21. septembar 2021 19:03) # Link komentara

Preporučujem **(+18)**

Ne preporučujem **(-24)**

Србија – Турска (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Европско првенство)

Navijam za Tursku jer u našu reprezentaciju nije pozvana najbolja igračica, jedna jedina - Milica Dabović!

(menađer, 03. septembar 2021 18:07)

Ne može jer na njenom mestu igra Ivana Španović.

(Back in Black, 3. septembar 2021 18:17) # Link komentara

Preporučujem **(+968)**

Ne preporučujem **(-14)**

Smesan sport

(Milos, 3. septembar 2021 19:39) # Link komentara

Preporučujem **(+10)**

Ne preporučujem **(-274)**

Италија – Србија (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Европско првенство)

Svi cete napasti nekog igraca, selektora, a samo pogledajte gdje je odbojka u Srbiji, gdje su nam klubovi, koliko se gleda odbojka i koliko se ulaze. Momci su fenomen svjetskog sporta i kapa dolje!

(kaokako, 18. septembar 2021 23:52) # Link komentara

Preporučujem **(+527)**

Ne preporučujem **(-17)**

Cemu da se nadamo kad nam igra Maks Luburic.

(Kukatilo, 19. septembar 2021 04:40) # Link komentara

Preporučujem **(+29)**

Ne preporučujem **(-140)**

Грчка – Србија (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Олимпијске игре)

Носемо nacionalni vaterpolo bazen!

(Jovan, 8. avgust 2021 09:55) # Link komentara

Preporučujem **(+2035)**

Ne preporučujem **(-17)**

da ne kažem nešto još gore, ali ova utakmica je očigledno prodata. ne gledam ovo vise...

(Vaske, 8. avgust 2021 10:26) # Link komentara

Preporučujem **(+22)**

Ne preporučujem **(-735)**

Србија – Турска (Мондо, 20. фебруар 2022. године, резултат 22:4, по четвртинама 3:1, 5:2, 7:1, 7:0)¹⁶⁸

Slikovito 20.02.2022. / 17:49

Ova sa slike može da se uda samo za nekog gusarskog kapetana ili mornara iz Ukrajine...

ODGOVORI ↩

¹⁶⁸ Имајући у виду да је забележен укупно један коментар када је реч о женском националном ватерполо тиму, исти коментар уједно има највише и плусева и минуса.

IV ЗАКЉУЧАК

7. Закључна разматрања

Спорт је одавно престао да буде само игра, надметање, вид забаве, већ се развио до неслућених граница, па је тако данас врхунски/професионални спорт и једна од утицајних индустрија на глобалном нивоу. Како економски значајан, спорт је препознат и у међународним односима као моћно средство утицаја, један од сегмената „меке моћи”, па тако превазилази циљ о физичком и духовном усавршавању личности – и постаје борба за превласт на екстерном нивоу, али и на интерном, у зависности од тога да ли је реч о међународним или домаћим такмичењима.

Сама та диференцијација на домаћа и међународна такмичења говори о конструкту, о подели, границама које деле „нас” од „њих”, а које су препознате кроз „свет нација”. Тај свет опстаје без обзира на особине дигиталног доба у којем је једна од кључних речи „глобализација” и представља одређену заједницу засновану на заједничком искуству, са заједничким језиком, памћењем, обичајима и другим особинама. Самим тим, до формирања националног идентитета долази кроз присуство и однос према другим нацијама, али постоје и друге врсте идентитета, попут верског, расног, родног и других, па тако и комплексног идентитета у виртуелном простору. И кроз овај рад је показано како се различити спортски дискурси повезују са бројним таквим сегментима, односно другим питањима.

Ипак, без обзира о каквом идентитету да се говори, сваки представља друштвени конструкт, уосталом као и сама реалност, о којој је већ раније истакнуто да се конституише у процесу репрезентовања. То је на линији тумачења социјалних конструкциониста и њихове релативистичке перспективе, односно става да не постоји стварност која претходи начину на који се описује, као и да језик игра кључну улогу, што даље доводи до значаја самих дискурса. А, као што је раније речено, тако онда значење казаног и написаног зависи од дискурзивног контекста.

Дакле, имамо медије у којима је стварност посредована језиком и произведена у дискурсу. Посматрајући их као дискурзивне просторе, веома утицајне, фокус је усмерен на један појавни сегмент у тим медијима, повезан са националним спортским тимовима, који не би постојали без „света нација”, а који наглашавају национални идентитет. За разлику од традиционалних медија, где је готово потпуно слика креирана од стране професионалних комуникатора, у онлајн медијима који имају устројство попут традиционалних медија (док друштвене мреже, карактеристичне за онлајн простор, пружају и специфичне друге могућности), значајну улогу имају и активни корисници (оивичени правилима и узусима медијске организације кроз модерацију). Такав простор им даје могућност за испитивање и фокус и на разне друге идентитете у партиципативном новинарском тексту, односно уз новинарски садржај о националним спортским тимовима.

Враћајући се на спорт, мотив достигнућа које је јасно видљиво, које се може измерити, показати кроз одређене конкретне резултате, као и лако прилагодљива правила која се могу применити у разним културама, утицали су пресудно на значај овог сегмента друштва на глобалном нивоу, а моћ спорта је почела значајно да расте са растом моћи медија, што је посебно изражено у дигиталном добу, где практично сваки спортски догађај лако може да буде публикован на дигиталним платформама и да стигне до било ког кутка планете. Међутим, такве могућности крију и опасност у губљењу у беспућима интернета, фокусирању једино на одређену нишу, парцијализацију интересовања, за разлику од раније централистички постављених медија, који су диктирали агенду, односно редослед најважнијих догађаја, са неупоредиво мање алтернативних могућности информисања него

данас. Ипак, управо су информативни веб портали места која чувају претходно споменуто устројство традиционалних медија, наравно прилагођени новим технологијама, обогаћени могућностима интеракције са ранијим читаоцима/слушаоцима/гледаоцима, а данашњим корисницима (који могу бити све претходно поменуто у оквиру истог садржајног блока), првенствено кроз њихову активност у коментарима у оквиру партиципативног новинарског текста. А ти корисници, посебно имајући у виду велике промене усмерене ка мобилности дигиталних технологија, данас имају могућност да се активирају у сваком тренутку и са било ког места, да пренесу своје утиске и ставове, без обзира на то да ли директно присуствују одређеном спортском догађају, посматрају његову медијатизовану верзију, информишу се на неки други начин или га уопште не прате.

Имајући у виду значај националног идентитета у свету нација и повезујући са националним спортским тимовима као снажним интегративним елементом одређене нације, кроз које се представља и надмеће на међународној сцени, уочава се њихов утицај на свакодневицу људи. То се нарочито односи на нације које имају турсне друштвене околности, како интерне, тако и екстерне, које спорту додају на значају, доводе и до његове митологизације, супституције за друге сегменте друштвене стварности, па самим тим стоји и ранија констатација да је спорт слика и одраз одређеног друштва. У овом раду је спорт посматран кроз представљање у онлајн заједници на платформи информативних веб портала, кроз писани садржај – новинара и корисника, са променљивим бројем учесника у комуникацији (активних корисника), где је сврха комуникације информисање, затим и размена мишљења, која може бити разноврсна, као и циљеви комуникације, резултати, редослед, тон, начин, расположење, стилови, друштвене норме и друго. А, актери у тој онлајн заједници су новинари који својим радом утичу на јавно мњење и они који посматрају догађаје и конзумирају медијске текстове о тим догађајима, потом и коментаришу кроз партиципативни новинарски текст, односно својеврсне форуме чија је „иницијална каписла” одређени спортски догађај, односно новинарски садржај повезан са тим.

Опште истраживачко питање у овом раду се односило на то како су представљени национални спортски тимови на информативним веб порталима у Републици Србији, посебно имајући у виду два компаративна елемента партиципативног новинарског текста, новинарске садржаје и коментаре активних корисника, односно дискурзивне стратегије којима се служе и професионални комуникатори и корисници, што је истакнуто у специфичним истраживачким питањима. Кључно за избор националних спортских тимова у екипним спортовима је то што они не истичу увек у први план појединце, већ се нација идентификује прво са колективом, у којем нико није незаменљив (иако често постоји и идентификација са појединцима). Тај избор је подразумевао селекцију мушких и женских националних спортских тимова Србије из најпопуларнијих екипних спортова на овим просторима, који су трофејни и имају дугу традицију, а то су фудбал, кошарка, рукомет, одбојка и ватерполо, кроз периоде када су активни у такмичарским утакмицама у три најзначајнија такмичења (Олимпијске игре, светска и европска првенства). Исказани опсег је био неопходан како би се избегла тренутна популарност неког одређеног спорта и појединаца у њему, која је променљива и неретко у зависности од резултата (а дужи период пружа могућност већег захвата различитих исхода), односно како би сви заједно чинили један широки, релевантан корпус. Исто је урађено и када је реч о информативним веб порталима, где актуелна популарност кроз број реалних, односно стварних корисника није једини критеријум, већ је посматрана и власничка структура, као и дужина њиховог присуства на медијској сцени, а селектовани су општи информативни веб портали и они који су специјализовани за спорт, како би у узорку била што већа разноликост.

Кроз квантитативну анализу централних вести/извештаја на информативним веб порталима са такмичарских утакмица националних спортских тимова Србије, уочена је јасна разлика у присутности и одсутности, односно у праћењу и по спортовима и по националним спортским

тимовима појединачно. Посматрајући новинарске садржаје, покривеност је велика, али не и потпуна, где линија раздвајања иде по роду, односно између мушких и женских селекција, где првоименоване имају стопостотну покривеност кроз вести/извештаје док код другоименованих не изостају новинарски садржаји једино код националног одбојкашког тима (односно нису сви посматрани веб портали известили са свих тражених догађаја). На покривеност, уопштено, свакако утиче заинтересованост самих медијских посленика и њихових читалаца/слушалаца/гледалаца, па тако и у случају онлајн медија, а што је повезано и са традицијом, досадашњим успесима и актуелним стањем у одређеним националним селекцијама са ових простора (конкретно, знатно мање су заступљени женски национални фудбалски и ватерполо тим који су далеко од резултата свих преосталих осам посматраних селекција). У зависности од заинтересованости за одређено такмичење, односно конкретан догађај, као и његове важности за тим и заједницу, зависи и одлука да ли се о њему говори (када се говори) кроз форму вести или извештаја после утакмице или кроз хибридную форму коју чини и хронолошко извештавање током догађаја. Самим тим, зависи и да ли постоји могућност коментарисања током утакмице, када се мења стање на терену и резултат, па тако и расположење. Такође, догађаји који су оцењени као посебно значајни, високо су котирани и на медијској агенди информативних веб портала општег типа, имајући у виду значај спорта у друштву.

Када је реч о коментарима корисника, по просечном броју је доминантан мушки национални фудбалски тим, па тако фудбал и у Србији пробија границе „света нација”, без обзира на појединачне карактеристике одређене државе/нације, њене културе и традиције, трофејније спортове итд, као глобално најпопуларнији спорт, превазилазећи и устаљени епитет „најважније споредне ствари на свету”. О популарности и снази импулса корисницима да постану активни говори и то што у анализираном периоду мушка фудбалска селекција Србије није учествовала ни на једном завршном турниру, већ једино у квалификацијама за Светско првенство у Катару. Уколико би се разлог тражио у успешним квалификацијама, контрааргумент је чињеница да су друге селекције играле завршне турнире великих такмичења, освајале медаље, а да су титуле освојили мушки национални ватерполо тим (Олимпијске игре) и женски национални кошаркашки тим (Европско првенство), али су фудбалери вишеструко изнад свих осталих по просечном броју коментара.

Ипак, појединачно посматрано, јачина популарности кошарке на овим просторима, што је повезано и са трофејном традицијом и стално високим очекивањима, исказана је кроз највећи број коментара у посматраном периоду на једној утакмици управо у овом спорту, у поразу Србије од Италије у финалу олимпијског квалификационог турнира у Београду. Кроз тај пример се видело како порази изазивају снажне емоције, чак и снажније од успеха, које проузрокују мобилизацију масе ка брзом откривању узрока или „узрока”, па тако и појединаца који се таргетирају. То се прожима толико далеко да позиви иду и ка искључењу из заједнице, односно одузимању припадности „нама”. Иначе, посматрајући кроз неке друге примере, потврђена је та порозност граница између „нас” и „њих”, да она није непроменљива, односно да постоји могућност да и ранији странци постану „овдашњи”, па и поново „туђи”.

Да су мушки национални спортски тимови много привлачнији за активирање кроз коментаре, односно да се активни корисници на тај начин више идентификују са њиховим догађајима и резултатима, говори и то што је прва женска селекција на петом месту по просечном броју коментара (кошаркашка), иако је имала веће успехе на посматраним такмичењима од свих испред осим мушке ватерполо селекције. Такође, јавност очекивано постаје активнија како расте значај утакмице, па тако на завршним турнирима расте број коментара како се ближи крај такмичења, односно када су елиминационе утакмице.

Када је реч о онлајн заједници у Србији, могло би да се закључи да тешко мења навике, бар онај активни део, имајући у виду да је убедљиво највећи број таквих корисника на

посматраним спортским садржајима на информативном веб порталу општег типа са најмањем бројем реалних корисника од анализираних, али је најдуже на интернет сцени (B92.net). Такође, очигледно је да је потребно време да се изгради мрежа таквих корисника, што показује пример најмлађег информативног веб портала (Nova.rs), који је убедљиво на зачељу по броју коментара.

Посматрајући кроз анализу дискурса, пошто у партиципативном новинарском тексту постоји независни и зависни члан, развија се интеракција између неравноправних учесника, јер је моћ модерације коментара у рукама медијске организације (мада постоји могућност утицаја зависног члана на независни кроз нпр. евентуалну корекцију новинарског садржаја на основу коментара корисника). Ипак, анализа је показала високу толеранцију на тематску некохерентност, односно на коментаре који нису у директној вези са темом новинарског садржаја (мада увек остаје отворено питање о ономе шта још није публиковано или неће бити публиковано после процеса модерације). О томе говоре и бројне дискурзивне стратегије које користе активни корисници у обликовању садржаја који публикују и којима изражавају одређене ставове, односно посредством језика остварују циљеве, утичу на скуп значења, метафора, представа, слика и другог што заједно доводи до одређеног поимања догађаја.

Такође, компарирајући елементе партиципативних новинарских текстова, са једне стране постоји већинско ауторство (потписани креатори) новинарских садржаја, који се баве одређеном темом (у овом случају је то вест/извештај са одређене спортске утакмице или хибридна форма која подразумева и извештавање док је утакмица у току), што доприноси уверљивости ставова, релевантности, аутентичности и поверењу корисника према том садржају – или чак и неповерењу, у зависности од става према одређеном аутору и медију. Са друге стране се налази анонимност корисничких садржаја (у смислу да нема регистрације којом би био утврђен њихов идентитет на адекватан начин), где се иде далеко шире од теме новинарског садржаја, који би, уједно, требало да представља и повод за активност корисника.

Поред ауторства/анонимности, у раду је издвојено 18 приступа који су релевантни и у новинарским текстовима и у коментарима корисника и нешто мање (16) оних који су аутентични за активне кориснике и доприносе развијању дискусије у различитим правцима, знатно ширем контексту од самог новинарског садржаја, оивиченог узусима новинарског приступа и сконцентрисаног на једну тему. Дакле, све то говори о начинима, усмеравањима, интенцијама аутора независног и зависног елемента партиципативног новинарског текста. На тај начин, потврђена је прва помоћна хипотеза, а то је да у односу на новинарски текст о националним спортским тимовима који им претходи, коментари корисника на информативним веб порталима у Републици Србији имају тенденцију ширег друштвеног посматрања и репрезентације одређеног догађаја или појаве о којој се говори.

Анализа показује да су друштвени проблеми који се спомињу разнолики, међу њима и они који говоре о идентитетима, који нису непроменљиви и који се могу оснаживати, слабити, па и мењати. Потврда тога да дискурс настаје и интерпретира се у контексту одређених историјских дешавања, тј. у одређеном времену и простору, чини низ дискурзивних стратегија које кроз контексте садашњих тумачења прошлих догађаја и стереотипа, односно кроз актуелне доминантне ставове који поткрепљују поделе на „нас” и „њих”, посматрају свет и изражавају или чак намећу своје ставове.

Када је реч о стратегијама, у оба дела партиципативног новинарског текста се уочавају (наравно, контексти су најчешће шири у коментарима) оне које именују (нпр. метонимијска и метафоричка номинација, колективизација и индивидуализација, као и препознавање), затим аргументационе (попут питања „домаћих странаца” – „за” и „против”, али кроз директно обраћање другима, бодрење и подршку, разумевање и оправдавање), као и оне где се може величати, унижавати и таргетирати, затим даље предвиђати кроз оптимистичке и

песимистичке ставове, који имају или немају основа, као и стратегије које су различити начини перспективе, уоквиравања и дискурзивних репрезентација (попут метафоричног рата, привидне неутралности, интертекстуалности, па и визуелног наглашавања садржаја, где може доћи до појачавања сугестивне снаге исказа). Међутим, нису стратегије увек јасно раздвојене него се преплићу кроз многе примере, а у примерима се може идентификовати и више стратегија.

На све то, корисници усмеравају комуникацију у још низ других праваца, скрећу пажњу на за њих битне теме, где се осликавају и разне поделе на основу идентитета, па тако и националног, чему посебно доприноси учествовање корисника који живе у другим државама и припадају другим нацијама са простора некадашње СФРЈ, са све припадајућим „багажом” ближе и даље прошлости односа између нација/народа на тим просторима. Међу усмеравањима комуникације су и примери попут указивања на разне интерне поделе, колективну угроженост, патриотизам и изостанак истог, однос према другим нацијама, порекло и боју коже, али и физички изглед, улоге жене у друштву и религијске елементе.

На већини анализираних информативних веб портала слагање и оповргавање са ставовима других корисника може се изразити и путем једног клика (плус и минус на одређеном коментару). Могућност да се тако изрази мишљење може додатно допринети растрзаности и поремећају пажње карактеристичном за човека у дигиталном добу, практично га и обесхрабрити да више промишља и шире образлаже свој став, омогућавајући му да се изјасни кратко, у секунди. Са друге стране, за преговарање је неопходно узети улогу активног корисника на други начин, кроз унос коментара. Сама несталност, односно могућност различитих тумачења, доприноси динамичности комплетног садржаја партиципативног новинарског текста, из којег може да се формира слика о одређеном догађају, али и о низу других, као и да се идентификују обрасци помоћу којих су приказани у медијима.

Сам начин опхођења корисника у том својеврсном форуму иде кроз поштовање и непоштовање оних које коментарише, којима се обраћа и других, што зависи и од правила модерације. Такође, није ограничен једино на речи, већ постоје и други визуелни елементи, које препознају и други корисници, односно који су део исте партиципативне културе. Наравно, попут других сегмената живота, тако и овај комуникацијски канал може бити злоупотребљен, нпр. кроз тзв. „ботовање”, односно наметање ставова на директан, али и често прикривен начин, без обзира на њихову стварну валидност и подршку у заједници. Смањивању и спречавању тога доприноси већа општа, а нарочито медијска писменост, на којој је неопходно интензивно радити за добробит друштва.

Иначе, када је реч о писмености уопштено, постоји мноштво примера који говоре о томе да није на завидном нивоу, односно да у значајном броју коментара недостају одређени граматички и правописни елементи. Такође, када је реч о начину опхођења, у значајном броју примера су присутни непоштовање и агресија, лако се изричу осуде без обзира на последице, односно репродукује се стил опхођења који, нажалост, има значајну потпору у, практично усвојеној, свакодневной комуникацији по разним вертикалама кроз медије, политику и друштво уопште.

Имајући у виду доминацију таблоидног дискурса како у медијима, тако и у јавности, што се види и кроз мноштво приступа садржају и издвојене примере из партиципативних новинарских текстова, потврђена је и друга помоћна хипотеза, која говори да дискурзивне стратегије о националним спортским тимовима у новинарским текстовима и коментарима корисника на информативним веб порталима у Републици Србији доприносе сензационализму и подстицању емоционалности.

Доминантан део тих приступа и у новинарском и у корисничком садржају, без обзира да ли се држи теме или иде шире од тога, нарочито кроз подстицање емоционалности,

карактеристичним и бројним метафорама, метонимијама и другим стилским обликовањем, доприноси заједништву једне нације или становништва у оквиру једне државе у постојећем „свету нација”, као и поделама унутар исте или диференцијацији у односу на друге нације/државе. Тако, на основу свега изреченог, потврђена је и основна хипотеза, да дискурс онлајн заједнице о националним спортским тимовима на информативним веб порталима у Републици Србији, као резултанта новинарских текстова и коментара активних конзумента тог садржаја (активних корисника), има двојаку функцију – индукује учвршћивање заједништва и подстиче поделе.

На тај начин, партиципативни новинарски текстови могу да понуде знатно ширу перспективу у односу на садржаје у ранијим традиционалним медијима (који су, како би одговорили тенденцијама у дигиталном добу, доживели одређене модификације, односно прилагођавања). Нарочита предност партиципативних новинарских текстова, уколико се конверзација постави на здравим темељима, јесте управо у коментарима корисника, њиховом међусобном обраћању и обраћању према другима, у којима се, како је то још раније потврђено у теорији, идентификује фамилијаризација са комуникационим партнерима, непосредност, дијалогичност, спонтаност, емоционалност, док тематска кохерентност са новинарским садржајима није апсолутна, а може да буде и упитна. Такође, изнова се отварају и постављају питања у вези анонимности корисника, њихове писмености кроз садржаје, евентуалних манипулација, вређања и другог. У сваком случају, медијски садржаји који говоре о националним спортским тимовима, односно чија је то основна тема, као што је приказано у овом раду, могу кроз све поменуто да буду снажни индикатори стања у друштву, да укажу како на позитивне, тако и на негативне стране, нарочито у заједницама у којима је спорт „више од игре”.

V ЛИТЕРАТУРА, Е–ИЗВОРИ И ДРУГИ ПОДАЦИ

Литература и е-извори

- 1) Анђелковић, Слободан и Виолета Рашковић Таловић (2018). Говор мржње као облик политичког насиља. *Српска политичка мисао*, 25 (60), 65–78.
- 2) Ашманов, Игор и Наталија Касперска (2023). *Дигитална хигијена*. Београд: Ризница+.
- 3) Бајић, Предраг (2015). Поглед кроз олимпијске кругове: Игре као платформа за јачање меке моћи и ширење порука у међународним односима. У: Pavle Milenković, Snežana Stojšin i Ana Rajvančić-Vizelj (ur.), *Društvo i prostor. Epistemologija prostora. Društveni prostor i kulturnoistorijska značenja (zbornik radova)*, 287–303. Београд: Српско социолошко друштво; Нови Сад: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду; Београд: Институт за упоредно право.
- 4) Бајић, Предраг (2017). Границе као тачка сукобљавања глобалног и националног у дневној штампи Србије. У: Урош Шуваковић, Владимир Чоловић и Оливера Марковић–Савић (ур.), *Глобализација и глокализација (међународни тематски зборник)*, 76–88. Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини; Београд: Српско социолошко друштво; Институт за политичке студије.
- 5) Бајић, Предраг (2020). Теоријски и практични аспекти комуникационе теорије моћи у глобалном умреженом друштву. *Спорт и бизнис*, 6, 19–25.
- 6) Бајић, Предраг и Радивоје Петровић (2019). Таблоидни ритам спортског извештавања у дневној штампи Србије. У: Иванка Гајић (ур.), *Спорт, здравље, животна средина (пета међународна научна конференција): зборник радова*, 29–36. Београд: Факултет за спорт, Универзитет „Унион - Никола Тесла”.
- 7) Бајић, Предраг, са студентима Факултета за спорт (2021). *Бити четврти: шампиони без олимпијске медаље*. Београд: Факултет за спорт, Универзитет „Унион – Никола Тесла”.
- 8) Валић Недељковић, Дубравка (2013). Скривена порука у потпису: анализа потписа корисника онлајн издања медија и друштвених мрежа. У: Снежана Гудурић и Марија Стефановић (ур.), *Језици и културе у времену и простору: тематски зборник II/1*, 171–181. Нови Сад: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду.
- 9) Вујаклија, Милан (2004). *Лексикон страних речи и израза (седмо издање)*. Београд: Просвета.
- 10) Ђурић, Живојин и Драган Суботић (2009). *Медији, јавно мњење и политика*. Београд: Институт за политичке студије.
- 11) Живковић, Душан (2010). Појам интертекстуалности. *Наслеђе: часопис за књижевност, језик, уметност и културу*, VII (16), 267–287.
- 12) *Закон о спорту* (2016). URL: https://www.mos.gov.rs/public/documents/upload/sport/inspekcija/Zakon%20o%20sportu%202016_.pdf. Посећено: 15.11.2020.
- 13) Јевтовић, Зоран и Предраг Бајић (2019). Неуспела транзиција медијског система Србије. *Социолошки преглед: часопис Српског социолошког друштва = Sociological review: journal of Serbian sociological association*, 53 (3), 1020–1045.

- 14) Јевтовић, Зоран и Предраг Бајић (2022). Европска мигрантска криза као сегмент медијске агенде у дневној штампи Србије 2015–2020. *Социолошки преглед*, 56 (2), 534–558.
- 15) Јевтовић, Зоран, Радивоје Петровић и Зоран Арацки (2014). *Жанрови у савременом новинарству*. Београд: Јасен.
- 16) Ковачевић, Миладин, Владимир Шутић и Урош Рајчевић (2021). *Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији, 2021: домаћинства/појединци, предузећа*. Београд: Републички завод за статистику. URL: <https://www.stat.gov.rs/sr-Cyrl/vesti/20211022-godisnje-istrazivanje-o-ikt/?a=27&s>. Посећено: 10.04.2022.
- 17) Ковачевић, Милош (2019). *Стилистика и граматика стилских фигура, књига 1*. Београд: Јасен.
- 18) Коковић, Драган (1997). *Пукотине културе*. Београд: Просвета.
- 19) Копривица, Часлав (2013). Слика света у европској култури, са предавања одржаног 4. децембра 2013. године, у оквиру предмета *Слика света у европској култури и међукултурне студије вредности* на докторским студијама културе и медија на Факултету политичких наука Универзитета у Београду.
- 20) Куљић, Рајко и Драган Коковић (2012). *Социологија и социологија спорта*. Нови Сад: Факултет спорта и физичког васпитања, Универзитет у Новом Саду.
- 21) Мирков, Лидија (2020). Улога вулгаризама у ријалити програмима у Србији. *Култура: часопис за теорију и социологију културе и културну политику*, 166, 104–118. DOI: 10.5937/kultura2066104M.
- 22) Нинковић Славнић, Данка (2016). *Публика дигиталних медија: информисање на интернету (докторска дисертација)*. Београд: Факултет политичких наука. URL: <https://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/handle/123456789/6775/Disertacija5014.pdf>. Посећено: 15.05.2022.
- 23) Петровић, Радивоје и Предраг Бајић (2019). Ријалити као медијска доктрина реконструкције свести преко штампе. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 70 (172), 603–614.
- 24) Рељић, Слободан (2014). *Криза медија и медији кризе*. Београд: Службени гласник.
- 25) Рогач Мијатовић, Љиљана (2014). *Културна дипломатија и идентитет Србије*. Београд: Факултет драмских уметности, Институт за позориште, филм, радио и телевизију; Слио.
- 26) РТС (17. јануар 2022а). Новак стигао у Београд. *Радио–телевизија Србије*. URL: <https://www.rts.rs/page/sport/ci/story/33/tenis/4667986/novak-stigao-u-beograd.html>. Посећено: 24.11.2022.
- 27) РТС (18. јул 2020). Председник Вучић уписао струковне студије за кошаркашке тренере. *Радио–телевизија Србије*. URL: <https://www.rts.rs/page/stories/ci/story/1/politika/4021986/vucic-studije-kosarkaski-trener.html>. Посећено: 22.12.2022.
- 28) РТС (29. септембар 2022b). Јокић гледа коње и док везује пертле пред тренинг. *Радио–телевизија Србије*. URL: <https://www.rts.rs/page/sport/ci/story/32/kosarka/4968304/jokic-trening-pertle-gleda-konje.html>. Посећено: 28.11.2022.

- 29) РТС (4. фебруар 2022с). Хрватска представила кованицу евра са ликом Тесле. *Радио-телевизија Србије*. URL: <https://www.rts.rs/page/stories/ci/story/3/region/4687948/tesla-hrvatska-evro-kovanica.html>. Посећено: 28.11.2022.
- 30) Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије (2011). *Извештај о притисцима и контроли медија у Србији*. URL: <http://www.antikorupcija-savet.gov.rs/Storage/Global/Documents/mediji/IZVESTAJ%20O%20MEDIJIMA,%20PRECISCENA%20VERZIJA.pdf>. Посећено: 15.08.2022.
- 31) Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије (2015). *Извештај о власничкој структури и контроли медија у Србији*. URL: <http://www.antikorupcija-savet.gov.rs/izvestaji/cid1028-2751/izvestaj-o-vlasnickoj-strukturi-i-kontroli-medija-u-srbiji>. Посећено: 15.04.2023.
- 32) *Савет за штампу*. URL: <https://savetzastampu.rs/wp-content/uploads/2020/11/szs.pdf>. Посећено: 11.02.2022.
- 33) Спортски журнал (11. септембар 2014). ПРОРОК МУТА НИКОЛИЋ: Зашто се радујемо, ово је нормално?!. *Спортски журнал*. URL: <https://www.zurnal.rs/scc/clanak/5580/prorok-muta-nikolic-zasto-se-radujemo-ovo-je-normalno>. Посећено: 12.12.2022.
- 34) Стаменковић, Ивана (2021). *Мигрантска криза у јавном дискурсу Србије: информативни веб сајтови и коментари корисника (докторска дисертација)*. Београд: Факултет политичких наука. URL: <https://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/handle/123456789/18738/Doktorat.pdf>. Посећено: 22.07.2022.
- 35) Тањуг (14. јануар 2020). Када спортисти обуку зелене дресове, они шаљу поруку Србији. *Радио-телевизија Војводине*. URL: https://rtv.rs/sr_ci/drustvo/kada-sportisti-obuku-zelene-dresove-oni-salju-poruku-srbiji_1084243.html. Посећено: 25.11.2022.
- 36) Фуко, Мишел (1998). *Археологија знања*. Београд: Плато; Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижевница Зорана Стојановића.
- 37) Шипка, Милан (2008). *Зашто се каже? (четврто издање)*. Нови Сад: Прометеј.
- 38) Ahmad, Zeti Azreen & Mazni Buyong (2017). Content analysis of online news portal: issues and challenges. *E-Bangi: journal of social sciences and humanities*, special issue (2), 164–174.
- 39) Altiser, Luj (2009). *Ideologija i državni ideološki aparati (beleške za istraživanje)*. Loznica: Karpos.
- 40) Anderson, Benedikt (1998). *Nacija: zamišljena zajednica*. Beograd: Plato.
- 41) Bairner, Alan (2001). *Sport, nationalism, and globalization*. New York: SUNY.
- 42) Bajić, Predrag (2012). Život ili smrt štampanih medija: izazovi digitalnog doba. *CM: časopis za upravljanje komuniciranjem = communication management quarterly*, 7 (24), 151–170.
- 43) Bajić, Predrag (2017). Onlajn štampa: odnosi između sadržaja u štampanim i onlajn izdanjima dnevnih novina. *CM: Communication and Media = Komunikacija i mediji*, 12 (39), 57–82.
- 44) Bajić, Predrag (2022). Fenomen četvrtog mesta u sportu kroz društvenu i medijsku prizmu: olimpijske i paraolimpijske igre. *Sport, mediji i biznis*, 8 (8), 115–129.
- 45) Baker, Catherine (2016). Football, history, and the nation in Southeastern Europe. *Nationalities papers*, 44 (6), 857–859.

- 46) Bale, John (1998). Virtual fandoms: futurescapes of football. In: Adam Brown (ed.), *Fanatics! Power, identity and fandom in football*, 265–277. London: Routledge.
- 47) Banković, Živojin (25. novembar 2021). [POSLEDNJA VEST] Hrvatska potpisala ugovor za nabavku višenamenskih borbenih aviona Rafal. *Tango six*. URL: <https://tangosix.rs/2021/25/11/poslednja-vest-hrvatska-potpisala-ugovor-za-nabavku-visenamenskih-borbenih-aviona-rafal>. Posećeno: 22.11.2022.
- 48) Barker, Chris (2000). *Cultural studies: theory and practice*. London: SAGE publications.
- 49) Bauman, Zigmunt (2009). *Fluidni život*. Novi Sad: Mediterran publishing.
- 50) Bauman, Zigmunt (2017). Stvaranje i prevazilaženje stranca. U: Dušan Marinković i Dušan Ristić (prir.), *Stranac u humanističkom nasleđu*, 62–85. Novi Sad: Mediterran publishing.
- 51) BBC – On this day (October, 17) 1950–2005. 1968: Black athletes make silent protest. *BBC*. URL: http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/october/17/newsid_3535000/3535348.stm. Posećeno: 24.07.2022.
- 52) BBC news (2021, October 13). What's taking the knee and why is it important?. *BBC*. URL: <https://www.bbc.com/news/explainers-53098516>. Posećeno: 24.07.2022.
- 53) Belackova, Vendula, Lenka Stastna & Michal Miovsy (2011). “Selling by drugs”: content analysis of the coverage of illicit drugs in different news media types and formats. *Drugs: education, prevention and policy*, 18 (6), 477–489.
- 54) Belliti, Daniela (2006). Identitet i legitimnost. U: Furio Cerutti (ur.), *Identitet i politika*, 104–123. Zagreb: Politička kultura.
- 55) Benvenist, Emil (1975). *Problemi opšte lingvistike*. Beograd: Nolit.
- 56) Benjamin, Walter (1968). The work of art in the age of mechanical reproduction. In: Walter Benjamin, *Illuminations*, 217–251. New York : Harcourt, Brace & World.
- 57) Ber, Vivijen (2001). *Uvod u socijalni konstrukcionizam*. Beograd: Zepter book world.
- 58) Berger, Peter L. i Thomas Luckmann (1992). *Socijalna konstrukcija zbilje*. Zagreb: Naprijed.
- 59) BETA (26. april 2018). IAAF uvodi pravila za ograničavanje testosterona kod atletičarki u trkačkim disciplinama. *BETA*. URL: <https://beta.rs/sport/sport-atletika/88590-iaaf-uvodi-pravila-za-ogranicavanje-testosterona-kod-atleticarki-u-trkackim-disciplinama>. Posećeno: 24.07.2022.
- 60) Bilig, Majkl (2009). *Banalni nacionalizam*. Beograd: Biblioteka XX vek.
- 61) Billig, Michael (1995). *Banal nationalism*. London: SAGE publications.
- 62) Biti, Ozren (2012). *Nadzor nad tijelom: vrhunski sport iz kulturološke perspektive*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.
- 63) Blagus Bartolec, Goranka (2015). Vatre, Kauboji i Stara dama (metafora i metonimija u medijima). *Hrvatski jezik*, 2 (1), 6–9.
- 64) Blejn, Nil i Rejmon Bojl (2005). Sport kao svakodnevica: medijska kultura i sport. U: Adam Brigs i Pol Kobli (prir.), *Uvod u studije medija*, 622–643. Beograd: Clio.
- 65) Boczkowski, Pablo J. & Eugenia Mitchelstein (2021). *The digital environment: how we live, learn, work, and play now*. Cambridge: MIT press.
- 66) Boczkowski, Pablo J. & Mitchelstein, Eugenia (2012). How users take advantage of different forms of interactivity on online news sites: clicking, e-mailing, and commenting. *Human communication research*, 38 (1), 1–22.

- 67) Bodrijar, Žan (1991). *Simulakrumi i simulacija*. Novi Sad: IP Svetovi.
- 68) Bogdanić, Aleksandar (2013). Nova medijska paradigma: od medijacije do medijalizacije društvenog komuniciranja. *Politeia: naučni časopis Fakulteta političkih nauka u Banjoj Luci za društvena pitanja*, 3 (5), 11–37.
- 69) Bourdieu, Pierre (1992). *Što znači govoriti – ekonomija jezičnih razmjena*. Zagreb: Naprijed.
- 70) Boyle, Raymond & Richard Haynes (2009). *Power play: sport, the media and popular culture (second edition)*. Edinburgh: Edinburgh university press.
- 71) Boyle, Raymond (2006). *Sports journalism: context and issues*. London: SAGE publications.
- 72) Bruce, Ian (2010). Evolving genres in online domains: the hybrid genre of the participatory news article. In: Alexander Mehler, Serge Sharoff & Marina Santini (eds.), *Genres on the Web: computational models and empirical studies*, 323–348. Dordrecht: Springer.
- 73) Bugarski, Ranko (1974). Predgovor. U Edvard Sapir, *Ogledi iz kulturne antropologije*, 5–16. Beograd: Beogradski izdavačko-grafički zavod.
- 74) Calhoun, Craig (1994). Social theory and the politics of identity. In: Craig Calhoun (ed.), *Social theory and the politics of identity*, 9–36. Oxford: Blackwell publishing.
- 75) Cambridge dictionary. *E-sports*. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/e-sports>. Posećeno: 15.08.2022.
- 76) Carpentier, Nico (2011). The concept of participation. If they have access and interact, do they really participate?. *CM: Communication Management Quarterly*, 6 (21), 13–36.
- 77) Castells, Manuel (2000). *Uspon umreženog društva (Informacijsko doba: ekonomija, društvo, kultura – knjiga 1)*. Zagreb: Golden marketing.
- 78) Castells, Manuel (2002). *Moć identiteta (Informacijsko doba: ekonomija, društvo, kultura – knjiga 2)*. Zagreb: Golden marketing.
- 79) Certeau, Michel de (1984). *The practice of everyday life*. Berkeley: University of California press.
- 80) Clark, Peter Allen (2021, November 15). The metaverse has already arrived. Here's what that actually means. *Time*. URL: <https://time.com/6116826/what-is-the-metaverse>. Posećeno: 13.08.2022.
- 81) Cohen, Bernard C. (1963). *The press and foreign policy*. Princeton: Princeton university press.
- 82) Cotter, Colleen (2015). Discourse and Media. In: Deborah Tannen, Heidi E. Hamilton & Deborah Schiffrin (eds.), *The Handbook of Discourse Analysis (second edition)*, 795–821. Chichester: Wiley–Blackwell.
- 83) Couldry, Nick & Andreas Hepp (2017). *The mediated construction of reality*. Cambridge: Polity press.
- 84) Council of Europe – European Commission Against Racism and Intolerance (ECRI). Hate speech and violence. *Council of Europe*. URL: <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/hate-speech-and-violence>. Posećeno: 28.06.2020.
- 85) Crawford, Garry (2004). *Consuming sport: fans, sport and culture*. London: Routledge.
- 86) Curran, James (1990). Communications, power and social order. In: Tony Bennett, James Curran, Michael Gurevitch & Janet Wollacott (eds.), *Culture, Society and the Media*, 198–231. London: Routledge.

- 87) Čejko, Meri (2019). *Superpovezani: internet, digitalni mediji i tehno-društveni život*. Beograd: Clio.
- 88) Čupić Čedomir (2010). *Medijska etika i medijski linč*. Beograd: Čigoja štampa.
- 89) Čupić, Čedomir i Milica Joković (2015). Političar i politički identitet. U: Vesna Knežević–Predić (ur.), *Politički identitet Srbije u globalnom i regionalnom kontekstu*, 11–23. Beograd: Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu.
- 90) D. S. (12. februar 2020). Gde su šta rade sportisti koji su dobili srpski pasoš posle nekoliko meseci u zemlji?. *Telegraf*. URL: <https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3153451-gde-su-sta-rade-sportisti-koji-su-dobili-srpski-pasos-posle-nekoliko-meseci-u-zemlji>. Posećeno: 22.12.2022.
- 91) Danas online (12. novembar 2021). Predsednik ispratio fudbalere i obećao milion evra za pobedu. *Danas*. URL: <https://www.danas.rs/sport/predsednik-ispratio-fudbalere-i-obecao-milion-evra-za-pobedu-video>. Posećeno: 24.12.2022.
- 92) Darnton, Robert (1975). Writing news and telling stories. *Daedalus*, 104 (2), 175–194.
- 93) Debord, Guy (2002). *The society of the spectacle*. Canberra: Hobgoblin press.
- 94) Desmarais, Fabrice & Toni Bruce (2008). Blurring the boundaries of sports public relations: national stereotypes as sport announcers' public relations tools. In: *Public relations review*, 34 (2), 183–191.
- 95) Deuze, Mark (2003). The Web and its journalism: considering the consequences of different types of newsmedia online. *New media & society*, 5 (2), 203–230.
- 96) Džajls, Dejvid (2011). *Psihologija medija*. Beograd: Clio.
- 97) Džamić, Lazar (2012). *Cvjećarnica u kući cveća: kako smo usvojili i živeli Alana Forda (peto, dopunjeno izdanje)*. Smederevo: Heliks.
- 98) Đorđević, Jelena (1997). *Političke svetkovine i rituali*. Beograd: Dosijs; Signature.
- 99) Đorđević, Jelena (2009). *Postkultura: uvod u studije kulture*. Beograd: Clio.
- 100) Đorđević, Marko M. i Dobrivoje Stanojević (2016). Dezinformacija, nekultura i manipulacija. *Medijski dijalozi*, 9 (2), 17–25. URL: <https://scidar.kg.ac.rs/bitstream/123456789/14701/1/017-025.pdf>.
- 101) Đorđević, Marko M., Dobrivoje Ž. Stanojević i Tamara S. Đorđević (2021). Tragedija selfija. U: Divna Vuksanović, Dragan Čalović, Marko M. Đorđević, Vlatko Ilić i Dragana Kitanović (ur.), *Filozofija medija: Mediji i usamljenost (zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije, Jagodina–Beograd, 12–14. septembar 2019. godine)*, pos. izd., knj. 26, 63–70. Beograd: Estetičko društvo Srbije; NVO „Mladi grašak” za umetnost, kulturu, medije i društvena pitanja; Jagodina: Fakultet pedagoških nauka Univerziteta u Kragujevcu. URL: <https://pefja.kg.ac.rs/wp-content/uploads/2021/03/5-Marko-M.-DJordjevic.pdf>.
- 102) Đulijanoti, Ričard (2008). *Sport: kritička sociologija*. Beograd: Clio.
- 103) Eco, Umberto (1987). *Travels in Hyperreality*. London: Picador.
- 104) Elder-Vass, Dave (2012). *The reality of social construction*. Cambridge: Cambridge university press.
- 105) Entman, Robert M. (2004). *Projections of power: framing news, public opinion and U.S. foreign policy*. Chicago: University of Chicago press.

- 106) Erjavec, Karmen (2014). Readers of online news comments: why do they read hate speech comments?. *Annales: anali za istrske in mediteranske študije, series historia et sociologia*, 24 (3), 451–462.
- 107) Fairclough, Norman & Ruth Wodak (1997). Critical discourse analysis. In: Teun A. van Dijk (ed.), *Discourse as social interaction (Discourse studies: a multidisciplinary introduction, vol. 2)*, 258–284. London: SAGE publications.
- 108) Fairclough, Norman (2003). *Analyzing discourse: textual analysis for social research*. London: Routledge.
- 109) Fajgelj, Stanislav (2020). *Metode istraživanja ponašnja (VII dopunjeno izdanje)*. Beograd: Centar za primenjenu psihologiju.
- 110) Fidler, Rodžer (2004). *Mediamorphosis: razumevanje novih medija*. Beograd: Clio.
- 111) Fiske, John (2001). *Television culture: popular pleasures and politics*. London: Routledge.
- 112) Foucher, Michel (2007). *L'obsession des frontières*. Lyon: Ed. Perrin.
- 113) Garcia, Miguel Angel (June 30, 2021). Lineker: It's time "the Germans always win" phrase was put to bed. *Marca*. URL: <https://www.marca.com/en/football/uefa-euro/2021/06/30/60db99e422601d76038b45cf.html>. Posećeno: 12.12.2022.
- 114) Gemius Audience. Najposećeniji Veb portali u Republici Srbiji. URL: <https://rating.gemius.com/rs/tree/32>. Posećeno: 15.02.2022.
- 115) Gidens, Entoni (2005). *Sociologija (drugo izdanje)*. Beograd: Ekonomski fakultet.
- 116) Gir, Čarli (2011). *Digitalna kultura*. Beograd: Clio.
- 117) Glajk, Džejms (2003). *Brže: ubrzavanje svega na svetu*. Beograd: Plato.
- 118) Gocini, Đovani (2001). *Istorija novinarstva*. Beograd: Clio.
- 119) Golubović, Zagorka (1999). *Ja i drugi: antropološka istraživanja individualnog i kolektivnog identiteta*. Beograd: Republika.
- 120) Golubović, Zagorka (2007). Identitet. U: Aljoša Mimica i Marija Bogdanović (prir.), *Sociološki rečnik*, 180–181. Beograd: Zavod za udžbenike.
- 121) Google AdSense Помоћ. Шта је то фид?. *Google*. URL: <https://support.google.com/adsense/answer/9189559?hl=sr>. Posećeno: 04.12.2022.
- 122) Green, Joshua & Henry Jenkins (2011). Spreadable media: how audiences create value and meaning in a networked economy. In: Virginia Nightingale (ed.), *The handbook of media audiences*, 109–127. Chichester: Wiley–Blackwell.
- 123) Grossberg, Lawrence, Ellen Wartella, D. Charles Whitney, J. McGregor Wise (2006). *MediaMaking: mass media in a popular culture (second edition)*. London: SAGE publications.
- 124) Guibernau, Montserrat (1996). *Nationalism: the nation-state and nationalism in the twentieth century*. Cambridge: Polity press.
- 125) Hall, Stuart (1980). Encoding/decoding. In: Stuart Hall, Dorothy Hobson, Andrew Lowe & Paul Willis (eds.), *Culture, media, language: working papers in cultural studies, 1972–79*, 128–138. London: Hutchinson.
- 126) Hall, Stuart (1990). The rediscovery of "ideology": return of the repressed in media studies. In Tony Bennett, James Curran, Michael Gurevitch & Janet Wollacott (eds.), *Culture, society and the media*, 52–86. London: Routledge.

- 127) Hall, Stuart (1996). The question of cultural identity. In: Stuart Hall, David Held, Don Hubert & Kenneth Thompson (eds.), *Modernity: an introduction to modern societies*, 595–634. Oxford: Blackwell publishing.
- 128) Hall, Stuart (2005). Encoding/decoding. In: Stuart Hall, Dorothy Hobson, Andrew Lowe & Paul Willis (eds.), *Culture, media, language: working papers in cultural studies*, 1972–79, 117–127. London: Routledge; Birmingham: Centre for contemporary cultural studies, University of Birmingham.
- 129) Hall, Stuart (2013). *The work of representation*. URL: https://uk.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/55352_Hall_ch_1.pdf. Posećeno: 15.12.2020.
- 130) Hall, Stuart /ed./ (2003). *Representation: cultural representations and signifying practices*. London: SAGE publications.
- 131) Handball Planet (August 13, 2010). Kitic and Balic – The Best of All Time!. *Handball Planet*. URL: <https://www.handball-planet.com/kitic-and-balic-the-best-of-all-time>. Posećeno: 25.11.2022.
- 132) Hargreaves, John (1986). *Sport, power and culture: a social and historical analysis of popular sports in Britain*. London: St. Martin's press.
- 133) Hermida, Alfred (2011). Mechanisms of participation: how audience options shape the conversation. In: Jane B. Singer, Alfred Hermida, David Domingo, Ari Heinonen, Steve Paulussen, Thorsten Quandt, Zvi Reich & Marina Vujnovic, *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, 13–33. Chichester: Wiley–Blackwell.
- 134) Herring, Susan C. (2007). A faceted classification scheme for computer-mediated discourse. *Language@internet*, 1/2007. URL: https://www.researchgate.net/publication/31590573_A_Faceted_Classification_Scheme_for_Computer-Mediated_Discourse. Posećeno: 31.07.2022.
- 135) Hjarvard, Stig (2008). The mediatization of society: a theory of the media as agents of social and cultural change. *Nordicom review*, 29 (2), 105–134.
- 136) Hobsbom, Erik i Terens Rejndžer /ur./ (2011). *Izmišljanje tradicije (drugo izdanje)*. Beograd: Biblioteka XX vek; Krug.
- 137) Hol, Stjuart (2008). Kodiranje, dekodiranje. U: Jelena Đorđević (ur.), *Studije kulture: zbornik*, 275–285. Beograd: Službeni glasnik.
- 138) Hol, Stjuart (2018). *Zapad i ostatak sveta: diskurs i moć*. Loznica: Karpos.
- 139) Holt, Richard (1989). *Sport and the British: a modern history*. Oxford: Oxford university press.
- 140) Horne, John, Alan Tomlinson & Garry Whannel (1999). *Understanding sport: an introduction to the sociological and cultural analysis of sport*. London: E & FN Spon.
- 141) Hoskins, Andrew (2011). 7/7 and connective memory: interactional trajectories of remembering in post-scarcity culture. *Memory studies*, 4 (3), 269–280.
- 142) Ifantidou, Elly (2009). Newspaper headlines and relevance: ad hoc concepts in ad hoc contexts. *Journal of Pragmatics*, 41 (4), 699–720.
- 143) International olympic committee (2021a). *Olympic agenda 2020+5 – 15 recommendations*. URL: <https://stillmed.olympics.com/media/Document%20Library/OlympicOrg/IOC/What-We-Do/Olympic-agenda/Olympic-Agenda-2020-5-15-recommendations.pdf>. Posećeno: 15.08.2022.

- 144) International olympic committee (2021b, July 7). Inaugural Olympic virtual series concludes successfully. *International olympic committee*. URL: <https://olympics.com/ioc/news/inaugural-olympic-virtual-series-concludes-successfully>. Posećeno: 15.08.2022.
- 145) International olympic committee (2021c). *Olympic Charter*. URL: <https://stillmed.olympics.com/media/Document%20Library/OlympicOrg/General/EN-Olympic-Charter.pdf>. Posećeno: 15.08.2022.
- 146) International olympic committee (2021d, February 19). IOC receives WADA's CRC confirmation that implementation guidelines for CAS decision regarding RUSADA will not lead to non-compliance procedures if fully applied. *International olympic committee*. URL: <https://olympics.com/ioc/news/ioc-receives-wada-s-crc-confirmation-that-implementation-guidelines-for-cas-decision-regarding-rusada-will-not-lead-to-non-compliance-procedures-if-fully-applied>. Posećeno: 22.04.2022.
- 147) Jakubowicz, Karol (2009). *A new notion of media? Media and media-like content and activities on new communication services*. Strasbourg: Council of Europe – Media and information society division, Directorate general of human rights and legal affairs. URL: <http://rm.coe.int/090000168048622d>. Posećeno: 08.08.2022.
- 148) Jenkins, Henry (2006) *Convergence culture: where old and new media collide*. New York: New York university press.
- 149) Jenkins, Henry, Sam Ford & Joshua Green (2013). *Spreadable media: creating value and meaning in a networked culture*. New York: New York university press.
- 150) Jevtović, Zoran (2008). Politička (ne)kultura u zagrljaju tabloida. *Nova srpska politička misao, posebno izdanje 1/2008 (Kulturna politika u Srbiji)*, 183–199.
- 151) Jevtović, Zoran i Predrag Bajić (2020). Govor mržnje u popularnim medijima u Srbiji. U: Irina Milutinović (priredivač), *Medijska politika i evrointegracije*, 129–148. Beograd: Institut za evropske studije & Hanns-Seidel-Stiftung.
- 152) Jorgensen, Marianne & Louise J. Phillips (2002). *Discourse analysis as theory and method*. London: SAGE publications.
- 153) Kacer, Katarina (2019). *Sajberpsihologija. Život na mreži: k@ko nas internet menja*. Beograd: Laguna.
- 154) Kaneti, Elijas (2010). *Masa i moć*. Novi Sad: Mediterran publishing.
- 155) Kleut, Jelena (2015). Komentari korisnika na informativnim veb-sajtovima: pregled pristupa. U: Dubravka Valić Nedeljković i Dejan Pralica (ur.), *Digitalne medijske tehnologije i društveno-obrazovne promene: medijska istraživanja – zbornik radova IV*, 296–305. Novi Sad: Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu.
- 156) Kleut, Jelena (2020). *Ja (ni)sam bot: komentari čitalaca kao žanr participacije u digitalnom prostoru*. Novi Sad: Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu. URL: <https://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/books/978-86-6065-590-7.pdf>. Posećeno: 12.08.2022.
- 157) Kleut, Jelena i Brankica Drašković (2014). Participacija publike i novinarska praksa u Srbiji: stavovi novinara i urednika. U: Mirjana Nikolić (ur.), *Menadžment dramskih umetnosti i medija – izazovi XXI veka: zbornik radova sa naučnog skupa*, 335–347. Beograd: Fakultet dramskih umetnosti, Institut za pozorište, film, radio i televiziju.

- 158) Knight, Brett (2022, May 6). The most valuable esports companies 2022. *Forbes*. URL: <https://www.forbes.com/sites/brettknight/2022/05/06/the-most-valuable-esports-companies-2022/?sh=28f2e42b599f>. Posećeno: 15.08.2022.
- 159) Knoblauch, Hubert (2019). Conclusion: The social construction of reality as a paradigm?. In: Michaela Pfadenhauer & Hubert Knoblauch (eds.), *Social constructivism as paradigm?: The legacy of the social construction of reality*, 325–338. London: Routledge.
- 160) Koković, Dragan (1996). Marketing i sponzorstvo: od sporta do umetnosti. *Sociološki pregled*, 30 (1), 37–52.
- 161) Koković, Dragan (2007). Sport kao ogledalo društva. U: Grejam Skempler, *Sport i društvo: istorija moć i kultura*, 321–325. Beograd: Clio.
- 162) Koković, Dragan (2008). *Naličje takmičenja: sport – između olimpijada i iluzijada*. Novi Sad: Prometej.
- 163) Komatina, Slađana i Tamara Antović (2021). *Građani i mediji: izveštaj iz istraživanja javnog mnjenja (III ciklus)*. Beograd: Centar za slobodne izbore i demokratiju. URL: <http://www.cesid.rs/da-li-znate/istrazivanje-gradani-mediji-izvestaj-iz-istrazivanja-javnog-mnjenja-2021>. Posećeno: 18.04.2022.
- 164) Krejg, Ričard (2010). *Onlajn novinarstvo: izveštavanje, pisanje i uređivanje za novi medij*. Beograd: Clio.
- 165) Krippendorff, Klaus (1981). *Content analysis: an introduction to its methodology*. London: SAGE publications.
- 166) Krippendorff, Klaus (2004). *Content analysis: an introduction to its methodology (second edition)*. London: SAGE publications.
- 167) Kristeva, Julia (1991). *Strangers to ourselves*. Hemel Hempstead: Harvester Wheatsheaf.
- 168) Lakić, Igor (2009). Modeli analize diskursa novinskih članaka. *Riječ: časopis za nauku o jeziku i književnosti*, nova serija, broj 2, 91–108.
- 169) Lečner, Frenk Dž. i Džon Boli (2006). *Kultura sveta: začeci i ishodi*. Beograd: Clio.
- 170) Leyens, Jacques-Philippe, Vincent Y.A. Yzerbyt & Georges Schadron (1994). *Stereotypes and Social Cognition*. London: SAGE publications.
- 171) Lin, Carolyn A. (1996). Looking back: the contribution of Blumler and Katz's Uses of mass communication. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 40 (4), 574–581.
- 172) Livingstone, Sonia (2012). Exciting moments in audience research – past, present and future. In: Helena Bilandzic, Geoffroy Patriarche & Paul Traudt (eds.), *The social use of media: cultural and social scientific perspectives on audience research*, 257–274. Brighton: Intellect.
- 173) Ljevnaić, Marija (19. oktobar 2021). Šta je metaverzum?. *PC press*. URL: <https://pcpress.rs/sta-je-metaverzum>. Posećeno: 13.08.2022.
- 174) M. Đ. (25. jun 2021). Jokićev otac otkrio zašto Nikola ne igra za Srbiju: Postoje tri razloga. *B92*. URL: http://www.b92.net/sport/nba/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=25&nav_id=1881096. Posećeno: 28.11.2022.
- 175) Makbul, Alim (22. avgust 2020). Protesti, Amerika i rasizam: Zašto je nastao pokret „Životi crnaca su važni?”. *BBC news na srpskom*. URL: <https://www.bbc.com/serbian/lat/svet-53401097>. Posećeno: 24.07.2022.
- 176) Makluan, Maršal (1971). *Poznavanje opština – čovekovih produžetaka*. Beograd: Prosveta.

- 177) Makner, Brajan (2005). Nove tehnologije i mediji. U: Adam Brigs i Pol Kobli (prir.), *Uvod u studije medija*, 275–294. Beograd: Clio.
- 178) Manić, Željka (2017). *Analiza sadržaja u sociologiji*. Beograd: Čigoja štampa; Institut za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta u Beogradu.
- 179) Manovich, Lev (2008). *The practice of everyday (media) life*. URL: http://manovich.net/content/04-projects/059-the-practice-of-everyday-media-life/56_article_2008.pdf.
- 180) Manovich, Lev (2013). *Software takes command*. New York: Bloomsbury publishing.
- 181) Manović, Lev (2015). *Jezik novih medija*. Beograd: Clio.
- 182) Maričić, Slobodan (26. jul 2021). Pravopis: Olimpijada ili Olimpijske igre – kako se kaže. *BBC News na srpskom*. URL: <https://www.bbc.com/serbian/lat/srbija-57970144>. Posećeno: 24.12.2022.
- 183) Marinković, Dušan i Dušan Ristić /prir./ (2017). *Stranac u humanističkom nasleđu*. Novi Sad: Mediterran publishing.
- 184) Martín-Guart, Ramon, Hibaí Lopez-Gonzalez & Jose Fernández-Cavia (2017). Sport as an antidote against audience fragmentation. A scoping study of the most watched Spanish television shows (1989–2016). *Revista latina de comunicación social*, 72, 1027–1039.
- 185) Martinoli, Ana (2013). Publika i medijski multitasking – podeljena pažnja u eri multiplatformnosti. *CM: Časopis za upravljanje komuniciranjem = communication management quarterly*, 8 (28), 41–68.
- 186) Maslov, Abraham (1982). *Motivacija i ličnost*. Beograd: Nolit.
- 187) Masterman, Gaj (2008). *Strateški menadžment sportskih događaja: međunarodni pristup*. Beograd: Clio.
- 188) Matić, Jovanka (2007). *Televizija protiv birača: televizijska prezentacija kampanja za parlamentarne izbore u Srbiji 1990–2000*. Beograd: IP Dobar naslov.
- 189) McCombs, Maxwell E. & Donald L. Shaw (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public opinion quarterly*, 36 (2), 176–187.
- 190) McCombs, Maxwell E. & Donald L. Shaw (1993). The evolution of agenda-setting research: twenty-five years in the marketplace of ideas. *Journal of communication*, 43 (2), 58–67.
- 191) McCombs, Maxwell E. & Lei Guo (2014). Agenda-setting influence of the media in the public sphere. In: Robert S. Fortner & P. Mark Fackler (eds.), *The handbook of media and mass communication theory (volume I)*, 251–268. Chichester: Wiley–Blackwell.
- 192) McCombs, Maxwell, Juan Pablo Llamas, Esteban Lopez-Escobar & Federico Rey Lennon (1997). Candidate images in Spanish elections: second-level agenda-setting effects. *Journalism & mass communication quarterly*, 74 (4), 703–717.
- 193) McMillan, Sally (2002). Exploring models of interactivity from multiple research traditions: users, documents, systems. In: Leah A. Lievrouw & Sonia Livingstone (eds.), *Handbook of new media: social shaping and social consequences of ICTs*, 163–182. London: SAGE publications.
- 194) Mek Kvin, D. (2000). *Televizija: medijski priručnik*. Beograd: Clio.
- 195) Mekluan, Maršal (1973). *Gutenbergova galaksija: nastajanje tipografskog čoveka*. Beograd: Nolit.

- 196) Merriam-Webster dictionary. *SLAPP suit*. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/SLAPP%20suit>. Posećeno: 18.02.2022.
- 197) Mihelj, Sabina (2011). *Media nations: communicating belonging and exclusion in the modern world*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- 198) Miletić, Mirko i Miroljub Radojković (2005). *Komuniciranje, mediji i društvo*. Novi Sad: Stylos.
- 199) Milivojević, Snježana (2008). Kritička tradicija u istraživanju medija: kulturne studije. *CM: časopis za upravljanje komuniciranjem = communication management quarterly*, 3 (8), 29–50.
- 200) Milivojević, Snježana (2011). *Profesija na raskršću: novinarstvo na pragu informacionog društva*. Beograd: Fakultet političkih nauka, Centar za medije i medijska istraživanja.
- 201) Milivojević, Snježana (2015). *Mediji, ideologija i kultura*. Beograd: Pešćanik; Fabrika knjiga.
- 202) Milivojević, Snježana (2017). Šta je novo u novim medijima?. *Reč: časopis za književnost i kulturu, i društvena pitanja*, 87/33, 159–172. URL: <https://www.fabrikaknjiga.co.rs/wp-content/uploads/2017/12/REC-87-33-str.159.pdf>. Posećeno: 10.08.2022.
- 203) Milivojević, Snježana, Danka Ninković Slavnić i Snežana Bajčeta (2020). *Informisanje u digitalnom okruženju u Srbiji (istraživački izveštaj)*. Beograd: Centar za medijska istraživanja Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu. URL: <https://centarzamedije.fpn.bg.ac.rs/informisanje-u-digitalnom-okruzenju-u-srbiji>. Posećeno: 15.04.2022.
- 204) Miller, Barbara M., Qian Xu & Brooke Barnett (2016). Commenter anonymity affects reader perceptions. *Newspaper research journal*, 37 (2), 138–152.
- 205) Milojević, Ana (2016). Učešće građana u savremenom novinarstvu: konceptualna rasprava. *Godišnjak Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu*, 10 (16), 37–53.
- 206) Milojević, Ana i Miroljub Radojković (2016). Revizija teorije o čuvarima kapija: oživljavanje modela u informacionom društvu. U: Dejan Pralica i Norbert Šinković (ur.), *Digitalne medijske tehnologije i društveno-obrazovne promene* 5, 185–194. Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsek za medijske studije.
- 207) Milošević Đorđević, Jasna (2003). Jedan pokušaj klasifikacije teorijskih razmatranja nacionalnog identiteta. *Psihologija*, 36 (2), 125–140.
- 208) Milošević, Bojan (2006). *Medijska slika sportske javnosti*. Novi Sad: Media art service international.
- 209) Milošević, Bojan (2007). *Sport, mediji i društvo*. Novi Sad: TIMS - Fakultet za sport i menadžment u sportu; OLD Commerce.
- 210) Mocart sport (31. jul 2021). Nema medalje ni u miksu! Novak i Nina odustali od borbe za bronzu. *Mocart sport*. URL: <https://www.mozzartsport.com/tenis/vesti/nema-medalje-ni-u-miksu-novak-i-nina-odustali-od-borbe-za-bronzu/394562>. Posećeno: 28.11.2022.
- 211) Moloney, Gail & Iain Walker /eds./ (2007). *Social representations and identity: content, process, and power*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- 212) Mondo (27. jun 2021a). SRPSKA SNAJKA PROTIV SRBIJE U FINALU EUROBASKETA: Nosi naše prezime, udata za košarkaša, a Beograd je njen dom!. *Mondo*. URL: <https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1488160/Valeri-Vukosavljevic-igra-protiv-Srbije-u-finalu-Eurobasketa.html>. Posećeno: 18.11.2022.

- 213) Mondo (8. septembar 2021b). ZAŠTO SU SVI SRBI KLEKNULI PRED MEČ SA IRSKOM? Ceo stadion je aplaudirao, a druge su RAZAPELI jer su odbili!. *Mondo*. URL: <https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1527744/Fudbaleri-Srbije-klecali-protiv-rasizma-protiv-Irske.html>. Posećeno: 16.12.2022.
- 214) Moren, Edgar (1979). *Duh vremena, I*. Beograd: Beogradski izdavačko-grafički zavod.
- 215) Morley, David (2005). Media. In: Tony Bennett, Lawrence Grossberg & Meaghan Morris (eds.), *New keywords: a revised vocabulary of culture and society*, 211–214. Malden: Blackwell publishing.
- 216) Mrđen, Ivan (22. oktobar 2004). Sportski izveštaji u službi navijanja. *Mediacentar online*. URL: <https://www.media.ba/bs/novinarstvo-tehnikiforme-novinarstvo-tehnik-i-forme/sportski-izvestaji-u-sluzbi-navijanja>. Posećeno: 15.11.2020.
- 217) N. S. (15. januar 2020). Crnogorci objasnili zašto su igrali u zelenim dresovima protiv Srbije. *B92*. URL: https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2020&mm=01&dd=15&nav_id=1642228. Posećeno: 25.11.2022.
- 218) N. Z. L. (24. novembar 2020). Čovek zbog kog čitav svet kleči kad je firka – Već 1.363 dana ga klubovi bojkotuju, a on sada grmi: Spreman sam!. *Sportal*. URL: <https://sportal.blic.rs/nfl-2020/kolin-kopernik-objava-tviter-ne-moze-da-prondje-klub-protesti-rasna-neravnopravnost/2022042019380396112>. Posećeno: 24.07.2022.
- 219) Newman, Nic, Richard Fletcher, Anne Schulz, Simge Andi, Craig T. Robertson & Rasmus Kleis Nielsen (2021). *Reuters Institute digital news report 2021*. Oxford: Reuters institute for the study of journalism, University of Oxford. URL: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2021>. Posećeno: 14.04.2022.
- 220) Nielsen, Carolyn E. (2014). Coproduction or cohabitation: are anonymous online comments on newspaper websites shaping news content?. *New media & society*, 16 (3), 470–487.
- 221) Nikolić, Luka (16. jul 2022). Da Srbin nikada ne bude „Srbin”. *B92*. URL: https://www.b92.net/sport/teme/luka-nikolic.php?yyyy=2022&mm=07&nav_id=2185713. Posećeno: 22.12.2022.
- 222) Nikolić, Melina (2018). *Kritička analiza konfrontacionog diskursa*. Beograd: Alfa BK Univerzitet, Fakultet za strane jezike.
- 223) Ninković Slavnić, Danka (2011). Medijska reprezentacija grupnih identiteta. *CM: časopis za upravljanje komuniciranjem = communication management quarterly*, 6 (19), 15–37.
- 224) Ninković Slavnić, Danka (2016). Onlajn prostori za razgovor o vestima. U: Dejan Pralica i Norbert Šinković (ur.), *Digitalne medijske tehnologije i društveno-obrazovne promene 6*, 228–238. Novi Sad: Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu.
- 225) Nip, Joyce Y. M. (2006). Exploring the second phase of public journalism. *Journalism studies*, 7 (2), 212–236.
- 226) Nockleby, John T. (2000). Hate Speech. In: Leonard W. Levy & Kenneth L. Karst (eds.), *Encyclopedia of the American Constitution (second edition)*, 1277–1279. New York: Macmillan Library Reference USA.
- 227) Nojman, Iver B. (2009). *Značenje, materijalnost, moć: uvod u analizu diskursa*. Beograd: Centar za civilno-vojne odnose, Alexandria press.
- 228) Novaković, Nikola (16. jun 2021). Jokić potvrdio: Ne igra za reprezentaciju. *Sport klub*. URL: <https://sportklub.rs/kosarka/reprezentacija-kosarka/jokic-potvrdio-ne-igra-za-reprezentaciju>. Posećeno: 28.11.2022.

- 229) Nye, Joseph S. (2004). *Soft power: the means to success in world politics*. New York: Public affairs.
- 230) O'Donnell, Hugh (1994). Mapping the mythical: a geopolitics of national sporting stereotypes. *Discourse and society*, 5 (3), 345–380.
- 231) P. L. (28. jun 2021). „Ako razmišljate da li da igrate za reprezentaciju – VI STE BIZNISMEN!” Bivša košarkašica poslala moćnu poruku nakon što se Srbija popela na krov Evrope: Za njih reprezentacija nije interes. *Sportal*. URL: <https://sportal.blic.rs/kosarka/ako-razmisljate-da-li-da-igrate-za-reprezentaciju-vi-ste-biznismen-bivsa-kosarkasica-poslala-mocnu-poruku-nakon-sto-se-srbija-popela-na-krov-evrope-za-njih-reprezentacija-nije-interes/2022042012514738648>. Posećeno: 24.12.2022.
- 232) Parker, Ian (1992). *Discourse dynamics: critical analysis for social and individual psychology*. London: Routledge.
- 233) Pavlović, Aleksandar (28. oktobar 2022). Ko je Piksijev Japanac u stručnom štabu koji peva „Bože pravde”: Nekada napadač, a danas profesor univerziteta. *Danas*. URL: <https://www.danas.rs/sport/ko-je-piksijev-japanac-u-strucnom-stabu-koji-peva-boze-pravde-nekada-napadac-a-danas-profesor-univerziteta-video>. Posećeno: 14.12.2022.
- 234) Perloff, Richard M. (2014). *The dynamics of political communication: Media and politics in a digital age*. London: Routledge.
- 235) Pogačar, Martin (2018). *Arheologije medija, mikro-arhivi i pripovedanje: osadašnjavanje prošlosti*. Sremski Karlovci, Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
- 236) Poster, Mark (2006). Postmodern virtualities. In: Meenakshi Gigi Durham & Douglas M. Kellner (eds.), *Media and cultural studies: keywords (revised edition)*, 533–548. Malden: Blackwell publishing.
- 237) Potter, Džejms (2011). *Medijska pismenost*. Beograd: Clio.
- 238) Potter, Jonathan & Margaret Wetherell (1995). Discourse analysis. In: Jonathan A. Smith, Rom Harre & Luk Van Langenhove (eds.), *Rethinking methods in psychology*. London: SAGE publications.
- 239) Pralica, Dejan i Smiljana Milinkov (2013). Slika žene u sportu u medijima u Vojvodini. U: Marija Srdić (ur.), *Izveštavanje o sportu: uvođenje rodne dimenzije*, 47–52. Kikinda: Centar za podršku ženama.
- 240) Prensky, Marc (2001). *Digital natives, digital immigrants*. URL: <http://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20-%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>.
- 241) Prlina, Dejan (13. februar 2020). Posrbljavanje – Lista stranaca Zvezde i Partizana koji su dobili srpski pasoš. *MaxBet sport*. URL: <https://www.maxbetsport.rs/posrbljavanje-lista-stranaca-zvezde-i-partizana-koji-su-dobili-srpski-pasos-189817>. Posećeno: 22.12.2022.
- 242) Prošić, Slobodan (2016). *Kartografija nestajanja – diseminacija granica i misao postglobalizma*. Novi Sad: Mediterran publishing.
- 243) Pušić, Ljubinko (2017). Kroz grad u potrazi za strancem. U: Dušan Marinković i Dušan Ristić (prir.), *Stranac u humanističkom nasleđu*, 202–249. Novi Sad: Mediterran publishing.
- 244) Radibratović, Emilija (2020). *Rodna dihotomija u diskursu onlajn medija (doktorska disertacija)*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu. URL: <https://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/handle/123456789/18013/Disertacija.pdf>. Posećeno: 24.07.2022.

- 245) Radivojević, Aleksandra (5. decembar 2021). Preminuo Stevan Jelovac. *Sport klub*. URL: <https://sportklub.rs/kosarka/kosarka-ostalo/preminuo-stevan-jelovac>. Posećeno: 12.12.2022.
- 246) Radojković, Miroljub (2017). Digitalni mediji u Srbiji: koristi i opasnosti. *Politeia: naučni časopis Fakulteta političkih nauka u Banjoj Luci za društvena pitanja*, 7 (13), 15–27.
- 247) Radojković, Miroljub i Branimir Stojković (2004). *Informaciono komunikacioni sistemi*. Beograd: Clio.
- 248) Radojković, Miroljub i Mirko Miletić (2008). *Komuniciranje, mediji i društvo*. Beograd: Učiteljski fakultet.
- 249) Reich, Zvi (2011). User comments: the transformation of participatory space. In: Jane B. Singer, Alfred Hermida, David Domingo, Ari Heinonen, Steve Paulussen, Thorsten Quandt, Zvi Reich, and Marina Vujnovic (eds.), *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, 96–117. Chichester: Wiley–Blackwell.
- 250) Reissigl, Martin & Ruth Wodak (2008). *The discourse-historical approach (DHA)*. URL: https://www.researchgate.net/publication/251636976_The_Discourse-Historical_Approach_DHA. Posećeno: 02.04.2021.
- 251) Riordan, James (1977). *Sport in Soviet society: development of sport and physical education in Russia and The USSR*. Cambridge: Cambridge university press.
- 252) Ristić, Dušan (2018). *Granice diskursa*. Novi Sad: Mediterran publishing.
- 253) Ristić, Dušan i Dušan Marinković (2017). Geopistemologija drugog. U: Dušan Marinković i Dušan Ristić (prir.), *Stranac u humanističkom nasleđu*, 355–380. Novi Sad: Mediterran publishing.
- 254) Robertson, Adi & Jay Peters (2021, October 4). What is the metaverse, and do I have to care?. *The Verge*. URL: <https://www.theverge.com/22701104/metaverse-explained-fortnite-roblox-facebook-horizon>. Posećeno: 13.08.2022.
- 255) Robertson, Roland (1990). After nostalgia? Wilful nostalgia and the phases of globalization. In: Bryan S. Turner (ed.), *Theories of modernity and postmodernity*, 45–61. London: SAGE publications.
- 256) Robertson, Roland (1991). Social theory, cultural relativity and the problem of globality. In: Anthony D. King (ed.), *Culture, globalization and the world-system: contemporary conditions for the representation of identity*, 69–90. Basingstoke: Palgrave.
- 257) Robertson, Roland (1992). *Globalization: social theory and global culture*. London: SAGE publications.
- 258) Robins, Kevin (2005). Other. In: Tony Bennett, Lawrence Grossberg & Meaghan Morris (eds.), *New keywords: a revised vocabulary of culture and society*, 249–251. Malden: Blackwell publishing.
- 259) Rodriguez-Diaz, Alvaro, Joel Rookwood & Ekain Rojo-Labaien (2020). Interpreting sport and transition in post-socialist and post-Soviet Europe: states, nations and markets. In: Ekain Rojo-Labaien, Alvaro Rodríguez-Díaz & Joel Rookwood (eds.), *Sport, statehood and transition in Europe: comparative perspectives from post-Soviet and post-Socialist societies*, 1–8. London: Routledge.
- 260) Rothenbuhler, Eric W. (1989) Values and symbols in orientations to the Olympics. *Critical studies in mass communication*, 6 (2), 138–157.
- 261) Rowe, David (2004). *Sport, culture and the media: The unruly trinity*. Maidenhead: Open university press.

- 262) Rubin, Alan M. (2009). Uses-and-gratifications perspective on media effects. In: Jennings Bryant & Mary Beth Oliver (eds.), *Media effects: advances in theory and research (third edition)*, 165–184. London: Routledge.
- 263) Ruiz Ruiz, Jorge (2009). Sociological discourse analysis: methods and logic. *Forum: qualitative sozialforschung / Forum: qualitative social research*, 10 (2).
- 264) Rushdie, Salman (1992). *Imaginary homelands, essays and criticisms 1981–1991*. London: Granta books.
- 265) Sanchez, Robert (2022, March 3). “I am Lia”: the trans swimmer dividing america tells her story. *Sports illustrated*. URL: <https://www.si.com/college/2022/03/03/lia-thomas-penn-swimmer-transgender-woman-daily-cover>. Posećeno: 24.07.2022.
- 266) Sandvoss, Cornel (2003). *A game of two halves: football, television and globalization*. London: Routledge.
- 267) Santana, Arthur D. (2014). Virtuous or vitriolic: the effect of anonymity on civility in online newspaper reader comment boards. *Journalism practice*, 8 (1), 18–33.
- 268) Savet za štampu (2015). *Kodeks novinara Srbije: uputstva i smernice (četvrto izdanje)*. URL: https://savetzastampu.rs/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks_novinara_Srbije.pdf. Posećeno: 11.02.2022.
- 269) Savet za štampu (2018). *Analiza primene smernica za primenu kodeksa novinara Srbije u onlajn okruženju u 70 medija; Priručnik za prilagođavanje pravila potrebama onlajn medija*. URL: <https://savetzastampu.rs/wp-content/uploads/2020/11/szs-analiza-primene-smernica-prirucnik-1.pdf>. Posećeno: 12.02.2022.
- 270) Savet za štampu (2020). *Leksikon medijske pismenosti*. URL: <https://savetzastampu.rs/lat/wp-content/uploads/2020/12/3-LEKSIKON-MEDIJSKE-PISMENOSTI.pdf>. Posećeno: 09.08.2022.
- 271) Savet za štampu (2021). *Smernice za primenu Kodeksa novinara Srbije u onlajn okruženju 2.0*. URL: <https://savetzastampu.rs/wp-content/uploads/2020/11/SMERNICE-PDF-PR.pdf>. Posećeno: 11.02.2022.
- 272) Savin, Andrej (2022). *Digitalna prav(d)a: pravno uređenje interneta u Evropskoj uniji*. Beograd: Clio.
- 273) Schlesinger, Philip (1991). *Media, state and nation: political violence and collective identities*. London: SAGE publications.
- 274) Scott-Smith, Giles and Hans Krabbendam /eds./ (2003). *The Cultural Cold War in Western Europe 1945–1960*. London: Frank Cass.
- 275) Semino, Elena (2008). *Metaphor in discourse*. Cambridge: Cambridge university press.
- 276) Serl, Džon (1991). *Govorni činovi*. Beograd: Nolit.
- 277) Sherrard, Carol (1993). *Gender and aesthetic response: sports reporting*. Paper presented at conference of British psychological society, London, december 1993.
- 278) Shoemaker, Pamela J., Martin Eichholz, Eunyi Kim & Brenda Wrigley (2001). Individual and routine forces in gatekeeping. *Journalism & mass communication quarterly*, 78 (2), 233–246.
- 279) Shoemaker, Pamela J., Tim P. Vos & Stephen D. Reese (2008). Journalists as gatekeepers. In: Karin Wahl-Jorgensen and Thomas Hanitzsch (eds.), *Handbook of journalism studies*, 73–87. London: Routledge.

- 280) Silaški, Nadežda (2009). *Valjak gazi punom parom – metafora i metonimija u naslovima u sportskoj štampi*. URL: https://www.researchgate.net/publication/271705814_Silaski_N_2009_Valjak_gazi_punom_p_aron_-_metafora_i_metonimija_u_naslovima_u_sportskoj_stampi. Posećeno: 15.08.2022.
- 281) Silaški, Nadežda, Tatjana Đurović i Biljana Radić-Bojanić (2009). *Javni diskurs Srbije: kognitivističko-kritička studija*. Beograd: Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu.
- 282) Simić, Dragan, Dragan Živojinović i Nikola Kosović /prir./ (2013). *Meka moć država*. Beograd: Udruženje za studije SAD u Srbiji – Centar za društvena istraživanja.
- 283) Simonović, Ljubodrag (2007). *Olimpijska podvala „Božanskog barona” Pjera de Kubertena (četvrto dopunjeno i popravljeno autorsko izdanje)*. Beograd: Lj. Simonović.
- 284) Skempler, Grejam (2007). *Sport i društvo: istorija, moć i kultura*. Beograd: Clio.
- 285) Smit, Antoni D. (1998). *Nacionalni identitet*. Beograd: Biblioteka XX vek.
- 286) Sparks, Colin (2000). Introduction: the panic over tabloid news. In: Colin Sparks & John Tulloch (eds.), *Tabloid tales: global debates over media standards*, 1–40. Lanham: Rowman & Littlefield.
- 287) Sportski žurnal (24. april 2022). Pozlatili Srbiju – Legionari za visoke domete. *Sportski žurnal*. URL: <https://www.zurnal.rs/sr/clanak/129318/miks/borilacki-sportovi/pozlatili-srbiju-legionari-za-visoke-domete>. Posećeno: 22.12.2022.
- 288) Stanojević, Dobrivoje & Lidija Mirkov (2021). The style of Serbian media (2010–2020) – The language of the crisis. *Media linguistics*, 8 (4), 461–471. DOI: 10.21638/spbu22.2021.410. URL: <https://medialing.ru/the-style-of-serbian-media-2010-2020-the-language-of-the-crisis>. Posećeno: 16.05.2023.
- 289) Stanojević, Dobrivoje (2004). *Mediji i načela dijaloga*. Pančevo: Mali Nemo.
- 290) Stanojević, Dobrivoje (2007). Jezička agresivnost i masovni mediji. *CM: časopis za upravljanje komuniciranjem = communication management quarterly*, 2 (2), 85–94.
- 291) Stanojević, Dobrivoje (2009). *Medijska eristika i javni diskurs*. Beograd: Serbika.
- 292) Stanojević, Dobrivoje (2011). Javni diskurs i savremeno novinarstvo. *Kultura: časopis za teoriju i sociologiju kulture i kulturnu politiku*, 132, 157–167. URL: https://www.casopiskultura.rs/wp-content/uploads/2021/publikacije/132_10.pdf.
- 293) Stanojević, Dobrivoje (2013). Javni diskurs i savremena politička komunikacija. *Godišnjak Fakulteta političkih nauka*, 7 (10), 99–110.
- 294) Stojković, Branimir (2009). Grad kao okvir zavičajnog identiteta. *Kultura: časopis za teoriju i sociologiju kulture i kulturnu politiku*, 122/123, 41–53.
- 295) Stojković, Nikola (11. septembar 2022). Noćna mora usred Berlina: Jokić igrao sam, italijanski streljački vod izbacio Srbiju sa Evrobasketa. *Mocart sport*. URL: <https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/nocna-mora-usred-berlina-jokic-igrao-sam-italijanski-streljacki-vod-izbacio-srbiju-sa-evrobasketa/430461>. Posećeno: 28.11.2022.
- 296) Stojnov, Dušan (2001). Predgovor. U: Vivijen Ber, *Uvod u socijalni konstrukcionizam*, 7–25. Beograd: Zepter book world.
- 297) Sugden, John & Alan Tomlinson /eds./ (1994). *Hosts and champions: soccer cultures, national identities and the USA world cup*. Aldershot: Arena.

- 298) T. P. (9. februar 2019). „Ipak je on četnik’ – Splićani snimali, ali i pomogli Kralju”. *B92*. URL: https://www.b92.net/sport/vaterpolo/vesti.php?yyyy=2019&mm=02&dd=09&nav_id=1503758. Posećeno: 25.11.2022.
- 299) Tanjug (18. jun 2021). Šta predviđa Rezolucija o Srebrenici koju je usvojila Skupština Crne Gore?. *B92*. URL: https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2021&mm=06&dd=18&nav_category=167&nav_id=1877112. Posećeno: 22.12.2022.
- 300) Thurlow, Crispin (2015). Multimodality, materiality and everyday textualities: the sensuous stuff of status. In: Gabriele Rippl (ed.), *Handbook of intermediality*, 619–636. Berlin: Walter de Gruyter.
- 301) Tjurou, Džozef (2012). *Mediji danas: Uvod u masovne komunikacije, knjiga 1*. Beograd: Clio.
- 302) Tjurou, Džozef (2013). *Mediji danas: Uvod u masovne komunikacije, knjiga 2*. Beograd: Clio.
- 303) Todorov, Cvetan (1994). *Mi i drugi: Francuska misao o ljudskoj raznolikosti*. Beograd: Biblioteka XX vek.
- 304) Todorović, Aleksandar Luj (2017). *Diskurs novih tehnologija*. Beograd: Clio.
- 305) Toepfl, Florian & Eunike Piwoni (2015). Public spheres in interaction: comment sections of news websites as counterpublic spaces. *Journal of communication*, 65 (3), 465–488.
- 306) Toffler, Alvin (1975). *Šok budućnosti*. Rijeka: Otokar Keršovani.
- 307) Tomić, Jelena (2014). Analiza internet diskursa. U: Slavica Perović (ur.), *Analiza diskursa: teorije i metode*, 199–212. Podgorica: Institut za strane jezike.
- 308) Tompson, Kenet (2003). *Moralna panika*. Beograd: Clio.
- 309) Udruženje novinara Srbije (19. novembar 2020a). U Srbiji registrovano 2.508 medija. *Udruženje novinara Srbije*. URL: <https://www.uns.org.rs/sr/desk/UNS-news/107199/u-srbiji-registrovano-2508-medija.html>. Posećeno: 11.02.2022.
- 310) Udruženje novinara Srbije (2021). *Pod pritiskom: istraživanje o medijskim slobodama, pritiscima i napadima na novinare i medije (Srbija, region)*. URL: <https://www.uns.org.rs/sw4i/download/files/article/Pod%20pritiskom%20-Istrazivanje%20o%20medijskim%20slobodama%20i%20pritiscima%20na%20novinare%20i%20medije.docx?id=588>. Posećeno: 13.02.2022.
- 311) Udruženje novinara Srbije (29. jul 2020b). Ukupni prihodi medija od marketinga u 2019. bili 210 miliona evra. *Udruženje novinara Srbije*. URL: <https://uns.org.rs/sr/desk/UNS-news/101906/ukupni-prihodi-medija-od-marketinga-u-2019-bili-210-miliona-evra.html>. Posećeno: 11.02.2022.
- 312) USA today (2019, November 16). Colin Kaepernick’s private NFL workout, Prince Andrew’s interview: 5 things to know this weekend. *USA today*. <https://www.usatoday.com/story/news/2019/11/16/colin-kaepernick-nfl-workout-prince-andrew-interview-leonid-meteor-shower/4189555002>. Posećeno: 24.07.2022.
- 313) Vajdijanatan, Siva (2018). *Antidruštvene mreže: kako nas Fejsbuk razdvaja i urušava demokratiju*. Beograd: Clio.
- 314) Valić Nedeljković, Dubravka i Dejan Pralica (2020). *O novinarstvu i novinarima (drugo izmenjeno i dopunjeno izdanje)*. Novi Sad: Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu.
- 315) Valić Nedeljković, Dubravka i Jelena Kleut (2012). *Predstavljanje siromaštva u tradicionalnim i novim medijima*. Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsek za medijske studije.

- 316) Valić Nedeljković, Dubravka i Jelena Kleut (2013). Teorijsko-metodološki okvir istraživanja. U: Dubravka Valić Nedeljković i Jelena Kleut, *Evropa, ovde i tamo: analiza diskursa o evropeizaciji u medijima zapadnog Balkana*, 61–72. Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsek za medijske studije.
- 317) Van Dijk, Teun A. (1988a). *News analysis: case studies of international news in the press*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum associates.
- 318) Van Dijk, Teun A. (1988b). *News as discourse*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum associates.
- 319) Van Dijk, Teun A. (2015). Critical discourse analysis. In: Deborah Tannen, Heidi E. Hamilton & Deborah Schiffrin, *The handbook of discourse analysis (second edition)*, 466–485. Chichester: Wiley–Blackwell.
- 320) Van Dijk, Teun A. /ed./ (1997). *Discourse as structure and process (Discourse studies: a multidisciplinary introduction, volume 1)*. London: SAGE publications.
- 321) Van Leeuwen, Theo (2005). *Introducing social semiotics*. London: Routledge.
- 322) Vasilj, Miroslav (2014). *Sportsko novinarstvo*. Zagreb/Sarajevo/Mostar: Synopsis.
- 323) Ven, Pol (2014). *Fuko: kao mislilac i kao čovek*. Novi Sad: Mediterran publishing.
- 324) Vilig, Karla (2016). *Kvalitativna istraživanja u psihologiji*. Beograd: Clio.
- 325) Virilio, Paul (1991). *The lost dimension*. New York: Semiotext(e).
- 326) Višnjčić, Jelena (2016). *Rodna analiza teksta u online štampanim medijima u Srbiji (doktorska disertacija)*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Asocijacija centara za interdisciplinarnu i multidisciplinarnu studije i istraživanja – ACIMSI centar za rodne studije.
- 327) Vojinović, Milica, Kadidža Šarif i Gur Megido (24. mart 2023). Pozadina „Afere Mauricijus”: Izraelski eksperti za dezinformacije i lažni računi. *KRIK – Mreža za istraživanje kriminala i korupcije*. URL: <https://www.krik.rs/pozadina-afere-maricijus-izraelski-eksperti-za-dezinformacije-i-lazni-racuni>. Posećeno: 15.04.2023.
- 328) Vukadinović, Maja (2013). *Zvezde supermarket kulture: medijska slava u potrošačkom društvu*. Beograd: Clio.
- 329) Vuković, Milica (2014). Kritička analiza diskursa. U: Slavica Perović (ur.), *Analiza diskursa: teorije i metode*, 97–114. Podgorica: Institut za strane jezike.
- 330) Weber, Patrick (2014). Discussions in the comments section: factors influencing participation and interactivity in online newspapers’ reader comments. *New media & society*, 16 (6), 941–957.
- 331) Wijman, Tom (2021, December 22). The Games Market and Beyond in 2021: The Year in Numbers. *Newzoo*. URL: <https://newzoo.com/insights/articles/the-games-market-in-2021-the-year-in-numbers-esports-cloud-gaming>. Posećeno: 15.08.2022.
- 332) Wodak, Ruth & Michael Meyer (2009). Critical discourse analysis: history, agenda, theory and methodology. In: Ruth Wodak & Michael Meyer (eds.), *Methods for critical discourse analysis*. London: SAGE publications.
- 333) Wodak, Ruth (2001). The discourse-historical approach. In: Ruth Wodak & Michael Meyer (eds.), *Methods of critical discourse analysis*, 63–94. London: SAGE publications.
- 334) Wodak, Ruth (2002). Aspects of Critical Discourse Analysis. In: *Zeitschrift für Angewandte Linguistik*, 36, 5–31.
- 335) Wodak, Ruth, Rudolf de Cillia, Martin Reisigl & Karin Liebhart (2009). *The discursive construction of national identity (second edition)*. Edinburgh: Edinburgh university press.

- 336) Woodward, Kathryn /ed./ (2002). *Identity and difference*. London: SAGE publications.
- 337) Zinken, Jörg (2003). Ideological imagination: intertextual and correlational metaphors in political discourse. *Discourse and society*, 14 (4), 507–523.
- 338) Zubof, Šošana (2020). *Doba nadzornog kapitalizma: borba za budućnost čoveka na novom rubu moći*. Beograd: Clio.
- 339) Životić, Radomir (1993). *Novinarski žanrovi – štampa, radio, televizija*. Beograd: Institut za novinarstvo.

Списак графикана

ГРАФИКОН 1: Златне медаље изабраних националних спортских тимова Југославије, Србије и Црне Горе и Србије на најзначајнијим међународним такмичењима до 2021. године	29
ГРАФИКОН 2: Издвојени сегменти активности путем интернета у приватне сврхе, по годинама старости испитаника, у истраживању „Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији” Републичког завода за статистику за 2021. годину (у процентима).....	50
ГРАФИКОН 3: Издвојени сегменти активности путем интернета у приватне сврхе, по полу испитаника, у истраживању „Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији” Републичког завода за статистику за 2021. годину (у процентима).....	50
ГРАФИКОН 4: Издвојени сегменти активности путем интернета у приватне сврхе, по образовању испитаника, у истраживању „Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији” Републичког завода за статистику за 2021. годину (у процентима).....	51
ГРАФИКОН 5: Издвојени сегменти активности путем интернета у приватне сврхе, по радном статусу испитаника, у истраживању „Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији” Републичког завода за статистику за 2021. годину (у процентима).....	51
ГРАФИКОН 6: Удео посета веб порталима у Србији по уређајима са којих се приступа у периоду од почетка јануара 2019. до краја децембра 2021. године (у оквиру мерења и по подацима Gemius Audience, у процентима).....	52
ГРАФИКОН 7: Удео прегледаних страница веб портала у Србији по уређајима са којих се приступа у периоду од почетка јануара 2019. до краја децембра 2021. године (у оквиру мерења и по подацима Gemius Audience, у процентима).....	52
ГРАФИКОН 8: Удео времена проведеног на веб порталима у Србији по уређајима са којих се приступа у периоду од почетка јануара 2019. до краја децембра 2021. године (у оквиру мерења и по подацима Gemius Audience, у процентима).....	53
ГРАФИКОН 9: Најважније врсте вести међу испитаницима у истраживању „Информисање у дигиталном окружењу у Србији” Центра за медијска истраживања Факултета политичких наука Универзитета у Београду 2020. године (у процентима, дозвољено до пет одговора)....	56
ГРАФИКОН 10: Врсте партиципације (везано за дељење и коментарисање вести) међу испитаницима у истраживању „Информисање у дигиталном окружењу у Србији” Центра за медијска истраживања Факултета политичких наука Универзитета у Београду 2020. године (у процентима, дозвољено је било означити више активности)	56
ГРАФИКОН 11: Топ пет медијских тема у Србији у 2021. години у истраживању „Грађани и медији: извештај из истраживања јавног мњења” (у процентима)	57

ГРАФИКОН 12: Преглед (по месту на листи) десет најпосећенијих информативних веб портала по броју стварних корисника (real users) по месецима у периоду од јануара 2019. до децембра 2021. године (у оквиру мерења и по подацима Gemius Audience).....	69
ГРАФИКОН 13: Процент медијске покривености утакмица десет националних спортских тимова Србије појединачно у квалификацијама или на завршним турнирима Олимпијских игара, европских и светских првенстава у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године на анализираним информативним веб порталима укупно.....	87
ГРАФИКОН 14: Процент медијске покривености утакмица десет националних спортских тимова Србије укупно у квалификацијама или на завршним турнирима Олимпијских игара, светских и европских првенстава у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године на анализираним информативним веб порталима појединачно.....	87
ГРАФИКОН 15: Просечан број коментара на траженим новинарским садржајима везаним за утакмице националних спортских тимова Србије у квалификацијама или на завршним турнирима Олимпијских игара, светских и европских првенстава у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године на анализираним информативним веб порталима (рачунајући једино новинарске садржаје на којима су дозвољени коментари).....	89
ГРАФИКОН 16: Удео коментара на анализираним информативним веб порталима појединачно у укупном броју коментара на траженим новинарским садржајима везаним за утакмице националних спортских тимова Србије у квалификацијама или на завршним турнирима Олимпијских игара, светских и европских првенстава у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године (у процентима).....	89
ГРАФИКОН 17: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – победа, реми, па две победе у групи).....	91
ГРАФИКОН 18: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – победа, реми, па две победе у групи).....	91
ГРАФИКОН 19: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног рукометног тима Србије на Европском првенству 2022. године (хронолошки – победа, па два пораза у групи).....	93
ГРАФИКОН 20: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног рукометног тима Србије на Европском првенству 2022. године (хронолошки – победа, па два пораза у групи).....	93
ГРАФИКОН 21: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Олимпијске игре 2021. године (хронолошки – два пораза, па победа у групи).....	95
ГРАФИКОН 22: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Олимпијске игре 2021. године (хронолошки – два пораза, па победа у групи).....	95
ГРАФИКОН 23: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног	

рукометног тима Србије у баражу за Светско првенство 2021. године (хронолошки – две победе).....	96
ГРАФИКОН 24: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног рукометног тима Србије у баражу за Светско првенство 2021. године (хронолошки – две победе)	96
ГРАФИКОН 25: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног рукометног тима Србије на Светском првенству 2021. године (хронолошки – победа, па два пораза у првој групи и победа, пораз, па победа у другој групи)	98
ГРАФИКОН 26: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног рукометног тима Србије на Светском првенству 2021. године (хронолошки – победа, па два пораза у првој групи и победа, пораз, па победа у другој групи)	98
ГРАФИКОН 27: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – победа, па пораз у групи).....	99
ГРАФИКОН 28: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног рукометног тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – победа, па пораз у групи).....	99
ГРАФИКОН 29: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмицу женског националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2021. године (победа у групи).....	100
ГРАФИКОН 30: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног кошаркашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – три победе у групи, затим победе у четвртфиналу, полуфиналу и финалу)	102
ГРАФИКОН 31: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног кошаркашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – три победе у групи, затим победе у четвртфиналу, полуфиналу и финалу) .	102
ГРАФИКОН 32: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног кошаркашког тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – победа, пораз, па победа у групи, затим победа у четвртфиналу и порази у полуфиналу и у утакмици за бронзану медаљу)	103
ГРАФИКОН 33: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног кошаркашког тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – победа, пораз, па победа у групи, затим победа у четвртфиналу и порази у полуфиналу и у утакмици за бронзану медаљу).....	103
ГРАФИКОН 34: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмицу	

женског националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2023. године (победа у групи).....	104
ГРАФИКОН 35: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2022. године (хронолошки – три победе у групи)	105
ГРАФИКОН 36: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2022. године (хронолошки – три победе у групи)	105
ГРАФИКОН 37: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Олимпијске игре 2021. године (хронолошки – две победе у групи, победа у полуфиналу и пораз у финалу)	108
ГРАФИКОН 38: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Олимпијске игре 2021. године (хронолошки – две победе у групи, победа у полуфиналу и пораз у финалу).....	108
ГРАФИКОН 39: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – две победе у групи)	109
ГРАФИКОН 40: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – две победе у групи).....	109
ГРАФИКОН 41: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2023. године (хронолошки – победа, пораз, па две победе у групи)	110
ГРАФИКОН 42: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног кошаркашког тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2023. године (хронолошки – победа, пораз, па две победе у групи)	110
ГРАФИКОН 43: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног фудбалског тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2022. године (хронолошки – победа, реми, па две победе, реми и три победе)	112
ГРАФИКОН 44: Број селектованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног фудбалског тима у квалификацијама за Светско првенство 2022. године (хронолошки – победа, реми, па две победе, реми и три победе).....	112
ГРАФИКОН 45: Број селектованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног фудбалског тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2023. године (хронолошки – два пораз, па четири победе у групи)	113

ГРАФИКОН 46: Број селекованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног фудбалског тима Србије у квалификацијама за Светско првенство 2023. године (хронолошки – два пораза, па четири победе у групи).....	114
ГРАФИКОН 47: Број селекованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног одбојкашког тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – три победе, пораз, па победа у групи, затим победа у четвртфиналу, пораз у полуфиналу и победа у утакмици за бронзану медаљу).....	116
ГРАФИКОН 48: Број селекованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног одбојкашког тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – три победе, пораз, па победа у групи, затим победа у четвртфиналу, пораз у полуфиналу и победа у утакмици за бронзану медаљу)	116
ГРАФИКОН 49: Број селекованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног одбојкашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – пет победа у групи, затим победе у осмини финала, у четвртфиналу и у полуфиналу и пораз у финалу) 117	
ГРАФИКОН 50: Број селекованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног одбојкашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – пет победа у групи, затим победе у осмини финала, у четвртфиналу и у полуфиналу и пораз у финалу)	117
ГРАФИКОН 51: Број селекованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног одбојкашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – две победе, пораз, па две победе у групи, победе у осмини финала и у четвртфиналу, порази у полуфиналу и у утакмици за бронзану медаљу).....	119
ГРАФИКОН 52: Број селекованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног одбојкашког тима Србије на Европском првенству 2021. године (хронолошки – две победе, пораз, па две победе у групи, победе у осмини финала и у четвртфиналу, порази у полуфиналу и у утакмици за бронзану медаљу)	119
ГРАФИКОН 53: Број селекованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици мушког националног ватерполо тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – пораз, две победе, па по пораз и победа у групи, затим победе у четвртфиналу, у полуфиналу и у финалу).....	121
ГРАФИКОН 54: Број селекованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице мушког националног ватерполо тима Србије на Олимпијским играма 2021. године (хронолошки – пораз, две победе, па по пораз и победа у групи, затим победе у четвртфиналу, у полуфиналу и у финалу).....	121
ГРАФИКОН 55: Број селекованих коментара корисника на свим издвојеним новинарским садржајима са анализираних информативних веб портала по утакмици женског националног ватерполо тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – пораз, па три победе у групи)	122

ГРАФИКОН 56: Број селекованих коментара корисника по појединачном издвојеном новинарском садржају са анализираних информативних веб портала везаном за утакмице женског националног ватерполо тима Србије у квалификацијама за Европско првенство 2022. године (хронолошки – пораз, па три победе у групи).....	122
ГРАФИКОН 57: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Француска – Србија (Б92, 17. јануар 2022. године, рукомет – мушкарци, Европско првенство).....	130
ГРАФИКОН 58: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Мађарска – Србија (Б92, 20. март 2021. године, рукомет – жене, квалификације за ОИ).....	130
ГРАФИКОН 59: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Француска – Србија (Б92, 27. јун 2021. године, кошарка – жене, Европско првенство).....	131
ГРАФИКОН 60: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Србија – Италија (Б92, 4. јул 2021. године, кошарка – мушкарци, квалификације за ОИ).....	131
ГРАФИКОН 61: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Португал – Србија (Б92, 14. новембар 2021. године, фудбал – мушкарци, квалификације за СП).....	132
ГРАФИКОН 62: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Немачка – Србија (Б92, 21. септембар 2021. године, фудбал – жене, квалификације за СП).....	132
ГРАФИКОН 63: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Србија – Турска (Б92, 3. септембар 2021. године, одбојка – жене, Европско првенство).....	133
ГРАФИКОН 64: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Италија – Србија (Б92, 18. септембар 2021. године, одбојка – мушкарци, Европско првенство).....	133
ГРАФИКОН 65: Број коментара по минути у одређеним временским интервалима у партиципативном новинарском тексту повезаном са утакмицом Грчка – Србија (Б92, 8. август 2021. године, ватерполо – мушкарци, Олимпијске игре).....	134

Списак слика

СЛИКА 1: Мапа гостовања националних спортских тимова Србије (код ривала и на неутралном терену) у утакмицама квалификација или завршних турнира европских и светских првенстава, као и Олимпијских игара у једном или више посматраних спортова у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године.....	82
СЛИКА 2: Мапа противника националних спортских тимова Србије у утакмицама квалификација или на завршним турнирима европских и светских првенстава, као и Олимпијских игара у једном или више посматраних спортова у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године.....	83
СЛИКА 3: Примери заглавља селекованих општих и специјализованих информативних веб портала током анализираних периода.....	128

Списак табела

ТАБЕЛА 1: Преглед утакмица националних спортских тимова Србије у квалификацијама или на завршним турнирима европских и светских првенстава, као и Олимпијских игара у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године (1–2)	84
ТАБЕЛА 2: Преглед утакмица националних спортских тимова Србије у квалификацијама или на завршним турнирима европских и светских првенстава, као и Олимпијских игара у периоду јануар 2021. – фебруар 2022. године (2–2)	85
ТАБЕЛА 3: Новинарски садржаји са највећим бројем коментара за сваки од десет националних спортских тимова, по траженим критеријумима, укупно и појединачно по анализираним информативним веб порталима (1–2)	125
ТАБЕЛА 4: Новинарски садржаји са највећим бројем коментара за сваки од десет националних спортских тимова, по траженим критеријумима, укупно и појединачно по анализираним информативним веб порталима (2–2)	126

Списак линкова званичних страница домаћих, европских и светских организација селектованих екипних спортова, међународног и домаћег олимпијског комитета и сродних база података, као и новинарских удружења¹⁶⁹

Рукомет – <https://rss.org.rs>, <https://www.eurohandball.com> и <https://www.ihf.info>

Кошарка – <https://kss.rs>, <https://www.fiba.basketball/europe> и <https://www.fiba.basketball>

Фудбал – <https://fss.rs>, <https://www.uefa.com> и <https://www.fifa.com>

Одбојка – <https://www.ossrb.org>, <https://www.cev.eu> и <https://www.fivb.com>

Ватерполо – <https://www.waterpoloserbia.org>, <http://www.len.eu> и <https://www.fina.org>

Међународни олимпијски комитет – <https://olympics.com>

Олимпијски комитет Србије – <https://oks.org.rs>

Олимпијске игре (летње и зимске): базе резултата и учесника – <https://web.archive.org/web/20190201101446/https://www.sports-reference.com/olympics> и <https://www.olympedia.org>

Олимпијске игре (летње и зимске): званичне књиге резултата – <https://library.olympics.com> и <https://digital.la84.org/digital/collection/p17103coll8>

Олимпијске игре (летње и зимске): базе резултата домаћих спортиста – <https://web.archive.org/web/20190104104140/http://www.oks.org.rs/takmicenja/olimpijske-igre> и <https://olimpijskimuzej.rs>

Новинарска удружења: Удружење новинара Србије – <http://uns.org.rs>; Независно удружење новинара Србије – <https://nuns.rs>; Удружење спортских новинара Србије – <https://www.usns.rs>; The International Sports Press Association (L'association internationale de la presse sportive) – <https://www.aipsmedia.com>

¹⁶⁹ Све странице су биле активне 8. августа 2022. године.

Списак линкова ка издвојеним новинарским садржајима са припадајућим коментарима или линковима ка коментарима

(blic.rs, kurir.rs, telegraf.rs, mondo.rs, nova.rs, b92.net, mozzartsport.com и sportklub.rs)

Рукомет – Мушки национални тим Србије – Квалификације за Европско првенство у Мађарској и Словачкој 2022. године¹⁷⁰

Србија – Француска, 5. јануар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/rukomet-srbija-francuska-podvig-pobeda-kvalifikacije-evropsko-prvenstvo/8v8xvjx>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3599069/kakav-pocetak-rukometasa-srbija-srusila-olimpijskog-vicesampiona-francusku>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3285274-rukomet-kvalifikacije-za-ep-srbija-francuska>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1419758/srbija-francuska-rukomet-uzivo-live-stream-prenos-rts-kvalifikacije-evropsko-prvenstvo-rezultat.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/kakav-podvig-srbije-srusila-francusku>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=01&dd=05&nav_id=1791148

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/neka-nova-srbija-desetkovani-orlovi-slavili-protiv-mocnih-francuza-na-debiju-selektora-erone/375241>

<https://sportklub.rs/rukomet/vesti-rukomet/sjajan-start-srbija-pobedila-olimpijskog-vicesampiona>

Француска – Србија, 9. јануар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/francuska-srbija-rukomet-uzivo-prenost-tv-live-stream-izvestaj/1lk6n0d>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3601317/rukomet-se-vratio-u-srbiju-rukometasi-srbije-remizirali-sa-najtrofejnijom-reprezentacijom-u-ovom-sportu>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3286655-francuska-srbija-rukomet-kvalifikacije-za-evropsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1421404/francuska-srbija-rukomet-kvalifikacije-evropsko-prvenstvo-toni-djeronu-uzivo-prenos.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/cudesna-srbija-ispustila-francusku>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=01&dd=09&nav_id=1793054

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/srbija-igra-atomski-rukomet-herojski-remi-protiv-trikolora-u-kreteju-video/375562>

<https://sportklub.rs/rukomet/vesti-rukomet/sjajna-srbija-ispustila-francusku>

¹⁷⁰ Све странице су биле активне 3. јануара 2022. године.

Србија – Грчка, 13. јануар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet-kvalifikacije-za-evropsko-prvenstvo-srbija-grcka-uzivo/p7z2h5c>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3603671/uzivo-video-srbija-grcka-1700-rukometasi-uzrenjaninu-zele-nastavak-uspesne-serije>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3288319-rukomet-srbija-kvalifikacije-evropsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1423018/srbija-grcka-rukomet-kvalifikacije-evropsko-prvenstvo-toni-djerona-petar-nenadic-povratak.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-rukometasi-protiv-grcke-za-nastavak-bajke>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=01&dd=13&nav_id=1794829

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/mocna-masina-tonija-erone-srbija-sijala-uzrenjaninu-i-raznela-grke/375914>

<https://sportklub.rs/rukomet/vesti-rukomet/ep-sve-blize-srbija-ubedljiva-i-protiv-grcke>

Грчка – Србија, 29. април 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/rukomet-kvalifikacije-za-evropsko-prvenstvo-srbija-grcka-pobeda-idemo-na-euro/b97k5qc>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3677623/orlovi-osvojili-atinu-uspesan-zavrsetak-kvalifikacija-za-srpske-rukometase>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3333471-pobeda-rukometasa-srbije-za-superioran-kraj-kvalifikacija>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1465345/rukomet-reprezentacija-srbija-pobeda-kvalifikacije-evropsko-prvenstvo.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/rukometasi-pobeda-protiv-grcke-evropsko-prvenstvo-u-rukometu>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=04&dd=29&nav_id=1850427

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/eronini-orlovi-osvojili-i-atinu-dominantno-do-evropskog-prvenstva/385825>

<https://sportklub.rs/rukomet/uspesan-kraj-kvalifikacija-orlovi-slavili-u-atini>

Рукомет – Мушки национални тим Србије – Европско првенство у Мађарској и Словачкој 2022. године¹⁷¹

Украјина – Србија, 13. јануар 2022.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/srbija-ukrajina-rukomet-uzivo-tv-prenos-livestream-rtse-evropsko-prvenstvo/j2cwppl>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3849819/evropsko-prvenstvo-rukomet-nemanja-ilic-toni-djerona-segedin>

¹⁷¹ Све странице су биле активне 22. јануара 2022. године.

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3444470-srbija-ukrajina-uzivo-rukomet-evropsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1582837/Srbija-pobedila-Ukrajinu-na-Evropskom-prvenstvu-u-rukometu.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-ukrajina-evropsko-prvenstvo-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2022&mm=01&dd=13&nav_id=2087608

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/mocni-orlovi-na-premieri-ukrajina-pregazena-kukic-je-motor-tima-bomastar-otkrovenje-odlicna-krila/409295>

<https://sportklub.rs/uncategorized/srbija-razbila-ukrajinu-na-startu-ep>

Хрватска – Србија, 15. јануар 2022.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/srbija-hrvatska-rukomet-gde-gledati-tv-prenos-uzivo-rts-evropsko-prvenstvo/xymsl7f>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3851055/srbija-hrvatska-rukomet-toni-djerona-mijajlo-marsenic>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3445234-uzivo-rukometni-klasik-u-segedinu-srbija-i-hrvatska-za-prolaz-u-drugu-fazu-evropskog-prvenstva>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1583652/Srbija-Hrvatska-rukomet-uzivo-live-stream-TV-Arenasport-link.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-hrvatska-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2022&mm=01&dd=15&nav_id=2088789

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/hrvatskoj-rukometni-rat-u-segedinu-cindric-je-klasa-orlovi-jos-imaju-sansu-za-drugi-krug/409475>

<https://sportklub.rs/rukomet/uzivo-srbija-i-hrvatska-za-drugu-fazu-evropskog-prvenstva>

Француска – Србија, 17. јануар 2022.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/srbija-francuska-evropsko-prvenstvo-rukomet-gde-gledati-tv-prenos-uzivo-rts/yff24qg>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3852333/srbija-francuska-rukomet-rukometasi-evropsko-prvenstvo>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3446095-rukomet-srbija-francuska-evropsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1584520/Srbija-Francuska-uzivo-live-stream-TV-Arenasport-link.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-protiv-francuske-na-sve-ili-nista-samo-pobeda-donosi-plasman>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2022&mm=01&dd=17&nav_id=2090160

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/bolno-prizemljenje-ponizavajuca-partija-orlova-u-prvih-30-minuta-francuzi-nas-vratili-u-tmurnu-stvarnost/409639>

<https://sportklub.rs/rukomet/porazom-o-francuske-srbija-zavrсила-ucesce-na-euru>

Рукомет – Женски национални тим Србије – Квалификације за Олимпијске игре у Токију 2021. године¹⁷²

Русија – Србија, 19. март 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/uzivo-prenos-srbija-rusija-rukomet-kvalifikacije-za-oi-live-stream-rts/b14x7dr>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3648357/zenski-rukomet-srbija-rusija-olimpijske-igre-kvalifikacije>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3315986-uzivo-srpske-rukometasice-krecu-u-bitku-za-tokio-ruskinje-prve-na-crti-nasim-devojkama>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1449405/srbija-rusija-uzivo-prenos-livestream-youtube-link-olimpijske-igre-kvalifikacije.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-rukometasice-protiv-rusije-jure-vizu-za-tokio>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=03&dd=19&nav__id=1829564

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/napad-izdao-srpkinje-protiv-maarica-pobeda-ili-kraj/381997>

<https://sportklub.rs/rukomet/srbija-slaba-za-rusiju-madjarska-poslednja-sansa-za-tokio>

Мађарска – Србија, 20. март 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/uzivo-prenos-srbija-madjarska-rukomet-kvalifikacije-za-oi-live-stream-rts/1pkqevs>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3648575/srbija-madjarska-zenski-rukomet-olimpijske-igre-kvalifikacije>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3316223-uzivo-rukometasice-srbije-moraju-do-pobede-protiv-madjarske-u-suprotnom-nista-od-oi>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1449731/srbija-madjarska-rukomet-uzivo-prenos-livestream-youtube-link.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-madjarska-rukomet-zene-kvalifikacije-tokio-olimpijske-igre>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=03&dd=20&nav__id=1829937

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/tuzno-prizemljenje-srbija-ne-ide-na-olimpijske-igre/382098>

<https://sportklub.rs/rukomet/rukometasice-srbije-nece-igrati-u-tokiju>

Казахстан – Србија, 21. март 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/uzivo-prenos-srbija-kazahstan-rukomet-kvalifikacije-za-oi-live-stream-rts/6bdf8m8>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3649491/pobeda-koja-nista-ne-menja-rukometasice-srbije-ne-idu-u-tokio-ali-su-na-kraju-kvalifikacija-savladale-kazahstan>

¹⁷² Све странице су биле активне 5. јануара 2022. године.

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3316530-rukometasice-srbija-kazahstan-djer-kvalifikacije-oi>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1450162/rukometasice-srbija-kazahstan-olimpijske-igre-tokio-2020.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/pirova-pobeda-na-kraju-srbija-razbila-kazahstan>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=03&dd=21&nav_id=1830489

<https://sportklub.rs/rukomet/srbija-lako-pobedila-kazahstan-u-mecu-bez-briga>

Рукомет – Женски национални тим Србије – Бараж за Светско првенство у Шпанији 2021. године¹⁷³

Словачка – Србија, 17. април 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/zenska-rukomenta-reprezentacija-srbije-debi-urosbregar-slovačka/fvegvge>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3669049/pola-posla-odradjeno-sedam-golova-prednosti-za-rukometasice-srbije-pred-revans-sa-slovačkom-u-barazu-za-sp>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3328345-rukometasice-srbija-svetsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1460582/rukometasice-srbija-slovačka-svetsko-prvenstvo-baraz.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/rukometasice-srbije-baraz-slovačka-evropsko-prvenstvo-bregar>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=04&dd=17&nav_id=1844311

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/mundijal-na-vidiku-srbija-sa-plus-sedam-iz-slovačke/384663>

<https://sportklub.rs/rukomet/srbija-blizu-odlaska-na-sp>

Србија – Словачка, 21. април 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/rukometasice-srbije-obezbedile-plasman-na-svetsko-prvenstvo/46px234>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3672039/bravo-rukometasice-srbije-plasirale-su-se-na-sp-posle-jos-jedne-pobede-nad-slovačkom>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3330161-rukometasice-srbija-slovačka-pobeda-svetsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1462130/rukometasice-srbija-slovačka-svetsko-prvenstvo.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-igra-za-plasman-na-svetsko-prvenstvo>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=04&dd=21&nav_id=1846671

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/srbija-s-pola-gasa-pravo-na-svetsko-prvenstvo/385081>

¹⁷³ Све странице су биле активне 5. јануара 2022. године.

<https://sportklub.rs/rukomet/vesti-rukomet/srpkinje-furiozno-do-svetskog-prvenstva>

**Рукомет – Женски национални тим Србије – Светско првенство у Шпанији 2021.
године¹⁷⁴**

Пољска – Србија, 3. децембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/idealno-start-svetskog-prvenstva-savrsene-srpske-rukometasice-nadigrane-poljakinje/gkf9j44>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3822537/poljakinje-polozile-oruzje-pobeda-rukometasica-srbije-na-startu-svetskog-prvenstva>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3427565-pobeda-srpskih-rukometasica-na-startu-svetskog-prvenstva-poljakinje-polozile-oruzje>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1564513/Srbija-Poljska-rukomet-uzivo-prenos-livestream-gde-da-gledam-youtube-link.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-poljska-rukometasice-svetsko-prvenstvo-spanija>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=12&dd=03&nav_id=2067261

<https://www.mozzartsport.com/ostali%20sportovi/vesti/veliko-vece-kristine-graovac-srbija-slavila-na-burnom-startu-svetskog-prvenstva/405928>

<https://sportklub.rs/rukomet/sp-odlican-start-srbije-pala-je-poljska-sledi-kamerun>

Камерун – Србија, 5. децембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/srbija-kamerun-svetsko-prvenstvo-gde-gledati-tv-prenos-rtspjwjbj0>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3823603/srbija-u-drugoj-fazi-svetskog-prvenstva-rukometasice-demolirale-kamerun-sa-25-razlike>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3428146-rukometasice-srbije-otvorile-sp-sa-30-protiv-kameruna>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1565531/Srbija-Kamerun-uzivo-prenos-Arenasport-RTS-rukometasice.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-kamerun-svetsko-prvenstvo-rukomet-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=12&dd=05&nav_id=2068409

<https://www.mozzartsport.com/ostali%20sportovi/vesti/srbija-slavila-25-golova-razlike-rafal-kaonajava-obracuna-sa-rusijom-za-prvo-mesto/406126>

<https://sportklub.rs/rukomet/ubedljiva-pobeda-srbije-overeno-mesto-u-drugoj-fazi-sp>

Русија – Србија, 7. децембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/rukomet-sp-srbija-rusija-gde-gledati-uzivo-livestream-arena-sport-rtsw9sfm1>

¹⁷⁴ Све странице су биле активне 5. јануара 2022. године.

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3825015/srbija-rusija-svetsko-prvenstvo-poraz-druga-faza-ubeljivo>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3429089-uzivo-rukometasice-srbije-protiv-ruskinja-za-prvo-mesto-u-grupi-i-siguran-hod-na-sp>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1566551/Rukometasice-Srbija-Rusija-uzivo-prenos-live-stream.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-rusija-rukomet-svetsko-prvenstvo-rukometasice-live-prenos-uzivo>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=12&dd=07&nav_id=2069414

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/srpkinje-daleko-od-senzacije-protiv-ruskinja-sa-drugog-mesta-u-narednu-fazu/406291>

<https://sportklub.rs/rukomet/srbija-rusija-rukometasice-livestream-sportklub>

Црна Гора – Србија, 9. децембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/srbija-crna-gora-rukomet-svetsko-prvenstvo-gde-gledati-tv-prenos-rts/nrjw06b>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3825967/rukometasice-srbije-igraju-protiv-crne-gore>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3430006-srbija-crna-gora-rukomet-svetsko-prvenstvo-zene>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1567515/Srbija-Crna-Gora-uzivo-prenos-Arenasport-live-stream-rukometasice.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-rukomet-zene-srbija-crna-gora-svetsko-prvenstvo>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=12&dd=09&nav_id=2070747

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/pakleni-finis-srpkinja-risoviceva-cinila-cudana-golu-konacno-je-pala-crna-gora/406461>

<https://sportklub.rs/rukomet/vesti-rukomet/uzivo-srbija-ili-crna-gora>

Француска – Србија, 11. децембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/srbija-francuska-rukomet-svetsko-prvenstvo-gde-gledati-tv-prenos-uzivo-rts/dpz43ye>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3827761/srbija-hrabra-protiv-olimpijskog-sampiona-rukometasice-izgubile-od-francuske-na-sp-malo-je-falilo-za-sok-u-spaniji>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3430684-srbija-francuska-uzivo-svetsko-prvenstvo-rukomet>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1568324/Srbija-Francuska-rukomet-uzivo-prenos-livestream-RTS-rezultat.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-francuska-rukomet-zene-svetsko-prvenstvo>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=12&dd=11&nav_id=2071697

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/herojski-otpor-srpkinja-olimpijski-sampion-strepeo-do-poslednjeg-minuta-nista-od-cetvrtfinala/406675>

<https://sportklub.rs/rukomet/uzivo-rukometasice-sa-olimpijskim-sampionkama>

Словенија – Србија, 13. децембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/srbija-slovenija-svetsko-prvenstvo-rukometasica-gde-gledati-uzivo-tv-prenos-ili/pbemfx7>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3828943/rukomet-rukometasice-srbija-slovenija-uros-bregar-svetsko-prvenstvo>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3431730-rukometasice-srbije-pobeda-slovenija-svetsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1569281/Srbija-pobedila-Sloveniju-na-Svetskom-prvenstvu.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-rukometasice-srbija-slovenija-svetsko-prvenstvo-spanija-rukomet>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=12&dd=13&nav_id=2072878

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/pobednicki-ispis-srpkinja-sa-svetskog-prvenstva-rukometasice-bez-premca-u-regionu/406871>

<https://sportklub.rs/rukomet/sp-srbija-bolja-od-slovenije-zal-jos-veci>

Рукомет – Женски национални тим Србије – Квалификације за Европско првенство у Словенији, Северној Македонији и Црној Гори 2022. године¹⁷⁵

Србија – Турска, 6. октобар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/rukometasice-srbije-pobeda-turska-kvalifikacije-za-evropsko-prvenstvo/gj7fyd9>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3782413/srpske-dame-ubedljive-na-startu-rukometasice-srbije-pobedile-tursku-u-kvalifikacijama-za-ep>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3400800-uzivo-rukometasice-srbije-u-podmladjenom-sastavu-protiv-turske-otvaraju-kvalifikacije-za-prvenstvo-evrope>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1539323/Rukometasice-Srbije-deklasirale-Tursku.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/sjajan-start-rukometasica-u-kvalifikacijama-srbija-razbila-tursku>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=10&dd=06&nav_id=1933098

<https://www.mozzartsport.com/ostali%20sportovi/vesti/vrhunski-start-srbije-turska-pala-za-pet-minuta/400431>

<https://sportklub.rs/rukomet/rukometasice-srbije-ubedljive-na-startu-kvalifikacija-za-ep>

Исланд – Србија, 10. октобар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/rukomet/zenska-rukometna-reprezentacija-srbije-poraz-ep-kvalifikacije-island/d7bc0ds>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3784915/steta-rukometasice-srbije-izgubile-od-islanda-u-kvalifikacijama-za-ep>

¹⁷⁵ Све странице су биле активне 5. јануара 2022. године.

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3402433-poraz-rukometricsica-na-islandu-tek-slede-kljucni-mecevi-za-odlazak-na-evropsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1540762/Srbija-izgubila-od-Islanda-u-rukometu.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/rukometasice-srbija-island-poraz-kvalifikacije-svetsko-prvenstvo>

https://www.b92.net/sport/rukomet/vesti.php?yyyy=2021&mm=10&dd=10&nav_id=1934725

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/daleko-je-ep-drama-sa-nesrecnim-krajem-srpske-rukometasice-porazene-od-islananki/400777>

<https://sportklub.rs/rukomet/vesti-rukomet/prvi-poraz-srpkinja-u-kvalifikacijama-za-ep>

Кошарка – Женски национални тим Србије – Квалификације за Европско првенство у Шпанији и Француској 2021. године¹⁷⁶

Литванија – Србија, 6. фебруар 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/evropska-kosarka/kosarkasice-srbija-litvanije-kvalifikacije-za-evrobasket-rezultat/2qhe5rv>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3619703/zenska-kosarka-evropsko-prvenstvo-kvalifikacije-srbija-litvanija>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1432744/srbija-litvanija-kosarkasice-srbije-marina-maljkovic-kvalifikacije-evropsko-prvenstvo.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/kosarkasice-razbile-litvaniju-za-savršen-kraj-kvalifikacija>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=02&dd=06&nav_id=1807094

<https://sportklub.rs/kosarka/reprezentacija-kosarka/mocne-srpkinje-potvrdile-plasman-na-evrobasket>

Кошарка – Женски национални тим Србије – Европско првенство у Шпанији и Француској 2021. године¹⁷⁷

Италија – Србија, 17. јун 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/evropska-kosarka/ep-zenska-reprezentacija-srbije-pobeda-italija-start/kfyvsxx>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3711393/srbija-italija-evropsko-prvenstvo>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3352865-sonjina-simultanka-za-prvi-trijumf-srpkinja-na-evropskom-prvenstvu-italijanke-srusene-u-produzecima>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1484398/srbija-italija-zene-kosarka-evropsko-prvenstvo.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-srbija-italija-evropsko-prvenstvo-kosarkasice-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=17&nav_id=1876642

¹⁷⁶ Све странице су биле активне 5. јануара 2022. године.

¹⁷⁷ Све странице су биле активне 5. јануара 2022. године.

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/srpski-rolerkoster-na-otvaranju-ep-sa-ivice-ambisa-do-trijumfa-u-produzetku/390472>

<https://sportklub.rs/kosarka/eurobasket/srbija-italija-evropsko-prvenstvo-kosarkasice>

Грчка – Србија, 18. јун 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/evropska-kosarka/srbija-pobedila-grcku-ubedljivo-evropsko-prvenstvo-za-kosarkasice/ezx4e6j>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3711547/kosarkasice-srbije-evropsko-prvenstvo-b-grupa-drugo-kolo-grcka-marina-maljkovic-kosarka>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3353079-kosarkasice-srbija-evrobasket-pobeda-grcka-grupa>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1484641/srbija-grcka-uzivo-prenos-livestream-eurobasket.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-grcka-kosarkasice-evrobasket>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=18&nav_id=1877079

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/kosarkasice-srbije-raznele-grcku/390543>

<https://sportklub.rs/kosarka/eurobasket/srbija-grcka-evrobasket-kosarkasice-livestream-sportklub>

Црна Гора – Србија, 20. јун 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/evropska-kosarka/srbija-pobedila-crnu-goru-evropsko-prvenstvo-za-kosarkasice/qwx2b8p>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3712891/srbija-crna-gora-kosarkasice-evropsko-prvenstvo-grupna-faza-kosarka>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3353860-srbija-crna-gora-evrobasket-kosarkasice>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1485375/srbija-crna-gora-uzivo-prenos-livestream-kosarkasice-eurobasket.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-crna-gora-kosarka-zene-eurobasket>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=20&nav_id=1878132

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/niko-kao-srpske-lavice-strasna-tina-krajsnik-20-poena-i-skok-do-dabl-dabla-crna-gora-precrtana/390723>

<https://sportklub.rs/kosarka/reprezentacija-kosarka/srbija-crna-gora-cetvrtfinale-evropsko-prvenstvo>

Шпанија – Србија, 23. јун 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/evropska-kosarka/kosarkasice-srbije-pobedile-spaniju-prvi-put-evropsko-prvenstvo-faul-kradja/rd47txj>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3715351/zenska-kosarka-kosarkasice-srbija-spanija-sportske-vesti>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3355301-kosarkasice-eurobasket-srbija-spanija>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1486742/srbija-spanija-uzivo-cetvrtfinale-eurobasket-2021.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-spanija-uzivo-livestream>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=23&nav_id=1879974

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/srbija-u-polufinalu-i-pored-sudijske-krae-napokon-pala-strasna-spanija/391089>

<https://sportklub.rs/kosarka/reprezentacija-kosarka/srbija-spanija-evrobasket-livestream-sportklub>

Белгија – Србија, 26. јун 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/evropska-kosarka/srbija-belgija-zene-evropsko-prvenstvo-kosarka-polufinale-uzivo-prenos-live-stream/1tx1qbn>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3717187/kosarkasice-evropsko-prvenstvo-belgija-srbija-polufinale>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3356587-ajmo-lavice-srpske-kosarkasice-igraju-za-finale-evropskog-prvenstva-belgija-na-crti>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1487917/srbija-belgija-uzivo-polufinale-live-stream-rts.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-srbija-protiv-belgije-za-finale-evropskog-prvenstva>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=26&nav_id=1881394

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/pevaj-srbijo-sonja-dzordan-i-lavice-idu-u-borbu-za-zlato-posle-neverovatne-drame/391361>

<https://sportklub.rs/kosarka/eurobasket/srbija-belgija-evrobasket-kosarkasice-livestream-sportklub>

Француска – Србија, 27. јун 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/evropska-kosarka/srbija-francuska-finale-evropskog-prvenstva-uzivo-prenos-tv-live-stream-izvestaj/1lt9zz8>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3717779/kosarkasice-marina-maljkovic-sonja-vasic-jelena-bruks-ana-dabovic>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3356864-uzivo-srbija-francuska-evrobasket-zene-finale>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1488256/srbija-francuska-finale-uzivo-prenos-live-stream-eurobasket-2021.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-srbija-francuska-evropsko-prvenstvo-finale-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=27&nav_id=1881928

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/srbija-je-sampion-evrope-kosarkaska-klinika-u-finalu-najbolje-kad-je-najvaznije/391457>

<https://sportklub.rs/kosarka/eurobasket/srbija-spanija-evrobasket-livestream-sportklub-2>

Кошарка – Женски национални тим Србије – Олимпијске игре у Токију 2021. године¹⁷⁸

Канада – Србија, 26. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/tokio-oi-2020-srbija-kadana-rezultat-utakmica-prvo-kolo-izvestaj/6nx0200>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3736349/srbija-kanada-oi-tokio-2020>

¹⁷⁸ Све странице су биле активне 5. јануара 2022. године.

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3368599-uzivo-srbija-kanada-zenska-kosarka-prenos>
<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1510067/Uzivo-prenos-Srbija-Kanada-kosarkasice-Olimpijske-igre.html>
<https://nova.rs/sport/tokio-2020/srbija-kanada-uzivo-prenos>
https://www.b92.net/sport/tokyo2020/kosarka/vesti.php?nav_id=1896320
<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/srpkinje-vratile-dug-iz-rija-kanada-pala-na-otvaranju-oi/394060>
<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/nervozna-srbija-ipak-pocela-pobedom-kanada-pala-u-finisu>

Шпанија – Србија, 29. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/uzivo-prenos-srbija-spanija-kosarkasice-live-stream-oi-2020-tokio/cjv08g6>
<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3738415/kosarkasice-srbije-spanija-olimpijske-igre-tokio-2020-grupna-faza>
<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3370055-srbija-spanija-olimpijske-igre-kosarka>
<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1511319/Uzivo-kosarkasice-Srbije-protiv-Spanije-na-Olimpijskim-igrama.html>
<https://nova.rs/sport/tokio-2020/srbija-spanija-uzivo-prenos>
https://www.b92.net/sport/tokyo2020/kosarka/vesti.php?nav_id=1898337
<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/stala-masina-marine-maljkoVIC-spankinje-naplatile-srbiji-dug-iz-valensije/394374>
<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/poraz-srbije-od-plus-10-do-minus-15-protiv-spanije>

Јужна Кореја – Србија, 1. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/kosarkasice-srbija-juzna-koreja-uzivo-prenos-tv-live-stream-izvestaj/kmv53f9>
<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3740263/kosarkasice-srbija-juzna-koreja-olimpijske-igre-tokio-2020-marina-maljkoVIC-kosarka>
<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3371337-kosarka-srbija-juzna-koreja-olimpijske-igre>
<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1512580/Srbija-Juzna-Koreja-uzivo-prenos-livestream-RTS.html>
<https://nova.rs/sport/tokio-2020/uzivo-srbija-protiv-juzne-koreje-overava-kartu-za-cetvrtfinale>
https://www.b92.net/sport/tokyo2020/kosarka/vesti.php?nav_id=1900170
<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/evropske-sampionke-se-bas-mucile-ali-rezervisale-cetvrtfinale/394665>
<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/srbija-kroz-dramu-do-cetvrtfinala>

Кина – Србија, 4. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/kosarkasice-srbije-igraju-protiv-kine-u-cetvrtfinalu-olimpijskih-igara-uzivo-lajv/rdxpc11>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3741879/kosarka-kosarkasice-srbija-kina-olimpijske-igre-tokio-2020>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3372461-uzivo-srbija-kina-zenska-kosarka-cetvrtfinale>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1513643/Uzivo-prenos-kosarkasice-Srbije-igraju-protiv-Kine-u-cetvrtfinalu-Olimpijskih-igara.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/kosarkasice-srbije-cetvrtfinale-kina-olimpijske-igre>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/kosarka/vesti.php?nav_id=1901570

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/idemo-po-medalju-ana-sonja-i-jelena-za-preokret-kosarkasice-prebrodile-krizu-i-udar-kineskinja/394888>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/srpske-kosarkasice-u-polufinalu-olimpijskih-igara>

САД – Србија, 6. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/kosarkasice-srbija-sad-amerikanke-uzivo-prenos-tv-live-stream-polufinale/v3jp4rt>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3743175/kosarkasice-olimpijske-igre-tokio-2020-marina-maljkovic>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3373405-srbija-amerika-olimpijske-igre>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1514548/Uzivo-prenos-Srbija-SAD-kosarkasice-polufinale-Olimpijskih-igara-livestream.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/uzivo-krece-nemoguca-misija-srbija-protiv-sad-za-finale>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/kosarka/vesti.php?nav_id=1902878

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/poraz-nasih-kosarkasica-u-polufinalu-pobeda-nad-drim-timom-ostace-samo-san/395074>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/live-srbija-sad>

Француска – Србија, 7. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/olimpijske-igre-16-dan-uzivo-prenos-srbija-rezultati-live-blog/80kkcjh>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3743857/uzivo-kosarkasice-srbija-francuska-tokio-2020-marina-maljkovic-sonja-vasic>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3373879-uzivo-kosarkasice-srbije-u-borbi-za-olimpijsku-bronzu-protiv-francuske>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1514979/Srbija-Francuska-uzivo-prenos-mec-za-bronzu-na-Olimpijskim-igrama.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/uzivo-kosarkasice-napadaju-novu-medalju-za-srbiju>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/kosarka/vesti.php?nav_id=1903564

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/francuskinje-servirale-vrucu-osvetu-srpske-kosarkasice-bez-medalje-u-tokiju/395183>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/uzivo-kosarkasice-srbije-brane-bronzu>

Кошарка – Женски национални тим Србије – квалификације за Европско првенство у Словенији и Израелу 2023. године¹⁷⁹

Хрватска – Србија, 14. новембар 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/svetska-kosarka/srbija-pregazila-hrvatsku-kao-plitak-potok-mocene-kosarkasice-i-monstruozna-partija/yy3wywr>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3808859/srbija-pregazila-hrvatsku-ubedljiva-pobeda-nasih-kosarkasica-u-zuboku>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3418434-kosarkasice-srbije-nadigrane-hrvatice-na-startu-kvalifikacija-za-evrobasket>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1555721/Kosarkasice-Srbije-pobedile-Hrvatsku.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-pobedila-hrvatsku-na-startu-kvalifikacija-za-ep>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=11&dd=14&nav_id=2056476

<https://mozzartsport.com/kosarka/vesti/lepota-kosarke-aleksandra-crvendakic-sama-pobedila-hrvatice-ubacila-33-poena/404146>

<https://sportklub.rs/kosarka/eurobasket/siguran-trijumf-podmladjene-srbije-u-hrvatskoj>

Кошарка – Женски национални тим Србије – квалификације за Светско првенство у Аустралији 2023. године¹⁸⁰

Србија – Јужна Кореја, 10. фебруар 2022.

<https://sport.blic.rs/kosarka/svetska-kosarka/srbija-juzna-koreja-kosarka-tv-prenos-gde-gledati-uzivo-sportklub/5n4ks60>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3869541/srbija-juzna-koreja-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-beograd>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3456985-srpkinje-se-silno-namucile-sa-korejankama-odskrinule-vrata-svetskog-prvenstva>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1595036/Kosarkasice-Srbije-pobedile-Juznu-Koreju.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-neka-nova-srbija-pocinje-pohod-ka-svetskom-prvenstvu-protiv-juzne-koreje>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2022&mm=02&dd=10&nav_id=2103347

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/veliki-korak-ka-sp-nova-srbija-se-predstavila-beogradu-uporne-korejke-polozile-oruzje-posle-drame/411797>

<https://sportklub.rs/kosarka/reprezentacija-kosarka/srbija-dobila-triler-u-borbi-za-sp>

¹⁷⁹ Све странице су биле активне 5. јануара 2022. године.

¹⁸⁰ Све странице су биле активне 24. фебруара 2022. године.

Србија – Аустралија, 12. фебруар 2022.

<https://sport.blic.rs/kosarka/kakav-podvig-nasih-devojaka-srbija-na-mundobasketu-fantasticna-ivon-anderson-rezirala/6t2yz3z>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3870867/kosarkasice-marina-maljkovic-srbija-australija-mundobasket>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3457733-bravo-lavice-srpske-kosarkasice-posle-drame-izborile-plasman-na-svetsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1595829/Kosarkasice-Srbije-se-plasirale-na-Svetsko-prvenstvo.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-srbija-protiv-australije-za-plasman-na-svetsko-prvenstvo>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2022&mm=02&dd=12&nav_id=2104337

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/nova-srbija-u-avionu-za-sidnej-kosarkasice-preko-australije-do-karte-za-svetsko-prvenstvo/412005>

<https://sportklub.rs/kosarka/fiba-world-cup/kosarkasice-srbije-su-na-svetskom-prvenstvu>

Србија – Бразил, 13. фебруар 2022.

<https://sport.blic.rs/kosarka/kosarkasice-i-pored-plasmana-na-mundobasket-odigrane-sjajan-mec-i-u-drami-porazile/yw79ts8>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3871551/kosarkasice-marina-maljkovic-sasa-cadjo-svetsko-prvenstvo>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3458058-srpkinje-tri-od-tri-u-kvalifikacijama-za-mundobasket-pobedile-i-brazil-za-kraj>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1596264/Kosarkasice-Srbije-pobedile-Brazil.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-brazil-kosarka-uzivo-livestream-zene-utakmica>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2022&mm=02&dd=13&nav_id=2104952

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/srpkinje-sacuvale-savršen-skor-brazil-poslednja-zrtva-marinine-ekspedicije/412110>

<https://sportklub.rs/kosarka/fiba-world-cup/srbija-pobedom-zakljucila-uspesne-kvalifikacije>

Кошарка – Мушки национални тим Србије – квалификације за Европско првенство у Немачкој, Чешкој, Грузији и Италији 2022. године¹⁸¹

Грузија – Србија, 19. фебруар 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/evropska-kosarka/gruzija-srbije-kvalifikacije-za-ep-prenos-gde-gledati-live-stream-rezultat/czhytl4>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3628215/srbija-gruzija-evrobasket-kosarka-kvalifikacije-poslednji-balon>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3304082-kosarka-srbija-gruzija-eurobasket-kvalifikacije>

¹⁸¹ Све странице су биле активне 12. септембра 2021. године.

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1437792/gruzija-srbija-uzivo-prenos-video-snimak-stream-link-tv-rts-eurobasket-2022.html>
<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-gruzija-evropsko-prvenstvo-kvalifikacije>
https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=02&dd=19&nav_id=1814515
<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/srbija-na-evrobasketu-i-ovacije-za-novu-zvezdu-27-poena-petruseva-u-debiju-iz-snova/379344>
<https://sportklub.rs/kosarka/eurobasket/gruzija-srbija-kvalifikacije-za-evropsko-prvenstvo>

Швајцарска – Србија, 21. фебруар 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/uzvi-prenos-srbija-svajcarska-live-stream-kvalifikacije-za-eurobasket/pg60hcx>
<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3629413/osveta-za-kraj-srbija-posle-sjajne-poslednje-cetvrtine-preokrenula-i-savladala-svajcarsku>
<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3304658-srbija-svajcarska-pobeda-preokret>
<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1438562/uzivo-prenos-srbija-svajcarska-eurobasket-2022-live-stream-link-tv-rts.html>
<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-srbija-protiv-svajcarske-zavrsava-kvalifikacije-za-ep>
https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=02&dd=21&nav_id=1815394
<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/poslednja-cetvrtina-bila-dovoljna-orlovima-da-pobedom-odlete-na-evrobasket/379506>
<https://sportklub.rs/kosarka/eurobasket/zamalo-nova-senzacija-petrusev-i-andjusic-za-preokret>

Кошарка – Мушки национални тим Србије – квалификације за Олимпијске игре у Токију 2021. године¹⁸²

Србија – Доминиканска Република, 29. јун 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/svetska-kosarka/kosarka-srbija-dominikanska-republika-prenos-kvalifikacije-oi-live/drlknk6>
<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3719099/dominikanska-republika-srbija-kosarka-kvalifikacije-olimpijske-igre>
<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3357710-kosarka-srbija-kvalifikacije-tokio>
<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1489109/srbija-dominikanska-republika-uzivo.html>
<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-dominikanci-prvi-ispit-orlova-na-putu-ka-tokiju>
https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=29&nav_id=1883321
<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/pobeda-se-pise-sve-drugo-se-zaboravlja-odbrana-mora-bolje-srbija-upalila-motore-tek-u-finisu/391664>
<https://sportklub.rs/kosarka/reprezentacija-kosarka/srbija-dominikanska-republika-kvalifikacije-za-oi-livestream-sportklub>

¹⁸² Све странице су биле активне 12. септембра 2021. године.

Србија – Филипини, 30. јун 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/srbija-filipini-uzivo-prenos-kvalifikacije-za-oi-live-stream-koprenosi/7wgdkgr>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3719873/srbija-filipini-olimpijske-igre-kvalifikacije-kosarka-sportske-vesti>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3358178-kvalifikacije-olimpijske-igre-srbija-filipini>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1489537/srbija-filipini-uzivo.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-filipini-prenos-uzivo>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=06&dd=30&nav_id=1883921

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/boban-kao-guliver-osam-uzastopnih-poena-zapobedu-srbije-u-drami-s-filipinima/391778>

<https://sportklub.rs/kosarka/reprezentacija-kosarka/uzivo-srbija-bez-kalinica-i-bjelice-napada-prvomesto>

Србија – Порторико, 3. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/svetska-kosarka/kosarka-srbija-portoriko-uzvo-tv-prenos-live-stream-izvestaj-kvalifikacije/x4118hy>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3721789/srbija-portoriko-olimpijske-igre-kvalifikacije-kosarka-sportske-vesti>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3359312-uzivo-srpski-kosarkasi-igraju-prvi-od-dva-mecadodluke-za-tokio-svi-zdravi-italija-ceka-u-finalu>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1490735/srbija-portoriko-uzivo-prenos-live-stream.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-portoriko-uzivo-lajvstrim>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=07&dd=03&nav_id=1885391

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/da-se-zna-ko-je-gazda-micic-bjelica-39-dabl-dabl-teodosica-srbija-se-digla-i-usla-u-finale/392056>

<https://sportklub.rs/kosarka/reprezentacija-kosarka/uzivo-orlovi-sa-portorikom-za-finale>

Србија – Италија, 4. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/svetska-kosarka/kosarka-srbija-italija-finale-uzvo-tv-prenos-live-stream-izvestaj-kvalifikacije/q6rgqtt>

[https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3722535/uzivo-srbija-italija-2030-bitu-ili-ne-bitu-za-orlove-josjedna-pobeda-i-olimpijada](https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3722535/uzivo-srbija-italija-2030-biti-ili-ne-bitu-za-orlove-josjedna-pobeda-i-olimpijada)

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3359634-uzivo-srbija-italija-orlovi-u-presudnoj-borbi-za-oi-azuri-poslednja-prepreka-za-tokio>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1491243/srbija-italija-prenos-uzivo.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-italija-livestream-prenos-olimpijske-igre-tokio-finale-kvalifikacije>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=07&dd=04&nav_id=1885940

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/kosmar-pred-ocima-nacije-srbija-ostala-bez-olimpijskih-igara/392159>

<https://sportklub.rs/kosarka/reprezentacija-kosarka/uzivo-presudni-korak-srbije-ka-tokiju>

Кошарка – Мушки национални тим Србије – Квалификације за Светско првенство у Филипинима, Јапану и Индонезији 2023. године¹⁸³

Србија – Летонија, 25. новембар 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/svetska-kosarka/kosarka-srbija-letonija-kvalifikacije-za-mundobasket-gde-gledati-uzivo-tv-prenos-ili/13qz0nq>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3816679/srbija-letonija-kosarka-kosarkasi-svetislav-pesic-milos-teodosic>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3423675-uzivo-pesiceva-srbija-krece-ka-mundobasketu-letonci-prvi-rival-u-hramu-kosarke>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1560830/Srbija-Letoniya-uzivo-prenos-livestream-Sport-klub-youtube-link.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-srbija-prenos-livestream-letonija-kosarka>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=11&dd=25&nav_id=2062665

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/jagodic-sa-slagom-za-ukus-prve-srpske-pobede-u-zavrshnici-za-infarkt/405178>

<https://sportklub.rs/kosarka/fiba-world-cup/srbija-letonija-fiba-world-cup-sportklub>

Белгија – Србија, 28. новембар 2021.

<https://sport.blic.rs/kosarka/evropska-kosarka/belgija-srbija-kvalifikacije-za-mundobasket-gde-gledati-uzivo-livestream-sport-klub/7tnt7xp>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3818631/kosarkasi-srbije-ruse-belgijance-za-svetsko-prvenstvo-pesicevi-orlovi-iako-oslabljeni-napadaju-mundobasket>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3424733-belgija-srbija-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-u-kosarci>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1562085/Srbija-Belgija-uzivo-prenos-live-stream-sport-klub.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-belgija-srbija-livestream-sport-klub>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2021&mm=11&dd=28&nav_id=2064124

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/sok-u-monsu-srbija-dala-sest-poena-u-poslednjoj-cetvrtini-i-prokockala-trijumf/405450>

<https://sportklub.rs/kosarka/fiba-world-cup/belgija-srbija-livestream-sportklub>

¹⁸³ Све странице су биле активне 6. марта 2022. године.

Србија – Словачка, 25. фебруар 2022.

<https://sport.blic.rs/kosarka/svetska-kosarka/srbija-slovacka-kosarka-uzivo-tv-prenos-gde-gledati-sportklub/31j45vj>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3880083/srbija-slovacka-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-svetislav-pesic-dvorana-aleksandar-nikolic>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3463465-uzivo-srbija-slovacka-pesicevi-izabranici-protiv-autsajdera>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1601858/Srbija-Slovacka-uzivo-prenos-livestream-Sport-klub-rezultat.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/srbija-slovacka-uzivo-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2022&mm=02&dd=25&nav_id=2111931

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/srbija-slavila-iz-reketa-slovacka-trojkama-drzala-gas-koprivica-bananamen-jagodic-kuridza-prodavao-fore/413198>

<https://sportklub.rs/kosarka/fiba-world-cup/srbija-slovacka-kvalifikacije-livestream-sportklub>

Словачка – Србија, 28. фебруар 2022.

<https://sport.blic.rs/kosarka/srbija-slovacka-uzivo-tv-prenos-gde-gledati-sportklub/lk5850c>

<https://www.kurir.rs/sport/kosarka/3881773/kosarka-srbija-slovacka-svetislav-pesic-aleksa-avramovic>

<https://www.telegraf.rs/sport/kosarka/3464732-slovacka-srbija-kvalifikacije-svetsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Kosarka/a1603085/Srbija-Slovacka-livestream-uzivo-prenos-Sportklub-rezultat.html>

<https://nova.rs/sport/kosarka/uzivo-slovacka-srbija-svetsko-prvenstvo-kvalifikacije-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/kosarka/vesti.php?yyyy=2022&mm=02&dd=28&nav_id=2113665

<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/avramoviceva-levica-sevala-u-levicama-srbija-sigurno-u-drugoj-fazi/413478>

<https://sportklub.rs/kosarka/fiba-world-cup/slovacka-srbija-kvalifikacija-za-sp-livestream-sportklub>

Фудбал – Мушки национални тим Србије – Квалификације за Светско првенство у Катару 2022. године¹⁸⁴

Србија – Република Ирска, 24. март 2021.

<https://sport.blic.rs/fudbal/evropski-fudbal/srbija-irska-kvalifikacije-uzivo-prenos-tv-live-stream-nova-s-izvestaj/57czbb4>

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3651777/srbija-republika-irska-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-dragan-stojkovic-piksi>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3317969-srbija-republika-irska-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-debi-dragan-stojkovic-piksi>

¹⁸⁴ Све странице су биле активне 8. јануара 2022. године.

<https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1451327/srbija-irska-prenos-uzivo-livestream-nova-s-kvalifikacije-sp-2022.html>

<https://nova.rs/sport/fudbal/uzivo-srbija-irska-kvalifikacije-mundijal-katar>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=03&dd=24&nav_id=1832191

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/piksijev-pogodak-na-premijeri-mitrovic-i-tadic-doneli-srbiji-prva-tri-boda-video/382476>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/srbija-republika-irska-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-livestream-nova-s>

Србија – Португал, 27. март 2021.

<https://sport.blic.rs/fudbal/evropski-fudbal/uzivo-prenos-srbija-portugal-live-stream-nova-s-direktno-live-blog/9jvnhb>

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3653835/srbija-portugal-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-kristijano-ronaldo>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3319179-srbija-portugalija-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-sastavi>

<https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1452493/srbija-portugal-prenos-uzivo-livestream-nova-s-kvalifikacije-sp-katar-rezultat.html>

<https://nova.rs/sport/fudbal/srbija-portugalija-katar-svetsko-prvenstvo-kvalifikacije-2022>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=03&dd=27&nav_id=1833603

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/piksijev-juris-i-radonjin-zoga-bonito-srbija-je-ustala/382736>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/srbija-portugalija-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo>

Азербeјдан – Србија, 30. март 2021.

<https://sport.blic.rs/fudbal/evropski-fudbal/uzivo-prenos-azerbejdzan-srbija-live-stream-nova-s-direktno-live-blog/0ktsl8s>

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3655877/srbija-azerbejdzan-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-katar-2022>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3320666-azerbejdzan-srbija-kvalifikacije-mundijal-2022>

<https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1453573/azerbejdzan-srbija-prenos-uzivo-nova-s-livestream-rezultat.html>

<https://nova.rs/sport/fudbal/azerbejdzan-srbija-uzivo-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=03&dd=30&nav_id=1835096

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/srpski-kralj-aleksandar/382989>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/azerbejdzan-srbija-novas-kvalifikacije>

Србија – Луксембург, 4. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/fudbal/evropski-fudbal/uzivo-prenos-srbija-luksemburg-fudbal-sp-live-stream-tv-blog-ko-prenosi-izvestaj/gnvs4x9>

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3760551/luksemburg-srbija-fudbal-kvalifikacije-svetsko-prvenstvo-publika>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3386018-srbija-luksemburg-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-katar-2022>

<https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1526408/Srbija-Luksemburg-uzivo-prenos-livestream-Nova-S.html>

<https://nova.rs/sport/fudbal/uzivo-srbija-luksemburg-kvalifikacije-svetsko-prvenstvo-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=04&nav_id=1917512

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/na-slovo-na-slovo-g-golgeter-to-je-mitrovic-gazda-to-je-sergej-video/397634>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/piksi-menjao-tim-srbija-luksemburg-sastavi>

Република Ирска – Србија, 7. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/fudbal/evropski-fudbal/republika-irska-srbija-kvalifikacije-uzivo-prenos-live-stream-rezultat/7ee1e34>

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3762813/srbija-republika-irska-kvalifikacije-katar-mundijal-gostovanje>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3387480-republika-irska-srbija-kvalifikacije-svetsko-prvenstvo-u-kataru>

<https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1527626/Srbija-Irska-uzivo-prenos-livestream-Nova-S-rezultat.html>

<https://nova.rs/sport/fudbal/uzivo-stojkovic-odabrao-tim-za-irsku>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=07&nav_id=1919224

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/fudbalski-aksiom-pokosio-srbiju-brdo-promasenih-sansi-i-autogol-u-87-minutu-za-prosuta-dva-boda-u-dablinu/397884>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/uzivo-piksi-izabrao-mitrovic-i-vlahovic-u-napadu-srbije>

Луксембург – Србија, 9. октобар 2021.

<https://sport.blic.rs/fudbal/evropski-fudbal/luksemburg-srbija-kvalifikacije-nova-s-uzivo-prenos-gde-gledati-tv-prenos-live-stream/3ctx31>

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3784457/srbija-luksemburg-katar-sp-2022-kvalifikacije>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3402094-sastavi-luksemburg-srbija-orlovi-ultra-ofanzivni-ocekivan-sastav-piksijeve-cete>

<https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1540332/Srbija-Luksemburg-uzivo-prenos-livestream-Nova-S-rezultat.html>

<https://nova.rs/sport/fudbal/srbija-luksemburg-nova-prenos-uzivo-kvalifikacije>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=10&dd=09&nav_id=1934295

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/srbija-pobeuje-i-kad-igra-slabo-vlahovic-otvorio-vrata-baraza-video/400707>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/uzivo-mitrovic-i-vlahovic-napadaju-luksemburg>

Srbija – Azerbejvan, 12. oktobar 2021.

<https://sport.blic.rs/fudbal/evropski-fudbal/uzivo-prenos-srbija-azerbejdzan-live-stream-nova-s-direktno-blog-iz-minuta-u-minut/s2efkwd>

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3786349/uzivo-kurir-srbija-mundijal-katar2022-fudbal-orlovi-dragan-stojkovic-piksi>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3403473-uzivo-srbija-azerbejdzan-orlovi-na-usputnoj-stanici-do-portugalije-nema-mitrovica-medju-11>

<https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1541540/Srbija-Azerbejdzan-uzivo-prenos-Nova-S-livestream-link-kvalifikacije-za-Svetsko-prvenstvo.html>

<https://nova.rs/sport/fudbal/uzivo-piksi-napravio-velike-promene-za-mec-sa-azerbejdzanom>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=10&dd=12&nav_id=1935644

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/prvi-cilj-ispunjen-vlahovic-nalio-gorivo-srbija-izborila-baraz-video/400961>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/srbija-azerbejdzan-svetskoprvinstvo-livestream-sportklub>

Portugal – Srbija, 14. novembar 2021.

<https://sport.blic.rs/fudbal/svetski-fudbal/portugal-srbija-kvalifikacije-za-sp-uzivo-tv-prenos-nova-s-gde-gledati-live-stream/jkpzn8b>

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3808515/portugal-srbija-mec-decenije-kvalifikacije-za-sp-mundijal-katar-kristijano-ronaldo-dragan-stojkovic-piksi-fudbal-reprezentacija-orlovi-lisabon>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3418375-portugalija-srbija-8-kolo-kvalifikacije-za-sp-katar-2022>

<https://mondo.rs/Sport/Fudbal/a1555624/Srbija-Portugal-uzivo-prenos-livestream-link-Nova-S-Youtube-rezultat.html>

<https://nova.rs/sport/fudbal/portugal-srbija-uzivo-livestream-prenos-kvalifikacije-katar>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=11&dd=14&nav_id=2056381

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/ludnica-sta-je-ovo-zlatni-decko-mitrovic-odveo-srbiju-u-katar-video/404158>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/portugal-srbija-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo-livestream>

Фудбал – Женски национални тим Србије – Квалификације за Светско првенство у Аустралији и Новом Зеланду 2023. године¹⁸⁵

Немачка – Србија, 21. септембар 2021.

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3772157/srpkinje-pale-u-drugom-poluvremenu-fudbalerke-srbije-ubedljivo-izgubile-od-nemacke-u-kvalifikacijama-za-sp>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3393975-fudbalerke-poraz-nemacka-kvalifikacije-svetsko-prvenstvo>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=21&nav_id=1926015

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/nemice-prejake-evropa-videla-srpsko-cudo-od-deteta/399095>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacija-fudbal/nemacka-deklasirala-srbiju-na-startu-kvalifikacija-za-sp>

Португал – Србија, 21. октобар 2021.

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=10&dd=21&nav_id=1939989

Србија – Турска, 26. октобар 2021.

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3796273/fudbal-srbija-turska-zene-kvalifikacije-za-svetsko-prvenstvo>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=10&dd=26&nav_id=2045881

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/odlicna-srbija-i-dalje-u-igri-za-mundijal-dejana-i-nevena-potpisale-prvu-pobedu/402330>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/prva-pobeda-u-borbi-za-sp-srpske-devojke-bolje-od-turske>

Србија – Бугарска, 25. новембар 2021.

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=11&dd=25&nav_id=2062724

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/srpkinje-dominantne-protiv-bugarki-dva-gola-damnjanoviceve>

Бугарска – Србија, 30. новембар 2021.

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2021&mm=11&dd=30&nav_id=2065549

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/bugarska-ponovo-pala-raspucane-srpkinje-cuvaju-nadu-u-baraz-za-sp/405647>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/srpske-fudbalerke-ubedljive-u-plovidivu-protiv-bugarki>

¹⁸⁵ Све странице су биле активне 26. фебруара 2022. године.

Турска – Србија, 23. фебруар 2022.

<https://sport.blic.rs/fudbal/evropski-fudbal/bravo-devojke-silna-srbija-deklasirala-tursku-i-dosla-na-korak-do-istorijskog-uspeha/kszzwgr>

<https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3878601/kakve-carice-fudbalerke-srbije-ispisuju-istoriju-pet-komada-zabile-turskoj-i-dosle-na-korak-od-baraza-za-mundijal>

<https://www.telegraf.rs/sport/fudbal/3462437-zenska-fudbalska-reprezentacija-srbije-pobedila-tursku>

https://www.b92.net/sport/fudbal/vesti.php?yyyy=2022&mm=02&dd=23&nav_id=2110461

<https://www.mozzartsport.com/fudbal/vesti/goleada-srpkinja-u-izmiru-petardom-po-turkinjama-za-nastavak-mundijalskog-sna/412957>

<https://sportklub.rs/fudbal/reprezentacije/fifa-world-cup/nova-pobeda-raspucane-srpkinje-protutnjale-izmirom>

Одбојка – Женски национални тим Србије – Олимпијске игре у Токију 2021. године¹⁸⁶

Доминиканска Република – Србија, 25. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/tokio-oi2020-najnovije-vesti-odbojkasice-srbije-startovale-pobedom/3rfggd8>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3735747/srbija-dominikanska-republika-pobeda-tokio-olimpijske-igre>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3368246-odbojkasice-terorisale-dominiku-srbija-rasturila-protivnika-na-startu-olimpijskih-igara>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1509599/Uzivo-prenos-Srbija-Dominikanska-republika-odbojka-Olimpijske-igre.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/srbija-dominikanska-republika-odbojkasice-uzivo>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/odbojka/vesti.php?nav_id=1895664

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/maksimalan-pocetak-dominikanska-republika-lak-zalogaj-za-srbiju/393947>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/odbojkasice-srbije-superiorne-na-startu-u-tokiju>

Јапан – Србија, 27. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/srbija-odbojkasice-pobeda-olimpijske-igre-japan-tri-seta/e55tww2>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3736961/odbojkasice-srbije-japan-olimpijske-igre-tokio-2020-drugo-kolo-odbojka>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3369036-uzivo-odbojkasice-srbije-protiv-domacina-japana-nastavlja-put-ka-medalji-na-oi>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1510392/Uzivo-prenos-Srbija-Japan-odbojka-Olimpijske-igre.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/odbojkasice-srbija-japan-olimpijske-igre>

¹⁸⁶ Све странице су биле активне 8. јануара 2022. године.

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/odbojka/vesti.php?nav_id=1896781

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/svetske-sampionke-bez-milosti-tijana-zgromila-domacina/394131>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/preko-japana-vec-do-cetvrtfinala-tijana-stala-na-34-poena>

Кенија – Србија, 29. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/odbojka-zene-srbija-kenija-pobeda-olimpijske-igre-tokio-2020/bnhg7xb>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3738339/srbija-kenija-odbojkasice-olimpijske-igre-tokio-2020>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3370002-odbojka-olimpijske-igre-srbija-kenija>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1511249/Uzivo-odbojkasice-Srbije-protiv-Kenije-na-Olimpijskim-igrama.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/srbija-kenija-odbojka-uzivo-prenos>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/odbojka/vesti.php?nav_id=1898170

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/brankica-ponovo-u-postavi-srbija-pometlala-i-keniju/394349>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/laksi-trening-protiv-kenije-nova-maksimalna-pobeda-srbije>

Бразил – Србија, 31. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/odbojka-zene-srbija-brazil-olimpijske-igre-uzivo-prenos-tv-live-stream/mq50n40>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3739657/uzivo-odbojka-odbojkasice-srbija-brazil-tokio-2020-olimpijske-igre>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3370921-srbija-brazil-odbojka-zene-olimpijske-igre-prenos-uzivo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1512119/Srbija-Brazil-odbojka-Olimpijske-igre-uzivo-prenos-livestream.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/uzivo-odbojkasice-srbija-brazil-derbi-prvo-mesto>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/odbojka/vesti.php?nav_id=1899446

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/poraz-odbojkasica-u-prvom-pravom-derbiju-sto-pre-nam-treba-jos-neko-pored-tijane/394564>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/bezbolan-poraz-od-brazila-za-drugo-mesto-u-grupi>

Јужна Кореја – Србија, 2. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/odbojkasice-srbije-pobedile-koreju-plasman-u-cetvrtfinale-olimpijskih-igara/14zkzm8>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3740629/odbojka-odbojkasice-zoran-terzic-olimpijske-igre-tokio-2020>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3371543-uzivo-srbija-juzna-koreja-odbojka-zene>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1512838/Odbojkasice-kao-drugoplasirane-u-cetvrtfinalu-Olimpijskih-igara.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/odbojkasice-razbile-juznu-koreju-cekaju-rivala-za-cetvrtfinale>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/odbojka/vesti.php?nav_id=1900428

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/sampionke-se-podigle-i-ponovo-melju-srpkinje-sa-drugog-mesta-idu-u-cetvrtfinale/394705>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/srpkinje-lako-sa-korejom-sa-kote-dva-u-cetvrtfinale>

Италија – Србија, 4. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/tokio-oi2020-odbojka-srbija-italija-uzivo-prenos-live-stream-blog-izvestaj/hm41dlw>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3741967/uzivo-odbojka-odbojkasice-srbija-italija-cetvrtfinale-tokio-2020-olimpijske-igre>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3372516-srbija-italija-odbojkasice-cetvrtfinale-olimpijske-igre>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1513729/Uzivo-prenos-Srbija-Italija-odbojkasice-cetvrtfinale-Olimpijskih-igara.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/srbija-italija-olimpijske-tokio-cetvrtfinale>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/odbojka/vesti.php?nav_id=1901682

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/lepo-do-bola-natcovek-tijana-maja-sa-procesorom-u-glavi-i-savrsene-odbojkasice-gaze-ka-medalji/394916>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/odbojkasice-srbije-italija-tokio-olimpijske-igre-sport-klub>

САД – Србија, 6. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/odbojka-zene-srbija-sad-olimpijske-igre-uzivo-prenos-tv-live-stream/ez81qpk>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3743177/odbojkasice-olimpijske-igre-tokio-2020-tijana-boskovic-maja-ognjenovic>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3373403-uzivo-odbojkasice-igraju-za-finale-olimpijskih-igara-amerikanke-na-crti-tijani-i-devojkama>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1514540/Srbija-SAD-odbojkasice-uzivo-prenos-livestream-RTS-Olimpijske-igre.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/uzivo-srbija-sad-odbojkasice-olimpijske-igre-polufinale>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/odbojka/vesti.php?nav_id=1902883

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/amerikanke-ugasile-san-srbije-o-olimpijskom-zlatu-ostaje-utesna-borba-za-bronzu/395073>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/uzivo-odbojkasice-srbija-sad-olimpijske-igre>

Јужна Кореја – Србија, 8. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/odbojka-srbija-juzna-koreja-olimpijske-igre-uzivo-prenos-live-stream-bronza/6mwjwjp>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3744375/olimpijske-igre-tokio-2020-odbojkasice-medalje-sport>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3374106-zenska-odbojka-srbija-juzna-koreja-za-bronzanu-medalju-tokio-2021>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1515282/Srbija-Juzna-Koreja-uzivo-mec-za-bronzu-na-Olimpijskim-igrama.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/uzivo-odbojkasice-srbija-koreja-za-bronzu-olimpijske-igre>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/odbojka/vesti.php?nav_id=1904013

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/nisu-razocarale-odbojkasice-sigurnim-koracima-prosetale-do-bronze/395253>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/uzivo-odbojkasice-srbija-sad-olimpijske-igre-livestream-sportklub>

Одбојка – Женски национални тим Србије – Европско првенство у Србији, Бугарској, Хрватској и Румунији 2021. године¹⁸⁷

Србија – Босна и Херцеговина, 19. август 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-bih-evropsko-prvenstvo-odbojkasice-uzivo-prenos-tv-live-stream/pqxp9rz>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3750955/srbija-bosna-i-hercegovina-odbojkasice-evropsko-prvenstvo>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3378960-uzivo-srpske-odbojkasice-krecu-u-odbranu-evropskog-zlata-prve-na-crti-bosanke>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1520118/Srbija-Bosna-i-Hercegovina-odbojka-uzivo-prenos-livestream.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-odbojkasice-srbija-bih-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=08&dd=19&nav_id=1909419

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/sampionski-start-srbije-tijana-bolja-od-dajane-u-porodicnom-duelu/396210>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-srpske-odbojkasice-krenule-u-odbranu-trona>

Србија – Француска, 21. август 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-francuska-evropsko-prvenstvo-odbojka-uzivo-prenos-tv-live-stream/svpmlcr>

¹⁸⁷ Све странице су биле активне 8. јануара 2022. године.

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3752199/srbija-francuska-evropsko-prvenstvo-odbojkasice-beograd>
<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3379733-uzivo-srbija-francuska-odbojkasice-evropsko-prvenstvo-beograd>
<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1521024/Odbojkasice-Srbije-savladale-Francusku-u-drugom-kolu-Evropskog-prvenstva.html>
<https://nova.rs/sport/ostalo/odbojkasice-srbija-francuska-evropsko-prvenstvo>
https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=08&dd=21&nav_id=1910383
<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/francuska-prelak-zalogaj-za-sampionke-beograd-ponovo-gledao-mocnu-srbiju/396423>
<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/bez-milosti-srbija-proslavila-drugu-maksimalnu-pobedu>

Srbija – Belgija, 22. avgust 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-belgija-odbojka-evropsko-prvenstvo-uzivo-prenos-tv-live-stream-blog-arena-rts/t6qf5m6>
<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3752639/srbija-belgija-ep-beograd>
<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3380015-uzivo-srbija-belgija-odbojkasice-evropsko-prvenstvo>
<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1521345/Srbija-pobedila-Belgiju-u-odbojci-na-Evropskom-prvenstvu.html>
<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-belgija-evropsko-prvenstvo-prenos-livestream>
https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=08&dd=22&nav_id=1910705
<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/tijanino-savrsono-vece-boskovicewa-pocistila-uporne-belgijanke/396507>
<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/tijana-brojala-do-27-srbija-maksimalna-i-protiv-belgije>

Srbija – Azerbejdžan, 24. avgust 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/odbojkasice-srbija-azerbejdžan-evropsko-prvenstvo-prenos-live-stream-ko-prenosi-rts/enj1x1s>
<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3753855/odbojkasice-srbija-azerbejdžan-evropsko-prvenstvo-beograd>
<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3380989-uzivo-srbija-azerbejdžan-evropsko-prvenstvo-odbojkasice>
<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1522166/Srbija-Azerbejdžan-odbojka-uzivo-prenos.html>
<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-odbojkasice-protiv-azerbejdžana-za-nastavak-perfektnog-niza>
https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=08&dd=24&nav_id=1911728
<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/tijana-rasturila-azerbejdžan-katarina-ga-dotukla/396665>
<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/ne-gube-ni-set-u-beogradu-odbojkasice-srusile-i-azerbejdžan>

Србија – Русија, 25. август 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-rusija-odbojkasice-evropsko-prvenstvo-prenos-live-stream-izvestaj-ko-prenosi/qrw4rcy>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3754527/srbija-odbojka-evropsko-prvenstvo-zene-beograd-rusija-grupa-prvo-mesto>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3381456-bravo-devojke-odbojkasice-srbije-konacno-savladale-i-rusiju-za-svih-pet-pobeda-u-grupi>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1522610/Srbija-Rusija-odbojka-uzivo-prenos-rt-livestream.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-protiv-prokletstva-rusenje-ruskinja-za-prvo-mesto-grupe>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=08&dd=25&nav_id=1912236

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/strasna-borba-u-areni-ruskinje-otkinule-dva-seta-ali-sampionke-overile-prvo-mesto/396751>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/kroz-dramu-do-istorijske-pobede-pred-srbijom-pala-i-rusija>

Србија – Мађарска, 29. август 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/odbojka-srbija-madjarska-evropsko-prvenstvo-uzivo-live-stream-tv-prenos-rt-izvestaj/7pbqekn>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3756933/odbojkasice-srbija-madjarska-evropsko-prvenstvo-nokaut-faza>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3383118-uzivo-odbojkasice-srbije-za-cetvrtfinale-prvenstva-evrope-protiv-madjarske>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1524117/Srbija-Madjarska-odbojkasice-uzivo-livestream-prenos-RTS.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-madjarska-uzivo>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=08&dd=29&nav_id=1913978

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/srbija-tukla-maarsku-iz-svih-zona-terzic-stigao-i-da-odmori-nosioce-igre/397130>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/uspavanka-u-areni-srbija-preko-madjarica-do-cetvrtfinala>

Србија – Француска, 1. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-prenos-srbija-francuska-odbojkasice-ep-live-stream-blog-ko-prenosi/tpvlnpg>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3758907/srbija-odbojka-evropsko-prvenstvo-cetvrtfinale-francuska-beograd>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3384776-uzivo-srbija-francuska-odbojkasice-evropsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1525312/Srbija-Francuska-uzivo-prenos-cetvrtfinale-Evropskog-prvenstva-u-Beogradu.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-francuska-odbojka-uzivo>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=01&nav_id=1915972

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/francuskinje-upalile-alarm-srbija-pokazala-silu-za-sesto-uzastopno-polufinale/397398>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-odbojka-evropsko-prvenstvo-srbija-francuska>

Srbija – Turska, 3. septembar 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-prenos-srbija-turska-odbojkasice-ep-live-stream-tv-blog-ko-prenosi/952y91h>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3760143/srbija-turska-polufinale-evropsko-prvenstvo-beograd-medalja>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3385638-uzivo-odbojkasice-srbije-protiv-turkinja-za-finale-ep-dva-koraka-do-odbrane-trona>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1526035/Srbija-Turska-uzivo-livestream-RTS-polufinale-EP.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-odbojkasice-za-finale-evropskog-prvenstva>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=03&nav_id=1917020

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/epski-spektakl-u-areni-tijana-zgromila-tursku-terziceva-srbija-ide-po-trece-zlato/397557>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-srbija-protiv-turske-za-finale-ep>

Srbija – Italija, 4. septembar 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-prenos-odbojka-srbija-italija-live-stream-ep-odbojkasice-blog-ko-prenosi/zrtenf6>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3760575/odbojkasice-srbija-italija-evropsko-prvenstvo-finale-beograd>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3386037-odbojkasice-srbije-finale-italija-evropsko-prvenstvo-uzivo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1526476/Srbija-Italija-uzivo-prenos-RTS-livestream-finale-evropskog-prvenstva.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-italija-finale-evropsko-beograd-prenos-uzivo-2021>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=04&nav_id=1917532

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/italijanke-ugasile-zlatni-san-srbija-sisla-sa-evropskog-trona/397640>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/finale-u-areni-srbija-krece-po-zlatni-het-trik-uzivo>

Одбојка – Мушки национални тим Србије – Европско првенство у Пољској, Чешкој, Естонији и Финској 2021. године¹⁸⁸

Белгија – Србија, 2. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/odbojkasi-srbije-protib-belgije-otvaraju-evropsko-prvenstvo-lajv-blog-prenos-uzivo/prd7zl9>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3759647/srbija-belgija-evropsko-prvenstvo-titula-prva-utakmica>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3385247-odbojka-srbija-belgija-uzivo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1525745/Odbojkasi-Srbija-Belgija-uzivo-prenos-Evropsko-prvenstvo-livestream-RTS.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-odbojka-srbija-belgija-evropsko-prvenstvo-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=02&nav_id=1916536

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/moc-sampiona-srbija-se-zagrevala-i-pregazila-belgiju/397469>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-pocela-odbranu-trona-belgija-savladana-na-startu>

Украјина – Србија, 3. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-prenos-ukrajina-srbija-odvojkasi-ep-live-stream-tv-blog-ko-prenosi/z0qpp85>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3760193/uzivo-video-srbija-ukrajina-2030-odbojkasi-zele-jos-jednu-pobedu-u-grupi>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3385750-uzivo-odbojkasi-srbije-protiv-ukrajine-traze-drugu-pobedu-na-prvenstvu-evrope>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1526150/Srbija-Ukrajina-uzivo-prenos-Arenasport-RTS.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-ukrajina-odbojka-uzivo>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=03&nav_id=1917142

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/srbi-celicnih-zivaca-napravili-dzinovski-korak-ka-narednoj-fazi/397570>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/druga-pobeda-odbojkasa-na-sampionatu-evrope>

Пољска – Србија, 4. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/odbojkasi-srbija-poljska-ep-live-stream-uzivo-prenos-blog-direktno/wd6b5r1>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3760581/evropsko-prvenstvo-muska-odbojka-odbojkasi-srbija-poljska>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3386062-odbojka-srbija-poljska-evropsko-prvenstvo>

¹⁸⁸ Све странице су биле активне 8. јануара 2022. године.

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1526512/Srbija-Poljska-odbojkasi-uzivo-prenos-livestream-RTS.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-protiv-poljske-igra-derbi-grupe>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=04&nav_id=1917544

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/nasima-izmakla-pobeda-nad-svetskim-sampionima/397647>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/preokret-u-krakovu-poljska-nanela-prvi-poraz-srbiji>

Португал – Србија, 6. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/uzivo-evropsko-prvenstvo-u-odbojci-srbija-portugalija/rwf6hqk>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3762033/srbija-portugal-evropsko-prvenstvo-odbojka-grupna-faza>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3386930-uzivo-odbojkasi-srbija-portugal-evropsko-prvenstvo-poljska>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1527174/Srbija-Portugal-uzivo-prenos-RTS-1-odbojka.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-portugal-uzivo>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=06&nav_id=1918634

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/portugalci-usporili-srbija-ekspres-koji-je-ipak-stigao-do-ulaznice-za-osminu-finala/397791>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/rutina-protiv-portugala-treci-trijumf-orlova-na-ep>

Грчка – Србија, 7. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/odbojka-grupna-faza-evropsko-prvenstvo-srbija-grcka-uzivo-prenos-livestream/470nsmm>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3762791/srbija-grcka-evropsko-prvenstvo-odbojka-grupna-faza>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3387464-odbojka-srbija-grcka-evropsko-prvenstvo>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1527552/Srbija-Grcka-uzivo-prenos-livestream-RTS-Arena-sport.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-grcka-odbojka-evropsko-prvenstvo-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=07&nav_id=1919189

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/velika-opomena-pred-osminu-finala-grcinamucili-orlove-i-otkinuli-im-dva-seta/397871>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-posle-pet-setova-bolja-od-grcke>

Турска – Србија, 12. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/odbojka-osmina-finala-evropsko-prvenstvo-srbija-turska-uzivo-izvestaj/xtl9bdn>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3766067/srbija-turska-ep-cetvrtfinale-gdanjsk-poljska>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3389899-odbojka-srbija-turska-osmina-finala>
<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1529734/Srbija-Turska-uzivo-prenos-odbojka.html>
<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-turska-uzivo-prenos>
https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=12&nav_id=1921544
<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/srbija-posle-drame-u-cetvrtfinalu-turci-nam-zestoko-zaljuljali-tron/398328>
<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-turska-evropsko-prvenstvo-2021-livestream-sportklub>

Холандија – Србија, 14. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-holandija-odbojka-cetvrtfinale-evropskog-prvenstva-uzivo-live-stream-prenos/tb4n6wn>
<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3767349/odbojka-srbija-holandija-gdanjsk-ostali-sportovi-sport>
<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3390853-odbojka-srbija-holandija-cetvrtfinale-evropsko-prvenstvo>
<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1530464/Srbija-Holandija-uzivo-prenos-livestream-RTS.html>
<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-holandija-odbojka-uzivo-prenos-livestream>
https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=14&nav_id=1922556
<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/odbojkasi-zasijali-za-polufinale-igra-srbije-mnogo-obecava/398467>
<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-srbija-protiv-holandije-za-polufinale-ep>

Италија – Србија, 18. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-prenos-srbija-italija-odbojka-evropsko-prvenstvo-live-stream-blog-ko-prenosi/4rtgp4g>
<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3770159/srbija-italija-ep-polufinale-ceska>
<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3392589-odbojka-polufinale-srbija-italija>
<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1532252/Srbija-Italija-odbojka-uzivo-polufinale-live-stream-prenos.html>
<https://nova.rs/sport/ostalo/srbija-italija-prenos-uzivo-livestream>
https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=18&nav_id=1924647
<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/azuri-skinuli-orlove-sa-evropskog-trona-srbija-sa-poljskom-za-bronzu/398850>
<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/uzivo-srbija-protiv-italije-trazi-mesto-u-finalu-ep>

Пољска – Србија, 19. септембар 2021.

<https://sport.blic.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-poljska-odbojka-uzivo-evropsko-prvenstvo-bronza-live-stream-izvestaj/nyt589m>

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3770627/odbojka-odbojkasi-slobodan-kovac-uros-kovacevic-aleksandar-atanasijevic>

<https://www.telegraf.rs/sport/ostali-sportovi/3392903-odbojka-mec-za-bronzu-srbija-poljska>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1532545/Srbija-Poljska-odbojka-uzivo-prenos.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/uzivo-srbija-i-poljska-u-borbi-za-bronzu-posle-bolnih-poraza>

https://www.b92.net/sport/odbojka/vesti.php?yyyy=2021&mm=09&dd=19&nav_id=1924898

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/poljaci-odsekli-krila-orlovima-odbojkasi-cetvrti-u-evropi/398919>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/odbojka/srbija-poljska-evropsko-prvenstvo-2021-livestream-sportklub>

Ватерполо – Мушки национални тим Србије – Олимпијске игре у Токију 2021. године¹⁸⁹

Шпанија – Србија, 25. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/uzivo-prenos-tokio-2020-srbija-spanija-vaterpolo-live-stream-rti-direktno-izvestaj/11jdr76>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3735785/vaterpolo-srbija-spanija-tokio-olimpijske-igre-derbi>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3368311-vaterpolo-olimpijske-igre-srbija>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1509668/Srbija-Spanija-vaterpolo-uzivo-prenos-livestream-Olimpijske-igre-u-Tokiju.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/srbija-spanija-vaterpolo>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/vaterpolo/vesti.php?nav_id=1895805

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/bas-nam-ne-leze-spanci-peti-uzastopni-poraz-i-slab-pocetak-olimpijskog-sampiona/393972>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/munariz-srusio-olimpijske-sampione>

Казахстан – Србија, 27. јул 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/vaterpolo-reprezentacija-srbije-pobeda-kazahstan-olimpijske-igre/1xxk0sz>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3736955/vaterpolo-srbija-kazahstan-olimpijske-igre>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3369034-vaterpolo-srbija-kazahstan-olimpijske-igre>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1510390/Srbija-Kazahstan-uzivo-prenos-vaterpolo-Olimpijske-igre.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/vaterpolo-srbija-kazahstan-olimpijske-igre>

¹⁸⁹ Све странице су биле активне 9. јануара 2022. године.

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/vaterpolo/vesti.php?nav_id=1896779

<https://www.mozzartsport.com/ostali%20sportovi/vesti/raspucavanje-srbi-zgromili-kazahstan-i-probili-barijeru-u-tokiju/394123>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/delfini-smrvili-nejaki-kazahstan-slede-najvazniji-mecevi>

Australija – Srbija, 29. jula 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/vaterpolo-srbija-australija-uzivo-prenos-live-stream-olimpijske-igre-tokio-2020/cqk9ewe>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3738513/srbija-australija-vaterpolo-olimpijske-igre-tokio-2020-delfini>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3370194-srbija-australija-uzivo-vaterpolo-olimpijske-igre-grupna-faza>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1511360/Srbija-Australija-vaterpolo-livestream-uzivo-prenos-Olimpijske-igre.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/uzivo-srbija-australija-olimpijske-igre>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/vaterpolo/vesti.php?nav_id=1898481

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/srbi-zapalili-bazen-u-tokiju-forma-je-tempirana-australija-razmontirana/394385>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/srbija-potopila-australiju-sledi-derbi-protiv-hrvatske>

Hrvatska – Srbija, 31. jula 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/vaterpolo-srbija-hrvatska-uzivo-prenos-live-stream-olimpijske-igre/kg5bgr6>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3739651/uzivo-vaterpolo-srbija-hrvatska-tokio-2020-olimpijske-igre>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3370898-uzivo-srbija-hrvatska-vaterpolisti-u-komsijskom-derbiju-za-sigurniju-buducnost-na-oi>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1512101/Srbija-Hrvatska-uzivo-prenos-Olimpijske-igre-vaterpolo-RTS.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/srbija-hrvatska-vaterpolo-uzivo-prenos-livestream>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/vaterpolo/vesti.php?nav_id=1899456

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/nista-od-vaterpolo-klasika-hrvati-nam-ogolili-odbranu-i-kaznili-sve-propustene-sanse/394548>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/hrvatska-dobila-klasik-protiv-srbije>

Crna Gora – Srbija, 2. avgust 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/crna-gora-srbija-lajv-live-blog-olimpijske-igre/gf14cn>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3740639/vaterpolisti-srbija-crna-gora-olimpijske-igre-tokio-2020-grupna-faza-takmicenja>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3371623-srbija-crna-gora-vaterpolo-olimpijske-igre>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1512850/Srbija-Crna-Gora-uzivo-prenos-vaterpolo-livestream-Olimpijske-igre.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/uzivo-vaterpolisti-protiv-crne-gore-jure-nokaut-fazu>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/vaterpolo/vesti.php?nav_id=1900495

<https://www.mozzartsport.com/ostali%20sportovi/vesti/hrabro-i-bez-kalkulacija-srbija-potopila-crnu-goru-i-zakazala-duel-sa-svetskim-sampionom/394715>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/srbija-preko-crne-gore-do-italije>

Италија – Србија, 4. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/uzivo-vaterpolo-srbija-italija-cetvrtfinale-tokio-oi-2020-prenos/t3ldd9e>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3742005/vaterpolo-srbija-italija-cetvrtfinale-olimpijske-igre-tokio-2020>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3372605-srbija-italija-vaterpolo-cetvrtfinale-olimpijske-igre-tokio-2021>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1513780/Srbija-Italija-uzivo-prenos-livestream-vaterpolo-Olimpijske-igre-Tokio.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/vaterpolisti-srbija-italija-prenos-uzivo-tokio-cetvrtfinale>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/vaterpolo/vesti.php?nav_id=1901669

<https://www.mozzartsport.com/ostali%20sportovi/vesti/to-nije-odbrana-to-je-zid-srbija-srusila-prvaka-sveta-bane-mitrovic-div-meu-stativama/394924>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/uzivo-srbija-protiv-svetskih-prvaka-igra-za-polufinale>

Шпанија – Србија, 6. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/vaterpolo-srbija-spanija-uzivo-prenos-live-stream-olimpijske-igre-polufinale/q4rpelf>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3743347/oi-tokio-2020-srbija-spanija-polufinale-vaterpolo>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3373598-srbija-vaterpolo-olimpijske-igre>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1514672/Srbija-Spanija-vaterpolo-uzivo-prenos-livestream-mec-za-finale-Olimpijske-igre-u-Tokiju.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/uzivo-vaterpolisti-protiv-prokletstva-i-spanije-za-finale>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/vaterpolo/vesti.php?nav_id=1903125

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/besmrtni-su-levica-filipa-filipovica-donela-finale-i-medalju-delfinima/395106>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/uzivo-srbija-protiv-spanije-za-olimpijsko-finale>

Грчка – Србија, 8. август 2021.

<https://sport.blic.rs/tokio-2020/tokio-2020-olimpijske-igre-srbija-grcka-finale-uzivo-live-stream/vfch2zm>

<https://www.kurir.rs/sport/tokyo-2020/3743179/vaterpolo-olimpijske-igre-tokio-2020-dejan-savic-filip-filipovic>

<https://www.telegraf.rs/sport/oi-tokio-2021/3374178-vaterpolo-srbija-grcka-finale-olimpijske-igre>

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1515325/Srbija-Grcka-vaterpolo-finale-uzivo-prenos-livestream-RTS-mec-za-zlato-Olimpijske-igre.html>

<https://nova.rs/sport/tokio-2020/srbija-grcka-finale-olimpijske-igre-vaterpolo>

https://www.b92.net/sport/tokyo2020/vaterpolo/vesti.php?nav_id=1904128

<https://www.mozzartsport.com/ostali-sportovi/vesti/olimpijski-bogovi-zlatan-oprostaj-najtrofejnije-vaterpolo-generacije/395275>

<https://sportklub.rs/tokyo-2020/ex-yu-mix/uzivo-srbija-protiv-grcke-za-olimpijsko-zlato>

Ватерполо – Женски национални тим Србије – квалификације за Европско првенство у Хрватској 2022. године¹⁹⁰

Србија – Грчка, 17. фебруар 2022.

<https://www.kurir.rs/sport/ostali-sportovi/3874419/ubedljiv-poraz-srpskih-vaterpolistkinja-grkinje-brojale-do-24-hristina-nije-mogla-sama>

<https://nova.rs/sport/ostalo/ubedljiv-poraz-srbije-na-startu-kvalifikacija>

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/vaterpolo/ep-q-grcka-opravdala-ulogu-favorita-protiv-srbije>

Србија – Швајцарска, 18. фебруар 2022.

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/vaterpolo/ep-q-srbija-preko-svajcarske-krenula-ka-cilju>

Србија – Белгија, 19. фебруар 2022.

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/vaterpolo/ep-q-srbija-bolja-od-belgije-preko-turske-do-splita>

Србија – Турска, 20. фебруар 2022. године

<https://mondo.rs/Sport/Ostali-sportovi/a1599309/Zenska-vaterpolo-reprezentacija-na-Evropskom-prvenstvu-u-Hrvatskoj.html>

<https://nova.rs/sport/ostalo/veliki-uspeh-srbije-obezbedjen-plasman-na-evropsko-prvenstvo-u-splitu>

https://www.b92.net/sport/vaterpolo/vesti.php?yyyy=2022&mm=02&dd=20&nav_id=2108287

<https://sportklub.rs/ostali-sportovi/vaterpolo/ep-q-srbija-preko-turske-stigla-do-splita>

¹⁹⁰ Све странице су биле активне 24. фебруара 2022. године.

VI ПРИЛОЗИ

Биографија аутора

Предраг Ђ. Бајић је рођен 9. јуна 1982. године у Београду, где је завршио Основну школу „Вељко Дугошевић” и Електротехничку школу „Никола Тесла”.

Основне академске студије на Академији лепих уметности у Београду је уписао 2006. године, а у 2010. години је стекао звање дипломираног менаџера масовних медија, са просечном оценом 8,80.

Мастер академске студије комуникологије на Факултету политичких наука Универзитета у Београду је завршио 2013. године са просечном оценом 9,62 и оценом 10 на мастер раду под називом „Класични масовни медији у дигиталном добу – крај или нови живот”, на којем је ментор био проф. др Мирољуб Радојковић.

Докторске студије културе и медија на Факултету политичких наука Универзитета у Београду уписао је 2013. године и положио је све испите са оценом 10.

Новинарску каријеру је започео у Југословенском спортском листу „Спорт” 2002. године, најдуже је радио у Независном дневном листу „Вести” (франкфуртске), готово деценију и по, а био је и сарадник више других медијских редакција. Током новинарске каријере је извештавао са бројних спортских догађаја на домаћој и међународној сцени. Дугогодишњи је члан Удружења спортских новинара Србије (УСНС) и Међународне асоцијације спортских новинара (*AIPS*).

Од октобра 2018. године запослен је на Факултету за спорт Универзитета „Унион – Никола Тесла” као асистент на предметима из области комуникологије, медија и новинарства.

Аутор је око 30 радова у научним часописима и зборницима и учесник десетак научних скупова у Србији и иностранству.

Такође, аутор је књиге „Бити четврти: шампиони без олимпијске медаље”, коју је реализовао заједно са студентима спортског новинарства Факултета за спорт и која је добила признање за издавачки подухват године у писаном новинарству за 2022. годину у избору Удружења спортских новинара Србије. Поред тога, уредник је књиге „Сергије Лукач – прометеј новинарства” (аутори Радивоје Петровић и Слободан Пенезић са студентима журналистике Факултета за спорт, 2023).

Списак селектованих радова

- 1) **Вајић, Предраг** (2012). *Život ili smrt štampanih medija: izazovi digitalnog doba*. *CM: časopis za upravljanje komuniciranjem = communication management quarterly*, 7 (24), 151–170. DOI: 10.5937/comman1224151B.
- 2) Обрадовић, Невен и **Предраг Бајић** (2014). Како је почео Велики рат на Твитеру. У: Драган Годоровић, Далибор Петровић и Драган Прља (уредници), *Интернет и друштво: међународни тематски зборник радова*, 299–318. Београд: Српско социолошко друштво; Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу; Београд: Институт за упоредно право. УДК: 004.748.5:316.776.

- 3) **Вајић, Предраг**, Branko Vukašinić, Iris Zavargo, Predrag Simić i Zorica Čanadanović (2014). Holivud: stari trend u novoj formi. *CM: Communication and Media Journal = Časopis za komunikaciju i medije*, 9 (32), 15–42. DOI: 10.5937/comman1432015b.
- 4) **Бајић, Предраг** (2015). Поглед кроз олимпијске кругове: Игре као платформа за јачање меке моћи и ширење порука у међународним односима. У: Pavle Milenković, Snežana Stojšin i Ana Pajvančić-Cizelj (urednici), *Društvo i prostor. Epistemologija prostora. Društveni prostor i kulturno-istorijska značenja: zbornik radova*, 287–303. Београд: Српско социолошко друштво; Београд: Институт за упоредно право; Нови Сад: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду. УДК: 796.032.2 659.3/.4:316.774.
- 5) Јевтовић, Зоран и **Предраг Бајић** (2016). Мигрантска криза у огледалу српске дневне штампе. *Култура полиса: часопис за неговање демократске политичке културе*, 13 (31), 29–43. УДК: 314.15:316.774(497.11).
- 6) **Вајић, Предраг** (2017). Онлајн штампа: односи између садржаја у штампаним и онлајн изданјима дневних новина. *CM: Communication and Media = Komunikacija i mediji*, 12 (39), 57–82. DOI: 10.5937/comman12-9129.
- 7) **Бајић, Предраг** (2017). Границе као тачка сукобљавања глобалног и националног у дневној штампи Србије. У: Урош Шуваковић, Владимир Чоловић и Оливера Марковић Савић (уредници), *Глобализација и глокализација: међународни тематски зборник*, 76–88. Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини; Београд: Српско социолошко друштво; Институт за политичке студије. УДК: 070.44:341.222(497.11)“2016/2017“ 316.77:316.334.4(497.11)“2016/2017“.
- 8) Јевтовић, Зоран и **Предраг Бајић** (2018). „Алтернативне чињенице” и новинарска објективност. У: Александар Врањеш, Весна Шућур Јањетовић и Жељко Будимир (приређивачи), *(Ре)конструкција друштвене стварности – зборник радова изложених на научној конференцији са међународним учешћем*, 319–336. Бања Лука: Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци. УДК: 070.11:[32.019.5:316.774.
- 9) Јевтовић, Зоран и **Предраг Бајић** (2018). Европска унија на насловним странама дневних новина у Србији. *Политика националне безбедности*, 9 (14), 1/2018, 107–121. УДК: 32(4-672EU):316.774(497.11)“2017“. DOI: 10.22182/pnb.1412018.7.
- 10) Јевтовић, Зоран и **Предраг Бајић** (2018). Културна политика на насловним странама дневних новина у Србији. *Култура: часопис за теорију и социологију културе и културну политику*, 160, 274–290. УДК: 316.774:070(497.11)“2018” 008(497.11). DOI: 37/kultura1860274J.
- 11) **Бајић, Предраг** и Радивоје Петровић (2019). Таблоидни ритам спортског извештавања у дневној штампи Србије. У: Иванка Гајић (главни уредник), *Зборник радова / Пета међународна научна конференција „Спорт, здравље, животна средина”*, 29–36. Београд: Факултет за спорт, Универзитет „Унион – Никола Тесла”.
- 12) Јевтовић, Зоран и **Предраг Бајић** (2019). Неуспела транзиција медијског система Србије. *Социолошки преглед: часопис Српског социолошког друштва*, 53 (3), 1020–1045. Београд: Српско социолошко друштво. DOI: 10.5937/socpreg53-22587.
- 13) Петровић, Радивоје и **Предраг Бајић** (2019). Ријалити као медијска доктрина реконструкције свести преко штампе. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 70 (172), 603–614. DOI: 10.2298/ZMSDN1972603P.
- 14) Јевтовић, Зоран и **Предраг Бајић** (2020). Слика о коронавирусу у дневној штампи Србије. *Социолошки преглед: часопис Српског социолошког друштва*, година 54 (3), 534–559. DOI: 10.5937/socpreg54-27766.

- 15) Jevtović, Zoran i **Predrag Bajić** (2020). Govor mržnje u popularnim medijima u Srbiji. U: Irina Milutinović (priređivač), *Medijska politika i evrointegracije*, 129–148. Beograd: Institut za evropske studije & Hanns-Seidel-Stiftung.
- 16) **Бajiћ, Предраг** (2020). Теоријски и практични аспекти комуникационе теорије моћи у глобалном умреженом друштву. *Спорт и бизнис*, 6 (6), 19–25. УДК: 316.472.4:077 316.77:077.
- 17) Јевтовић, Зоран и **Предраг Бajiћ** (2022). Европска мигрантска криза као сегмент медијске агенде у дневној штампи Србије 2015–2020. *Социолошки преглед*, 56 (2), 534–558. УДК: 314.151.3-054.7(4) 32.019.51:070(497.11)"2015/2020" 070.15(497.11)"2015/2020". DOI: 10.5937/socpreg56-37644.
- 18) **Bajić, Predrag** (2022). Fenomen četvrtog mesta u sportu kroz društvenu i medijsku prizmu: olimpijske i paraolimpijske igre. *Sport, mediji i biznis*, 8 (8), 115–129. УДК: 316.644:796.092.292.3 796.032.2-056.26 796.032.2.

Име и презиме аутора: Предраг Ђ. Бајић

Број индекса: 10/2013

Изјављујем

да је докторска дисертација под насловом

„Национални спортски тимови у јавном дискурсу онлајн заједнице: новинарски текстови и коментари корисника на информативним веб порталима”

- резултат сопственог истраживачког рада;
- да дисертација у целини ни у деловима није била предложена за стицање друге дипломе према студијским програмима других високошколских установа;
- да су резултати коректно наведени и
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио/ла интелектуалну својину других лица.

У Београду, 8. јуна 2023. године

Потпис аутора

Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада

Име и презиме аутора: Предраг Ђ. Бајић

Број индекса: 10/2013

Студијски програм: докторске студије културе и медија

Наслов рада: „Национални спортски тимови у јавном дискурсу онлајн заједнице: новинарски текстови и коментари корисника на информативним веб порталима”

Ментор: проф. др Добривоје Станојевић

Изјављујем да је штампана верзија мог докторског рада истоветна електронској верзији коју сам предао/ла ради похрањивања у **Дигиталном репозиторијуму Универзитета у Београду**.

Дозвољавам да се објаве моји лични подаци везани за добијање академског назива доктора наука, као што су име и презиме, година и место рођења и датум одбране рада.

Ови лични подаци могу се објавити на мрежним страницама дигиталне библиотеке, у електронском каталогу и у публикацијама Универзитета у Београду.

У Београду, 8. јуна 2023. године

Потпис аутора

Овлашћујем Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић” да у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду унесе моју докторску дисертацију под насловом:
„Национални спортски тимови у јавном дискурсу онлајн заједнице: новинарски текстови и коментари корисника на информативним веб порталима”,
која је моје ауторско дело.

Дисертацију са свим прилозима предао/ла сам у електронском формату погодном за трајно архивирање.

Моју докторску дисертацију похрањену у Дигиталном репозиторијуму Универзитета у Београду и доступну у отвореном приступу могу да користе сви који поштују одредбе садржане у одабраном типу лиценце Креативне заједнице (Creative Commons) за коју сам се одлучио/ла.

1. Ауторство (CC BY)

2. Ауторство – некомерцијално (CC BY-NC)

3. Ауторство – некомерцијално – без прерада (CC BY-NC-ND)

4. Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима (CC BY-NC-SA)

5. Ауторство – без прерада (CC BY-ND)

6. Ауторство – делити под истим условима (CC BY-SA)

(Молимо да заокружите само једну од шест понуђених лиценци. Кратак опис лиценци је саставни део ове изјаве)

У Београду, 8. јуна 2023. године

Потпис аутора

1. **Ауторство.** Дозвољава се умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце, чак и у комерцијалне сврхе. Ово је најслободнија од свих лиценци.
2. **Ауторство – некомерцијално.** Дозвољава се умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела.
3. **Ауторство – некомерцијално – без прерада.** Дозвољава се умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела. У односу на све остале лиценце, овом лиценцом се ограничава највећи обим права коришћења дела.
4. **Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима.** Дозвољава се умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада.
5. **Ауторство – без прерада.** Дозвољава се умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела.
6. **Ауторство – делити под истим условима.** Дозвољава се умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада. Слична је софтверским лиценцама, односно лиценцама отвореног кода.